

O P R O E P I N G
voor de op woensdag 24 april 2024 vanaf 19.30 uur
te houden vergadering
van de Raad der gemeente Hengelo

AGENDA:

		zaak- nummer	port. houder
A Algemeen			
A01	Opening		
A02	Vaststellen agenda		
A03	Vragenkwartier (zie art. 46 Reglement van Orde voor de gemeenteraad)		
A04	Bestuurlijke actualiteiten (van het college)		
B Hamerstukken 			
B01	Beschikbaar stellen van gelden voor aankoop van grond in Beckum	3726241	Gerrits
B02	Re-integratieverordening Hengelo 2023	3684802	Freriksen
B03	Realisatiekrediet verduurzaming maatschappelijk vastgoed in eigendom	3710695	Gerrits
B04	Energie van Hengelo 24/25	3716541	Bruggink
B05	Bijdrage Horecawand	3709205	Gerrits
B06	Grondexploitatie gebiedsontwikkeling voormalig V&D pand en achterliggend gebied	3719512	Gerrits
C Voorstellen met tussenkomst van de Politieke Markt			
C01	Realisatiekrediet zonneveld Boeldershoek	3720233	Bruggink
D Voorstellen zonder tussenkomst van de Politieke Markt			
D01	Alternatievenstudie tracé ondergrondse 110 kV kabelverbinding Almelo Mos-terdpot – Hengelo Weideweg	3732940	Gerrits
D02	Alternatievenstudie tracé ondergrondse 110 kV kabelverbinding Hengelo Weideweg – Hengelo Oele	3733068	Gerrits
D03	Bestuurlijke fusie Stichting Openbare Scholengemeenschap Erasmus en Stichting OSG Hengelo	3729266	Bruggink
D04	Wijziging Centrumgemeenteregeling Samenwerking ICT Hengelo	3729416	Freriksen
D05	Aanpassing Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Twente	3720250	Schelberg

Hengelo, 8 april 2024

De voorzitter van de raad,

De heer S.W.J.G. Schelberg

Behandelvoorstel

Onderwerp	Beschikbaar stellen van gelden voor aankoop van grond in Beckum		
Zaaknummer	3726241	Portefeuillehouder	Gerard Gerrits
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	De raad wordt voorgesteld om: 1. De aankoopkosten en bijkomende kosten van deze grondtransactie aan de Wolfkaterweg in Beckum van € 465.000,=, perceel groot 11.275 m2, voorlopig te activeren in de Niet in exploitatie genomen gronden, complex "Verspreide gronden buiten de bebouwde kom". 2. T.z.t. deze kosten overhevelen naar een voor dit gebied op te stellen grondexploitatie.. 3. Begrotingswijziging met nummer 24048 vast te stellen.		
Historie	In het door de gemeenteraad vastgestelde Omgevingsprogramma Leefbaar Beckum (raad 11-10-2023, 3624280) zijn aan de Wolfkaterweg twee woningbouwlocaties opgenomen. Op 20 december 2023 (3667083) heeft de gemeenteraad al de benodigde financiële middelen beschikbaar gesteld voor aankoop van grond met opstallen gelegen in woningbouwplot B aan de Wolfkaterweg. Intussen heeft het college ook overeenstemming kunnen bereiken over de aankoop van een perceel grond in woningbouwplot A. Het college heeft besloten tot aankoop van de gronden onder de voorwaarde dat de gemeenteraad de benodigde gelden beschikbaar stelt.		

Raad	24 april 2024	
Doel van de sessie	Besluitvorming - Hamerstuk	
Behandeladvies	Deze zaak is als hamerstuk geagendeerd voor de raadsvergadering van 24 april 2024.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3726241	Timmers, Theo	SO-PVG	Gerrits
ONDERWERP			
3726241 - Beschikbaar stellen van gelden voor aankoop van grond in Beckum.			

BESLUIT

De gemeenteraad besluit:

1. De aankoopkosten en bijkomende kosten van deze transactie (totaal € 465.000, =) van grond aan de Wolfkaterweg in Beckum, groot 11.275 m2, voorlopig te activeren in de Niet in exploitatie genomen gronden, complex "Verspreide gronden buitende bebouwde kom".
2. T.z.t. de kosten overhevelen naar een voor dit gebied op te stellen grondexploitatie.
3. Begrotingswijziging met nummer 24048 vast te stellen.

INLEIDING

In het door u vastgestelde Omgevingsprogramma Leefbaar Beckum zijn aan de Wolfkaterweg twee woningbouwlocaties opgenomen. Eerder heeft u al de benodigde financiële middelen beschikbaar gesteld voor aankoop van grond met opstellen gelegen in woningbouwplot B aan de Wolfkaterweg. Intussen hebben we ook overeenstemming kunnen bereiken over de aankoop van een perceel grond in woningbouwplot A. De koopovereenkomst is opgesteld en er is een bodemonderzoek uitgevoerd. Er is geen verontreiniging aangetroffen. Wij hebben besloten tot aankoop onder de voorwaarde dat de Raad de benodigde middelen beschikbaar stelt.

ARGUMENTEN

- 1.1 Voor het realiseren van woningbouw in Beckum biedt deze aankoop kansen.
- 1.2 Aankoopkosten vermeerderd met bijkomende kosten tijdelijk activeren in de Niegg-gronden, complex "Verspreide gronden buitende bebouwde kom".
- 1.3 Aankoopprijs is gelijk aan de prijs voor ruwe bouwgrond zoals in eerdere taxaties voor gronden aan de Wolfkaterweg is vastgesteld.
- 2.1 Voor het gebied waar de aankoop deel vanuit maakt zal een grondexploitatie worden opgesteld en ter vaststelling aan de Raad worden aangeboden. De kosten worden dan overgeheveld van de Niegg-gronden naar de op te stellen grondexploitatie.

KANTTEKENINGEN

- 2.1 Er is nog geen vastgesteld woningbouwplan voor dit perceel. Voor Beckum is het van belang dat er voldoende woningen worden toegevoegd voor starters.
- 2.2 Er is nog geen vastgestelde grondexploitatie voor dit gebied waar dit perceel onderdeel van is. Een eerste normatieve verkenning leidt tot de verwachting dat hier een financieel haalbare gebiedsontwikkeling tot stand gebracht kan worden. Dit is wel sterk afhankelijk van de te kiezen uitgangspunten, met name het woningbouwplan.

VERVOLG

Na positieve besluitvorming wordt de koopovereenkomst namens de gemeente ondertekend en vindt de notariële afhandeling plaats. De eigenaar heeft nog een tijdelijk voortgezet gebruik van de grond. Binnenkort worden de werkzaamheden gestart voor het opstellen van een grondexploitatie voor dit gebied en deze wordt t.z.t. ter vaststelling aangeboden aan de Raad.

Financiën

De verwervingskosten met bijkomende kosten, in totaal geraamd op € 465.000, =, voorlopig activeren in de Niegg-gronden complex "Verspreide gronden buitende bebouwde kom" en t.z.t. overgeheveld naar de nog vast te stellen grondexploitatie voor dit gebied.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Situatietekening

Bijlage 2: Begrotingswijziging 24048

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3726241	Timmers, Theo	SO-PVG	Gerard Gerrits
ONDERWERP			
3726241 - Beschikbaar stellen van gelden voor aankoop van grond in Beckum.			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

1. De aankoopkosten en bijkomende kosten van deze grondtransactie aan de Wolfkaterweg in Beckum van € 465.000,=, perceel groot 11.275 m2, voorlopig te activeren in de Niet in exploitatie genomen gronden, complex "Verspreide gronden buiten de bebouwde kom";
2. T.z.t. deze kosten overhevelen naar een voor dit gebied op te stellen grondexploitatie;
3. Begrotingswijziging met nummer 24048 vast te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

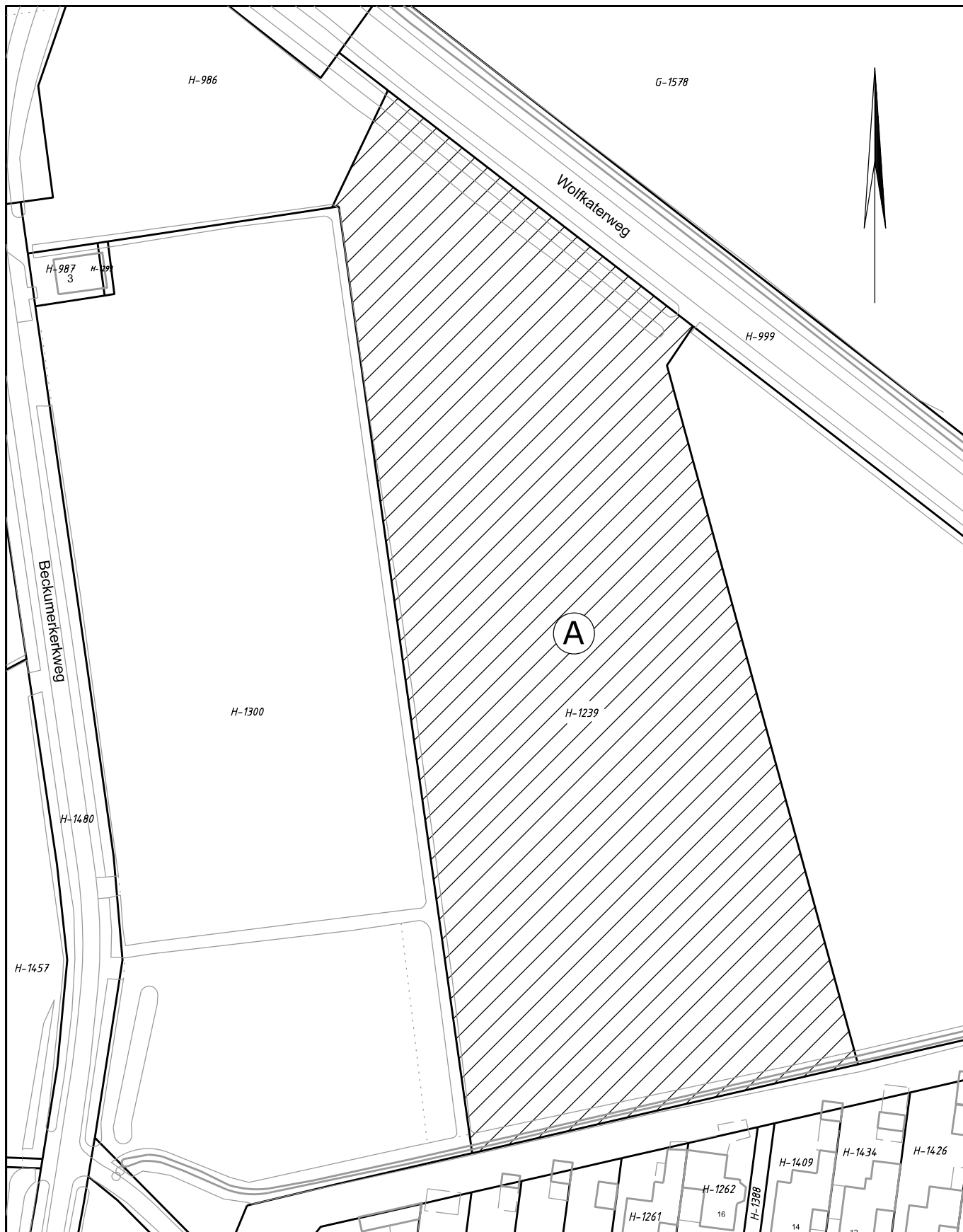
In het Omgevingsprogramma voor Beckum wordt beschreven wat nodig is om Beckum leefbaar te houden. Het is van belang dat er de komende jaren voldoende woningen worden toegevoegd voor starters. Deze locatie aan de Wolfkaterweg is een kansrijke locatie hiervoor.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

 Gemeente Hengelo			kadastrale nummer	opp.		
					datum	par.
			A	H 1239 ged.	11275 m ²	10-11-2023 H.V.
	kadastrale nummer	opp.				
						sectie H
						schaal 1 : 1000
Afd. I&IT, Team Functioneel en Informatiebeheer, Geo-informatie					Nr. 10081	

Bedr ijfsk ode	Grootboek rekening	Kostensoort	Ink.-Uitg (I - U)	Structureel	Bedrag Begrotingsjaar	Bedrag jaar +1	Bedrag jaar +2	Bedrag jaar +3	Bedrag jaar +4	Omschrijving
1	68203022	310000	U	N	465000					Aankoop perceel grond Wolkaterweg
1	68203997	750050	I	N	465000					Aankoop perceel grond Wolkaterweg
1	3000	750050	U	N	465000					Aankoop perceel grond Wolkaterweg
1	3999	900000	I	N	465000					Aankoop perceel grond Wolkaterweg

Behandelvorschlag

Onderwerp	Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Hengelo 2023		
Zaaknummer	3684802	Portefeuillehouder	Jacqueline Freriksen
Belangrijkste beslis/- besprekingspunten	De gemeenteraad wordt voorgesteld om: De 're-integratieverordening Participatiewet gemeente Hengelo 2023' vast te stellen.		
Historie	Als gevolg van een wijziging in de Participatiewet wordt de re-integratieverordening aangepast. In de re-integratieverordening liggen alle regelingen en voorzieningen vast die de gemeente in kan zetten ten behoeve van arbeidsparticipatie. De verordening heeft ter inzage gelegen van 1 augustus 2023 tot en met 10 september 2023. Er zijn geen inspraakreacties ontvangen. Ook heeft het college de wijziging voorgelegd aan de Cliëntenraad Minima & WMO Hengelo en de Adviesraad Sociaal Domein Hengelo. Van deze adviesorganen is geen reactie/advies ontvangen. De vigerende Re-integratieverordening 2018 hier te vinden. Collegebrief: 2022-02-08 Informerende brief en factsheet re-integratie 2021		

Politieke Markt	9 april 2024			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
Vincent ten Voorde	Pim Hillebrink	Raadzaal	Sociaal	60 min
Doel van de sessie	Oordeelsvorming			
Behandeladvies	De raad krijgt middels een inleidende presentatie een toelichting op de voortgang en resultaten van het re-integratiebeleid, de instrumenten welke de gemeente inzet en de wijzigingen in de voorliggende verordening. Na de presentatie is er ruimte voor het stellen van verduidelijkende vragen. Vervolgens volgt een ronde langs de fracties waarin de fracties een oordeel wordt gevraagd over het voorliggende raadsvoorstel om de Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Hengelo 2023 vast te stellen.			
Spreekrecht publiek	ja ☒	duur: Belangstellenden kunnen meespreken. S.v.p. aanmelden via raadsgriffie@hengelo.nl .		

Raad	24 april 2024	
Doel van de sessie	Besluitvorming - Hamerstuk	
Behandeladvies	Na bespreking in de politieke markt kan deze zaak als hamerstuk worden geagendeerd in de eerst volgende raadsvergadering.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3684802	Lulof, Monique	MSO-SD	Jacqueline Freriksen
ONDERWERP			
3684802 - Re-integratieverordening Hengelo 2023			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

De gemeenteraad besluit:

1. De 're-integratieverordening Participatiewet gemeente Hengelo 2023' vast te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Als gevolg van een wijziging in de Participatiewet wordt de Re-integratieverordening aangepast. In de re-integratieverordening liggen alle regelingen en voorzieningen vast die de gemeente in kan zetten ten behoeve van arbeidsparticipatie. Het college heeft het concept na inspraak vastgesteld.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3684802	Lulof, Monique	MSO-SD	Jacqueline Freriksen
ONDERWERP			
3684802 - Re-integratieverordening Hengelo 2023			

BESLUIT

De gemeenteraad besluit:

1. De 'Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Hengelo 2023' vast te stellen

INLEIDING

In september 2018 heeft de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid het zogenaamd "Breed Offensief" aangekondigd om meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te helpen. Hiertoe zijn maatregelen getroffen en deze hebben geleid tot een wijziging van de Participatiewet en maatregelen tot het uitvoeren van Breed Offensief.

Inhoud wetswijziging

Met de maatregelen "Breed Offensief" wil de regering, kort gezegd, bereiken dat:

- Regelingen rondom mensen met een beperking eenvoudiger worden voor werkgevers en Werknemers;
- Werken aantrekkelijker wordt gemaakt voor mensen met een arbeidsbeperking;
- Werkgevers en werkzoekenden elkaar gemakkelijker kunnen vinden in het matchingsproces;
- Het bijdraagt aan duurzaam werk voor de doelgroep.

De Wet Uitvoeren Breed offensief wordt, voor zover het de verordeningplicht betreft, op 1 juli 2023 van kracht. Dat betekent dat gemeenten op die datum hun re-integratieverordening aangepast moeten hebben.

ARGUMENTEN

1.1 De 're-integratieverordening participatiewet Hengelo 2023' vast te stellen

De verordening is gepubliceerd en heeft gedurende 6 weken voor eenieder ter inzage gelegen; er zijn geen inspraakreacties ontvangen. Ook hebben wij de wijziging voorgelegd aan de Cliëntenraad Minima & WMO Hengelo en de Adviesraad Sociaal Domein Hengelo. Van deze adviesorganen hebben wij geen reactie/advies ontvangen.

KANTTEKENINGEN

1.1 De doorlooptijd kent een late besluitvorming

Er zit vertraging in de verordening tot definitieve besluitvorming. De VNG heeft voor gemeenten een model ontwikkeld ter voorbereiding op de uitvoering van de wetswijziging. Dit model is als basis gebruikt voor de nieuwe re-integratieverordening zoals die nu is opgesteld en voorgelegd wordt aan het college en de gemeenteraad. Met de arbeidsmarktregio Twente hebben we gestreefd naar een uniforme verordening. Door in samenwerking de krachten te bundelen is dit gerealiseerd. Om kwaliteit boven kwantiteit te plaatsen is de streefdatum van 1 juli 2023 niet behaald. Er hebben verschillende afstemmingsmomenten regionaal plaatsgevonden.

1.2 Aanneمة wachtlijst

Bij het opstellen van de nieuwe 'Re-integratieverordening Participatiewet Hengelo 2023' is er een toevoeging toegepast, namelijk lid 3, artikel 9 participatievoorziening beschut werk. 'In aanvulling op het aantal ten minste te realiseren dienstbetrekkingen, bedoeld in artikel 10b, vierde lid, van de Participatiewet, worden ten hoogste 3 additionele dienstbetrekkingen per jaar gerealiseerd. Gezien de te verwachten groei de komende jaren en de beheersbaarheid van de wachtlijst is dit artikel toegevoegd om 3 personen per jaar boven de taakstelling een dienstverband beschut werk aan te bieden.

Plaatsen wij 3 personen met een nieuw beschut dienstverband boven de taakstelling, dan leidt dit tot een uitzetting van de begeleidingskosten ad. € 24.300 (3x € 8.100 per persoon).

Daarnaast zullen de uitgaven loonkostensubsidie toenemen. Echter worden deze vanuit de BUIG, onderdeel Loonkostensubsidie, gecompenseerd. Hierin kan een vertraging van 1 jaar zitten, dat is afhankelijk van de totale uitgaven van de gemeente Hengelo.

Hier tegenover staat dat, indien wij een uitkeringsgerechtigde plaatsen, er minder aan uitkeringen uitgegeven zal worden. Per uitkeringsgerechtigde bedraagt de gemiddeld uitkering € 15.600 per jaar.

In de Zomernota is bij beleidsontwikkelingen aangegeven onder 5.6.1 dat dit voorstel gedurende het jaar op route gebracht zal worden. Hierbij is geen koppeling van extra middelen voorgesteld. Dit voorstel leidt uiteindelijk tot een uitzetting van $3 \times € 8.100 = € 24.300$ waarbij nog geen dekking aan is gegeven.

De mogelijke dekking hiervoor kan mogelijk gevonden worden binnen taakveld arbeidsparticipatie, echter is daar ten tijde van dit voorstel nog geen uitsluitel over te geven.

Wij stellen daarom voor om te monitoren hoe deze financieringsstromen verlopen en in zijn totaliteit te beoordelen bij de 1^e Berap, Zomernota 2024. Indien er dan geen dekking gevonden is, dan leidt dit alsnog tot een bijstelling van max. $3 \times$ de begeleidingsvergoeding ($3 \times € 8.100 = € 24.300$).

Nieuwe ontwikkelingen; naar aanleiding van bovenstaande toevoeging in de verordening m.b.t. de aanname wachtlijst zijn wij ingehaald door de tijd en nieuwe ontwikkelingen vanuit het Breed Offensief die leiden tot een behoorlijke uitzetting van de wachtlijst voor beschut werk.

Wijziging: Sinds 1 juli ligt de verstrekking van LKS bij verhuizing van een werknemer die werkzaam is met LKS bij de nieuwe woongemeente. De nieuwe woongemeente staat dichtbij de belanghebbende en kan op dat moment het beste beoordelen wat iemand nodig heeft. Op moment van deze wijziging was nog niet inzichtelijk wat dat concreet voor Hengelo zou betekenen.

Op dit moment staan er 7 personen op de wachtlijst. De verhoging van 3 personen is gelet op de nieuwe ontwikkelingen een tijdelijke oplossing en er zal in de toekomst gekeken moeten worden naar een structurele oplossing. Deze zal worden opgenomen in de zomernota als nieuw beleid met een financiële onderbouwing.

VERVOLG

Financiën

Plaatsen we 3 personen met een nieuw beschut dienstverband boven de taakstelling, dan leidt dit tot een uitzetting van de begeleidingskosten.

Daarnaast zullen de uitgaven loonkostensubsidie toenemen. Echter worden deze vanuit de BUIG, onderdeel Loonkostensubsidie, gecompenseerd. Hierin kan een vertraging van 1 jaar zitten, dat is afhankelijk van de totale uitgaven van de gemeente Hengelo.

Hier tegenover staat dat, indien wij een uitkeringsgerechtigde plaatsen, er minder aan uitkeringen besteed zal worden.

In de Zomernota is bij beleidsontwikkelingen aangegeven onder 5.6.1 dat dit voorstel gedurende het jaar op route gebracht zal worden. Hierbij is geen koppeling van extra middelen voorgesteld.

Wij stellen daarom voor om te monitoren hoe deze financieringsstromen verlopen en in zijn totaliteit te beoordelen bij de 1^e jaarschijf van de Zomernota 2024-2028.

Communicatie

Publiceren van de verordening

BIJLAGEN

Bijlage 1: Re-integratieverordening Participatiewet Hengelo 2023

Re-integratieverordening Participatiewet Hengelo 2023

De raad van de gemeente Hengelo;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 12 maart 2024;

gelet op de artikelen 8a, eerste lid, aanhef en onder a, c, d en e en tweede lid en 10b, *vijfde lid* en zevende lid, van de Participatiewet;

besluit

vast te stellen de Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Hengelo 2023

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

- doelgroep: personen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onder a, van de wet;
- grote afstand tot de arbeidsmarkt: deelname aan de arbeidsmarkt is redelijkerwijs niet mogelijk binnen één jaar;
- interne werkbegeleiding: door een collega geboden dagelijkse werkbegeleiding op de werkvloer omdat de werknemer anders niet in staat is zijn werkzaamheden uit te voeren, en waarbij sprake is van meer dan de gebruikelijke begeleiding van een werknemer op een werkplek;
- jobcoaching: door een erkende deskundige geboden methodische ondersteuning aan personen met een arbeidsbeperking en aan werkgevers, gericht op het vinden en behouden van werk;
- korte afstand tot de arbeidsmarkt: deelname aan de arbeidsmarkt is redelijkerwijs mogelijk binnen één jaar;
- overige voorzieningen: voorzieningen als bedoeld in artikel 8a, tweede lid, onder f, van de wet;
- persoonlijke ondersteuning bij werk: ondersteuning als bedoeld in artikel 10, eerste en derde lid, van de wet en begeleiding op de werkplek als bedoeld in artikel 10da van de wet;
- praktijkroute: het proces om de persoon, behorend tot de doelgroep, toegang tot het doelgroepenregister te laten verkrijgen op basis van loonwaarde vaststelling op de werkplek;
- voorziening: door het college noodzakelijk geachte voorziening, gericht op arbeidsinschakeling waaronder mede wordt begrepen persoonlijke ondersteuning bij het verrichten van opgedragen taken;
- werkgever: degene die op basis van een arbeidsovereenkomst de bevoegdheid heeft om de arbeid van een werknemer gedurende een overeengekomen periode aan te wenden in zijn organisatie;
- werknemer: persoon die op basis van een arbeidsovereenkomst arbeid verricht bij de werkgever, daaronder begrepen een persoon als bedoeld in artikel 10d eerste of tweede lid van de wet met wie de werkgever een dienstbetrekking is aangegaan, dan wel dit van plan is;
- wet: Participatiewet.

Hoofdstuk 2. Beleid en evaluatie

Artikel 2. Evenwichtige verdeling en evaluatie

1. Het college kan aan een persoon die behoort tot de doelgroep ondersteuning bij de arbeidsinschakeling en voor zover het college dat noodzakelijk acht een voorziening gericht op arbeidsinschakeling aanbieden.
2. Het college kan de voorzieningen, bedoeld in hoofdstuk 4, aanbieden aan alle personen die behoren tot de doelgroep, zowel met een korte als met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.
3. Het college kan de voorzieningen, bedoeld in hoofdstuk 5, aanbieden aan personen met een arbeidsbeperking, die behoren tot de doelgroep loonkostensubsidie
4. Het college houdt bij het aanbieden van de in deze verordening opgenomen voorzieningen rekening met de omstandigheden en functionele beperkingen van een persoon. De omstandigheden hebben in ieder geval betrekking op zorgtaken van die persoon en de mogelijkheid dat hij behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie of gebruik maakt van de voorziening beschut werk. Onder zorgtaken wordt in ieder geval verstaan:
 - a. de opvang van ten laste komende kinderen tot vijf jaar, en
 - b. de noodzakelijkheid van het verrichten van mantelzorg.

5. Het college zendt tweejaarlijks aan de gemeenteraad een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van deze verordening in de praktijk. Het verslag bevat in ieder geval het oordeel van de cliëntenraad
6. Het college verzamelt voor het verslag systematisch informatie over onder meer:
 - a. de aard en omvang van het bijstandsbestand;
 - b. de inzet van beschut werk;
 - c. de inzet van loonkostensubsidies;
 - d. de inzet van jobcoaches; en
 - e. uitstroom naar regulier werk zonder ondersteuning.

Hoofdstuk 3. Voorzieningen

Artikel 3. Algemene bepalingen over voorzieningen

1. Het college kan een voorziening weigeren als:
 - a. de persoon ten behoeve van wie de voorziening zou worden verstrekt niet behoort tot de doelgroep;
 - b. de persoon onvoldoende medewerking verleent aan het onderzoek dat nodig is voor het beoordelen van het recht op de voorziening;
 - c. de persoon een beroep kan doen op een voorziening op basis van een andere wettelijke regeling, waardoor er sprake is van een voorliggende voorziening;
 - d. de voorziening naar het oordeel van het college onvoldoende bijdraagt aan de arbeidsinschakeling; of
 - e. er niet wordt voldaan aan de voorwaarden die in deze verordening worden gesteld om in aanmerking te komen voor die voorziening.
2. Het college kan een voorziening beëindigen als:
 - a. de persoon die aan de voorziening deelneemt zijn verplichtingen als bedoeld in de artikelen 9 en 17 van de wet, de artikelen 13 en 37 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of de artikelen 13 en 37 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen niet nakomt;
 - b. de persoon die aan de voorziening deelneemt niet meer behoort tot de doelgroep;
 - c. de persoon die aan de voorziening deelneemt algemeen geaccepteerde arbeid aanvaardt waarbij geen gebruik wordt gemaakt van een in deze verordening genoemde voorziening, tenzij het betreft een persoon als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, onder 2°, van de wet;
 - d. de voorziening naar het oordeel van het college niet langer voldoende bijdraagt aan een snelle arbeidsinschakeling;
 - e. de voorziening naar het oordeel van het college niet meer geschikt is voor de persoon die gebruik maakt van de voorziening;
 - f. de persoon die aan de voorziening deelneemt niet naar behoren gebruik maakt van de aangeboden voorziening; of
 - g. de persoon die aan de voorziening deelneemt niet meer voldoet aan de voorwaarden die in deze verordening worden gesteld om in aanmerking te komen voor die voorziening.
3. Het college biedt de goedkoopst adequate voorziening aan, houdt bij het voorzieningenaanbod rekening met andere voorzieningen die in het kader van het sociaal domein beschikbaar zijn en stemt het aanbod, als dat nodig is, intern af zodat het optimaal bijdraagt aan een integrale ondersteuning van de persoon. Het college houdt bij de afstemming ook rekening met voorzieningen op grond van andere wettelijke regelingen en stemt dit af in het plan van aanpak, bedoeld in artikel 44a van de wet.

Hoofdstuk 4, Algemene voorzieningen gericht op uitstroom naar regulier werk

Artikel 4. Werkstage / werkervaringsplaats

1. Het college kan een persoon een werkstage gericht op arbeidsinschakeling aanbieden als deze:
 - a. behoort tot de doelgroep; en
 - b. nog niet actief is geweest op de arbeidsmarkt of een afstand tot de arbeidsmarkt heeft door langdurige werkloosheid.
2. Het doel van een werkstage is het opdoen van werkervaring of het leren functioneren in een arbeidsrelatie.
3. De duur van de werkstage is maximaal drie maanden en kan éénmalig met maximaal drie maanden bij dezelfde werkgever worden verlengd

4. Het college plaatst de persoon uitsluitend als hierdoor de concurrentieverhoudingen niet onverantwoord worden beïnvloed en er geen verdringing op de arbeidsmarkt plaatsvindt.
5. In een schriftelijke overeenkomst wordt in ieder geval vastgelegd:
 - a. het doel van de werkstage; en
 - b. de wijze waarop de begeleiding plaatsvindt.

Artikel 5. Sociale activering

1. Het college kan een persoon die behoort tot de doelgroep activiteiten aanbieden in het kader van sociale activering voor zover de mogelijkheid bestaat dat hij op enig moment algemeen geaccepteerde arbeid kan verkrijgen waarbij geen gebruik wordt gemaakt van een voorziening.
2. Het college stemt de duur van de in het eerste lid bedoelde activiteiten af op de mogelijkheden en capaciteiten van die persoon.
3. Het college biedt de activiteiten uitsluitend aan als hierdoor de concurrentieverhoudingen niet onverantwoord worden beïnvloed en er geen verdringing op de arbeidsmarkt plaatsvindt.

Artikel 6. Detacheringsbaan

1. Het college kan door detachering zorgen voor toeleiding van een persoon die behoort tot de doelgroep naar een dienstverband met een werkgever, gericht op arbeidsinschakeling.
2. De werknemer wordt voor het verrichten van arbeid gedetacheerd bij een onderneming. De detachering wordt vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst tussen zowel de werkgever en inlenende organisatie als tussen de werknemer en inlenende organisatie.
3. Een werknemer wordt uitsluitend geplaatst als hierdoor de concurrentieverhoudingen niet onverantwoord worden beïnvloed en er geen verdringing op de arbeidsmarkt plaatsvindt.

Artikel 7. Scholing

1. Het college kan een persoon die behoort tot de doelgroep een scholingstraject aanbieden.
2. Een scholingstraject voldoet in ieder geval aan de volgende eisen:
 - a. de persoon moet de mogelijkheden en capaciteiten hebben om de scholing binnen de gestelde termijn met goed gevolg af te kunnen ronden, en
 - b. de scholing vergroot de kansen op de arbeidsmarkt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op personen als bedoeld in artikel 7, derde lid, onderdeel a, van de wet.

Artikel 8. Participatieplaats

1. Het college kan een persoon van 27 jaar of ouder met recht op algemene bijstand overeenkomstig artikel 10a van de wet onbeloonde additionele werkzaamheden laten verrichten.
2. Het college zorgt ervoor dat de te verrichten additionele werkzaamheden worden vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst die wordt ondertekend door het college, de werkgever en de persoon die de additionele werkzaamheden gaat verrichten.

Artikel 9. Participatievoorziening beschut werk

1. Het college verstrekt om de in artikel 10b, eerste lid, van de wet, bedoelde werkzaamheden mogelijk te maken de volgende voorzieningen:
 - a. fysieke aanpassingen van de werkplek of de werkomgeving;
 - b. uitsplitsing van taken; of
 - c. aanpassingen in de wijze van werkbegeleiding, werktempo of arbeidsduur.
2. Het college kan aan personen van wie is vastgesteld dat zij uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben, tot het moment van aanvang van de dienstbetrekking, bedoeld in artikel 10b, eerste lid, van de wet, daarnaast de volgende voorzieningen aanbieden:
 - a. arbeidsmatige dagbesteding in de zin van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning;
 - b. sociale activering als bedoeld in artikel 5;
 - c. scholing als bedoeld in artikel 7;
 - d. persoonlijke ondersteuning als bedoeld in artikel 11; of
 - e. schuldhulpverlening als bedoeld in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening
 - f. andere voorzieningen die bijdragen aan het participeren in de samenleving
3. In aanvulling op het aantal ten minste te realiseren dienstbetrekkingen, bedoeld in artikel 10b, vierde lid, van de wet, worden ten hoogste 3 additionele dienstbetrekkingen per jaar gerealiseerd.
4. In de additionele dienstbetrekkingen wordt voorzien in volgorde van vaststelling dat gegadigden uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden de mogelijkheden tot

arbeidsparticipatie hebben. Het college is bevoegd om in afwijking hiervan bij nadere regels voorrangsgroepen aan te wijzen.

Artikel 10. Ondersteuning bij leer-werktraject

Het college kan, overeenkomstig artikel 10f van de wet, ondersteuning aanbieden aan een persoon uit de doelgroep ten aanzien van wie het college van oordeel is dat een leer-werktraject nodig is, voor zover deze ondersteuning nodig is voor het volgen van een leer-werktraject en het personen betreft:

- a. van zestien of zeventien jaar van wie de leerplicht of de kwalificatieplicht, bedoeld in de Leerplichtwet 1969, nog niet is geëindigd; of
- b. van achttien tot 27 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald.

Artikel 11. Persoonlijke ondersteuning bij werk

1. Het college kan persoonlijke ondersteuning bij werk aanbieden aan personen behorend tot de doelgroep.
2. Persoonlijke ondersteuning bij werk als bedoeld in het eerste lid wordt, onverminderd het bepaalde in artikel 3, verstrekt overeenkomstig de bepalingen van Hoofdstuk 3A.

Artikel 12. Verwervingskosten

Het college kan aan een persoon die behoort tot de doelgroep een bijdrage verstrekken in aantoonbare en reële directe en voorwaardenscheppende kosten die gemaakt moeten worden in het kader van het re-integratietraject.

Artikel 13. Proefplaats

1. Het college kan, als dit door hem noodzakelijk wordt geacht, een persoon als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onder a, van de wet die algemene bijstand ontvangt, toestemming verlenen om op een proefplaats bij een werkgever voor de duur van twee maanden, met de mogelijkheid tot verlenging met totaal maximaal vier maanden, onbeloonde werkzaamheden te verrichten met behoud van uitkering.
2. Het doel van een proefplaatsing is het voor een beperkte duur opdoen van werkervaring in een specifieke functie OF de inschakeling van de persoon in arbeid bij een werkgever te bevorderen, waarbij de proefplaats voor een zo beperkt mogelijke duur wordt ingezet.
3. Voor een proefplaats wordt uitsluitend toestemming verleend als:
 - a. de persoon, gelet op zijn vaardigheden en capaciteiten, tot de werkzaamheden in staat is;
 - b. het college verwacht dat de plaatsing bijdraagt aan het vergroten van de kans op arbeidsinschakeling;
 - c. als hierdoor de concurrentieverhoudingen niet onverantwoord worden beïnvloed en geen verdringing op de arbeidsmarkt plaatsvindt;
 - d. de werkzaamheden van de persoon niet al eerder onbeloond door hem bij die werkgever, of diens rechtsvoorganger, zijn verricht; en
 - e. de werkgever bij aanvang van de proefplaats schriftelijk de intentie heeft uitgesproken dat hij de persoon, bij gebleken geschiktheid, direct aansluitend aan zijn proefplaatsing, voor minimaal zes maanden, zonder proeftijd, in dienst zal nemen.
4. Het college weigert de toestemming, bedoeld in het eerste lid, als redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de persoon ook zonder proefplaatsing kan worden aangenomen voor dat werk of als direct na de proefplaatsing sprake is van een dienstverband met forfaitaire loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d, vijfde lid, van de wet.
5. Als de werkzaamheden op de proefplaats wegens ziekte worden onderbroken, dan wordt deze periode voor de toepassing van de maximale periode, bedoeld in het eerste lid, buiten beschouwing gelaten.
6. Het college kan een persoon op een proefplaats persoonlijke ondersteuning bij werk en overige voorzieningen toekennen overeenkomstig de bepalingen van Hoofdstuk 3A.

Hoofdstuk 5, Specifieke voorzieningen gericht op regulier werk voor de doelgroep met een arbeidsbeperking

Paragraaf 5A administratief proces aanvragen Breed Offensief

Artikel 14. Specifiek aanvraagproces loonkostensubsidie

1. Het college verstrekt overeenkomstig artikel 10d, van de wet, ambtshalve of op aanvraag, loonkostensubsidie aan de werkgever die voornemens is een dienstbetrekking aan te gaan met een persoon die behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie. In geval van een aanvraag zijn het tweede tot en met het vijfde lid van dit artikel van toepassing.
2. Een aanvraag voor loonkostensubsidie wordt, als het een persoon betreft die nog niet behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie, ook beschouwd als een aanvraag om vast te stellen of de persoon behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie, bedoeld in artikel 10c, eerste lid, onder a, van de wet. Als deze aanvraag is gedaan na het begin van de dienstbetrekking voor een persoon als bedoeld in artikel 10d, tweede lid, van de wet, wordt de vaststelling of de persoon behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie bepaald door middel van de Praktijkroute.
3. Het college stelt binnen 13 weken na ontvangst van de aanvraag de loonwaarde vast, tenzij in overleg met de werkgever toepassing wordt gegeven aan artikel 10d, vijfde lid, van de wet.
4. Het college neemt bij het verstrekken van de loonkostensubsidie het preferente proces loonkostensubsidie in acht.

Artikel 15. Voorwaarden toekenning persoonlijke ondersteuning bij werk en overige voorzieningen

1. Het college kan persoonlijke ondersteuning bij werk en overige voorzieningen verstrekken ten behoeve van een persoon met een arbeidsbeperking.
2. Bij de toekenning van persoonlijke ondersteuning bij werk en overige voorzieningen gelden, onverminderd het bepaalde in artikel 3, de volgende voorwaarden:
 - a. de persoon behoort tot de doelgroep en is minimaal achttien jaar oud, tenzij hij VSO/PRO-onderwijs heeft genoten;
 - b. de persoon kan zonder deze vorm van ondersteuning niet aan het arbeidsproces deelnemen;
 - c. de werkgever biedt een dienstbetrekking aan van minimaal 6 maanden, met een minimale arbeidsduur van 12 uur per week;
 - d. het betreft geen Arbo-taak waarvoor de werkgever verantwoordelijk is;
 - e. het betreft geen meeneembare voorziening die tot de standaarduitrusting van de werkgever behoort of algemeen gebruikelijk is in een organisatie;
 - f. er is naar het oordeel van het college geen sprake van een werkplekaanpassing die in zijn algemeenheid van de werkgever kan worden verlangd; en
 - g. de kosten van de voorziening(en) zijn naar het oordeel van het college proportioneel, dat wil zeggen dat de investering in de voorziening moet opwegen tegen de maatschappelijke opbrengsten van uitstroom naar werk.

Artikel 16. Aanvraagprocedure persoonlijke ondersteuning bij werk en overige voorzieningen

1. Een aanvraag om persoonlijke ondersteuning bij werk en overige voorzieningen kan bij het college worden ingediend door de persoon of zijn werkgever. Het college kan hiervoor een aanvraagformulier vaststellen.
2. Het college bepaalt na overleg met de persoon, en indien van toepassing met de werkgever, welke ondersteuning of voorziening(en) het beste kunnen bijdragen aan de arbeidsinschakeling.
3. Het college onderzoekt, voor zover nodig en gelet op de omstandigheden van de persoon, in daartoe voorkomende gevallen de mogelijkheden om door samenwerking met andere partijen, onder meer op het gebied van (publieke) gezondheid, jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning, onderwijs, schuldhelpverlening, welzijn en wonen, te komen tot een zo goed mogelijk afgestemde integrale dienstverlening met het oog op de arbeidsinschakeling, bedoeld in artikel 8a, tweede lid, onder g, onderdeel 1, of de wijze van voortgezette persoonlijke ondersteuning, bedoeld in artikel 8a, tweede lid, onder g, onderdeel 2, van de wet.

Artikel 17. Inhoud beschikking persoonlijke ondersteuning bij werk en overige voorzieningen

1. Het college geeft in een beschikking tot toekenning van persoonlijke ondersteuning of een overige voorziening in ieder geval aan:
 - a. welke persoonlijke ondersteuning of overige voorziening wordt verstrekt;
 - b. als subsidie wordt verstrekt, wat de omvang is van het subsidiebedrag;
 - c. de duur en intensiteit van de ondersteuning;
 - d. de ingangsdatum van de ondersteuning of overige voorziening;
 - e. als de verstrekking afwijkt van wat is aangevraagd, wat de reden is van afwijking; en
 - f. voor zover van toepassing, welke andere ondersteuning of voorziening relevant is, of kan zijn, waaronder de wijze waarop de persoon integraal kan worden ondersteund.
2. Het college geeft in een beschikking tot afwijzing van persoonlijke ondersteuning of een overige voorziening op grond van het feit dat er een voorliggende voorziening bestaat, in ieder geval aan welke voorziening dit betreft.

Paragraaf 5B, Specifieke bepalingen persoonlijke ondersteuning bij werk

Artikel 18. Persoonlijke ondersteuning bij werk

1. Het college kan persoonlijke ondersteuning bij werk in de vorm van jobcoaching in natura verstrekken door middel van een jobcoach die werkzaam is in een dienstverband bij of in opdracht van de gemeente
2. Het college kan persoonlijke ondersteuning bij werk in de vorm van een subsidie toekennen aan de werkgever voor:
 - a. jobcoaching door een interne of externe jobcoach; of
 - b. interne werkbegeleiding door een interne werkbegeleider.
3. De in het eerste of tweede lid genoemde ondersteuning kan ook worden aangeboden met het oog op het verrichten van werkzaamheden, anders dan in dienstverband, zoals bij een proefplaats of een leer-werktraject.

Artikel 19. Specifieke voorwaarden toekenning persoonlijke ondersteuning bij werk

1. De aanvraag voor persoonlijke ondersteuning bij werk moet binnen 8 weken na de ingangsdatum van de dienstbetrekking zijn ontvangen, tenzij voorafgaand aan of op het moment van aanvang van het dienstverband de noodzaak voor die ondersteuning redelijkerwijs nog niet bekend kon zijn.
2. Het college besluit op basis van individueel maatwerk, waarbij de aard, omvang, duur en intensiteit van de persoonlijke ondersteuning wordt gewogen.

Artikel 20. Jobcoaching

1. Een jobcoach die de persoonlijke ondersteuning bij werk verzorgt moet voldoen aan de kwaliteitseisen zoals opgenomen in bijlage 1.
2. Voor het bepalen van de duur en intensiteit van de in te zetten jobcoaching wordt uitgegaan van de begeleidingsregiems licht, midden of intensief (zoals omschreven in artikel 2.4 van de Beleidsregel Protocol Interne Jobcoach UWV 2019, Staatscourant 2019, nr 51100). De nadere voorwaarden hiervoor en de hoogte van de vergoedingen wordt door het college uitgewerkt in nadere regels, waarbij gestreefd wordt naar regionale afstemming
3. Het college kan van de in het tweede lid bedoelde maximale uren afwijken voor zover van toepassing daarvan, gelet op het belang dat beoogt te worden beschermd, leidt tot onbillijkheid van overwegende aard.
4. Als de gemeente een of meer jobcoaches zelf in dienst heeft, biedt het college deze bij voorrang aan.

Artikel 21. Jobcoaching in natura

1. Het college kan ambtshalve, of op aanvraag, jobcoaching in natura aanbieden.
2. Bij aanvragen om jobcoaching in natura en de voorbereiding van een beschikking op de aanvraag is het bepaalde in de artikelen 14 tot en met 19 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 22. Subsidie voor het organiseren van jobcoaching

1. Het college kan op aanvraag subsidie voor het organiseren van jobcoaching verlenen aan de werkgever.
2. Subsidie voor het organiseren van jobcoaching kan, met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 14 tot en met 19, worden verleend als:

- a. de jobcoaching bestaande uit een individueel trainings- of inwerkprogramma en een systematische begeleiding van de persoon behorend tot de doelgroep, gericht op het kunnen uitvoeren van de aan hem opgedragen taken, wordt geborgd door middel van een coachingsplan;
 - b. de omvang en de kwaliteit van de georganiseerde jobcoaching passend is;
 - c. de continuïteit van de jobcoaching geborgd is; en
 - d. de persoon voor wie de subsidie wordt gevraagd daarvan op de hoogte is en schriftelijk instemt met het organiseren van jobcoaching door de werkgever.
3. Het college kan voor jobcoaching een maximumtarief per uur hanteren dat toereikend is voor de organisatie van jobcoaching, waarbij het college zorgdraagt voor de kenbaarheid van de voor het betreffende jaar van toepassing zijnde tarieven.
4. Het college kan in beleidsregels uitwerken:
- a. aan welke eisen het coachingsplan moet voldoen;
 - b. welke activiteiten een jobcoach moet kunnen uitvoeren;
 - c. hoe de continuïteit van de jobcoaching geborgd moet zijn; of
 - d. hoe de evaluatie van de jobcoaching plaats vindt.
5. Met instemming van de werkgever en de werknemer voor wie de subsidie wordt verleend, kan de jobcoach mede:
- a. ondersteuning geven gericht op het vinden van werk; of
 - b. integrale ondersteuning geven bij de overgang van werk naar werk en van werk naar onderwijs.

Artikel 23. Interne werkbegeleiding

1. Als een persoon uit de doelgroep voor het kunnen verrichten van werk is aangewezen op begeleiding die de gebruikelijke begeleiding door de werkgever en andere werknemers aanzienlijk te boven gaat, kan het college een subsidie verlenen aan de werkgever voor de aangetoonde meerkosten die verbonden zijn aan het organiseren van de interne werkbegeleiding.
2. Het college kan aan de werkgever ambtshalve of op aanvraag een training aanbieden voor een of meer medewerkers om hen in staat te stellen aan personen behorend tot de doelgroep interne werkbegeleiding te bieden.

Paragraaf 5C, Specifieke bepalingen overige voorzieningen

Artikel 24. Specifieke voorwaarden toekenning vervoersvoorziening

1. Het college kan een vervoersvoorziening toekennen aan een persoon die door zijn beperking niet zelfstandig naar zijn werkplek, proefplaats of opleidingslocatie kan reizen. Deze vervoersvoorziening kan zowel in natura als in de vorm van een vergoeding in geld worden verstrekt.
2. Het college biedt een vervoersvoorziening aan als aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:
 - a. de persoon kan door zijn beperking niet zelfstandig reizen of gebruik maken van het openbaar vervoer; en
 - b. het vervoer is beperkt tot woon-werkverkeer.
3. De hoogte van de vergoeding in geld hangt af van het aantal dagen dat moet worden gewerkt en bedraagt het in de markt reguliere tarief voor een taxi of een andere vorm van vervoer.
4. Het college brengt een eventueel bedrag voor een vervoersvoorziening van de werkgever aan de werknemer in mindering op de te verstrekken vervoersvoorziening.

Artikel 25. Specifieke voorwaarden noodzakelijke intermediaire activiteit bij visuele of motorische handicap

1. Het college kan een voorziening in de vorm van een intermediaire activiteit toekennen die gericht is op de vervanging of ondersteuning van een door ziekte of gebrek geheel of gedeeltelijk ontbrekende visuele of motorische lichaamsfunctie.

Artikel 26. Specifieke voorwaarden meeneembare voorzieningen

1. Het college kan een meeneembare voorziening toekennen, als dit nodig is voor de persoon om te kunnen werken.
2. Er is geen limitatieve lijst van voorzieningen. In principe kan elk product als een meeneembare voorziening worden beschouwd als de noodzaak en meerwaarde in de werksfeer aantoonbaar is.
3. De meeneembare voorziening wordt in principe in bruikleen beschikbaar gesteld. In bijzondere gevallen kan het college besluiten de voorziening in eigendom te verstrekken.

Hoofdstuk 4. Slotbepalingen

Artikel 27. Intrekken oude verordeningen en overgangsrecht

1. Een persoon die gebruik maakt van een toegekende voorziening op grond van de Re-integratieverordening 2018, die moet worden beëindigd op grond van deze verordening, behoudt deze voorziening voor zover wordt voldaan aan de voorwaarden uit de Re-integratieverordening 2018 voor de duur:

- a. van periode 12 maanden, gerekend vanaf de inwerkingtreding van deze verordening; of
- b. dat deze is verstrekt, als dat korter is dan de periode, bedoeld in onderdeel a.

2. Het plaatsen van maximaal 3 personen boven de taakstelling artikel 9 lid 3 participatievoorziening beschut werk. Deze taakstelling gaat in op het moment dat de verordening in werking is getreden.

3. Het college kan na afloop van de in het derde lid, onderdeel a, bedoelde periode, besluiten of een voorziening in verband met een bijzondere individuele situatie wordt voortgezet.

4. De Re-integratieverordening 2018 blijft van toepassing ten aanzien van een voortgezette voorziening als bedoeld in het derde en vierde lid.

5. Aanvragen die ingediend zijn voor de inwerkingtreding van deze verordening - dus na 1 juli 2023 - worden behandeld conform de verordening die op dat moment van kracht is.

Artikel 28. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking met terugwerkende kracht tot 1 juli 2023 onder gelijktijdige intrekking van de Re-integratieverordening 2018.

2. Deze verordening wordt aangehaald als: Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Hengelo 2023

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van [datum].

De voorzitter,

De griffier,

Bijlage 1 behorende bij artikel 20, eerste lid Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Hengelo 2023

De gemeente Hengelo hanteert als kwaliteitseis voor een in te schakelen jobcoach dat wordt voldaan aan de eisen zoals vastgelegd in paragraaf 2.4.1 van de Beleidsregel Erkennings- en intrekingskader uitvoering persoonlijke ondersteuning UWV: 'het Erkenningskader' (Stcrt. 2019, 51103).

Behorende bij raadsbesluit van
De griffier van Hengelo,

Toelichting

Algemeen

Er is gekozen voor een algemene, globale verordening. Dit heeft te maken met de aard van de opdracht die de raad heeft gekregen, te weten het bij verordening regels stellen waarin het beleid van de gemeente ten aanzien van haar re-integratietaken wordt neergelegd. Hieruit moet onder andere aandacht blijken voor de in de Participatiewet onderscheiden doelgroepen en de daarbinnen te onderscheiden subgroepen. Dit leent zich niet tot het formuleren van gedetailleerde regels die op iedere situatie van toepassing zijn. Immers, re-integratie is maatwerk. Het is afhankelijk van iemands mogelijkheden en beperkingen wat in het concrete geval een passend re-integratietraject is. Daarom wordt aan het college de bevoegdheid gegeven om op een aantal punten eigen afwegingen te maken. Artikel 10 van de Participatiewet bepaalt dat personen uit de doelgroep aanspraak hebben op ondersteuning bij de arbeidsinschakeling en de door het college noodzakelijk geachte voorzieningen. Het is daarbij van belang dat kenbaar is welke voorzieningen en ondersteuningsmogelijkheden er zijn. Daarom is ervoor gekozen in de verordening de voorzieningen vast te leggen die het college aanbiedt.

Met betrekking tot de volgende voorzieningen is de gemeenteraad verplicht om regels op te nemen in deze verordening:

- persoonlijke ondersteuning bij het verrichten van opgedragen taken (artikelen 8a, eerste lid, onderdeel a, en tweede lid, onderdeel a en e, en 10, eerste lid, van de Participatiewet);
- scholing of opleiding, als bedoeld in artikel 10a, vijfde lid, van de Participatiewet (artikel 8a, eerste lid, onderdeel c, en tweede lid, onderdeel c, van de Participatiewet);
- participatievoorziening beschut werk, als bedoeld in artikel 10b van de Participatiewet (artikelen 8a, eerste lid, onderdeel e, en 10b, zevende lid, van de Participatiewet);
- loonkostensubsidie, als bedoeld in artikel 10d, van de Participatiewet, voor zover het gaat om de vormgeving van het administratieve proces tot verstrekking hiervan (artikel 8a, tweede lid, onderdeel c, van de Participatiewet);
- proefplaats (artikel 8a, tweede lid, onderdeel d, van de Participatiewet);
- vervoersvoorziening, als bedoeld in artikel 10, eerste lid, van de Participatiewet, die ertoe strekt dat de persoon zijn werkplek, proefplaats of opleidingslocatie kan bereiken (artikel 8a, tweede lid, onderdeel f, van de Participatiewet);
- intermediaire activiteit, als bedoeld in artikel 10, eerste lid, van de Participatiewet, die noodzakelijk is in verband met een visuele of motorische handicap (artikel 8a, tweede lid, onderdeel f, van de Participatiewet);
- meeneembare voorziening, als bedoeld in artikel 10, eerste lid, van de Participatiewet, voor de inrichting van de werkplek, de productie- en werkmethoden, de inrichting van de opleidingslocatie of de proefplaats en de bij het werk of opleiding te gebruiken hulpmiddelen (artikel 8a, tweede lid, onderdeel f, van de Participatiewet);

De regels dienen aandacht te besteden aan de wijze waarop, rekening houdende met de persoonlijke omstandigheden, ten behoeve van de doelgroep en doelgroep loonkostensubsidie, wordt voorzien in de integraliteit van de geboden ondersteuning bij de arbeidsinschakeling en de continuïteit van de geboden ondersteuning bij de overgang van onderwijs naar werk, van werk naar onderwijs en van werk naar werk (artikel 8a, eerste lid, onderdeel a en tweede lid, onderdelen a en g, en 10 eerste lid, van de Participatiewet).

Hiernaast bestaat de bevoegdheid om een hoger aantal dienstbetrekkingen beschut werk vast te stellen en daarbij, onverminderd artikel 8a, tweede lid, onderdeel a van de Participatiewet, te regelen hoe deze additionele omvang wordt bepaald en hoe dan de volgorde wordt bepaald waarin personen hiervoor in aanmerking komen (artikel 10b, vijfde lid, van de Participatiewet).

Aanpassingen naar aanleiding van wetswijziging 'Breed offensief'

Bij brief van 7 september 2018 heeft de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid onder de noemer "Breed offensief" maatregelen aangekondigd om meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te helpen. Voor een deel was daar een wetswijziging voor nodig. In de wet "Wijziging van de Participatiewet en enkele andere wetten in verband met het verbeteren van de regeling voor loonkostensubsidie en enkele andere wijzigingen (uitvoeren breed offensief)" is het juridisch raamwerk rondom deze maatregelen neergelegd. Het doel van de maatregelen is dat meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk komen en blijven. Het gaat om mensen met een

beperking die niet zelfstandig het minimumloon kunnen verdienen en vallen onder de doelgroep banenafpraak of die zijn aangewezen op beschut werk. De bij verordening te regelen uitwerking van deze maatregelen, opgenomen in artikel 8a, tweede lid, onder c tot en met g, van de Participatiewet, is neergelegd in hoofdstuk 3A. Daarmee wordt het uit de wet voortvloeiende belang van het bieden van specifieke ondersteuning voor deze doelgroep duidelijk geborgd.

Artikelsgewijze toelichting

Enkel die bepalingen die verdere toelichting behoeven worden hieronder behandeld.

Artikel 1. Definities

Begrippen die al zijn omschreven in de Participatiewet, de Algemene wet bestuursrecht (Awb) of de Gemeentewet worden niet afzonderlijk gedefinieerd in deze verordening. Deze zijn vanzelfsprekend van toepassing op deze verordening.

Doelgroep

De doelgroep wordt gevormd door personen zoals bedoeld in artikel 7, eerste lid, onder a, van de Participatiewet. Het betreft:

- personen die algemene bijstand ontvangen;
- personen als bedoeld in de artikelen 34a, vijfde lid, onderdeel b, 35, vierde lid, onderdeel b, en 36, derde lid, onderdeel b, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (hierna: WIA) tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d, van de Participatiewet is verleend;
- personen als bedoeld in artikel 10, tweede lid, van de Participatiewet;
- personen met een nabestaanden- of wezenuitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet (hierna: ANW);
- personen met een uitkering ingevolge de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (hierna: IOAW);
- personen met een uitkering ingevolge de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (hierna: IOAZ);
- personen zonder uitkering;

en, die voor de arbeidsinschakeling zijn aangewezen op een door het college aangeboden voorziening.

Grote afstand tot de arbeidsmarkt

Onder een grote afstand tot de arbeidsmarkt wordt verstaan dat een persoon redelijkerwijs niet binnen één jaar geschikt is voor deelname aan de arbeidsmarkt. Zie verder de toelichting bij artikel 2.

Interne werkbegeleiding

Interne werkbegeleiding is een vorm van persoonlijke ondersteuning bij werk die wordt geboden door een interne werkbegeleider. Een interne werkbegeleider is een directe collega van een werknemer met een beperking die hem bij de dagelijkse werkzaamheden begeleidt omdat hij zonder die begeleiding niet in staat is zijn werkzaamheden uit te voeren. Het moet hierbij gaan om, in verband met de beperking, meer dan gebruikelijke begeleiding. Om als interne werkbegeleider in het kader van de verordening te kunnen worden beschouwd is het noodzakelijk dat men de vaardigheden heeft om de begeleiding op een kwalitatief verantwoorde manier te kunnen bieden. De wetgever spreekt in dit verband van opgeleide collega's, niet zijnde jobcoaches, die persoonlijke ondersteuning op de werkvloer verlenen (Kamerstukken II 2019/20, 35 394, nr. 3, p. 56). Zie verder de toelichting bij artikel 22.

Jobcoaching

Jobcoaching is een vorm van persoonlijke ondersteuning bij werk die wordt geboden door een jobcoach. Een jobcoach is een erkende deskundige die een werknemer met een beperking en/of zijn werkgever methodische ondersteuning biedt, zodat de werknemer een passende baan kan vinden en behouden. Om als jobcoach in het kader van de verordening te kunnen worden beschouwd is het noodzakelijk dat men voldoet aan een aantal eisen die er op zijn gericht om de professionaliteit en de kwaliteit van de jobcoaching te waarborgen. Zie verder de toelichting bij artikel 20.

Korte afstand tot de arbeidsmarkt

Onder een korte afstand tot de arbeidsmarkt wordt verstaan dat een persoon, naar redelijke maatstaven gemeten, binnen één jaar geschikt is voor deelname aan de arbeidsmarkt. Zie verder de toelichting bij artikel 2.

Overige voorzieningen

Op grond van artikel 8a, tweede lid, onderdeel f, van de Participatiewet moeten er in de verordening regels opgenomen worden voor een drietal specifieke voorzieningen die bedoeld zijn voor personen met een arbeidsbeperking. Het gaat om vervoersvoorzieningen, noodzakelijke intermediaire activiteiten en meeneembare voorzieningen. Deze voorzieningen samen worden in deze verordening aangeduid met het begrip 'overige voorzieningen'.

Persoonlijke ondersteuning bij werk

Persoonlijke ondersteuning als bedoeld in artikel 10, eerste en derde lid, van de Participatiewet moet in samenhang met artikel 8a, tweede lid, onderdeel e en artikel 10da, van de Participatiewet worden begrepen als een door het college noodzakelijk geachte voorziening gericht op het verkrijgen, verrichten en behouden van arbeid. In de memorie van toelichting bij artikel 8a, tweede lid, onderdeel e, van de Participatiewet wordt eerst aangegeven dat de gemeenteraad een breed aanbod van beschikbare instrumenten moet opnemen in de verordening. Vervolgens wordt alleen nader ingegaan op de jobcoach. De begrippen persoonlijke ondersteuning en jobcoach zijn evenwel niet identiek. Het begrip persoonlijke ondersteuning is ruimer. Het kan bij persoonlijke ondersteuning zowel gaan om een gekwalificeerde expert (jobcoach) als om een getrainde persoon die binnen het bedrijf zorgdraagt voor de dagelijkse werkbegeleiding (ook wel een "Harrie" genoemd). Combinaties van beiden zijn ook mogelijk (Kamerstukken II 2019/20, 35 394, nr. 3, p. 9).

Praktijkroute

Opname in het doelgroepenregister kan op verschillende manieren plaatsvinden. Naast de aanvraagroute via het UWV is er ook een route die loopt via de gemeente. Deze route staat bekend als de praktijkroute en volgt uit artikel 38b, eerste lid, onderdeel a, van de Wet financiering sociale verzekeringen. Het is een procesroute waarbij het college door middel van een loonwaardemeting op de werkplek vaststelt dat de loonwaarde van een werknemer bij voltijdse arbeid minder bedraagt dan het wettelijk minimumloon, welke vaststelling leidt tot opname in het doelgroepenregister. Deze route kan alleen worden gevolgd op het moment dat iemand al een werkplek heeft.

Artikel 2. Evenwichtige verdeling en evaluatie

Op grond van artikel 8a, tweede lid, onderdeel a, van de Participatiewet moet de gemeenteraad in de verordening aangeven onder welke voorwaarden welke personen, bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de Participatiewet, en werkgevers van deze personen, in aanmerking komen voor in de verordening omschreven voorzieningen en hoe deze rekening houdend met omstandigheden, zoals de zorgtaken, en het feit, dat die persoon tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort of gebruik maakt van de voorziening beschut werk, of een andere structurele functionele beperking heeft, evenwichtig over deze personen worden verdeeld. Hierin ligt besloten dat de gemeenteraad ook rekening houdt met de omstandigheden en functionele beperkingen van personen met een handicap. Dit is in overeenstemming met het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. De doelstelling van dit verdrag is het bevorderen, beschermen en waarborgen van het volledige genot door alle personen met een handicap van alle mensenrechten en fundamentele vrijheden op voet van gelijkheid en het bevorderen van de eerbiediging van hun inherente waardigheid. In dit artikel is aan het voorgaande uitvoering gegeven.

Korte afstand tot arbeidsmarkt

Onder een korte afstand tot de arbeidsmarkt wordt verstaan dat een persoon redelijkerwijs binnen één jaar geschikt is voor deelname aan de arbeidsmarkt.

Het college biedt de voorziening aan personen aan die het best passend is bij personen die behoren tot de doelgroep met een korte afstand tot de arbeidsmarkt.

Grote afstand tot arbeidsmarkt

Onder een grote afstand tot de arbeidsmarkt wordt verstaan dat een persoon redelijkerwijs niet binnen één jaar geschikt is voor deelname aan de arbeidsmarkt.

Het college biedt voorzieningen aan personen aan die het best passend is bij personen die behoren tot de doelgroep met een grote afstand tot de arbeidsmarkt

Overige voorzieningen

Voor de overige voorzieningen, volgt al uit de doelgroepomschrijving aan wie het college deze voorzieningen kan aanbieden. Het gaat om: scholing (artikel 7), participatievoorziening beschut werk (artikel 9), ondersteuning bij leer-werktrajecten (artikel 10), persoonlijke ondersteuning bij werk (artikel 11), proefplaats (artikel 13).

Rekening houden met omstandigheden en beperkingen

Het college moet bij de inzet van de voorzieningen rekening houden met de omstandigheden en functionele beperkingen van een persoon. In artikel 2, derde lid, is opgenomen waarmee het college in ieder geval rekening moet houden.

Verslag doeltreffendheid

Het college informeert de gemeenteraad over de effecten van de verordening in de praktijk (vierde lid). Hiertoe verzamelt het college systematisch de in het vijfde lid genoemde gegevens.

Artikel 3. Algemene bepalingen over voorzieningen

De Participatiewet schrijft niet uitputtend voor welke voorzieningen het college aan moet bieden. Het enige criterium is dat de voorziening gericht moet zijn op de arbeidsinschakeling en moet bijdragen aan het (op termijn) mogelijk maken van reguliere arbeid door een persoon. Al naar gelang de afstand van een persoon tot de arbeidsmarkt kan een voorziening gericht zijn op bijvoorbeeld sociale activering en het voorkomen van isolement (zoals het doen van vrijwilligerswerk met behoud van uitkering), het leren van vaardigheden of kennis, of het opdoen van werkervaring (bijvoorbeeld via gesubsidieerd werk).

Weigeringsgronden

Het eerste lid geeft aan dat het college een voorziening kan weigeren en in welke gevallen dat kan. De weigeringsgronden in deze bepaling zijn niet uitputtend, omdat voor een aantal voorzieningen er ook weigeringsgronden zijn die voortvloeien uit de specifieke aard van die voorziening. Die gronden vloeien voort uit de artikelen in deze verordening die specifiek betrekking hebben op die voorzieningen. Ook zal het college bij de beoordeling van het recht op een voorziening de in artikel 2 opgenomen verdeling over verschillende doelgroepen in acht moeten nemen.

Het betreft hier een "kan-bepaling", zodat het college altijd een afweging moet maken of een weigering in een individuele situatie al dan niet op zijn plaats is. Hoewel het weigeren van een voorziening, als een afwijzingsgrond zich voordoet, wel het uitgangspunt vormt, is dit geen automatisme. Dit hangt samen met het feit dat re-integratie vraagt om maatwerk.

Beëindigingsgronden

Het tweede lid geeft aan dat het college een voorziening kan beëindigen en in welke gevallen dat kan. Onder beëindigen wordt hierbij ook verstaan het stopzetten van de subsidie aan een werkgever of het opzeggen van de arbeidsovereenkomst bij een detacheringsbaan. Bij deze laatste wijze van beëindigen dienen vanzelfsprekend de toepasselijke bepalingen uit het arbeidsrecht en de eventueel aanwezige rechtspositieregeling in acht te worden genomen.

Het college kan een voorziening beëindigen in de gevallen zoals opgenomen in artikel 3, tweede lid. Een voorziening wordt bijvoorbeeld beëindigd als een persoon algemeen geaccepteerde arbeid aanvaardt. Voor de persoon zoals bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a onder 2, van de Participatiewet wordt op dit punt een uitzondering gemaakt. Het gaat om de persoon als bedoeld in de artikelen 34a, vijfde lid, onderdeel b, 35, vierde lid, onderdeel b, en 36, derde lid, onderdeel b, van de WIA tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d is verleend. Voor deze doelgroep geldt dat het college ondersteuning bij de arbeidsinschakeling moet bieden tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d van de Participatiewet is verstrekt.

De Participatiewet voorziet niet in een terugvorderingsgrond van re-integratiekosten die onnodig zijn gemaakt. Noch van een bijstandsgerechtigde, noch van een niet bijstandsgerechtigde kunnen die kosten worden teruggevorderd (Rechtbank Arnhem 14-09-2006, nr. AWB 06/999,

ECLI:NL:RBARN:2006:AZ3540). Terugvordering dient te geschieden op grond van het Burgerlijk Wetboek.

Afstemming

Het derde lid regelt het uitgangspunt dat het college, afgestemd op de situatie van de persoon, de goedkoopst adequate voorziening verstrekt. Dit betekent dat de voorziening goed genoeg moet zijn om een verantwoorde oplossing te bieden. Die oplossing hoeft dus niet noodzakelijkerwijs de meest optimale oplossing te zijn. Zijn er meerdere adequate opties om de klant te ondersteunen, dan zullen de kosten van de oplossingen doorslaggevend zijn. Deze afweging wordt per (individuele) persoon gemaakt.

Het derde lid regelt ook de afstemming binnen het gemeentelijke sociale domein. Op grond van artikel 8a, tweede lid, onderdeel g, van de Participatiewet dienen er regels opgenomen te worden over de samenwerking binnen het gehele sociale domein als dat nodig is voor een integrale ondersteuning van de persoon (Kamerstukken II 2019/20, 35 394, nr. 3, p. 56). Het gaat zowel om de integraliteit van de geboden ondersteuning bij de arbeidsinschakeling als de continuïteit van de geboden ondersteuning bij de overgang van onderwijs naar werk, van werk naar onderwijs en van werk naar werk. Het is belangrijk om hier bij de inzet van voorzieningen rekening mee te houden en dit te benoemen in het plan van aanpak. Deze bepaling biedt ook een grondslag voor het uitwisselen van de noodzakelijke informatie binnen het sociaal domein om tot de integrale aanpak te kunnen komen.

Artikel 4. Werkstage

Een werkstage onderscheidt zich van een gewone arbeidsovereenkomst. Bij een beoordeling of er al dan niet sprake is van een arbeidsovereenkomst toetst de rechter aan de drie criteria voor het bestaan van een arbeidsovereenkomst: persoonlijk verrichten van arbeid, loon en gezagsverhouding. Daarbij wordt gekeken naar een aantal aspecten zoals de bedoeling van de partijen en wat al dan niet schriftelijk is overeengekomen. De rechter besteedt vooral aandacht aan de feitelijke invulling van de overeenkomst.

Werkstage is gericht op uitbreiden kennis en ervaring

De Hoge Raad heeft bepaald dat er bij werkstages weliswaar sprake is van het persoonlijk verrichten van arbeid, maar dat dit overwegend gericht is op het uitbreiden van de kennis en ervaring van de werknemer. Daarnaast is bij een werkstage in de regel geen sprake van beloning. Terughoudend zijn met het verstrekken van een gerichte stagevergoeding ligt daarom voor de hand. Er kan wel een onkostenvergoeding worden gegeven, mits er daadwerkelijk sprake is van een vergoeding van gemaakte kosten.

Doelgroep aanbieden werkstage

Het college kan een persoon die behoort tot de doelgroep een werkstage aanbieden voor zover hij een afstand tot de arbeidsmarkt heeft. Verder is vereist dat een persoon nog niet actief is geweest op de arbeidsmarkt of een afstand tot de arbeidsmarkt heeft door langdurige werkloosheid (artikel 4, eerste lid, onderdeel b). Van langdurige werkloosheid is sprake als een persoon gedurende twaalf aaneengesloten maanden of langer is aangewezen geweest op een uitkering. In een dergelijk geval kan sprake zijn van een afstand tot de arbeidsmarkt, maar dit hoeft niet altijd het geval te zijn. Heeft een persoon gedurende vijf jaren geen inkomsten uit arbeid verworven, dan kan worden aangenomen dat hij een afstand tot de arbeidsmarkt heeft. In dat geval is het college bevoegd hem een werkstage aan te bieden.

Doel van de werkstage

Het tweede lid geeft nog eens specifiek aan wat het doel is van de werkstage, om het verschil met een normale arbeidsverhouding aan te geven. Dit is vooral van belang om te voorkomen dat een persoon claimt dat sprake is van een arbeidsovereenkomst en bij de rechter loonbetaling afdwingt.

De werkstage kan twee doelen hebben. Op de eerste plaats kan het gaan om het opdoen van specifieke werkervaring. Dit is vergelijkbaar met de zogenaamde 'snuffelstage', waarbij een persoon de gelegenheid krijgt om te bezien of het soort werk als passend kan worden beschouwd. Op de tweede plaats kan het gaan om het leren werken in een arbeidsrelatie. In de werkstage kan een persoon wennen aan aspecten als gezag, op tijd komen, werkritme en samenwerken met collega's.

Opstellen schriftelijke overeenkomst

In het vierde lid is bepaald dat voor de werkstage een schriftelijke overeenkomst wordt opgesteld. Hierin kan expliciet het doel van de stage worden opgenomen, evenals de wijze van begeleiding. Door deze schriftelijke overeenkomst kan nog eens worden gewaarborgd dat het bij een werkstage niet gaat om een reguliere arbeidsverhouding.

Geen verdringing

In het derde lid is bepaald dat de werkstage uitsluitend wordt verstrekt als er geen verdringing op de arbeidsmarkt plaatsvindt. Het opvullen van een vacature is alleen toegestaan als de vacature niet is ontstaan door afvloeiing, maar door ontslag op grond van een van de volgende redenen:

- eigen initiatief van de werknemer;
- handicap;
- ouderdomspensioen;
- vermindering van werktijd op initiatief van de werknemer, of
- gewettigd ontslag om dringende redenen.]

Artikel 5. Sociale activering

Volgens de Participatiewet dient ook sociale activering uiteindelijk gericht te zijn op arbeidsinschakeling. Voor bepaalde doelgroepen is arbeidsinschakeling echter een te hoog gegrepen doel. Voor deze personen staat dan ook niet re-integratie, maar participatie voorop.

Begrip sociale activering

Onder 'sociale activering' wordt verstaan: het verrichten van onbeloonde maatschappelijk zinvolle activiteiten gericht op arbeidsinschakeling of, als arbeidsinschakeling nog niet mogelijk is, op zelfstandige maatschappelijke participatie (artikel 6, eerste lid, onderdeel c, van de Participatiewet). Bij activiteiten in het kader van sociale activering kan worden gedacht aan het zelfstandig, zonder externe begeleiding, verrichten van vrijwilligerswerk of deelnemen aan activiteiten in de wijk of buurt (Kamerstukken II 2002/03, 28 870, nr. 3, p. 35).

Doelgroep sociale activering

Voor de verplichting om op grond van artikel 9, eerste lid, onderdeel b, van de Participatiewet gebruik te maken van een voorziening gericht op sociale activering is vereist dat de mogelijkheid bestaat dat een persoon op enig moment algemeen geaccepteerde arbeid kan verkrijgen waarbij geen gebruik wordt gemaakt van een voorziening. Bestaat die mogelijkheid niet, dan kan een persoon niet worden verplicht gebruik te maken van een dergelijke voorziening. Sociale activering heeft tot doel personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt terug te leiden naar de arbeidsmarkt, of als dit nog niet mogelijk is, als tussendoel te bevorderen dat personen zelfstandig kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven. Hieruit volgt dat als het einddoel, arbeidsinschakeling, niet kan worden bereikt, er geen grond is die persoon te verplichten om gebruik te maken van een voorziening gericht op sociale activering (CRvB 24-04-2012, nr. 11/2062 WWB, ECLI:NL:CRVB:2012:BW4400).

College stemt duur activiteiten af op de persoon

Het tweede lid geeft het college de mogelijkheid om de duur van activiteiten in het kader van sociale activering nader te bepalen. Het college moet de duur afstemmen op de mogelijkheden en capaciteiten van een persoon. Gezien de mogelijk sterk verschillende behoeften op dit gebied, zal een al te rigide termijn moeilijk zijn.

Geen verdringing

Zie wat hierover is opgemerkt bij artikel 4.

Artikel 6. Detacheringsbaan

De Participatiewet biedt de mogelijkheid personen uit de doelgroep een dienstverband aan te bieden om op detacheringbasis werkervaring op te doen. In de verordening zijn de randvoorwaarden vastgelegd waarbinnen de banen vormgegeven worden.

Het eerste lid biedt de mogelijkheid tot het aangaan van het dienstverband. Het college zorgt ervoor dat een persoon een dienstverband krijgt aangeboden door een derde, de werkgever. Die derde kan bijvoorbeeld een detacheringsbureau zijn. In het tweede lid wordt bepaald dat het gaat om detachering. Daarbij worden op twee vlakken afspraken gemaakt. Ten eerste tussen het inlenende bedrijf en de werkgever. Hierin worden zaken geregeld als de verhouding tot de werkgever, de hoogte van de inleenvergoeding en de wijze waarop de begeleiding wordt vormgegeven. In de overeenkomst

tussen werknemer en inlener worden afspraken gemaakt over werktijden, verlof en de inhoud van het werk.

Voor het derde lid wordt verwezen naar de toelichting bij het artikel over werkstages.

Artikel 7. Scholing

Startkwalificatie

Onder startkwalificatie wordt verstaan een havo of Vwo-diploma of een diploma van het middelbaar beroepsonderwijs (mbo), niveau twee (artikel 1, onder f, van de Leerplichtwet 1969). Scholing kan worden aangeboden aan personen met of zonder een dergelijke startkwalificatie. Vooral voor personen zonder startkwalificatie kan scholing noodzakelijk zijn voor de re-integratie.

Jongeren

Personen jonger dan 27 jaar die nog mogelijkheden hebben binnen het uit 's Rijks kas bekostigde onderwijs kunnen sinds 1 juli 2012 geen voorziening ontvangen die hen ondersteunt bij de arbeidsinschakeling (artikel 7, derde lid, onderdeel a, van de Participatiewet). [**Dit is voor de volledigheid opgenomen in het derde lid.**]

Scholing in combinatie met participatieplaats

Wanneer een persoon die in aanmerking is gebracht voor een participatieplaats niet over een startkwalificatie beschikt, dient het college aan deze persoon scholing of opleiding aan te bieden. Dit geldt vanaf zes maanden na aanvang van de werkzaamheden op de participatieplaats. De scholing of opleiding moet zijn gericht op vergroting van de kansen op de arbeidsmarkt. Het college hoeft aan een persoon alleen geen scholing of opleiding aan te bieden als dergelijke scholing of opleiding naar zijn oordeel de krachten of bekwaamheden van de persoon te boven gaan of als naar zijn oordeel scholing of opleiding niet bijdraagt aan vergroting van de kans op inschakeling van de persoon in het arbeidsproces. Dit volgt uit artikel 10a, vijfde lid, van de Participatiewet.

Zie artikel 8 over de voorziening participatieplaatsen.

Artikel 8. Participatieplaats

Een participatieplaats is bedoeld voor personen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Voor personen jonger dan 27 jaar is ondersteuning in de vorm van een participatieplaats niet mogelijk (artikel 7, achtste lid, van de Participatiewet [**en het eerste lid van artikel 8**]). Het college kan dan ook enkel aan personen van 27 jaar of ouder met recht op algemene bijstand een participatieplaats aanbieden.

Additionele werkzaamheden

Op een participatieplaats worden additionele werkzaamheden verricht. Niet de te verrichten werkzaamheden staan centraal maar het leren werken of het (opnieuw) wennen aan werken. Aspecten als omgaan met gezag, op tijd komen, werkritme en samenwerking met collega's zijn allemaal zaken waaraan in een participatieplaats gewerkt kan worden. Ook kan hiermee worden beoordeeld of het werkterrein past bij de capaciteiten van de uitkeringsgerechtigde, zodat een persoon bijvoorbeeld een opleiding op het betreffende terrein kan gaan volgen en daarmee voor zichzelf een duurzaam perspectief op arbeid kan realiseren. De duur van de participatieplaats is wettelijk beperkt tot maximaal vier jaar (artikel 10a van de Participatiewet). Na negen maanden wordt beoordeeld door het college of de participatieplaats de kans op arbeidsinschakeling heeft vergroot (artikel 10a, achtste lid, van de Participatiewet). Zo niet dan wordt de participatieplaats beëindigd. Uiterlijk 24 maanden na aanvang van de participatieplaats wordt opnieuw beoordeeld of de participatieplaats wordt voortgezet. Als de gemeente concludeert dat voortzetting van de participatieplaats met het oog op in de persoon gelegen factoren aanmerkelijk bijdraagt tot de arbeidsinschakeling, dan kan de participatieplaats nog één jaar verlengd worden. Echter in dat geval dient een andere werkomgeving geboden te worden (artikel 10a, negende lid, van de Participatiewet). Na 36 maanden vindt opnieuw een dergelijke beoordeling plaats (artikel 10a, tiende lid, van de Participatiewet).

Artikel 9. Participatievoorziening beschut werk

Algemeen

Met ingang van 1 januari 2017 is het college verplicht beschut werk aan te bieden aan personen van wie het college, op advies van UWV, heeft vastgesteld dat zij uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben (artikel 10b, eerste lid, van de Participatiewet). Die verplichting is begrensd: het aantal jaarlijks te realiseren beschutte

werkplekken wordt bij ministeriële regeling bepaald. Bij een lager aantal positieve adviezen van UWV blijft de verplichting beperkt tot dat aantal afgegeven positieve adviezen. Bij een hoger aantal positieve adviezen van UWV blijven de aantallen zoals neergelegd in de ministeriële regeling van toepassing.

De gemeenteraad is, gelet op artikel 10b, zevende lid, van de Participatiewet, verplicht om bij verordening in elk geval vast te stellen:

- a. welke voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling worden aangeboden om adequaat functioneren op een beschutte werkplek mogelijk te maken; en
- b. welke voorzieningen worden aangeboden tot het moment dat de dienstbetrekking aanvangt.

Tevens kan bij verordening worden geregeld dat een hoger aantal te realiseren dienstbetrekkingen wordt vastgesteld dan op grond van de ministeriële regeling is bepaald (artikel 10b, vijfde lid, van de Participatiewet). Als daarvoor wordt gekozen, dient de gemeenteraad in de verordening ook aan te geven hoe dit aantal extra plekken wordt bepaald en welke criteria dan gelden voor plaatsing op deze extra plekken (ook dit volgt uit artikel 10b, vijfde lid).

Artikel 9, eerste lid

In dit artikel is tot uitdrukking gebracht dat aanspraak bestaat op de genoemde ondersteunende voorzieningen (gericht op de arbeidsinschakeling). Daarmee wordt uitvoering gegeven aan artikel 10b, zevende lid, van de Participatiewet.

Artikel 9, tweede lid

Nadat het college heeft vastgesteld dat iemand tot de doelgroep voor beschut werk behoort, dient deze persoon geplaatst te worden op een beschut werkplek. In de wetenschap dat een plaatsing afgestemd dient te worden op de persoonlijke eigenschappen en omstandigheden van de persoon, dient dit een vorm van maatwerk te zijn, die niet altijd direct tot plaatsing op een geschikte werkplek zal leiden. Het college is verplicht om ter overbrugging van de periode tot de plaatsing voorzieningen aan te bieden die bijdragen aan een succesvolle plaatsing. De voorzieningen die hiervoor aangeboden worden zijn genoemd in het tweede lid. Welke (combinatie van) voorziening(en) in een concreet geval ingezet wordt zal gezien het maatwerkarakter van dat geval afhangen.

Naast voorzieningen die bijdragen aan de arbeidsinschakeling en hun grondslag vinden in de Re-integratieverordening, worden ook andere voorzieningen genoemd. Dergelijke – perifere – voorzieningen kunnen op grond van andere regelingen, zoals de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 of de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, worden verstrekt en bijdragen aan een geslaagde plaatsing.

Artikel 9, derde en vierde lid

Op grond van artikel 10b, vijfde lid, van de Participatiewet, is de gemeenteraad bevoegd om een hoger aantal beschut werkplekken aan te bieden, dan op grond van de ministeriële regeling, bedoeld in artikel 10b, vierde lid, is bepaald. Het college mag ten aanzien van deze extra plekken ook bijzondere toewijzingscriteria opstellen, waarmee voorrang wordt verleend aan bepaalde doelgroepen. Artikel 9, derde en vierde lid, geeft daar verdere invulling aan.

Artikel 10. Ondersteuning bij leer-werktraject

Personen uit de doelgroep kunnen in aanmerking komen voor de voorziening ondersteuning bij leer-werktrajecten. Het college moet dan wel van oordeel zijn dat een leer-werktraject nodig is en dat de ondersteuning nodig is voor het volgen van dat leer-werktraject. Dit is geregeld in artikel 10 en volgt uit artikel 10f van de Participatiewet. Artikel 10f van de Participatiewet bepaalt voorts dat het college uitsluitend ondersteuning bij een leer-werktraject kan aanbieden aan personen:

- van zestien of zeventien jaar van wie de leerplicht of de kwalificatieplicht, bedoeld in de Leerplichtwet 1969, nog niet is geëindigd; of
- van achttien tot 27 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald.

De voorziening ondersteuning bij leer-werktrajecten is inzetbaar voor jongeren van zestien of zeventien jaar oud die dreigen uit te vallen uit school, maar middels een leer/werktraject alsnog een startkwalificatie kunnen behalen. Om te voorkomen dat jongeren onnodig uitvallen, wordt de mogelijkheid geboden extra ondersteuning te bieden. Deze voorziening kan ook worden ingezet ter voorkoming van schooluitval bij jongeren van achttien tot 27 jaar die door een leer-werktraject alsnog een startkwalificatie kunnen behalen.

Bijstandsgerechtigden jonger dan 27 jaar die uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs kunnen volgen, zijn uitgesloten van ondersteuning op grond van artikel 7, derde lid, onder a, van de Participatiewet. Voor de conclusie dat een jongere uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs kan volgen is vereist dat de jongere uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs volgt of daarvoor in aanmerking komt (Kamerstukken II 2010/11, 32 815, nr. 3, p. 49). In het kader van artikel 7, derde lid, onder a, van de Participatiewet betekent dit dat het college vanaf het moment dat de jongere uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs volgt of kan volgen geen ondersteuning bij de arbeidsinschakeling kan bieden.

In artikel 10f van de Participatiewet is bepaald dat het college onder omstandigheden ondersteuning kan bieden aan personen jonger dan achttien jaar en aan personen van achttien tot 27 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald en voor wie een leer-werktraject nodig is. Er wordt vanuit gegaan dat het mogelijk is een leer-werktraject aan te bieden aan personen die voldoen aan het bepaalde in de artikelen 10 en 10f van de Participatiewet, in afwijking van artikel 7, derde lid, onder a, van de Participatiewet.]

Artikel 11. Persoonlijke ondersteuning bij werk

De voorziening persoonlijke ondersteuning bij werk is nader uitgewerkt in hoofdstuk 5. Deze bepaling verwijst daarom naar dit hoofdstuk, waarbij ook wordt verwezen naar de uit artikel 3 voortvloeiende algemene voorwaarden die gelden voor alle op grond van deze verordening te verstrekken voorzieningen.

Artikel 12. Verwervingskosten

Deze voorziening beoogt het college de mogelijkheid te geven om aantoonbare en reële kosten die ten laste van de persoon uit de doelgroep komen en die een belemmering vormen voor het deelnemen aan een re-integratietraject of het uitstromen naar betaalde arbeid te vergoeden. Soms is het niet hebben van een fiets of geschikte werkkleding een blokkade voor indiensttreding. Deze voorziening biedt daarvoor een oplossing. Verder kan het hier bijvoorbeeld gaan om bijzonder noodzakelijke reiskosten en overige kosten van werkaanvaarding. Op deze voorziening kan geen aanspraak worden gemaakt indien er een beroep kan worden gedaan op een voorliggende voorziening, die gezien haar aard en doel wordt geacht voor belanghebbende toereikend en passend te zijn.

Artikel 13. Proefplaats

Volgens artikel 8a, tweede lid, onder d, van de Participatiewet moet de gemeente in de verordening de voorwaarden aangeven waaronder "het college toestemming verleent aan een persoon als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de wet die algemene bijstand ontvangt, om op een proefplaats gedurende twee maanden met de mogelijkheid tot verlenging met maximaal vier maanden, werkzaamheden te verrichten". Het doel van deze verplichting is om meer harmonisatie tot stand te brengen. Voor de termijn is aangesloten bij de wetgeving die wordt uitgevoerd door het UWV en het door het UWV gevoerde beleid (Kamerstukken II 2019/20, 35 394, nr. 3, p. 55). Artikel 14a geeft hier invulling aan. Het na een proefplaatsing inzetten van een dienstverband met een forfaitaire loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d, vijfde lid, van de Participatiewet is onwenselijk. Partijen in de (landelijke) Werkkamer hebben zich in die zin ook expliciet uitgesproken.] [Als het noodzakelijk is om de werkzaamheden uit te voeren, kan het college persoonlijke ondersteuning toekennen aan de persoon op de proefplaats (zesde lid).

Artikel 14. Specifiek aanvraagproces loonkostensubsidie

Dit artikel is een uitwerking van de wettelijke verplichting voor gemeenten om bij verordening te bepalen hoe het administratief proces met betrekking tot het verstrekken van loonkostensubsidie is vormgegeven (artikel 8a, eerste lid en tweede lid, onder c, van de Participatiewet). Door in de verordening naar het werkproces te verwijzen beoogt de wetgever ervoor te zorgen dat werkgevers, in het kader van transparantie, beter weten waar zij aan toe zijn (Kamerstukken II 2019/20, 35 394, nr. 3, p. 54-55).

Het tweede lid maakt duidelijk dat het rechtssubject van de loonkostensubsidie de werkgever is, ook op het moment dat de werknemer de aanvraag indient. Dit volgt ook uit artikel 10d, eerste lid, van de Participatiewet waarin staat dat de subsidie wordt verleend aan de werkgever.

Omdat alleen personen die behoren tot de doelgroep loonkostensubsidie hiervoor in aanmerking

komen regelt het derde lid dat op het moment dat er een aanvraag binnenkomt met betrekking tot een persoon ten aanzien van wie nog niet is vastgesteld dat deze onder de doelgroep valt de aanvraag mede moet worden gezien als een aanvraag om onder de doelgroep te worden gebracht. Het onder de doelgroep brengen gebeurt volgens de in artikel 1 gedefinieerde praktijkroute.

Het vierde lid regelt de termijn waarbinnen de loonwaarde wordt vastgesteld.

Het vijfde lid verwijst naar het administratieve werkproces dat door het college wordt gevolgd. Dit betreft het preferente proces loonkostensubsidie. Hiermee wordt bedoeld op het proces zoals dat door "De normaalste zaak", een netwerk van bijna 700 werkgevers die samen aan de inclusieve arbeidsmarkt bouwen, is ontwikkeld. Doel was om de lasten voor werkgevers als gevolg van verschillende werkwijzen door gemeenten te verminderen, door het creëren van één administratief uitvoeringsproces voor het verstrekken van loonkostensubsidie. Door hierbij aan te sluiten en het makkelijker te maken voor werkgevers wordt beoogd dat meer personen met een loonkostensubsidie aan het werk kunnen komen.

Artikel 15. Voorwaarden toekenning persoonlijke ondersteuning bij werk en overige voorzieningen

Dit artikel bevat een aantal voorwaarden voor de toekenning van persoonlijke ondersteuning bij werk en overige voorzieningen aan personen met een arbeidsbeperking. Het betreft een aantal specifieke voorwaarden die verband houden met de aard van deze voorzieningen. Het artikel vormt daarmee een aanvulling op de in artikel 3 opgenomen algemene voorwaarden om in aanmerking te komen voor een re-integratievoorziening. Deze voorwaarden dragen bij aan een evenwichtige verdeling van de beschikbare voorzieningen over de doelgroep, zoals bedoeld in artikel 8a, tweede lid, onderdeel a, van de Participatiewet.

Vereist is dat de persoon behoort tot de doelgroep, bedoeld in artikel 7 van de Participatiewet, waarbij er voor personen die VSO/PRO-onderwijs hebben genoten een uitzondering wordt gemaakt, waardoor zij ook voor persoonlijke ondersteuning bij werk en overige voorzieningen in aanmerking kunnen komen (a). Het is van belang dat de inzet van de persoonlijke ondersteuning en/of overige voorziening noodzakelijk is om het werk uit te kunnen voeren (b). Om een doelmatige inzet van de re-integratiemiddelen te waarborgen is er een minimale omvang verbonden aan de dienstbetrekking (c). Op het moment dat het gaat om een voorziening waarvan verwacht mag worden dat de werkgever hiervoor zelf zorgdraagt, omdat dit bijvoorbeeld voortvloeit uit de Arbo-regels, wordt de voorziening niet verstrekt op grond van deze verordening (d, e en f). De aan de voorziening(en) verbonden kosten kunnen in uitzonderlijke gevallen leiden tot het afwijzen van de gevraagde voorziening(en), op het moment dat deze kosten in geen verhouding staan tot de maatschappelijke baten die verbonden zijn aan de verstrekking van de voorziening(en) (g).

Artikel 16. Aanvraagprocedure persoonlijke ondersteuning bij werk en overige voorzieningen

Dit artikel regelt de aanvraagprocedure voor persoonlijke ondersteuning bij werk en overige voorzieningen. Uiteraard is de aanvraagmogelijkheid geen verplichting; het college kan ook zelf ambtshalve – dat wil zeggen zonder aanvraag – beoordelen wat nodig is. In de praktijk zal veelal ook sprake zijn van een ambtshalve beoordeling. Het college zorgt dan zelf voor een goede match met een werkgever, met passende ondersteuning. Het hoeft meestal niet tot een aanvraag te komen (Kamerstukken II 2019/20, 35 394, nr. 3, p. 11).

In dit artikel worden de verschillende stappen beschreven die het college moet doorlopen om tot een zorgvuldig onderzocht en onderbouwd besluit te komen. Het artikel vloeit voort uit artikel 8a, tweede lid, onderdeel f, van de Participatiewet "op welke wijze het college voorzieningen als bedoeld in artikel 10, eerste lid, verstrekt" en onderdeel g "op welke wijze waar nodig voor een persoon als bedoeld in de artikelen 7, eerste lid, onderdeel a, of 10d, tweede lid, wordt voorzien in integrale en voortgezette (persoonlijke) ondersteuning".

Bij het onderzoek houdt het college rekening met de persoonlijke omstandigheden van de aanvrager en met zijn wensen en die van de werkgever. Als dat nodig is, wint het college een specifiek deskundig oordeel in.

In artikel 8a, tweede lid, onder g, van de Participatiewet is bepaald dat in de verordening ook moet worden opgenomen op welke wijze wordt voorzien in integrale ondersteuning. In het zesde lid is

daartoe bepaald dat het college tijdens het onderzoek, als dat nodig is, ook voorzieningen uit andere wetten (jeugdhulp, Wmo, schuldhulpverlening, enz.) betreft bij de afweging en zo komt tot een zo goed mogelijk afgestemde integrale dienstverlening.

Artikel 17. Inhoud beschikking persoonlijke ondersteuning bij werk en overige voorzieningen

Een beschikking dient te voldoen aan de eisen die de Algemene wet bestuursrecht en de Participatiewet daaraan stellen. In dit artikel is bepaald welke concrete informatie minimaal in een beschikking moet worden opgenomen. Het betreft een nadere uitwerking van de wettelijke eisen, die niet afdoet aan de plicht om aan de eisen die rechtstreeks voortvloeien uit de Algemene wet bestuursrecht en de Participatiewet te voldoen.

Artikel 18. Persoonlijke ondersteuning bij werk

Persoonlijke ondersteuning bij werk omvat zowel jobcoaching als interne werkbegeleiding. Deze twee vormen van persoonlijke ondersteuning worden beide benoemd. Het eerste en tweede lid geven aan op welke wijze het college zorgdraagt voor het verstrekken van persoonlijke ondersteuning aan de doelgroep in natura en in de vorm van een subsidie (artikel 8a, tweede lid, onder e, sub 1, van de Participatiewet). De gemeente kan een eigen jobcoach inzetten, of een jobcoach inhuren en die aan een werkgever toekennen. Ook is mogelijk dat een werkgever zelf een eigen jobcoach in dienst heeft (interne jobcoach) of een jobcoach inhuurt (externe jobcoach). De werkgever kan ook een collega van de werknemer inzetten om hem te begeleiden (interne werkbegeleider). In het artikel worden de verschillende mogelijkheden benoemd.

Het derde lid maakt duidelijk dat de in het eerste en tweede lid bedoelde ondersteuning ook kan worden aangeboden op het moment dat er geen sprake is van een dienstverband. Dit vormt een uitbreiding op de wettelijke basisplicht om deze ondersteuning aan te bieden ten behoeve van opgedragen taken die worden verricht in het kader van een dienstverband bij een werkgever.

Artikel 19. Specifieke voorwaarden toekenning persoonlijke ondersteuning bij werk

Het eerste lid bevat een termijn waarbinnen een aanvraag om persoonlijke ondersteuning in beginsel moet zijn ingediend, gerekend vanaf de datum van indiensttreding. Deze termijn houdt verband met de aard van de voorziening. Persoonlijke ondersteuning bij werk is een voorziening die wordt verstrekt als deze noodzakelijk is voor de persoon om de aan hem opgedragen taken uit te voeren. Bij een aanvraag die pas na het verstrijken van een ruime periode na indiensttreding wordt ingediend, kan de vraag worden gesteld in hoeverre het verstrekken van deze voorziening nog noodzakelijk is, nu men kennelijk al geruime tijd zonder deze persoonlijke ondersteuning de werkzaamheden al heeft verricht. In die situatie rechtvaardigt dat de conclusie dat, tenzij er sprake is van een bijzondere situatie, het verstrekken van persoonlijke ondersteuning op aanvraag in beginsel niet noodzakelijk is.

Het tweede lid bevat de basisaspecten waarmee het college rekening moet houden bij het verstrekken van individuele ondersteuning en benadrukt het belang van het leveren van maatwerk. In artikel 14h wordt dit verder uitgewerkt.

Artikel 20. Jobcoaching

Het eerste lid is een uitwerking van artikel 8a, tweede lid, onder e, onderdeel 2, van de Participatiewet, waarin de opdracht is neergelegd om in de verordening aan te geven welke kwaliteitseisen het college stelt aan de jobcoach en hoe deze eisen worden gewaarborgd. Dit is relevant omdat kwaliteit, en kwaliteitseisen, een waarborg (kunnen) zijn voor een goede inzet van de jobcoach. De eisen zijn vastgelegd in bijlage 1.

Het tweede lid is een uitwerking van de uit artikel 8a, tweede lid, onder e, sub 1, van de Participatiewet voortvloeiende verordeningplicht. Het bepalen van de duur en de intensiteit van de jobcoaching is maatwerk.

Het derde lid bevat een mogelijkheid om in bijzondere situaties af te wijken van het in het tweede lid gegeven beoordelingskader. Hiermee wordt het recht op passende ondersteuning te allen tijde gewaarborgd. De afwijking kan zowel bestaan uit het bieden van meer of intensievere jobcoaching, alsook uit het verlengen daarvan.

Het vierde lid bevat een opdracht aan het college om te stimuleren dat jobcoaching door het college in natura wordt verstrekt. De naturaverstreking geeft het college andere sturingsmogelijkheden en ook de efficiency kan hiermee zijn gediend. Dit neemt niet weg dat jobcoaching, binnen de in de

verordening gestelde voorwaarden, ook in de vorm van een subsidie kan worden verstrekt.

Artikel 21. Jobcoaching in natura

Artikel 8a, tweede lid, onder e, onderdeel 1, van de Participatiewet bepaalt onder andere dat in de verordening moet worden geregeld hoe het college ook zorgdraagt voor het verstrekken van persoonlijke ondersteuning (jobcoaching) in natura. Dit artikel voorziet hierin.

Artikel 22. Subsidie voor het organiseren van jobcoaching

Artikel 8a, tweede lid, onder e, onderdeel 1, van de Participatiewet bepaalt onder andere dat in de verordening moet worden geregeld hoe het college zorgdraagt voor het verstrekken van persoonlijke ondersteuning door middel van subsidieverstrekking, waaronder jobcoaching. Dit artikel voorziet hierin.

In het tweede lid zijn de randvoorwaarden opgenomen om voor subsidieverlening in aanmerking te komen. Bij de keuze voor deze voorwaarden is, met het oog op het realiseren van een zo uniform mogelijk kader, aansluiting gezocht bij door het UWV gehanteerde voorwaarden op grond van artikel 12 van het Reintegratiebesluit.

Het derde lid geeft aan op welke wijze de hoogte van de subsidie voor jobcoaching door het college kenbaar wordt gemaakt. Het college moet er voor zorgen dat de tarieven voor een bepaald jaar vindbaar en kenbaar zijn voor werkgevers en de doelgroep. Dat kan bijvoorbeeld door de tarieven te vermelden op de website van de gemeente. Daarbij is als eis opgenomen dat het door het college vastgestelde tarief toereikend moet zijn om jobcoaching in te kopen. Dit betekent dat het college moet onderzoeken in de markt wat een toereikend tarief is. Het feit dat een persoon of werkgever een beroep wenst te doen op een duurdere jobcoach betekent niet dat het college gehouden is het meerdere te verstrekken. Er is immers een maximumtarief waarvan vaststaat dat dit toereikend is om passende jobcoaching in te kopen.

Het vierde lid maakt transparant dat het college de in de verordening gestelde eisen nader uit kan werken in beleidsregels.

Met het vijfde lid wordt duidelijk gemaakt dat het college niet alleen subsidie kan verlenen voor jobcoaching die is bedoeld om de persoon in staat te stellen om de aan hem opgedragen taken in het kader van de arbeidsovereenkomst uit te voeren, maar dat de gesubsidieerde jobcoach ook een breder takenpakket kan uitvoeren.

Artikel 23. Interne werkbegeleiding

Artikel 8a, tweede lid, onder e, onderdeel 1, van de Participatiewet in combinatie met artikel 10, derde lid, onder b, van de Participatiewet bepaalt onder andere dat in de verordening moet worden geregeld hoe het college zorgdraagt voor het verstrekken van persoonlijke ondersteuning in de vorm van een interne werkbegeleider door middel van subsidieverstrekking. Dit artikel regelt hoe dit mogelijk is en op welke wijze de hoogte van de subsidie hiervoor wordt bepaald.

In het tweede lid wordt geregeld dat het aanbod van het college tevens een training voor de collega van de persoon kan bevatten, zodat deze de begeleiding op een verantwoorde wijze kan bieden. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een "Harrie-training" (Kamerstukken II 2019/20, 35 394, nr. 3, p. 20).

Artikel 24. Specifieke voorwaarden toekenning vervoersvoorziening

Artikel 8a, tweede lid, onder f, onderdeel 1, van de Participatiewet bepaalt dat in de verordening moet worden geregeld hoe het college zorgdraagt voor het verstrekken van een vervoersvoorziening die ertoe strekt dat de persoon zijn werkplek, proefplaats of opleidingslocatie kan bereiken. Dit artikel regelt, in aanvulling op de artikelen 3 en 14c, onder welke voorwaarden dit mogelijk is en op welke wijze de hoogte van de vergoeding hiervoor wordt bepaald als het college het vervoer niet zelf (in natura) organiseert. Bij de bepaling van de vergoeding wordt uitgegaan van het reguliere tarief in de markt, waarbij, in lijn met artikel 3, derde lid, de goedkoopst adequate oplossing het uitgangspunt vormt. Het bedrag dat de werknemer voor vervoer ontvangt van zijn werkgever, bijvoorbeeld een reiskostenvergoeding op grond van de arbeidsovereenkomst, wordt door het college in mindering gebracht op de te verstrekken vervoersvoorziening.

Artikel 25. Specifieke voorwaarden noodzakelijke intermediaire activiteit bij visuele of motorische handicap

Artikel 8a, tweede lid, onder f, onderdeel 2, van de Participatiewet bepaalt dat in de verordening moet worden geregeld hoe het college zorgdraagt voor het verstrekken van een noodzakelijke intermediaire activiteit in het geval er sprake is van een visuele of motorische handicap. Dit artikel regelt dat het college de, als gevolg van een geheel of gedeeltelijk ontbrekende visuele of motorische lichaamsfunctie noodzakelijke, voorziening(en) verstrekt die nodig zijn ter vervanging of ondersteuning van de persoon. De specifieke aard van de voorziening is niet opgenomen, omdat dit sterk afhankelijk is van de behoefte van de persoon. Wel gelden de voorwaarden zoals opgenomen in de artikelen 3 en 14c.

Artikel 26. Specifieke voorwaarden meeneembare voorzieningen

Artikel 8a, tweede lid, onder f, onderdeel 3, van de Participatiewet bepaalt dat in de verordening moet worden geregeld hoe het college zorgdraagt voor het verstrekken van meeneembare voorzieningen voor de inrichting van de werkplek, de productie- en werkmethoden, de inrichting van de opleidingslocatie of de proefplaats en bij het werk of opleiding te gebruiken hulpmiddelen. Hiervoor is geen limitatieve lijst. Gedacht kan worden aan een aangepaste bureaustoel, toetsenbord, koptelefoon, enzovoort. Wat een passende voorziening is, is sterk afhankelijk van de individuele behoefte van de persoon. Dit vraagt om maatwerk. Wel gelden de voorwaarden zoals opgenomen in de artikelen 3 en 15c. Het uitgangspunt is dat de voorzieningen in bruikleen beschikbaar worden gesteld en dus weer bij het college worden ingeleverd op het moment dat deze niet langer nodig zijn.

Artikel 27. Intrekken oude verordeningen en overgangsrecht

In artikel 15 is het intrekken van de verordening loonkostensubsidie geregeld. Dit heeft te maken met het feit dat de grondslag voor deze verordening, in de vorm van artikel 6, tweede lid, van de Participatiewet, met de wet "Wijziging van de Participatiewet en enkele andere wetten in verband met het verbeteren van de regeling voor loonkostensubsidie en enkele andere wijzigingen (uitvoeren breed offensief)", is komen te vervallen.

Het intrekken van de oude re-integratieverordening is eveneens in dit artikel geregeld.

Ook is in artikel 15 het overgangsrecht neergelegd. Het kan voorkomen dat personen een voorziening toegekend hebben gekregen op grond van de oude re-integratieverordening, die niet meer voldoet aan de voorwaarden uit deze verordening. Hierbij kan worden gedacht aan de situatie waarin de oude re-integratieverordening voorzieningen bevat die na inwerkingtreding van deze verordening niet meer worden verstrekt. Ook is het denkbaar dat een persoon op grond van de oude re-integratieverordening wel in aanmerking zou komen voor een voorziening, maar door inwerkingtreding van deze verordening niet meer. De toegekende voorziening zou dan op grond van artikel 3, tweede lid moeten worden beëindigd. Om dit te voorkomen is in artikel 15, tweede lid, geregeld dat dergelijke voorzieningen worden behouden voor ten hoogste de duur van 12 maanden of - als dit eerder is - voor de duur dat deze is verstrekt. Dit uiteraard voor zover wordt voldaan aan de voorwaarden uit de Re-integratieverordening 2018. Wordt niet meer aan die voorwaarden voldaan, dan moet de voorziening worden beëindigd, bijvoorbeeld als een belanghebbende geen aanspraak meer heeft op ondersteuning bij de arbeidsinschakeling. De periode van 12 maanden begint te lopen vanaf het moment van inwerkingtreding van deze verordening.

Voortzetten toegekende voorzieningen

Toegekende voorzieningen op grond van de Re-integratieverordening 2018 worden dus in beginsel behouden tot 12 maanden na inwerkingtreding van deze verordening. Na afloop van die periode kan het college besluiten of een voorziening wordt voortgezet (artikel 15, vierde lid). Hierbij kan het college rekening houden met al gesloten overeenkomsten. Voortzetting van een voorziening ligt bijvoorbeeld voor de hand als het college is gehouden de kosten van een dergelijke voorziening te voldoen, ongeacht of een persoon nog gebruik maakt van de voorziening. Lopende re-integratievoorzieningen kunnen in beginsel ná inwerkingtreding van deze verordening worden afgerond conform de overeenkomst.

Voortzetting is niet mogelijk

Voortzetting van een toegekende voorziening na 12 maanden is niet mogelijk als de voorziening binnen die periode is beëindigd wegens het niet meer voldoen aan de voorwaarden voor die voorziening op grond van de Re-integratieverordening 2018 of als de voorziening is toegekend voor een kortere duur dan 12 maanden na inwerkingtreding van de verordening. Een voorziening dient immers niet langer te worden voortgezet dan de duur van de oorspronkelijke toekenning. Ten aanzien van die voorziening blijft de Re-integratieverordening 2018 van toepassing (artikel 15, vijfde lid).

Re-integratieverordening

Gemeente
Hengelo

Politieke markt

09-04-2024

Aanleiding

In september 2018 heeft de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid het zogenaamd "Breed Offensief" aangekondigd om meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te helpen.

Hiertoe zijn maatregelen getroffen en deze hebben geleid tot een wijziging van de Participatiewet en maatregelen tot het uitvoeren van Breed Offensief.

Een breed offensief

Het wetsvoorstel Breed Offensief is op 29 november 2022 door de Eerste Kamer aanvaard. De Wet Uitvoeren Breed offensief wordt, voor zover het de verordeningsplicht betreft, op 1 juli 2023 van kracht.

Doelen van het breed offensief

Het breed offensief is een brede agenda om de arbeidsmarktkansen voor mensen met een arbeidsbeperking te vergroten. Doelen van de maatregelen uit het breed offensief zijn:

- het makkelijker maken voor werkgevers om mensen met een arbeidsbeperking aan te nemen;
- mensen met een arbeidsbeperking voor langere tijd aan het werk krijgen;
- werk aantrekkelijker maken voor mensen met een arbeidsbeperking (bijvoorbeeld door meer inkomen);
- zorgen dat werkgevers en werkzoekenden elkaar makkelijker vinden.

De interne organisatie

De belangrijkste instrumenten die we inzetten voor participatie- en re-integratie voor de inwoners van Hengelo

Instrumenten

participatie- en re-integratie

Meedoen in de samenleving

Dagbesteding

Nieuw beschut

Maatschappelijke participatie

Armoede en schulden

Werk met ondersteuning

Loonkosten subsidie

Regulier werk

Zelfstandig ondernemerschap

Kwetsbare jongeren

Doorstroompunt

Twentse belofte

Perspectiefjaar

Leerwerkloket

Praktijkleren

Inburgering

Inburgering oud stelsel/
Nieuw inburgeringsstelsel

Module arbeidsmarkt en
participatie MAP

Z-route

Leven lang leren

Inzet WEB- middelen

Informeel en non-formeel
aanbod

Taalmeter

Instrumenten

Cijfers gebaseerd op 2023

Nieuw Beschut (9 plekken)

- Beschut werk is werk in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden
- UWV geeft een positief advies af
- De persoon heeft recht op een werkplek tenzij de gemeente al het aantal plaatsingen uit de ministeriële regeling voor dat jaar heeft gerealiseerd Participatiewet

Loonkostensubsidie (265 toegekende aanvragen)

- Werkgevers die mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan werk helpen, kunnen hiervoor loonkostensubsidie krijgen van de gemeente. Dit is geregeld in de Participatiewet
- Loonwaarde wordt vastgesteld op de werkvloer door een arbeidsdeskundige

Werk met ondersteuning (jobcoaching)

- Ondersteuning bieden, zodat mensen met een beperking zo regulier mogelijk aan het werk kunnen
- Dit kan bestaan uit jobcoaching, dit is geregeld in de participatiewet

Regulier werk

- Mensen die tijdelijk gebruik hebben moeten maken van de participatiewet
- Matching en ondersteuning naar regulier werk
- Werkcoaches in samenwerking met ketenpartners zoals het Werkplein Twente

Ⓣ TWENTS FONDS VOOR VAKMANSCHAP

taalpunt ● hengelo

Ketensamenwerking

- **Leerwerkloket Twente- LWL** – een onafhankelijk loket voor een inwoners en werkgevers uit Twente bij loopbaan- en scholingsvragen.
- **Twents fonds voor vakmanschap** - scholingscheque voor iedereen uit Twente die zich wil om- of bijscholen in een richting waarmee de positie op de arbeidsmarkt versterkt wordt
- **RMT - Regionaal Mobiliteitsteam** - samenwerking tussen werkgeversorganisaties, vakbonden, gemeenten, UWV en onderwijseenduidige ontschotte dienstverlening aan werkgever, werkenden en werkzoekenden.
- **Werkgeversservicepunt(Werkplein)** – samenwerkingsverband tussen gemeenten, UWV en SWB op het gebied van werkzoekenden- als werkgeversdienstverlening
- **Taalpunt** – hulp bij ontwikkelen basisvaardigheden zoals lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden
- **ROZ groep** – servicepunt voor ondernemers
- **SWB Midden Twente** – uitvoeringorganisatie voor beschut werk, arbeidsontwikkeling en beheer van de openbare ruimte

Maatregelen uit het breed offensief

Het wetsvoorstel Breed Offensief is op 29 november 2022 door de Eerste Kamer aanvaard. Het bevat maatregelen per 1 juli 2023 om:

- de loonkostensubsidie op grond van de participatiewet voor werkgevers makkelijker te krijgen;
- hulp op maat aan te vragen voor de werknemer;
- meer duidelijkheid over welke re-integratiemiddelen een werkgever kan krijgen en gebruiken;
- het voor jongeren met een arbeidsbeperking mogelijk te maken dat een aanvraag voor een bijstandsuitkering meteen wordt behandeld en dat zij arbeidsondersteuning krijgen.

Re-integratieverordening

Wat verandert er?

In de re-integratieverordening liggen alle regelingen en voorzieningen vast die de gemeente in kan zetten ten behoeve van arbeidsparticipatie.

Bedankt voor uw aandacht

Behandelvoorstel

Onderwerp	Realisatiekrediet verduurzaming maatschappelijk vastgoed		
Zaaknummer	3710695	Portefeuillehouder	Gerard Gerrits
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	De gemeenteraad wordt voorgesteld om: 1. Een uitvoeringskrediet van € 10 miljoen beschikbaar te stellen voor het uitvoeren van de werkzaamheden in de periode 2024-2027 om de beoogde doelen voor het reduceren van CO₂-uitstoot te bereiken. 2. Van dit uitvoeringskrediet 2,6 miljoen beschikbaar te stellen voor het verduurzamen van het Twentebad in 2024. 3. Begrotingswijziging met nummer 24036 vast te stellen.		
Historie	Middels de zomernota 2023-2027 heeft de gemeenteraad besloten om in te zetten op het energieneutraal maken van het maatschappelijk vastgoed (24-NB-9.1) dat in eigendom van gemeente Hengelo is. In de zomernota (23-FP-5.5) is ook afgesproken om de kaders met investeringen in verduurzaming van het Twentebad aan de gemeenteraad voor te leggen. Om de duurzaamheidsdoelstelling te halen heeft het college de routekaart Verduurzamen Maatschappelijk vastgoed -dat in eigendom is van de gemeente Hengelo- vastgesteld. De routekaart maakt inzichtelijk in welke volgorde het gemeentelijk vastgoed zodanig verduurzaamd kan worden dat snel en efficiënt een zo groot mogelijke CO₂-reductie bereikt wordt. Deze Routekaart is dynamisch en kan waar nodig worden aangepast. Op dit moment is de gemeente Hengelo samen met de schoolbesturen bezig met het opstellen van een IHP voor de onderwijshuisvesting. Vanuit Sport wordt in 2024 begonnen met een routekaart voor de gymlokalen, sporthallen en overige sportaccommodaties. Dit betekent dat er voor deze vastgoedobjecten dan een duidelijk toekomstbeeld komt. De routekaart verduurzamen die in dat document staat wordt hiermee vergeleken en waar nodig wordt aangepast. Volgens de routekaart start de verduurzaming van het maatschappelijk vastgoed in 2024. Om dit te kunnen bekostigen is voor de eerste vier jaar (2024-2027) in totaal €10 miljoen beschikbaar gesteld vanuit de zomernota 2023-2027. Op 2 februari 2016 heeft de gemeenteraad besloten over een 'Raamkrediet voor renovatie en nieuwbouw Twentebad' (zaaknummer 2000374). Ook bij deze renovatie van het Twentebad zijn diverse duurzaamheidsmaatregelen uitgevoerd.		

Politieke Markt	9 april 2024			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
Han Daals	Coen Hartendorp	Burgerzaal	Fysiek	45 min
Doel van de sessie	Oordeelsvorming			
Behandeladvies	De politieke markt start met de mogelijkheid voor eventuele insprekers om de raad hun standpunt mee te geven bij de behandeling van dit onderwerp. Daarna volgt een korte inleiding van de portefeuillehouder over de routekaart Verduurzamen Maatschappelijk vastgoed -dat in eigendom is van de gemeente Hengelo- én de wijze van inzet van de gevraagde middelen. Hierna wordt de fracties hun oordeel gevraagd over het voorliggende voorstel. Fracties wordt gevraagd om technische vragen naar aanleiding van dit voorstel voorafgaand aan de politieke markt via de griffie te stellen.			
Spreekrecht publiek	ja ☒		duur: maximaal 5 minuten	

Raad	24 april 2024	
Doel van de sessie	Besluitvorming – Hamerstuk	
Behandeladvies	Na bespreking in de politieke markt wordt deze zaak als hamerstuk geagendeerd in de eerst volgende raadsvergadering.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3710695	Olde Loohuis, jan	ORO-DC	Gerard Gerrits
ONDERWERP			
3710695 - realisatiekrediet verduurzaming maatschappelijk vastgoed in eigendom			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

De raad besluit:

1. Een uitvoeringskrediet van € 10 miljoen beschikbaar te stellen voor het uitvoeren van de werkzaamheden in de periode 2024-2027 om de beoogde doelen voor het reduceren van CO2-uitstoot te bereiken;
2. Van dit uitvoeringskrediet 2,6 miljoen beschikbaar te stellen voor het verduurzamen van het Twentebad in 2024;
3. Begrotingswijziging met nummer 24036 vast te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3710695	olde loohuis, jan	ORO-DC	Gerard Gerrits
ONDERWERP			
3710695 - Verduurzamen maatschappelijke vastgoed			

BESLUIT

De raad besluit:

1. Een uitvoeringskrediet van € 10 miljoen beschikbaar te stellen voor het uitvoeren van de werkzaamheden in de periode 2024-2027 om de beoogde doelen voor het reduceren van CO₂-uitstoot te bereiken.
2. Van dit uitvoeringskrediet 2,6 miljoen beschikbaar te stellen voor het verduurzamen van het Twentebad in 2024.
3. Begrotingswijziging met nummer 24036 vast te stellen.

INLEIDING

De gemeente Hengelo heeft stevige duurzaamheidsambities. Voor de gehele gemeente is de doelstelling gezet op 60% CO₂-reductie in 2030 en klimaat- en energieneutraal in 2050. Dit is hoger dan de nationale afspraak, waarin Nederland heeft afgesproken in 2030 49% minder CO₂ uit te stoten ten opzichte van 1990. We willen als gemeente het goede voorbeeld geven, en zetten daarom in op het energieneutraal maken van het maatschappelijk vastgoed dat wij in eigendom hebben.

In de afgelopen jaren hebben we al op verschillende manieren gewerkt aan de verduurzaming van ons maatschappelijk vastgoed. Dit kwam voort uit het voorstel uit 2019 om alle panden op energielabel A te brengen.

In de zomernota 2023-2027 (punt 24-NB-9.1) heeft uw raad besloten om in te zetten op het energieneutraal maken (voor zover mogelijk) van het maatschappelijk vastgoed dat in eigendom van gemeente Hengelo is. In de zomernota (23-FP-5.5) is ook afgesproken om de kaders met investeringen in verduurzaming van het Twentebad aan de gemeenteraad voor te leggen. Dit draagt bij aan het bereiken van onze eigen duurzaamheidsambities en het voldoen aan de wettelijke verplichtingen.

Om de hogere doelstelling te halen hebben we een routekaart gemaakt voor het verduurzamen van het vastgoed dat in eigendom is van de gemeente Hengelo. De routekaart maakt inzichtelijk in welke volgorde we het gemeentelijk vastgoed zodanig kunnen verduurzamen dat we snel en efficiënt een zo groot mogelijke CO₂-reductie bereiken.

Volgens de routekaart start de verduurzaming van het maatschappelijk vastgoed in 2024. Om dit te kunnen bekostigen is voor de eerste vier jaar (2024-2027) in totaal €10 miljoen beschikbaar gesteld vanuit de zomernota 2023-2027.

ARGUMENTEN

1.1. Het uitvoeringskrediet is bestemd voor het verduurzamen van maatschappelijk vastgoed in eigendom. Het krediet zet in op realiseren van de verduurzaming op natuurlijke vervangingsmomenten en het realiseren van een maximale CO₂-reductie. Dit past bij de in de zomernota 2023-2027 uitgesproken doelstelling om in te zetten op het energieneutraal maken van het maatschappelijk vastgoed in eigendom.

1.2. Met deze investeringen realiseren we de CO₂-reductie doelstelling voor 2030. In 2030 willen we voor de hele gemeente Hengelo 60% CO₂-reductie gerealiseerd hebben. De verduurzaming van het Twentebad levert veruit de meeste CO₂-besparing op ten opzichte van de CO₂-uitstoot van de gehele onderzochte portefeuille. Zo besparen we met de verduurzaming van het Twentebad circa 34% van de geschatte totale CO₂-uitstoot van de onderzochte vastgoedportefeuille. In totaal besparen we 65% van de CO₂-uitstoot met de tot en met 2027 geplande maatregelen in onze vastgoedportefeuille.

1.3. De investeringen leiden tot een substantiële besparing op de energiekosten.

De investeringen in verduurzaming leiden naast reductie van CO₂-uitstoot ook tot een besparing op energiekosten. De gasrekening van bijvoorbeeld het Twentebad is in 2023 opgelopen tot ruim € 1.000.000. In 2022 en 2023 is een deel van de hogere kosten gecompenseerd door de SPUK-regeling "Meerkosten Energie Openbare Zwembaden" (SPUK-MEOZ). Deze regeling geldt niet voor 2024 en verder. Daarnaast krijgen wij voor de jaren 2023 en 2024 een compensatie voor de meerkosten voor aardgaslevering ten gevolge van het beëindigen van de contracten met SEFE Energy Ltd. De verwachting is dat deze regeling na 2024 ophoudt te bestaan. Door nog in 2024 te starten met het verduurzamen van het Twentebad worden veel kosten bespaard. Na het verduurzamen van het Twentebad stijgen de kosten voor elektriciteit met circa €100.000 per jaar. Dit betekent dat we door de verduurzaming een netto besparing van ca. € 900.000 per jaar realiseren.

In de zomernota 2024-2028 komen we met een voorstel voor de aanwending van de besparingen op de energiekosten die voortkomen uit de verduurzaming van ons maatschappelijk vastgoed. In dit voorstel werken we door op de in 2019 met de Raad afgesproken lijn (zaaknummer: 2460504) dat we besparingen die volgen uit verduurzaming gebruiken voor verdere verduurzaming van ons maatschappelijk vastgoed.

KANTTEKENINGEN

1. De exacte planning, omvang en het moment van de investeringen is nog niet bepaald. De investeringsbedragen en verwachte besparingen zijn gebaseerd op kengetallen en zijn in deze fase van het project de beste manier om een routekaart op te stellen. De werkelijke kosten en besparingen zullen afwijken. De routekaart geeft de richting in de volgorde van verduurzaming. Het moment waarop we maatregelen uitvoeren hangt ook af van keuzes op andere terreinen en de beschikbaarheid van technieken. De criteria van de routekaart zorgen ervoor dat we goed overwogen keuzes maken. Als afwijkingen worden voorzien waarmee we buiten de kaders komen, dan komen wij erop terug bij uw Raad.

2. Een voorwaarde voor het verduurzamen van het Twentebad en overig maatschappelijk vastgoed is dat er genoeg capaciteit op het elektriciteitsnet is. Om het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed te kunnen verduurzamen zal er meer druk komen op het elektriciteitsnet, wat kan leiden tot netcongestie. Op dit moment wordt onderzocht welke ruimte er nog op het net is en of er aanpassingen nodig zijn om de verduurzaming van het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed te kunnen faciliteren. Voor 2024 ligt de focus op het verduurzamen van het Twentebad. Als de netcapaciteit op korte termijn ontoereikend is, dan halen we op basis van de routekaart de uitvoering van maatregelen aan andere panden naar voren. De kaders van de routekaart bieden de ruimte om slagvaardig te handelen en onze doelstellingen tijdig te realiseren.

3. Het voorstel voldoet niet aan de vereisten ten aanzien van investeringsbesluiten. Het verwachte investeringsbedrag voor het verduurzamen van het Twentebad in 2024 is duidelijk. Dit raadsvoorstel biedt echter geen onderbouwde voorcalculatie van de andere toekomstige investeringsprojecten voor de jaren daarna. Dit is een van de vereisten volgens de Nota Investerings- en activeringsbeleid.

Daarnaast bestaat het risico dat specifieke investeringsprojecten dusdanig van omvang zijn dat het beschikbare investeringsbudget voor een bepaald jaar volledig wordt benut door één of enkele projecten. Dit kan leiden tot een overschrijding van het budget.

Zodra nieuwe investeringsprojecten worden gestart zullen deze via een P&C product worden gemeld waarbij de financiële effecten worden verwerkt in de verzamelwijziging of een P&C document.

VERVOLG

Bestuurlijk vervolg

Met het vaststellen van de routekaart Verduurzamen Maatschappelijk vastgoed is een vervolg gegeven aan punt 24-NB-9.1 en punt 23-FP-5.5 van de Zomernota 2023-2027.

Financiën

Instemmen met dit voorstel betekent dat er ca. €2,6 miljoen geïnvesteerd wordt in de verduurzaming van het Twentebad. Dit bedrag is gebaseerd op extern onderzoek waarbij ook rekening is gehouden met de inzet van ambtelijke capaciteit. Deze investeringslasten zijn met het in de zomernota beschikbaar gestelde budget van €10 miljoen ondervangen. In 2024 en 2025 is namelijk 2 miljoen per jaar beschikbaar gesteld en in 2026 en 2027 is dit bedrag verhoogd naar 3 miljoen. De totale jaarlijkse kapitaallasten ad. €409.000 zijn meegenomen in de Beleidsbegroting 2024-2027. Hiervan is ad. €106.300 bestemd voor de dekking van de kapitaallasten voor de verduurzaming van het Twentebad. Aangezien er 2 miljoen beschikbaar is

gesteld voor 2024 wordt het resterende investeringsbedrag ad. €600.000 uit het budget van 2025 naar voren gehaald.

De Raad geeft met het beschikbaar stellen van het uitvoeringskrediet het College de bevoegdheid om te bepalen welke panden die beschreven staan in de routekaart worden verduurzaamd.

Over de resultaten van de uitvoering evenals de financiële effecten voor de jaren daarna zal verantwoording worden afgelegd door middel van de daarvoor bestemde P&C documenten.

Middelen die in 2019 toegekend zijn voor het nemen van maatregelen om de vastgoedportefeuille naar Label A te brengen gaan we vanaf 2025 niet meer inzetten. De vrijval van deze middelen verwerken we in de daarvoor bestemde P&C documenten.

Communicatie

We informeren uw Raad, de inwoners van Hengelo, en medewerkers van de gemeente de komende jaren periodiek over de voortgang en de behaalde resultaten.

Uitvoering

De uitvoering van het verduurzamen van het maatschappelijk vastgoed in eigendom start in 2024.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Raadsinformatiebrief Verduurzamen Maatschappelijk Vastgoed

Bijlage 2: begrotingswijziging 24036

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Routekaart verduurzaming maatschappelijk vastgoed	3699251		12 maart 2024

Geachte leden van de gemeenteraad,

De gemeente Hengelo heeft stevige duurzaamheidsambities. Voor de gehele gemeente is de doelstelling gezet op 60% CO₂-reductie in 2030 en klimaat- en energieneutraal in 2050. Dit is hoger dan de nationale afspraak, waarin Nederland heeft afgesproken in 2030 49% minder CO₂ uit te stoten ten opzichte van 1990.

Om deze doelstelling te halen heeft de projectgroep Verduurzamen Maatschappelijk Vastgoed afgelopen periode gewerkt aan het opstellen van een routekaart voor het verduurzamen van het vastgoed dat in eigendom is van de gemeente Hengelo. Hiermee is gevolg gegeven aan punt 24-NB-9.1 van de zomernota 2023-2027. Met de routekaart maken we inzichtelijk in welke volgorde het gemeentelijk vastgoed verduurzaamd kan worden. In 2024 beginnen we met de verduurzaming van het Twentebad. Hiermee behalen we de grootste CO₂-reductie.

Met deze informatiebrief stellen we u op de hoogte van de uitkomsten van de routekaart. De bijgevoegde samenvatting bevat de belangrijkste uitkomsten van het onderzoek. In 2024 doen we u als gemeenteraad een verzoek voor een politieke markt op locatie.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris, de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G Schelberg

Bijlagen: 1

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Gemeente
Hengelo

Routekaart Verduurzamen Maatschappelijk Vastgoed ***Samenvatting***

Een onderzoek naar de verduurzamingsmogelijkheden voor het maatschappelijk vastgoed dat in eigendom is van Gemeente Hengelo

Versie: januari 2024
Opgesteld door: Areaal Advies B.V.

Inleiding

De gemeente Hengelo heeft stevige duurzaamheidsambities. De koers van de gemeentelijke organisatie is gericht op 60% CO2-reductie in 2030 en klimaat- en energieneutraal in 2050.

We willen als gemeente het goede voorbeeld geven, en zetten daarom in op het energieneutraal maken van het maatschappelijk vastgoed dat wij in eigendom hebben. De verduurzamingsopgave die er ligt voor het maatschappelijk vastgoed is een uitdaging voor verschillende afdelingen binnen gemeente Hengelo zoals Vastgoed, Sport en Sociaal. Samenwerking en afstemming om gezamenlijke doelen te bepalen is essentieel voor het succes van de realisatie van de opgave. De routekaart Verduurzamen Maatschappelijk Vastgoed is dan ook gemaakt door een projectgroep bestaande uit collega's van meerdere afdelingen.

De reikwijdte van de Routekaart verduurzaming maatschappelijk vastgoed

De routekaart gaat alleen over het maatschappelijk vastgoed dat volledig in eigendom is van de gemeente, omdat de gemeente de regie over deze panden voert. In het geval van onderwijshuisvesting heeft de gemeente niet het volledige eigendom maar is er sprake van een 'economisch claimrecht'. Daarnaast wordt er momenteel samen met schoolbesturen een Integraal Huisvesting Plan opgesteld, waar duurzaamheid onderdeel van uitmaakt. Daarom maakt onderwijshuisvesting geen onderdeel uit van de routekaart nu. Door de routekaart te vergelijken met visies vanuit andere thema's zoals Sport of IHP kan gekozen worden om bepaalde panden eerder of later terug te laten komen in de routekaart.

De aanpak van de Routekaart verduurzaming maatschappelijk vastgoed

In de afgelopen jaren hebben we al op verschillende manieren gewerkt aan de verduurzaming van ons maatschappelijk vastgoed. Dit kwam voort uit het voorstel uit 2019 om alle panden op energielabel A te brengen. Om de verhoogde nationale en lokale doelstellingen te halen maakten we een routekaart om richting en snelheid te geven aan de verduurzaming van het maatschappelijk vastgoed in gemeentelijk eigendom.

De volgorde van de verduurzaming bepalen we op basis van twee criteria:

1. De geschatte absolute CO2-besparing in kilogram
2. Het natuurlijke moment van investeren op basis van het MJOP.

Met deze methodiek realiseren we zo snel mogelijk een maximale CO2-besparing, en plagen we die investering op een moment dat past bij onze vastgoedportefeuille. De omvang van de te behalen CO2-reductie het belangrijkste criterium

Potentiële reductie van CO2-uitstoot en kosten daarvan

Voor het maken van de routekaart voor het verduurzamen van de eerdergenoemde vastgoedportefeuille gebruikten we de maatwerkadviezen die in 2018 en 2019 zijn opgesteld. Daarnaast onderzochten we het Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) van elk gebouw om te bepalen welk jaar een natuurlijk moment is voor het uitvoeren van de duurzaamheidsmaatregelen.

Van de in totaal 95 adressen zijn er van 57 adressen gegevens geanalyseerd. Door fysieke verduurzamingsmaatregelen uit te voeren, zoals isoleren en eigen energieopwekking, kunnen we een CO2-reductie realiseren van circa 3100 ton voor de 57 onderzochte gebouwen uit de portefeuille maatschappelijk vastgoed in eigendom¹.

¹ Van 38 adressen hebben we, bij gebrek aan data, nog geen analyse gemaakt. Deze adressen betreffen onder andere woningen en gronden waarop de te verwachten besparing geringer is.

Naast het uitvoeren van fysieke maatregelen betrekken we de gebruikers van het vastgoed bij de opgave die er ligt en stimuleren we hen om energie te besparen en het vastgoed op een duurzame manier te gebruiken.

Uitvoering verduurzaming in periode 2024-2027

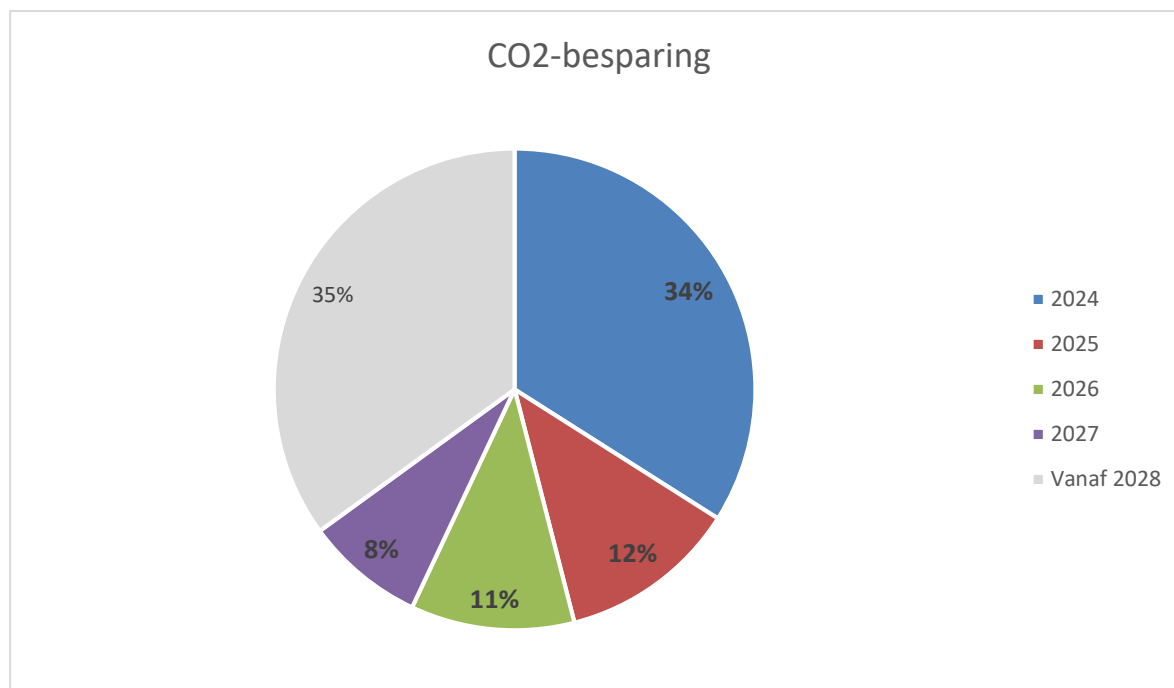
In 2024 starten we met het (verder) verduurzamen van het Twentebad (Lage Weide 3-5). Daarmee realiseren we een besparing van ca. 34% van de totale CO₂-uitstoot van de onderzochte vastgoedportefeuille.

In 2024 beginnen we ook met de voorbereiding van de verduurzaming van vier gebouwen waarvoor we grote verduurzamingskansen zien: de gymzaal aan de Merelweg, Kulturhus Hasselo, MFA 't Berflo en wijkcentrum Slangenbeek. Deze gebouwen zijn in het kader van een lerende aanpak geselecteerd, zodat we de kennis van het verduurzamingsproces mee kunnen nemen naar andere gebouwen.

Voor deze panden zijn al pandspecifieke plannen van aanpak gemaakt waarin een analyse staat van de uit te voeren duurzaamheidsmaatregelen en de hierbij horende geschatte kosten. Deze plannen van aanpak vormen de basis voor de uitvraag naar de marktpartij(en) die de verduurzamingsmaatregelen zullen uitvoeren. De (voorbereiding van) uitvraag kan in 2024 al worden gedaan. Zo leren we van de marktpartijen en kunnen we in 2025 op een effectieve manier de verduurzaming realiseren.

In 2026 en 2027 zullen we, op basis van de natuurlijke momenten, zeven adressen verduurzamen en daarnaast nog drie adressen op basis van de te behalen CO₂-besparing.

Met de aanpak van de geselecteerde panden is het mogelijk om in de periode t/m 2027 al een CO₂-besparing te realiseren van circa 65% ten opzichte van de uitstoot van de totale onderzochte portefeuille.

Gebruik van beschikbaar gestelde middelen

Voor het uitvoeren van de maatregelen heeft de Raad in de periode 2024-2027 vanuit de Zomernota €10 miljoen beschikbaar gesteld om verduurzamingsmaatregelen uit te voeren. De kosten om de geselecteerde adressen in deze periode te verduurzamen worden geschat op circa €9,4 miljoen.

Voor de aanpak van alle 57 onderzochte panden in vastgoedportefeuille schatten we de verduurzamingskosten op ca €17,3 miljoen.

Risico's bij de uitvoering van de routekaart en realisatie van de doelstellingen

Er zijn drie risico's die de realisatie van de CO₂-reductie negatief kunnen beïnvloeden:

- De praktische uitvoering (capaciteit van projectleiders, vertraging in besluitvorming en afhankelijkheid van de markt)
- Een gebrek aan afdeling overstijgende samenwerkingen en doelen (organisatie van een gezamenlijke aanpak)
- Hoger uitvallende werkelijke kosten dan geschat op basis van maatwerkadviezen

Vervolgstappen en tussentijdse evaluatie

Met de Routekaart Verduurzamen Maatschappelijk Vastgoed hebben we een belangrijke stap gezet in het verduurzamen van de gemeentelijke vastgoedportefeuille. Het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed is een flinke opgave, waarvoor capaciteit en kennis nodig is. Binnen de gemeente is veel van deze kennis al aanwezig en wordt vanuit verschillende afdelingen samengewerkt om de gebouwen op een efficiënte manier te verduurzamen.

Naast de beschikbare middelen van de Zomernota 2024 is het mogelijk om kansen uit het MJOP te benutten door geplande werkzaamheden te combineren met verduurzamingsmaatregelen. De hoogte van dit budget en het jaar van uitvoering is per gebouw verschillend en is verder uitgewerkt in een pand specifiek plan van aanpak.

Om te kunnen bepalen of onze aanpak de gewenste resultaten oplevert zal er elke twee jaren een evaluatiemoment worden houden. Dit is lang genoeg om de eerste resultaten te kunnen zien en kort genoeg om op tijd te kunnen bijsturen als dit nodig is.

Gemeente
Hengelo

Routekaart Verduurzamen Maatschappelijk Vastgoed

Een onderzoek naar de verduurzamingsmogelijkheden voor het maatschappelijk vastgoed dat in eigendom is van Gemeente Hengelo

Versie: december 2023
Opgesteld door: Areaal Advies B.V.

Samenvatting

De gemeente Hengelo heeft stevige duurzaamheidsambities. Voor de gehele gemeente is de doelstelling gezet op 60% CO₂-reductie in 2030 en klimaat- en energieneutraal in 2050. Dit is hoger dan de nationale afspraak, waarin Nederland heeft afgesproken in 2030 49% minder CO₂ uit te stoten ten opzichte van 1990. Om deze doelstelling concreet te maken heeft de gemeente Hengelo zes duurzaamheidsthema's geformuleerd: 1) Energieneutraal, 2) Circulair, 3) Klimaatbesteding, biodivers en groen, 4) Leefomgeving: gezond, inclusief en leefbaar, 5) Schone mobiliteit en 6) Duurzame economie.

Om als gemeente een significante bijdrage te leveren door middel van het verduurzamen van het maatschappelijk vastgoed moeten echter nog veel stappen worden genomen. De verduurzamingsopgave die er ligt voor het maatschappelijk vastgoed is namelijk ook een uitdaging voor verschillende afdelingen binnen gemeente Hengelo zoals Vastgoed, Sport en Sociaal. Samenwerking en afstemming om gezamenlijke doelen te bepalen is essentieel voor het succes van de realisatie van de opgave. Mede daarom is in dit project Verduurzamen Maatschappelijk Vastgoed een projectgroep opgestart bestaande uit collega's van meerdere afdelingen.

De verduurzamingsopgave voor vastgoed

De focus van dit project ligt op de fysieke maatregelen die genomen moeten worden om het maatschappelijk vastgoed te verduurzamen en hiermee CO₂-uitstoot te reduceren. Van de in totaal **95 adressen** zijn er van **57 adressen** gegevens geanalyseerd. Door bij deze adressen fysieke verduurzamingsmaatregelen uit te voeren die zowel energie besparen als energie opwekken, kan een CO₂-reductie worden gerealiseerd van ca. **3.100 ton CO₂**. De investering die hiervoor nodig is bedraagt ca. **€17,3 miljoen**. Van de overige 38 adressen is, bij gebrek aan data, nog geen analyse gemaakt.

Er zijn drie risico's die de realisatie van de CO₂-reductie negatief kunnen beïnvloeden:

- De praktische uitvoering (capaciteit van projectleiders, vertraging in besluitvorming en afhankelijkheid van de markt)
- Een gebrek aan afdeling overstijgende samenwerkingen en doelen (organisatie van een gezamenlijke aanpak)
- Hoger uitvallende werkelijke kosten dan geschat op basis van maatwerkadvisen

Voor het uitvoeren van de maatregelen is in de periode 2024-2027 vanuit de Zomernota €10 miljoen beschikbaar om verduurzamingsmaatregelen uit te voeren. De kosten om de geselecteerde adressen in deze periode te verduurzamen worden geschat op ca €9,4 miljoen. Dit betekent dat de kosten voor deze periode gedekt zijn in de Zomernota. Voor de onderzochte vastgoedportefeuille zijn de verduurzamingskosten geschat op ca €17,3 miljoen. Deze kosten zullen hoger uitvallen zodra voor de overige adressen ook zijn onderzocht. Op basis van kengetallen is de schatting dat de totale vastgoedportefeuille voor ca. €30 miljoen verduurzaamd kan worden.

Periode 2024-2027

Vanaf 2024 wordt begonnen met het uitvoeren van de verduurzaming volgens de routekaart (zie hoofdstuk 3). Om dit te kunnen bekostigen is in de Zomernota 2023-2027 totaal €10 miljoen beschikbaar gesteld. In 2024 zal het Twentebad (Lage Weide 3-5) verduurzaamd worden. Op dit moment is het Twentebad verantwoordelijk voor ca 34% van de totale CO₂-uitstoot van de vastgoedportefeuille. Door in 2024 te starten met de verduurzaming van het Twentebad zal dus een grote CO₂-reductie van de vastgoedportefeuille worden gerealiseerd.

Vervolgens zal in 2025 worden gestart met de gymzaal aan de Merelweg, Kulturhus Hasselo, MFA 't Berflo en wijkcentrum Slangenbeek. Deze gebouwen zijn in het kader van een lerende aanpak geselecteerd. Voor deze panden zijn daarom al pandspecifieke plannen van aanpak gemaakt waarin een analyse staat van de uit te voeren duurzaamheidsmaatregelen en de hierbij horende geschatte kosten. Deze plannen van aanpak zullen de basis vormen voor de uitvraag naar de marktpartij(en) die de verduurzamingsmaatregelen zullen uitvoeren. De (voorbereiding van) uitvraag kan in 2024 al worden gedaan. Zo kan er geleerd worden van de marktpartijen en in 2025 op een effectieve manier tot realisatie worden overgegaan.

In totaal zal er over de periode 2024-2027 een CO₂-besparing kunnen worden gerealiseerd van **ca. 65%** ten opzichte van de uitstoot van de totale onderzochte vastgoedportefeuille.

Kosten inclusief 25% opslag			CO ₂ -besparing (Kg)		%
€	2.609.375	in 2024	1.063.000	in 2024	34%
€	2.277.654	in 2025	390.130	in 2025	12%
€	2.128.495	in 2026	340.782	in 2026	11%
€	2.412.950	in 2027	264.082	in 2027	8%
€	9.428.474	Totaal 2024-2027	2.057.994	Periode 2024-2027	65%

Inhoudsopgave

1. De opgave in beeld	5
Wet en regelgeving	5
Duurzaamheidsvisie Gemeente Hengelo	6
2. Projectafbakening	7
Integrale aanpak	7
De onderzochte vastgoedportefeuille	8
3. De routekaart	9
Uitgangspunten	9
CO ₂ -besparingen	10
De routekaart	11
4. Vervolgstappen	13
Praktische uitvoering	13
Financiële borging & MJOP	14
Gebruikerswensen	14

1. De opgave in beeld

Wet en regelgeving

In 2016 is het VN-Klimaatakkoord van Parijs ondertekend door de 28 lidstaten van de Europese Unie. Het akkoord ging per 2020 in. Om dit doel te halen hebben EU-lidstaten met elkaar afgesproken dat de EU in 2030 minimaal 40% minder CO₂ moet uitstoten. Nederland werkt nu nationaal aan 49% minder uitstoot. Nederland wil, als andere landen meedoen, de Europese doelstelling verhogen. Niet 40% minder uitstoot van broeikasgassen in 2030, maar 55%.

De Nederlandse klimaatdoelen zijn vastgesteld in de nationale Klimaatwet. Om de klimaatdoelen van het VN-Klimaatakkoord van Parijs te halen wordt de wetgeving voor de energieprestatie van gebouwen steeds meer aangescherpt. Ook maatschappelijke organisaties moeten hun gebouwen verduurzamen om aan deze opgave bij te dragen. Nieuwbouw moet vrijwel energieneutraal en aardgasvrij worden opgeleverd en bij verkoop, verhuur of oplevering van utiliteitsgebouwen is een energielabel verplicht. De verwachting is dat de wetgeving op het gebied van duurzaamheid de komende jaren alleen nog maar strenger gaat worden. In tabel 1 is een overzicht te vinden van de huidige wet en regelgeving op het gebied van duurzaam maatschappelijk vastgoed.

Wettelijke verplichtingen
Het maatschappelijk vastgoed in Nederland is verplicht om in 2030 en 2050 respectievelijk 55% en 95% CO ₂ -uitstoot te verminderen.
Voor de bouw van nieuwe overheidsgebouwen moet worden voldaan aan de BENG (Bijna Energieneutrale Gebouwen) eisen.
Bedrijven en instellingen die per jaar vanaf 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m ³ aardgas(equivalent) gebruiken zijn verplicht om alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder uit te voeren. Deze maatregelen zijn door de overheid weergegeven in de Erkende Maatregelen Lijst (EML).
Elk kantoor groter dan 100m ² moet vanaf 2023 energielabel C hebben.

Tabel 1. Overzicht wet- en regelgeving

Duurzaamheidsvisie Gemeente Hengelo

De gemeente Hengelo heeft haar duurzaamheidsvisie verwerkt in het document: *Duurzaam Hengelo. Koers richting 2050*. In dat document staat beschreven welke duurzaamheidsdoelstellingen de gemeente heeft maar ook op welke manier deze doelstellingen bereikt kunnen worden. De koers van de gemeentelijke organisatie is gericht op 60% CO₂ vermindering in 2030 (hoger dan de landelijke koers) en op een klimaat- en energieneutraal Hengelo in 2050.

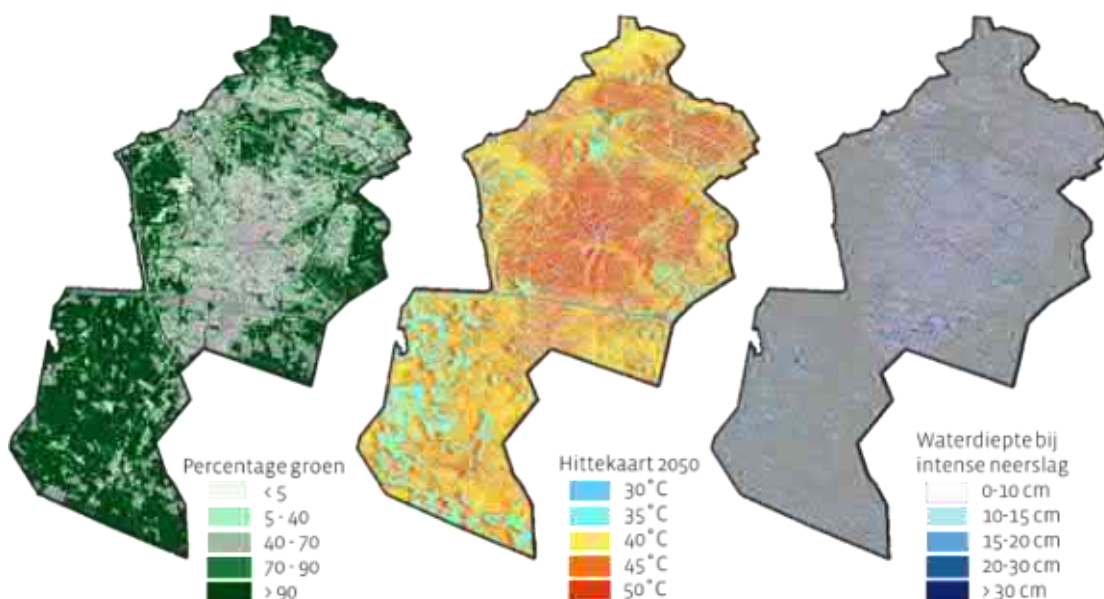
Om deze doelstelling concreet te kunnen maken heeft de gemeente Hengelo 'Het Hengelose Achtje' uitgewerkt. Hierin staan zes duurzaamheidsthema's uitgewerkt, namelijk:

1. Energieneutraal
2. Circulair
3. Klimaatbestendig, biodivers en groen
4. Leefomgeving: gezond, inclusief en leefbaar
5. Schone mobiliteit
6. Duurzame economie

Alhoewel vastgoed geen apart thema is binnen de duurzaamheidskoers van de gemeente Hengelo, zijn bovengenoemde thema's onlosmakelijk verbonden met de gebouwde omgeving. Zo kan de verduurzaming van een gebouw bijdragen aan zowel de doelstelling energieneutraal, circulair, klimaatbestendig en leefomgeving. De onderstaande kaarten laten dan ook zien dat juist in de gebouwde omgeving de klimaateffecten het grootst zijn.

Uit een intern onderzoek naar de CO₂-uitstoot van het vastgoed waarvoor de gemeente de energierekening betaald blijkt dat er in 2022 **3.168 ton CO₂** is uitgestoten. Het is dus van belang om het gemeentelijk vastgoed te verduurzamen en daarbij koppelkansen te benutten op het gebied van circulariteit, klimaat en leefomgeving.

2. Projectafbakening

De doelstelling van de gemeente Hengelo is om het maatschappelijk vastgoed in de gemeente te verduurzamen en zo te bouwen aan een CO₂-neutraal Hengelo. Echter, is niet al het maatschappelijk vastgoed in de gemeente ook in eigendom. Op basis van de eigendomssituatie zijn er drie soorten maatschappelijk vastgoed te onderscheiden:

- Maatschappelijk vastgoed in eigendom
- Maatschappelijk vastgoed niet in eigendom
- Onderwijshuisvesting

Het college heeft de volgende kaders voor het project Verduurzamen Maatschappelijk Vastgoed uitgesproken:

- Om te kunnen voldoen aan de eigen duurzaamheidsambities en de wettelijke verplichtingen zal er worden ingezet op het energieneutraal maken van het maatschappelijk vastgoed dat in eigendom van Gemeente Hengelo is.
- De verduurzaming van schoolgebouwen is in het Integraal huisvestingsplan Onderwijs (IHP) opgenomen en wordt daarin uitgewerkt.
- Voor maatschappelijk vastgoed dat niet in eigendom is van de gemeente zullen geen (directe) duurzaamheidsinvesteringen worden gedaan.

Integrale aanpak

De afdeling vastgoed is verantwoordelijk voor het maatschappelijk vastgoed dat in bezit is van de gemeente. De manier waarop deze panden worden gebruikt hangt echter ook samen met de beleidskeuzes die door andere afdelingen worden gemaakt. Zo wordt er vanuit Onderwijs een integraal huisvestingsplan opgesteld waaruit zal blijken welke toekomstplannen er voor de verschillende onderwijslocaties zijn. Ook zijn er vanuit Sport intenties om een routekaart op basis van toekomstplannen op te stellen voor de sporthallen en gymlokalen. De volgorde van de routekaart die in dit document staat is gemaakt op basis van duurzaamheidskeuzes. Beleidskeuzes vanuit zowel Vastgoed als andere afdelingen zullen invloed hebben op de routekaart waardoor dit kan worden gezien als een dynamische routekaart. Het is dan ook belangrijk om deze routekaart te blijven afstemmen met de routekaart/IHP van Sport en Onderwijs.

Integraal Huisvestingsplan (IHP) en Routekaart Sport

In het geval van onderwijshuisvesting heeft de gemeente niet het volledige eigendom maar is er sprake van een 'economisch claimrecht'. Dit betekent dat zodra een schoolbestuur een onderwijslocatie niet meer nodig heeft deze weer in volledig eigendom van de gemeente komt. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de huisvesting (nieuwbouw en uitbreiding) en krijgen voor de financiering hiervan elk jaar een bijdrage uit het Gemeentefonds. Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het onderhoud van het schoolgebouw.

Gemeenten en schoolbesturen zijn dus samen verantwoordelijk voor een goede onderwijshuisvesting. Beide hebben elk hun eigen rollen en verantwoordelijkheden hierin. De

rollen en verantwoordelijkheden worden beschreven in het integraal huisvestingsplan (IHP). Het IHP is een langetermijnvisie dat een leidraad biedt voor investeringen in de huisvesting van het onderwijs en wordt gezamenlijk door schoolbesturen en de gemeente opgesteld.

Op dit moment is de gemeente Hengelo samen met de schoolbesturen bezig met het opstellen van een IHP. Het thema verduurzamen zal onderdeel vormen van dit IHP en dit is de reden dat onderwijshuisvesting geen onderdeel uitmaakt van deze routekaart voor het verduurzamen van het maatschappelijk vastgoed. Uitzonderingen hierop zijn gebouwen die wel volledig in eigendom zijn van de gemeente en waarin onderwijshuisvesting zit zoals een MFA.

Vanuit Sport wordt in 2024 begonnen met een routekaart voor de gymlokalen, sporthallen en overige sportaccommodaties. Dit betekent dat er voor deze vastgoedobject een duidelijk toekomstbeeld komt. Het is belangrijk dat de routekaart verduurzamen die in dit document staat hiermee wordt vergeleken en waar nodig wordt aangepast.

De onderzochte vastgoedportefeuille

Op basis van de eerdergenoemde kaders is er een afbakening gemaakt in de vastgoedobjecten die zijn meegenomen in dit onderzoek. Van het totale maatschappelijke vastgoed in eigendom zijn er 95 adressen die vallen onder de afbakening van dit onderzoek. Een deel van de adressen die niet zijn meegenomen vallen onder het IHP en een ander deel bestaat uit objecten zoals woningen of gronden.

Van de 95 meegenomen objecten zijn er 28 nog afhankelijk van beleidskeuzes bij Sociaal of Onderwijs. Dit betekent dat voor deze objecten nog niet duidelijk is of ze in de toekomst nog ingezet zullen worden voor het ondersteunen van het gemeentelijke beleid. Hier zal meer duidelijkheid in komen zodra het IHP afgerond is. In totaal zijn er 57 maatwerkadviezen geanalyseerd.

Nog afstemmen		Aantal maatwerkadviezen		
Afstemmen	28	13	Wel	57
Al meenemen	67	44	Niet	38
Totaal	95	57	Totaal	95

3. De routekaart

Voor het komen tot een routekaart voor het verduurzamen van de eerdergenoemde vastgoedportefeuille is gebruik gemaakt van de maatwerkadviezen die in 2018 en 2019 zijn opgesteld. Daarnaast is het MJOP van elk gebouw onderzocht en bepaald welk jaar een natuurlijk moment is voor het uitvoeren van de duurzaamheidsmaatregelen.

Uitgangspunten

Bij het opstellen van de routekaart en het berekenen van de besparingen is gebruik gemaakt van de maatwerkadviezen. Deze maatwerkadviezen maken gebruik van kengetallen om zowel een inschatting te kunnen maken van het energieverbruik als de CO₂-besparing. De getoonde CO₂-besparingen komen daarom niet altijd overeen met de praktijk. Er is gekozen om de kengetallen te hanteren om een zo zuiver mogelijke vergelijking te maken. Zo zijn er wel werkelijke verbruikscijfers beschikbaar maar niet voor elk adres op de lijst. Omdat het voor het opstellen van een routekaart essentieel is dat er een vergelijking kan worden gemaakt is dus gekozen voor het gebruik van kengetallen.

De gemeente Hengelo maakt gebruik van energiecontracten op basis van 'groene' stroom. Dit betekent dat de ingekochte elektriciteit in theorie CO₂-neutraal is. Voor het berekenen van de CO₂-uitstoot van de vastgoedportefeuille in dit project is het elektriciteitsverbruik (en dus ook de mogelijke besparingen) meegenomen als 'grijze' stroom en dus als bijdrager aan de CO₂-uitstoot. Hier is voor gekozen omdat de maatwerkadviezen hier ook van uit gaan en alleen op deze manier een goede vergelijking mogelijk is.

Een voorbeeld van waar het elektriciteitsverbruik wel is meegenomen als groene stroom is de CO₂-prestatieladder waarin de CO₂-footprint van de gemeentelijke organisatie is berekend. Op basis van enkel het gasverbruik is berekend dat de CO₂-footprint van het gemeentelijk vastgoed ca **1.700 ton CO₂** is. Indien de CO₂-uitstoot afkomstig van het elektriciteitsverbruik ook wordt meegerekend dan is de totale CO₂-footprint van de eigen vastgoedportefeuille ca **3.168 ton CO₂**. Deze laatste wordt in dit document gehanteerd om vergelijking mogelijk te maken. Deze berekening is gebaseerd op de adressen waarvan de werkelijke verbruiken bekend zijn en is een schatting.

Voor het berekenen van de besparingen is groene stroom in de maatwerkadviezen wél meegenomen als bijdrager aan de CO₂-uitstoot. De getoonde besparingen zijn dus ook besparingen afkomstig uit een lager elektriciteitsverbruik. Om de volgorde van de Routekaart te bepalen is gebruik gemaakt van twee criteria:

- 1) De geschatte absolute CO₂-besparing in Kg
- 2) Het natuurlijke moment van investeren op basis van het MJOP.

CO₂-besparingen

Op basis van de 57 onderzochte maatwerkadviezen staan in de onderstaande tabel de adressen weergegeven op volgorde van geschatte realiseerbare CO₂-besparing. Gekeken naar de totale onderzochte vastgoedportefeuille is er een besparing mogelijk van ca. 3.100 ton CO₂. De geschatte kosten om dit te kunnen realiseren zijn ca. €17,3 miljoen. Vergeleken met de geschatte huidige CO₂-uitstoot (3.168 ton CO₂) betekent de verduurzaming van de onderzochte portefeuille een CO₂-besparing van ca. 97%. In onderstaande tabel zijn ook de natuurlijke momenten op basis van het MJOP weergegeven.

Start 2024	Natuurlijk moment													
CO2-besparing (kg)			Geschatte kosten			CO2-besparing			Geschatte kosten			Verder onderzoek nodig		
1 Lage Weide 3-5	1.063.000	€	2.087.500	30 Mozartlaan 161	21.308	€	91.202	58 Asveldweg 14 (03)		87 Vijverlaan 63 - 65				
2 Industrieplein 10	248.232	€	1.412.804	31 Breemarsweg 481A	20.495	€	140.140	59 Asveldweg 14 (04)		88 Vijverlaan 63 (02)				
3 Kuipersdijk 46	162.677	€	792.360	32 Merelweg 21	18.709	€	142.001	60 B.P. Hofstedestraat 41		89 Vijverlaan 63 (03)				
4 Apolloplein 1	130.871	€	390.632	33 Mussenstraat 34	17.901	€	166.900	61 Bataafse Kamp 4		90 Wegtersweg 9 (02)				
5 Uitslagsweg 102	112.775	€	493.666	34 Havezatenlaan 18	17.376	€	140.951	62 Beursstraat 44		91 Wegtersweg 9 (03)				
6 Henry Woodstraat 60	91.352	€	408.865	35 Brinkstraat 9	16.914	€	68.212	63 Booggang 2		92 Wegtersweg 9A (02)				
7 Kuipersdijk 40 (01)	85.913	€	357.066	36 Asveldweg 14 (01)	16.721	€	208.402	64 Brinkstraat 9 (02)		93 Weustinkstraat 23				
8 Uitslagsweg 47	70.260	€	478.447	37 Jan Prinsstraat 1	15.688	€	123.170	65 Burgemeester Jansenplein 1		94 Wezelstraat 71				
9 Beckumerkerkweg 27	68.147	€	360.183	38 Deurningerstraat 64	15.080	€	134.858	66 Burgemeester van der Dussenplein 1		95 Zwavertsweg nabij 108				
10 Gerststraat 2 (01)	66.828	€	573.977	39 Anton Brucknerstraat 85	13.645	€	269.417	67 Burgemeester van der Dussenplein 3						
11 St. Janstraat 5	58.119	€	265.509	40 Pruisische Veldweg 77	13.549	€	103.392	68 Deurningerstraat 250 (01)						
12 Pruisische Veldweg 81	55.435	€	310.624	41 Cruys Voorberghstraat 105	13.505	€	211.007	69 Deurningerstraat 250 (02)						
13 Straatsburg 3	54.879	€	257.284	42 Vijverlaan 63 (01)	13.479	€	81.105	70 Deurningerstraat 250 (03)						
14 Henry Woodstraat 62	48.797	€	274.026	43 Havenkade 52	11.254	€	53.189	71 Deurningerstraat 262 (nabij)						
15 Straatsburg 5	40.491	€	301.345	44 Curaçaostraat 10	10.837	€	83.363	72 Houtmaatweg 9						
16 Neptunusstraat 51	38.984	€	214.088	45 van Alphenstraat 25 (01)	9.219	€	111.260	73 Kanaaldijk 12						
17 Jan van der Heydenstraat 22	35.669	€	169.918	46 Oldenzaalsestraat 347 (01)	8.864	€	161.004	74 Koekoekweg 18 t/m 20						
18 Vöckersweg 24	32.307	€	193.467	47 Asveldweg 14 (02)	7.603	€	53.355	75 Kuipersdijk 46 (04)						
19 Twijnstraat 8	31.446	€	197.113	48 Langestraat 35	6.217	€	34.248	76 Kuipersdijk 46 (05)						
20 Woolderesweg 126	30.658	€	193.781	49 van Alphenstraat 27 (01)	5.912	€	45.703	77 Kuipersdijk 46 (08)						
21 Achterhoekse Molenweg 271 3	29.522	€	139.689	50 Oldenzaalsestraat 345	5.649	€	162.989	78 Oldenzaalsestraat 349 (01)						
22 Schumannstraat 30	29.396	€	182.248	51 Kuipersdijk 46 (06)	5.614	€	30.673	79 Oldenzaalsestraat nabij 518						
23 Wegtersweg 9 (01)	27.436	€	90.018	52 Straatsburg 1	5.030	€	47.970	80 Onze Lieve Vrouwestraat 10						
24 Klaas de Rookstraat 61	25.385	€	195.564	53 César Franckstraat 36A	4.420	€	32.550	81 Onze Lieve Vrouwestraat 10 t/m 20						
25 Wolter Ten Catestraat 54A	25.174	€	242.092	54 Bartelinkslaantje 21	4.303	€	23.167	82 Onze Lieve Vrouwestraat 20						
26 Jacques Perkstraat 13	24.474	€	131.803	55 Wegtersweg 9A (01)	3.405	€	21.035	83 Oude Bornseweg 101						
27 César Franckstraat 36C + D	23.960	€	150.949	56 Theresiastraat 61	3.052	€	20.899	84 Twijnstraat 6						
28 Leeuwerikstraat 36	23.462	€	107.253	57 Vijverlaan 65	654	€	23.493	85 van Alphenstraat 25 (02)						
29 Deldenerstraat 25	22.814	€	126.226					86 van Alphenstraat 27 (02)						
				Totaal:	3.064.868	€	17.355.190 *							

*inclusief 25% opslag

De routekaart

De uiteindelijke routekaart kijkt wat betreft de volgorde af van de eerder getoonde tabel met CO₂-besparingen. Dit komt doordat, naast de totale CO₂-besparing per adres, ook is gekeken naar het MJOP en voor welke gebouwen de komende 5 jaar een grote investering op de planning staat voor het onderhoud. De periode 5 jaar is gekozen om dat daar op dit moment voor wordt gespaard. Hiermee zijn de natuurlijke momenten in kaart gebracht en in de eerder getoonde tabel met CO₂-besparingen geel gemarkeerd.

Ook is er met een projectteam, bestaande uit collega's met verschillende expertises, gewerkt aan een pandspecifieke plan van aanpak voor vier adressen. Hierin staan verdiepende analyses van het maatwerkadvies met daarin de uit te voeren duurzaamheids-maatregelen en de hierbij horende geschatte kosten. De vier gekozen adressen zijn de gymzaal aan de Merelweg, Kulturhus Hasselo, MFA 't Berflo en wijkcentrum Slangenbeek. Deze panden zijn bedoeld als pilot, waarin een lerende aanpak wordt gehanteerd voor de rest van de portefeuille. In de onderstaande routekaart zijn 53 adressen te zien in plaats van 57 omdat enkele adressen gezamenlijk worden verduurzaamd en dus als één project worden beschouwd.

Jaar	Routekaart	
2024	1 Lage Weide 3-5	31 Breemarsweg 481A
	2 Apolloplein 1	32 Mussenstraat 34
2025	3 Henry Woodstraat 60 & 62	33 Havezatenlaan 18
	4 Straatsburg 1, 3 & 5	34 Brinkstraat 9
	5 Merelweg 21	35 Asveldweg 14 (01)
2026	6 Jacques Perkstraat 13	36 Jan Prinsstraat 1
	7 Woolderesweg 126	37 Deurningerstraat 64
	8 Kuipersdijk 40 & 46	38 Pruisische Veldweg 77
	9 Twijnstraat 8	39 Cruys Voorberghstraat 105
2027	10 Neptunusstraat 51	40 Vijverlaan 63 (01)
	11 Anton Brucknerstraat 85	41 Havenkade 52
	12 Langestraat 35	42 Curaçaostraat 10
	13 Uitslagsweg 47	43 van Alphenstraat 25 (01)
	14 Beckumerkerkweg 27	44 Oldenzaalsestraat 347 (01)
Vanaf 2028	15 Gerststraat 2 (01)	45 Asveldweg 14 (02)
	16 Industrieplein 10	46 van Alphenstraat 27 (01)
	17 Uitslagsweg 102	47 Oldenzaalsestraat 345
	18 St. Janstraat 5	48 Kuipersdijk 46 (06)
	19 Pruisische Veldweg 81	49 César Franckstraat 36A
	20 Jan van der Heydenstraat 22	50 Bartelinkslaantje 21
	21 Vöckersweg 24	51 Wegtersweg 9A (01)
	22 Achterhoekse Molenweg 271 3	52 Theresiastraat 61
	23 Schumannstraat 30	53 Vijverlaan 65
	24 Wegtersweg 9 (01)	
	25 Klaas de Rookstraat 61	
	26 Wolter Ten Catestraat 54A	
	27 César Franckstraat 36C + D	
	28 Leeuwerikstraat 36	
	29 Deldenerstraat 25	
	30 Mozartlaan 161	

Periode 2024 - 2027

In 2024 zal het Twentebad (Lage Weide 3-5) worden verduurzaamd waarmee een besparing van ca 34% van de totale CO₂-uitstoot van de onderzochte vastgoedportefeuille wordt gerealiseerd. Vervolgens wordt in datzelfde jaar begonnen met de voorbereiding van de verduurzaming van de vier adressen die onder de lerende aanpak vallen. In 2025 zal worden gestart met de realisatie van de verduurzamingsmaatregelen waarmee wordt afgeweken van de volgorde op basis van hoogste CO₂-besparing. De opgedane kennis in deze periode zal worden meegenomen bij het verduurzamingsproces van de overige adressen.

In 2026 en 2027 zullen de op basis van de natuurlijke momenten zeven adressen worden verduurzaamd en daarnaast nog drie adressen op basis van te behalen CO₂-besparing. Uitzondering hierop is het industrieplein 10 (Metropool). Deze scoort hoog op basis van mogelijke CO₂-besparing maar hier zijn recent verdiepende onderzoeken naar gedaan. Hieruit blijkt dat het op dit moment technisch uitdagend is om de verduurzamingsmaatregelen door te voeren. Het advies is dan ook om in 2028 te beginnen met het industrieplein 10.

Op basis van de beschreven volgorde is het mogelijk om in de periode t/m 2027 al een CO₂-besparing te realiseren van ca. 65% ten opzichte van de uitstoot van de totale onderzochte portefeuille. De geschatte kosten (inclusief 25% opslag) bedragen ca €9,4 miljoen.

	Geschatte kosten	Gebouw	Kosten	Co2 besparing (kg)
2024	€ 2.087.500	Lage Weide 3-5	€ 2.087.500	1.063.000
		Apolloplein 1	€ 390.632	130.871
2025	€ 1.822.123	Henry Woodstraat 60 & 62	€ 682.891	140.149
		Straatsburg 1,3 & 5	€ 606.599	100.400
		Merelweg 21	€ 142.001	18.709
2026	€ 1.702.796	Jacques Perkstraat 13	€ 131.803	24.474
		Woolderesweg 126	€ 193.781	30.658
		Kuipersdijk 40 & 46	€ 1.180.099	254.204
		Twijnstraat 8	€ 197.113	31.446
2027	€ 1.930.360	Neptunusstraat 51	€ 214.088	38.984
		Anton Brucknerstraat 85	€ 269.417	13.645
		Langestraat 35	€ 34.248	6.217
		Uitslagsweg 47	€ 478.447	70.260
		Beckumerkerkweg 27	€ 360.183	68.147
		Gerststraat 2 (01)	€ 573.977	66.828

Kosten inclusief 25% opslag	
€ 2.609.375	in 2024
€ 2.277.654	in 2025
€ 2.128.495	in 2026
€ 2.412.950	in 2027
€ 9.428.474	Totaal 2024-2027

CO2-besparing (Kg)		%
1.063.000	in 2024	34%
390.130	in 2025	12%
340.782	in 2026	11%
264.082	in 2027	8%
2.057.994	Periode 2024-2027	65%

4. Vervolgstappen

Op hoofdlijnen is nu de prioritering bepaald bij het verduurzamen van de vastgoedportefeuille. Vanaf 2024 zal worden begonnen met de voorbereiding en uitvoering van de verduurzamingsmaatregelen voor het Twentebad. In deze paragraaf wordt beschreven op welke manier de routekaart in de praktijk kan worden toegepast.

Praktische uitvoering

De grootste voorwaarde voor het realiseren van de duurzaamheidsmaatregelen is dat er genoeg capaciteit is om de verschillende projecten te coördineren. De opgave die er ligt is geen geringe opgave en zal, naast het reguliere werk dat de collega's uitvoeren, een flinke hoeveelheid tijd en werk extra vragen. Afstemming met toekomstplannen vanuit andere afdeling is essentieel voor het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed. De investeringen in verduurzamingsmaatregelen zijn namelijk voor de lange termijn. Een voorwaarde voor deze investeringen is dus dat er zekerheid is over de toekomst van het vastgoedobject. In het vervolgtraject (periode 2024-2027) zullen de volgende werkzaamheden moeten worden opgepakt:

- Het voorbereiden en uitvoeren van de aanbesteding(en) van werken (bouwkundig en installatietechnisch).
- Contact onderhouden en begeleiden van de adviseurs van aanbesteding tot oplevering.
- Budgetbewaking en rapporteren over de voortgang van de projecten aan de opdrachtgever en eventueel college/raad.
- De afstemming van de werkzaamheden met eventuele huurders/gebruikers (in samenwerking met de assetmanager).
- Het opstellen van een gebruikersplan na oplevering van het verduurzaamde gebouw.

Binnen de gemeente is, verspreid over verschillende afdelingen, veel kennis aanwezig van de gebouwen en de (on)mogelijkheden als het gaat om de verduurzaming ervan. De huidige projectgroep zal in een andere vorm door kunnen gaan en bestaan uit collega's van de afdelingen Sociaal, Onderwijs en Vastgoed. Om te zorgen dat de afstemming tussen deze afdelingen goed verloopt en dat de bovengenoemde werkzaamheden worden opgepakt kan een projectleider worden aangesteld. De projectleider zal op reguliere basis moeten schakelen met collega's over de projecten. Hierbij kunnen de portefeuillemanager vastgoed en de coördinator vastgoed als vast aanspreekpunt dienen.

Om te kunnen bepalen of de verduurzamingsaanpak de gewenste resultaten op levert zal er een periodiek evaluatiemoment worden gehouden. Hierbij zullen de uitgevoerde werkzaamheden worden geëvalueerd, de vervolgstappen in beeld gebracht en opnieuw een kostenanalyse worden gemaakt op basis van de opgedane kennis. Het voorstel is om dit voorstelmoment minimaal elke 2 jaar te houden.

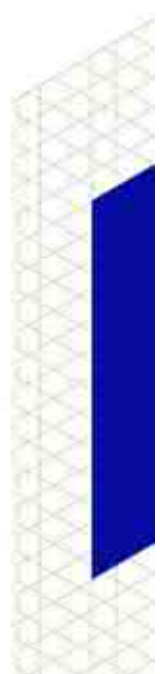
Financiële borging & MJOP

Voor het uitvoeren van de maatregelen is in de periode 2024-2027 vanuit de Zomernota €10 miljoen beschikbaar om verduurzamingsmaatregelen uit te voeren. De kosten om de geselecteerde adressen in deze periode te verduurzamen worden geschat op ca €9,4 miljoen. Dit betekent dat de kosten voor deze periode gedekt zijn in de Zomernota. Voor de onderzochte vastgoedportefeuille zijn de verduurzamingskosten geschat op ca €17,3 miljoen. Deze kosten zullen hoger uitvallen zodra de overige adressen ook zijn onderzocht. Op basis van kengetallen is de schatting dat de totale vastgoedportefeuille voor ca €30 miljoen verduurzaamd kan worden. Op de eerder beschreven evaluatiemomenten worden

Daarnaast is het mogelijk om kansen uit het MJOP te benutten door geplande werkzaamheden te combineren met verduurzamingsmaatregelen. De hoogte van dit budget en het jaar van uitvoering is per gebouw verschillend en is verder uitgewerkt in het pandspecifieke plan van aanpak. Het uitgangspunt is dat er tot 5 jaar vooruit wordt gespaard voor het MJOP. De kosten voor de duurzaamheidsmaatregelen moeten altijd worden gezien als investeringen en kunnen daarom niet 1 op 1 vanuit het MJOP worden gefinancierd, welke is bedoeld voor vervanging.

Gebruikerswensen

Vanuit duurzaamheidsoverwegingen moet ook gekeken worden naar de eventuele 'extra' wensen die vanuit de huurder/gebruiker worden aangegeven ten opzichte van het pand. Zo kan het zijn dat de huurder/gebruiker vraagt om fysieke aanpassingen die niet onder de duurzaamheidsmaatregelen vallen. Aangezien er toch werkzaamheden gaan plaatsvinden in het pand is het duurzaam om ook meteen te kijken of er kan worden voldaan aan de wensen van de huurder/gebruiker. Dit valt onder meerwerk en de projectleider moet per project onderzoeken of en vanuit welk budget dit kan worden gerealiseerd. De €10 miljoen uit de zomernota is beschikbaar voor duurzaamheidsmaatregelen en in de basis niet voor andere doeleinden. Eventuele slimme combinaties met wensen van gebruikers moeten worden onderzocht maar het staat niet vast dat deze allemaal uit het beschikbare budget kunnen worden gefinancierd.

[illegible]

Verduurzaming maatschappelijk vastgoed

Gemeente
Hengelo

Politieke markt

9 april 2024

Aanleiding

- Zomernota 2019:
 - Alle panden in vastgoedportefeuille naar energielabel A
- Visie Duurzaam Hengelo, koers richting 2050 (2023)
 - 60% CO2-reductie in 2030 en klimaat- en energieneutraal in 2050
 - Volgt klimaatafspraken en landelijk beleid
- Zomernota 2023:
 - Energieneutraal maken (voor zover mogelijk) van het maatschappelijk vastgoed dat in eigendom van gemeente Hengelo is

Doelstelling, criteria en routekaart

- Doelstelling:
 - Maatschappelijk vastgoed in eigendom gemeente energieneutraal maken
- Criteria:
 - Maximale CO₂-reductie
 - Realisatie verduurzaming op natuurlijke vervangingsmomenten
- Routekaart:
 - Geeft aan in welke volgorde we het beste kunnen verduurzamen, gezien de genoemde criteria

Uitvoeringskrediet passend bij aanpak

- College vraagt uitvoeringskrediet om € 10 mln in de periode tot en met 2027 te investeren
 - Duidelijke doelstelling en criteria geven richting,
 - Tot 65% besparing CO₂-uitstoot in de investeringsperiode
- Inspelen op kansen en risico's, binnen financiële kader
 - Moment van verduurzaming kan afwijken o.b.v. koppelkansen en beschikbare technieken
 - Slagvaardig handelen als bijv. netcongestie belemmeringen opwerpt voor bepaalde gebouwen

Behandelvoorstel

Deze zaak wordt in de politieke markt gezamenlijk behandeld met raadzaak 3720233
'Realisatiekrediet zonneveld Boeldershoek'

Onderwerp	Energie van Hengelo		
Zaaknummer	3716541	Portefeuillehouder	Claudio Bruggink
Belangrijkste beslis/- bespreekpunten	De gemeenteraad wordt voorgesteld om: 1. Energie coöperatie Energie van Hengelo (EvH) voor de periode 1 mei 2024 tot en met 31 december 2025 middelen beschikbaar te stellen voor huisvesting, doorontwikkeling en verdere professionalisering van de coöperatie. 2. Deze middelen van maximaal €381.878,-, voor een periode van 20 maanden, te dekken uit de reserve duurzaamheid en deze beschikbaar te stellen. 3. Begrotingswijziging met nummer 24039 vast te stellen.		
Historie	De gemeenteraad heeft eerder de duurzaamheidsvisie Duurzaam Hengelo Koers richting 2050 en het omgevingsprogramma nieuwe energie 2021-2030 vastgesteld. De Hengelose energie coöperatie Energie van Hengelo is sinds enkele jaren actief in het opwekken van duurzame energie van en voor de Hengeloërs zelf. Op 21 juni 2023 heeft de gemeenteraad besloten om middelen ter beschikking te stellen aan Energie van Hengelo voor activiteiten uit het plan Samen baas over eigen energie (zaaknummer: 3579183). Inmiddels neemt Energie van Hengelo de participatie rond de ontwikkeling van het zonneveld Boeldershoek voor haar rekening. Sinds vorig jaar verzorgt ze ook voor de gemeente Hengelo gratis energieadvies bij inwoners thuis met energiecoaches en zet ze de FIXbrigade in om onze inwoners te ondersteunen bij energiebesparende maatregelen. Bij Energie van Hengelo ontstaat door deze toename van activiteiten en de grootte daarvan de behoefte en noodzaak om verder te werken aan de professionalisering van de werkzaamheden. De professionalisering is erop gericht dat Energie van Hengelo na deze periode van 20 maanden haar activiteiten zonder subsidie van gemeente Hengelo kan uitvoeren.		

Politieke Markt	9 april 2024			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
Bernadette Morskiet	Coen Hartendorp	Burgerzaal	Fysiek	150 min
Doel van de sessie	A. Beeldvorming B. Oordeelsvorming			
Behandeladvies	Deze zaak wordt in de politieke markt gezamenlijk behandeld met raadzaak 3716541 'Energie van Hengelo 24/25. Dat wil zeggen dat eerst het onderwerp 'Realisatiekrediet zonneveld Boeldershoek' wordt behandeld en vervolgens het onderwerp 'Energie van Hengelo. Voor de aanwezige fracties geldt één woordvoerder per onderwerp. <u>A. Realisatiekrediet zonneveld Boeldershoek → Beeldvormende behandeling</u> - Gelegenheid voor sprekers om de raad hun standpunt mee te geven bij behandeling van het voorliggende onderwerp. - Toelichting wethouder Bruggink op de ontwikkeling van het zonneveld			

	Boeldershoek. - Beeldvormende ronde langs de fracties waarin de gelegenheid is voor het stellen van politieke vragen aan het college over de voorliggende raadzaak. - Reactie college op de inbreng vanuit de fracties. <u>B. Energie van Hengelo</u> → Oordeelsvormende behandeling - Gelegenheid voor insprekers om de raad hun standpunt mee te geven bij behandeling van het voorliggende onderwerp. - Korte inleiding door wethouder Bruggink over het voorliggende raadsvoorstel - Oordeelsvormende ronde langs de fracties waarin ook de gelegenheid is voor het stellen van politieke vragen over de voorliggende raadzaak. - Reactie college op de inbreng vanuit de fracties.	
Spreekrecht publiek	ja ☒	duur: Maximaal 5 minuten. Svp aanmelden via raadsgriffie@hengelo.nl .

Raad	24 april 2024	
Doel van de sessie	Besluitvorming - Hamerstuk	
Behandeladvies	Na bespreking in de politieke markt wordt deze zaak als hamerstuk geagendeerd in de eerst volgende raadsvergadering.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3716541	Schoolderman, Hans	ORO-DC	Claudio Bruggink
ONDERWERP			
3716541 - Energie van Hengelo			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

De gemeenteraad besluit:

1. Energie coöperatie Energie van Hengelo (EvH) voor de periode 1 mei 2024 tot en met 31 december 2025 middelen beschikbaar te stellen voor huisvesting, doorontwikkeling en verdere professionalisering van de coöperatie.
2. Deze middelen van maximaal € 381.878,-, voor een periode van 20 maanden, te dekken uit de reserve duurzaamheid en deze beschikbaar te stellen.
3. Begrotingswijziging met nummer 24039 vast te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3716541	Schoolderman, Hans	ORO-DC	Claudio Bruggink
ONDERWERP			
3716541 – Energie van Hengelo			

BESLUIT

De gemeenteraad besluit:

1. Energie coöperatie Energie van Hengelo (EvH) voor de periode 1 mei 2024 tot en met 31 december 2025 middelen beschikbaar te stellen voor huisvesting, doorontwikkeling en verdere professionalisering van de coöperatie.
2. Deze middelen van maximaal €381.878,-, voor een periode van 20 maanden, te dekken uit de reserve duurzaamheid en deze beschikbaar te stellen.
3. Begrotingswijziging met nummer 24039 vast te stellen.

INLEIDING

De gemeente Hengelo wil samen met haar inwoners en partners de doelen halen om in 2050 klimaat- en energieneutraal te zijn. De gemeenteraad heeft hiervoor de afgelopen jaren de duurzaamheidsvisie Duurzaam Hengelo Koers richting 2050, het omgevingsprogramma nieuwe energie 2021-2030 en het Warmteprogramma vastgesteld. Dit raadsvoorstel betreft het thema Energieneutraal en sluit aan bij het Stimuleringsplan Energiebesparing.

De Hengelose energie coöperatie Energie van Hengelo (<https://www.energievanhengelo.nl/>) is sinds enkele jaren actief in het opwekken van duurzame energie van en voor de Hengeloërs zelf. Zo heeft Energie van Hengelo (geregistreerd als Coöperatie Hengelo Energie) meerdere projecten voor zon op dak voor inwoners gerealiseerd. Inmiddels neemt Energie van Hengelo de participatie rond de ontwikkeling van het zonnenveld Boeldershoek voor haar rekening. Sinds vorig jaar verzorgt ze ook voor ons gratis energieadvies bij inwoners thuis met energiecoaches en zet ze de FIXbrigade in om onze inwoners te ondersteunen bij energiebesparende maatregelen. Bij Energie van Hengelo ontstaat door deze toename van activiteiten en de grootte daarvan de behoefte en noodzaak om verder te werken aan de professionalisering van de werkzaamheden.

ARGUMENTEN

1.1 Partner Energie van Hengelo

We zien in Energie van Hengelo een partner die een sleutelrol vervult in het behalen van onze duurzaamheidsdoelen in en samen mét de samenleving. Energie van Hengelo heeft het afgelopen jaar aangetoond meerwaarde te hebben in het bijdragen aan de Hengelose duurzaamheidsdoelstellingen op het gebied van draagvlak en participatie van inwoners en andere partijen, realisatiekracht, netwerk, creativiteit en innovatie. De inzet van zowel de energiecoaches als de FIXbrigade zorgt ervoor dat Energie van Hengelo als partner/ verlengstuk van de gemeente in huis komen bij de doelgroepen die onze ondersteuning het hardst nodig hebben.

1.2 Urgentie en inzet Energie van Hengelo

Energie van Hengelo zet zich zonder winst oogmerk in voor de Hengelose duurzaamheidsopgave en het maatschappelijk belang zoals beschreven in het bedrijfsplan Energie van Hengelo. Inzet hierop is dringend gezien de energiearmoede en deadlines voor de te bereiken doelen zoals beschreven in de duurzaamheidsvisie en het omgevingsprogramma nieuwe energie.

1.3 Professionalisering Energie van Hengelo

Energie van Hengelo is een organisatie in ontwikkeling. Het is in het belang van gemeente Hengelo dat Energie van Hengelo zich verder ontwikkelt en professionaliseert om zo beter invulling te geven aan bewonersparticipatie, draagvlak en het realiseren van projecten gericht op lokaal eigenaarschap van energie-infrastructuur, vergroting van lokale duurzame energieproductie en energiebesparing en het tegengaan van energiearmoede. Dit zodanig dat dit past bij de door de gemeentelijke gestelde prioriteiten en kaders en de uitvoering hiervan mede versterkt. Energie van Hengelo streeft haar doelen na op duurzame, inclusieve en maatschappelijk verantwoorde wijze.

Om de ontwikkeling en professionalisering verder in gang te zetten als organisatie van en voor de Hengeloërs, is in 2023 gestart met een in eerste instantie eenmalige subsidie voor het goed inrichten en borgen van de activiteiten, hiervoor heeft u in 2023 bij besluit: "3611270 - Subsidie Energie van Hengelo ontwikkeling", de beschikking voor de eerste periode toegekend. In januari 2024 is de samenwerking geëvalueerd en zijn de gewenste ontwikkeling en activiteiten besproken. Hieruit is naar voren gekomen dat zowel het aantal energiecoach gesprekken als bezoeken fixbrigade een behoorlijke vlucht hebben genomen en continuering voor in ieder geval een periode van 20 maanden gewenst is om hier nog verdere invulling aan te kunnen geven. Op deze wijze ondersteunen we onze partner Energie van Hengelo met het verder professionaliseren van de bedrijfsvoering, met als doel om na deze periode (gedeeltelijk) de eigen broek op te kunnen houden als energie coöperatie. Op deze wijze komen we, via EvH, bij onze inwoners thuis en kunnen we vanuit daar deze veelal moeilijk bereikbare groep verder helpen met het verduurzamen van de woning en daarmee het verlagen van de energielasten. Een bijvangst daarbij is vaak het comfortabeler wonen.

Daarnaast richt Energie van Hengelo zich, mede op uitnodiging van Gemeente Hengelo, op de in het bedrijfsplan omschreven activiteiten zoals participatie bij het grootschalige energieopwekking (o.a. zonneveld Boeldershoek, realisatie van zon op dak projecten en collectieve inkooptrajecten).

Tot slot sluit de continuering van de opdracht en daarmee verdere professionalisering, goed aan bij de verlengde inzet van de energiecoaches en FIXbrigade en geven daarmee deze doelgroep (in het geval van de fixbrigade in veel gevallen fixers met een afstand tot de arbeidsmarkt) meer perspectief op de verlenging van de contracten en eventuele terugkeer naar een reguliere baan.

2.1 Inzet middelen reserve duurzaamheid

De huisvesting, doorontwikkeling en professionalisering en zijn, conform de subsidie voorwaarden, niet vanuit de verschillende SPUK regelingen en/ of tijdelijke capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) middelen te financieren. In de reserve duurzaamheid zijn daarentegen middelen beschikbaar om deze aan te wenden voor de verder professionalisering van Energie van Hengelo en daarmee bij te dragen aan de doelstellingen van de gemeente. Energie van Hengelo krijgt hiermee de financiële armslag om haar rol stevig in te vullen en te versterken en de overige activiteiten uit het Bedrijfsplan uit te voeren. Deze overige activiteiten zijn: doorontwikkeling van Energie van Hengelo zelf; bewustwording, draagvlak, acceptatie en burgerparticipatie betreffende de energietransitie; jongeren betrekken en onderzoek te verrichten door het bieden van stageplekken; zon op daken realiseren; lokaal eigenaarschap van energie-infrastructuur en lokale duurzame energieproductie vergroten.

Energie van Hengelo vraagt de gemeente om deze reden subsidie te verlenen voor:

- Energie van Hengelo 1 mei 2024 tot en met 31 december 2025 € 381.878,-

KANTTEKENINGEN

We verlenen de opdracht voor een periode van 20 maanden en de bijdrage is niet structureel. Het betreft hier een incidentiele financiële ondersteuning aan Energie van Hengelo. Gedurende deze periode van 20 maanden dient Energie van Hengelo verdere invulling te geven aan het genereren van eigen inkomsten en daarmee de afhankelijkheid van de gemeente te verminderen. Van belang is daarom om regelmatig in gesprek te blijven en vroegtijdig te besluiten over een eventueel vervolg en de precieze invulling hiervan. De professionalisering is erop gericht dat Energie van Hengelo na deze periode van 20 maanden haar activiteiten zonder subsidie van gemeente Hengelo kan uitvoeren. Hierbij mag niet uit het oog worden verloren dat er een behoorlijke afhankelijkheid aanwezig is met gemeentelijke projecten, te denken aan zonneveld Boeldershoek en zon op dak. Mocht dit onverhoopt niet lukken, dan zal opnieuw beoordeeld moeten worden of ondersteuning van de gemeente gewenst/ mogelijk is.

VERVOLG

Invulling en uitwerking

Na akkoord op de continuering van de samenwerking met Energie van Hengelo wordt ieder kwartaal een voortgangsrapportage aangeleverd en besproken. Hier dienen lopende en nieuwe initiatieven van Energie van Hengelo besproken en getoetst te worden op passendheid binnen de prioriteiten en kaders van de gemeente. Tussentijds vinden er evaluatiemomenten plaats, waarbij wordt gekeken of de geleverde inzet nog voldoet aan de verwachtingen en bijdraagt aan de gestelde doelen. Tot slot zal er vroegtijdig gekeken worden of Energie van Hengelo voldoende inkomsten genereert om de werkzaamheden zelfstandig te kunnen continueren en/ of hier een eventuele bijdrage van de gemeente wenselijk/ noodzakelijk is.

Communicatie

Communicatie over dit besluit vindt plaats via een persbericht. Communicatie over Energie van Hengelo maakt verder deel uit van de uitvoering van het Bedrijfsplan Energie van Hengelo.

Financiën

Op basis van bovenstaande activiteiten is een (bijgevoegde) begroting opgesteld voor het Bedrijfsplan 2024-2025. Voorstel is om het benodigde bedrag van €381.878,- te dekken uit de reserve Duurzaamheid.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Bedrijfsplan Energie van Hengelo

Bijlage 2: Begrotingswijziging 24039

Bedrijfsplan Energie van Hengelo

1 mei 2024 t/m 31 december 2025

Van	Energie van Hengelo Michel Tap Manager uitvoeringsorganisatie
Aan	Gemeente Hengelo Hans Schoolderman Procesregisseur gebouwde omgeving
Periode	1 mei 2024 t/m 31 december 2025
Datum	15 februari 2024
Status	Definitief

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	3
2. BEDRIJFSPLAN.....	6
3. ORGANISATIE.....	11
4. FINANCIEEL	12

1. Inleiding

Energie van Hengelo is dé samenwerkingspartner van de gemeente Hengelo op gebied van energie. Een coöperatie zonder winstoogmerk; van, voor en door inwoners van Hengelo!

Energie van Hengelo ziet graag dat iedereen kan beschikken over eerlijke en betaalbare energie. In een stad waar inwoners worden geholpen met gratis energieadvies én besparende maatregelen. Waar we samen groene energie opwekken en de winst weer investeren in Hengelo.

Zo bouwen we een lokale energievoorziening die onafhankelijk is van commerciële energiemaatschappijen en eerlijk is voor iedereen.

De energietransitie is onomkeerbaar en in volle gang. Om hier invulling aan te geven heeft de gemeente Hengelo het omgevingsprogramma nieuwe energie 2021-2030 opgesteld. Het is de ambitie van Energie van Hengelo (hierna EvH) om hier een actieve en betekenisvolle bijdrage aan te leveren en ervoor te zorgen dat er zoveel mogelijk inwoners van Hengelo bij betrokken worden en participeren. Een goede landschappelijke inpassing van de projecten is van belang, dit met respect voor de belangen van omwonenden.

Energie is een eerste levensbehoefte. EvH voert samen met de gemeente een actief beleid om energiearmoede tegen te gaan en energieverbruik te verminderen. EvH levert zo een bijdrage aan de invulling van de duurzaamheidsvisie Duurzaam Hengelo die de gemeente Hengelo heeft vastgesteld.

De doelstelling is om jaarlijks energie te besparen en lokaal energie op te wekken.

2023	20% duurzaam	78 GWh
2030	40% duurzaam	156 GWh
2050	100% duurzaam	390 GWh

Door als inwoners van Hengelo samen energie op te wekken creëren we een lokale en onafhankelijke energievoorziening. Van en voor de Hengeloërs zelf.

De energietransitie is ook een lokale uitdaging. De daken en velden uit onze directe omgeving worden opwekkers van onze gemeenschappelijke energiebehoefte. EvH wil daarom de hele gemeenschap betrekken. We nemen Hengeloërs mee in de inrichting van deze energieprojecten, zorgen dat hun wensen en behoeften voorop staan en dat zij uiteindelijk zelf de eigenaar worden. Hierdoor kan er met lokale betrokkenheid en verdiensten duurzame energie worden geleverd van en voor de Hengeloërs zelf. Daarbij houden we ook rekening met burgers van omliggende gemeenten en zoeken de samenwerking met omliggende gemeenten. EvH wil haar doelen duurzaam, inclusief en maatschappelijk verantwoord nastreven.

Periode 1 februari 2023 tot 1 mei 2024

In de eerste fase lag de voornaamste focus op het opzetten van de organisatie, waarbij de aandachtsgebieden gericht waren op strategie en beleid, leiderschap, medewerkers, middelen en processen. Zonder een solide organisatie is het immers lastig om resultaten te behalen.

Onze strategie en beleid waren al vastgesteld in ons bedrijfsplan, gericht op verduurzaming en lokaal eigenaarschap. Ook hadden we al invulling gegeven aan het leiderschap. Met de financiële steun van de gemeente konden we een begin maken met het verkrijgen van de benodigde middelen om aan de slag te kunnen, zoals het invullen van het lokaal eigendom van zonnenveld Boeldershoek, opzetten van de FIX-brigade en het vinden van geschikte huisvesting.

We zijn ook begonnen met het werven van medewerkers, waaronder voor de organisatie, de FIX-brigade en door stagiaires. Het heeft echter enige tijd en energie gekost om het gewenste personeelsbestand te bereiken en de noodzakelijke relaties op te bouwen met SWB, het werkplein en de werkcoaches van de gemeente. De keuze om onbetaalde krachten en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in te zetten bij de FIX-brigade pakte niet goed uit. Daarom zijn we snel op zoek gegaan naar andere medewerkers. Zo is in korte tijd een team samengesteld van ervaren mensen, jongeren, statushouders, studenten maar ook bijvoorbeeld een vrachtwagenchauffeur die na een ongeluk op zoek was naar ander passend werk.

Het aannemen van meer dan 10 nieuwe medewerkers in korte tijd vergt natuurlijk de nodige aandacht. Maar ook het ontwerpen, inrichten, beheren en optimaliseren van onze processen. We hebben de planning van de werkzaamheden en de inkoop van materialen voor de FIX-brigade geoptimaliseerd, waardoor we aanzienlijk efficiënter zijn gaan werken.

Op dit moment ligt de focus op invullen van lokaal eigendom en financiering van zonnenveld Boeldershoek, aanbrengen energiebesparende maatregelen in 720 woningen met de FIX-brigade, het versnellen van het verkrijgen van energiecoach-gesprekken, zon-op-dak-projecten, leden werving, afsluiten duurzame energiecontracten en verdere professionalisering. In samenwerking met de gemeente is een communicatieaanpak opgezet en werken we aan een gezamenlijke benadering van inwoners en organisaties.

Het realiseren van lokaal eigenaarschap voor zonnenveld Boeldershoek vergt specifieke aandacht, vooral omdat de businesscase voor overname door EvH momenteel 'onder water' staat. Hierdoor lopen we het risico dat er geen invulling kan worden gegeven aan lokaal eigendom.

Energie van Hengelo bevindt zich feitelijk in de fase van een snelgroeende startup-/scale-up-organisatie. Pas in juni 2023 kregen we de zekerheid dat we over de benodigde middelen beschikken

om daadwerkelijk te kunnen starten. De organisatie is in korte tijd snel gegroeid en heeft veel aandacht moeten besteden aan het opbouwen van de organisatie en het uitvoeren van tal van verschillende activiteiten. Het wisselende beeld van behaalde resultaten tot nu toe is dan ook logisch te verklaren. Toch is het algehele beeld veelbelovend.

Periode 1 mei 2024 tot 1 januari 2026

Energie van Hengelo heeft waardevolle ervaring opgedaan en zal doorgaan met het zich ontwikkelen als een professionele maatschappelijke partner van de gemeente voor de inwoners en organisaties van Hengelo. Er is een communicatiestrategie opgesteld waarbij de gemeente betrokken is, en deze wordt planmatig uitgevoerd. Er zijn specifieke 'klantreizen' ontwikkeld voor verschillende activiteiten.

Voorafgaand aan de diverse activiteiten van EvH in een wijk worden alle bewoners door de gemeente geïnformeerd via een brief. Op deze manier worden alle wijken in Hengelo benaderd, waarbij EvH gedurende een periode zeer actief en aanwezig zal zijn in een wijk. Dit heeft als doel om de activiteiten van EvH bekend te maken bij zoveel mogelijk inwoners van Hengelo. Zo worden inwoners op de hoogte gebracht dat ze gebruik kunnen maken van de FIX-brigade, energiecoaches en over kunnen stappen op lokale groene energie zonder winstoogmerk. Ook worden ze op de hoogte gebracht over de ontwikkeling van zon-op-dak projecten bij VvE's, maatschappelijk vastgoed en bedrijven. EvH biedt de mogelijkheid om te investeren in deze zon- en windprojecten. Het doel is om inwoners voortdurend te informeren over en te activeren voor het toepassen van verduurzamingsmaatregelen.

2. Bedrijfsplan

Overzicht	Aantal	Prognose	Doelstelling	
	1 nov 2023	1 mei 2024	31 dec 2025	Opmerking
Communicatie: Bewustwording, draagvlak, acceptatie en participatie				
Activiteiten				
Introductiebrief van gemeente aan inwoners	0	4.500	39.555	Verzonden door gemeente
Anzichtkaarten aan inwoners		5.000	50.000	Totaal aantal inclusief brief gemeente en acties
Digitale nieuwsbrief	350	1.050	5.000	Aantal inwoners dat deze per mail ontvangt
Website	1	1	1	Maandelijks updates
Linked In pagina, adverteren of post	17	22	62	Twee per maand
Facebook/Instagram pagina, adverteren of post	34	39	79	Twee per maand
Twitter, adverteren of post	8	13	53	Twee per maand
Zaal inloop avonden	4	6	16	Om de maand
Duurzaamheidsmarkt	2	2	4	Elk jaar
Wijkacties	5	10	30	Maandelijks een wijkactie
Collectieve inkoopacties	0	1	11	Om de maand
Website gemeente	1	2	22	Maandelijks berichten EvH
Banners	3	3	10	Worden continu geplaatst in Hengelo
Media, krant, radio	12	15	35	Elke maand
Bezoeken inwoners op kantoor EvH	10	25	400	Voor persoonlijk energieadvies
Aantal leden	146	200	400	Groei door wijkacties en werven investeerders
Energiecoach gesprekken	442	500	1.153	Door promotie met warmtecamera actie
FIX-Brigade woningen	118	720	2.333	Door campagne en verdere professionalisering
Energiecontracten	24	50	250	O.v.b. gunstigere contracten OM Energie
Zon op dak projecten				
10 kleine projecten, 100-250 panelen	3	5	15	Professionalisering team en VvE campagne
1 groot project	0	0	1	Momenteel beperkte mogelijkheden
Grootschalige energieopwekking	2	3	3	Boeldershoek, A35 en Windmolens
Potentiële investeerders	150	200	700	Groei o.b.v. start ontwikkeling Boeldershoek
Jeugd betrekken, stageplekken	5	7	17	17 stageplaatsen gerealiseerd
Aantal voltijd medewerkers fte	5	11	13	2 nieuwe voltijd medewerkers
* Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt	1	4	4	Waaronder statushouders
* Jongeren	2	4	5	Deels jongeren die bij EvH stagelopen en afstuderen

De 10 kleine zon op dak projecten zijn exclusief de projecten van de gemeente Hengelo.

Bekendheid Energie van Hengelo en opvolging: Er is er samen met de gemeente een communicatie aanpak opgezet. Hierin wordt gezamenlijk gewerkt aan de diverse marketingcommunicatie campagnes om EvH in positie te brengen om de doelstellingen van de coöperatie te realiseren. Er is een zogenaamde klantreis ontwikkeld voor de diverse activiteiten. De diverse activiteiten zijn

vermeld in voorgaande tabel. Zo wordt er strategisch aan de doelstellingen gewerkt. Door middel van een begeleidende brief van de gemeente worden inwoners geïnformeerd over specifieke acties in de wijk. Dit om van EvH een bekende en vertrouwde partij te maken. Ook ontvangen de inwoners een ansichtkaart waarin bijvoorbeeld een gratis afspraak met een Energiecoach of de FIX-brigade aangeboden wordt. De ansichtkaart is voorzien van een

cartoon die de betreffende activiteit uitbeeld. Deze zijn ook als illustratie opgenomen in dit bedrijfsplan. De wijkacties worden ondersteund door een bakfiets van de gemeente die omgebouwd is tot poffertjes kraam. EvH blijft met inwoners in contact via de digitale nieuwsbrief, diverse sociale media en door zichtbaar aanwezig te zijn. Ook worden opgebouwde contacten onderhouden, vastgelegd en opgevolgd.

Huisvesting: Energie van Hengelo is gevestigd aan het stationsplein 69 en zo goed toegankelijk voor inwoners. Steeds meer inwoners weten ons te vinden en lopen naar binnen voor een advies gesprek of het maken van een afspraak. Inwoners vinden het prettig dat we niet alleen telefonisch en digitaal bereikbaar zijn. We werken dagelijks met 15 mensen vanaf deze locatie. Het is de uitvalbasis van de FIX-brigade. Dagelijks vertrekken de drie teams van de FIX-brigade met de herkenbare bakfietsen de wijken in. Er is een magazijn ingericht en er wordt gezamenlijk geluncht. Dit is ook belangrijk voor de ontwikkeling van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt die werken bij EvH. Het is de vaste vergader locatie voor het update uur waarbij betrokkenen van de gemeente, Wijkkracht, SWB, Werkplein, Welbions uitgenodigd worden. Maar ook voor de overleggen het bestuur, ledenvergadering, bewoners initiatieven zoals Energieke burens en Duurzaam Hasseler Es en de Energie Coöperatie Overijssel die in oprichting is. Gezien het groeiend aantal projecten en activiteiten is de verwachting dat er een verdere toename van het gebruik van de huisvesting zal zijn.

Aantal leden: Op 1 november 2023 heeft EvH 146 betaalde leden. We merken dat inwoners EvH een warm hart toedragen en willen ondersteunen. We hebben geleerd dat mensen moeite hebben met een vast abonnementsvergoeding. Hierom zijn we overgestapt op een model waarbij we een

eenmalige vergoeding vragen om lid te worden en jaarlijks verzoeken om te verlengen. De verwachting is dat het aantal zal toenemen met ca 150 leden per jaar. Hiervoor krijgen ze een maandelijkse nieuwsbrief met energie besparingstips, informatie over het gratis gebruik maken van de FIX-brigade, inzet energiecoaches, warmtescan, gezamenlijke inkoop acties energiebesparende maatregelen, ontwikkelingen zon en wind projecten en de mogelijkheid om hierin te investeren. Ook gaan we

leden actief betrekken bij onze activiteiten.

Energiecoaches: Onze energiecoaches hebben in totaal 442 keukentafelgesprekken afgerond. We hebben een capaciteit van 14 gesprekken per week, momenteel zijn er gemiddeld 4,5 aanvragen per week. Er is veel aandacht besteed om de Energiecoaches onder de aandacht te brengen bij inwoners maar dit leidt tot weinig respons. Dit is ook het beeld bij omliggende gemeentes. Daarom gaan we een campagne starten om met behulp van warmtescan camera's te laten zien waar warmte lekken zitten in huizen, uit onze pilot is gebleken dat hier veel vraag naar is. Een warmtescan is een goede aanleiding voor een adviesgesprek met een energiecoach. Ook worden energiecoaches betrokken bij wijkacties. Hierbij wordt samengewerkt met Wijkkracht, Welbions, Energieke burens en Duurzaam Hasseler Es. Het is hierom aannemelijk dat het aantal aanvragen zal toenemen. Zodra we meer vraag hebben dan de 7 energiecoaches aan kunnen zullen

we weer nieuwe energiecoaches werven en opleiden. Ook wordt er geïnvesteerd in verdere professionalisering. Dit door opleidingen aan te bieden, inzet van Hoomdossier, ondersteuning bij subsidieaanvragen, kennis opbouwen rondom bijvoorbeeld regelgeving spouwmuurisolatie, mogelijkheden voor gebruik biobased circulaire materialen en het opvolgen van eerdere afspraken. In de praktijk blijkt dat mensen vaak behoefte hebben

aan ondersteuning bij het maken van keuzes voor energie besparende maatregelen. In 2025 worden er ook gezamenlijke inkoop acties georganiseerd en komt er een doe het zelf subsidieregeling. Hierbij kunnen de energiecoaches onafhankelijk advies geven. **De ambitie** is om het aantal energiecoaches uit te breiden om zo meer mensen te bewegen verduurzamingsmaatregelen toe te passen. We zien in de praktijk dat inwoners er tot nu toe weinig gebruik van maken. Bij omringende gemeentes is dit hetzelfde. De inzet van energiecoaches gaan we verder professionaliseren. Dit door opleiding, het organiseren van wijkacties, inzet warmte camera's, vastlegging en opvolging gesprekken. Ook gaan we huiskamer gesprekken organiseren. Hierbij nodigen we meerdere mensen uit met soortgelijke woningen om de verduurzamingsmogelijkheden te bespreken en oplossingen aan te dragen.

FIX-brigade: De start van de FIX-brigade was op 1 juli 2023. Het opzetten van deze organisatie heeft veel tijd en aandacht nodig gehad. In september startte een tweede hoofd-fixer en verliep het aanhaken van de fixers nog erg moeilijk. Vanuit SWB zijn er destijds twee enthousiaste mensen begonnen als fixer. Ze werkten met plezier en naar tevredenheid mee in het team. Helaas zijn beide door hun fysieke beperkingen ziek uitgevallen. Het werven van onbetaalde krachten als fixer blijkt in

de praktijk zeer moeizaam te verlopen. Hierbij liepen we het risico de werkzaamheden niet op korte termijn uit te kunnen voeren. Hierom zijn we ons gaan richten op betaalde krachten.

Op dit moment schatten we in dat de behoefte voor de FIX-brigade 3.000-5.000 woningen is. Zonder veel publiciteit komen de aanvragen binnen. Dit gaat op dit moment vooral door mond-tot-mond reclame. Om aan de vraag te kunnen voldoen zijn we de

capaciteit continu aan het uitbouwen. Inmiddels zijn we een 3e team aan het opzetten. Door interne trainingen werken we aan de benodigde kwaliteit en door het aanbrengen van rollenscheiding in het team is de efficiency en hiermee het aantal woningen wat we per dag kunnen fixen toegenomen. Onze huidige capaciteit is 22 gefixte woningen per week. Met de opgebouwde 3 teams hebben we zo ongeveer een capaciteit van 1000 woningen per jaar. We verwachten de doelstelling voor de

periode van 30 april 2023 tot 1 mei 2024 van 720 woningen te realiseren. Energie van Hengelo vraagt bij de gemeente subsidie aan om van 1 mei 2024 tot en met 31 december 2025 ruim 1600 woningen te voorzien van energiebesparende maatregelen. FIX-brigade gaan we verder professionaliseren en niet verder uitbouwen. We onderzoeken de mogelijkheden om stap voor stap ook meer en grotere energiebesparende maatregelen aan te brengen. Bijvoorbeeld het aanbrengen van valdorpels, waterzijdig inregelen van de CV, plaatsen van voorzetwanden, vloer, dak en spouwmuur isolatie. Ook gaan we ondersteuning bieden bij de doe het zelf regeling en gezamenlijke inkoopacties opzetten.

Energiecontracten: We hebben inmiddels 24 energiecontracten afgesloten via OM Nieuwe Energie, een organisatie zonder winstoogmerk die energieverkoop faciliteert voor energicoöperaties. Tot op heden is hier weinig prioriteit aan gegeven, omdat de vergoeding voor de coöperatie laag is en OM onaantrekkelijke contracten heeft voor consumenten. Zo brengen ze nu vaste terugleverkosten in rekening bij de klant (OM Energie heeft een erg hoog percentage zonnepaneelhouders en de kosten daarvoor werden te hoog).

Bovendien lagen de prijzen hoger dan bij andere energieleveranciers. Vanaf nu, januari 2024, biedt OM weer vaste contracten aan, en doordat zonnepaneelhouders worden doorberekend nemen de kosten van OM Energie af en verwachten we aantrekkelijker contracten aan te kunnen bieden.

Nu we steeds bekender worden in Hengelo merken we dat er steeds meer mensen zonder afspraak bij ons binnen lopen. Mensen vinden het prettig om persoonlijk advies te krijgen. Dit geldt zeker voor de wat oudere mensen. Die zijn vaak nog niet overgestapt naar een andere energieleverancier. De verwachting is dat dit ons zeker zal ondersteunen te groeien in het aantal energiecontracten de komende periode.

Energieprojecten: In het overzicht zijn projecten opgesomd waaraan EvH heeft gewerkt. Deze projecten hebben een lange doorlooptijd. Goed is om te zien dat er steeds meer ervaring is opgebouwd en er aan steeds meer projecten wordt gewerkt. Bij twee VvE's zitten we in de laatste fase van het project, in Q1 2024 worden deze zo goed als zeker gerealiseerd. Energie van Hengelo heeft dan twee eigen zon-op-dak projecten.

Er zijn veel gesprekken en scans uitgevoerd, een aantal zijn daardoor overgegaan tot plaatsen van zonnepanelen. Energie van Hengelo heeft bij deze projecten als aandrijver van de verduurzaming gefungeerd.

Tot op heden is er gewerkt met vrijwilligers. Om verder te professionaliseren en de capaciteit uit te breiden hebben we in het budget een fulltime accountmanager/adviseur

opgenomen. Zo kunnen we actief de VvE's, het maatschappelijk vastgoed en het bedrijfsleven informeren en activeren om zon-op-dak projecten te realiseren. Er is een marktanalyse uitgevoerd om de mogelijkheden van zon-op-dak projecten te analyseren. Dit bij daken waar tussen de 130-250 panelen op kunnen. Dit is het segment waar we niet te maken hebben met de congestie problematiek en direct projecten kunnen uitvoeren. Energie van Hengelo kan deze projecten zo aanbieden dat organisaties niet zelf hoeven te investeren.

Grootschalige energieprojecten:

- Zonnenveld Boeldershoek is in een belangrijke fase gekomen. De komende periode wordt duidelijk of de SDE-subsidie toegekend wordt. Ondertussen loopt het bezwaar van Vereniging behoud van Tweekelo. Vattenvall wil het veld zelf gaan ontwikkelen en EvH kan het lokaal eigenaarschap invullen door het veld van Vattenvall over te nemen. EvH heeft door een externe partij de businesscase laten doorrekenen. Op dit moment staat die "onder water" waardoor EvH het veld niet kan overnemen. Hierdoor bestaat het risico dat er geen invulling gegeven wordt aan lokaal eigenaarschap. Om dit te voorkomen vinden er gesprekken plaats met de gemeente en Vattenvall. De doelstelling is dat EvH het zonnenveld overneemt van Vattenvall en er zo 100% lokaal eigendom gerealiseerd wordt.

- A35 Duurzaamheidsroute: EvH is betrokken bij de informatiebijeenkomsten en in gesprek met de gemeente en andere coöperaties om een rol te spelen in dit project.

- Windenergie: EvH is door de gemeente betrokken bij de ontwikkeling van windmolens.

Potentiële investeerders: Inwoners en organisaties hebben de mogelijkheid te investeren in energieprojecten. Voor bijvoorbeeld de overname van zonnenveld Boeldershoek is het een voorwaarde voor de financiering door een bank of Energiefonds van Overijssel dat een deel van het totaalbedrag gefinancierd wordt door lokaal eigenaarschap. Hierom zoekt EvH actief potentiële investeerders voor de diverse projecten.

Jeugd betrekken: Pim (23) is sinds februari 2023 werkzaam bij Energie van Hengelo en enthousiasmeert andere jongeren om te gaan werken of studeren in de energietransitie.

In de periode februari – juni hebben twee studenten, van het hbo en mbo succesvol hun

stageperiode bij Energie van Hengelo afgerond. Vanaf 1 september 2023 zijn er drie HBO marketing & communicatie studenten begonnen. Zij ondersteunen in marketingcommunicatie en het organiseren van events. Een van deze stagiaires blijft en gaat ook zijn afstudeeropdracht bij EvH volgen, en als bijbaan bij Energie van Hengelo werken. Vanaf februari 2024 begint een nieuwe groep stagiaires. Ook bij de fix-brigade werken momenteel drie jongeren en Energie van Hengelo is een erkend leerbedrijf en heeft ook de mogelijkheid om mbo'ers praktisch op te leiden binnen de fix-brigade. Nu de basis van de fix brigade is gezet willen we hier Q1 2024 mee starten. Er worden 10 nieuwe stageplaatsen gecreëerd. Daarnaast zullen er 10 jongeren op betaalde basis werkzaam zijn bij EvH en ervaring opdoen in de energietransitie.

3. Organisatie

Doelstelling

- Strategisch partner van de gemeente Hengelo voor een lange periode.
- Een professionele maatschappelijk verantwoorde duurzame non-profitorganisatie, met een bestuur met voldoende kennis en betrokkenheid, met ook betaalde krachten om de doelstellingen te kunnen realiseren voor het uitvoerende werk, vrijwilligers, stagiaires en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Zo streven we naar een toekomst bestendige organisatie.
- Ontwikkelen en borgen van de benodigde kennis en kunde in de organisatie en zorgen voor de benodigde capaciteit voor het uitvoeren van de taken.
- Ontwikkelen financiële strategie.
- Huisvesting om zichtbaar te zijn in de stad en om mensen te ontvangen.
- Voldoende budget.
- Laagdrempelig, inwoners kunnen bij ons terecht met hun vragen en advies over energie.
- Deelname aan de Overijsselse energie coöperatie voor gemeente grensoverschrijdende projecten en gebruik te kunnen maken van elkaars netwerk, kennis en specialisten. Ook wordt er gekeken naar synergievoordelen.

De organisatie wordt verder geprofessionaliseerd. Er wordt geïnvesteerd in een accountmanager/adviseur voor zon-op-dak projecten. Dit om met meer capaciteit verenigingen van eigenaren (VvE's), maatschappelijk vastgoed en bedrijven en organisaties te kunnen activeren. Ook wordt steeds meer de samenwerking gezocht om wijk initiatieven te ondersteunen en verder uit te bouwen. Energie van Hengelo is actief betrokken bij het opzetten van de Energie Coöperatie Overijssel. Deze heeft als doel gemeentegrens overstijgende projecten op te pakken en waar nodig eenvoudig van elkaars kennis en ervaring gebruik te kunnen maken.

De opgebouwde relaties met de gemeente, Welbions, SWB, Werkplein, Wijkkracht worden verder uitgebouwd.

4. Financieel

Op basis van de hiervoor genoemde activiteiten is onderstaand budget opgesteld voor de diverse activiteiten. We zien dat de eigen inkomsten jaarlijks toenemen. De verwachting is dan ook dat Energie van Hengelo na een periode van 3 jaar financieel op eigen benen kan staan.

FIX-brigade: Het budget per woning voor de inzet van de FIX brigade voor de periode 1 mei 2023 tot 1 mei 2024 is was ingeschat op € 660,- per woning. Hierbij waren we uitgegaan van de opzet van FIX brigade Nederland. Het budget voor de komende periode is gemaakt op basis van de opgebouwde ervaring. Op basis hiervan is het budget gemaakt en is er gemiddeld € 740,- per woning nodig. Het verschil komt voornamelijk doordat we werken met betaalde krachten. Vrijwilligers hebben we niet bereid gevonden zich in te zetten voor het plaatsen van de energiebesparende maatregelen. Ook hebben we in het begin gewerkt met mensen van het SWB. In de praktijk blijkt dat de dagelijkse werkzaamheden van de FIX-Brigade te belastend zijn. De FIX-brigade gaan we verder professionaliseren en het team gaan we niet verder uitbouwen. We hebben op dit moment de capaciteit om in 1000 woningen per jaar kleine energiebesparende maatregelen aan te brengen.

We onderzoeken de mogelijkheden om ook grotere energiebesparende maatregelen te gaan plaatsen. Hiervoor komen waarschijnlijk ook subsidiemogelijkheden vanaf 2026 beschikbaar. EvH zal in samenwerking met de gemeente het aanvragen hiervan onderzoeken.

Bekendheid Energie van Hengelo: Er wordt nadrukkelijk geïnvesteerd in het bekend maken van Energie van Hengelo. De diverse activiteiten zijn in het budget opgenomen.

Begroting Energie van Hengelo, 1 mei 2024 t/m 31 december 2025	Aantal	Prijs	Totaal	Aantal	Prijs	Totaal	Aantal	Prijs	Totaal	Aantal	Prijs	Totaal
Eigen inkomsten Energie van Hengelo	1 mei 2024 t/m 31 december 2024			2025			2026			2027		
Leden	250	9	2.250	400	9	3.600	650	9	5.850	900	9	8.100
Energie verkoop	100	60	6.000	250	60	15.000	500	60	30.000	750	60	45.000
Zonnenveld Boeldershoek												
* Lening EFO 1	1	50.000	50.000	1	50.000	50.000	1	50.000	50.000	1	50.000	50.000
* Marge uit zonnenveld na realisatie in 2025	0	75.000	0	0	75.000	0	1	75.000	75.000	2	75.000	150.000
* Vergoeding administratie gemeentelijk deel	0	40.000	0	1	40.000	40.000	1	40.000	40.000	1	40.000	40.000
* Uitvoering omgevingsfonds gemeentelijke deel	0	10.000	0	1	10.000	10.000	1	10.000	10.000	1	10.000	10.000
Zon op dak, opbrengsten uit projecten	0	2.500	0	5	2.500	12.500	15	2.500	37.500	30	2.500	75.000
Windmolens Hengelo, uit ontwikkel subsidie				1	15.000	15.000	1	15.000	15.000	1	15.000	15.000
A35 duurzaamheidsroute, uit ontwikkel subsidie				1	15.000	15.000	1	15.000	15.000	1	15.000	15.000
Verwachte LEI F subsidie												
Zon op dak, opbrengsten uit projecten	5	5.000	25.000	10	5.000	50.000	15	5.000	75.000	30	5.000	150.000
Gezamenlijke inkoopacties, buurtacties	2	10.000	20.000	3	10.000	30.000	4	10.000	40.000	5	10.000	50.000
Totaal			103.250			241.100			393.350			608.100
Uitgaven Energie van Hengelo												
Energiebesparen / energiearmoede aanpakken	Periode 1 mei 2024 t/m 31 december 2024			Periode 2025			Periode 2026			Periode 2027		
Energiecoaches	5	1.900	8.867	7	1.900	13.300	7	1.900	13.300	7	1.900	13.300
* 7 vrijwilligers die ieder 2 gesprekken per week willen doen, capaciteit 560 gesprekken per jaar												
Fixbrigade												
Manager uitvoeringsorganisatie	267	90	24.000	400	90	36.000	400	90	36.000	400	90	36.000
Projectmedewerker	533	55	29.333	800	55	44.000	800	55	44.000	800	55	44.000
Planning en administratie	1.067	37,5	40.000	1.600	37,5	60.000	1.600	37,5	60.000	1.600	37,5	60.000
Hoofdfixers / leermeester, drie fixteams	2.560	37,5	96.000	3.840	37,5	144.000	3.840	37,5	144.000	3.840	37,5	144.000
Fixers	6.400	27,5	176.000	9.600	27,5	264.000	9.600	27,5	264.000	9.600	27,5	264.000
Vrijwilligers	0,7	1.900	1.267	1,0	1.900	1.900	1,0	1.900	1.900	1,0	1.900	1.900
Stagiaires	8	350	2.800	12	350	4.200	12	350	4.200	12	350	4.200
Materiaal per woning	645	130	83.893	968	130	125.840	968	130	125.840	968	130	125.840
Gereedschap	0	2.000	0	0	500	0	0	500	0	0	500	0
Elektrische bakfiets												
Auto												
Werkkleding met logo	8	300	2.400	8	300	2.400	8	300	2.400	8	300	2.400
Training en workshops	3	200	600	4	200	800	4	200	800	4	200	800
Huisvesting ruimte voor kantoor, magazijn en energie, 75% van totale huisvestingskosten	8	2.625	21.000	12	2.625	31.500	12	2.625	31.500	12	2.625	31.500
Totaal fixbrigade			477.293			714.640			714.640			714.640
Energie van Hengelo	1 mei 2024 t/m 31 december 2024			2025			2026			2027		
Manager uitvoeringsorganisatie / projectmanager	800	90	72.000	1.200	90	108.000	1.200	90	108.000	1.200	90	108.000
Projectmedewerker	933	55	51.333	1.600	55	88.000	1.600	55	88.000	1.600	55	88.000
Technisch specialist	150	65	9.750	300	65	19.500	300	65	19.500	300	65	19.500
Accountmanager/adviseur	800	55,0	44.000	1.600	55	88.000	1.600	55	88.000	1.600	55	88.000
Vrijwilliger	1	1.900	1.900	3	1.900	5.700	3	1.900	5.700	3	1.900	5.700
Stage plekken ROC, HBO en Universiteit voor continu 3 studenten, €350 per maand per student	24	350	8.400	36	350	12.600	36	350	12.600	36	350	12.600
Website pagina met mogelijkheid tot investeren	1	1.000	1.000	1	1.000	1.000	1	1.000	1.000	1	1.000	1.000
Marketing communicatie investeerders werven, digitaal	1	1.000	1.000	1	1.000	1.000	1	1.000	1.000	1	1.000	1.000
Prospectus investeren inclusief verspreiden	1	5.000	5.000	1	2.500	2.500	1	2.500	2.500	1	2.500	2.500
Externe adviseur i/vm overname zonnenveld en ondersteuning bij financiering	1	15.000	15.000	1	7.500	7.500	1	7.500	7.500	1	7.500	7.500
Introductiebrief van gemeente aan inwoners	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0
Anzichtskaarten aan inwoners, 50.000 stuks	1	5.000	5.000	1	5.000	5.000	1	5.000	5.000	1	5.000	5.000
Digitale nieuwsbrief	1	500	500	1	500	500	1	500	500	1	500	500
Website	1	3.000	3.000	1	5.000	5.000	1	5.000	5.000	1	5.000	5.000
Linked In pagina, adverteren of post	12	100	1.200	20	100	2.000	20	100	2.000	20	100	2.000
Facebook/Instagram pagina, adverteren of post	12	100	1.200	20	100	2.000	20	100	2.000	20	100	2.000
Twitter, adverteren of post	12	100	1.200	20	100	2.000	20	100	2.000	20	100	2.000
Zaal inloop avonden	3	500	1.500	4	500	2.000	4	500	2.000	4	500	2.000
Duurzaamheid markt	1	250	250	1	250	250	1	250	250	1	250	250
Wijkacties	8	250	2.000	12	250	3.000	12	250	3.000	12	250	3.000
Collectieve inkoopacties	2	500	1.000	4	500	2.000	4	500	2.000	4	500	2.000
Website gemeente	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0
Banners	2	500	1.000	2	500	1.000	2	500	1.000	2	500	1.000
Media, krant, radio	1	1.000	1.000	1	1.500	1.500	1	1.500	1.500	1	1.500	1.500
ICT, mailchimp, provider, admin, OM, licentie hoofdossier en hardware	1	4.000	4.000	1	5.000	5.000	1	5.000	5.000	1	5.000	5.000
Huisvesting ruimte voor kantoor, magazijn en energie, 25% van totale huisvestingskosten	8	875	7.000	12	875	10.500	12	875	10.500	12	875	10.500
Totaal Egie van Hengelo			239.233			375.550			375.550			375.550
Benodigd budget	1 mei 2024 t/m 31 december 2024			2025			2026			2027		
Subtotaal			725.393			1.103.490			1.103.490			1.103.490
Onvoorzien 5%			36.270			55.175			55.175			55.175
Bestuurlijke activiteiten			8.000			12.000			12.000			12.000
Totaal			769.663			1.170.665			1.170.665			1.170.665
Gevraagde subsidie	1 mei 2024 t/m 31 december 2024			2025			2026			2027		
Energiecoaches			8.867			13.300			13.300			13.300
Fixbrigade			477.293			714.640			714.640			714.640
Energie van Hengelo			180.253			201.625			49.375			-165.376

Energie van Hengelo verzoekt de gemeente Hengelo haar een subsidie te verlenen voor:

- Energicoaches 1 mei 2024 tot en met 31 december 2025 € 22.167,-
- FIX-Brigade 1 mei 2024 tot en met 31 december 2025 € 1.191.933,-
- Energie van Hengelo 1 mei 2024 tot en met 31 december 2025 € 381.878,-

De periode van ondersteuning van EvH is gelijk getrokken met die van de Energicoaches en FIX-brigade. Dit heeft de voorkeur omdat hierbij deels dezelfde medewerkers betrokken zijn en we de continuïteit willen borgen. Ook is het efficiënter om rapportage periodes synchroon te laten lopen. De benodigde subsidie voor Energie van Hengelo voor de periode 1 mei 2024 tot en met 30 april 2025 is € 247.461,-.

[illegible]

Behandelvoorstel

Deze zaak wordt in de politieke markt gezamenlijk behandeld met raadzaak 3719512 'Grondexploitatie gebiedsontwikkeling voormalig V&D pand en achterliggend gebied'

Onderwerp	Bijdrage Horecawand		
Zaaknummer	3709205	Portefeuillehouder	Gerard Gerrits
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	De gemeenteraad wordt voorgesteld om: 1. De bijdrage aan Welbions voor de realisatie van de horecawand ter grootte van € 310.000,- voor een bedrag van € 150.000,- te dekken uit de regeling Start Bouwimpuls van het ministerie van BZK en voor een bedrag van € 90.000,- uit de reserve grondexploitaties 2. Het restant bedrag ter grootte van € 70.000,- te dekken uit de reserve Ruimtelijke Kwaliteit Binnenstad en deze reserve op te heffen omdat er na deze onttrekking geen middelen meer in zitten. 3. De Begrotingswijziging 24030 waarin dit is verwerkt vast te stellen.		
Historie	Sinds vele jaren wordt gewerkt aan de realisatie van de horecawand als onderdeel van de ontwikkeling van Lange Wemen. In het meest recente plan is sprake van de realisatie van 39 appartementen boven de plint met horeca. Van de 39 appartementen zijn er 31 beoogd voor het segment sociale huur en 8 voor middenhuur. De appartementen zijn door Welbions gekocht van VanWonen. De omgevingsvergunning voor de bouw is in november 2023 verleend en is inmiddels onherroepelijk. Ook is de subsidie door het ministerie van BZK op basis van de regeling Start Bouw Impuls toegekend. De gemeente heeft hiervoor voor deze ontwikkeling een bijdrage van € 10.000,- per sociale huurwoning toegezegd aan Welbions. Het voorstel is om deze bijdrage voor € 150.000 te dekken uit de SBI-subsidie en voor het resterende deel uit gemeentelijke middelen. De bouw start naar verwachting in mei. Over de toezegging van het college aan Welbions over de bijdrage van maximaal € 10.000,- per sociale huurappartement is de raad per brief van 27-7-2023 geïnformeerd (zaaknummer: 3627502). Eerdere besluitvorming over de herontwikkeling Lange Wemen door de gemeenteraad heeft plaatsgevonden op 23-6-2021 (zaaknummer 3239836).		

Politieke Markt	9 april 2024			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
Vincent Mulder	Pim Hillebrink	Raadzaal	Fysiek	120 min
Doel van de sessie	Oordeelsvorming			
Behandeladvies	Deze zaak wordt in de politieke markt gezamenlijk behandeld met raadzaak 3719512 'Grondexploitatie gebiedsontwikkeling voormalig V&D pand en achterliggend gebied'. Dat wil zeggen dat eerst het onderwerp 'Bijdrage Horecawand' wordt behandeld en vervolgens het onderwerp 'Gebiedsontwikkeling voormalig V&D pand en achterliggend gebied.' Voor de aanwezige fracties geldt één woordvoerder per onderwerp. <u>Bijdrage Horecawand</u> - Korte inleiding door de wethouder op het voorliggende raadsvoorstel. - Gelegenheid voor eventuele insprekers. - Oordeelsvormende ronde langs de fracties. - Reactie college op inbreng vanuit de fracties.			

	<u>Gebiedsontwikkeling voormalig V&D pand en achterliggend gebied</u> - Inleidende presentatie (10-15 minuten) over de gebiedsontwikkeling. - Gelegenheid voor eventuele insprekers. - Oordeelsvormende ronde langs de fracties. - Reactie college op inbreng vanuit de fracties. Er staan geen microfoontjes op de tafels. Spreken van de termijn kan via het katheders. Interrupties via de interruptiemicrofoons.	
Spreekrecht publiek	ja ☒	duur: maximaal 5 minuten

Raad	24 april 2024	
Doel van de sessie	Besluitvorming – Hamerstuk	
Behandeladvies	Na bespreking in de politieke markt wordt deze zaak als hamerstuk geagendeerd in de eerst volgende raadsvergadering.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3709205	nijenhuis, joop	CMT-OM	Gerard Gerrits
ONDERWERP			
3709205 - Bijdrage Horecawand			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

De gemeenteraad besluit:

1. De bijdrage aan Welbions voor de realisatie van de horecawand ter grootte van € 310.000,- voor een bedrag van € 150.000,- te dekken uit de regeling Start Bouwimpuls van het ministerie van BZK en voor een bedrag van € 90.000,- uit de reserve grondexploitaties;
2. Het restant bedrag ter grootte van € 70.000,- te dekken uit de reserve Ruimtelijke Kwaliteit Binnenstad en deze reserve op te heffen omdat er na deze onttrekking geen middelen meer in zitten;
3. De Begrotingswijziging 24030 waarin dit is verwerkt vast te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Nu de vergunning verleend is en de subsidie door het ministerie van BZK op basis van de regeling Start Bouw Impuls is toegekend kan de bouw van de horecawand starten. De gemeente heeft hiervoor een bijdrage van € 10.000,- per sociale huurwoning toegezegd aan Welbions. Deze bijdrage wordt voor € 150.000 gedekt uit de subsidie en voor het resterende deel uit gemeentelijke middelen. De bouw start naar verwachting in mei.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3709205	nijenhuis, joop	CMT-OM	Gerard Gerrits
ONDERWERP			
3709205 Bijdrage horecawand			

BESLUIT

De gemeenteraad besluit:

1. De bijdrage aan Welbions voor de realisatie van de horecawand ter grootte van € 310.000,- voor een bedrag van € 150.000,- te dekken uit de regeling Start Bouwimpuls van het ministerie van BZK en voor een bedrag van € 90.000,- uit de reserve grondexploitaties
2. Het restant bedrag ter grootte van € 70.000,- te dekken uit de reserve Ruimtelijke Kwaliteit Binnenstad en deze reserve op te heffen omdat er na deze onttrekking geen middelen meer in zitten.
3. De Begrotingswijziging 24030 waarin dit is verwerkt vast te stellen.

INLEIDING

Sinds vele jaren wordt gewerkt aan de realisatie van de horecawand als onderdeel van de ontwikkeling van Lange Wemen. In het meest recente plan is sprake van de realisatie van 39 appartementen boven de plint met horeca. Van de 39 appartementen zijn er 31 beoogd voor het segment sociale huur en 8 voor middenhuur. De appartementen zijn door Welbions gekocht van VanWonen.

Gelet op de hoge bouwkosten op deze locatie heeft Welbions aan de gemeente gevraagd of de gemeente bereid is om bij te dragen aan de bouw van de sociale huurappartementen voor een bedrag van € 10.000, per sociale huurwoning. De onrendabele top op dit project is met meer dan 10% van de stichtingskosten (> € 20.000 per woning) te groot voor Welbions om zonder deze bijdrage een startbeslissing te nemen. Ook VanWonen en Trebbe hebben water bij de wijn gedaan door een extra korting te geven op de koopprijs om zo de startbeslissing te kunnen nemen en de omgevingsvergunning te kunnen aanvragen. Wij hebben u daar in juli 2023 per brief over geïnformeerd (zaaknummer 3625385). Het college stelt als voorwaarde aan de bijdrage aan Welbions dat uiterlijk in het tweede kwartaal van 2024 wordt gestart met de bouw, de woningen minimaal 15 jaar in bezit blijven van Welbions en gedurende die periode worden aangeboden voor een huurprijs onder de eerste aftoppingsgrens (thans ca. € 650,- per maand). Daarnaast hebben gemeente en VanWonen het project aangedragen voor een bijdrage op grond van de Start Bouwimpuls (SBI). Dit is een regeling die door het ministerie van BZK eenmalig is opgezet om de dip in de bouw als gevolg van verslechtering van de marktomstandigheden op te vangen. Ondanks de bijdrage van de gemeente aan Welbions is er namelijk nog steeds sprake van een financieel niet passende ontwikkeling. Met VanWonen is afgesproken dat de te ontvangen bijdrage vanuit de SBI gelijk wordt verdeeld tussen gemeente, ontwikkelaar VanWonen en aannemer Trebbe. De SBI is inmiddels toegekend ter grootte van € 450.000,- waardoor de gemeente een bedrag van € 150.000,- kan aanwenden ter dekking van de bijdrage aan Welbions. Op grond van de regeling is dit ook toegestaan omdat hiermee de start van de bouw daadwerkelijk mogelijk wordt gemaakt.

Doordat de beschikking van het rijk waarin de voorwaarden voor de startbouw impuls pas in december is ontvangen was het niet mogelijk om eerder met alle partijen in overleg te treden hoe de bijdrage daadwerkelijk aan partijen kon worden uitgekeerd. Onlangs is overeenstemming bereikt over de wijze waarop dit kan op een wijze die geen risico op ongeoorloofde staatssteun met zich meebrengt. Om deze reden is, in aansluiting op de beschikking van het rijk ingestemd met start bouw in het tweede kwartaal en konden wij u niet eerder vragen om de benodigde middelen voor de bijdrage aan Welbions ter beschikking te stellen.

De omgevingsvergunning voor de bouw is in november 2023 verleend en is inmiddels onherroepelijk. Zoals u ook kunt zien zijn de voorbereidingen voor de bouw in volle gang en is de feitelijke start bouw gepland in mei van dit jaar.

Sinds vele jaren wordt gewerkt aan de realisatie van de horecawand als onderdeel van de ontwikkeling van Lange Wemen. In het meest recente plan is sprake van de realisatie van 39 appartementen bovenop de plint met horeca.

Van de 39 appartementen zijn er 31 beoogd voor het segment sociale huur en 8 voor middenhuur. De appartementen worden door Welbions gekocht van VanWonen. Welbions heeft hiervoor een koopovereenkomst gesloten met VanWonen en een aannemingsovereenkomst met Trebbe waarin zij Trebbe opdracht geven voor de bouw.

Tijdens de onderhandelingen medio 2023 bleek dat de bouwkosten van dit complex dusdanig hoog zijn dat er een te grote onrendabele top op de woningen bleek te zitten om door Welbions alleen gedragen te

worden. De onrendabele top bedraagt tussen de 10 en 15% van de stichtingskosten. Welbions heeft de gemeente gevraagd om een bijdrage en VanWonen en Trebbe hebben ook nog een extra korting gegeven. Hiermee ontstond de basis om de vergunning te kunnen aanvragen. Verkopen aan andere partijen of de woningen aanbieden op de koopmarkt zou geen beter resultaat geven en zou de start van de bouw waarschijnlijk met vele jaren vertragen.

Het college heeft daarop toegezegd om zich sterk te maken voor een bijdrage van maximaal € 10.000,- per sociale huurappartement. Hierover is uw raad in juli 2023 geïnformeerd middels een brief (zaaknummer 3625385).

Wij willen als voorwaarde voor de steun aan Welbions de volgende eisen opnemen in de subsidiebeschikking: er wordt in het tweede kwartaal van 2024 gestart, de 31 sociale huurwoningen blijven beschikbaar voor een huurniveau onder de eerste aftoppingsgrens en Welbions dient gedurende 15 jaar eigenaar te blijven. Door Welbions is aangegeven dat deze voorwaarden voor hen akkoord zijn.

De gemeente kan een dergelijke steun verlenen zonder dat sprake is van ongeoorloofde staatssteun als er sprake is van realisatie van een Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB) en er geen onevenredig voordeel voor de ontvanger ontstaat. Gelet op de bouwkosten en de dooruit voortvloeiende koopprijs die Welbions moet betalen is er sprake van een meer dan normale onrendabele top en is er met deze bijdrage geen sprake van ongeoorloofde staatssteun. Er blijft nog steeds een onrendabele top over voor Welbions. Daarnaast hebben gemeente en VanWonen het project aangedragen voor een bijdrage op grond van de Start Bouwimpuls (SBI). Dit is een regeling die door het ministerie van BZK eenmalig is opgezet om de dip in de bouw als gevolg van verslechtering van de marktomstandigheden op te vangen. Ondanks de bijdrage van de gemeente aan Welbions is er namelijk nog steeds sprake van een financieel niet passende ontwikkeling voor de bouwende partijen. Met VanWonen is afgesproken dat de te ontvangen bijdrage vanuit de SBI gelijk wordt verdeeld tussen gemeente, ontwikkelaar VanWonen en aannemer Trebbe. De SBI is inmiddels toegekend ter grootte van € 450.000,- waardoor de gemeente een bedrag van € 150.000,- kan aanwenden ter dekking van de bijdrage aan Welbions. Doordat de beschikking voor deze regeling pas in december is verstrekt, kon niet eerder met partijen in overleg worden gegaan over de wijze van uitkeren van deze bijdrage op zodanige wijze dat er geen sprake is van ongeoorloofde staatssteun. Hierover is nu met partijen overeenstemming bereikt en kan nu pas dit voorstel aan het college worden voorgelegd en aan de raad.

ARGUMENTEN

1.1 als de gemeente geen bijdrage beschikbaar stelt zal Welbions de woningen niet af kunnen nemen
Door Welbions is aangegeven dat gelet op de hoge bouwkosten van die locatie het niet mogelijk is om de woningen af te nemen ten behoeve van de gewenste segmentering. Omdat er geen andere afnemers zijn, betekent dit dat de horecawand voorlopig niet gebouwd kan worden.

1.2 Het college heeft bij verhoging van de grondprijzen aangegeven dat indien relevant beter steun gegeven kan worden aan sociale woningbouw dan prijzen voor vrije kavels in de top van de markt te verlagen
De gevraagde steun van de gemeente komt volledig ten goede aan de bouw van woningen voor de sociale doelgroep en zijn primair bedoeld voor starters/jongeren. Hiermee dragen Welbions en de gemeente bij aan het verlichten van de woningnood onder groepen die het moeilijkst toe kunnen treden tot de woningmarkt.

1.3 door het verlenen van subsidie kan daadwerkelijk gestart worden met de invulling van de meest prominente lege plek in de binnenstad
De bouw van de horecawand is een lang gekoesterde wens in het kader van de aanpak van de binnenstad. De lege plek vormt nu al jaren een desolate aanblik op één van de meest zichtbare plekken van de stad.

KANTTEKENINGEN

1.1 Welbions kan dit opvatten als een standaard steun voor alle projecten met sociale huur
Met Welbions is nadrukkelijk afgesproken dat er geen sprake is van een standaard bijdrage voor de realisatie van sociale huurwoningen en dat alleen in specifieke gevallen waarbij ontwikkelingen een groot belang voor de gemeente hebben en die aantoonbaar zonder steun niet haalbaar zijn mogelijk voor een bijdrage in aanmerking komen. Deze ontwikkeling voldoet hier bij uitstek aan.

VERVOLG

Bestuurlijk vervolg

Nadat de raad heeft ingestemd met het beschikbaar stellen van de gevraagde middelen zal het college het definitieve besluit over het verlenen van de subsidie kunnen nemen.

Financiën

De gevraagde bijdrage van Welbions kan worden gedekt uit drie bronnen. Ten eerste het deel van de sbi subsidie waarvan is afgesproken dat deze aan de gemeente toekomt omdat ook de gemeente een belangrijke bijdrage levert aan het mogelijk maken van de start van de bouw. Daarnaast bestaat er nog de reserve Ruimtelijke Kwaliteit Binnenstad. Deze reserve is ontstaan na het opheffen van het fonds Wonen boven winkels. Door uw raad is daarbij aangegeven dat het resterende bedrag aangewend dient te worden om de ruimtelijke kwaliteit in de binnenstad te bevorderen. Het realiseren van de horecawand voorziet in een aanzienlijke verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van de binnenstad. Er zit nog een bedrag van € 70.000 in deze reserve. Na de voorgestelde onttrekking kan deze reserve dan ook worden opgeheven. Dit heeft geen gevolgen voor de nog geplande projecten in de binnenstad waarmee de ruimtelijke kwaliteit ook wordt bevorderd. Hier zijn andere middelen voor gereserveerd. Tenslotte is bij de discussie over grondprijzen in het recente verleden aangegeven dat door de stijging van de grondprijzen in afgelopen jaren de reserve grondexploitatie is gestegen. Daarbij is ook aangegeven dat het niet voor de hand ligt om grondprijzen voor bijvoorbeeld grote kavels te verlagen als deze daarmee onder de marktwaarde uitkomen en dat de reserve beter kan worden ingezet om betaalbare wonen en sociale huur te ondersteunen. Om deze reden is een bijdrage uit de reserve grondexploitatie logisch. De reserve is ruim voldoende om deze onttrekking te dragen.

Communicatie

Er is geen aanvullende communicatie voorzien.

Juridische zaken

Bijdrage aan ontwikkelingen die ten behoeve zijn van DAEB worden niet aangemerkt als ongeoorloofde staatssteun indien daarmee een grote onrendabele top wordt gesubsidieerd. De bouw op deze locatie kent dusdanig hoge bouwkosten dat er sprake is van een onrendabele top bij Welbions die aanzienlijk groter is dan zij kunnen en willen dragen. Gelet op het belang van de ontwikkeling voor de stad wordt daarom een bijdrage gegeven door de gemeente van € 10.000,- per sociale huurwoning waardoor voor Welbions een acceptabele onrendabele top overblijft.

Uitvoering

Is de verantwoordelijkheid van onze externe partners.

Evaluatie

Nvt

BIJLAGEN

Bijlage 1: begrotingswijziging

Bedrijfsk ode	Grootboek rekening	Kostensoort	Ink.-Uitg (I - U)	Structureel	Bedrag Begrotingsjaar	Bedrag jaar +1	Bedrag jaar +2	Bedrag jaar +3	Bedrag jaar +4	Omschrijving
1	68304006	448001	U	N	310000					SBI bijdrage horecawand
1	69809150	710100	I	N	89486					Bijdrage horecawand reserve GREX
1	80000150	710101	U	N	89486					Bijdrage horecawand reserve GREX
1	89999999	900000	I	N	89486					Bijdrage horecawand reserve GREX
1	69808314	710100	I	N	70514					Bijdrage horecawand reserve RK binnenstad
1	80000314	710101	U	N	70514					Bijdrage horecawand reserve RK binnenstad
1	89999999	900000	I	N	70514					Bijdrage horecawand reserve RK binnenstad
1	68304006	441000	I	N	150000					Bijdrage SBI horecawand

Behandelvorschlag

Deze zaak wordt in de politieke markt gezamenlijk behandeld met raadszaak 3709205 'Bijdrage Horecawand'

Onderwerp	Grondexploitatie gebiedsontwikkeling voormalig V&D pand en achterliggend gebied		
Zaaknummer	3719512	Portefeuillehouder	Gerard Gerrits
Belangrijkste beslissing/-besprekingspunten	De gemeenteraad wordt voorgesteld om: 1. De grondexploitatie gebiedsontwikkeling voormalig V&D pand en achterliggend gebied te openen 2. Een voorziening te treffen voor het tekort uit de voornoemde grondexploitatie van € 1.321.124 en deze te dekken uit de reserve grondexploitaties. 3. Een bedrag van € 400.000 (verdeeld over 2026, 2027 en 2028) vooralsnog te storten in de reserve grondexploitaties vooruitlopend op een besluit over een opdracht ruimtelijke kwaliteit. 4. De begrotingswijziging met nummer 24037 vast te stellen.		
Historie	De gemeente Hengelo heeft een subsidie gekregen van het ministerie van EZK op basis van de Impulsaanpak Winkelgebied van in totaal € 4,8 miljoen. Zie ook collegebrief van 1 september 2022, 3476886). Deze subsidie heeft tot doel om de herstructurering van winkelgebieden naar andere functies te stimuleren. Deze aanvraag is gedaan voor de aanpak van het gebied tussen Marskant, Beekstraat, Brinkstraat en Brugstraat. In de afgelopen periode is door alle partijen gewerkt om tot een concreet plan te komen binnen de kaders van de subsidieregeling. In het plan dat nu voorligt wordt het V&D pand herontwikkeld tot een woongebouw op een plint van voorzieningen en parkeren. Het gebied ten westen van het V&D gebouw wordt, op het pand van Blankestijn na, volledig verworven en gesloopt. Hiermee ontstaat een nieuw in te richten gebied waarop verschillende woonblokken worden gerealiseerd met daar tussen in openbaar gebied met groen. Op basis van de gemaakte afspraken is een grondexploitatie opgesteld waarmee het plan tot uitvoer kan worden gebracht. Voor de raadsleden is er op woensdag 3 april een technisch beraad georganiseerd.		

Politieke Markt	9 april 2024			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
Vincent Mulder	Pim Hillebrink	Raadzaal	Fysiek	120 min
Doel van de sessie	Oordeelsvorming			
Behandeladvies	Deze zaak wordt in de politieke markt gezamenlijk behandeld met raadszaak 3709205 'Bijdrage Horecawand.' Dat wil zeggen dat eerst het onderwerp 'Bijdrage Horecawand' wordt behandeld en vervolgens het onderwerp 'Gebiedsontwikkeling voormalig V&D pand en achterliggend gebied.' Voor de aanwezige fracties geldt één woordvoerder per onderwerp. <u>Bijdrage Horecawand</u> - Korte inleiding door de wethouder op het voorliggende raadsvoorstel. - Gelegenheid voor eventuele insprekers. - Oordeelsvormende ronde langs de fracties. - Reactie college op inbreng vanuit de fracties.			

	<u>Gebiedsontwikkeling voormalig V&D pand en achterliggend gebied</u> - Inleidende presentatie (10-15 minuten) over de gebiedsontwikkeling. - Gelegenheid voor eventuele insprekers. - Oordeelsvormende ronde langs de fracties. - Reactie college op inbreng vanuit de fracties. Er staan geen microfoontjes op de tafels. Spreken van de termijn kan via het katheders. Interrupties via de interruptiemicrofoons.	
Spreekrecht publiek	ja ☒	duur: maximaal 5 minuten

Raad	24 april 2024	
Doel van de sessie	Besluitvorming – Hamerstuk	
Behandeladvies	Na bespreking in de politieke markt wordt deze zaak als hamerstuk geagendeerd in de eerst volgende raadsvergadering.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3719512	Nijkrake, Saskia	SO-PVG	Gerard Gerrits
ONDERWERP			
3719512 - Grondexploitatie gebiedsontwikkeling voormalig V&D pand en achterliggend gebied (Beekstraat, Brugstraat, Marskant, Brinkstraat).			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

1. De grondexploitatie gebiedsontwikkeling voormalig V&D pand en achterliggend gebied te openen;
2. Een voorziening te treffen voor het tekort uit de voornoemde grondexploitatie van € 1.321.124 en deze te dekken uit de reserve grondexploitaties;
3. Een bedrag van € 400.000 (verdeeld over 2026, 2027 en 2028) vooralsnog te storten in de reserve grondexploitaties vooruitlopend op een besluit over een afdracht ruimtelijke kwaliteit;
4. De begrotingswijziging met nummer 24037 vast te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De gemeente Hengelo heeft in 2022 een subsidie gekregen van het ministerie van EZK op grond van de regeling Impulsaanpak Winkelgebieden. Met deze subsidie wordt beoogd om het gebied vanaf het voormalige V&D pand tot aan het pand van De Nul te transformeren naar woningbouw. Hierover zijn afspraken gemaakt met pandeigenaren in het gebied en met de ontwikkelingcombinatie Dura-Nijhuis. Op basis van deze afspraken is een grondexploitatie opgesteld waarmee het plan tot uitvoer kan worden gebracht.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3719512	Ivo Heijenrath	SO-PVG	Gerard Gerrits
ONDERWERP			
3719512 - 3719485 - Grondexploitatie gebiedsontwikkeling voormalig V&D pand en achterliggend gebied (Beekstraat, Brugstraat, Marskant, Brinkstraat).			

BESLUIT

De gemeenteraad besluit:

1. De grondexploitatie gebiedsontwikkeling voormalig V&D pand en achterliggend gebied te openen
2. Een voorziening te treffen voor het tekort uit de voornoemde grondexploitatie van € 1.321.124 en deze te dekken uit de reserve grondexploitaties.
3. Een bedrag van € 400.000 (verdeeld over 2026, 2027 en 2028) vooralsnog te storten in de reserve grondexploitaties vooruitlopend op een besluit over een afdracht ruimtelijke kwaliteit.
4. De begrotingswijziging met nummer 24037 vast te stellen.

INLEIDING

Zoals bekend heeft de gemeente Hengelo een subsidie gekregen van het ministerie van EZK op basis van de Impulsaanpak Winkelgebied van in totaal € 4,8 miljoen. Wij hebben u hierover in september 2022 per brief geïnformeerd (zaaknr. 3474226). Deze subsidie heeft tot doel om de herstructurering van winkelgebieden naar andere functies te stimuleren. Wij hebben deze aanvraag gedaan voor de aanpak van het gebied tussen Marskant, Beekstraat, Brinkstraat en Brugstraat. Dit gebied, dat ook wel bekend staat als het "V&D gebied", kent veel leegstand en dreigt te verloederen als er niets gebeurt. In het door u vastgestelde Handboek Aantrekkelijke Binnenstad is dit gebied aangemerkt als transformatiegebied naar de functie wonen.

Op basis van het reeds vastgestelde beleid en door het feit dat er concrete plannen lagen voor de transformatie van het pand van V&D gebied was het mogelijk om de subsidie te verkrijgen. Dit is in samenwerking gebeurd met de eigenaar van het V&D pand, de ontwikkelcombinatie DuraVemeer-Nijhuis Bouw.

In de afgelopen periode is door alle partijen hard gewerkt om tot een concreet plan te komen binnen de kaders van de subsidieregeling. Een enorme uitdaging hierin is dat de marktomstandigheden in die tijd sterk veranderd zijn. Na de subsidieverlening zijn de bouwkosten enorm gestegen en zijn beleggers door de gestegen rente en onzekerheid over de huurregulering massaal afgehaakt. Hiermee werden de oorspronkelijke plannen en uitgangspunten onhaalbaar. In goede samenwerking met de ontwikkelaar zijn de plannen aangepast en verder geoptimaliseerd. Bovendien zijn met alle eigenaren in het gebied gesprekken gevoerd over verwerving. Dit heeft geleid tot een veel beter zicht op de kosten en opbrengsten. Het is ondanks de subsidie niet mogelijk om het project met een sluitende grondexploitatie uit te voeren.

In het plan dat nu voorligt wordt het V&D pand herontwikkeld tot een woongebouw op een plint van voorzieningen en parkeren. Inpandig worden de parkeerplaatsen gemaakt voor het gebied in samenhang met parkeerplaatsen die worden gehuurd in de Brinkgarage. Aan de zijde van de Brinkstraat blijven ruimtes over voor voorzieningen zoals winkels, zorg of dienstverlening. Het gebied ten westen van het V&D gebouw wordt, op het pand van Blankestijn na, volledig verworven en gesloopt. Hiermee ontstaat een nieuw in te richten gebied waarop verschillende woonblokken worden gerealiseerd met daar tussen in openbaar gebied met groen. Deze woonblokken kunnen gefaseerd worden ontwikkeld. De verschillende woonblokken bevatten ruimte voor sociale huurwoningen, goedkope- en middeldure huurwoningen naast een aantal koopwoningen. Het plan voorziet in 17 stadsvilla's in het middeldure of dure segment. Op deze manier ontstaat een gemêleerde hoogstedelijke woonbuurt in de binnenstad. In de bijlage 3. is een impressie van het nieuw te vormen woongebied opgenomen. Dit is geen definitief vastgesteld plan, maar dient als indicatie en rekenmodel. Belangrijk daarbij is dat er een gebied ontstaat met een hoge stedelijke dichtheid die aansluit bij de binnenstad en tevens een hoge woonkwaliteit biedt.

Gelet op de doelgroepen waar op wordt ingezet en de ligging dichtbij het station zal de ruimte voor de auto beperkt zijn. Zoals gemeld vindt het parkeren vooral plaats in de Brinkgarage en op de begane grond van het V&D pand. Het gebruik van fiets en OV wordt maximaal gestimuleerd en ook dient het gebied dat nu volledig versteend is meer ruimte te krijgen voor groen en klimaatadaptatie.

Samen met Dura-Nijhuis is het plan in de afgelopen tijd geoptimaliseerd. Desondanks bleef er een aanzienlijk tekort over in de grondexploitatie. Hierover zijn met Dura-Nijhuis afspraken over gemaakt. Zij nemen door het verlagen van de inbrengwaarde van het V&D pand en het oplossen van een deel van het parkeren in het door de gemeente te verwerven deel, een aanzienlijke deel van het tekort voor hun rekening. Uiteindelijk blijft er een tekort over in de grondexploitatie tussen € 1,8 en € 1,9 miljoen (contante waarde). Hierbij is rekening is gehouden met een bijdrage uit de subsidie van € 4 miljoen.

Omdat er nog ruimte over is in de toegekende subsidie kan hier nog een extra bijdrage van € 500.000 aan de grondexploitatie worden gedaan waarmee er nog een tekort van € 1.321.124 (contante waarde per 01.01.2024) overblijft. Dit tekort zal ten laste dienen te komen van de reserve grondexploitaties. Hierbij is rekening gehouden met een substantieel programma aan sociale huur. Indien het uitgangspunt wordt gekozen om een “duurder” programma te realiseren zouden de grondopbrengsten hoger kunnen zijn en daarmee het tekort maximaal enkele tonnen kleiner. Het college is echter van mening dat gelet op de locatie en de vraag naar sociale huurwoningen een substantieel programma aan sociale huurwoningen beter passend is bij deze ontwikkeling.

Het uit te voeren plan heeft grote impact op de betrokken bewoners en pandeigenaren in het gebied. Om die reden is in de afgelopen periode intensief contact geweest met alle eigenaren en de uitbaters van de aanwezige bedrijven. Met iedereen die niet kan worden ingepast is principe overeenstemming bereikt over aankoop van het pand en bedrijfsbeëindiging of bedrijfsverplaatsing. Een aantal pandeigenaren en ondernemers is inmiddels aan het kijken of ze op andere plekken hun onderneming voort kunnen zetten.

ARGUMENTEN

- 1.1 de beoogde herontwikkeling van dit gebied betekent een grote kwaliteitsimpuls voor de binnenstad.
Door het weghalen van (deels) leegstaand vastgoed en het toevoegen van woningen in een hoogstedelijk en aantrekkelijk woonmilieu krijgt de binnenstad een impuls die volledig past bij de Koers Hengelo 2040 en het actieplan Aantrekkelijke Binnenstad.
- 1.2 met deze ontwikkeling worden circa 150 woningen toegevoegd aan de binnenstad van Hengelo
Door woningen te realiseren in diverse segmenten waaronder een fors aantal sociale huurwoningen wordt de woningmarkt verlicht en ontstaat een toekomstbestendige buurt met een grote toegevoegde waarde voor de binnenstad.
- 1.2 indien dit plan niet nu wordt uitgevoerd, vervalt de subsidie van het ministerie van EZK en zal een herontwikkeling van dit gebied in de komende jaren nooit meer financieel binnen bereik komen.
Dit argument spreekt voor zich
- 1.4 De herontwikkeling past volledig binnen het handboek aantrekkelijke binnenstad en binnen de Koers Hengelo 2040.
Hengelo wil kwalitatief groeien naar circa 100.000 inwoners in een aantrekkelijke stad. Daar past de herontwikkeling van dit gebied naadloos in. Hier wordt een woonmilieu gecreëerd waar veel nieuwe inwoners, maar ook mensen die nu in Hengelo wonen zich thuis zullen voelen. En dit vlak bij het station waarmee het gebruik van OV wordt gestimuleerd.

KANTTEKENINGEN

- 1.1 De gemeente dient eigen middelen uit te geven om deze ontwikkeling te kunnen realiseren. Ondanks alle pogingen om tot een sluitende realisatie te komen lijkt dit op voorhand niet haalbaar. Gelet op alle andere investeringen in de binnenstad en het belang hiervan voor de gemeente is de bijdrage alleszins verdedigbaar.
- 1.2 Doordat het plan een gemeentelijke grondexploitatie betreft liggen de risico's bij de gemeente. Zoals elke grondexploitatie kent ook deze risico's. Zo kan de markt ineens sterk verslechteren, zoals tussen twee en anderhalf jaar geleden ook is gebeurd. In de grondexploitatie is wel enige marge ingebouwd en tegenover risico's staan ook kansen. Bovendien is met Dura-Nijhuis afgesproken dat er een afnameverplichting is voor de belangrijkste gronden en zijn ontwikkelingen van Welbions vrijwel niet conjunctuur gevoelig. De risico's zijn hiermee overzichtelijk en beheersbaar. Het grootste risico dat de verwervingen uit de hand lopen is ondervangen omdat met alle grondeigenaren voorlopige koopovereenkomsten zijn gesloten.
- 1.2 De investeringen in het gebied zijn kleiner dan in de subsidieaanvraag is opgenomen. In de subsidieaanvraag is een totale investering in het gehele gebied (dit projectgebied en deel marktplein en Markstraat-Willemstraat e.d.) voorzien van 19,2 miljoen. Doordat het oorspronkelijke plan niet haalbaar bleek is het aangepast en is ondergronds parkeren aangepast. Het gemeentelijke investeringsvolume neemt hierdoor af en zal op basis van de huidige inschatting uitkomen op een bedrag van ca. € 15 miljoen. Dit kan gevolgen hebben voor de subsidievaststelling omdat 25% van de publieke investering subsidiabel is.
Met het ministerie van EZK wordt een gesprek opgestart om te kijken hoe hiermee om te gaan. Er zijn

meerdere mogelijkheden om het investeringsvolume te verhogen. Als sociale huur door Welbions mee mag tellen als publieke investering is het investeringsvolume gelijk veel hoger dan nodig is. Er zijn ook nog mogelijkheden in overleg met Dura en Nijhuis om investeringen te verschuiven. Zekerheid is hier echter pas over te krijgen nadat het ministerie van EZK hiermee instemt. Concreet betekent dit dat er op dit moment een risico is dat de subsidie maximaal ca. € 1,1 miljoen lager wordt vastgesteld dan nu aangenomen, waarmee het grondexploitatie resultaat verslechterd met hetzelfde bedrag. Indien dit plaatsvindt dient dit gedekt te worden uit de reserve grondexploitaties.

VERVOLG

Bestuurlijk vervolg

Na besluitvorming in de raad zullen alle overeenkomsten worden geëffectueerd door het college.

Financiën

Samen met Dura-Nijhuis is het plan in de afgelopen tijd geoptimaliseerd. Desondanks bleef er een aanzienlijk tekort over in de grondexploitatie. Hierover zijn met Dura-Nijhuis afspraken gemaakt. Zij nemen door het verlagen van de inbrengwaarde van het V&D pand en het oplossen van een deel van het parkeren in het door de gemeente te verwerven deel, een aanzienlijke deel van het tekort voor hun rekening. Uiteindelijk blijft er een tekort over in de grondexploitatie van afgerond € 1,8 miljoen waarbij in eerste instantie rekening is gehouden met een bijdrage uit de subsidie impulsaanpak winkelgebieden van € 4 miljoen. Omdat er nog ruimte over is in de toegekende subsidie kan hier nog een extra bijdrage van € 500.000 aan de grondexploitatie worden gedaan waarmee er nog een tekort van € 1.321.124 (contante waarde per 01.01.2024) overblijft dat ten laste zal komen van de reserve grondexploitaties.

In de grondexploitatie is vooruitlopend op besluitvorming hierover ook een bedrag opgenomen van ca. € 400.000 als afdracht voor Ruimtelijke Kwaliteit. De omgevingswet biedt deze mogelijkheid om bij gebiedsontwikkelingen een afdracht te vragen. Vooruitlopend hierop is in deze grondexploitatie hier al rekening mee gehouden. Omdat er nog geen reserve is zal deze afdracht vooralsnog plaats vinden door middel van een interne afdracht aan de reserve grondexploitaties. Dit betekent dat naast de onttrekking vooralsnog ook rekening wordt gehouden met een gefaseerde afdracht aan de reserve grondexploitaties van € 0,4 miljoen totdat dit op een andere wijze is geregeld.

Door het verhogen van de subsidie in deze grondexploitatie kan het bedrag van € 500.000 niet gebruikt worden voor andere doeleinden. In totaal blijft er binnen de subsidie Impulsaanpak Winkelgebieden nu nog € 300.000 over als bijdrage aan de herinrichting van de rest van het gebied. Dit is met de overige reeds gereserveerde middelen voldoende om ook die werkzaamheden uit te kunnen voeren.

Feitelijk betekent dit dat de gemeente minder dan € 1 miljoen aan eigen middelen dient in te zetten (grondexploitatie resultaat van afgerond –1,3 mln + 400.000 afdracht ruimtelijke kwaliteit) om deze ontwikkeling te kunnen realiseren en daarbij ook het risico van de grondexploitatie dient te nemen.

Na de opening van de grondexploitatie zal er een jaarlijkse herziening van deze grondexploitatie volgen.

Communicatie

Het besluit zal aan de hand van een persbericht gecommuniceerd worden in samenspraak met DuraVermeer en Nijhuis Bouw.

Juridisch

Met de combinatie Dura-Nijhuis is afgesproken dat zijn het V&D gebouw inbrengen in de grondexploitatie en tegen een vastgestelde prijs weer terug kopen en daarbij ook het parkeren realiseren voor andere delen van het plangebied. Daarnaast worden ook de gronden ten behoeve van de bouw van grondgebonden woningen en de appartementen aan de Marskant aan Dura-Nijhuis verkocht voor een minimale grondprijs die in de grondexploitatie is opgenomen.

Dit plan kan alleen op deze manier worden gerealiseerd omdat zonder de parkeeroplossing in het bestaande V&D pand een integrale ontwikkeling van het totale gebied niet tot stand kan komen. Hiermee blijft deze gebiedsontwikkeling binnen de kaders van het Didam arrest. Het voornemen van verkoop aan de ontwikkelcombinatie zal daarnaast ook nog worden gepubliceerd zodat partijen die hier mogelijk bezwaar tegen hebben dit kenbaar kunnen maken voordat de transacties daadwerkelijk plaats vinden.

Uitvoering

De realisatie van de gebiedsontwikkeling zal na opening van de grex na circa 5 jaar afgerond worden.

BIJLAGEN

Bijlage 1: (grondexploitatie gebiedsontwikkeling voormalig V&D pand en achterliggend gebied)

Bijlage 2: (begrotingswijziging 24037)

Bijlage 3: (gebiedsontwikkeling voormalig V&D pand en achterliggend gebied)

Samenvattend overzicht complex: Beekstraat e.o.

A. Ruimtegebruik	In m2	In %		
Bruto oppervlak	12.374	100,0%		
Netto uitgeefbaar	8.310	67,2%		
Groen en water	1.783	14,4%		
Ontsluiting	2.281	18,4%		
B. Programma	In m2	Aantal		
Nog uit te geven:	8.310	0		
Uitgegeven gronden:	0	0		
Totaal	8.310	0		
			Opdrachtgever	J. Nijenhuis
			Projectleider	I. Heijenrath
			Planeconoom	M. Siersma
			Prijspeil	: 01.01.2024
			Startdatum	: 01.01.2024
			Einddatum	: 31.12.2029
			Rentepercentage	1,48%
			Mutatiedatum	: 5.03.2024
Omschrijving	Gerealiseerd t/m 2022	Jaarschijf 2023	Na 01.01.2024 te realiseren	Nieuwe opzet per 01.01.2024
C. Kosten				
1. Verwerving		0	8.401.389	8.401.389
2. Bouw- en woonrijp maken	0	0	778.189	778.189
3. Algemene plankosten	0	0	613.068	613.068
4. Beheerskosten		0	55.000	55.000
5. Parkeergarage			0	0
6. Bijdrage Kwaliteit Leefomgeving			399.795	399.795
7. Reserve Grondbedrijf				0
8. Sloopkosten, archeologie en sanering		0	536.018	536.018
				0
Totaal kosten (I)	0	0	10.783.459	10.783.459
D. Bijdragen				
- Subsidies	126.408	82.459	3.791.386	4.000.253
- Subsidies			500.000	500.000
- Reserve Grondbedrijf			0	0
- Voorzieningen Stadsvernieuwing				0
- Derden				0
- Bijdrage Welbions			0	0
- Overige Bijdragen				0
Totaal bijdragen (II)	126.408	82.459	4.291.386	4.500.253
Netto kosten (I-II = III)	-126.408	-82.459	6.492.073	6.283.206
E. Opbrengsten				
- Woningbouw			5.065.191	5.065.191
- Bedrijven				0
- Kantoren				0
- Parkeerplaatsen			0	0
Totaal opbrengsten (IV)	0	0	5.065.191	5.065.191
Nominale eindwaarde (IV-III)	126.408	82.459	-1.426.882	-1.218.015
F. Tijdsinvloeden				
- Rente	0	0	-352.061	-352.061
- Kostenindexering			-124.966	-124.966
- Opbrengstenindexering			252.176	252.176
Totaal tijdsinvloeden	0	0	-224.852	-224.852
Eindresultaat 31.12.2023	126.408	82.459	-1.651.734	-1.442.867
Contante waarde 01.01.2024				-1.321.124
Boekwaarde 31.12.2023			-208.867	

[illegible]

VERNIEUWBOUW VOORMALIG V&D - HENGEL

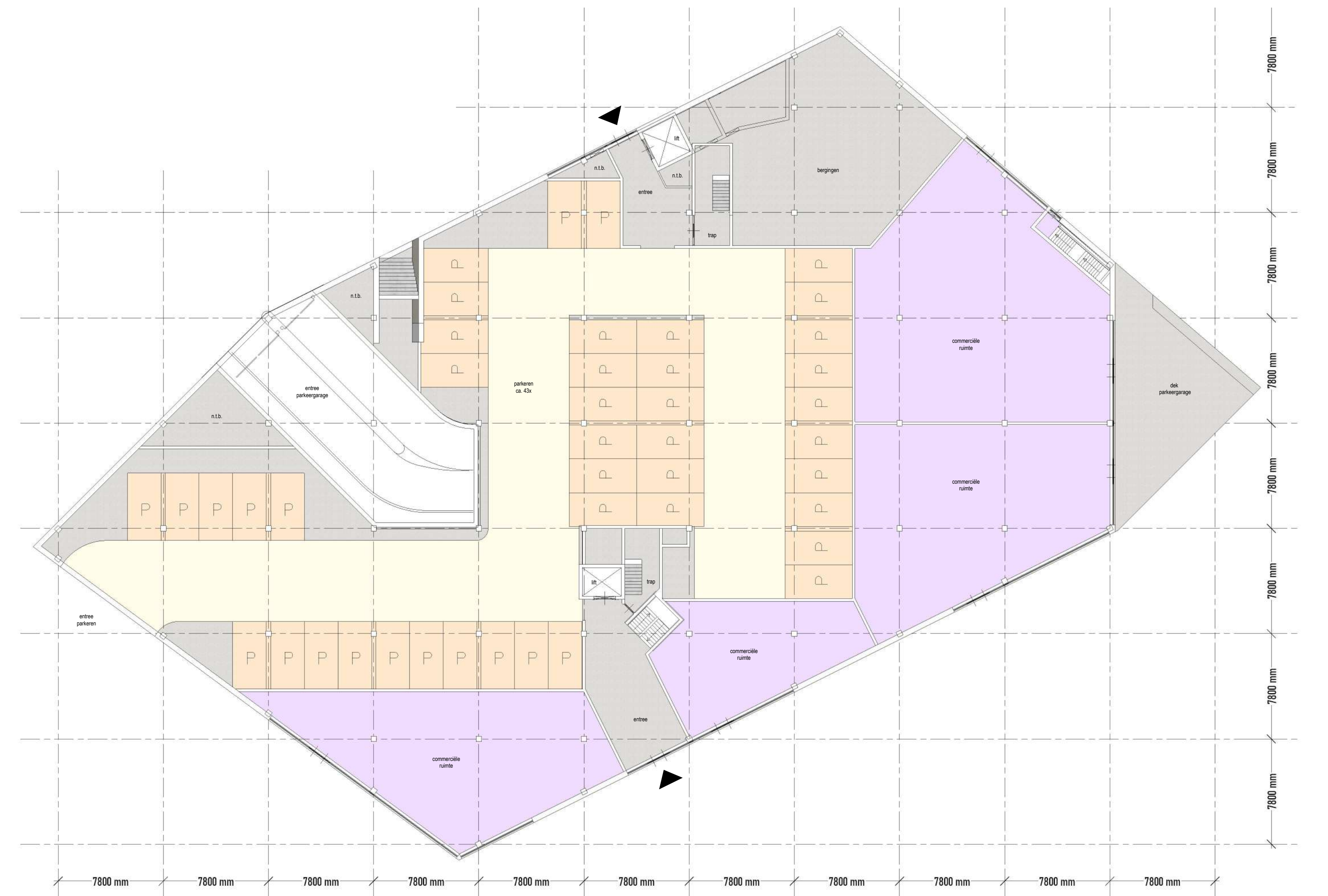
2023051A | VOF Dura Vermeer / Nijhuis Bouw | 31 oktober 2023

IAA Architecten

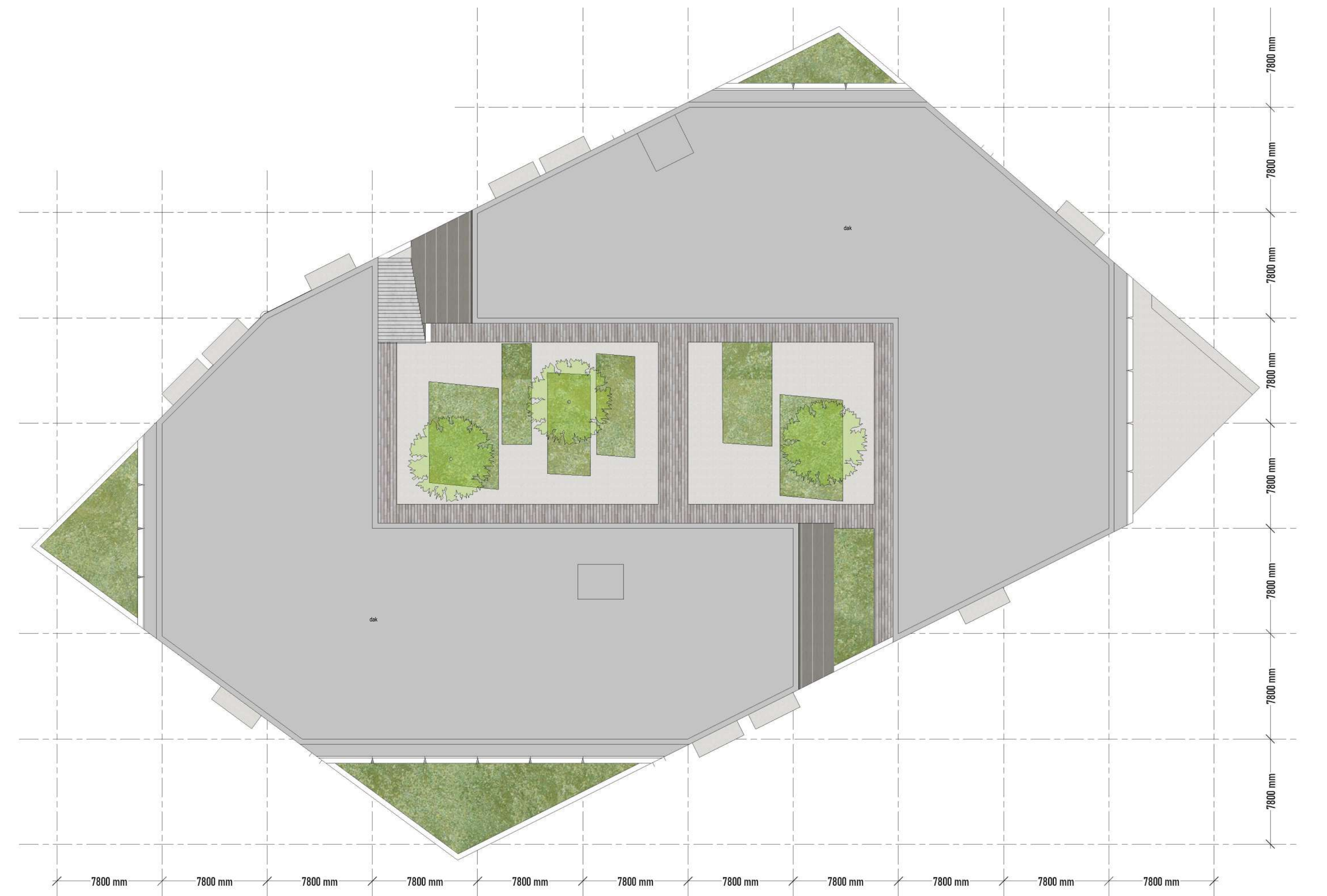

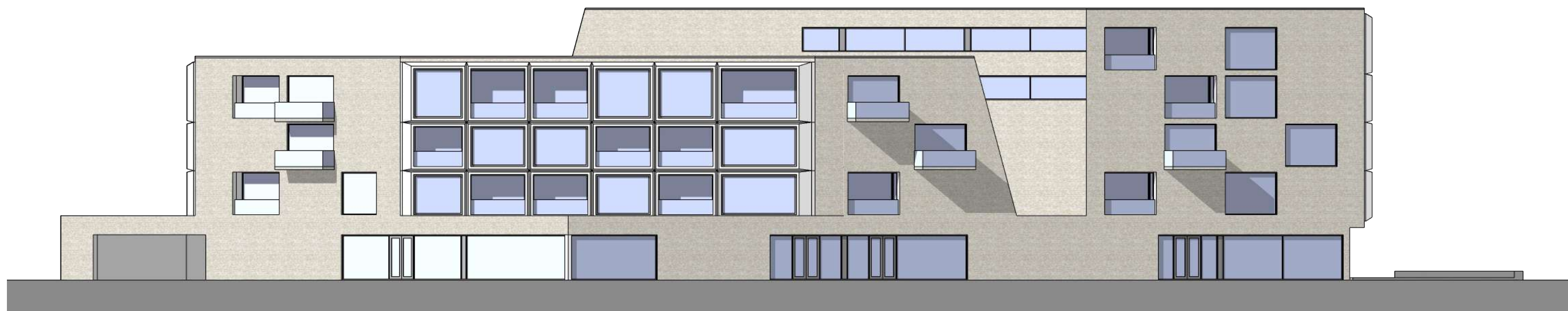

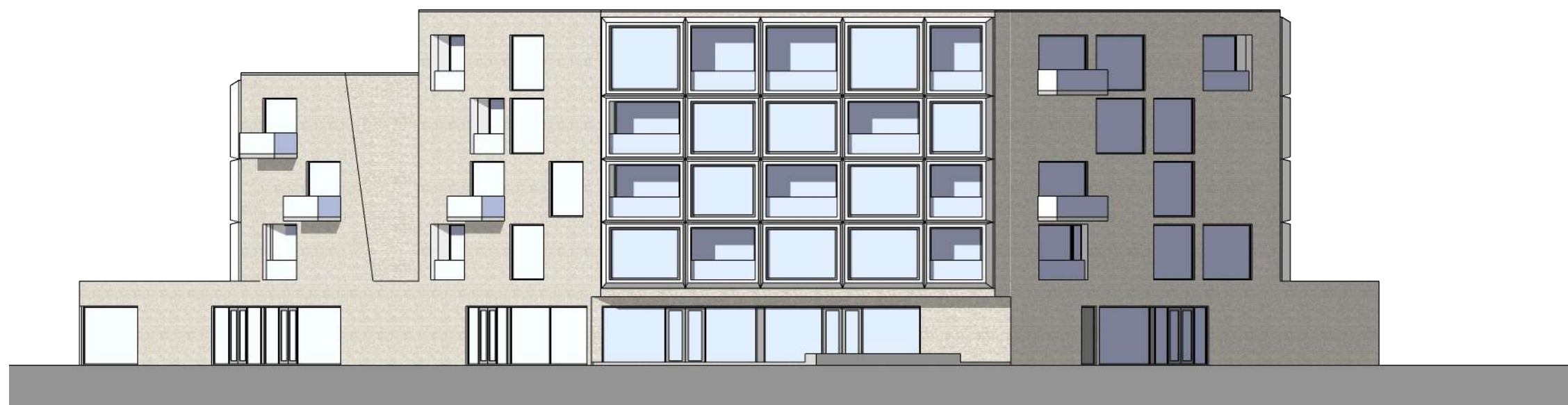

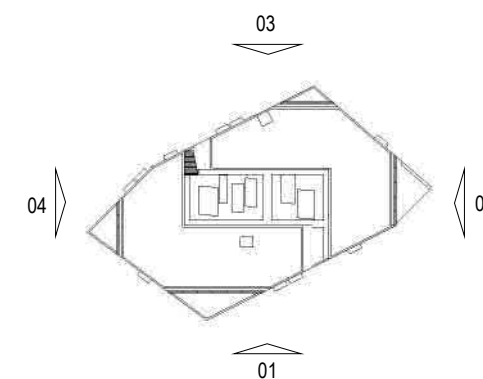

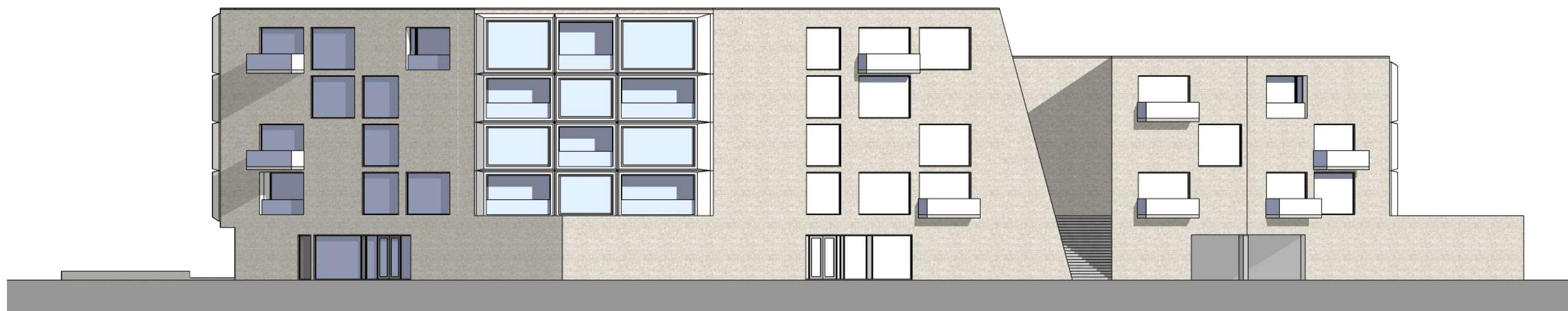

GEVEL 01

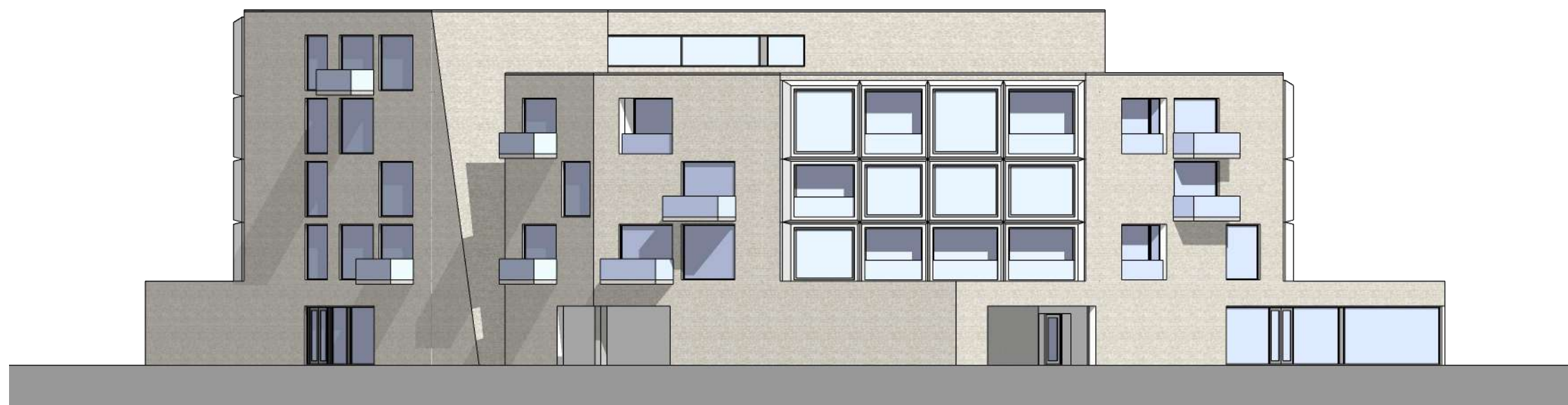

GEVEL 02

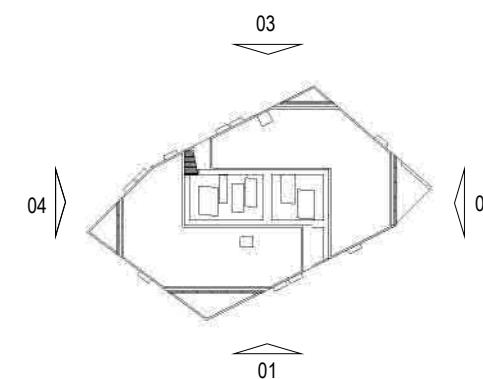

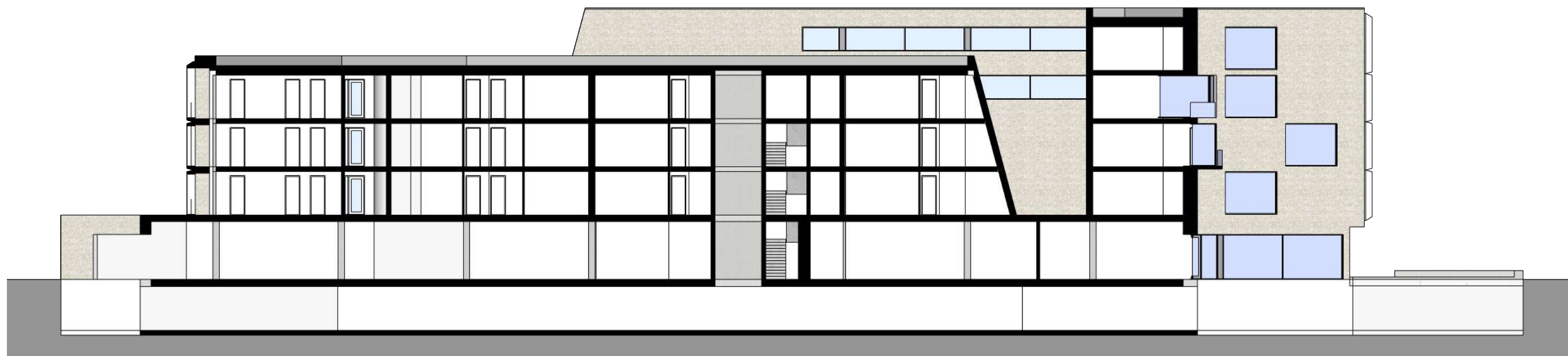

GEVEL 03

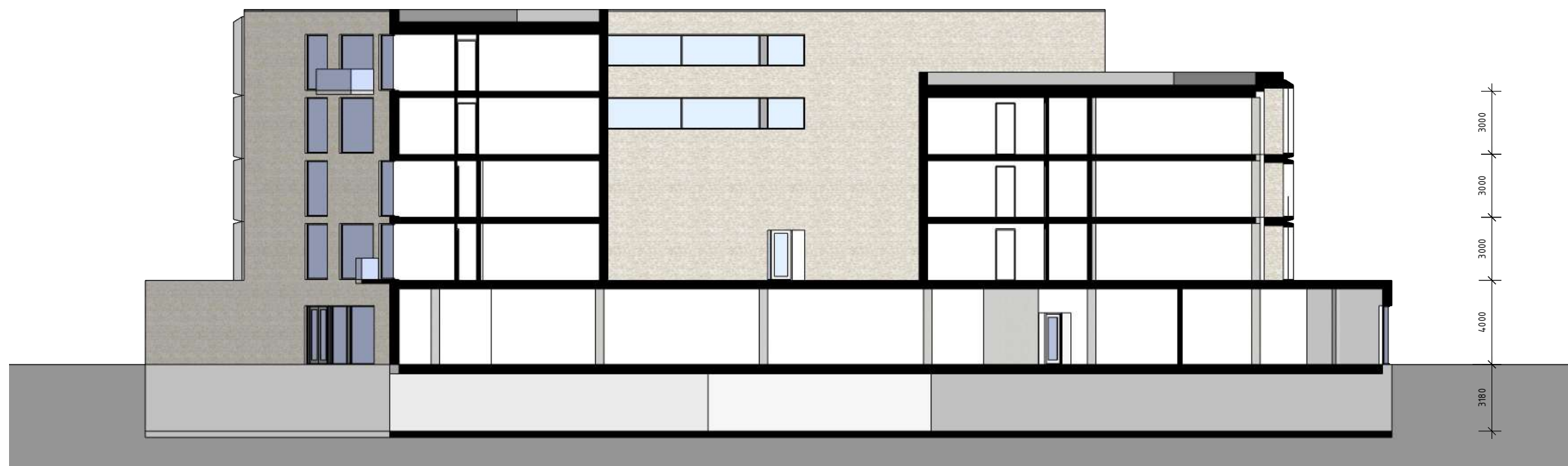

GEVEL 04

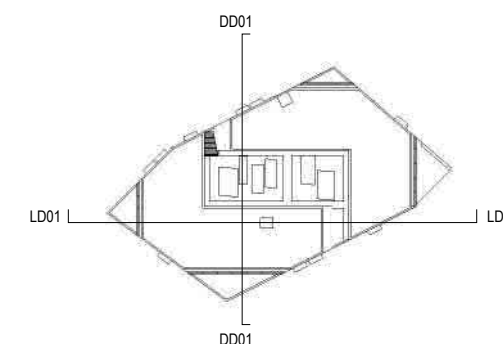

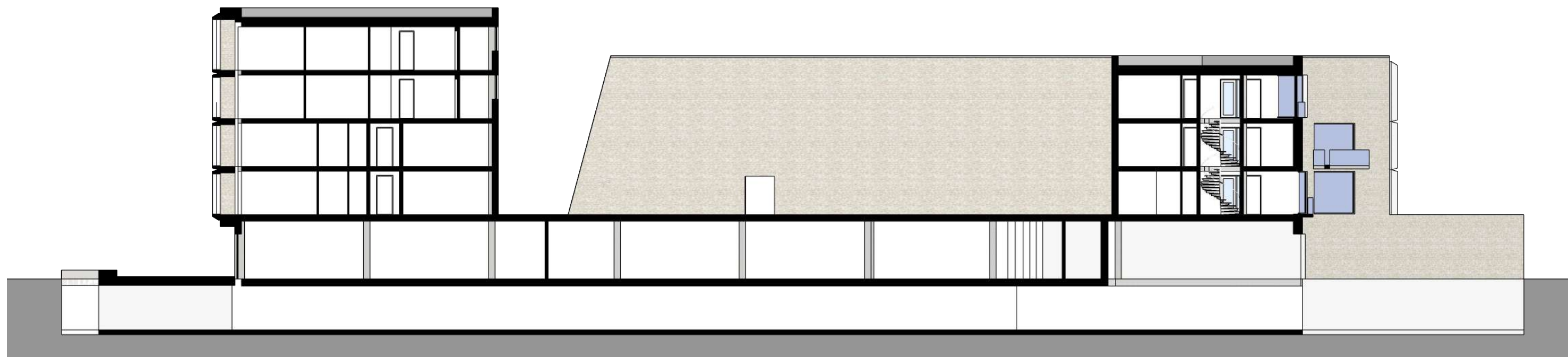

L-DOORSNEDE 01

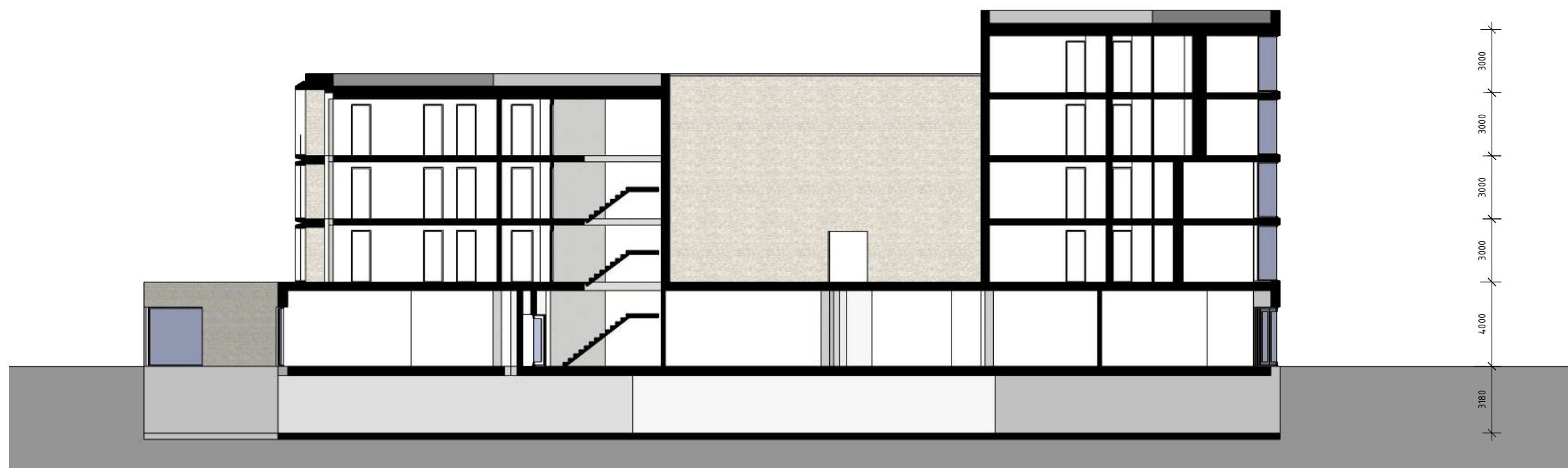

D-DOORSNEDE 01

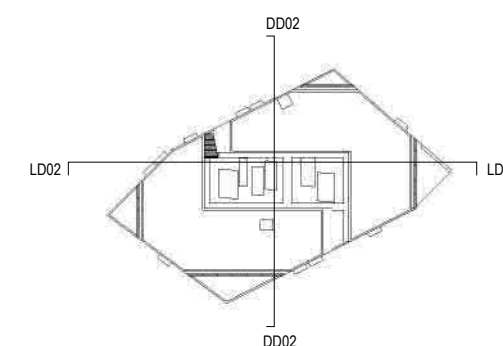

L-DOORSNEDE 02

D-DOORSNEDE 02

Colofon

Ontwerp:

**IAA
Architecten**

Opdrachtgever:

VOF Dura Vermeer / Nijhuis Bouw

Hengelo

17 stadswoningen á
60.000,- grondwaarde

uitgangspunt WH =
27 eenheden
Welbions. Geen
ontwikkelrendement
Nijhuis/Dura, bouwen
in bouwteam

Beekstraat

36.009 mm

Beekstraat

Brink

Nieuwbouw op
bestaande kelder

Marskant

WH; het gebouw zal
nog wat aangepast
moeten worden om
aansluiting op
Blankenstijn te
kunnen maken, we
gaan nog wel uit van
39 eenheden

Marskant

Brugstraat

4 app bg
1 mais bg
7 app 1e
7 app 2e
1 mais 2e/3e
7 app 3e
25 app totaal
+
2 maisonnettes
27 eenheden

Grote appartementen
op maaiveld?
Extra hoogte voor 2e
app ophoging?

Welbions
B3 locatie

Marskant

4 app bg
7 app 1e
7 app 2e
7 app 3e
7 app 4e
7 app 5e
39 app totaal

HET VOORKEURS MODEL

HALF OPEN

STADSBLOKKEN

IN LEVENDIGE

STADSSSTRATEN

Behandelvoorstel

Deze zaak wordt in de politieke markt gezamenlijk behandeld met raadzaak 3716541 'Energie van Hengelo 24/25'

Onderwerp	Realisatiekrediet zonneveld Boeldershoek		
Zaaknummer	3720233	Portefeuillehouder	Claudio Bruggink
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	De gemeenteraad wordt voorgesteld om: 1. Het proces voor realisatie van het zonneveld Boeldershoek door te zetten door de aanleg van het zonnepark te mogen starten als in de uitspraak van de rechtbank te Zwolle in, het beroep tegen het vergunningsbesluit, de gemeente in het gelijk wordt gesteld. 2. Een uitvoeringskrediet ter grootte van € 10,5 miljoen beschikbaar te stellen voor de verdere ontwikkeling en realisatie van het zonneveld Boeldershoek. 3. Begrotingswijziging met nummer 24038 vast te stellen.		
Historie	In de omgevingsvisie 'Hengeloos Buiten' en het omgevingsprogramma 'Nieuwe Energie 2021-2030' zijn zoekgebieden opgenomen waar grootschalige zonnenvelden zijn toegestaan. Een van die locaties ligt ten noorden van Twence, tussen de Boekeloseveldweg, Boekeloseweg en Bruninksweg. De gemeente wil daar met Vattenfall en de Hengelose coöperatie Hengelo Energie het zonneveld Boeldershoek aanleggen. In het Uitvoeringsprogramma Nieuwe Energie 2021-2025 Hengelo zijn randvoorwaarden voor zowel financiële- als procesparticipatie rond energieprojecten opgesteld. Binnen deze randvoorwaarden zijn voor het zonneveld Boeldershoek de kaders van het participatietraject opgesteld. De gemeenteraad heeft deze kaders op 1 februari 2023 vastgesteld (3520804). Bij brief van 11 mei 2023, met zaaknummer 3518923/3594322, heeft het college de gemeenteraad meegedeeld dat het uitgangspunt is om het Zonneveld Boeldershoek zelf te ontwikkelen, te exploiteren en te beheren. Op 10 oktober 2023 heeft de gemeenteraad in een politieke markt wensen en bedenkingen kenbaar kunnen maken ten aanzien van de oprichting van de BV Zonneveld Boeldershoek (3641302). Collegebrieven 2023-12-21 Stand van zaken lokaal eigenaarschap zonneveld Vattenfall (3691556) 2023-05-11 Zonneveld Boeldershoek (3594322) 2023-04-25 Participatieproces Zonneveld Boeldershoek (3588774) Voor raadsleden wordt er een technisch beraad over dit onderwerp georganiseerd op woensdag 3 april.		

Politieke Markt	9 april 2024			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
Bernadette Morskjeft	Nnb	Burgerzaal	Fysiek	150 min
Doel van de sessie	A. Beeldvorming B. Oordeelsvorming			
Behandeladvies	Deze zaak wordt in de politieke markt gezamenlijk behandeld met raadzaak 3716541 'Energie van Hengelo 24/25'. Dat wil zeggen dat eerst het onderwerp 'Realisatiekrediet zonneveld Boeldershoek' wordt behandeld en vervolgens het onderwerp 'Energie van Hengelo'. Voor de aanwezige fracties geldt één woordvoerder per onderwerp.			

	<u>A. Realisatiekrediet zonneveld Boeldershoek → Beeldvormende behandeling</u> - Gelegenheid voor insprekers om de raad hun standpunt mee te geven bij behandeling van het voorliggende onderwerp. - Toelichting wethouder Bruggink op de ontwikkeling van het zonneveld Boeldershoek. - Beeldvormende ronde langs de fracties waarin de gelegenheid is voor het stellen van politieke vragen aan het college over de voorliggende raadzaak. - Reactie college op de inbreng vanuit de fracties. <u>B. Energie van Hengelo → Oordeelsvormende behandeling</u> - Gelegenheid voor insprekers om de raad hun standpunt mee te geven bij behandeling van het voorliggende onderwerp. - Korte inleiding door wethouder Bruggink over het voorliggende raadsvoorstel - Oordeelsvormende ronde langs de fracties waarin ook de gelegenheid is voor het stellen van politieke vragen over de voorliggende raadzaak. - Reactie college op de inbreng vanuit de fracties.	
Spreekrecht publiek	ja ☒	duur: Maximaal 5 minuten. Svp aanmelden via raadsgriffie@hengelo.nl .

Raad	Datum	
Doel van de sessie		
Behandeladvies		
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3720233	rings, valerie	ORO-DC	Claudio Bruggink
ONDERWERP			
3720233 - Realisatiekrediet zonneveld Boeldershoek			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

De gemeenteraad besluit:

1. Het proces voor realisatie van het zonneveld Boeldershoek door te zetten door de aanleg van het zonnepark te mogen starten als in de uitspraak van de rechtbank te Zwolle in, het beroep tegen het vergunningsbesluit, de gemeente in het gelijk wordt gesteld.
2. Een uitvoeringskrediet ter grootte van € 10,5 miljoen beschikbaar te stellen voor de verdere ontwikkeling en realisatie van het zonneveld Boeldershoek.
3. Begrotingswijziging met nummer 24038 vast te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Met het Omgevingsprogramma programma Nieuwe Energie 2021-2030 heeft het gemeentebestuur de doelstellingen en kaders aangegeven voor duurzame energie uit zon en wind in Hengelo. Een onderdeel in dit programma is het ontwikkelen van een zonneveld Boeldershoek in 100% lokaal eigenaarschap door de gemeente. Dit zonnepark is een belangrijke factor in het realiseren van de doelstelling, het kan energie opwekken voor 8000 huishoudens.

Op dit moment staan we op het punt om te kunnen starten met de realisatiefase van het zonnepark. Belangrijke stappen daarin zijn de kredietaanvraag, het starten van de aanbesteding en het gunnen van de opdracht en start werkzaamheden.

Omdat de vergunning nog niet onherroepelijk is, zal de raad een besluit nemen om wel of niet door te gaan met realisatie en daarvoor een krediet te beschikken.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3720233	Auke Doornbosch	ORO	Dhr. Bruggink
ONDERWERP			
Kredietaanvraag realisatie zonneveld Boeldershoek			

BESLUIT

De gemeenteraad besluit:

1. Het proces voor realisatie van het zonneveld Boeldershoek door te zetten door de aanleg van het zonnepark te mogen starten als in de uitspraak van de rechtbank te Zwolle in het beroep tegen het vergunningsbesluit de gemeente in het gelijk wordt gesteld.
2. Een uitvoeringskrediet ter grootte van € 10,5 miljoen beschikbaar te stellen voor de verdere ontwikkeling en realisatie van het zonneveld Boeldershoek.
3. Begrotingswijziging met nummer 24038 vast te stellen.

INLEIDING

Met het Omgevingsprogramma programma Nieuwe Energie 2021-2030 heeft het gemeentebestuur de doelstellingen en kaders aangegeven voor duurzame energie uit zon en wind in Hengelo. Een onderdeel in dit programma is het ontwikkelen van een zonneveld Boeldershoek in 100% lokaal eigenaarschap door de gemeente. Dit zonnepark is een belangrijk onderdeel voor het realiseren van de doelstelling en kan energie opwekken voor 8000 huishoudens.

Op dit moment staan we op het punt om te kunnen starten met de realisatiefase van het zonnepark. Belangrijke stappen daarin zijn deze kredietaanvraag, het starten van de aanbesteding en het gunnen van de opdracht en start werkzaamheden.

Technisch zijn we klaar om de realisatiefase in te gaan, echter loopt er een procedure tegen de vergunning. Daarom gaat dit advies niet alleen over de aanvraag van het krediet, maar tevens over het doorgaan met realisatie zonder onherroepelijke vergunning.

Dit project vraagt nu om een besluit om door te gaan tot realisatie omdat afwachten leidt tot uitstel, waarbij belangrijke voorwaarden voor het zonnepark dreigen te vervallen. Ook doorgaan kent grote risico's omdat de uitkomst van mogelijk hoger beroep in het nadeel van de gemeente kan zijn. Wel of niet doorgaan met het zonnepark is geen eenvoudige beslissing.

De belangrijkste besluitpunten en de status hiervan in het project tot nu toe:

1. Participatieproces Zonneveld Boeldershoek	Zaaknummer: 3586043	Status: - Vastgesteld
2. Anterieure overeenkomst	Zaaknummer: 3596964	Status: - Vastgesteld voor Vattenfall, - Onderhanden voor BV zonnepark Boeldershoek
Beide zonnevelden zullen gebruik maken van één en dezelfde, gedeelde aansluiting op het elektriciteitsnet. Om de afspraken inzake de gedeelde aansluiting vast te leggen, ligt nu de bijgevoegde overeenkomst voor. Tevens zijn hierin afspraken neergelegd inzake kosten voor aanleg en exploitatie, eventueel verschuldigde planschade en nadeelcompensatie.		
3. Omgevingsvergunning	Zaaknummer: 3627850	Status: - Vastgesteld
Voor de realisatie van de zonnevelden is een omgevingsvergunning vereist. Deze vergunning is verstrekt en wordt overgedragen aan de BV.		
4. Oprichtingsakte BV	Zaaknummer:	Status:

	3609307 3661338	- <i>Concept Oprichtingsakte vastgesteld. BV is in oprichting.</i> - <i>Informerende brief wensen en bedenkingen onderhanden</i>
Voor het zonneveld op gemeentegrond wordt een besloten vennootschap opgericht. Deze vennootschap is verantwoordelijk voor de exploitatie, beheer en onderhoud van het zonneveld. De definitieve oprichtingsakte wordt vervolgens door het college vastgesteld.		
5. <i>Aanvraag subsidie Stimulering Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie (SDE++)</i>	<i>Zaaknummer:</i> 316730	<i>Status:</i> - <i>Vastgesteld, beschikking ontvangen</i>
De SDE subsidie is toegekend en garandeert een minimale prijs voor stroomlevering.		

ARGUMENTEN	
1.1	<i>De aanleg van het zonnepark is een belangrijke voorwaarde voor het behalen van de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente Hengelo.</i> Doorgaan met het zonnepark betekent een keuze voor het algemene belang van duurzame opwekking van energie boven individuele belangen. In het omgevingsprogramma nieuwe energie en het uitvoeringsprogramma heeft het zonnepark een belangrijke functie in het zelf opwekken van energie voor 8000 huizen. De vergunning voor de aanleg van het zonnepark is er, juridisch is aanleg mogelijk.
1.2	<i>Om de aansluiting op het stroomnet te behouden, die van vitaal belang is voor het zonnepark, is het noodzakelijk dat de aanbesteding en realisatie volgens planning wordt uitgevoerd.</i> De planning is strak en heeft vooral te maken met een deadline voor behoud van de aansluiting. Enexis levert de aansluiting Q1 2024 op, op dat moment hebben wij beschikbaarheid tot het stroomnet om te leveren. Als er binnen het jaar geen stroom geleverd wordt, dan kan Enexis de aansluiting terugnemen om aan andere bedrijven te geven. Tot op heden geven zij geen garanties voor het behoud van de aansluiting. Het gevolg is dat het zonnepark na Q1 2025 niet meer kan worden aangesloten en dus geen stroom kan leveren. Volgens de huidige planning kunnen we tijdig stroom leveren en behouden we de aansluiting. Als we het hoger beroep afwachten, zal de totale planning tenminste 1,5 jaar vertraging oplopen.
1.3	<i>We gunnen alleen de opdracht tot realisatie indien de uitspraak in het beroep (verwachting 19 maart a.s.) in het voordeel van de gemeente is.</i> Het starten van de aanbestedingsprocedure hoeft niet te leiden tot een gunning. Tot de gunning van de opdracht (datum 8 juli 2024) kan de gemeente het proces voor realisatie stoppen en zal er geen nieuwe investering zijn. Ons advies is om niet te gunnen als de uitspraak van de rechter in het nadeel is van de gemeente. Wanneer de uitspraak laat zien dat het beroep tegen de vergunning ongegrond is, geeft dit meer zekerheid op een positieve uitkomst indien er toch een hoger beroep komt. Wij vragen vooraf Vattenfall om hun oordeel en als Vattenfall doorgaat met de aanleg van het park, dan adviseren wij ook door te gaan.
2.1	<i>Het krediet is opgebouwd uit een raming van kosten voor de aanleg van het zonnepark en groenvoorziening.</i> Deze raming komt uit een businesscase voor het zonnepark van 2 externe partijen en is onlangs met de huidige marktprijzen herzien. Hierin zijn kosten meegenomen voor het aanbestedingsproces en de uitvoering en materialen voor aanleg. Er is sprake van een post onvoorzien om tegenvallers op te vangen gezien de fluctuaties in de energiemarkt. De investering van het zonnepark wordt terugverdiend door de opbrengsten van de geleverde stroom.

KANTTEKENINGEN

- 1.1** *Het is bestuurlijk niet gebruikelijk en niet zonder risico om zonder onherroepelijke vergunning over te gaan tot realiseren.*
We nemen hiermee bewust een risico op negatieve publiciteit (imagoschade) en negatieve gevolgen van een mogelijk hoger beroep of voorlopige voorziening. Goede communicatie vanuit de gemeente en de duiding van de uitspraak van de rechter moeten hierin het risico verkleinen. Het zonnepark is een plan met groot belang, maar ook grote risico's. Afwachten van het hoger beroep, betekent dat het zonnepark de komende jaren niet gerealiseerd wordt.
- 1.2** *Het niet gunnen van de opdracht na de procedure van de aanbesteding, betekent dat er de komende jaren geen nieuwe aanbesteding voor dit zonnepark kan worden opgestart.*
Dit komt voort uit de regelgeving van Europese aanbestedingen. Alleen met wijzigingen in het bestek kan het opnieuw op de markt komen. Doordat we specifieke eisen voor dit zonnepark in de aanbesteding zetten, maakt dat de mogelijkheid voor een nieuwe aanbesteding voor dit perceel ook klein. We kunnen de aanbesteding dus nu eenmaal goed inzetten en daarna een aantal jaren niet meer.
- 1.3** *Het meest negatieve scenario is dat in een hoger beroep de rechter de vergunning vernietigt.* In dat geval lopen we veel schade, er is sprake van imagoschade en mogelijke verwijdering van het zonnepark (de investering zal grotendeels afgeschreven moeten worden). Dit kan oplopen tot maximaal €11 miljoen (de hoogte van het voorbereidings- en realisatiekrediet). Er zijn vele tussenvormen denkbaar in de uitspraak waarbij de gemeente volledig of gedeeltelijk in het gelijk wordt gesteld, met andere uitkomsten voor het zonnepark. De uitspraak in het beroep en de duiding daarvan geeft inzicht en een inschatting, maar geen zekerheid over de uitkomst van het hoger beroep.
- 2.1** *De post voor onvoorzien is 15%.*
Er is bewust voor gekozen om een hogere AKWR (algemene kosten, winst en risico) aan te houden aangezien de kosten van materialen in de huidige markt erg wisselen. Ondanks dat de prijzen de afgelopen periode gedaald zijn ten opzichte van de oorspronkelijk berekening, hebben wij voorzichtigheidshalve een hogere marge aangehouden in de kostprijsberekening. Na de aanbestedingsprocedure kennen we de daadwerkelijke kosten. Indien blijkt dat de kosten na de procedure fors hoger uitvallen dan komen wij bij de Raad terug met een heroverweging voor het beschikbaar stellen van een aanvullend krediet.
- 2.2** *De businesscase kent een lage maar wel een positieve rentabiliteit.*
Om inzicht te krijgen in de bandbreedte van de investering in verband met de prijs- en marktfluctuaties en de mogelijke financiële risico's die de ontwikkeling en exploitatie van het zonneveld met zich mee brengt is er een scenario analyse uitgevoerd. Hierbij is gekeken in welke mate diverse indicatoren impact hebben op de financiële haalbaarheid van de business case. Zowel het investeringsbedrag als de toekomstige stroomprijzen hebben invloed op het resultaat. Bij een investeringsbedrag van ca. €10.5 miljoen en een SDE++ ondergrens stroomprijs van 0,0704 cent/kWh behaald de business case een interne rentabiliteit van 1,2% over een looptijd van 25 jaar. Hoewel het rendement aan de lage kant is laat de businesscase wel een positief resultaat zien.

VERVOLG

Bestuurlijk vervolg

De uitspraak van de rechter inclusief duiding van een advocaat (extern) wordt nagezonden aan de raad zodra deze binnenkomt en is geduid (verwachting 19 maart uitspraak). Daarbij wordt het vonnis toegelicht en worden mogelijke uitkomsten van een hoger beroep uitgelegd.

Nog zonder de uitspraak te kennen is het raadsadvies voor de kredietaanvraag en een politieke markt aan de raad voor menings- en besluitvorming aangeboden. De uitspraak wordt nagezonden. Indien bij de uitspraak de gemeente in het ongelijk wordt gesteld, dan wordt het raadsadvies teruggetrokken. Het advies wordt dan om niet door te gaan tot realisatie.

Financiën

Voor de verdere ontwikkeling en realisatie van het zonneveld wordt een uitvoeringskrediet aangevraagd van €10.439.788. Dit bedrag is gebaseerd op onder meer de urenraming van de ambtelijke inzet, aanbestedingsproces, omgevingsvergunning, inkoop van materialen en uitvoerende diensten voor de aanleg van het zonneveld. De kapitaallasten die voortvloeien uit dit uitvoeringskrediet kunnen worden gedekt middels de inkomsten vanuit de stroomopbrengsten van het zonneveld. Daarnaast kunnen ook de

kapitaallasten van het voorbereidingskrediet middels deze inkomsten worden gedekt. Zodoende vallen de dekkingsmiddelen vanuit de stelpost duurzaamheid vrij.

In de eerste jaren verwachten wij hoge opbrengsten gezien de huidige stroomprijzen. De incidentele overschotten van de stroomopbrengsten in de eerste jaren worden gedoteerd aan de reserve Duurzaamheid. Deze opbrengsten kunnen mogelijk worden ingezet ten behoeve van kapitaalstortingen in Zonneveld Boeldershoek B.V. waarover nog nadere afspraken moeten worden gemaakt. Vanaf 2028 verwachten wij voor een aantal achtereenvolgende jaren dat de exploitatie- en kapitaallasten hoger zijn dan de verwachte stroomopbrengsten. De stelpost duurzaamheid zal worden ingezet om het verschil tussen de lasten en inkomsten te dekken.

Onderstaande onderbouwing geeft een verdere specificatie van de kosten:

Vergunning en beroepsprocedure	€	317.265,68	
Aansluiting 10,9 MW Enexis (deel Vattenfall)	€ -	162.165,35	
Verrekening voorbereiding met Vattenfall	€	113.626,12	
Aanbestedingsprocedure	€	37.500,00	
Organisatie en projectkosten	€	179.960,00	+
			€
			486.186,45
<i>Installatiekosten:</i>			
Zonneveld geïnstalleerd vermogen (totaal)	€	6.412.500,00	
Aansluiting station niet-gereguleerd deel	€	65.000,00	
Civil technisch en groen	€	1.820.310,00	+
			€
			8.783.996,45
Inrichting zonneveld Boeldershoek	€	294.080,00	+
			€
Totaal			9.078.076,45
algemene kosten, winst en risico (15%)	€	1.361.711,87	+
			€
Totaal uitvoeringskrediet			10.439.787,92

Communicatie

Op 15 maart 2024 is, naar aanleiding van de vaststelling van dit raadsvoorstel door het college een persbericht verspreid over het voornemen tot aanleg van het zonnepark.

Naar aanleiding van eerdere berichten in de krant is de verwachting dat er vanuit de omwonenden media-aandacht voor hun bezwaren tegen het zonnepark zal worden gezocht. Dit kan ook een versnelde juridische procedure in gang zetten vanuit de omwonenden (voorlopige voorziening).

Juridische zaken

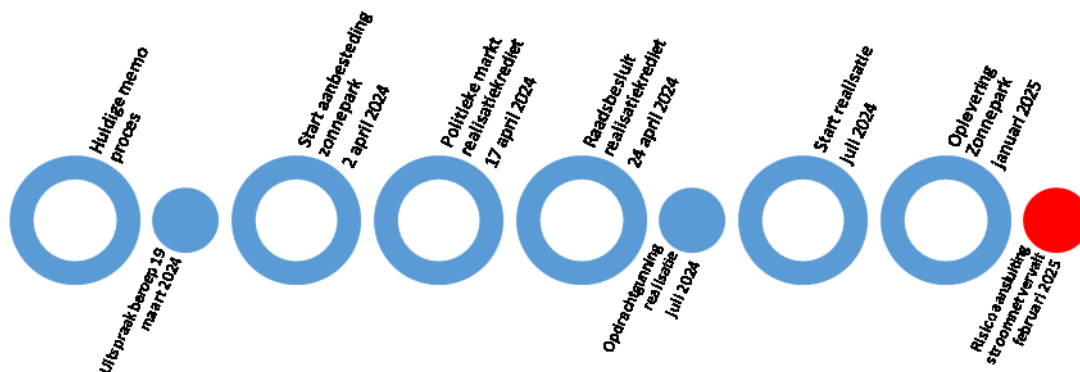
De verwachting is dat er een hoger beroep wordt aangetekend na de uitspraak over het beroep. Die procedure zal naar verwachting nog 1,5- 2 jaar duren. Pas als de bezwaren in het hoger beroep ongegrond zijn verklaard wordt de vergunning onherroepelijk.

Het is mogelijk dat publicatie van het raadsbesluit over de kredietaanvraag een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening uitlokt: dan kan er een spoedeisende procedure komen met eerdere (voorlopige) uitspraak over de vergunning.

De verwachte opdrachtwaarde van inkoop ligt boven de Europese aanbestedingsdrempel. Er wordt daarom een Europese aanbesteding uitgezet.

Uitvoering

Het zonnepark komt na besluit tot definitieve gunning in de volgende fase, namelijk die van realisatie. Daarvoor wordt een aanbesteding gedaan en op basis daarvan de opdracht gegund. Na de realisatie wordt het zonnepark overgedragen voor exploitatie aan de B.V. zonnepark Boeldershoek.

Evaluatie

Er zijn verschillende momenten om bij de uitvoering en proces te evalueren en wanneer nodig de realisatie te heroverwegen of te stoppen:

- Bij het mogelijk aangetekende hoger beroep (6 weken na uitspraak/eind mei 2024)
- Voor gunning van de opdracht (juli 2024).

De raad wordt hierover geïnformeerd. Deze stappen in het proces leiden niet tot andere informatie dan in dit besluit weergegeven.

Na gunning van de opdracht (juli 2024) kan het besluit tot realisatie en investering niet meer worden teruggedraaid.

BIJLAGEN

Bijlage 1: De uitspraak van de rechter inclusief duiding van een advocaat (extern). Daarin wordt het vonnis toegelicht en worden mogelijke uitkomsten van een hoger beroep uitgelegd. *(wordt nagezonden)*

Bijlage 2: Begrotingswijziging 24038

Bedr ijfsk ode	Grootboek rekening	Kostensoort	Ink.-Uitg (I - U)	Structureel	Bedrag Begrotingsjaar	Bedrag jaar +1	Bedrag jaar +2	Bedrag jaar +3	Bedrag jaar +4	Omschrijving
1	71006262	380700	U	N	10259828					Uitvoeringskrediet Zonneveld Boeldershoek
1	71006262	110896	U	N	12144					Lonen DC uitvoeringskrediet Boeldershoek
1	71006262	110890	U	N	33120					Lonen PVG uitvoeringskrediet Boeldershoek
1	71006262	110880	U	N	1656					Lonen BOR uitvoeringskrediet Boeldershoek
1	71006262	110870	U	N	65964					Lonen VR uitvoeringskrediet Boeldershoek
1	71006262	750896	U	N	7216					Overhead DC uitvoeringskrediet Boeldershoek
1	71006262	750890	U	N	19680					Overhead PVG uitvoeringskrediet Boeldershoek
1	71006262	750880	U	N	984					Overhead BOR uitvoeringskrediet Boeldershoek
1	71006262	750870	U	N	39196					Overhead VR uitvoeringskrediet Boeldershoek
1	79999999	380999	U	N	-10259828					uitvoeringskosten tlv stelpost Boeldershoek
1	70000000	110896	U	N	-12144					Uren DC tlv stelpost Boeldershoek
1	70000000	110890	U	N	-33120					Uren PVG tlv stelpost Boeldershoek
1	70000000	110880	U	N	-1656					Uren BOR tlv stelpost Boeldershoek
1	70000000	110870	U	N	-65964					Uren VR tlv stelpost Boeldershoek
1	70000000	750896	U	N	-7216					Uren DC tlv stelpost Boeldershoek
1	70000000	750890	U	N	-19680					Uren PVG tlv stelpost Boeldershoek
1	70000000	750880	U	N	-984					Uren BOR tlv stelpost Boeldershoek
1	70000000	750870	U	N	-39196					Uren VR tlv stelpost Boeldershoek
1	67406000	730020	U	J	0		695986	695986	695986	Afschrijving uitvoering Boeldershoek
1	67406000	740010	U	J	0	10440	10440	9744	9048	Rente uitvoering Boeldershoek
1	67406000	380020	I	J	0	10440	706426	705730	705034	Dekking kapitaallasten Boeldershoek
1	60500000	510002	U	J	0	10440	10440	9744	9048	Treasury boeking Boeldershoek
1	60500000	740010	U	J	0	-10440	-10440	-9744	-9048	Treasury boeking Boeldershoek
1	2151	730020	I	J	0	0	695986	695986	695986	Balansrekening boeking Boeldershoek
1	7700	900000	I	J	0	0	-695986	-695986	-695986	Balansrekening boeking Boeldershoek
1	60805001	380999	U	J	0	489	20051	20031	19992	Verrekening stelpost voorber. Boeldershoek
1	67406000	380020	I	J	0	489	20051	20031	19992	Verrekening dekking voorber. Boeldershoek
1	67406000	380020	I	J		646475	282131	142326	-137515	Stroomopbrengsten Boeldershoek
1	69807328	710100	U	N		646475	282131	142326		Stroomopbrengsten Boeldershoek
1	80000328	710101	I	N		646475	282131	142326		Stroomopbrengsten Boeldershoek
1	89999999	900000	U	N		646475	282131	142326		Stroomopbrengsten Boeldershoek
1	60805001	380999	U	N					-137515	Dekking stelpost tbv kapitaallasten Boelderhoek

Duiding uitspraak Rechtbank Overijssel inzake Zonnepark Boeldershoek.

De Vereniging Behoud Tweekelo (VBT) te Enschede heeft beroep aangetekend tegen de aan Solar Park Boeldershoek B.V. en de gemeente Hengelo verleende omgevingsvergunningen voor het realiseren van een zonnepark nabij de Boekelose Veldweg 21 in Hengelo.

Het college is door de rechtbank volledig in het gelijk gesteld. Het beroep is ongegrond verklaard. De uitspraak is als bijlage bijgevoegd.

Alle beroepsgronden zijn verworpen. De verwerping van de beroepsgronden is naar onze mening helder en overtuigend geformuleerd. VBT kan binnen zes weken na 19 maart in hoger beroep bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Naar onze mening is de kans dat de beroepsgronden in een eventueel hoger beroep alsnog slagen gering.

Beroepsgrond strijd met de Omgevingsverordening (r.o. 10 en verder)

Met betrekking tot de gronden ten aanzien van strijd met de Omgevingsverordening maken wij de volgende opmerkingen.

Volgens de motivering van de besluiten valt het zonnepark binnen trede 2 van de zonneladder van de Provincie Overijssel. De vraag of er sprake is van trede 2 van de zonneladder is afhankelijk van de vraag of het zonnenveld met andere gebiedsopgaven wordt gecombineerd (meervoudig ruimtegebruik). Op grond van de Omgevingsverordening moet ook maatschappelijke meerwaarde worden aangetoond.

De rechtbank heeft vastgesteld dat er sprake is van meervoudig ruimtegebruik in de zin van de zonneladder en maatschappelijke meerwaarde in de zin van de Omgevingsverordening. Voorbeelden hiervan zijn waterberging, toevoegen biodiversiteit, landschappelijke inpassing, het gebiedsfonds en energiefonds.

De rechtbank heeft om tot deze beoordeling te komen een interpretatie gegeven aan begrippen uit het provinciaal beleid. Wij achten deze interpretatie juist en begrijpelijk. Gezien het feit dat het gaat om interpretatie is er ook interpretatieruimte. Het is daarom niet ondenkbaar dat de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State een ander uitleg geeft aan deze begrippen.

Wij achten de kans daarop overigens niet heel groot.

De zonneladder geeft aan dat onder, tussen en rond zonnepanelen altijd ruimte 'over' is. Deze ruimte dient zoveel mogelijk nuttig gebruikt te worden. Nuttig betekent volgens de zonneladder dat meerdere maatschappelijke opgaven worden gediend, naast de energieopgave. Aangezien de hier bedoelde ruimte ook beperkt is, stelt dat ook grenzen aan het mogelijke medegebruik. De rechtbank heeft het begrip 'medegebruik' in dit verband naar onze mening juist geïnterpreteerd.

De maatschappelijke meerwaarde wordt volgens de omgevingsverordening aangetoond vanuit (a) de mate waarin sprake is van meervoudig ruimtegebruik, (b) de maatregelen die getroffen worden om de impact op de omgeving te beperken en/of te compenseren, (c) de mate waarin wordt aangesloten op de karakteristieken van het gebied en (d) de bijdrage die geleverd wordt aan maatschappelijke doelen.

In de Handreiking zonnevelden wordt hierover opgemerkt dat niet in alle gevallen de meerwaarde op alle genoemde criteria in gelijke mate te bereiken zal zijn. Het is dus aan het college om te onderbouwen dat er sprake is van maatschappelijke meerwaarde die de impact van het zonnepark rechtvaardigt. Naar onze mening heeft de rechtbank in het licht van het vorenstaande en de eerdergenoemde voorbeelden waaronder het gebiedsfonds en energiefonds, terecht overwogen dat voldoende is aangetoond dat er sprake is van een maatschappelijke meerwaarde.

Hengelo, 27 maart 2024

S.W.A. Prinsen, juridisch adviseur Vergunningen

mr. M.S. van Dijk, senior juridisch adviseur

[] AANTEKENEN [] PER POST [] EMAIL

het college van burgemeester en wethouders van Hengelo
Postbus 18
7550 AA Hengelo

Bestuursrecht

bezoekadres
Schoormanstraat 2
8011 KP Zwolle

correspondentieadres
Postbus 10067
8000 GB Zwolle

t (088) 361 5555

Veilig mailen:
rechtspraak.nl/Contact/Overijssel
www.rechtspraak.nl

Bij beantwoording de datum en
ons kenmerk vermelden. Wilt u
slechts één zaak in uw brief
behandelen.

datum 19 maart 2024
onderdeel Overige bestuursgeschillen
contactpersoon mevr D. Kisteman
doorkiesnummer (088) 361 1037
ons kenmerk zaaknummer ZWO 23 / 1894 CHW EHOE
uw kenmerk Z2023-00000537 (deel gemeente)
bijlage(n)
onderwerp het beroep van Vereniging Behoud Twekkelo (VBT) te Enschede

Geachte heer/mevrouw,

Over het beroep met zaaknummer ZWO 23 / 1894 CHW EHOE deel ik u het volgende mee.

De rechtbank heeft uitspraak gedaan. Ik stuur u een kopie van de uitspraak. Indien in deze uitspraak wordt verwezen naar een uitspraak met een ECLI-nummer, is de tekst van de betreffende uitspraak onder dat nummer gepubliceerd op www.rechtspraak.nl.

Tegen deze uitspraak staat voor een belanghebbende en het bestuursorgaan hoger beroep open. Dit dient te worden ingesteld **binnen zes weken** na de datum van verzending van deze uitspraak door een beroepschrift en een kopie van deze uitspraak te zenden aan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag. In uw beroepschrift moet u vermelden waarom u het niet eens bent met de uitspraak. U kunt ook digitaal hoger beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Kijk op www.raadvanstate.nl voor meer informatie over het indienen van digitaal beroep.

Als u naar aanleiding van deze brief vragen hebt, kunt u contact opnemen met de administratie van de rechtbank op het hierboven vermelde doorkiesnummer.

Als u de rechtbank belt of schrijft, verzoek ik u het zaaknummer te vermelden.

Hoogachtend,

de griffier

uitspraak

RECHTBANK OVERIJSEL

Zittingsplaats Zwolle

Bestuursrecht

zaaknummers: ZWO 23/1893 en 23/1894

uitspraak van de enkelvoudige kamer in de zaak tussen

Vereniging Behoud Twekkelo (VBT), gevestigd te Enschede, eiseres
(gemachtigde: mr. M.H. Blokvoort),

en

het college van burgemeester en wethouders van Hengelo, het college
(gemachtigde: S.W.A. Prinsen).

Als derde-partijen nemen aan de zaken deel: Solar Park Boeldershoek B.V. uit Amsterdam
(gemachtigde: mr. E.M.N. Noordover) en de gemeente Hengelo (gemachtigde:
A. Doornbosch) (de vergunninghouders).

Inleiding

1. In deze uitspraak beoordeelt de rechtbank de beroepen van eiseres tegen de aan Solar Park Boeldershoek B.V. en de gemeente Hengelo verleende omgevingsvergunningen voor het realiseren van een zonnepark nabij de Boekelose Veldweg 21 in Hengelo. De omgevingsvergunningen zijn verleend voor een bepaalde periode, te weten 25 jaren.

1.1. Het college heeft op de beroepen gereageerd met een verweerschrift.

1.2. De rechtbank heeft de beroepen op 6 februari 2024 op zitting behandeld. Hieraan hebben deelgenomen: O.J. de Roo namens eiseres, de gemachtigde van eiseres, de gemachtigde van het college, vergezeld door J.C. Huizing, de gemachtigde van Solar Park Boeldershoek B.V., vergezeld door J. Wiegman, en de gemachtigde van de gemeente Hengelo.

Totstandkoming van de besluiten

2. Op 7 april 2023 heeft Solar Park Boeldershoek B.V. (hierna: SPB B.V.) bij het college een aanvraag ingediend voor een omgevingsvergunning om een zonnepark (deel Vattenfall) te realiseren en te handelen in strijd met het bestemmingsplan nabij de Boekelose Veldweg 21 op de percelen K3148, K3186, K3188 en K3189.

3. Op 11 april 2023 heeft de gemeente Hengelo bij het college een aanvraag ingediend voor een omgevingsvergunning om een zonnepark (deel gemeente) te realiseren

en te handelen in strijd met het bestemmingsplan nabij de Boekelose Veldweg 21 op de percelen K2004, K3184, K3193, K3198, K3856 en K3857.

4. De ontwerpbesluiten tot verlening van de vergunningen hebben van 3 mei 2023 tot en met 13 juni 2023 ter inzage gelegen. Eiseres heeft een zienswijze ingediend. Deze zienswijze heeft niet geresulteerd in wijzigingen van de ontwerpbesluiten.

5. In de bestreden besluiten van 3 augustus 2023 heeft het college de door SPB B.V. en de gemeente Hengelo gevraagde omgevingsvergunningen verleend voor de activiteit 'bouwen van een bouwwerk', als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid aanhef en onder a, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de activiteit 'afwijken van het bestemmingsplan' als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid aanhef en onder c, van de Wabo. Hierbij is toepassing gegeven aan het bepaalde in artikel 2.12, eerste lid aanhef en onder a, onder 3°, van de Wabo.

Beoordeling door de rechtbank

6. De rechtbank beoordeelt de door het college verleende omgevingsvergunningen aan SPB B.V. en de gemeente Hengelo die het mogelijk maken het zonnepark Boeldershoek in twee delen te realiseren. Zij doet dat aan de hand van de beroepsgronden van eiseres. Omdat de door eiseres ingediende beroepsgronden tegen de twee omgevingsvergunningen identiek zijn, zal de rechtbank de zaken gezamenlijk bespreken.

7. De rechtbank oordeelt dat de beroepen ongegrond zijn. Hierna legt de rechtbank uit hoe zij tot dit oordeel komt en welke gevolgen dit oordeel heeft.

Juridisch kader

8. Op 1 januari 2024 zijn de Omgevingswet en de Invoeringswet Omgevingswet in werking getreden. Als een aanvraag om een omgevingsvergunning is ingediend vóór het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet blijft op grond van artikel 4.3, aanhef en onder a, van de Invoeringswet Omgevingswet het recht zoals dat gold onmiddellijk vóór dat tijdstip van toepassing tot het besluit op die aanvraag onherroepelijk wordt, met uitzondering van artikel 3.9, derde lid, eerste zin, van de Wabo.

De aanvragen om een omgevingsvergunning zijn ingediend op 7 en 11 april 2023. Dat betekent dat in dit geval het recht zoals dat gold vóór 1 januari 2024 van toepassing blijft.

9. Voor de relevante wet- en regelgeving wordt verwezen naar de bijlage die onderdeel van deze uitspraak uitmaakt.

Het beroep

De Omgevingsverordening

10. Eiseres stelt zich op het standpunt dat de omgevingsvergunningen zijn verleend in strijd met de Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hierna: de Omgevingsverordening). Daartoe voert eiseres in de eerste plaats aan dat sprake is van strijd met artikel 2.1.8.2. (de zonneladder), omdat het gaat om een monofunctioneel zonnegebied, zodat trede 3 van de

zonneladder (monofunctionele zonnevelden op agrarische grond of op water, primair gericht op produceren van duurzame energie) van toepassing is. Het college stelt ten onrechte dat trede 2 van toepassing is. Er is namelijk geen sprake van het combineren van de productie van zonne-energie met gebiedsopgaven in stads- en dorpsranden of gebiedsontwikkelingen in de groene omgeving. Nu trede 3 van toepassing is, vloeit uit de toelichting op de Omgevingsverordening en de Handreiking zonnevelden voort dat verkend en gemotiveerd moet worden dat trede 1 (stimuleren van de productie van zonne-energie op daken in bebouwd gebied of gebruik maken van te bebouwen gebieden of bruikbare ruimte) en trede 2 (combineren van de productie van zonne-energie met gebiedsopgaven in stads- en dorpsranden of gebiedsontwikkelingen in de groene omgeving) niet mogelijk zijn. Dit is ten onrechte niet gebeurd.

10.1. Op grond van artikel 2.1.8.2, tweede lid, van de Omgevingsverordening kunnen zelfstandige opstellingen van zonnepanelen in de Groene Omgeving bestaan als de maatschappelijke meerwaarde is aangetoond én is aangetoond dat het verlies van ecologische en/of landschappelijke waarden in voldoende mate wordt gecompenseerd door investeringen ter versterking van de ruimtelijke kwaliteit in de omgeving. De maatschappelijke meerwaarde wordt volgens het derde lid van datzelfde artikel aangetoond vanuit (a) de mate waarin sprake is van meervoudig ruimtegebruik, (b) de maatregelen die getroffen worden om de impact op de omgeving te beperken en/of te compenseren, (c) de mate waarin wordt aangesloten op de karakteristieken van het gebied en (d) de bijdrage die geleverd wordt aan maatschappelijke doelen.

10.2. In de Handreiking zonnevelden is de Overijsselse zonneladder opgenomen. Hierin wordt vermeld dat monofunctionele zonnevelden op agrarische grond (trede 3) pas aan de orde komen als gemeente en initiatiefnemer hebben verkend en gemotiveerd dat trede 1 (stimuleren van de productie van zonne-energie op daken in bebouwd gebied of gebruik maken van te bebouwen gebieden of bruikbare ruimte) en trede 2 (het combineren van de productie van zonne-energie met gebiedsopgaven in stads- en dorpsranden en in de groene omgeving zoals klimaatmaatregelen) niet mogelijk zijn. Trede 2 is gebaseerd op de gedachte dat zuinig en zorgvuldig omgaan met de ruimte betekent dat ruimte zoveel mogelijk meervoudig wordt gebruikt. Omdat de ruimte beperkt is, is het zoveel mogelijk combineren van functies noodzakelijk. Onder, tussen en rond zonnepanelen is altijd ruimte 'over'. Deze ruimte dient zoveel mogelijk nuttig gebruikt te worden. Nuttig betekent dat meerdere maatschappelijke opgaven worden bediend, naast de energieopgave. Bij maatschappelijke opgaven in het landelijk gebied kan, naast de productie van duurzame energie, gedacht worden aan de transitie naar kringlooplandbouw, klimaatmaatregelen en biodiversiteit. Ook kan het zinvol zijn lokale of regionale wensen te combineren met zonnevelden, zoals recreatieve gebieden, zorgfuncties of stadslandbouw.

10.3. In de toelichting op de Omgevingsverordening wordt aangegeven dat de toepassing van de zonneladder verplicht is bij initiatieven voor zonnevelden in de Groene Omgeving. De zonneladder geeft de voorkeursvolgorde aan bij de verdeling van de opwekopgave voor zonne-energie. Daarbij geldt dat alleen medewerking wordt verleend aan monofunctionele zonnevelden (trede 3) als verkend en gemotiveerd is dat trede 1 en trede 2 niet mogelijk zijn. Gelet op de impact die (ook tijdelijke) veldopstellingen van zonnepanelen kunnen hebben op hun omgeving, zal niet alleen de maatschappelijke meerwaarde van het initiatief moeten worden aangetoond, maar zal er ook compensatie moeten plaatsvinden door extra te investeren in de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving. In

lid 3 van artikel 2.1.8.2. wordt vermeld vanuit welke criteria maatschappelijke meerwaarde kan worden aangetoond. Daarbij geldt dat niet in alle gevallen de meerwaarde op de genoemde criteria in gelijke mate te bereiken zal zijn. Het hangt immers van het geval en de locatie af waar de kansen en opgaven te vinden zijn om maatschappelijke meerwaarde te bereiken.

10.4. Het college heeft betoogd dat in deze zaak - anders dan eiseres stelt - sprake is van een trede 2 project. De maatschappelijke meerwaarde van het project kan worden afgeleid uit het landschappelijke inpassingsplan en de ruimtelijke onderbouwing, waaruit onder meer volgt dat het zonnepark met verschillende andere gebiedsopgaven wordt gecombineerd:

- het zonnepark wordt zodanig ingericht dat de biodiversiteit in het gebied wordt versterkt;
- het zonnepark wordt zodanig ingericht dat het zicht op het veld wordt weggenomen, er ruimte wordt geboden voor fauna in de omgeving en een soepele overgang wordt gerealiseerd van het zonnenveld naar het groene buitengebied van Tweekelo;
- de panelen worden zodanig opgesteld dat natuurontwikkeling tussen en onder de panelen mogelijk is, waarmee de bodemkwaliteit wordt behouden;
- het water van de zonnepanelen wordt ter plekke geborgd in de grond, waarmee droogte en bodemdaling wordt tegengegaan;
- bij de inpassing van het zonnepark is rekening gehouden met het Rijksmonument de boortoren door hekwerk en begroeiing op afstand te houden;
- op de locaties waar geen panelen komen doordat hier bijvoorbeeld bomen staan, zal er een passende invulling komen in de vorm van het laten grazen van schapen, het creëren van mogelijkheden voor biodiversiteit en/of het toevoegen van recreatie.

Door deze verschillende opgaven onder, tussen en rond de panelen te realiseren wordt de ruimte multifunctioneel gebruikt, aldus het college.

10.5. De rechtbank kan het college volgen in diens standpunt dat uit bovenstaande volgt dat sprake is van meervoudig ruimtegebruik als bedoeld in de Handreiking zonnenvelden. Het versterken van de biodiversiteit wordt in de Handreiking genoemd als voorbeeld van een maatschappelijke opgave in het landelijk gebied. Dat geldt ook voor waterberging en het tegengaan van bodemdaling. Hoewel de rechtbank het met eiseres eens is dat de meeste genoemde gebiedsopgaven (ook) kunnen worden geduid als compenserende maatregelen, kan niet worden gezegd dat er in het geheel geen sprake is van meervoudig ruimtegebruik. Dat de gebiedsopgaven alleen mogen meetellen als meervoudig ruimtegebruik als deze volledig los staan van de zonnenvelden en dus niet ook aan te merken zijn als compenserende maatregelen, volgt de rechtbank niet. Voor die opvatting vindt zij geen steun in de (toelichting op de) Omgevingsverordening of de Handreiking zonnenvelden. Verder bepaalt het derde lid van artikel 2.1.8.2. van de Omgevingsverordening dat de maatschappelijke meerwaarde kan worden aangetoond vanuit vier criteria, waaronder de mate waarin sprake is van meervoudig ruimtegebruik en de maatregelen die getroffen worden om de impact op de omgeving te beperken en/of te compenseren. In de Handreiking zonnenvelden wordt hierover opgemerkt dat niet in alle gevallen de meerwaarde op alle genoemde criteria in gelijke mate te bereiken zal zijn. Het is dus aan het college om te onderbouwen dat er sprake is van maatschappelijke meerwaarde die de impact van het zonnepark rechtvaardigt. Naar het oordeel van de rechtbank is het college daarin geslaagd. Uit de ruimtelijke onderbouwing bij de omgevingsvergunningen en het landschappelijke inpassingsplan volgt dat in meer of mindere mate aan de vier criteria van het derde lid van artikel 2.1.8.2. wordt voldaan. Daarmee heeft het college voldoende aangetoond dat er sprake is van een maatschappelijke meerwaarde.

10.6. Het college heeft voldoende onderbouwd dat er sprake is van een trede 2 project zoals bedoeld in de Handreiking zonnevelden. De beroepsgrond faalt.

11. Eiseres stelt in de tweede plaats dat de omgevingsvergunningen in strijd zijn met de Omgevingsverordening, omdat het project niet voldoet aan de 80-20 referentie (80% panelen, 20% groen).

11.1 De rechtbank overweegt dat uit de besluitvorming volgt dat er sprake is van 32,8% groen. Ter zitting is namens SPB B.V. een uitvergroete kaart van het plangebied overgelegd en een aanvullende onderbouwing gegeven van hoe tot het percentage groen is gekomen. Daarbij is betoogd dat in feite zelfs sprake is van 33,5% groen. Eiseres heeft onvoldoende gesteld om aan deze berekening te twijfelen. Zo stelt zij dat de berekening niet klopt, omdat er een buffer van vier meter rondom de panelen moet worden aangehouden. Desgevraagd kon eiseres hierop ter zitting geen toelichting geven. Verder stelt eiseres dat sprake moet zijn van 20% nieuw groen en dat bestaand groen daarbij niet meetelt. Voor die stelling vindt de rechtbank echter geen steun in de Omgevingsverordening of de toelichting daarop. De beroepsgrond faalt.

12. Ten slotte stelt eiseres dat sprake is van strijd met de Omgevingsverordening, omdat de gronden zijn aan te merken als 'goede landbouwgrond' en dergelijke grond moet worden ontzien.

12.1. De rechtbank overweegt dat de Omgevingsverordening geen verbod bevat om een zonnepark te realiseren op (goede) landbouwgrond. De Omgevingsverordening vraagt om een afweging te maken en om de keuze voor een locatie te motiveren. De bepalingen in de Omgevingsverordening waar aan getoetst dient te worden zijn er bovendien al om landbouwgrond te beschermen. Gelet op de gevolgde procedure en het gegeven dat het gebied Boeldershoek reeds in de Omgevingsvisie van de gemeente Hengelo als afweegbaar gebied voor een zonnepark is opgenomen, is de rechtbank van oordeel dat de keuze voor de locatie afdoende is gemotiveerd. De rechtbank verwijst daarbij eveneens naar wat zij in rechtsoverweging 15 overweegt. De beroepsgrond faalt.

13. Gelet op het bovenstaande oordeelt de rechtbank dat de omgevingsvergunningen niet in strijd zijn met de Omgevingsverordening. Daarbij wordt opgemerkt dat eiseres ter zitting hetgeen zij in haar beroepschrift heeft aangevoerd over de afbreuk aan de gebiedskenmerken Natuurlijke Laag en Laag van de beleving heeft laten vallen.

Omgevingsprogramma Nieuwe Energie

14. Verder stelt eiseres zich op het standpunt dat de omgevingsvergunningen in strijd zijn met het Omgevingsprogramma Nieuwe Energie van de gemeente Hengelo (hierna: het Omgevingsprogramma), omdat de omgeving onvoldoende kan meeprofiteren van het plan. Eiseres wijst daarbij ook op de 80-20-verhouding die in het Omgevingsprogramma is opgenomen.

14.1. De rechtbank overweegt dat het college voldoende inzichtelijk heeft gemaakt dat en hoe de omgeving mee kan profiteren van het project zonnepark Boeldershoek. Er is sprake van lokaal eigenaarschap van 50% voor het deel van het project dat is vergund aan SPB B.V. en 100% voor het deel dat is vergund aan de gemeente Hengelo. In de vergunningen is daarnaast opgenomen dat er gedurende de looptijd van het project

afdrachten worden gedaan aan een gebieds- en duurzaamheidsfonds. Nu de afdrachten aan de fondsen zijn opgenomen als vergunningsvoorwaarde, is daarmee voldoende geborgd dat de omgeving mee kan profiteren van het project. Voor de 80-20-verhouding verwijst de rechtbank naar wat zij reeds in rechtsoverweging 11.1. heeft overwogen. De beroepsgrond faalt.

Protocol bodemdaling

15. Verder voert eiseres aan dat de omgevingsvergunningen in strijd zijn met het bestemmingsplan 'Buitengebied', aanduiding 'Vrijwaringszone-bodemdaling', omdat er niet is voldaan aan het protocol bodemdaling.

15.1. Het college heeft in zijn verweerschrift en ter zitting gesteld dat het protocol bodemdaling is opgesteld om de economische belangen van initiatiefnemers te beschermen. Ter plaatse bestaat mogelijk een risico op bodemdaling en een initiatiefnemer dient zich daarvan bewust te zijn. Het is niet zo dat het realiseren van het zonnepark invloed heeft op de bodemdaling in de omgeving. Eiseres heeft dit niet betwist. De rechtbank overweegt daarom dat het relativiteitsvereiste van artikel 8:69a van de Algemene wet bestuursrecht (de Awb) aan een inhoudelijke beoordeling van deze beroepsgrond ten aanzien van de bodemdaling in de weg staat. De normen waarop eiseres zich beroept, strekken immers niet tot bescherming van haar belangen.

Verklaring van geen bedenkingen

16. Eiseres voert daarnaast aan dat er ten onrechte geen verklaring van geen bedenkingen (hierna: vvgb) is gevraagd aan de gemeenteraad, terwijl dit wel nodig was, omdat slechts de helft van het plangebied wordt genoemd als afweegbaar gebied voor een zonnepark in de Omgevingsvisie van de gemeente Hengelo. In het raadsbesluit dat de lijst van gevallen waarvoor geen vvgb nodig is uitbreidt, wordt als voorwaarde gesteld dat er voldaan moet worden aan de Omgevingsvisie.

16.1. De rechtbank overweegt dat de raad van de gemeente Hengelo op 1 februari 2023 de lijst van categorieën van gevallen waarvoor een vvgb niet is vereist heeft uitgebreid met "(bouw)projecten/activiteiten voor het realiseren van zonnenvelden in de gebieden zoals aangegeven op de kaart behorende bij de lijst met categorieën van gevallen, mits voldaan wordt aan de omgevingsvisie 'Hengeloos Buiten' en het 'Omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030'". De kaart die bij het raadsbesluit is opgenomen geeft duidelijk zowel het noordelijk deel van het projectgebied als het zuidelijk deel van het projectgebied aan. Met de verwijzing naar de kaart heeft de raad daarom onmiskenbaar het gehele projectgebied aangewezen als gebied waarvoor, indien er een zonnepark wordt gerealiseerd, geen vvgb van de raad nodig is. Dat sprake zou zijn van strijd met de Omgevingsvisie, omdat daarin slechts de helft van het gebied wordt aangemerkt als afweegbaar gebied voor een zonnepark, volgt de rechtbank niet. Ook in de Omgevingsvisie is op de kaarten (Visiekaart Tweekelo en themakaart grootschalige opwek zonnepanelen) immers het gehele projectgebied aangeduid als afweegbaar gebied zon. Dat in de tekst van de Omgevingsvisie wordt vermeld dat "een klein deel ten noordwesten van Tweekelo (het gebied achter de stoomleiding) mogelijk geschikt is voor zonnenvelden" en hier het zuidelijk deel van het projectgebied abusievelijk niet wordt genoemd, maakt niet dat sprake is van strijd met de Omgevingsvisie. Eiseres heeft in een zienswijze naar aanleiding van het ontwerp van de Omgevingsvisie gewezen op deze discrepantie tussen de tekst en de kaarten. In de Nota zienswijzen Ontwerp omgevingsvisie Hengeloos Buiten is hierop aangegeven dat deze tekst

moet worden aangepast, omdat ook het gebied ten zuiden van de stoomleiding is aangegeven als afweegbaar gebied voor zonnevelden. Met deze Nota zienswijzen heeft de raad bij besluit van 7 oktober 2020 ingestemd. Naar het oordeel van de rechtbank kan er dan ook geen misverstand bestaan over de bedoeling en de besluitvorming van de raad. De beroepsgrond faalt.

Zorgvuldigheid voorbereiding

17. Eiseres voert verder aan dat de omgevingsvergunningen onzorgvuldig zijn voorbereid, omdat eiseres onvoldoende bij de voorbereiding is betrokken.

17.1. De rechtbank volgt eiseres niet in dit standpunt. Het college heeft de wettelijke procedure gevolgd en daarnaast een participatietraject doorlopen waarbij eiseres meerdere keren is uitgenodigd om deel te nemen om inspraak te geven op het voorgenomen project. Dat eiseres ervoor heeft gekozen niet deel te nemen aan het participatietraject, maakt niet dat de voorbereiding van de omgevingsvergunningen onzorgvuldig is geweest. De beroepsgrond slaagt niet.

Aantasting van Tweekelo

18. Tot slot voert eiseres aan dat de omgevingsvergunningen leiden tot een onacceptabele aantasting van Tweekelo en dat het college in de belangenafweging tot de conclusie had moeten komen dat een zonnepark op deze locatie niet wenselijk is.

18.1. Het college heeft een afweging gemaakt tussen aan de ene kant het (landelijke) belang dat bestaat uit de opgave die er ligt op het gebied van de energietransitie en duurzame opwek van energie en aan de andere kant het belang van het behoud van een groene omgeving. Van belang acht de rechtbank dat het college heeft aangetoond een zorgvuldig traject te hebben doorlopen waarbij op het gehele grondgebied van de gemeente is gezocht naar de meest geschikte locatie voor een zonnepark. Daarbij is niet alleen gekeken naar Tweekelo, maar ook naar andere locaties. Dat het gebied Boeldershoek uiteindelijk het meest geschikt is bevonden, betekent niet dat het college de belangen niet goed heeft afgewogen. Het college heeft overwogen dat het projectgebied is ingeklemd tussen een industriële stadsrand, het bedrijventerrein van Twence en een aanwezige stoomleiding en dat deze elementen hun invloed hebben op het karakter van het projectgebied. De raad heeft bij het opstellen van de Omgevingsvisie doorslaggevend belang gehecht aan de invloed die de omliggende bedrijventerreinen hebben op het gebied. Zowel ten noorden, ten westen als ten zuiden van het projectgebied zijn bedrijven gevestigd. Ook zijn er vrijwel geen direct omwonenden. Verder is overwogen dat door een goede landschappelijke inpassing de overgang tussen de buurtschap Tweekelo en het naastgelegen meer industriële gebied beter wordt vormgegeven. De rechtbank begrijpt de angst van eiseres, zoals ter zitting toegelicht, dat er steeds meer stukjes van Tweekelo worden afgesnoept totdat er uiteindelijk niets meer overblijft. Als het gaat om dit specifieke stukje van Tweekelo is de rechtbank echter van oordeel dat het college, mede gelet op het feit dat de omgevingsvergunningen zijn verleend voor bepaalde tijd, in redelijkheid een groter gewicht heeft kunnen toekennen aan het belang van de duurzame energieopwekking.

Conclusie en gevolgen

19. De beroepen zijn ongegrond. Dat betekent dat de op 3 augustus 2023 aan SPB B.V. en aan de gemeente Hengelo verleende omgevingsvergunningen in stand blijven. Eiseres krijgt daarom het griffierecht niet terug. Zij krijgt ook geen vergoeding van haar proceskosten.

Beslissing

De rechtbank verklaart de beroepen ongegrond.

Deze uitspraak is gedaan door mr. E. Hoekstra, rechter, in aanwezigheid van mr. J.P. Fortuin, griffier. De uitspraak is uitgesproken in het openbaar op

19 MRT 2024

griffier

rechter

Een afschrift van deze uitspraak is verzonden aan partijen op:

19 MRT 2024

Informatie over hoger beroep

Een partij die het niet eens is met deze uitspraak, kan een hogerberoepschrift sturen naar de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State waarin wordt uitgelegd waarom deze partij het niet eens is met deze uitspraak. Het hogerberoepschrift moet worden ingediend binnen zes weken na de dag waarop deze uitspraak is verzonden. Kan de indiener de behandeling van het hoger beroep niet afwachten, omdat de zaak spoed heeft, dan kan de indiener de voorzieningenrechter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State vragen om een voorlopige voorziening (een tijdelijke maatregel) te treffen.

Op het hoger beroep tegen deze uitspraak is de Crisis- en herstelwet van toepassing. Op grond van artikel 1.6a van de Crisis- en herstelwet kunnen na de genoemde zes weken geen gronden meer worden aangevoerd.

Bijlage: wet- en regelgeving

De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht luidt – voor zover van belang – als volgt:

Artikel 2.1

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een project uit te voeren, voor zover dat geheel of gedeeltelijk bestaat uit:

a. het bouwen van een bouwwerk,

(...)

c. het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met een bestemmingsplan, een beheersverordening, een exploitatieplan, de regels gesteld krachtens artikel 4.1, derde lid, of 4.3, derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening of een voorbereidingsbesluit voor zover toepassing is gegeven aan artikel 3.7, vierde lid, tweede volzin, van die wet,

Artikel 2.12

1. Voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, kan de omgevingsvergunning slechts worden verleend indien de activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en:

a. indien de activiteit in strijd is met het bestemmingsplan of de beheersverordening;

(...)

3°. in overige gevallen, indien de motivering van het besluit een goede ruimtelijke onderbouwing bevat;

De Omgevingsverordening van de provincie Overijssel luidt – voor zover van belang – als volgt:

Artikel 2.1.8.1 Begripsbepalingen

In deze titel wordt verstaan onder:

a. Zelfstandige opstelling van zonnepanelen: installatie voor de opwekking van zonne-energie die niet gecombineerd wordt met bebouwing, maar zelfstandig opgesteld is in het vrije veld.

Artikel 2.1.8.2 Realisatie zelfstandige opstelling zonnepanelen

Lid 1

In de Groene Omgeving mogen zelfstandige opstellingen van zonnepanelen uitsluitend worden toegestaan als tijdelijk (mede)gebruik van de gronden.

Lid 2

Bestemmingsplannen voorzien uitsluitend in de opstelling van zelfstandige opstellingen van zonnepanelen in de Groene Omgeving als de maatschappelijke meerwaarde is aangetoond én is aangetoond dat het verlies van ecologische en/of landschappelijke waarden in voldoende mate wordt gecompenseerd door investeringen ter versterking van de ruimtelijke kwaliteit in de omgeving.

Lid 3

De maatschappelijke meerwaarde als bedoeld in lid 2 dient te worden onderbouwd vanuit de volgende criteria:

a. De mate waarin sprake is van meervoudig ruimtegebruik;

-
- b. Maatregelen die getroffen worden om de impact op de omgeving te beperken en/of te compenseren;
 - c. De mate waarin wordt aangesloten op de karakteristieken van het gebied;
 - d. De bijdrage die geleverd wordt aan maatschappelijke doelen.

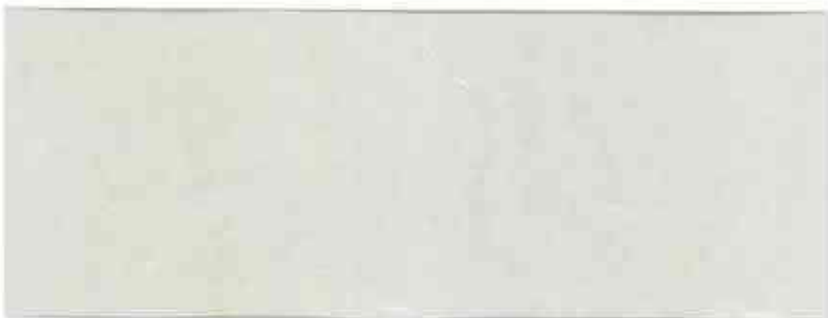
Lid 4

In aanvulling op het gestelde onder 2 geldt voor nieuwe ontwikkelingen die plaatsvinden op gronden die vallen binnen het ontwikkelingsperspectief Ondernemen met Natuur en Water en die niet zijn aangeduid als Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)), geldt de voorwaarde dat de compensatie door investeringen ter versterking van ruimtelijke kwaliteit in de omgeving gericht dienen te zijn op de versterking van de kwaliteit van natuur, water en landschap.

Rechtspraak Overijssel

PostNL
Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

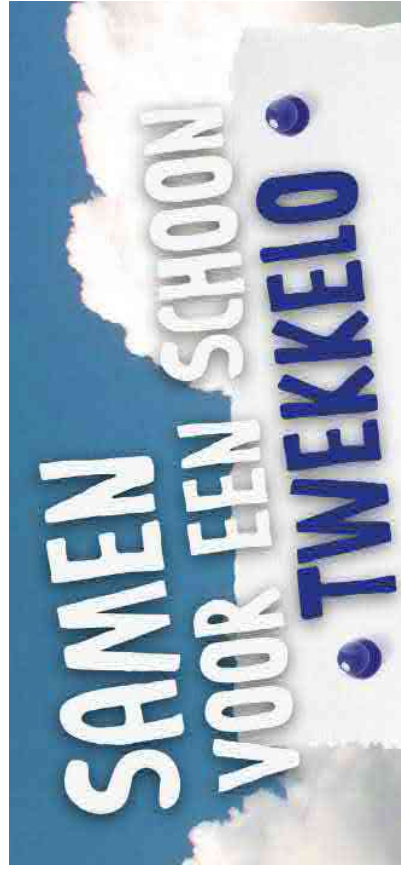

ZX1CD - 新入20XDX#00#0000

Postbus 10067, 8000 GB Zwolle

An aerial photograph of a vast solar farm. The image shows a dense grid of blue photovoltaic panels, separated by dark, narrow access paths. The perspective is from directly above, looking down at the rows of panels that stretch across the landscape.

#WijZijnTwekkelo!

Wij zijn tegen zonneparken op
prachtige landbouwgrond.

Gemeenteraad

De gemeenteraad is het hoogste bestuursorgaan van de gemeente en vertegenwoordigt de stad en alle Hengeloërs. Hengeloërs kiezen raadsleden eens per 4 jaar. De gemeenteraad van Hengelo bestaat uit 37 leden.

Wij blijven
doorgaan met
verzet!

Participatie?!

- 2020 (Q4) Omgevingsvisie Hengeloos buiten
- 2021 (Q3) Opdracht voor netaansluiting voor zonnenveld
- 2022 (Q1) Omgevingsprogramma Nieuwe energie Hengelo

Bron: Oprichten B.V. voor zonnenveld Boeldershoek 10 oktober 2023

Zonnenveld Boeldershoek te Hengelo

Gemeente Hengelo

5 apr. 2024 - Aankondiging van een opdracht - algemene richtlijn, standaardregeling

Sluitingsdatum

3 jun. 2024, 11:00

Procedure

Openbaar

Type opdracht

Leveringen

Durft u deze gok echt aan met 10,5 miljoen?

Voorbeeldje!

1. Doel jullie documenten

Lokaal	Omgevingsplan Hengeloos buiten	3-10-2020 vastgesteld door de gemeenteraad	Heeft zijn de zoekgebieden voor zonnepanelen vastgesteld.	De doelstellingen voor 2030 van 136 GWh en te vullen in lokale gebieden. Ten minste 67 GWh via grootschalige opwekking via zonnepanelen.	Zoekgebieden vaststellen in de gemeentelijke omgevingsplanning.
Lokaal	Omgevingsprogramma Nieuwe Energie Hengelo	1-4-2021 heeft het vastgesteld door het college van 1 en 10 en openbaar voor inspraak.	Van zoekgebied naar zoeklocaties.	De bijdrage aan de RED: Tweente opgevoerd naar 130 GWh om te vullen via grootschalige opwekking van zonnepanelen.	Afwegingsplan.

2. Omgevingsvisie Hengeloos buiten

“Daarnaast achten we in het noordwestelijk deel van het Hengelse deel van Tweekelo een gebied afweegbaar voor realisatie van een groter zonneveld. De stoomleiding zorgt voor een geïsoleerde ligging van het deel van Tweekelo dat is gelegen tussen het bedrijventerrein Twentekanaal Zuid en de stoomleiding.”

3. Omgevingsprogramma Nieuwe energie Hengelo

Behandelaanbod

Onderwerp	Alternatievenstudie tracé ondergrondse 110 kV kabelverbinding Almelo Mosterdpot – Hengelo Weideweg		
Zaaknummer	3732940	Portefeuillehouder	Gerard Gerrits
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	De raad wordt voorgesteld om: 1. het raadsbesluit van 8 juni 2022 met besluitnummer 3301504 aan te vullen met een zesde overweging: Kennis te nemen van de overwegingen in de Notitie integrale kabeltracéstudie Almelo Mosterdpot –Hengelo Weideweg en de Oplegnotitie alternatievenafweging en tracékeuze ondergrondse 110 kV verbindingen Hengelo 2. en deze beide notities mede ten grondslag te leggen aan de motivering van het besluit om te kiezen voor het voorkeurstracé zoals dat vastgelegd is in het parapluplan ondergrondse 110 kV kabelverbinding Almelo Mosterdpot – Hengelo Weideweg		
Historie	Op 8 juni 2022 heeft de raad de volgende bestemmingsplannen vastgesteld: - het parapluplan ondergrondse 110 kV kabelverbinding Hengelo Weideweg – Hengelo Oele - het parapluplan ondergrondse 110 kV kabelverbinding Almelo Mosterdpot – Hengelo Weideweg Tegen deze plannen heeft St. Twickel beroep aangetekend bij de Raad van State. Dit beroep zal worden behandeld in een zitting op 28 mei 2024. Bij de voorbereiding van het verweerschrift is bij het juridisch overleg (intern en extern) gebleken dat volgens recente jurisprudentie de kabeltracéstudie onderdeel had moeten uitmaken van het raadsbesluit. Met de twee voorliggende raadzaken 3733068 (Hengelo Weideweg-Hengelo Oele) en 3732940 (Almelo Mosterdpot – Hengelo Weideweg) wordt het eerdere besluit aangevuld. Voor de raadsleden is er op maandag 22 april een technisch beraad georganiseerd.		

Raad	24 april 2024	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	De raad kan over dit voorstel met elkaar en het college in debat.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3732940	dijkhuis, geri	RL-RO	Gerard Gerrits
ONDERWERP			
3732940 - Alternatievenstudie tracé ondergrondse 110 kV kabelverbinding Almelo Mosterdpot - Hengelo Weideweg			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

1. het raadsbesluit van 8 juni 2022 met besluitnummer 3301504 aan te vullen met een zesde overweging: Kennis te nemen van de overwegingen in de Notitie integrale kabeltracéstudie Almelo Mosterdpot –Hengelo Weideweg en de Oplegnotitie alternatievenafweging en tracékeuze ondergrondse 110 kV verbindingen Hengelo
2. en deze beide notities mede ten grondslag te leggen aan de motivering van het besluit om te kiezen voor het voorkeurstracé zoals dat vastgelegd is in het parapluplan ondergrondse 110 kV kabelverbinding Almelo Mosterdpot – Hengelo Weideweg

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3732940	dijkhuis, geri	RL-RO	Gerard Gerrits
ONDERWERP			
3732940 Kabeltracéstudie tracé ondergrondse 110 kV kabelverbinding Almelo Mosterdpot – Hengelo Weideweg			

BESLUIT

De gemeenteraad besluit:

- 1. het raadsbesluit van 8 juni 2022 met besluitnummer 3301504 aan te vullen met een zesde overweging: Kennis te nemen van de overwegingen in de notitie Integrale kabeltracéstudie Almelo Mosterdpot –Hengelo Weideweg en de oplegnotitie Alternatievenafweging en tracékeuze ondergrondse 110 kV verbindingen Hengelo*
- 2. en deze beide notities mede ten grondslag te leggen aan de motivering van het besluit om te kiezen voor het voorkeurstracé zoals dat vastgelegd is in het parapluplan ondergrondse 110 kV kabelverbinding Almelo Mosterdpot – Hengelo Weideweg*

INLEIDING

Op 8 juni 2022 heeft de raad het parapluplan ondergrondse 110 kV kabelverbinding Almelo Mosterdpot – Hengelo Weideweg vastgesteld. Tegen dit plan heeft St. Twickel beroep aangetekend bij de Raad van State. Dit beroep zal worden behandeld in een zitting op 28 mei 2024.

ARGUMENTEN

1.1 De kabeltracéstudie moet onderdeel worden van het raadsbesluit tot vaststelling van het parapluplan
St. Twickel heeft per brief op 26 januari 2024 een aanvullend beroepschrift ingediend. In de brief voert St. Twickel aan dat niet is onderzocht door de raad of er voor de voorkeurstracé's minder belastende alternatieven zijn. De tracé's zouden alleen maar zijn gekozen omdat deze de gronden van zo min mogelijk eigenaren doorkruisen, aldus het verweer van Twickel.

Bij de voorbereiding van het verweerschrift is bij het juridisch overleg (intern en extern) gebleken dat volgens recente jurisprudentie de kabeltracéstudie van het tracé onderdeel had moeten uitmaken van het raadsbesluit. Wij adviseren dit alsnog te doen.

Het voorkeurstracé is ambtelijk wel getoetst en naar aanleiding daarvan zijn ook aanpassingen doorgevoerd.

KANTTEKENINGEN

n.v.t.

VERVOLG

BIJLAGEN

Bijlage 1: notitie Integrale kabeltracéstudie Almelo Mosterdpot –Hengelo Weideweg

Bijlage 2: oplegnotitie Alternatievenafweging en tracékeuze ondergrondse 110 kV verbindingen Hengelo

AAN Gemeente Hengelo, t.a.v. P. Hester,
G. Dijkhuis en M. van Dijk

DATUM 26 maart 2024
REFERENTIE
VAN Freek van Tongeren en Marita
Blomaard

ONDERWERP Oplegnotitie alternatievenafweging en tracékeuze ondergrondse 110 kV verbindingen Hengelo

TER INFORMATIE

TER BESLUITVORMING

1. Inleiding

TenneT TSO werkt aan de versterking en de uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk in de provincie Overijssel. Hiertoe worden onder meer twee nieuwe ondergrondse 110 kV kabelverbindingen gerealiseerd, tussen bestaande hoogspanningsstations: een verbinding tussen Almelo Mosterdpot (AMLM) en Hengelo Weideweg (HGLW) en een verbinding tussen Hengelo Weideweg (HLGW) en Hengelo Oele. Beide tracé's zijn planologisch vastgelegd in bestemmingsplannen. Voor zover de tracé's liggen op grondgebied van de gemeente Hengelo, zijn dit het 'Parapluplan ondergrondse 110 kV kabelverbinding Almelo Mosterdpot – Hengelo Weideweg' en het 'Parapluplan ondergrondse 110 kV kabelverbinding Hengelo Weideweg – Hengelo Oele', beide vastgesteld door de gemeenteraad van Hengelo op 8 juni 2022.

Aan beide tracé's ligt een haalbaarheidsstudie ten grondslag. In deze haalbaarheidsstudies zijn verschillende alternatieven beschouwd. Een zorgvuldige afweging van alle relevante factoren en belangen heeft geleid tot de voorkeurstracé's zoals die in de parapluplannen zijn vastgelegd.

In deze oplegnotitie wordt kort ingegaan op de werkwijze van TenneT bij de totstandkoming van een voorkeurstracé. Voorts worden voor beide tracé's de belangrijkste bevindingen en conclusies uit deze haalbaarheidsstudies toegelicht. De *Notitie integrale kabeltracéstudie AMLM-HGLW* en de *Integrale kabeltracéstudie HGLW-HGLO, haalbaarheidsstudie voor aanleg van 110 kV circuits* zijn aan deze oplegnotitie gehecht.

2. Werkwijze TenneT bij de totstandkoming voorkeurstracé

TenneT voert jaarlijks analyses van het elektriciteitsnetwerk uit om toekomstige knelpunten te identificeren. Als er knelpunten worden geconstateerd, dan wordt eerst gezien of het mogelijk is bestaande hoogspanningsverbindingen op te waarderen. Is dat niet zo, dan worden nieuwe hoogspanningsverbindingen gerealiseerd.

In dit geval is het niet mogelijk de bestaande hoogspanningsverbindingen op te waarderen. Dan blijft alleen de optie over om een nieuwe verbinding te realiseren. Bij het identificeren van daarvoor geschikte tracés maakt TenneT gebruik van een vaste werkwijze, waarbij een haalbaarheidsstudie wordt verricht en alternatieven worden afgewogen. Alle projecten van TenneT worden langs deze werkwijze verricht. Deze werkwijze is niet vastomlijnd, maar wordt continu geëvalueerd, mede aan de hand van geldende wetgeving

en beleidskaders.

Volgens de vaste werkwijze van TenneT vindt er eerst een afbakening van het zoekgebied plaats. Voor het vaststellen van het zoekgebied is maatwerk nodig, maar in de basis gaat het om een afgeleide buffer van de kortst mogelijke afstand tussen twee hoogspanningsstations. De volgende gebieden vallen binnen het zoekgebied vervolgens op voorhand af: woonwijken, gevoelig stedelijk gebied, Natura 2000-gebieden en hoogwaterbeschermingsgebied.

Binnen het zoekgebied worden vervolgens maatgevende alternatieven bepaald. Deze alternatieven zijn veelal vrije aanlegstroken van rond de 50 meter breed, zodat er in een latere fase optimalisaties van de betreffende hoogspanningsverbinding mogelijk zijn. Voor het vaststellen van alternatieven en vervolgens een voorkeurstracé zijn de volgende aspecten, in die volgorde, bepalend: omgevingsaspecten/-recht, technische haalbaarheid en maatschappelijke kosten.

De eerste beoordeling betreft een beoordeling van de omgevingsaspecten/-recht. In dat kader vindt een afweging van de volgende omgevingsaspecten plaats: ruimtebeslag (lengte in meters), archeologie en cultuurhistorie, natuur, water, bodem, doorsnijding infrastructuur, ruimtelijke beïnvloeding en veiligheid, kabels en leidingen en de doorsnijding van agrarische functies. Een uitgebreide toelichting op de verschillende omgevingsaspecten staat in beide haalbaarheidsstudies.

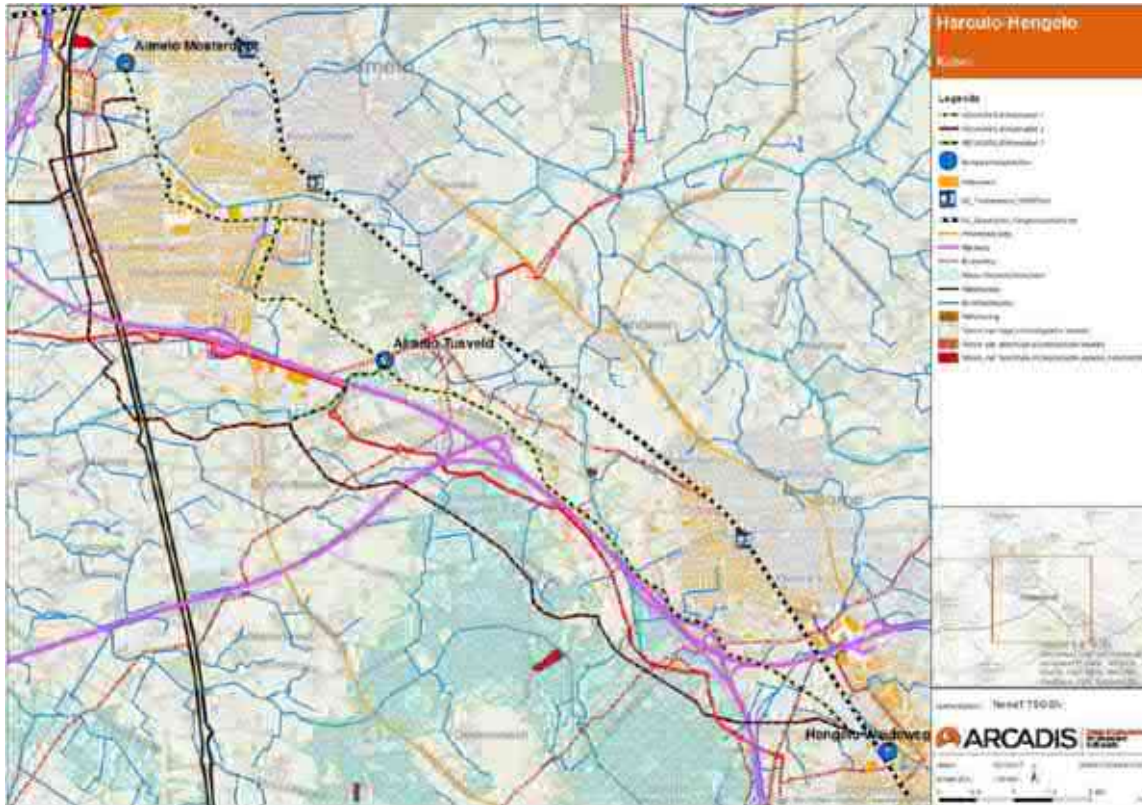
Vervolgens vindt een toets plaats op technische aspecten. De daarbij gehanteerde uitgangspunten hebben betrekking op: elektrotechnische uitgangspunten (waaronder bereikbaarheid en magneetvelden), de wijze van aanleggen (kabels in een open sleuf of kabels in een horizontaal gestuurde boring), wegkruisingen in een open sleuf en uitvoeringsaspecten. Een uitgebreide toelichting op de technische uitgangspunten staat in beide haalbaarheidsstudies.

Ten slotte worden de maatschappelijke kosten volgens de volgende afwegingscriteria betrokken: kosten voor de aanleg van de kabelverbinding, kosten voor het onderhoud en de instandhouding van de kabelverbinding en de kosten voor het verwijderen van de kabelverbinding.

3. Tracé Almelo Mosterdpot – Hengelo Weideweg

De belangrijkste bevindingen uit de haalbaarheidsstudie voor het tracé AMLM – HGLW zijn neergelegd in de *Notitie integrale kabeltracéstudie AMLM-HGLW*.¹ Hierin zijn 3 alternatieven afgewogen, aan de hand van de door TenneT opgestelde criteria, zoals hiervoor beschreven. Op basis van een bureaustudie en een terreinverkenning is de planologische en technische haalbaarheid van de alternatieven inzichtelijk gemaakt, aan de hand van de relevante afwegingscriteria. Voorts wordt gekeken naar de maatschappelijke kosten. De 3 alternatieven zijn weergegeven op onderstaande afbeelding. Per alternatief worden hierna de belangrijkste kenmerken weergegeven.

¹ Aan het tracé voor AMLM-HGLW ligt ook een haalbaarheidsstudie ten grondslag. Deze studie is echter nooit geland in een definitief rapport, als gevolg van een contractueel geschil over de scope van de opdracht. Deze studie heeft evenwel geleid tot een voorkeurstracé. De totstandkoming hiervan is in deze notitie uitgewerkt.

Afbeelding 1: tracé alternatieven AMLM-HGLW

3.1 Alternatief 1: ten noorden van de A35

Omschrijving alternatief

Alternatief 1 ligt geheel ten noorden van de A35. Het tracé kruist direct na vertrek van het station Hengelo Weideweg de spoorlijn Almelo-Hengelo. Het tracé ligt waar mogelijk parallel en op korte afstand aan de zuidzijde van de gecombineerde 380/110 kV verbinding tussen de stations Hengelo Weideweg en Almelo Tusveld, tot aan het knooppunt Azelo waar de rijkswegen A1 en A35 samenkomen. Ter hoogte van het knooppunt Buren worden de A1 en tweemaal een leiding van Gasunie gekruist, waarna het zuiden van Borne gepasseerd wordt. Bij het knooppunt Azelo buigt het tracé af in noordelijke richting, waar het aanlandt op station Almelo Tusveld. Het tracé verlaat het station Almelo Tusveld aan de westzijde. Vervolgens worden er tussen station Almelo Tusveld en het kruispunt Nijreessingel/Bornerbroeksestraat twee subvarianten beschouwd:

- Subvariant A ligt tot aan de Pastoor Ossestraat in agrarisch gebied, daarna ligt het trace in de Bornerbroekstraat.
- Subvariant B ligt vanaf AMLT110 in noordelijke richting aan de oostzijde van de Nijreesweg en volgt daarna in westelijke richting de Nijreessingel tot de Bornerbroeksestraat.

Vanaf de kruising met de Bornerbroeksestraat volgt het tracé de bestaande 110 kV lijn en ligt langs de Weezebeeksingel tot aan de Windmolenbroekweg. Vanaf hier volgt het noordelijk alternatief de 110 kV lijn tot aan station Almelo Mosterdpot, waarbij bebouwing wordt ontweken. Alternatief 1 is het kortste tracé.

Beoordeling alternatief

Uit de haalbaarheidsstudie is gebleken dat er parallel aan de bestaande lijnverbinding onvoldoende ruimte is ten opzichte van de woningen van Borne, voor het realiseren van een kabeltracé. Alternatief 1 is daarom tussen de nieuwe randweg en de A1/A35 geprojecteerd. Vanwege de aanwezige begroeiing, de ongelijkvloerse kruising van de Deldensestraat en verkeershinder tijdens de aanleg, is een kabeltracé in een open sleuf langs de Amerikalaan zeer moeilijk tot niet haalbaar. Ter hoogte van de Vormerij en Kluft is ruimte voor het realiseren van in/uittredepunten voor een boring. De afstand tussen deze punten is echter ruim 1200 meter, waardoor het gebied in ten minste twee boringen overbrugd moet worden. Het realiseren van een in/uittredepunt met moflocatie in het tussenliggende gebied wordt vanwege ruimtegebrek moeilijk haalbaar, dan wel onmogelijk geacht.

De twee subvarianten langs enerzijds de Bornerbroekstraat en anderzijds ten oosten van de Nijreesweg zijn onderzocht omdat een tracé parallel aan de bestaande hoogspanningsverbinding tussen Almelo Mosterdpot en Almelo Tusveld langs de A349 niet haalbaar wordt geacht. Uit de terreinverkenning is echter gebleken dat een tracé langs de Bornerbroekstraat niet haalbaar wordt geacht omdat hierlangs onvoldoende ruimte is voor een kabelverbinding. De aanleg van een tracé langs de Nijreesweg wordt in een open sleuf evenmin haalbaar geacht. Het uitvoeren van een boring is niet onmogelijk maar wordt wel moeilijk geacht in verband met de aanwezigheid van het Nijreesbosch en de ongelijkvloerse kruising met de Nijreessingel. Hoewel alternatief 1 het kortste tracé is, moet worden geconcludeerd dat alternatief 1 slecht scoort op technische haalbaarheid.

3.2 Alternatief 2: ten zuiden van de A35

Omschrijving alternatief

Het zuidelijk alternatief ligt grotendeels ten zuiden van de Rijksweg A35 en is langer dan het noordelijk alternatief. Het tracé kruist direct na vertrek van het station Hengelo Weideweg de spoorlijn Almelo-Hengelo. Na de kruising met de spoorlijn ligt het tracé in agrarisch gebied en worden een Gasunie leiding, het overstromingsgebied Woolde en Rijksweg A35 gekruist. Het tracé doorkruist het landgoed Twickel, dat is aangemerkt als Natuur Netwerk Nederland (NNN) gebied. In dit gebied wordt tweemaal een Gasunie leiding gekruist.

Het tracé ligt parallel aan de Arkmansweg en kruist de A1 richting de Bolscher Landen. Tussen de A1 en Bornerbroek kruist het tracé een Gasunie leiding en ligt in agrarisch gebied ten oosten en ten noorden van Bornerbroek. Hierna wordt de zijtak Delden – Almelo van de Twentekanalen gekruist en vervolgt het tracé in noordelijke richting parallel aan het kanaal en wordt de A35 gekruist. Na de kruising met de A35 ligt het tracé parallel aan de 380 kV lijn HGL-ZWL tot voorbij het waterbassin Leemslagen.

Ten noorden van de Stokkelerweg buigt het tracé naar het oosten en wordt de zijtak Delden – Almelo van de

Twentekanalen een tweede maal gekruist, alsook een Gasunie leiding en de Hooilaan waarna het tracé de 110 kV lijn Almelo Tusveld-Almelo Mosterdpot. Vanaf dit punt volgt het tracé de bestaande lijnverbinding tot het station Almelo Mosterdpot. Alternatief 2 langer dan alternatief 1, maar korter dan alternatief 3.

Beoordeling alternatief

Het agrarisch gebied waar alternatief 2 doorloopt, leent zich ter plaatse van Woolderbroekweg voor een in/uittredepunt voor de kruising van de A35 en de waterplassen. In de weilanden kunnen in/uittredepunten worden gecreëerd om de bosgebieden in boring te kruisen. Voor het kruisen van de A1 is voldoende ruimte. De kruising van de Pastoor Ossestraat kan voorts op voldoende afstand tot de bebouwing worden gekruist. Op technische haalbaarheid scoort alternatief 2 het beste. Alternatief 2 heeft wel het meeste ruimtebeslag op NNN-gebieden, maar van een (onevenredige) aantasting van natuurwaarden is geen sprake. Het landgoed zal voornamelijk in boringen gekruist worden om eventuele verstoringen te beperken.

3.3 Alternatief 3: oversteek tussen noordelijk en zuidelijk alternatief

Omschrijving alternatief

De oversteek tussen het zuidelijk en noordelijk alternatief maakt het niet alleen mogelijk om het zuidelijk alternatief af te takken naar station AMLT110, maar ook een hybride tracé te maken waar een deel van het zuidelijk alternatief met het noordelijk alternatief wordt gecombineerd. Voor de oversteek is gekeken naar de mogelijkheden langs de Maatkampsweg.

Beoordeling alternatief

Voor alternatief 3 geldt, net als voor alternatief 1, dat er parallel aan de bestaande lijnverbinding onvoldoende ruimte is ten opzichte van de woningen van Borne voor het realiseren van een kabeltracé. Het eerste stuk van alternatief 3 (dat gelijkloopt al alternatief 1) is daarom tussen de nieuwe randweg en de A1/A35 geprojecteerd. Zoals ook bij de beoordeling van alternatief 1 weergegeven, is een kabeltracé vanwege ruimtegebrek technisch zeer moeilijk, dan wel onmogelijk.

3.4 Voorkeursalternatief: alternatief 2

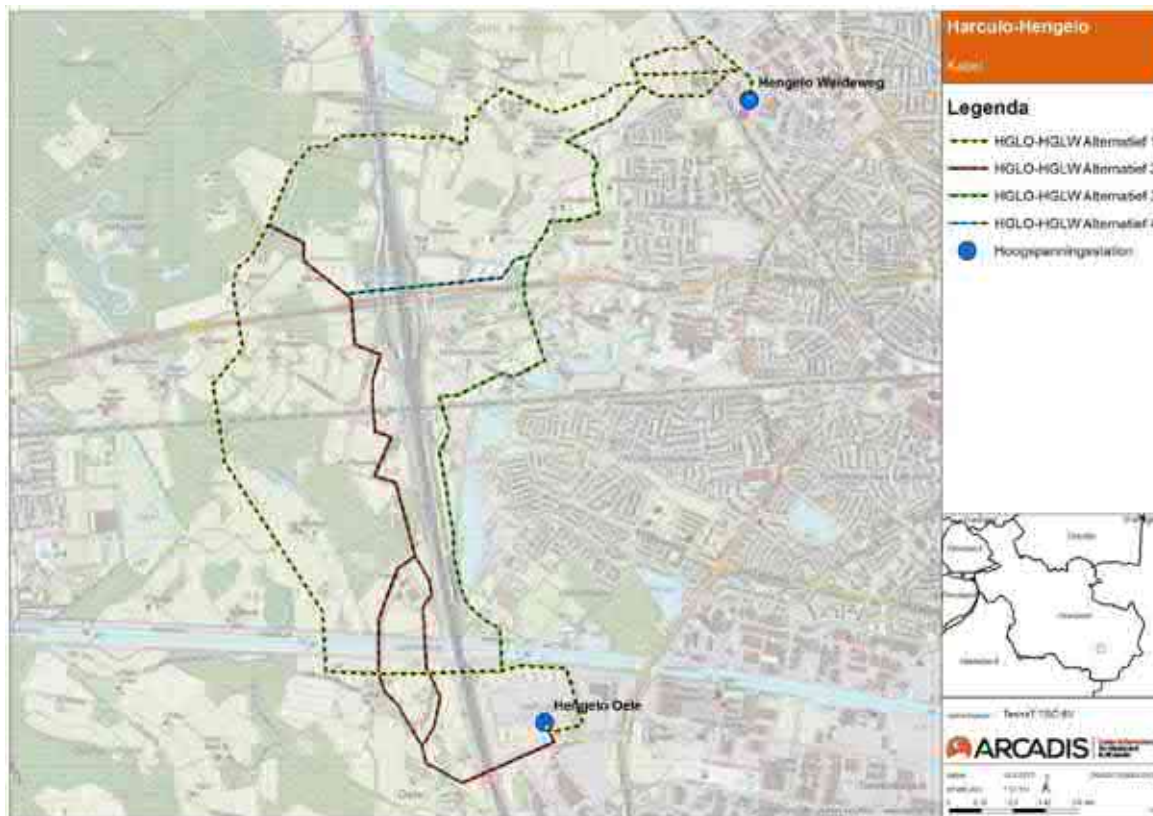
De alternatieven zijn tegen elkaar afgewogen aan de hand van zowel de omgevingsaspecten als de technische aspecten. Op basis van de technische uitgangspunten moet echter worden geconcludeerd dat alleen alternatief 2 technisch haalbaar is. Hoewel alternatief 2 niet het kortste tracé is en tevens het meeste ruimtebeslag op het NNN heeft, is alternatief 2 – alles afwegend – het beste alternatief. Dit heeft ertoe geleid dat alternatief 2 als voorkeursalternatief is voorgedragen en als zodanig is vastgelegd in het parapluplan.

4. Tracé Hengelo Weideweg – Hengelo Oele

Aan de keuze voor het voorkeurstracé ligt de *Integrale kabeltracéstudie HGLW-HGLO, haalbaarheidsstudie voor aanleg van 110 kV circuits* ten grondslag.² In deze haalbaarheidsstudie zijn 4 alternatieven onderzocht, aan de hand van de door TenneT opgestelde criteria, zoals eerder in deze notitie beschreven. Op basis van een bureaustudie en een terreinverkenning is de planologische en technische haalbaarheid van de alternatieven inzichtelijk gemaakt, aan de hand van de relevante afwegingscriteria. Voorts wordt gekeken

² Integrale kabeltracéstudie HGLW-HGLO, haalbaarheidsstudie voor aanleg van 110 kV circuits, Arcadis, 7 juli 2017.

naar de maatschappelijke kosten. De 4 alternatieven zijn weergegeven op onderstaande afbeelding. Per alternatief worden hierna de belangrijkste kenmerken weergegeven.

Afbeelding 2: tracéalternatieven HGLW-HGLO

4.1 Alternatief 1: ten westen van de A35

Omschrijving alternatief

Alternatief 1 is gelegen aan de westzijde van de A35. Dit alternatief ligt het verst van de bestaande infrastructuur en is zoveel mogelijk getraceerd langs open plekken in het landgoed Twickel, om de eventuele beïnvloeding van het tot het NNN behorende gebied zoveel mogelijk te beperken. Alternatief 1 is het langste tracé-alternatief.

Beoordeling alternatief

Alternatief 1 scoort het best op technische haalbaarheid. Weliswaar is dit het langste alternatief, met een groter ruimtebeslag op het NNN en op archeologisch waardevol gebied dan de meeste andere alternatieven; het is echter ook het alternatief met de meeste uitwijkmogelijkheden, de meeste ruimte tijdens de aanleg en bij onderhoud en wegens een ruime afstand tot bestaande buisleidingen zijn hiervoor relatief weinig maatregelen nodig. Van een (onevenredige) aantasting van natuurwaarden is bovendien geen sprake, ondanks het ruimtebeslag op het NNN.

4.2 Alternatief 2: ten westen van de A35, dicht langs de A35

Omschrijving alternatief

Alternatief 2 is net als alternatief 1 gelegen aan de westzijde van de A35. Anders dan alternatief 1 is alternatief 2 gelegen op korte afstand van de A35 en parallel aan bestaande buisleidingen.

Beoordeling alternatief

Alternatief 2 is – net als alternatief 1 – een lang tracé. Vanwege de ligging nabij bestaande buisleidingen, zijn er maatregelen aan buisleidingen nodig. Daarnaast ligt dit tracé in het reserveringsgebied van de A35. Mocht in de toekomst sprake zijn van een verbreding van de A35, dan heeft dit waarschijnlijk consequenties voor de ligging van de kabel. Daarmee is de toekomstbestendigheid van dit tracé een vraagteken.

4.3 Alternatief 3: tussen woonkern Hengelo en A35

Omschrijving alternatief

Alternatief 3 loopt door een agrarisch gebied tussen de woonkern van Hengelo (woonwijken Woolderes en Wilderinkshoek) en de A35. In dit gebied lopen verschillende buisleidingen van Gasunie en bestaande bovengrondse 380 kV en 110 kV verbindingen. Het alternatief loopt deels parallel aan deze bovengrondse verbindingen. Er is krappe kruising met het kanaal. Alternatief 3 is het kortste tracé-alternatief.

Beoordeling alternatief

Alternatief 3 bevat veel krappe – en daarmee moeilijk haalbare – kruisingen, met onder meer de spoorweg Zutphen-Hengelo en het Twentekanaal. Hier zijn geen uitwijkmogelijkheden voor. Ook bij dit alternatief zijn waarschijnlijk maatregelen aan buisleidingen nodig. Daarnaast ligt ook alternatief 3 in het reserveringsgebied van de A35, wat gevolgen kan hebben voor de toekomstbestendigheid van de verbinding.

4.4 Alternatief 4: langs woonkern Hengelo en halverwege kruising met A35

Omschrijving alternatief

Alternatief 4 gaat net als alternatief 3 langs de kern van Hengelo, maar kruist ten noorden van de Deldenerstraat de A35. Dit alternatief is een tussenoplossing voor de krappe kruising met het kanaal bij alternatief 3. Na kruising van de A35 gaat het tracé verder ten westen van de rijksweg, net als alternatief 2.

Beoordeling alternatief

Net als bij alternatief 2 en 3 zijn bij alternatief 4 ook maatregelen aan buisleidingen benodigd. En evenals alternatieven 2 en 3 ligt alternatief 4 in het reserveringsgebied van de A35, wat gevolgen kan hebben voor de toekomstbestendigheid van de verbinding.

4.5 Voorkeursalternatief: alternatief 1

Van de afgewogen tracé's scoort alternatief 1 het beste op technische haalbaarheid. Hoewel de andere tracé's korter zijn dan alternatief 1 en ook minder impact hebben op het NNN-gebied, brengen deze alternatieven teveel technische knelpunten met zich mee. Alternatieven 2, 3 en 4 liggen alle drie in het reserveringsgebied van de A35, wat in de toekomst knelpunten met zich mee kan brengen. Alle drie deze alternatieven liggen vlak bij buisleidingen, waardoor zeer waarschijnlijk maatregelen aan deze buisleidingen nodig zijn.

Ondanks de lengte en de ligging van het voorkeursalternatief nabij NNN-gebied, is alternatief 1 – alles afwegend – het beste alternatief. Dit heeft ertoe geleid dat alternatief 1 als voorkeursalternatief is voorgedragen en als zodanig is vastgelegd in het parapluplan.

5. Conclusie

Beide voorkeursalternatieven zijn tot stand gekomen op basis van de uitgevoerde haalbaarheidsstudies, aan de hand van door TenneT vastgestelde afwegingscriteria: omgevingsaspecten, technische uitgangspunten en een kostenafweging. Uit de studies is gebleken dat – van alle onderzochte alternatieven – alleen de voorkeursalternatieven technisch haalbaar zijn. Daarom heeft TenneT aan de gemeente Hengelo verzocht deze twee voorkeursalternatieven vast te leggen in de betreffende parapluplannen.

AAN Gemeenteraad Hengelo
KOPIE AAN Hekkelman Advocaten

DATUM 26 maart 2024
REFERENTIE A-1003989
VAN Freek van Tongeren MSc

ONDERWERP Notitie integrale kabeltracéstudie Almelo Mosterdpot-Hengelo Weideweg

TER INFORMATIE

TER BESLUITVORMING

1. PROJECTOMSCHRIJVING

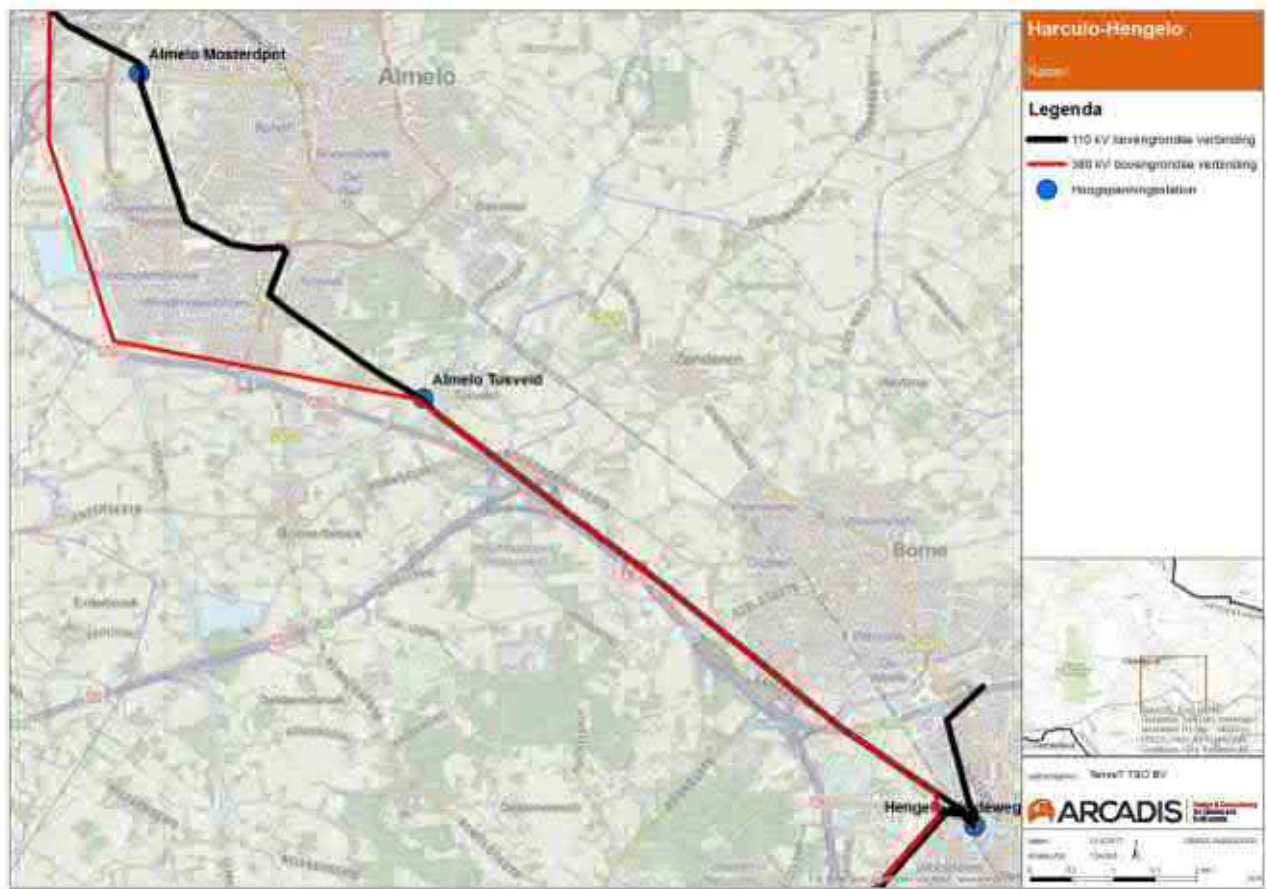
In het KCD2011 zijn in het 110kV-netdeel Harculo – Hengelo verschillende a-criterium en b-criterium knelpunten gesignaleerd. Vanwege de sterke onderlinge samenhang van deze knelpunten is de oplossing ervan onderzocht in één integrale netstudie. De studie leidde tot een goedgekeurd IV (GIV) met een voorkeursalternatief waarbij netsplitsingen zouden worden aangebracht in Nijverdal en Goor. Om tijdens onderhoudssituaties aan het n-1 criterium te kunnen voldoen dienen binnen dit programma onderstaande kabelverbindingen aangelegd te worden:

- 110kV Nijverdal – Rijssen (dubbel circuit)
- 110kV Hengelo Weideweg - Almelo Mosterdpot (enkel circuit)
- 110kV Hengelo Weideweg - Hengelo Oele (enkel circuit)

De voorliggende notitie is een samenvatting van de uitgevoerde kabeltracéstudie¹, waarin de technische en planologische haalbaarheid van de verschillende alternatieven is verkend en een kostenoverzicht is weergegeven van een nieuwe kabelverbinding tussen hoogspanningsstations Hengelo Weideweg (HGLW110) en Almelo Mosterdpot (AMLM110). Deze studies zijn verricht in 2017.

In deze kabeltracéstudie is gekeken naar de mogelijkheden voor kabeltracés tussen Hengelo Weideweg en Almelo Mosterdpot die het 110 kV hoogspanningsstation Almelo Tusveld (AMLT110) aandoen. Er is rekening gehouden met aanleg van een nieuw kabeltracé tussen HGLW-AMLM110 met één circuit.

¹ De haalbaarheidsstudie uit 2017 is nooit geland in een definitief rapport, als gevolg van een contractueel geschil over de scope van de opdracht. Deze studie heeft evenwel geleid tot een voorkeustracé. De totstandkoming hiervan is in deze notitie uitgewerkt.

Figuur 1: Plangebied

Het doel van de haalbaarheidsstudie is het definiëren van de mogelijkheden en onmogelijkheden voor een kabeltracé met een circuit tussen hoogspanningsstations HGLW110 en AMLM110 via hoogspanningsstation AMLT110.

Om te komen tot tracéalternatieven voor een ondergrondse hoogspanningsverbinding tussen HGLW110 en AMLM110 is stapsgewijs de volgende werkwijze voor deze haalbaarheidsstudie gevolgd:

- Uitvoeren bureaustudies om planologische en technische karakteristieken in het gebied te identificeren;
- Bepalen van alternatieve tracés voor een kabelverbinding op basis van GIS-analyse;
- Technische verificatie van de bureaustudie en aanscherpen alternatieven d.m.v. een terreinverkenning.

2. UITGANGSPUNTEN INTEGRALE TRACÉSTUDIE

Om de haalbaarheid van verschillende alternatieven te onderzoeken zijn gegevens van verschillende informatiebronnen en ontwerpstandaarden getoetst aan de vigerende normen en wetgeving.

Als basis voor de haalbaarheidsstudie zijn uitgangspunten en randvoorwaarden geformuleerd ten behoeve van de haalbaarheid. Om te beoordelen aan welke eisen de op te leveren producten moeten voldoen is een afwegingskader opgesteld.

2.1 Planologie

Ter onderbouwing van de planologische haalbaarheid is getoetst aan een aantal objectieve criteria die betrekking hebben op planologische aandachtspunten en belemmeringen. Het bijbehorende planologische afwegingskader is weergegeven in Tabel 1. Dit is een generiek afwegingskader dat is gebaseerd op het Programma van Eisen Planologische traceringsuitgangspunten en locatie-eisen (TenneT TSO B.V., 2016). In Tabel 1 is aangegeven of het betreffende afwegingscriterium in dit plangebied relevant is (een aantal aspecten komen in dit plangebied niet voor en zijn daarmee niet relevant). De gebieden worden beoordeeld door middel van een kwalitatieve beschrijving van de planologische aspecten die binnen het gebied van belang zijn.

Nr.	Afwegingscriteria - Omgeving	Uitleg	Relevant in deze fase van het onderzoek
1	Lengte in meters	De aanleg van een ondergrondse hoogspanningsverbinding betekent altijd ruimtebeslag. Ruimtebeslag is per definitie ongunstig. De lengte van de ondergrondse hoogspanningsverbinding is voorts bepalend voor de kosten. Hoe langer de verbinding, hoe duurder de aanleg is.	Ja
2	Archeologie en cultuurhistorie 1. Ruimtebeslag archeologische waarden volgens het vigerende archeologiebeleid in gemeenten waar de kabel doorheen gaat 2. Ruimtebeslag archeologische waarden volgens het vigerende archeologiebeleid in gemeenten waar de kabel doorheen gaat	1. Doorsnijding van een ondergrondse kabelverbinding kan mogelijke archeologische waarden in de bodem aantasten. 2. Archeologische waarden moeten worden beschermd, hetgeen betekent dat mogelijk nader onderzoek noodzakelijk is en/of randvoorwaarden	Ja

Nr.	Afwegingscriteria - Omgeving	Uitleg	Relevant in deze fase van het onderzoek
		verbonden moeten worden aan de aanleg van de kabelverbinding.	
3	Natuur - Ruimtebeslag Natura 2000 - Aantasting beschermde soorten op grond van Wet Natuurbescherming - Ruimtebeslag Natuur Netwerk Nederland (voormalige EHS) volgens de ontwerp-Omgevingsverordening Provincie Overijssel (2016)	Doorsnijding van een ondergrondse kabelverbinding kan mogelijke ecologische waarden aantasten. Ecologische waarden moeten worden beschermd, hetgeen betekent dat mogelijk nader onderzoek noodzakelijk is en/of randvoorwaarden verbonden moeten worden aan de aanleg van de kabelverbinding.	- Nee - Nee - Ja
4	Water - Kruisingen met waterlopen (hoofdwatgangen en boezemwateren volgens de legger oppervlaktewaterlichamen van Waterschap) - Kruisingen waterkerings- of vrijwaringszone volgens de legger waterkeringen van Waterschap) - Kruisingen met waterwegen (kanalen) - Lengte door gebied met grote kans op overstromingen - Waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden en boringsvrije zones - Primaire watergebieden volgens de ontwerp-Omgevingsverordening Provincie Overijssel (2016)	- Bij de doorkruising van watgangen dient rekening gehouden te worden met boringen, wat leidt tot hogere kosten bij de aanleg - Realisatie van assets in deze zones (of hiervoor gereserveerde zones) wordt alleen toegestaan door het bevoegd gezag c.q. de eigenaar indien daar een dringende reden voor is en bepaalde (kostbare en/of technisch moeilijk uitvoerbare) maatregelen zijn of worden genomen. - Bij de doorkruising van grote watgangen dient rekening gehouden te worden met boringen, wat leidt tot hogere kosten bij de aanleg. - In principe worden assets van TenneT niet geplaatst op locaties waar een grote kans bestaat op een overstroming die een hoge waterstanden (> 0,5m) tot gevolg heeft. - Waterwingebieden zijn het meest gevoelig voor vervuiling vanuit de omgeving. TenneT stelt zich dan ook op het standpunt dat dit gebied voor zover	- Ja - Ja - Ja - Nee - Nee - Ja

Nr.	Afwegingscriteria - Omgeving	Uitleg	Relevant in deze fase van het onderzoek
		redelijkerwijs mogelijk moet worden vermeden bij de aanleg van nieuwe ondergrondse verbindingen 6. Primaire watergebieden en waterbergingsgebieden worden aangewezen als gebieden waarin water in extreme situaties kan worden vastgehouden om te voorkomen dat waterafvoersystemen overbelast raken en er wateroverlast optreedt op plekken waar dit meer schade toebrengt.	
5	Bodem 1. Aantal kruisingen met mogelijke locaties met bodemverontreiniging (bodemloket) 2. Lengte door gebied met aardkundige monumenten 3. Lengte door gebied met aardkundig waardevolle gebieden 4. Lengte door gebied dat verdacht is op Niet Gesprongen Explosieven (NGE) 5. Lengte door zettingsgevoelig gebied 6. Lengte door zoutwingebied	1. Een ernstige bodemverontreiniging kan een negatief effect hebben op de gezondheid van de mens, het milieu en de assets van TenneT. 2. Het 'roeren' van de bodem kan leiden tot onomkeerbare gevolgen voor aardkundige waarden, dit dient voorkomen te worden. 3. Het 'roeren' van de bodem kan leiden tot onomkeerbare gevolgen voor aardkundige waarden, dit dient voorkomen te worden. 4. Indien gegevens hierover bekend wordt dit aspect meegenomen. Bij daadwerkelijke vondst van explosieven leidt dit tot extra kosten. 5. Hoewel grote delen van de NL bodem zettingsgevoelige bodems betreft (veengronden, ofwel slappe bodems), wenst TenneT in principe geen assets te realiseren in/op	1. Ja 2. Nee 3. Ja 4. Nee 5. Nee 6. Nee

Nr.	Afwegingscriteria - Omgeving	Uitleg	Relevant in deze fase van het onderzoek
		deze bodems. Het is immers nagenoeg onmogelijk om assets te realiseren zonder maatregelen te treffen die de stabiliteit van de bodem vergroten en daarmee ongewenste effecten, zoals verzakking van de asset voorkomen. Het treffen van die maatregelen brengt aanzienlijke financiële lasten voor TenneT met zich mee. 6. In Twente wordt sinds de jaren '30 op commerciële schaal zout gewonnen uit zoutsteen in de ondergrond. Hierdoor zijn zoutcavernes ontstaan. Het is niet wenselijk dat een kabeltracé op een zoutcaverne stuit of interfereert met gebied waarin zoutwinning plaatsvindt of waar nog zoutwinning gaat plaatsvinden.	
6	Doorsnijding infrastructuur 1. Beheersgebied 2. Kruisingen met wegen (Rijkswegen, Provinciale wegen & spoorwegen)	1. Om te bereiken dat assets van TenneT ongestoord kunnen liggen of aanwezig kunnen zijn en blijven, worden assets in principe niet in de nabijheid van wegen gelegd of geplaatst. Met in de nabijheid wordt bedoeld op 'de (toekomstige) beheerszone van deze wegen'. 2. Ten behoeve van de instandhouding, beheer en onderhoud van infrastructuur dient bij doorkruising met infrastructuur rekening te worden gehouden met boringen.	1. Ja 2. Ja

Nr.	Afwegingscriteria - Omgeving	Uitleg	Relevant in deze fase van het onderzoek
7	Ruimtelijke beïnvloeding en veiligheid 1. Vuurwerkbedrijven 2. Locaties gevaarlijke gebruik/stoffen 3. Windturbines	1. Bij een afstand van 800 meter of meer zijn de risico's die assets van TenneT kunnen ondervinden van een Vuurwerkbedrijf voldoende laag. De grens van 800 meter volgt uit het Vuurwerkbesluit. 2. Als gevolg van de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen kan brand of explosiegevaar aan de orde zijn. Dat kan de ongestoorde ligging of aanwezigheid van assets nadelig beïnvloeden. 3. Bij de plaatsing van windturbines staat de veiligheid voor de omgeving voorop. Mogelijke risico's rond een windturbine zijn mastbreuk, het afbreken van de gondel of van een blad. Dit kan schade aan assets van TenneT veroorzaken. De bepaling van de risico's is beschreven in de handreiking risicozonering windturbines (2014).	1. Nee 2. Nee 3. Nee
8	Inpassing in ruimtelijke plannen	Een kabel kan beperkingen opleggen aan het gebruik van gronden ter plaatse van de kabel. Daarnaast wenst TenneT de kabel te beschermen tegen ruimtelijke ingrepen die de kabel kunnen beschadigen.	Ja
9	Kabels en leidingen 1. Kruisingen met kabels en leidingen (buisleidingen) 2. Parallelloop t.o.v. buisleiding gevaarlijke stoffen (olie, gas, CO2, bulkchemicaliën) i.v.m. weerstanden inductieve beïnvloeding	1. Kruisingen met andere kabels en leidingen brengen hogere kosten met zich mee en leiden vaak tot het treffen van extra maatregelen. 2. Kabels liggen bij voorkeur buiten een bepaalde afstand ten opzichte van buisleidingen, en niet parallel hieraan. Ook de	1. Ja 2. Ja

Nr.	Afwegingscriteria - Omgeving	Uitleg	Relevant in deze fase van het onderzoek
		aanwezigheid van andere kabels en leidingen kan binnen een bepaalde afstand en door middel van bepaalde parallelloop invloed hebben.	
10	Doorsnijding agrarische functies	Aanleg van een kabeltracé kan effecten hebben op agrarische functies. Bijvoorbeeld op bodemopbouw, drainage, gewassen, etc.	Ja

Tabel 1: Afwegingskader planologie

2.2 Techniek

Voor het bepalen van de technische haalbaarheid van de kabelverbinding zijn de uitgangspunten vastgesteld in Tabel 2.

Nr.	Afwegingscriteria – Techniek	Uitleg
1	Systeem - Nominale bedrijfsspanning - Nominale frequentie - Transportvermogen - Aantal circuits - Nominale stroom	110kV 50HZ 286 MVA (100% belasting continue) 1 circuit 1500 A
2	Garnituren Bereikbaarheid	Alle apparatuur dient bereikbaar te zijn voor onderhoudswerkzaamheden met een kleine vrachtwagen
3	EMC - Specifieke magneetveldzone breedte voor 0,4 μT bij kabelverbindingen - Minimale afstand tot andere kabels en leidingen	TenneT voldoet aan het beleidsadvies inzake magneetvelden. Dit betekent dat bij (de voorbereiding om te komen tot) realisatie van een nieuwe bovengrondse verbinding wordt getracht zoveel als redelijkerwijs mogelijk te voorkomen dat nieuwegevoelige bestemmingen aan een magnetische veldsterkte boven 0,4 microtesla (jaargemiddelde) worden blootgesteld. De Raad van State heeft in haar uitspraken betreffende de Randstad 380 kV-verbinding (zaaknr. Zuidring, 200908100/1 en Noordring 201210308/1) bevestigd dat bij de vaststelling van een inpassingsplan een bevoegd gezag zich in redelijkheid op het

Nr.	Afwegingscriteria – Techniek	Uitleg
		standpunt kan stellen dat zij zich op het moment van vaststelling van een inpassingsplan op het geldende beleidsadvies inzake magneetvelden mag baseren. In dit advies staat dat het advies alleen van toepassing is op bovengrondse hoogspanningsverbindingen. De Raad van State heeft in haar uitspraak over inpassingsplan Netuitbreiding Kop van Noord Holland (201603535/1/R6) aangegeven dat TenneT zich terecht op het standpunt heeft gesteld dat het magneetveldvoorzorgsbeleid niet van toepassing is op ondergrondse hoogspanningsverbindingen, maar dat dit naar het oordeel de Afdeling niet wegneemt dat de uitgangspunten die aan het beleidsadvies inzake magneetvelden ten grondslag liggen uit een oogpunt een goede ruimtelijke ordening in beginsel ook moeten worden toegepast bij ondergrondse hoogspanningsverbindingen. Uit onderzoek voor een vergelijkbaar 150kV verkabelingsproject is gebleken dat op een afstand van in ieder geval meer dan 10-15 meter (horizontaal of verticaal) geen sprake meer is van overschrijding van de 0,4 microTesla-zone. Om deze reden is er rekening mee gehouden dat gevoelige bestemmingen in ieder geval op 15 meter van de alternatieven gelegen zijn. 2. Het uitgangspunt is 2,0 m in open ontgraving. In leidingstroken wordt uitgegaan van 1,0 meter. Deze eis is een conservatief uitgangspunt gebaseerd op basis van andere haalbaarheidsstudies.
4	Kabels in een sleuf 1. Kabelconfiguratie 2. Installatiediepte niet agrarische gebieden 3. Installatiediepte agrarische gebieden 4. H.o.h. afstand tussen kabels 5. H.o.h. afstand tussen circuits 6. Dagmaat tussen circuits 7. Glasvezelmantelbuis 8. Ontgravingsdiepte 9. Talud van de sleuf	1. 2 x 3 x 1-fase kabel in plat vlak 2. 1,2 m-mv 3. 1,8 m-mv 4. 0,35 m 5. 3,9 m 6. 2,0 m 7. Direct onder de afdekplaat 8. 1,5 m-mv 9. 1:1 10. 1,0 m

Nr.	Afwegingscriteria – Techniek	Uitleg
	10. Minimale grondbedekking boven afdekplaat 11. Pakket schoon zand om kabels 12. Afdek materiaal 13. Aanvulmateriaal 14. Totale sleufbreedte o.k. sleuf 15. Totale sleufbreedte b.k. sleuf 16. Tracébreedte ZRO-strook inclusief veiligheidsstrook 17. Gewenste minimale werkstrook 18. Minimale werkstrook t.b.v. uitvoering	11. Ja 12. PE afdekplaten 13. Uitgekomen grond langs onverharde gebieden, zand langs verharde gebieden 14. 9,7 m 15. 12,7 m 16. 15,7 m (van de hartlijn van het kabelcircuit) 17. 25 m (totale breedte inclusief het kabelcircuit) 18. 5 m aan werkzijde voor (transport)bewegingen van materiaal en + 2 m aan andere zijde van de sleuf t.b.v. sleufstabiliteit / veiligheid, grondopslag en hekwerken
5	Kabels in HDD boring 1. Mantelbuizen 2. Diameter mantelbuis 3. Kabelconfiguratie per circuit 4. Minimale vrije ruimte tussen circuits 5. Glasvezel mantelbuis 6. Maximale boorafstand 7. In/uittredehoeken 8. Minimale horizontale boogstraal 9. Minimale verticale boogstraal 10. Tracébreedte ZRO-strook dubbel circuit inclusief veiligheidsstrook 11. Uitlegtracé mantelbuizen	1. 4 x HDPE SDR11 of SDR13 2. ø 200 mm tot ø 300 mm 3. 3 x 1-fase kabel in buis, in driehoek, 1 kabel per buis 4. 5 m 5. PE 40 mm rood 6. 850 m - 950 m (afhankelijk van kabeltype, max lengte op haspel) 7. 18 graden 8. 125 m 9. 125 m 10. 17 m (van de hartlijn van het kabelcircuit) 11. Lengte van de boring
6	Uitvoeringsaspecten 1. Afstand tot belendingen 2. Benodigde werkruimte in-/uittredepunten HDD 3. Benodigde werkruimte langs tracé (minimaal) 4. Depotruimte/opslag 5. Aanvoerroutes 6. Uitvoerbaarheid	1. 2m tot 5m 2. 25x30 m 3. 5 m + 5 m 4. Per km tracé 600-1000 m2 5. Praktische aanvoerroute met zo min mogelijk overlast voor de omgeving 6. Beschikbare ruimte bij sociaal drukke locaties / Worden gebruiksruidtes nadelig beïnvloed, zijn er uitwijkmogelijkheden / Zijn er verkeersomleidingen / wegafsluitingen nodig, hoe lang en groot?

Tabel 2: Technisch afwegingskader

2.3 Kosten

In deze haalbaarheidsstudie is door middel van een kostenmodel een inschatting gemaakt van de kosten van een nieuwe 110 kV kabelverbinding tussen Almelo Mosterdpot 110 en Hengelo Weideweg 110. Deze kosteninschatting bestaat uit een aantal onderdelen, namelijk:

- Kosten voor aanleg van de kabelverbinding;
- Kosten voor onderhoud en instandhouding van de kabelverbinding;

- Kosten voor het verwijderen van de kabelverbinding.

Nr.	Afwegingscriteria – Kosten	Toelichting
1	Kosten voor aanleg van de kabelverbinding	Kosten aan de hand van de technische specificaties voor de nieuwe verbinding
2	Kosten voor onderhoud en instandhouding van de kabelverbinding	
3	Kosten voor het verwijderen van de kabelverbinding	Kosten zijn aan de hand van kengetallen TenneT TSO B.V. Kosten voor onderhoud en herstel van verstoringen na ingebruikname van de verbinding (zoals grondverzakking bij open ontgravingen) zijn op basis van inschattingen Aannames over de opbouw van het tracé afkomstig uit de tracéalternatieven

Tabel 3: Afwegingskader kosten

3. TRACÉALTERNATIEVEN

Met de beschreven uitgangspunten is een bureaustudie uitgevoerd met GIS-gegevens. Op basis van deze GIS-analyse zijn de karakteristieken van het plangebied bepaald en zijn tracéalternatieven bepaald om te onderzoeken of deze volgens de uitgangspunten haalbaar zijn. Daarna zijn de mogelijke reële alternatieven vastgesteld en is een terreinverkenning ter verificatie van de bureaustudie uitgevoerd. Tijdens deze verkenning zijn de alternatieven fotografisch vastgelegd. Op basis van de terreinverkenning zijn de alternatieven aangepast en verfijnd. Dit heeft geleid tot de definitieve tracéalternatieven. De aangepaste en verfijnde tracés vormen de input voor de afweging op planologische, technische en kostenaspecten, wat uiteindelijk leidt tot het vaststellen van het voorkeurstracé voor de nieuwe 110 kV-kabelverbinding tussen HGLW110 en AMLM110.

3.1 Karakteristieken plangebied

In Figuur 1 is het gebied weergegeven dat onderzocht is ten behoeve van een mogelijke kabelverbinding tussen HGLW110 en AMLM110. Op basis van openbare GIS-gegevens is het plangebied in kaart gebracht. Enkele maatgevende karakteristieken van dit plangebied kunnen als volgt worden samengevat:

- De woonkern, bedrijventerreinen en industriegebieden behorend bij Hengelo, Borne, Zenderen, Bornerbroek en Almelo;
- De rijkswegen A1 en A35;
- De bovengrondse hoogspanningsverbindingen van TenneT:
 - Hengelo – Zwolle 380 kV;
 - Hengelo Weideweg – Almelo Tusveld 110 kV (in combimast met 380 kV HGL-ZLW);
 - Almelo Tusveld – Almelo Mosterdpot 110 kV;
- Het 110 kV hoogspanningsstation Almelo Tusveld;
- Ten zuiden van de A1 liggen natuurgebieden die onderdeel zijn van Natuur Netwerk Nederland (NNN-gebieden);
- In het plangebied liggen verschillende hoge druk gasleidingen van Gasunie;
- De spoorlijn Hengelo – Almelo;
- De zijtak Delden - Almelo van de Twentekanalen aan de westkant van Almelo.

3.2 Bepaling tracéalternatieven

De karakteristieken van het plangebied geven beperkingen aan de openbare ruimte en ook aan het plangebied waarbinnen de nieuwe kabelverbindingen aangelegd moeten worden. TenneT wenst nieuwe assets zo efficiënt mogelijk in te passen in de bestaande ruimtelijke omgeving. Het beleid van TenneT ten aanzien van de inpassing van nieuwe assets is beschreven in PVE.00.002. De beleidsregels in dit PVE vormen de planologische uitgangspunten voor de totstandkoming van de tracéalternatieven.

Aan de hand van het PVE zijn op basis van een GIS-analyse tracéalternatieven vastgesteld die getoetst worden op haalbaarheid aan de hand van de uitgangspunten uit paragraaf 2.2. Voor het kabeltracé tussen HGLW110 en AMLM110 zijn de volgende alternatieven bepaald en onderzocht:

- Noordelijk tracéalternatief ten noorden van Rijksweg A35 (Alternatief 1).
- Zuidelijk tracéalternatief ten zuiden van Rijksweg A35 (Alternatief 2).
- Oversteek tussen het noordelijk en zuidelijk alternatief om het zuidelijk alternatief te verbinden met station AMLT110 en om een mogelijkheid te bieden om delen van beide tracéalternatieven te gebruiken voor de voorkeursvariant (Alternatief 3).

Zie voor de ligging van de alternatieven figuur 2.

Na de bureaustudie is een terreinverkenning ter verificatie van de bureaustudie uitgevoerd. Op basis van de terreinverkenning zijn de alternatieven verfijnd. Bij de totstandkoming van de tracéalternatieven zijn de planologische en technische uitgangspunten afgewogen.

Omschrijving noordelijk alternatief (Alternatief 1)

Het noordelijk alternatief ligt in zijn geheel ten noorden van de Rijksweg A35 en is tevens het kortste alternatief. Direct na vertrek van station HGLW110 wordt de spoorlijn Almelo – Hengelo gekruist. Het tracé ligt waar mogelijk parallel en op korte afstand aan de zuidzijde van de gecombineerde 380/110 kV lijn tussen HGLW110 en AMLT110 tot het knooppunt Azelo, waar Rijksweg A1 en A35 samenkomen. Ter hoogte van het knooppunt Buren worden de A1 en tweemaal een Gasunie leiding gekruist waarna Borne aan de zuidrand gepasseerd wordt. Bij knooppunt Azelo buigt het tracé af naar het noorden om een gebied met woningen heen en landt aan op station AMLT110 aan de westzijde. Rondom station AMLT110 kruist het tracé tweemaal een Gasunie leiding.

Het tracé verlaat station AMLT110 aan de westzijde. Tussen AMLT110 en het kruispunt tussen de Nijreessingel en de Bornerbroeksestraat zijn er twee subvarianten die beschouwd worden:

- Subvariant A ligt tot aan de Pastoor Ossestraat in agrarisch gebied, daarna ligt het trace in de Bornerbroekstraat.
- Subvariant B ligt vanaf AMLT110 in noordelijke richting aan de oostzijde van de Nijreesweg en volgt daarna in westelijke richting de Nijreessingel tot de Bornerbroeksestraat.

Vanaf de kruising met de Bornerbroeksestraat volgt het tracé de bestaande 110 kV lijn en ligt langs de Weezebeeksingel tot aan de Windmolenbroekweg. Vanaf hier volgt het noordelijk alternatief de 110 kV lijn tot aan station AMLM110, waarbij bebouwing wordt ontweken.

Omschrijving zuidelijk alternatief (Alternatief 2)

Het zuidelijk alternatief ligt grotendeels ten zuiden van de Rijksweg A35 en is langer dan het noordelijk alternatief. Direct vanaf het station HGLW110 wordt de spoorlijn Almelo – Hengelo gekruist. Na de kruising met de spoorlijn ligt het tracé in agrarisch gebied en worden een Gasunie

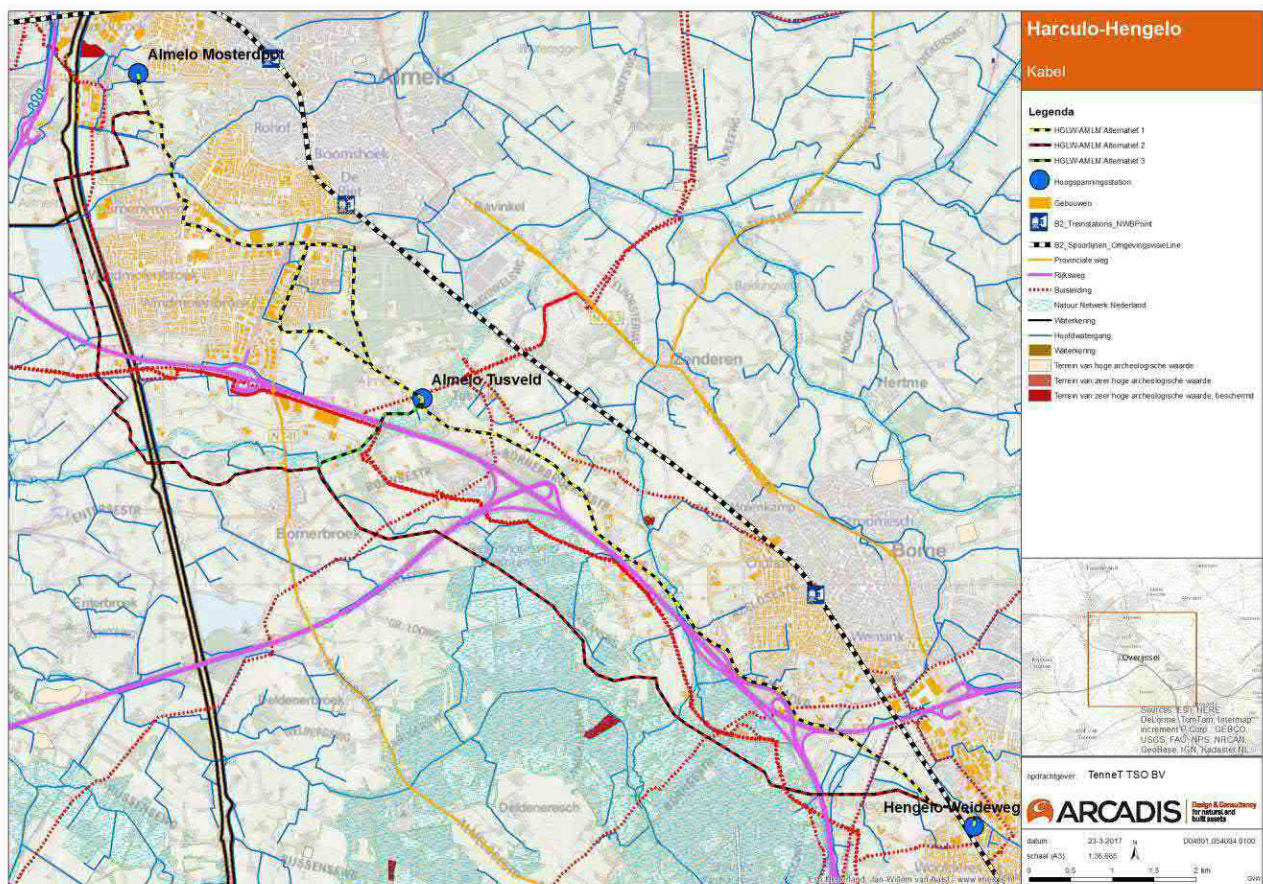
leiding, het overstromingsgebied Woolde en Rijksweg A35 gekruist. Tussen de A35 en de A1 is het landgoed Twickel gelegen. Landgoed Twickel is een NNN gebied en zal voornamelijk in boringen gekruist worden om verstoringen aan het landgoed te beperken. In dit gebied wordt tweemaal een Gasunie leiding gekruist.

Het tracé ligt parallel aan de Arkmansweg en kruist de A1 richting de Bolscher Landen. Tussen de A1 en Bornerbroek kruist het tracé een Gasunie leiding en ligt in agrarisch gebied ten oosten en ten noorden van Bornerbroek. Hierna wordt de zijtak Delden – Almelo van de Twentekanalen gekruist en vervolgt het tracé in noordelijke richting parallel aan het kanaal en wordt de A35 gekruist. Na de kruising met de A35 ligt het tracé parallel aan de 380 kV lijn HGL-ZWL tot voorbij het waterbassin Leemslagen.

Ten noorden van de Stokkelerweg buigt het tracé naar het oosten en wordt de zijtak Delden – Almelo van de Twentekanalen een tweede maal gekruist, alsook een Gasunie leiding en de Hooilaan waarna het tracé de 110 kV lijn AMLT-AMLM110 tegenkomt. Vanaf dit punt volgt het tracé de bestaande lijnverbinding tot het station AMLM110.

Omschrijving oversteek tussen noordelijk en zuidelijk alternatief / aftakking AMLT110 (Alternatief 3)

De oversteek tussen het zuidelijk en noordelijk alternatief maakt het niet alleen mogelijk om het zuidelijk alternatief af te takken naar station AMLT110, maar ook een hybride tracé te maken waar een deel van het zuidelijk alternatief met het noordelijk alternatief wordt gecombineerd. Voor de oversteek is gekeken naar de mogelijkheden langs de Maatkampsweg.

Figuur 2: Tracéalternatieven in relatie tot de karakteristieken van het plangebied

4. BEOORDELING ALTERNATIEVEN

De alternatieven zijn beoordeeld aan de hand van drie criteria, namelijk:

- Planologische haalbaarheid;
- Technische haalbaarheid, inclusief terrein verkenning
- Kosten voor aanleg, onderhoud en verwijdering van het kabeltracé.

4.1 Terreinverkenning

Op basis van de technische uitgangspunten zijn de locaties in het veld bekeken en hierbij zijn twee kritische (knel)punten vastgesteld.

1. Kruising Rijksweg A1 / Passage knooppunt Buren / ringweg Borne

Na de kruising met de spoorweg volgt het tracé alternatief de bestaande 380/110 kV verbinding. Vanaf een van de agrarische percelen aan de zuidzijde van de A1 is een boring voorzien die de A1 kruist met aan de noordzijde een in/uittredepunt parallel aan de Vormerij. Een extra aandachtspunt voor het ontwerp is de aanwezigheid van een fietstunnel onder de A1 ter hoogte van de Burenweg.

Het gebied ten noorden van de A1, nabij de bestaande lijnen, is opnieuw ingericht met nieuwe infrastructuur, nieuwe bedrijvigheid en is ook de ringweg rondom Borne aangelegd. Hiernaast zijn er ten noorden van de lijnen meerdere woonbestemmingen.

Voor aanleg van het tracé is gekeken naar de beschikbare ruimte tussen de A1 en de bestaande lijnen. Op basis van de planologische analyse en de terreinverkenning is vastgesteld dat parallel aan de bestaande lijnverbinding onvoldoende ruimte is tot woningen van Borne voor het realiseren van een kabeltracé. Het tracéalternatief is daarom tussen de nieuwe randweg en de A1/A35 geprojecteerd. Vanwege de aanwezige begroeiing, de ongelijkvloerse kruising van de Deldensestraat en verkeershinder tijdens de aanleg is een kabeltracé in open sleuf langs de Amerikalaan zeer moeilijk tot niet haalbaar. Ter hoogte van de Vormerij en Kluft is ruimte voor het realiseren van in/uittredepunten voor een boring. De afstand tussen deze punten is echter ruim 1200 meter, waardoor het gebied in ten minste twee boringen overbrugd moet worden. Het realiseren van een in/uittredepunt met moflocatie in het tussenliggende gebied wordt vanwege ruimtegebrek moeilijk haalbaar tot onmogelijk geacht.

2. Bornerbroeksestraat / Nijreesweg

Na vertrek vanaf station AMLT110 zijn er twee mogelijke routes voor het tracé richting Almelo, langs de Bornerbroeksestraat of ten oosten van de Nijreesweg. De mogelijkheden voor een tracé langs deze wegen is onderzocht, omdat een tracé parallel aan de bestaande lijnverbinding AMLM-AMLT110 langs de N349 niet haalbaar wordt geacht.

De Bornerbroeksestraat is een tweerichting straat met aan een zijde een fietspad en aan de andere zijde een sloot. Aan weerszijden van de straat is bebouwing met een woonbestemming. De Nijreesweg is een fietspad met aan de westzijde bebouwing met een woonbestemming en aan de oostzijde het Nijreesbosch. Ter hoogte van de Nijreessingel heeft de Nijreesweg een ongelijkvloerse kruising met de Nijreessingel.

Op basis van de terreinverkenning is vastgesteld dat er langs de Bornerbroeksestraat niet voldoende ruimte is voor een kabelverbinding. Daarom wordt een tracé langs de Bornerbroeksestraat niet haalbaar geacht.

De aanleg van de drie kabeltracés langs de Nijreesweg wordt in open sleuf ook niet haalbaar geacht, wel is er een mogelijk tot het uitvoeren van een boring langs de Nijreesweg. De haalbaarheid van deze boring wordt moeilijk geacht in verband met de aanwezigheid van het Nijreesbosch en de ongelijkvloerse kruising met de Nijreessingel. Het wordt afgeraden een tracé langs de Bornerbroeksestraat of de Nijreesweg aan te leggen.

4.2 Scoring alternatieven

Score	Uitleg
-------	--------

	Het alternatief scoort op dit criterium beter in vergelijking met de andere alternatieven
	Het alternatief scoort op dit criterium minder in vergelijking met de andere alternatieven

Afweging	Alternatief 1	Alternatief 2	Alternatief 3
Lengte (in meters)	16.170 m	18.170 m	19.180 m
Ruimtebeslag archeologische hoge verwachtingswaarden in meters	2.700 m	3.500 m	1.800 m
Ruimtebeslag Natuur Netwerk Nederland (voormalige EHS) volgens de Omgevingsverordening	460 m	4.090 m	1.040 m
Kruisingen waterkerings- of vrijwaringszone (bijvoorbeeld een dijk) (aantal)	0	5	5
Doorkruising van aardkundig waardevol gebied in meters	220 m	0 m	220 m
Aantal kruisingen met Rijkswegen	1	3	3
Aantal kruisingen met provinciale wegen	0	1	1
Doorkruising akkerland (meter)	3.690	2.970	5.380
Tussenscore	++	+	-
Locatie specifieke technische haalbaarheid			
Kruising Rijksweg A1 / Passage knooppunt Buren / ringweg Borne	Negatief	Positief	Negatief
Bornerbroeksestraat / Nijreesweg	Negatief	Positief	Positief
Tussenstand techniek	--	+	+/-
Totale kosten (aanleg, onderhoud en verwijdering)	€58,2 mio	€74 mio	€68,5 mio

4.3 Conclusie

Alternatief 1 en alternatief 3 zijn op twee kritische aspecten technisch niet haalbaar, waardoor een tracé ten noorden van de A1 en A35 niet haalbaar is. Hierdoor is een zuidelijk tracé, door meer agrarische en natuurgebieden, verder ontworpen en uiteindelijk voorgedragen aan de gemeenteraden om vast te stellen in de bestemmingsplannen.

DATUM	26 maart 2024
BIJLAGE	1
PAGINA	1 van 1

BIJLAGE 1: PROJECTGEGEVENS

Gebruikte gegevens

Ten behoeve van deze haalbaarheidsstudie zijn de volgende gegevens gebruikt:

1. Grootchalige Basiskaart Nederland (GBKN);
2. Gegevens van risicokaart.nl;
3. Nationale Databank Flora en Fauna;
4. Provinciaal Georegister;
5. Kadastrale kaart;
6. Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG);
7. Actueel Hoogtebestand Nederland;
8. Ruimtelijkeplannen.nl;
9. Archeologische Monumenten Kaart (AMK);
10. Open GIS-data via ArcGISOnline (bijv. topografische kaart, luchtfoto's, gemeentegrenzen);
11. Asset gegevens TenneT.

Normen en richtlijnen

De volgende normen en richtlijnen zijn van toepassing op deze haalbaarheidsstudie:

12. NEN 3650 serie 'Eisen voor buisleidingsystemen', juni 2012;
13. NEN 3651 'Aanvullende eisen voor buisleidingen in of nabij belangrijke waterstaatswerken', juni 2012;
14. NEN 3654 'Wederzijdse beïnvloeding van buisleidingen en hoogspanningssystemen', februari 2014;
15. Richtlijn Boortechneken (Rijkswaterstaat, 2004);
16. "Het witte boekje" (ProRail).

TenneT Standaarden

Op de haalbaarheidsstudie zijn de volgende TenneT standaarden van toepassing:

17. PVE.00.002 Planologische traceringsuitgangspunten en locatie-eisen versie 1.0;
18. PVE.00.003 Publieke en Private rechten versie 1.0;
19. PVE.06.000 Standaard programma van eisen kabels versie 1.0;
20. PVE.07.000 Standaard programma van eisen EMC en Aarding versie 1.3.

BIJLAGE 2: ONDERBOUWING AFWEGINGSCRITERIA PLANOLOGIE

In deze Bijlage is per afwegingscriterium uit het afwegingskader aangegeven op basis waarvan gewogen/getoetst wordt en is aangegeven welke criteria wel en niet van toepassing zijn.

1. Lengte

De aanleg van een ondergrondse hoogspanningsverbinding betekent altijd ruimtebeslag. Ruimtebeslag is per definitie ongunstig. De lengte van de verbinding is verder bepalend voor de kosten.

2. Archeologie en cultuurhistorie

TenneT realiseert in principe geen assets ter plaatse van gronden waar een hoge kans bestaat dat archeologische en cultuurhistorische waarden en monumenten aanwezig zijn.

Realisatie van een asset op/in gronden waar een hoge kans bestaat dat archeologische en cultuurhistorische waarden en monumenten aanwezig zijn kan ertoe leiden dat het bevoegd gezag maatregelen oplegt die aanzienlijke kosten met zich meebrengen.

Daarnaast is het mogelijk dat maatregelen noodzakelijk zijn die ertoe leiden dat realisatie lastig wordt en/of dat realisatie vertraging oploopt. TenneT vindt het wenselijk het risico hierop, voor zover mogelijk, te voorkomen.

Archeologische waarden en monumenten

De archeologische monumenten zijn plaatsen waarvan bekend is dat er daadwerkelijk archeologische waarden in de bodem aanwezig zijn. De overheid wil archeologische vindplaatsen zoveel mogelijk onaangetast in de grond bewaren (behoud ter plekke ofwel in situ).

Archeologische waarden gemeenten

Gemeenten hebben een centrale rol in de bescherming van archeologische vindplaatsen. Zij moeten in bestemmingsplannen en vergunningen rekening houden met de mogelijkheid dat zich archeologische materialen in de grond bevinden. De belangrijkste archeologische vindplaatsen zijn beschermd als rijksmonument. Iemand die wil bouwen bij een archeologisch rijksmonument moet een monumentenvergunning aanvragen en soms ook een omgevingsvergunning. Om bij overige archeologische vindplaatsen te bouwen is alleen een omgevingsvergunning nodig. Dit is geregeld in de bestemmingsplannen van de gemeenten.

De gemeenten Hof van Twente en Borne kennen een archeologische waarden/beleidskaart. Hierop zijn

archeologische verwachtingen en bekende archeologisch waardevolle terreinen weergegeven. Ook zijn terreinen aangegeven die reeds verstoord zijn. De gemeenten Hengelo en Almelo hebben geen openbaar beschikbare archeologische beleidskaart. In deze gemeenten zijn dubbelbestemmingen met archeologische waarden gebruikt. In deze studie is beschouwd in hoeverre de alternatieven door gebieden met hoge archeologische verwachtingen gaan volgens de gemeentelijke waarden/beleidskaarten en bestemmingsplannen.

3. Natuur

TenneT is van mening dat, voor zover mogelijk, de (instandhouding)doelstellingen van het Natuurnetwerk Nederland, Natura 2000, beschermde natuurmonumenten of gevoelige gebieden niet geschaad mogen worden. Dat leidt ertoe dat bouwen in of nabij deze gebieden doorgaans niet toegestaan is, tenzij sprake is van een zeer uitzonderlijk geval (bijvoorbeeld ingeval geen alternatieve verbinding/ locatie kan worden gevonden of alleen op de locatie kan worden gebouwd na het treffen van maatregelen die extreem hoge kosten met zich meebrengen) (TenneT TSO B.V., 2016).

Natuur Netwerk Nederland

Overijssel wordt gekenmerkt door een grote variatie aan plant- en diersoorten (biodiversiteit). Het verlies van soorten verarmt de natuurwaarde en maakt ecosystemen kwetsbaar. Het behoud van biodiversiteit is nodig voor een duurzame toekomst. Om deze redenen willen wij achteruitgang van biodiversiteit voorkomen en zet de provincie in op ontwikkeling, beheer en bescherming van de biodiversiteit in Overijssel.

Natuur en landschap zijn niet alleen van betekenis voor het behoud en bescherming van biodiversiteit. Natuur en landschap zijn ook van belang voor de regionale economie en voor de kwaliteit van de leefomgeving en voor een goed vestigingsklimaat voor wonen en werken. Om deze redenen zet de provincie in op een duurzame ontwikkeling en bescherming van de natuurwaarden in Overijssel. Daartoe heeft de provincie gebieden aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN), waarvoor geldt dat het beleid is gericht op het behoud en de ontwikkeling van aanwezige en potentiële natuurwaarden. Natuurnetwerk Nederland is de nieuwe naam voor de Ecologische Hoofdstructuur.

Buiten beschouwing gelaten criteria

Natura 2000

In Nederland hebben veel natuurgebieden een beschermde status als Natura 2000-gebied onder de Wet Natuurbescherming.

Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Vogelrichtlijn en/of de Habitatrichtlijn zijn aangewezen. Voor al deze gebieden gelden instandhoudingsdoelen. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat deze instandhoudingsdoelen niet in gevaar mogen worden gebracht. Om dit toetsbaar te maken, kent de wet Natuurbescherming voor projecten en andere handelingen (zowel bestaand als nieuw) die gevolgen voor soorten en habitattypen van de betreffende gebieden zouden kunnen hebben, een vergunningplicht. Een vergunning voor een project wordt alleen verleend wanneer

zeker is dat de instandhoudingsdoelen van het gebied niet in gevaar worden gebracht. Hiervan mag alleen worden afgeweken wanneer alternatieve oplossingen voor het project ontbreken en wanneer sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang.

Bovendien moet voorafgaande aan het toestaan van een afwijking zeker zijn dat alle schade gecompenseerd wordt (de zogenaamde ADC-toets: Alternatieven, Dwingende redenen van groot openbaar belang en Compenserende maatregelen).

Het dichtstbijzijnde Natura2000 gebied is het Lonnekermeer ten oosten van Hengelo. Dit gebied ligt op minimaal 4,5km van de alternatieven. Directe effecten op dit gebied (bijv. door ruimtebeslag of verstoring door geluid of licht) zijn op deze afstand niet te verwachten. Om deze reden worden effecten door aanleg en beheer van de kabel uitgesloten. Het aspect is niet verder beschouwd in deze studie.

Flora- en fauna

De wet Natuurbescherming regelt de bescherming van in het wild voorkomende planten en dieren. Planten en dieren die beschermd zijn onder de wet zijn ingedeeld in drie tabellen, waarbij de soorten in elke tabel in verschillende mate beschermd worden.

Broedende vogels en een aantal kwetsbare vogelsoorten staan niet genoemd in de tabellen, maar hebben een aparte status. Zij (en hun broed- en leefgebieden) worden extra beschermd.

De soorten uit tabel 1 mogen worden verstoord, maar mogen niet onnodig leiden of doelloos worden doodgemaakt (de zogenaamde zorgplicht). Voor de soorten uit tabel 2 en 3 moet een plan worden opgesteld waar in staat hoe de verstoring kan worden voorkomen of gecompenseerd (mitigatieplan). Tabel 3 zijn daarbij de strengst beschermde soorten. In deze studie is gekeken of er Tabel 3-soorten in de gebieden zijn waargenomen.

TenneT kent een gedragscode om het functioneren van TenneT in overeenstemming te brengen met de omringende natuur en deze natuur een plek te geven in de leidingstroken in het werkterrein. De gedragscode biedt aan werknemers van TenneT en derden die in opdracht van TenneT werkzaamheden verrichten vooraf duidelijkheid over de te volgen werkwijze bij situaties waar sprake is van door de wet beschermde soorten. De gedragscode dient – onder voorwaarden – als vrijstelling voor de ontheffingsplicht uit de wet natuurbescherming.

In deze fase van alternatievenafweging is het niet van toegevoegde waarden om de alternatieven te vergelijken op hun impact op beschermde flora en fauna. Richting ruimtelijke vastlegging van een tracé moet worden gekeken wat de impact is op flora- en fauna in het gebied. Indien (de aanleg van) een tracé leidt tot effecten op flora- en/of fauna dan zullen deze effecten moeten worden gemitigeerd.

4. Water

TenneT wil in een zo vroegtijdig mogelijk stadium overleg hebben met het Waterschap Vechtstromen en

Rijkswaterstaat over de mogelijke eisen die deze partijen opleggen aan TenneT. De hieruit voortvloeiende eisen/wensen worden door TenneT uitgevoerd, tenzij deze technisch redelijkerwijs niet uitvoerbaar zijn.

TenneT heeft verder nog een aantal eisen gesteld bij de tracering van kabels:

- Kabels mogen in principe niet worden gerealiseerd in waterwingebieden;
- Kabels in overstromingsgevoelige gebieden kunnen worden aangelegd, mits de technische bijbehorende apparatuur (bijv. een crossbondingput) ook in geval van hoog water bereikbaar is (droog blijft);
- Kabels mogen in principe niet worden gerealiseerd in / nabij een waterkerings- of een vrijwaringszone (bijvoorbeeld een dijk).

Hieronder worden de onderwerpen toegelicht die van toepassing zijn voor deze haalbaarheidsstudie en onderdeel zijn van de overall weging.

Waterlopen

Door het gebied lopen verschillende watergangen. In deze studie wordt gekeken naar de kruisingen met hoofdwatergangen volgens de legger Oppervlaktewaterlichamen van Waterschap Vechtstromen.

Ten aanzien van kleine waterlopen worden geen onoverkomelijke belemmeringen verwacht voor realisatie van de kabelverbinding.

Grote wateren

In het plangebied voor deze studie liggen enkele grotere wateren zoals kanalen (Twentekanaal en Zijkanaal naar Almelo) en meertjes. Grote wateren zorgen voor een extra uitdaging bij de realisatie en worden in het algemeen met een boring gekruist. Er moet onder andere genoeg ruimte beschikbaar zijn voor de in- en uittredepunten, werkruimte en uitlegstroken aan weerszijden van een groot water voor het uitvoeren van een boring. Om die reden zijn kruisingen met deze wateren apart in beeld gebracht.

Waterkeringen

Realisatie van assets in waterkeringszones (of hiervoor gereserveerde zones) wordt alleen toegestaan door het bevoegd gezag c.q. de eigenaar indien daar een dringende reden voor is en bepaalde (kostbare en/of technisch moeilijk uitvoerbare) maatregelen zijn of worden genomen. Dit leidt ertoe dat realisatie van assets in dergelijke zones er (doorgaans) voor zorgt dat tijdens de bouw alsook in de beheersfase diverse maatregelen genomen moeten worden en realisatie niet (of slecht) uitvoerbaar is.

Het plangebied ligt in het gebied van Waterschap Vechtstromen. Dit waterschap beheert regionale waterkeringen in het gebied (er liggen geen primaire waterkeringen).

In de kernzone van een waterstaatswerk mag volgens de keur van het waterschap niets worden aangelegd zonder watervergunning. Dit geldt tevens voor de beschermingszone en het profiel van vrije ruimte.

TenneT hanteert het standpunt dat in zones rondom waterkeringen in principe geen assets worden gerealiseerd (TenneT TSO B.V., 2016).

Primaire watergebieden

Primaire watergebieden worden aangewezen in de ontwerp-Omgevingsverordening Overijssel (2016) als gebieden waarin water in extreme situaties kan worden vastgehouden om te voorkomen dat waterafvoersystemen overbelast raken en er wateroverlast optreedt op plekken waar dit meer schade toebrengt. Primaire watergebieden zijn gebieden die vanwege de natuurlijke lage ligging bij hevige neerslag gemakkelijk onderlopen. In primaire watergebieden mag worden gebouwd mits hierdoor het waterbergend vermogen niet wordt aangetast. Daarbij geldt wel dat nieuwe kapitaalintensieve functies zoveel mogelijk worden geweerd in verband met schadekosten.

Buiten beschouwing gelaten criteria

Waterwin, grondwaterbeschermingsgebied en boringsvrije zone

Bij nieuwe ondergrondse verbindingen wordt in principe geen olie toegepast. Aanleg van deze kabels is doorgaans dan ook mogelijk zonder maatregelen te treffen om olielekken te voorkomen. Alleen in een enkel geval dienen bij de aanleg beperkte aanvullende maatregelen te worden genomen. Dit ter voorkoming van nieuwe verontreinigingen.

Echter in geval een kabel wordt aangelegd in een waterwingebied, grondwaterbeschermingsgebied of boringsvrije zone, worden meestal strengere maatregelen opgelegd. Deze gebieden zijn namelijk het meest gevoelig voor vervuiling vanuit de omgeving. TenneT stelt zich dan ook op het standpunt dat dit gebied voor zover redelijkerwijs mogelijk in principe moet worden vermeden bij de aanleg van nieuwe ondergrondse verbindingen.

Er liggen geen waterwin- of grondwaterbeschermingsgebieden in het plangebied. Om deze reden is dit aspect niet verder beschouwd.

Overstromingsgevoelig gebied

De aanleg van een kabel in een gebied waar een grote kans bestaat op overstromingen is niet altijd vermijdbaar. Om risico's in een dergelijke situatie toch enigszins te beperken is TenneT van mening dat bij aanleg van een kabel in een dergelijk gebied de technische apparatuur, die noodzakelijkerwijze geplaatst wordt ten behoeve van de bruikbaarheid van een kabel zoals bijv. een crossbonding- of moflocatie, bereikbaar moet zijn. Dit dus ook in geval van overstromingen. Dat betekent dat deze technische apparatuur niet in gebieden met een hoge kans op overstromingen mag worden geplaatst. Plaatsing in een gebied met een minder hoge kans op overstromingen is wel toegestaan. Hiermee wordt voorkomen dat ingeval sprake is van een storing bij hoog water, hoge kosten moeten worden gemaakt om bij de apparatuur te komen en in uitzonderlijke gevallen zelfs de leveringszekerheid onder druk kan komen te staan (TenneT TSO B.V., 2016).

In het plangebied is volgens www.risicokaart.nl op enkele plekken een kleine tot middelgrote kans¹ op

¹ Een kleine kans wil volgens [risicokaart.nl](http://www.risicokaart.nl) zeggen: het is erg onwaarschijnlijk dat er een overstroming plaatsvindt tijdens een mensenleven. Een middelgrote kans wil zeggen dat het waarschijnlijk is dat er één overstroming plaatsvindt in een mensenleven (1/100 jaar). Een grote kans wil zeggen dat het aannemelijk is dat er meerdere keren in een mensenleven een overstroming plaatsvindt (1/10 jaar). Conform beleid van TenneT wordt onder een kleine kans verstaan overstromingen met waterstanden <0,5m.

overstromingen. Om deze reden is dit criterium niet meegenomen in deze studie.

5. Bodem

Bodemverontreiniging en grondwaterverontreiniging

Een ernstige bodemverontreiniging kan een negatief effect hebben op de gezondheid van de mens, het milieu en de assets van TenneT. Deze negatieve effecten kunnen doorgaans in voldoende mate worden ingeperkt door het treffen van maatregelen waardoor realisatie niet (langer) onmogelijk c.q. onverantwoord is. Eén van de te treffen maatregelen is dat de bodem gesaneerd wordt. Het uitvoeren van maatregelen (waaronder een bodemsanering) brengt meestal een grote financiële last met zich mee. TenneT is daarom van mening dat realisatie op een dergelijke locatie alleen toegestaan wordt indien geen alternatieve locatie of verbinding beschikbaar is (TenneT TSO B.V., 2016).

In het plangebied kan sprake zijn van bodem- en grondwaterverontreiniging. Mochten er bodembedreigende (bedrijfs)activiteiten of andere aanleidingen worden gevonden, kan een nader bodemonderzoek noodzakelijk zijn. Dit kan gevolgen hebben voor planning en kosten.

De provincie Overijssel is bevoegd gezag Wetbodembescherming (Wbb). Op basis van (archief)onderzoek zijn potentiële verontreinigingen op basis van (voormalige) bedrijfsactiviteiten (UBI's) en de bekende bodemverontreinigingen in beeld gebracht, het zogenaamde landsdekkend beeld (LDB, 2004). De potentiële verontreinigingen vormen het zogenaamde HistorischBodemBestand (HBB).

In het kader van deze studie zijn de gegevens van de kaart van bodematlas Overijssel² geraadpleegd. Op deze kaart zijn gebieden ingedeeld in 22 categorieën.

Afhankelijk van de ernst, omvang, complexiteit, noodzaak of mogelijkheden van sanering zal de provincie zelf het initiatief tot onderzoek en sanering (moeten) nemen (WBB sanering) of wordt dit uitgevoerd door derden (sanering in eigen beheer, SEB).

In de beoordeling van de alternatieven is gekeken in hoeverre de alternatieven door gronden zijn waarop categorieën vallen die aangeven dat er nader onderzoek moet plaatsvinden (alles behalve de 'groene' categorieën 'voldoende onderzocht', 'voldoende gesaneerd' en 'HBB-cluster-inactief'. Hierbij is niet gekeken naar de inhoud van het uitgevoerde onderzoek.

Aardkundige waarden en monumenten

Het 'roeren' van de bodem kan leiden tot onomkeerbare gevolgen en kunnen aardkundige monumenten in zodanige mate aantasten dat herstel niet mogelijk is. TenneT wenst dit te voorkomen. Echter wanneer in overleg met het bevoegd gezag een maatregel wordt gekozen waarmee alle daarbij betrokken belanghebbenden (inclusief het bevoegd gezag) in kunnen stemmen, dan kan 'roeren' van de bodem ter plaatse van aardkundige monumenten toegestaan worden (TenneT TSO B.V., 2016).

In het plangebied liggen gronden die specifiek worden aangemerkt als gronden met aardkundige waarden.

² <http://gisopenbaar.overijssel.nl/viewer/app/bodematlas/v1>

Dit is het geval in het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Hengelo (vastgesteld 21-9-2010) en het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Borne (vastgesteld 24-5-2016). In dit laatste bestemmingsplan zijn de aardkundige waarden aangegeven met de dubbelbestemming 'Archeologische verwachting 1'.

Buiten beschouwing gelaten criteria

Niet gesprongen explosieven

Het kan zijn dat er in gebieden een kans is dat er Niet Gesprongen Explosieven (NGE) worden aangetroffen. Deze zijn bijvoorbeeld achtergelaten of niet afgegaan in de Tweede Wereldoorlog. Meestal wordt deze informatie uit historisch onderzoek gehaald. In deze haalbaarheidsstudie was geen historisch onderzoek beschikbaar om dit criterium te kunnen beoordelen. Het is daarom niet meegenomen in de haalbaarheidsstudie.

Aangezien alle ruimtelijke ontwikkelingen in het plangebied hebben plaatsgevonden na de Tweede Wereldoorlog heeft er al veel NGE-onderzoek plaatsgevonden. Daarom wordt de aanname gehanteerd dat er geen risico is op het aantreffen van NGE. Dit dient in een opvolgende projectfase geverifieerd te worden met de betrokken gemeenten op basis van hun database voor NGE.

Zettingsgevoelig gebied

Hoewel grote delen van de NL bodem zettingsgevoelige bodems betreft (veengronden, ofwel slappe bodems), wenst TenneT in principe geen assets te realiseren in/op deze bodems. Het is immers nagenoeg onmogelijk om assets te realiseren zonder maatregelen te treffen die de stabiliteit van de bodem vergroten en daarmee ongewenste effecten, zoals verzakking van de asset voorkomen. Het treffen van die maatregelen brengen aanzienlijke financiële lasten voor TenneT met zich mee.

In het plangebied is het onderwerp zettingsgevoeligheid geen onderscheidend criterium. Daarbij bestaat het gebied grotendeels uit zandgrond, dat weinig zettingsgevoelig is. Om die reden wordt dit criterium niet meegenomen in deze studie.

Het gebied bestaat uit dekzandgebied. De laag waarin de kabel zal worden aangelegd bestaat overwegend uit fijn tot grof zand. Dit is niet zettingsgevoelig. Om deze reden is dit aspect niet nader beschouwd.

Zoutwinning

Ten zuiden van Hengelo vindt van oudsher zoutwinning plaats. Bij aanleg van een kabel kan mogelijk interferentie plaatsvinden met voormalige, huidige of toekomstige zoutwinning.

In het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Hengelo (vastgesteld 21-9-2010) is bijvoorbeeld een gebiedsaanduiding 'zoutwinning' opgenomen. Ter plaatse van de aanduiding 'zoutwinning' geldt dat die gronden, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), tevens bestemd zijn voor de winning van steenzout en andere daarmee samenhangende delfstoffen. Om deze reden is contact opgenomen met Akzo (het bedrijf dat het zout wint). Akzo (in naam van Marinus den Hartogh) heeft per mail op 15 februari 2017 bevestigd dat het zoutwingebied begint op ruim een kilometer afstand zuidelijk van station HGLO110. Op deze afstand is geen invloed van zoutwinning op de bodemstabiliteit te verwachten.

De zoutwinning in het gebied vormt (met de kennis van nu) dan ook geen belemmering voor de door TenneT voorgenoemen ontwikkeling. Daarom is dit aspect niet verder beschouwd.

6. Infrastructuur

Beheersgebied

Om te bereiken dat assets van TenneT ongestoord kunnen liggen of aanwezig kunnen zijn en blijven, worden assets in principe niet in de nabijheid van wegen gelegd of geplaatst.

Met in de nabijheid wordt in principe bedoeld op 'de (toekomstige) beheerszone van deze wegen'. In principe stelt iedere wegenbeheerder deze vast. Doorgaans wordt op verzoek van een partij inzicht gegeven in de ligging van een dergelijke zone (de zone kan opgevraagd worden als shapefile).

Deze beleidsregel geldt voor alle assets maar met name voor ondergrondse verbindingen die mogelijk worden gerealiseerd nabij wegen waarvan bekend is dat ze op korte termijn worden aangepast / uitgebreid (dit is na te zoeken in bijvoorbeeld het MIRT alsook in de structuurvisies / wegenbeheerplannen van de provincie en gemeente). Beheerzones worden met name ingesteld op provinciale- en rijkswegen.

In deze haalbaarheidsstudie is voor het identificeren van beheersgebieden gekeken naar enkelbestemmingen en vrijwaringszones die zijn opgenomen in bestemmingsplannen.

Aantal kruisingen met wegen en spoorwegen

Door het gebied lopen verschillende (spoor)wegen. De waterwegen zijn apart benoemd onder het aspect water. Bij de doorkruising van wegen dient rekening gehouden te worden met aangepaste aanlegmethodes, zoals een wegkruising in mantelbuis of door middel van een boring. Beide opties brengen hogere kosten bij de aanleg met zich mee. In de gebiedsbeoordeling is bepaald wat de kans is op kruisingen met wegen. Deze wegen zijn onderverdeeld in rijkswegen, provinciale wegen en gemeentelijke wegen.

7. Ruimtelijke beïnvloeding en veiligheid

Buiten beschouwing gelaten criteria

Gevaarlijke stoffen

Voor zover redelijkerwijs mogelijk worden in principe geen assets gerealiseerd in de directe nabijheid van locaties waar 'overige gevaarlijk gebruik / stoffen' zijn toegestaan.

Als gevolg van de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen kan brand of explosiegevaar aan de orde zijn. Dat kan de ongestoorde ligging of aanwezigheid van assets nadelig beïnvloeden. Wat onder gevaarlijke stoffen / gebruik wordt verstaan is niet specifiek omschreven. Het kan hier om een veelheid aan stoffen gaan. Dit uitgangspunt betreft dan ook een streven.

In deze haalbaarheidsstudie is gekeken in hoeverre er binnen de gebieden zones liggen waar volgens www.risicokaart.nl een kans is op ongevallen met gevaarlijke stoffen. Dit is de zogenaamde 10-6 contour die wordt weergegeven op de risicokaart.

Vuurwerkbedrijf

Voor zover redelijkerwijs mogelijk worden in principe geen assets gerealiseerd binnen een afstand van 800

meter afstand van een Vuurwerkbedrijf.

Bij een afstand van 800 meter of meer zijn de risico's die assets van TenneT kunnen ondervinden van een Vuurwerkbedrijf voldoende laag. De grens van 800 meter volgt uit het Vuurwerkbesluit. Hierin is namelijk in Bijlage 3, onder B Veiligheidsafstanden, opgenomen dat de toegestane netto explosieve massa per bewaarplaats of bewerkingsruimte tot 6000 kg 800 meter dient te zijn. Dit wordt gemeten vanaf de bewaarplaats en geldt officieel alleen voor (geprojecteerd) kwetsbare objecten. Daar vallen assets van TenneT niet onder, maar omdat tot op 800 meter effecten kunnen worden verwacht wordt deze afstand wel aangehouden.

In de directe nabijheid van de tracés liggen geen vuurwerkbedrijven. Om die reden is dit criterium buiten beschouwing gelaten in deze studie.

Windturbines

Bij de plaatsing van windturbines staat de veiligheid voor de omgeving voorop. Mogelijke risico's rond een windturbine zijn mastbreuk, het afbreken van de gondel of van een blad. Voordat de overheid toestemming geeft voor de bouw van een windturbine, kan ze om een kwantitatieve risicoanalyse vragen. Het Handboek Risicozonering Windturbines kan worden gebruikt als een praktijkrichtlijn voor het uitvoeren van een risicoanalyse voor windturbines (Handboek Risicozonering Windturbines, Herziene versie 3.1 september 2014).

In het plangebied liggen geen windturbines en in de ontwerp-omgevingsverordening Overijssel is het plangebied niet aangewezen als kansrijk zoekgebied windenergie. Om deze reden is dit criterium niet meegenomen in deze studie.

8. Ruimtelijke plannen

Een kabel kan beperkingen opleggen aan het gebruik van gronden ter plaatse van de kabel. Daarnaast wenst TenneT de kabel te beschermen tegen ruimtelijke ingrepen die de kabel kunnen beschadigen. Uit hoofde van haar wettelijke taak voert TenneT het beleid dat voor de aanleg van nieuwe delen van het landelijk hoogspanningsnet, zoals de onderhavige 110kV-kabelverbinding, planologisch ruimte wordt gereserveerd en de ligging van hoogspanningsverbindingen ook planologisch wordt veiliggesteld. TenneT wil bewaken en bewerkstelligen dat in ruimtelijke plannen het noodzakelijke juridisch- planologische regime wordt verankerd voor het tracé van deze ondergrondse hoogspanningsverbindingen om het net in stand te houden en de functionaliteit van de verbindingen te behouden.

Binnen ruimtelijke plannen kunnen er zaken zijn die conflicteren met een eventuele ondergrondse hoogspanningsverbinding binnen een gebied. Dit zijn onder andere bouwmogelijkheden, bestaande bebouwing en bosgebieden (in verband met diep wortelende beplanting). Veel van de belemmeringen die binnen de bestemmingsplannen kunnen optreden zijn al beschreven in de overige thema's (archeologie, ruimtelijke beïnvloeding, kabels en leidingen, infrastructuur, natuur). Binnen dit criterium is daarom gefocust

op eventuele toekomstige initiatieven die de gemeenten hebben in hun toekomstvisies.

9. Kabels en leidingen

Aantal kabels en leidingen dat wordt gekruist (gas, warmtenet, water, hoog- en middenspanning).

Beleid van TenneT is dat kruisingen met kabels en leidingen dienen te worden vermeden. Dergelijke kruisingen kunnen doorgaans alleen mogelijk worden gemaakt door middel van gestuurde boringen. Daarnaast dienen in sommige gevallen aanvullende maatregelen te worden genomen indien kabels en leidingen gekruist dienen te worden. Dit maakt de aanleg van een ondergrondse hoogspanningsverbinding op die plekken duurder.

In deze studie is gekeken waar kabels en leidingen die een mogelijke belemmering zijn voor een nieuwe verbinding zich bevinden binnen de aangewezen gebieden.

Parallelloop met andere kabels en leidingen

Kabels en leidingen liggen bij voorkeur buiten een bepaalde afstand ten opzichte van buisleidingen, en niet parallel hieraan (zie NEN-normering 3654 'Wederzijdse beïnvloeding van buisleidingen en hoogspanningssystemen'). Ook de aanwezigheid van andere kabels en leidingen kan binnen een bepaalde afstand en door middel van bepaalde parallelloop invloed hebben. Indien de gewenste afstanden niet te realiseren zijn dan moet in overleg worden bepaald welke mitigerende maatregelen en/of beheersmaatregelen kunnen worden genomen. Het beleid van TenneT sluit aan bij de NEN-normering. Er is specifiek gekeken naar de ligging van buisleidingen. In de NEN 3654 is opgenomen dat invloed verwacht kan worden binnen een afstand van ongeveer 1 km van de rand van de buisleiding. Dat betekent dat bij het zoeken naar een tracé voor een ondergrondse hoogspanningsverbinding deze afstand in gedachten moet worden gehouden. Is het niet mogelijk om een tracé te vinden buiten deze afstand dan zal nader afgewogen moeten worden of realisatie toch mogelijk is bijvoorbeeld door het treffen van maatregelen (TenneT TSO B.V., 2016). In het studiegebied liggen verschillende buisleidingen met gevaarlijke stoffen. In deze studie wordt gekeken in hoeverre er binnen de gebieden zones zijn van 1km vanaf een buisleiding. Daarbij wordt aangegeven om wat voor buisleiding het gaat en op welke afstand deze ligt ten opzichte van een nieuwe 110kV-verbinding.

10. Agrarische functies

Het gebied waar de tracés doorheen lopen, is voornamelijk in agrarisch gebruik. Een ondergrondse kabelverbinding kan leiden tot negatieve effecten voor de agrarische bedrijfsvoering. Onderdelen die hierbij met name een rol spelen, zijn mogelijke verstoring van de bodem (aantasting van drainagesystemen), beperking van gebruik van grond voor boomgaarden en fruitkwekerijen en beperking van gebruik van agrarische bouwpercelen. Daarnaast kan het agrarisch gebruik invloed hebben op de kabel. Zo kunnen bijvoorbeeld wortels van bomen de kabel beschadigen.

De omvang van de agrarische percelen en het aantal boomkwekerijen is gebaseerd op de informatie uit de TOP10NL-kaarten. Het agrarisch gebruik is daarin onderverdeeld in akkerland, fruitkwekerijen,

boomkwekerijen en grasland. Nuancering hierbij is dat er ter plaatse van grasland zowel sprake kan zijn van agrarisch gebruik als van natuurlijk grasland. In voorliggend studiegebied is de verwachting echter dat het grootste deel van het grasland in agrarisch gebruik is.

In voorliggende analyse is gekeken naar de omvang van doorsnijding van akkerland (hoe meer het alternatief akkerland kruist, hoe groter de kans op negatieve effecten voor agrarische bedrijven). Van grasland is aangenomen dat aanleg van een kabeltracé tot minder schade leidt in relatie tot akkerland. Er zijn geen boom- en fruitkwekerijen in het plangebied, waardoor dit criterium niet is meegenomen. De alternatieven zijn zoveel als mogelijk al langs randen van agrarische percelen ingetekend.

DATUM 26 maart 2024
BIJLAGE 3
PAGINA 1 van 6

BIJLAGE 3: BEOORDELING PLANOLOGIE

In deze bijlage zijn de resultaten weergegeven van de planologische bureaustudie per afwegingscriterium.

Tabel 1 geeft een opsomming van de eerder benoemde afwegingscriteria.

Nr	Afwegingscriterium
1	Lengte
2	Archeologie en cultuurhistorie
3	Natuur
4	Water
5	Bodem
6	Doorsnijding infrastructuur
7	Ruimtelijke beïnvloeding en veiligheid
8	Ruimtelijke plannen
9	Kabels en leidingen
10	Agrarische functies

Tabel 1 Afwegingscriteria GIS-studie planologie

1. Lengte

Traceringsuitgangpunt is om een zo kort mogelijk tracé te bepalen. De hemelsbrede afstand tussen de hoogspanningsstations Almelo Mosterdpot en Hengelo Weideweg is 13,5 km. De lengte van alternatief 1 is 16,2 km. Dit alternatief loopt ten noorden van de N35 en gaat langs hoogspanningsstation Almelo Tusveld. Alternatief 2 ligt ten zuiden van de A35 en is daarmee langer, namelijk 18,2 km. Alternatief 3, de oversteek tussen het noordelijk en het zuidelijk alternatief, is echter het langste alternatief met een lengte van 19,2 km.

Subcriterium	Alternatief 1	Alternatief 2	Alternatief 3
Lengte (in meters)	16.170	18.170	19.180

2. Archeologie en cultuurhistorie

Traceringsuitgangspunt is om zo min mogelijk door gebieden te traceren met archeologische (verwachtings)waarden. Geen van de alternatieven doorkruisen terreinen van hoge archeologische waarde. Daarentegen liggen er in het gebied wel gronden die volgens de Archeologische Waarden- en advieskaarten van de gemeenten een zeer grote kans op archeologische sporen bevatten. Deze terreinen liggen verspreid in het gebied tussen Almelo en Hengelo.

Alternatief 2 doorkruist deze terreinen het meest, over een lengte van 3.500 meter. Het ruimtebeslag van het Alternatief 1 is iets lager, namelijk 2.700 meter. Alternatief 3 ontwijkt veel gebied met hoge archeologische verwachtingswaarde, waardoor dit alternatief door 1,8km aan gebied met een hoge verwachtingswaarde gaat.

Subcriterium	Alternatief 1	Alternatief 2	Alternatief 3
Ruimtebeslag archeologische terreinen (AMK) in meters	-	-	-
Ruimtebeslag archeologische hoge verwachtingswaarden in meters	2.700	3.500	1.800

3. Natuur

Traceringsuitgangspunt is om zo min mogelijk door natuurgebieden te gaan die beschermd zijn of waar beschermde soorten worden aangetast. Geen van de alternatieven doorkruist Natura 2000 gebied of weidevogelgebied.

De alternatieven doorkruisen gebieden die behoren tot het Natuur Netwerk Nederland (NNN) (voormalige Ecologische Hoofdstructuur). Alternatief 2 heeft veruit het meeste ruimtebeslag met betrekking tot het NNN (4.090 meter). De overige alternatieven doorkruisen minder NNN-gebieden. Alternatief 3 heeft een ruimtebeslag van 1.040 meter. Dit is iets meer dan alternatief 1, wat NNN-gebied over een lengte van 460 meter doorkruist.

Voor NNN-gebieden met diepwortelende beplanting wordt geadviseerd deze te passeren middels een gestuurde boring. Anders moet NNN-gebied gecompenseerd worden.

Subcriterium	Alternatief 1	Alternatief 2	Alternatief 3
Ruimtebeslag Natuur Netwerk Nederland (voormalige EHS) volgens de ontwerp-Omgevingsverordening Provincie Overijssel (2016)	460	4.090	1.040

4. Water

Traceringsuitgangspunt is dat kruisingen met waterlopen moeten worden geminimaliseerd. In het gebied liggen enkele hoofdwaterlopen volgens de legger van de Oppervlaktewaterlichamen van Waterschap Vechtstromen. Deze hoofdwatergangen worden het meest gekruist door alternatief 3 (20 keer). De alternatieven 1 en 2 doorkruisen 17 keer een hoofdwatergang in het plangebied.

Verder doorkruisen alternatief 2 en alternatief 3 meerdere waterkeringen. Dit betreft de Stokkelersweg en het zijkanaal naar Almelo (2 keer).

Subcriterium	Alternatief 1	Alternatief 2	Alternatief 3
Kruisingen met waterlopen (A-waterlopen) volgens de legger Oppervlakte-waterlichamen van Waterschap Vechtstromen (aantal)	17	17	20
Kruisingen waterkerings- of vrijwaringszone (bijvoorbeeld een dijk) (aantal)	-	5	5

5. Bodem

Traceringsuitgangspunt is dat tracering door gebieden met bodemverontreiniging zoveel als mogelijk moet worden voorkomen. Op basis van gegevens van de bodematlas Overijssel zijn in dit gebied diverse gronden aanwezig waar verder onderzoek noodzakelijk kan zijn of waar een historische activiteit bekend is.

Het hoogspanningsstation Hengelo Weideweg staat op een locatie waar nader onderzoek uitgevoerd moet worden. Deze locatie wordt door alle drie de alternatieven doorkruist (om aan te sluiten op het hoogspanningsstation). Daarnaast doorkruisen de alternatieven nog enkele andere locatie met een potentiële bodemverontreiniging.

Volgens de bodematlas doorkruist alternatief 1 een locatie waar sprake is van een historische activiteit. Dit betreft "Wilmink Oosterveld" ter hoogte van hoogspanningsstation Almelo Tusveld. Hier moet aanvullend onderzoek uitgevoerd worden. Verder doorkruisen alternatief 1 en 3 ten zuidoosten van dit station een locatie (Joostinksdijk) waar nader onderzoek uitgevoerd moet worden. Ten slotte doorkruisen beide alternatieven een locatie waar monitoring is vereist. Dit betreft de "Veldkampsweg / A1 (stort)" nabij de splitsing van de A1 en A35

Alternatief 2 doorkruist langs de A1, nabij de Stovelerweg, een locatie waar uitvoering van historisch onderzoek is vereist.

Alternatief 1 en 3 gaan net ten westen van de woonkern Borne door een gebied dat in bestemmingsplan Buitengebied Borne (vastgesteld 24-5-2016) de waarde archeologie 1 heeft. Deze verwachtingswaarde is bedoeld ter bescherming van aardkundige waarden. In andere bestemmingsplannen zijn ook aardkundige

waarden opgenomen, maar de alternatieven gaan daar niet doorheen.

Subcriterium	Alternatief 1	Alternatief 2	Alternatief 3
Aantal kruisingen met mogelijke locaties met bodemverontreiniging (bodematlas Overijssel) (aantal)	4	2	3
Doorkruising van aardkundig waardevol gebied in meters	220	-	220

6. Doorsnijding infrastructuur

Traceringsuitgangspunt is dat kruisingen met wegen en ligging in beheergebied van wegen zoveel als mogelijk moet worden voorkomen. In het plangebied liggen Rijkswegen, provinciale wegen en spoorwegen. De A35 en A1 tussen Almelo en Hengelo zijn Rijkswegen en worden door de alternatieven doorkruist. Alternatief 1 doorkruist eenmaal de A1, terwijl alternatief 3 naast het doorkruisen van de A1 ook twee keer de A35 kruist. Alternatief 2 doorkruist drie keer de A35.

De spoorlijn Almelo –Hengelo wordt door alle drie de alternatieven doorkruist.

Voor wat betreft de provinciale wegen, loopt de N741 door het gebied heen. Deze weg wordt door alternatief 2 en alternatief 3 doorkruist

De alternatieven liggen met de kennis uit de bestemmingsplannen niet in gebied dat mogelijk in de toekomst gebruikt gaat worden voor een uitbreiding van een Rijks- of provinciale weg (los van de haakse kruisingen met deze wegen).

Subcriterium	Alternatief 1	Alternatief 2	Alternatief 3
Beheersgebied (ruimtebeslag in meter)	-	-	-
Aantal kruisingen met Rijkswegen:	1	3	3
Aantal kruisingen met provinciale wegen:	-	1	1
Aantal kruisingen met spoorwegen:	1	1	1

7. Ruimtelijke beïnvloeding en veiligheid

Traceringsuitgangspunt is dat ligging in de nabijheid van windturbines en locaties waar gevaarlijke stoffen

worden opgeslagen zoveel als mogelijk moet worden voorkomen. In het gebied liggen geen plaatsen waar volgens www.risicokaart.nl een kans is op ongevallen met gevaarlijke stoffen. Er zijn tevens geen (geplande) windturbines. Dit criterium is daarom niet meegenomen in beoordeling.

8. Ruimtelijke plannen

Traceringsuitgangspunt is dat de kabel zo min mogelijk moet conflicteren met vigerende ruimtelijke plannen. Een ondergrondse hoogspanningsverbinding is niet planologisch mogelijk gemaakt ter plaatse van de alternatieven. De alternatieven zullen dus nog ruimtelijk moeten worden vastgelegd. In het plangebied spelen geen grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen.

Wel zijn er diverse plaatsen waar toekomstige ontwikkelingen gepland zijn. Een voorbeeld hiervan is bedrijventerrein Veldkamp aan de zuidzijde van Borne. Rond dit bedrijventerrein is ook recent de rondweg om Borne aangelegd (de Aamaatweg). Alternatieven 1 en 3 ontwijken deze ontwikkelingen zoveel als mogelijk, maar de ruimte is hier erg klein.

Ook tussen Bornerbroek en de A35 zijn bedrijventerreinen gepland van Regionaal Bedrijventerrein Twente (RBT). Alternatief 2 ontwijkt deze ontwikkeling. Aan de westkant van het Zijkanaal naar Almelo is een omgevingsvergunning voor een Zwaikom in het kanaal afgegeven. Alternatief 2 ontwijkt dit initiatief. Ook de reconstructie van de Regge zoals vastgelegd in bestemmingsplan De Doorbraak (onherroepelijk 17-3-2005) wordt niet gehinderd door het plan.

Volgens de structuurvisie Borne (23-6-2015) is de zuidwestrand van Borne aangewezen als 'stadsrandgebied met mogelijkheid voor passende economische functies en voorzieningen'. Hier zou dus mogelijk in de toekomst kunnen worden uitgebreid.

In Almelo, Hengelo en Hof van Twente zijn geen ruimtelijke initiatieven voorzien die mogelijk conflicteren met de toekomstige kabelverbinding.

Alternatieven 1 en 3 scoren negatief op de inpassing in ruimtelijke plannen omdat er aan de zuidkant van Borne een aantal initiatieven spelen waardoor er weinig ruimte is voor een kabeltracé. Daarbij wordt hier in de toekomstig mogelijk uitgebreid, waardoor een ongestoorde ligging van de kabels niet zeker is.

Subcriterium	Alternatief 1	Alternatief 2	Alternatief 3
Inpassing in ruimtelijke plannen	-	0	-

9. Kabels en leidingen

Er liggen diverse buisleidingen in het gebied. Deze zijn aangegeven op risicokaart.nl.

In het gebied tussen Almelo en Hengelo liggen meerdere buisleidingen, van onder andere de Gasunie voor het transport van aardgas. Deze buisleidingen worden door de alternatieven doorkruist. De alternatieven 2 en 3 doorkruisen de meeste buisleidingen, 10 in totaal. Alternatief 1 doorkruist maar 4 buisleidingen.

Naast het kruisen van buisleidingen, is ook gekeken naar de lengte van de alternatieven waarin zij binnen een afstand van 1 kilometer liggen van de buisleidingen. Alternatief boren heeft de langste parallelloop met buisleidingen over een afstand van 17,8 kilometer.

Subcriterium	Alternatief 1	Alternatief 2	Alternatief 3
Kruisingen met kabels en leidingen (gas, riool, hoogspanning en buisleidingen) (aantal)	4	10	10
Parallelloop t.o.v. buisleiding gevaarlijke stoffen (olie, gas, CO ₂ , bulkchemicaliën) i.v.m. weerstand- en inductieve beïnvloeding (meter)	13.800	16.900	18.090

10. Doorkruising agrarische percelen

Traceringsuitgangspunt is om zo min mogelijk hinder voor agrarische percelen te veroorzaken door het tracé. Alternatief 3 doorkruist het meeste akkerland. Het ruimtebeslag van dit alternatief bedraagt bijna 5,4 kilometer.

Subcriterium	Alternatief 1	Alternatief 2	Alternatief 3
Doorkruising akkerland (meter)	3.690	2.970	5.380

BIJLAGE 4: BEOORDELING TECHNIEK

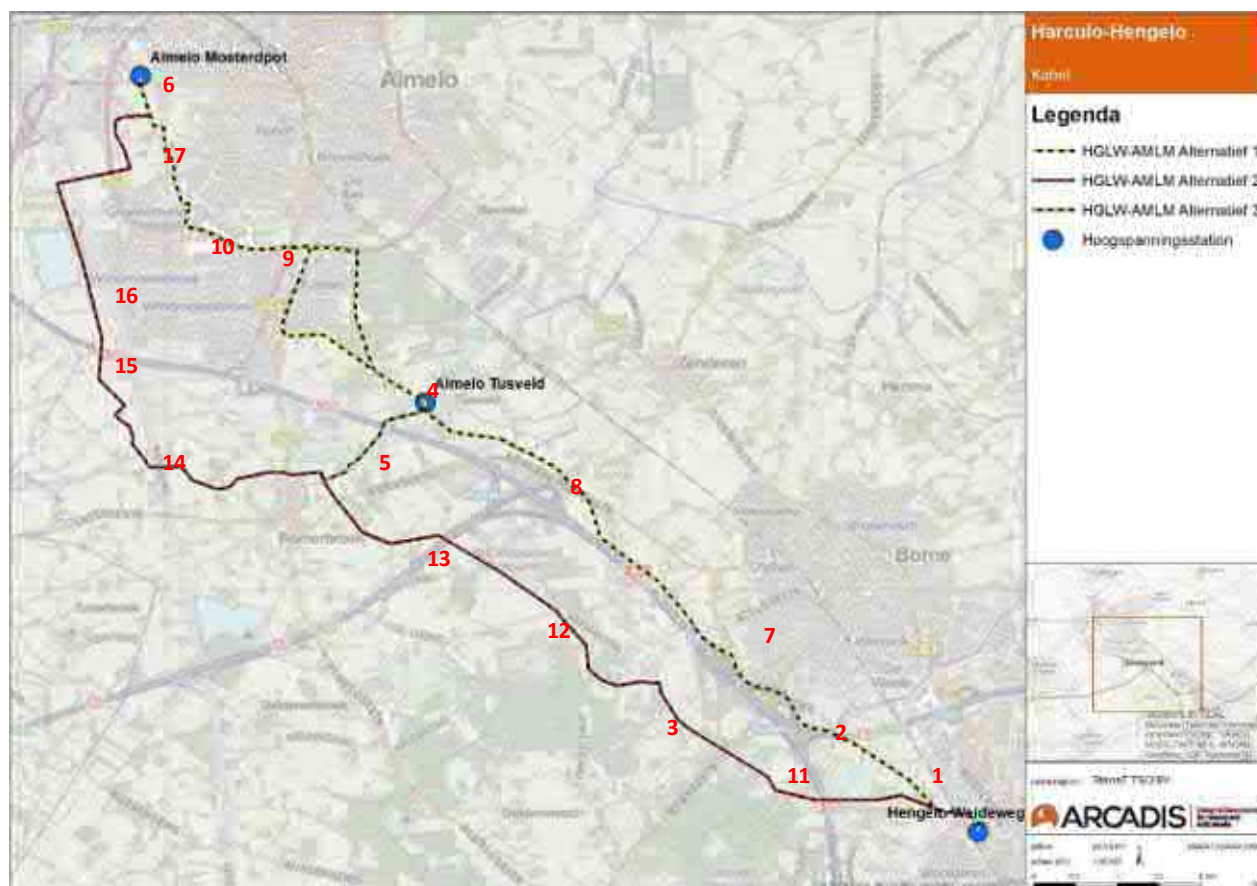
Op basis van de technische uitgangspunten zoals benoemd in de notitie zijn de verschillende alternatieven gewogen. Daarbij zijn per alternatief locaties met aandachtspunten vastgesteld waarop randvoorwaarden van toepassing zijn die potentieel beperkingen met zich meebrengen ten aanzien van de definitieve tracering en/of gedurende de realisatiefase. Per aandachtspunt wordt gekeken naar de mogelijkheden en onmogelijkheden met betrekking tot technische haalbaarheid. In het geval dat er per aandachtspunt meerdere routevarianten mogelijk zijn, is gekeken naar welke routevariant de minste impact heeft op de omgeving gedurende de realisatiefase.

Ten aanzien van de technische haalbaarheid worden de tracédelen uit Tabel 1 beschouwd. In Figuur 1 zijn de beschouwde locaties langs het alternatief genummerd aangegeven.

Nr.	Omschrijving
Algemene aandachtspunten	
1	Kruising spoorweg Hengelo - Almelo en aanlanding HGLW110
2	Parallelligging aan 380/110 kV lijn HGL-ZWL
3	Buisleidingen Gasunie
4	Aanlanding AMLT110
5	Aftakking Maatkampsweg
6	Aanlanding AMLM110
Noordelijk alternatief (Alternatief 1)	
7	Kruising Rijksweg A1 / Passage knooppunt Buren / ringweg Borne
8	Passage knooppunt Azelo
9	Bornerbroeksestraat / Nijreesweg
10	Nijreessingel / Weezebeeksingel
Zuidelijk alternatief (Alternatief 2)	
11	Kruising A35 / overstromingsgebied Woolde

12	Landgoed Twickel (NNN gebied)
13	Kruising A1
14	Kruising zijtak Delden – Almelo van de Twentekanalen
15	Kruising A35
16	Parallelligging 380 kV HGL-ZWL / waterbassin Leemslagen
17	Parallelligging 110 kV AMLT-AMLM110

Tabel 1: Aandachtspunten technische haalbaarheid

Figuur 1: locaties aandachtspunten technische haalbaarheid

Algemene aandachtspunten

Onderstaande aandachtspunten komen voor bij zowel het noordelijk en zuidelijk alternatief en zullen in ieder geval onderdeel uitmaken van de aandachtspunten van het voorkeursalternatief.

1. Kruising spoorweg Zwolle – Hengelo en aanlanding HGLW110

Station HGLW110 ligt ingeklemd tussen de bebouwde kom van Hengelo in het zuiden en oosten en de spoorweg Zwolle – Almelo – Hengelo die direct ten westen van het 110 kV- station ligt. Aan de overzijde van de spoorweg ten zuidwesten van het station ligt een woonwijk. Vanaf HGLW110 vertrekt aan de noordzijde ook de bestaande 110 kV verbinding HGLW-AMLT110 die op circa 500 m vanaf het station gecombineerd met de 380 kV verbinding HGL-ZWL is in combimasten 380/110 kV. De situatie is weergegeven in Figuur 47. Alle tracéalternatieven vertrekken in noordwestelijke richting vanaf HGLW110, parallel aan de bestaande 110 kV lijn. Ter hoogte van mast 1 van de lijn HGLW-AMLT110 zijn boringen voorzien om het spoor te kruisen en ook de 380 kV verbinding te passeren ten zuiden van mast 141 van die verbinding, zie figuur 6. Voorzien wordt dat het kabeltracé HGWL-HGLO110 op dezelfde wijze het spoor kruist. Ter plekke van het beoogde in/uittredepunt van de boringen is de vrije ruimte tussen de mastvoet van mast 1 van HGLW-AMLT110 en de Slachthuisweg circa 60 m. Dit is voldoende vrije ruimte voor het naast elkaar uitvoeren van alle boringen, uitgaande van 1 kabel per fase. De afstand van maaiveld tot de lijn bij de mast is hoog genoeg om ook onder de mast werkzaamheden uit te voeren. Hiertoe zal wel onder andere een hoogtebeperking vastgesteld moeten.

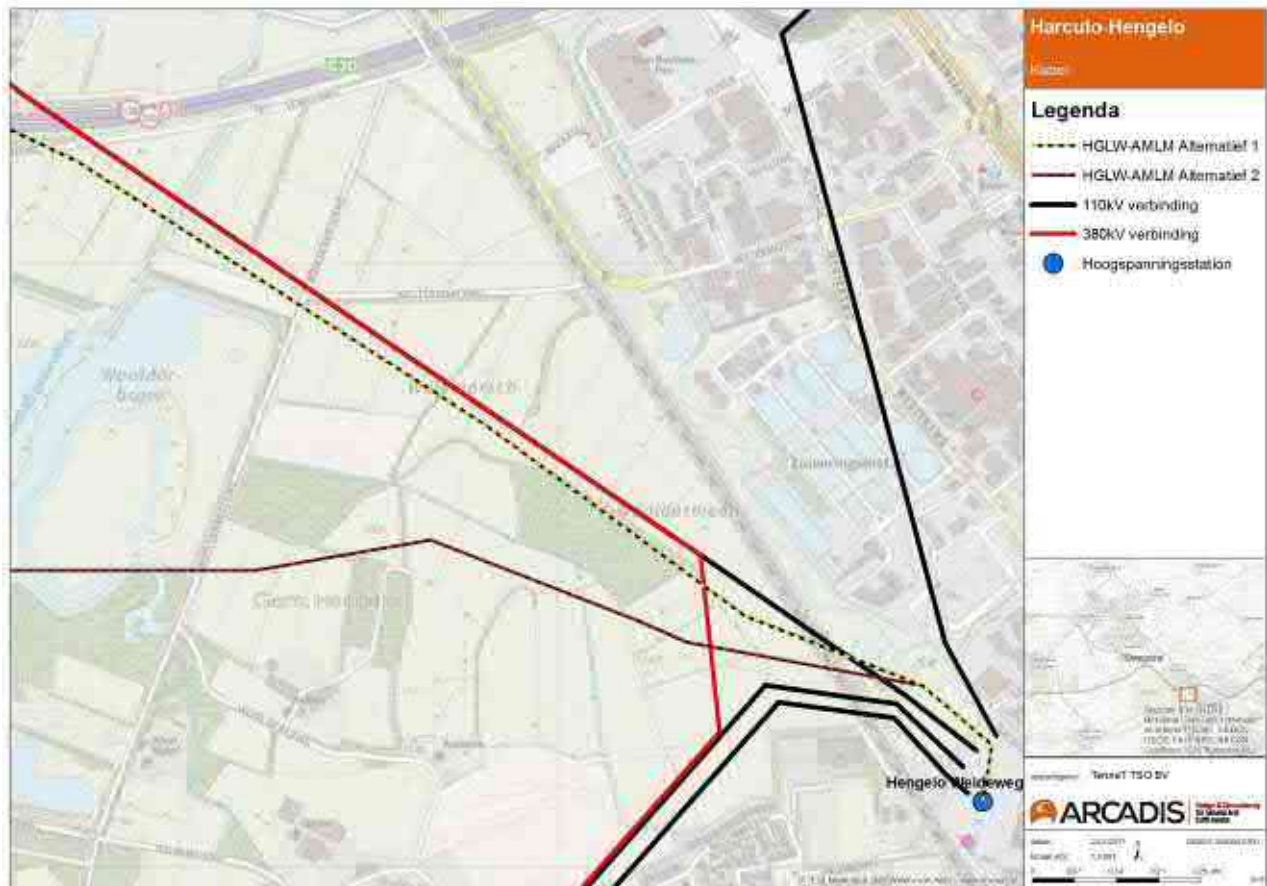
Het andere in/uittredepunt is voor het noordelijk alternatief aan de zuidzijde van mast 141 van de 380 kV verbinding HGL-ZWL waar het alternatief parallel aan de lijn ligt. Voor het zuidelijk alternatief ligt het andere in/uittredepunt na kruising met de 380 kV lijn. De boorlengte voor beide alternatieven wordt geschat tussen de 400 m en 500 m.

Het bevoegd gezag voor deze kruising bestaat uit ProRail en de gemeente Hengelo. Het uitvoeren van de boringen zal conform de NEN3650-51 serie op minimaal 5 m van de mastvoet uitgevoerd moeten worden en zal ook moeten voldoen aan de eisen van ProRail. Hoewel ProRail de voorkeur geeft aan haakse kruisingen met het spoor staan zowel het Witte Boekje als de NEN3650-51 serie niet haakse kruisingen toe en is dit op meerdere locaties in de afgelopen jaren gerealiseerd.

Hiernaast moet ook aangetoond worden conform de NEN3654 dat er geen wederzijdse beïnvloeding is tussen de kabelverbindingen en het spoor.

Het voordeel van het schuin kruisen van het spoor ten opzichte van een haakse kruising zijn dat het tracé rechter is zonder grote bochten aan weerszijden van de boringen wat een kabeltrek vergemakkelijkt en ook minder ruimtebeslag in de bochten tot gevolg heeft.

Voor beide alternatieven wordt de schuine kruising als technisch haalbaar gezien. Gezien de lengte van de boringen kunnen deze op voldoende diepte worden uitgevoerd om risico's voor mogelijke verstoringen aan de spoorweg te minimaliseren.

Figuur 2: Aanlanding HGLW110 en kruising spoorweg Zwolle-Hengelo

2. Parallelligging aan 380/110 kV lijn HGL-ZWL

Bij beide tracé alternatieven wordt een parallelligging voorgesteld met de 380/110 kV lijn HGL-ZWL, waarbij het buitenste circuit op een afstand van minimaal 5 m van de mastvoeten afligt. In deze configuratie ligt een groot deel van het kabelbed onder de lijn. De keuze voor een dergelijke parallelligging is technisch goed haalbaar, brengt een aantal voordelen en een aantal aandachtspunten voor aanleg en beheer met zich mee die goedkeuring nodig hebben van de interne organisatie.

Voordelen van deze parallelligging zijn:

- Minder aanvullend / nieuw ruimtebeslag in de openbare ruimte.
- De ruimte onder en naast een hoogspanningslijn van TenneT is in de regel vastgelegd in bestemmingsplannen van gemeentes waarbij een zone van ongeveer 25 meter aan weerszijden van lijn vrij van bebouwing moet blijven. Dit heeft met onderhoud en veiligheid te maken.
- Door in deze zone ook een ondergronds kabel tracé aan te leggen wordt de ruimte dubbel gebruikt (zowel bovengronds als ondergronds) in plaats van nieuwe locaties te gebruiken. Bundeling van K&L geniet in het algemeen de voorkeur van overheden.
- Aanpassing van bestemmingsplannen en ZRO in plaats van nieuwe bestemmingsplannen en vestigen

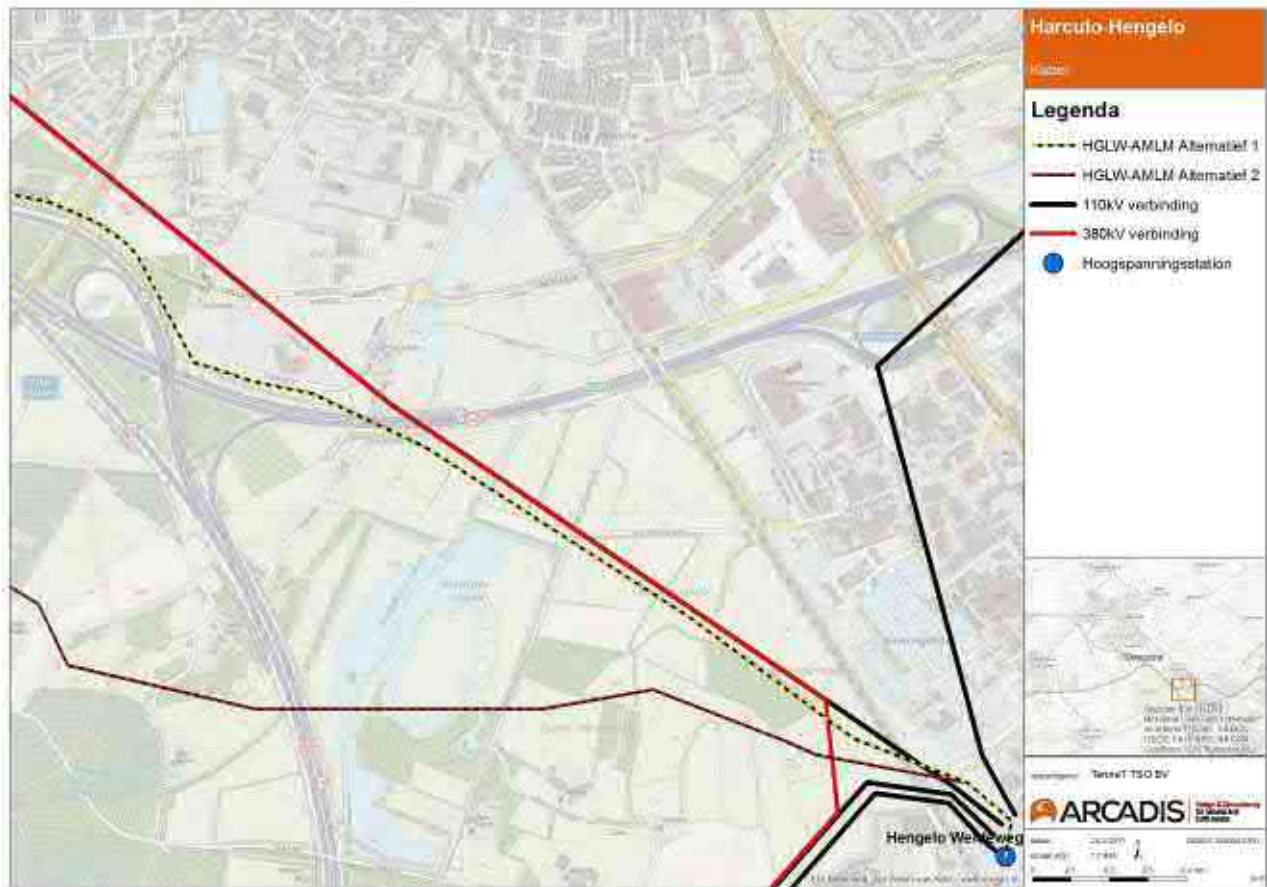
van ZRO.

- Door de ruimte onder de lijn te gebruiken voor de aanleg van een kabeltracé is een aanpassing van vigerende bestemmingsplannen meestal eenvoudiger. In plaats van een volledig nieuwe bestemming voor hoogspanning te creëren, kan de huidige bestemming aangepast worden naar zowel bovengrondse als ondergrondse hoogspanning.
- Langs de bestaande lijn zijn overeenkomsten met perceeleeigenaren voor de bestaande situatie. In plaats van het vestigen van nieuwe zakelijke rechten met nieuwe perceeleeigenaren kunnen de bestaande ZRO's aangepast worden.

Het aanleggen van een kabeltracé onder de bestaande lijnen is technisch haalbaar echter zijn er wel een aantal aandachtspunten:

- Bij aanleg in open sleuf moet rekening gehouden worden met een hoogtebeperking op al het materieel zodat er een veilige afstand is tussen de onderzijde van de lijn en bovenzijde van het materieel om overslag te voorkomen. Hierbij moet de lijn geschoten worden zodat de hoogte ten opzichte van maaiveld bekend is. Midden tussen 2 masten kan het voorkomen dat er verticale werkruimte overblijft van maximaal 4-5 m, waardoor de uit te voeren werkzaamheden op die locatie beperkt zijn qua inzet van materieel.
- Bij aanleg in HDD zullen in/uittredepunten van boringen nabij mastlocaties gekozen moeten worden omdat daar de meeste verticale ruimte is en dit nodig is door de maximale werkhoogte bij een boormachine.
- In het DO moet rekening gehouden worden met opstelplaatsen voor kabelhaspels en laad/los mogelijkheden. Dit is vrij eenvoudig op te lossen door het lossen van kabelhaspels op meer afstand van de lijn te laten plaatsvinden en het inrichten van kabeltreklocaties nabij masten.

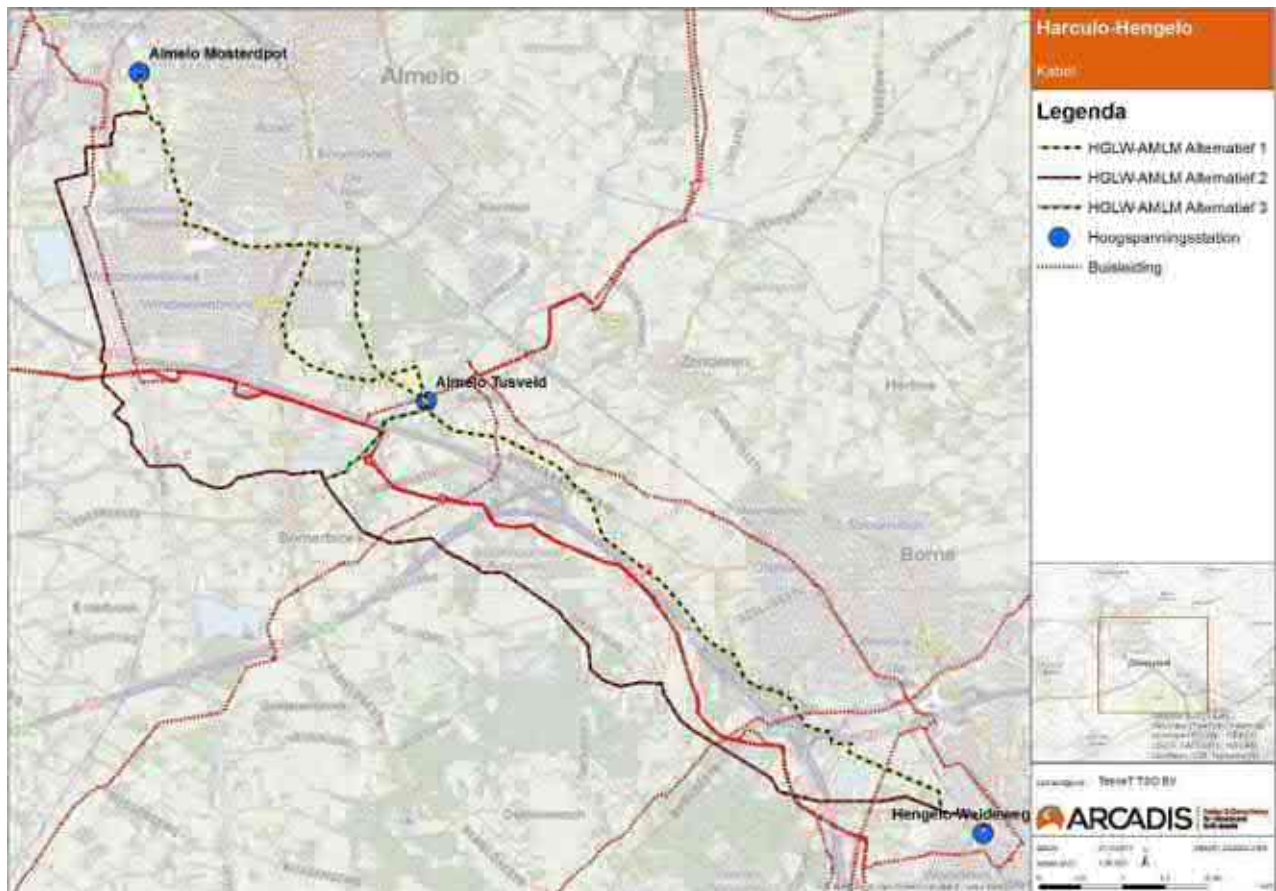
De interne TenneT organisatie is het bevoegd gezag voor een parallelligging en zal toestemming moeten geven aan het project om het op deze manier uit te voeren.

Figuur 3: paralleligging aan 380/110 kV lijn HGL-ZWL

3. Buisleidingen Gasunie

In het plangebied is een groot aantal buisleidingen van Gasunie aanwezig, waardoor bij alle tracéalternatieven onderlinge beïnvloeding niet kan worden uitgesloten. De toegestane wederzijdse beïnvloeding tussen de buisleidingen en hoogspanningssystemen is gereguleerd in de NEN3654. Paralleligging met buisleidingen dient daarom zoveel als redelijkerwijs mogelijk te worden voorkomen. Alle tracé alternatieven hebben weinig tot geen paralleligging met buisleidingen van de Gasunie en waar nodig worden de buisleidingen zo haaks mogelijk gekruist. Daarmee wordt het risico op maatregelen conform de NEN3654 aanzienlijk verkleind.

Figuur 4: buisleidingen Gasunie tussen GLW110 en AMLM110

4. Aanlanding AMLT110

Beide tracé alternatieven komen vanaf zuidelijke richting aan op station AMLT110 en liggen gedeeltelijk onder de bestaande lijnverbindingen. Aan de zuidzijde van het station zijn weinig tot geen beperkingen voor een aanlanding en zal naar een geschikte plek gezocht moeten worden om het station binnen te komen met de kabels.

Aan de westzijde en zuidoostzijde staan een aantal woningen. Het heeft de voorkeur om deze woning zoveel mogelijk te vermijden.

Het noordelijk alternatief verlaat station AMLT110 aan de noordzijde, waar langs de Maatkampsweg een Gasunie buisleiding ligt. Voorgesteld wordt om vanaf het station met een boring te vertrekken zodat de buisleiding, de Maatkampsweg en ook 't Maatveld onderkruist worden. Het uitvoeren van deze boring vanaf het stationsterrein of net buiten het stationsterrein is haalbaar, wel dient het in/uittredepunt op voldoende afstand van de Gasunie buisleiding te liggen.

Figuur 5: Aanlanding AMLT110

5. Oversteek noordelijk – zuidelijk alternatief / aftakking Maatkampsweg

Om het zuidelijk alternatief aan te laten sluiten op station AMLT110 of om een koppeling te maken tussen stukken van het noordelijk en zuidelijk alternatief is gekeken naar de mogelijkheden voor een oversteek tussen station AMLT110 en de kruising van de Maatkampsweg en de Pastoor Ossestraat.

Hemelsbreed is de afstand van deze oversteek circa 1800 m en worden de A35, een klein kanaal/waterberging alsook een aantal Gasunie leidingen gekruist. Hiernaast zijn er in het gebied een redelijke hoeveelheid locaties met woonbestemmingen en is er aan de zuidkant van de A35 een klein bedrijventerrein. Het gebied wordt ontsloten door voornamelijk smalle wegen.

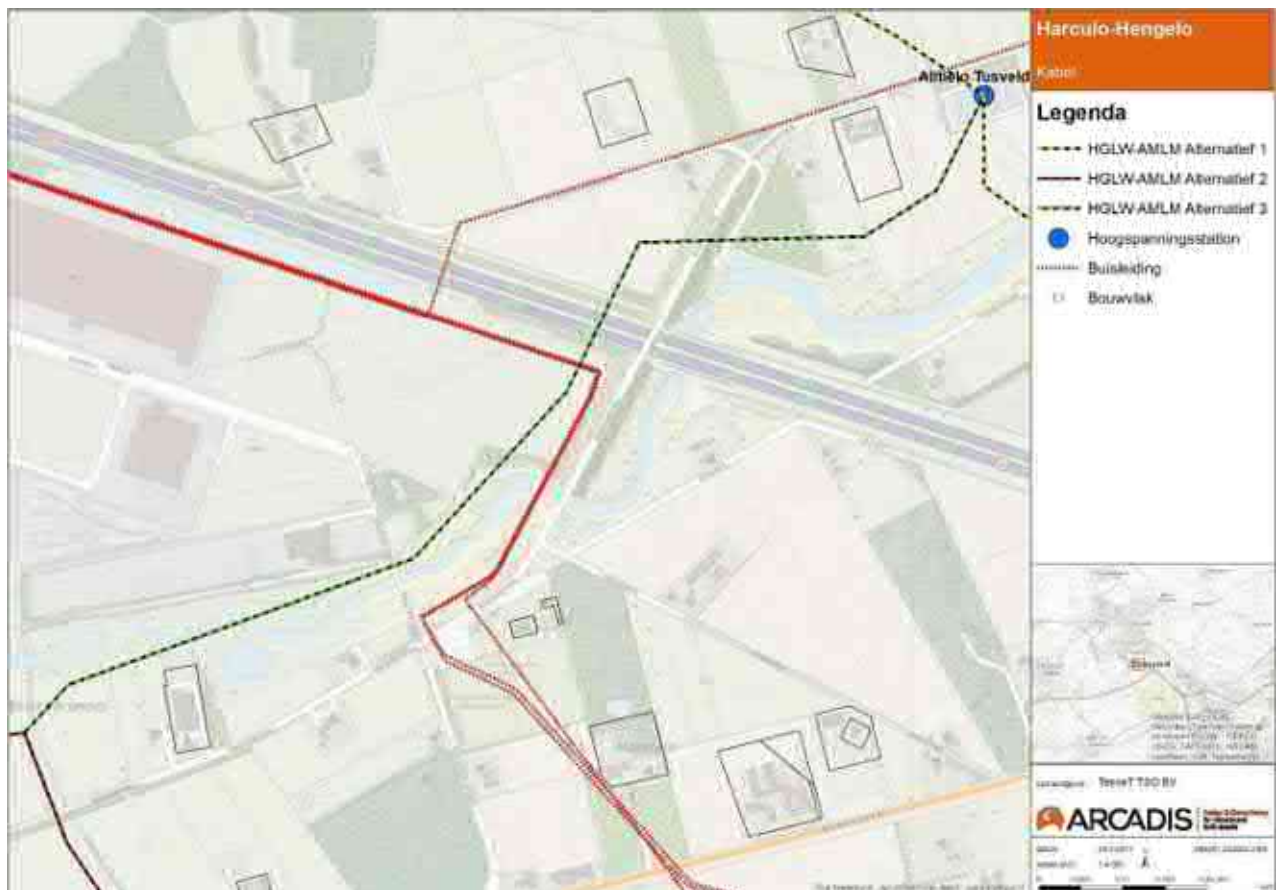
Door de combinatie van bebouwing en infrastructuur in het gebied zijn er nauwelijks mogelijkheden voor het realiseren van de oversteek in open sleuf. Wel is het mogelijk om de oversteek te maken in twee boringen, waarbij aan de zuidkant van de A35 op het perceel ten westen van de Maatkampsweg ruimte is voor in/uittredepunten van de twee boringen en om een moflocatie te creëren.

Het uitvoeren van deze boringen is technisch haalbaar, wel zijn er een aantal aandachtspunten om op voldoende afstand tot belendingen te blijven en om de Gasunie leidingen net ten zuiden van de A35 op voldoende diepte te kruisen.

Omdat er maar een mogelijk perceel lijkt te zijn waar voldoende ruimte is aan de zuidzijde van de A35, waar ook de Gasunie leidingen liggen, is het wel noodzakelijk om toestemmingen voor aanleg op dat ene perceel te krijgen.

De tweede boring vanaf ten zuiden van de A35 richting de Maatkampsweg zal ook goed bekeken moeten worden in verband met een aantal woonbestemmingen en de aanwezigheid van een kanaal.

De bevoegde gezagen voor de oversteek zijn Rijkswaterstaat, de gemeente Almelo, de Gasunie en mogelijk ook het waterschap Vechtstromen. De kruisingen dienen te voldoen aan de NEN3650-51 serie, de Richtlijn Boortechnieken en aan de NEN3654.

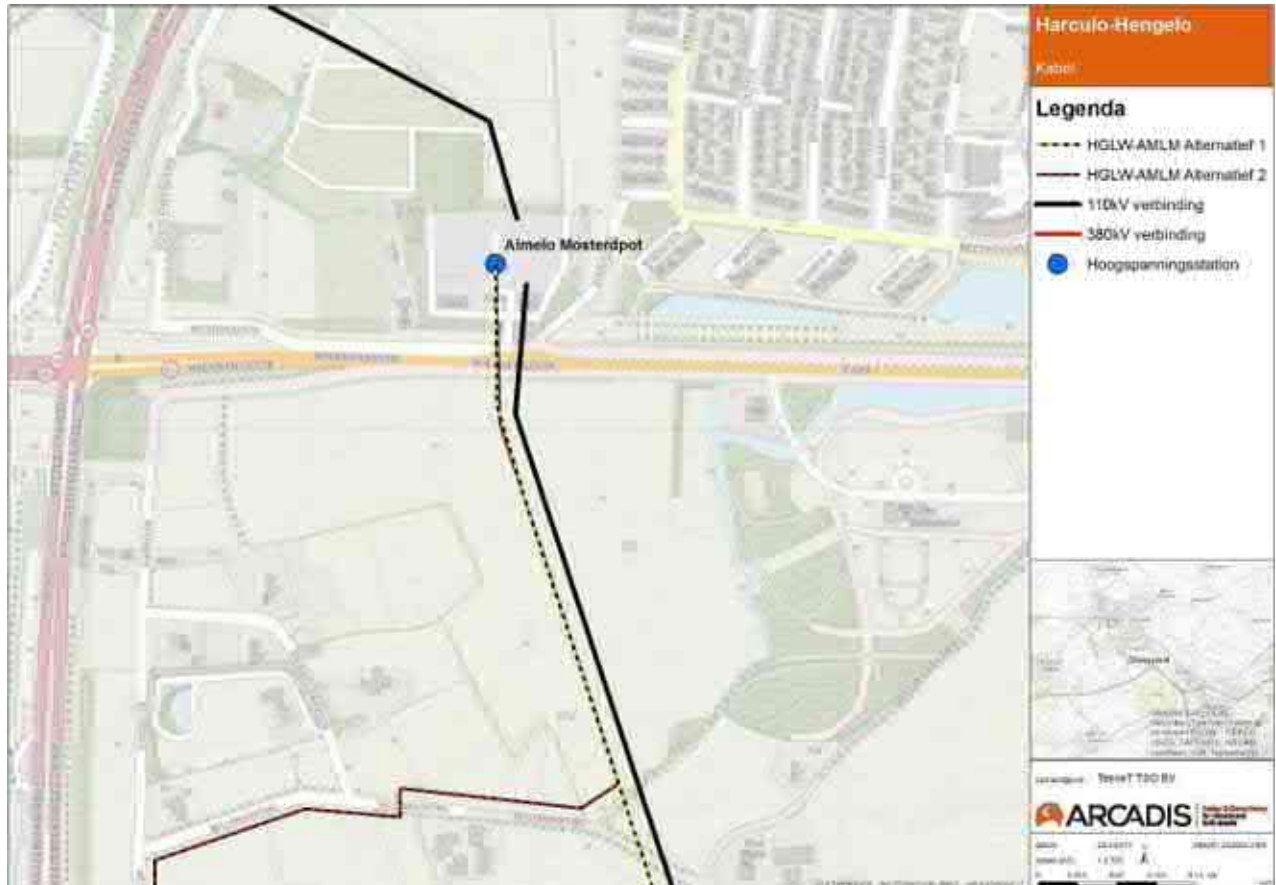
Figuur 6: Aftakking Maatkampsweg

6. Aanlanding AMLM110

Beide tracé alternatieven landen aan op station AMLM110 via de zuidzijde, waarbij de alternatieven vanaf de Bellinkshofweg parallel aan de bestaande 110 kV verbinding AMLT/AMLM liggen. Voor aanlanding op het station wordt de Wierdensestraat gekruist. De Wierdensestraat, een tweebaansweg met aan weerszijden een fietspad, kan met een boring gekruist worden om verstoring van het verkeer te minimaliseren.

Aanleg met open sleuf wordt afgeraden in verband met verstoring van het verkeer voor een langere periode, die niet wenselijk is.

Onderzocht moet worden of er mogelijkheden zijn om vanaf het station een boring voor de kruising met de Wierdensestraat uit te voeren of dat het de voorkeur heeft de boring buiten het stationsterrein uit te voeren.

Figuur 7: Aanlanding AMLM110

Noordelijk alternatief

Langs het noordelijk tracé alternatief zijn een aantal aandachtspunten voor de trasering. Deze worden hieronder toegelicht.

7. Kruising Rijksweg A1 / Passage knooppunt Buren / ringweg Borne

Na de kruising met de spoorweg volgt het tracé alternatief de bestaande 380/110 kV verbinding. Vanaf een van de agrarische percelen aan de zuidzijde van de A1 is een boring voorzien die de A1 kruist met aan de noordzijde een in/uittredepunt parallel aan de Vormerij. Een extra aandachtspunt voor de ontwerp is de aanwezigheid van een fietstunnel onder de A1 ter hoogte van de Burenweg.

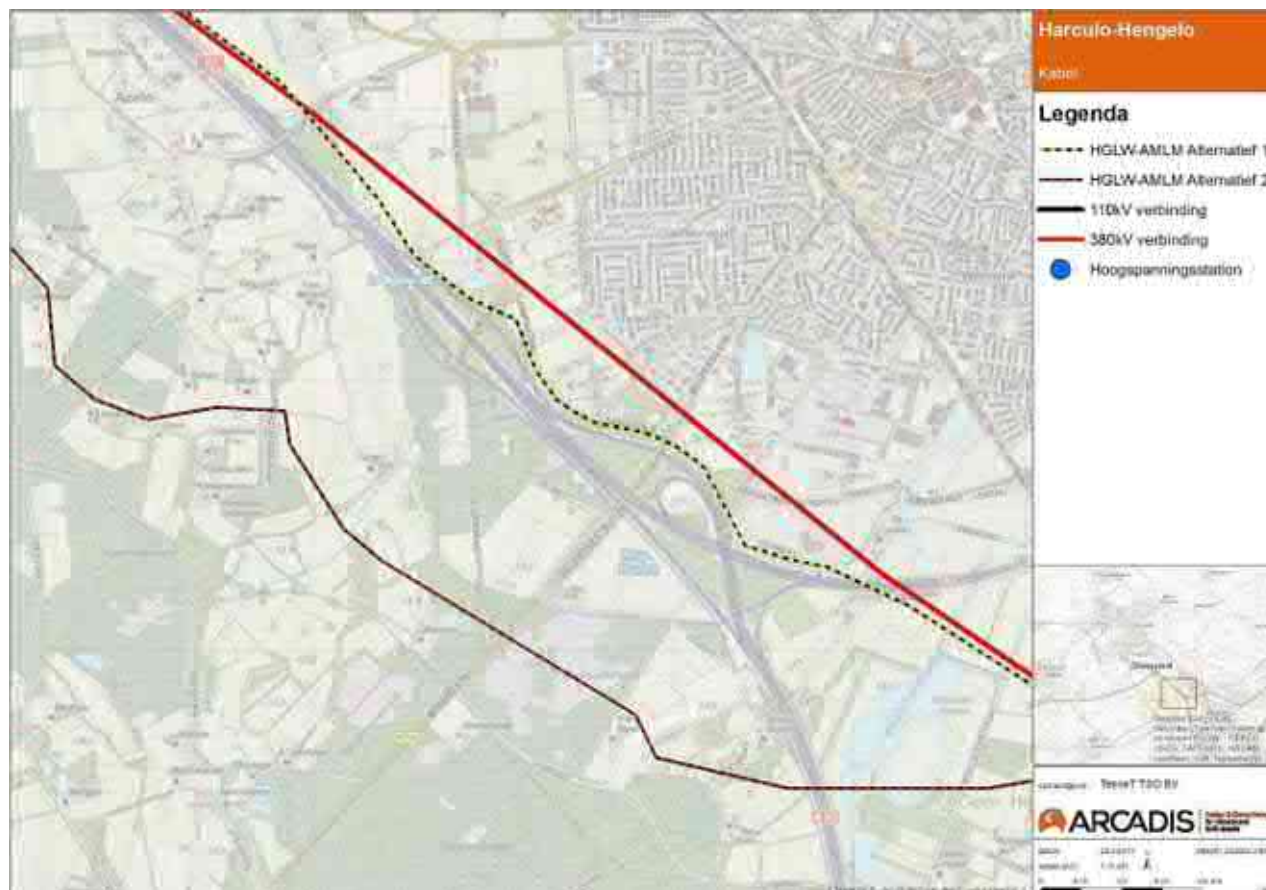
Het gebied ten noorden van de A1, nabij de bestaande lijnen is opnieuw ingericht met nieuwe infrastructuur, nieuwe bedrijvigheid en is ook de ringweg rondom Borne aangelegd. Hiernaast zijn er ten noorden van de

lijnen meerdere woonbestemmingen.

Voor aanleg van het tracé is gekeken naar de beschikbare ruimte tussen de A1 en de bestaande lijnen. Op basis van de planologische analyse en de terreinverkenning is vastgesteld dat parallel aan de bestaande lijnverbinding onvoldoende ruimte is tot woningen van Borne voor het realiseren van een kabeltracé. Het tracéalternatief is daarom tussen de nieuwe randweg en de A1/A35 geprojecteerd. Vanwege de aanwezige begroeiing, de ongelijkvloerse kruising van de Deldensestraat en verkeershinder tijdens de aanleg is een kabeltracé in open sleuf langs de Amerikalaan zeer moeilijk tot niet haalbaar. Ter hoogte van de Vormerij en Kluft is ruimte voor het realiseren van in/uittredepunten voor een boring. De afstand tussen deze punten is echter ruim 1200 meter, waardoor het gebied in ten minste twee boringen overbrugd moet worden. Het realiseren van een in/uittredepunt met moflocatie in het tussenliggende gebied wordt vanwege ruimtegebrek moeilijk haalbaar maar niet onmogelijk geacht.

Bij de uitwerking van de kabeltracés moet rekening gehouden worden met voldoende afstand tot de snelweg om eventuele toekomstige aanpassingen mogelijk te maken. Ook het aantal benodigde boringen, dat afhankelijk is van het aantal te realiseren circuits en het aantal kabels per circuits, zijn bepalend voor de mogelijkheden voor een kabeltracé tussen het knooppunt Buren en de woonkern Borne.

Voor het tracédeel langs de A1 en Borne zijn de bevoegde gezagen Rijkswaterstaat, de gemeente Borne en TenneT. Op de kruising met de A1 en een eventuele parallelligging met de A1 is voor het detailontwerp de NEN3650-51 serie van toepassing. Als het definitieve tracé nabij de bestaande lijnen ligt moet ook de interne TenneT organisatie toestemming geven aan het project voor werken nabij de hoogspanningslijn.

Figuur 8: Passage knooppunt Buren / ringweg Borne

8. Passage knooppunt Azelo

Ter hoogte van het knooppunt Azelo is op basis van de GIS analyse en de terreinverkenning vastgesteld dat aanleg van het tracé haalbaar is. Er is voldoende ruimte aanwezig voor realisatie van het tracé. Vanwege de beschikbare ruimte is gekozen voor ligging ten noorden van de Bornebroekstraat in agrarische percelen. Na een kruising met de Joostinksdijk wordt paralleligging met de bestaande lijn weer opgezocht. Zowel aanleg in open sleuf als aanleg in boringen is haalbaar voor dit tracédeel.

Figuur 9: Passage knooppunt Azelo

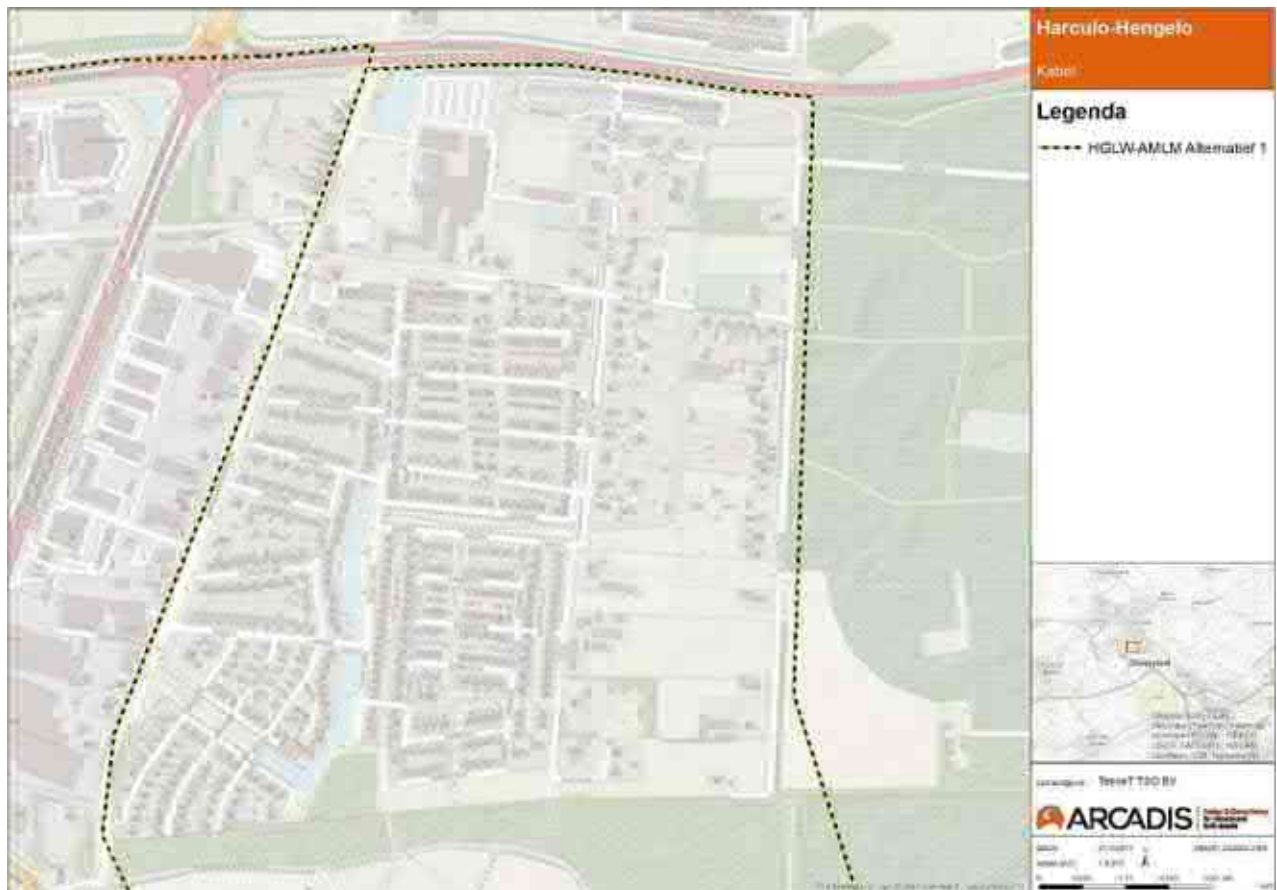
9. Bornerbroeksestraat / Nijreesweg

Na vertrek vanaf station AMLT110 zijn er twee mogelijke routes voor het tracé richting Almelo, langs de Bornerbroekstraat of ten oosten van de Nijreesweg. De mogelijkheden voor een tracé langs deze wegen is onderzocht, omdat een tracé parallel aan de bestaande lijnverbinding AMLM-AMLT110 langs de N349 niet haalbaar wordt geacht.

De Bornerbroekstraat is een tweerichting straat met aan een zijde een fietspad en aan de andere zijde een sloot. Aan weerszijden van de straat is bebouwing met een woonbestemming. De Nijreesweg is een fietspad met aan de westzijde bebouwing met een woonbestemming en aan de oostzijde het Nijreesbosch. Ter hoogte van de Nijreessingel heeft de Nijreesweg een ongelijkvloerse kruising met de Nijreessingel. Op basis van de terreinverkenning is vastgesteld dat er langs de Bornerbroekstraat niet voldoende ruimte is voor aantal van de drie kabelverbindingen. Zelfs voor een kabel tracé is er niet voldoende ruimte. Daarom wordt een tracé langs de Bornerbroekstraat niet haalbaar geacht.

De aanleg van de drie kabeltracés langs de Nijreesweg wordt in open sleuf ook niet haalbaar geacht, wel is er een mogelijk tot het uitvoeren van een boring langs de Nijreesweg. De haalbaarheid van deze boring

wordt moeilijk geacht in verband met de aanwezigheid van het Nijreesbosch en de ongelijkvloerse kruising met de Nijreessingel. Het wordt afgeraden een tracé langs de Bornerbroeksestraat of de Nijreesweg aan te leggen.

Figuur 10: Bornerbroeksestraat / Nijreesweg

10. Nijreessingel / Weezebeeksingel

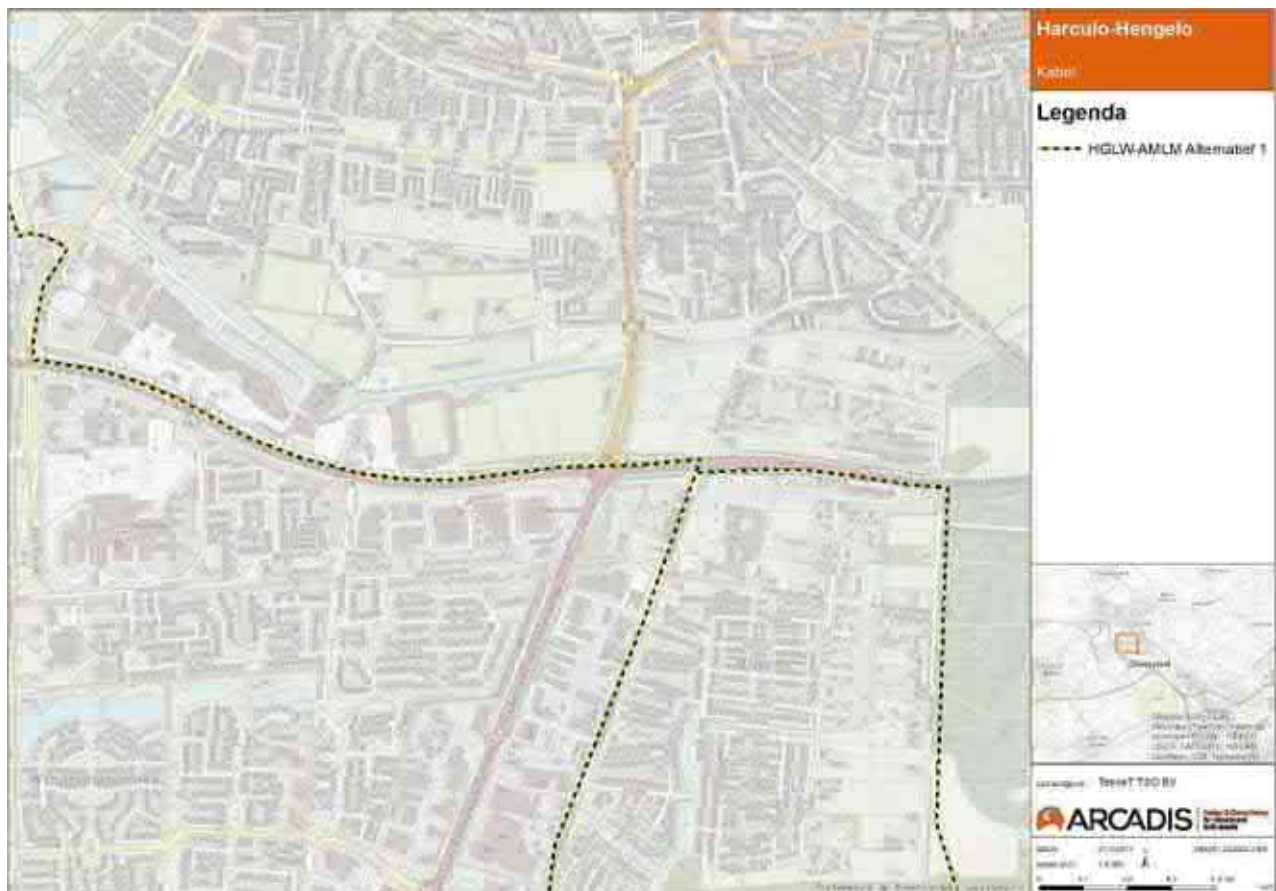
De Nijreessingel en de Weezebeeksingel zijn onderdeel van de ringweg van Almelo. De Nijreessingel vormt daarnaast de provinciale weg N349. Vanaf de kruising met de Henriëtte Roland Horstlaan buigt de N349 af naar het zuiden en sluit aan op de A35. De bestaande 110 kV verbinding AMLT-AMLM110 loopt parallel aan de Henriëtte Roland Horstlaan en de Weezebeeksingel.

De Weezebeeksingel is een 2 x 2 baansweg met aan weerszijden watergangen. Grenzend aan de zuidzijde van de weg zijn naast de bestaande verbinding afwisselend woongebieden en bedrijventerreinen aanwezig. Aan de noordzijde van de Weezebeeksingel zijn hoofdzakelijk bedrijventerreinen met vaak een grote parkeerplaats aan de voorzijde.

Op basis van de terreinverkenning is vastgesteld dat aan de zuidzijde van de Weezebeeksingel niet

voldoende ruimte is om drie kabelverbindingen te realiseren. Aanleg van een enkele verbinding parallel aan de bestaande bovengrondse verbinding wordt al als zeer moeilijk haalbaar beoordeeld.

Aan de noordzijde zouden door het gebruik van de parkeerterreinen bij de bedrijven met kunst en vliegwerk misschien wel de kabelverbindingen aangelegd kunnen worden, echter wordt dit als zeer moeilijk tot niet haalbaar ingeschat vanwege de vele obstakels langs de weg zoals reclameborden, verkeerslichten, voetgangersbruggen en ondergrondse infrastructuur.

Figuur 11: Nijreessingel / Weezebeeksingel

Zuidelijk alternatief

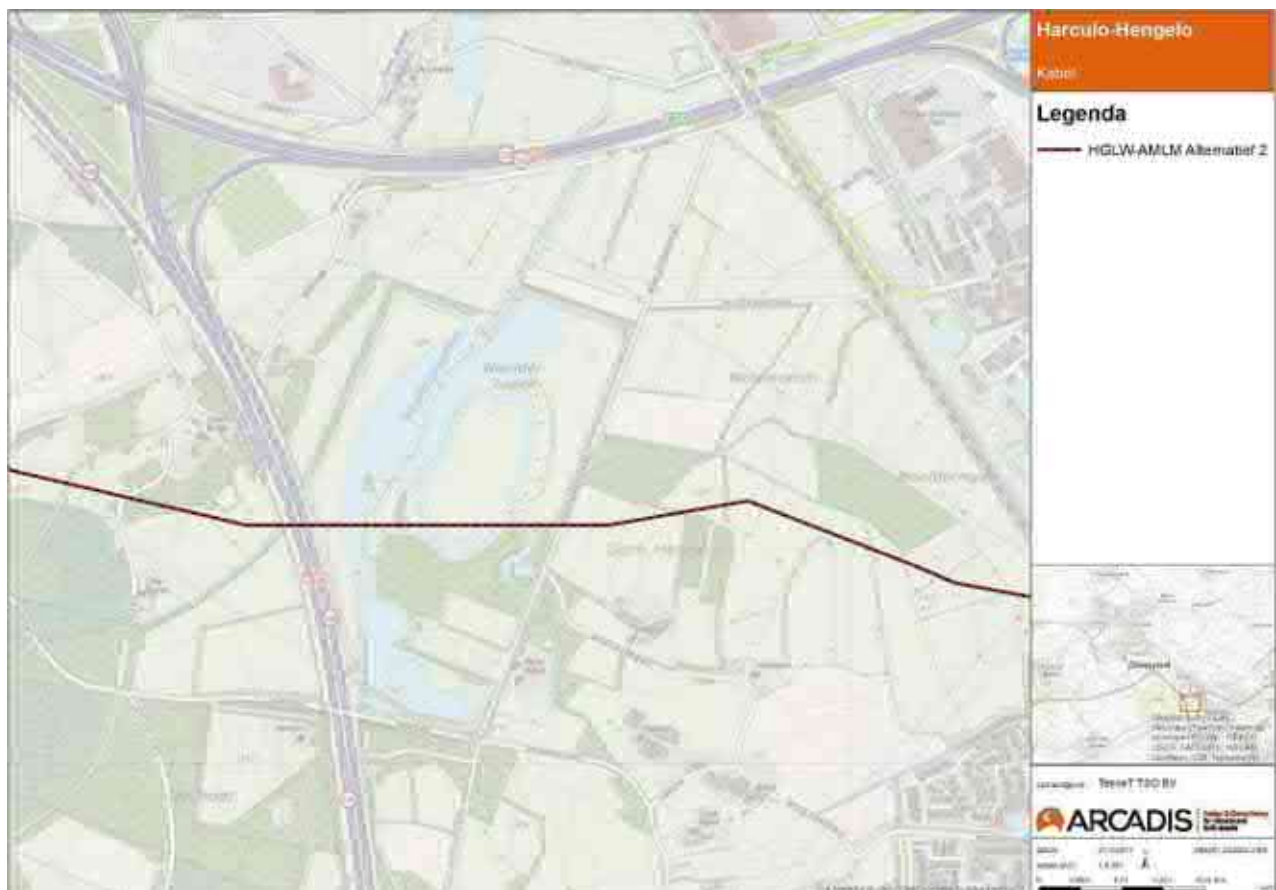
Langs het zuidelijk tracé alternatief zijn een aantal aandachtspunten voor de tracering. Deze worden hieronder toegelicht.

11. Kruising A35 / overstromingsgebied Woolde

Het zuidelijk alternatief vervolgt na de kruising met de spoorweg Hengelo – Almelo in westelijke richting waarbij het overstromingsgebied Woolde en de rijksweg A35 gekruist moeten worden. Het overstromingsgebied ligt ingeklemd tussen de Woolderbroekweg en de A35. Aan de westzijde van de Woolderbroekweg ligt parallel een Gasunie buisleiding. Aan de oostzijde van de Woolderbroekweg liggen

voornamelijk agrarische percelen.

Voorgesteld wordt om een boring uit te voeren met een in/uittredepunt aan de oostzijde van de Woolderbroekweg en een in/uittredepunt aan de westzijde van de A35 om in een keer alle infrastructuur te kruisen. De lengte van deze boring is ongeveer 800 m. Nabij beide in/uittredepunten is voldoende ruimte voor werkruimte en voor het uitleggen van mantelbuizen. De boring wordt goed haalbaar geacht. Bevoegde gezagen voor deze kruising zijn Rijkswaterstaat, het waterschap Vechtstromen, de gemeente Hengelo en de Gasunie. De kruising dient te voldoen aan de NEN3650-51 serie, de Richtlijn Boortechnieken en aan de NEN3654.

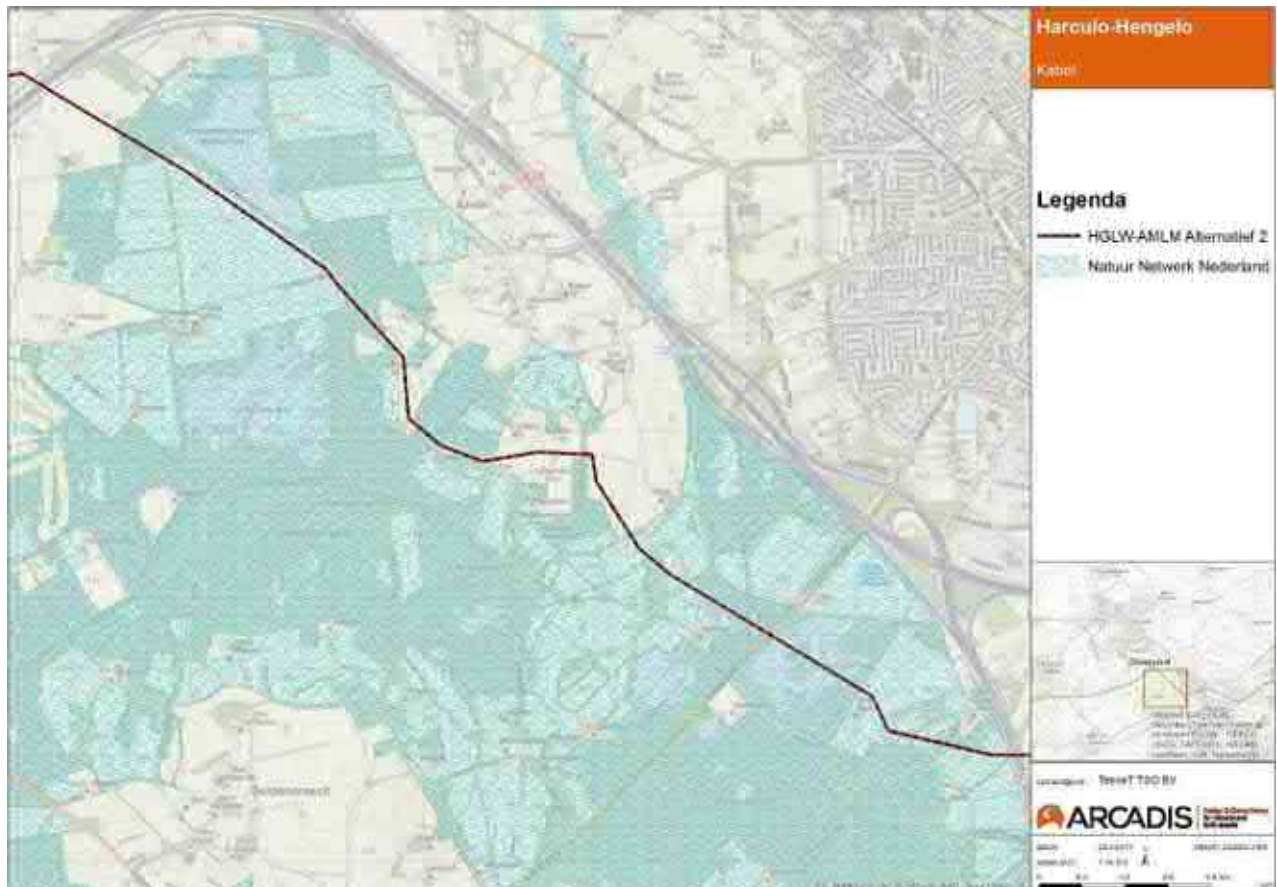
Figuur 12: Kruising A35 / overstroomingsgebied Woolde

12. Landgoed Twickel (NNN gebied)

Het tracédeel ingeklemd tussen de A1 en de A35 wordt grotendeels vormgegeven door het landgoed Twickel, een NNN gebied.

Landgoed Twickel is het grootste landgoed van Nederland, circa 4.000 hectare groot. Het landschap bestaat uit akkers en weilanden, bossen, heidevelden en vennen. Daartussen slingeren zich beken en houtwallen.

Op het landgoed bevinden zich zo'n honderdvijftig boerderijen, herkenbaar aan zwart-witte luiken, en andere gebouwen zoals twee watermolens, de watertoren en de houtzagerij.
Indien een voorkeurstracé door het landgoed Twickel gekozen wordt, adviseren wij om de kabeltracés zo veel mogelijk in boringen aan te leggen, waarbij er tussen boringen minimale stukken open sleuf zijn waar kabelmoffen en crossbonding putten aangelegd worden.

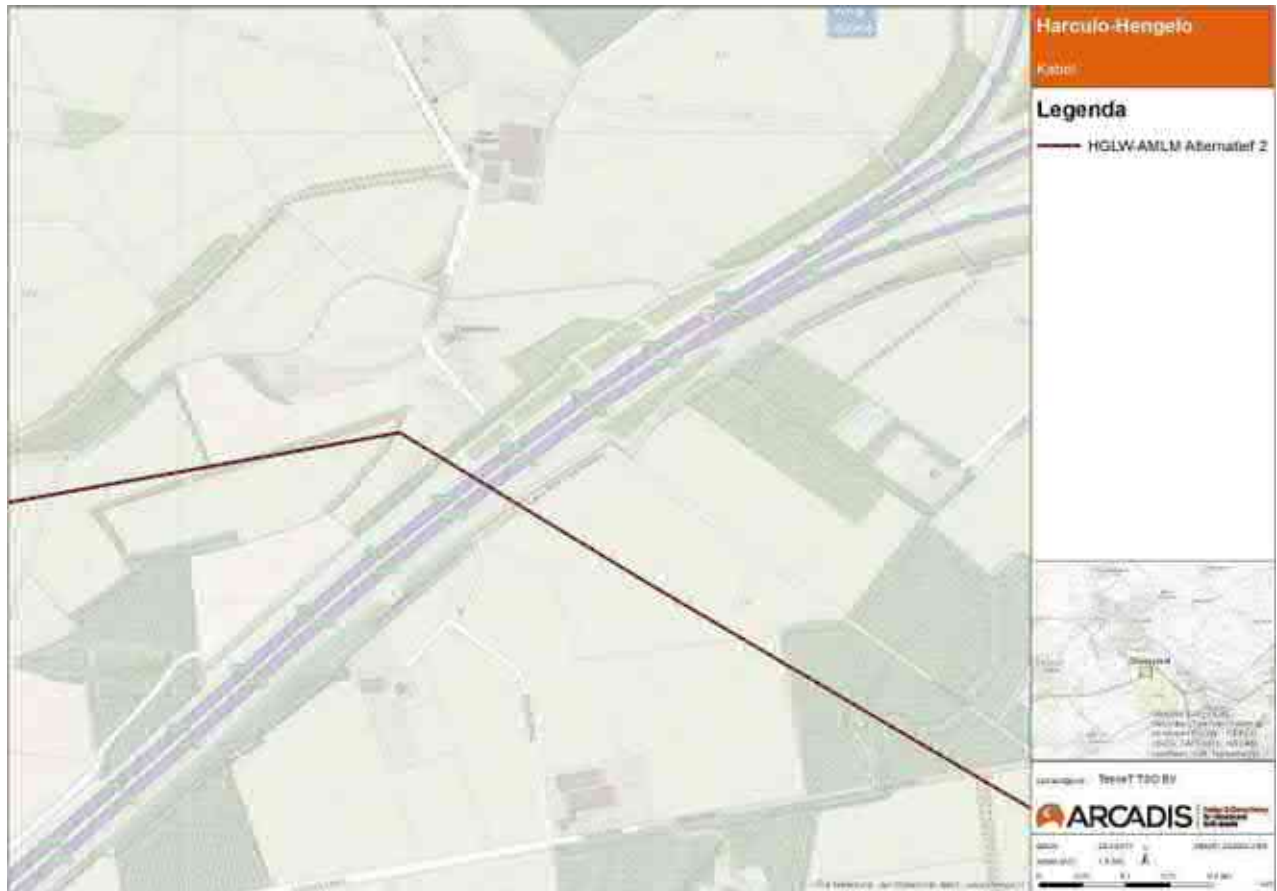

Figuur 13: Landgoed Twickel

13. Kruising Rijksweg A1 ter hoogte van de Arkmansweg

Na Landgoed Twickel kruist het zuidelijk alternatief de A1 ter hoogte van de Arkmansweg en de Stobbenhorst. De beoogde kruising wordt middels een boring uitgevoerd en wordt als goed haalbaar beoordeeld. Aan weerszijden van de A1 is voldoende ruimte voor het uitvoeren van de boring en is er ook voldoende ruimte voor het uitleggen van de mantelbuizen.

Bevoegde gezag voor deze kruising is Rijkswaterstaat. De kruising dient te voldoen aan de NEN3650-51 serie en de Richtlijn Boortechnieken.

Figuur 14: Kruising A1

14. Kruising zijtak Delden – Almelo van de Twentekanaal

De Twentekanaal verbinden de grote steden in Twente met het landelijk netwerk van grote rivieren en kanalen. Het gedeelte dat wordt gekruist door zuidelijk alternatief is de zijtak Delden – Almelo. Dit gedeelte heeft een diepte van 3,50 tot 4,5 meter onder kanaalpeil en is ongeveer 55 meter breed. Het bevoegd gezag voor het kruisen van dit kanaal is Rijkswaterstaat. Rijkswaterstaat heeft tussen 2017 en 2020 werkzaamheden aan het kanaal gepland. Het betreft het verdiepen van het kanaal tot een klasse Va-vaarweg voor schepen met een diepgang van 2,80 meter en het aanbrengen van een keerplek voor schepen ter hoogte van de Bornerbroeks Waterleiding. Aan weerszijden van het kanaal ligt een primaire waterkering. Het zuidelijk alternatief kruist het kanaal tweemaal, ten zuiden van de A35 nabij Worker Landen en ten noorden van de A35 nabij de Stokkelerweg. Op deze kruisingen zijn de Richtlijn Boortechnieken, NEN3650-51 serie en de NEN3654 van toepassing. Het bevoegd gezag bestaat uit Rijkswaterstaat, Gasunie en de gemeente Almelo. Ter hoogte van de beoogde kruisingen met het kanaal is voldoende ruimte aan beide zijden van het kanaal voor zowel de werkruimte als voor het uitleggen van mantelbuizen. De kruising ten noorden van de A35 wordt als een langere boring uitgevoerd zodat naast het kanaal ook een Gasunie buisleiding en de Weezebeeksingel gekruist. Beide kruisingen met het kanaal worden haalbaar geacht.

Figuur 15: Kruising zijtak Delden – Almelo van de Twentekanalen

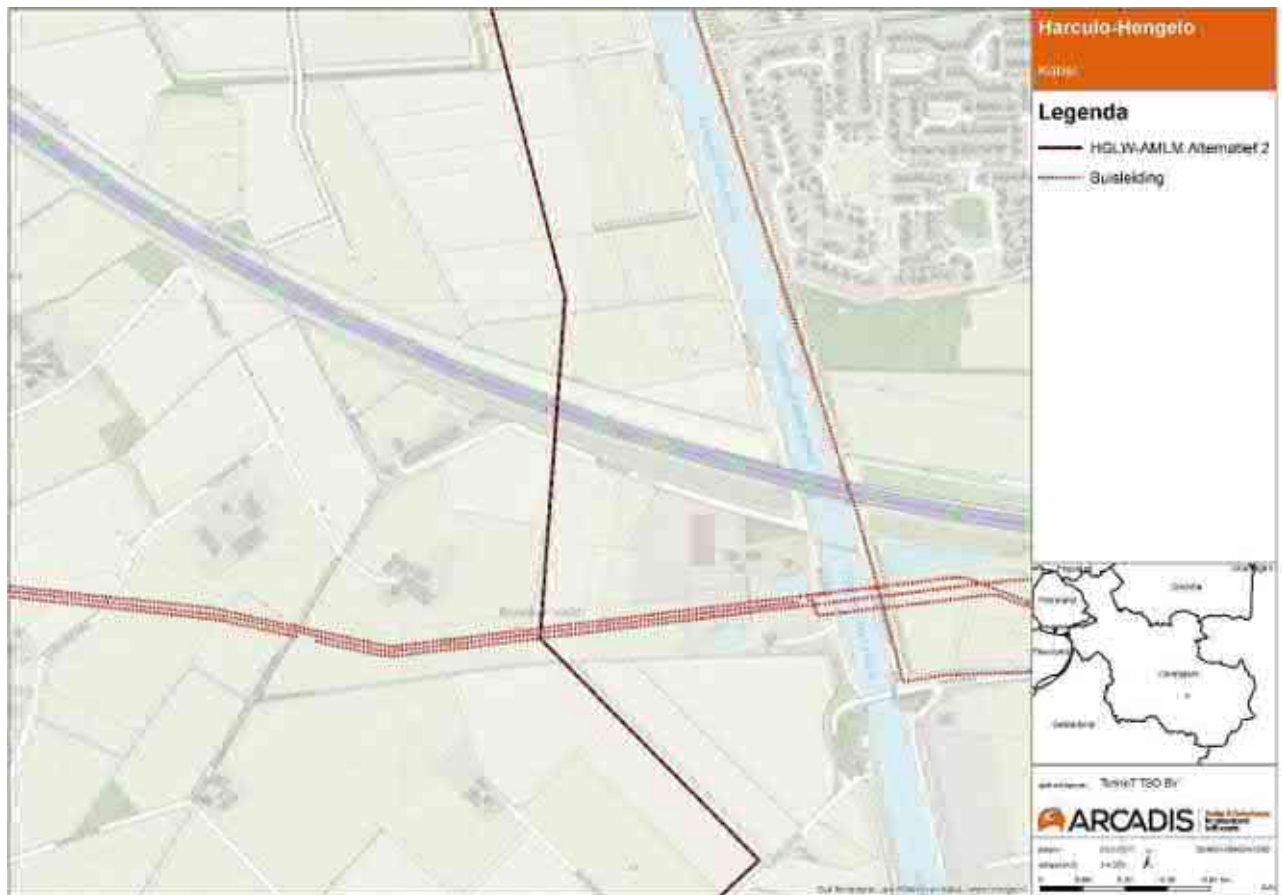
15. Kruising Rijksweg A35 ter hoogte van Breesegge

Na de zuidelijke kruising met het kanaal Delden – Almelo vervolgt het zuidelijk alternatief in noordelijke richting waarbij de rijksweg A35 en een aantal Gasunie buisleidingen gekruist moeten worden. De Gasunie leidingen liggen ten zuiden van de A35 te midden van hoofdzakelijk agrarische percelen. Aan de noordzijde van de A35 ligt ook de 380 kV lijn HGL/ZWL.

Voorgesteld wordt om een boring uit te voeren in een keer zowel de Gasunie buisleidingen als de rijksweg gekruist. Aan de zuidzijde ligt het in/uittredepunt in agrarische percelen.

Aan de noordzijde wordt voorgesteld om het in/uittredepunt ten noorden van de hoekmast te leggen en na de boring parallel aan de lijn te gaan liggen. De boring wordt goed haalbaar geacht.

Bevoegde gezagen voor deze kruising zijn Rijkswaterstaat, de gemeente Almelo en de Gasunie. De kruising dient te voldoen aan de NEN3650-51 serie, de Richtlijn Boortechnieken en aan de NEN3654.

Figuur 16: Kruising A35

16. Parallelligging 380 kV HGL-ZWL / waterbassin Leemslagen

Na de kruising met de A35 ligt het zuidelijk alternatief over een lengte van circa 1700 m parallel aan de bestaande 380 kV verbinding HGL-ZWL. De uitgangspunten en voordelen hiervan zijn al omschreven bij punt 2. Een groot deel van het tracé parallel aan de bestaande lijnverbinding ligt langs het Leemslagen bassin. De strook tussen de bestaande masten en het waterbassin is ongeveer 130 meter breed. Er dient wel rekening gehouden met dat er voldoende ruimte tot het waterbassin is als gekozen wordt voor aanleg van de kabels in open sleuf langs het bassin voor de stabiliteit van de oever van het bassin en de stabiliteit van de open ontgraving. Ook dient minimaal 5 meter afstand te worden aangehouden tot de bestaande masten.

Dit tracédeel kan zowel in open sleuf als in boring aangelegd worden, waarbij langs het waterbassin aanleg in boring technisch makkelijker haalbaar is dan aanleg in open sleuf.

De bevoegde gezagen voor dit tracédeel zijn de gemeente Almelo en TenneT zelf.

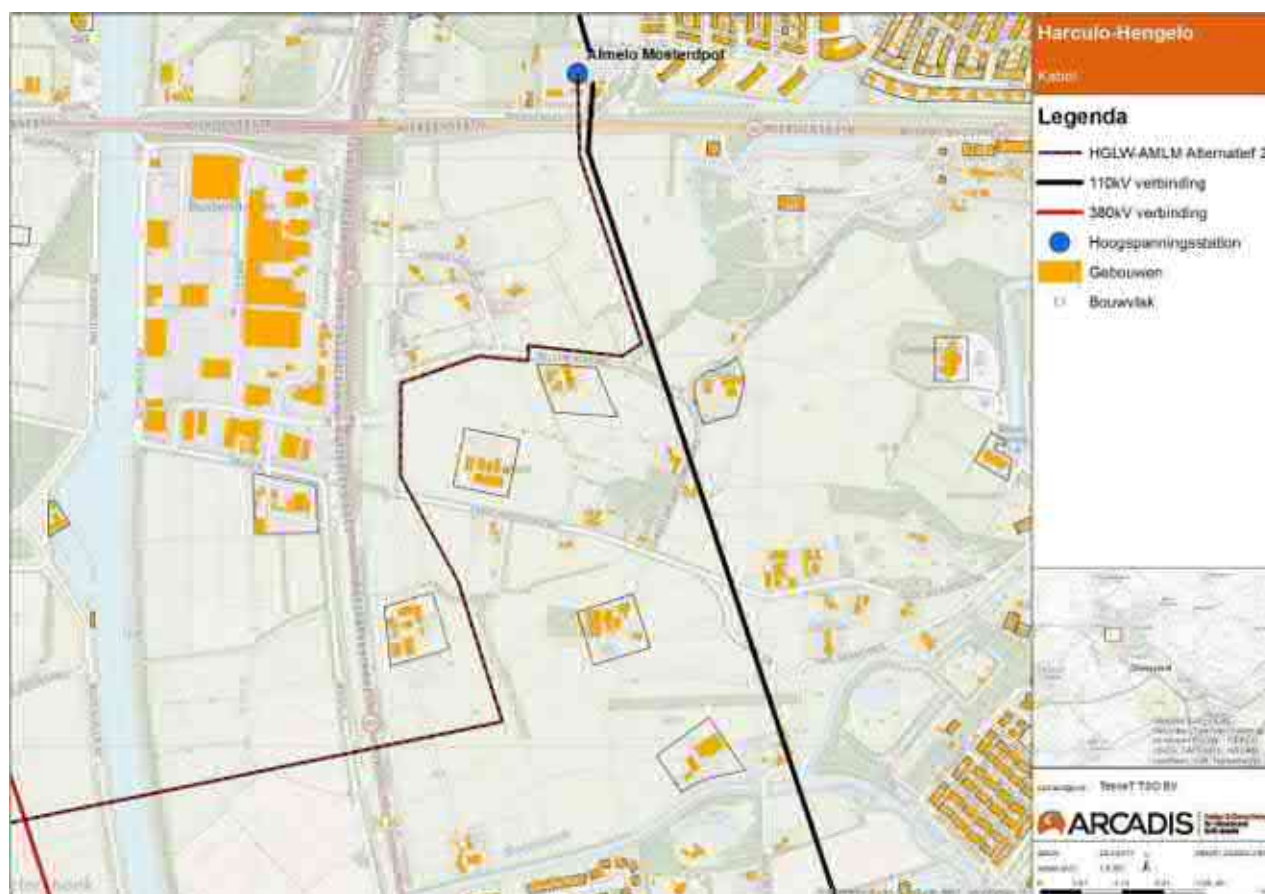

Figuur 17: Parallelligging 380 kV HGL/ZWL en waterbassin Leemslagen

17. Parallelligging 110 kV AMLT-AMLM

Na de kruising van het kanaal en de Weezebeeksingel is het tracé geprojecteerd in agrarische percelen om de aanwezige woonbestemmingen te vermijden. Langs het laatste deel van het tracé tot aan station AMLM110 is een parallelligging aan de bestaande 110 kV lijn voorzien. Dit tracédeel ligt in agrarische percelen en wordt haalbaar geacht.

Bij de parallelle aanleg is het verstandig rekening te houden met de eventuele amovatie van de bovengrondse verbinding waarbij ook de mastfundaties gedeeltelijk zullen worden verwijderd. Dit betekent dat er bij aanleg in open sleuf voldoende afstand tot de mast fundaties moet zijn om veilig de fundatie en de eerste paar meter van de funderingspalen te kunnen verwijderen. Bij aanleg van de kabels in boringen zullen de boringen nabij de masten op voldoende diepte moeten liggen om de amovatiwerkzaamheden niet te hinderen.

Figuur 18: Paralleligging 110 kV AMLT/AMLM

Behandelvorschlag

Onderwerp	Alternatievenstudie tracé ondergrondse 110kV kabelverbinding Hengelo Weideweg – Hengelo Oele		
Zaaknummer	3733068	Portefeuillehouder	Gerard Gerrits
Belangrijkste beslis/-besprekingspunten	De raad wordt voorgesteld om: 1. het raadsbesluit van 8 juni 2022 met besluitnummer 3301497 aan te vullen met een zesde overweging: Kennis te nemen van de overwegingen in de notitie Integrale kabeltracéstudie HGLW-HGLO en de oplegnotitie Alternatievenafweging en tracékeuze ondergrondse 110 kV verbindingen Hengelo 2. en beide notities mede ten grondslag te leggen aan de motivering van het besluit om te kiezen voor het voorkeurstracé zoals dat vastgelegd is in het parapluplan ondergrondse 110 kV kabelverbinding Hengelo Weideweg – Hengelo Oele		
Historie	Op 8 juni 2022 heeft de raad de volgende bestemmingsplannen vastgesteld: - het parapluplan ondergrondse 110 kV kabelverbinding Hengelo Weideweg – Hengelo Oele - het parapluplan ondergrondse 110 kV kabelverbinding Almelo Mosterdpot – Hengelo Weideweg Tegen deze plannen heeft St. Twickel beroep aangetekend bij de Raad van State. Dit beroep zal worden behandeld in een zitting op 28 mei 2024. Bij de voorbereiding van het verweerschrift is bij het juridisch overleg (intern en extern) gebleken dat volgens recente jurisprudentie de kabeltracéstudie onderdeel had moeten uitmaken van het raadsbesluit. Met de twee voorliggende raadzaken 3733068 (Hengelo Weideweg-Hengelo Oele) en 3732940 (Almelo Mosterdpot – Hengelo Weideweg) wordt het eerdere besluit aangevuld. Voor de raadsleden is er op maandag 22 april een technisch beraad georganiseerd.		

Raad	24 april 2024	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	De raad kan over dit voorstel met elkaar en het college in debat.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3733068	dijkhuis, geri	RL-RO	Gerard Gerrits
ONDERWERP			
3733068 - Alternatievenstudie tracé ondergrondse 110 kV kabelverbinding Hengelo Weideweg - Hengelo Oele			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

1. het raadsbesluit van 8 juni 2022 met besluitnummer 3301497 aan te vullen met een zesde overweging: Kennis te nemen van de overwegingen in de Notitie integrale kabeltracéstudie HGLW-HGLO en de Oplegnotitie alternatievenafweging en tracékeuze ondergrondse 110 kV verbindingen Hengelo
2. en deze mede ten grondslag te leggen aan de motivering van het besluit om te kiezen voor het voorkeurstracé zoals dat vastgelegd is in het parapluplan ondergrondse 110 kV kabelverbinding Hengelo Weideweg – Hengelo Oele

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3733068	dijkhuis, geri	RL-RO	Gerard Gerrits
ONDERWERP			
3733068 – Kabeltracéstudie tracé ondergrondse 110 kV kabelverbinding Hengelo Weideweg - Hengelo Oele			

BESLUIT

De gemeenteraad besluit:

1. het raadsbesluit van 8 juni 2022 met besluitnummer 3301497 aan te vullen met een zesde overweging: Kennis te nemen van de overwegingen in de notitie Integrale kabeltracéstudie HGLW-HGLO en de oplegnotitie Alternatievenafweging en tracékeuze ondergrondse 110 kV verbindingen Hengelo
2. en beide notities mede ten grondslag te leggen aan de motivering van het besluit om te kiezen voor het voorkeurstracé zoals dat vastgelegd is in het parapluplan ondergrondse 110 kV kabelverbinding Hengelo Weideweg – Hengelo Oele

INLEIDING

Op 8 juni 2022 heeft de raad het parapluplan ondergrondse 110 kV kabelverbinding Hengelo Weideweg – Hengelo Oele vastgesteld. Tegen dit plan heeft St. Twickel beroep aangetekend bij de Raad van State. Dit beroep zal worden behandeld in een zitting op 28 mei 2024.

ARGUMENTEN

1.1 De kabeltracéstudie moet onderdeel worden van het raadsbesluit tot vaststelling van het parapluplan
St. Twickel heeft per brief op 26 januari 2024 een aanvullend beroepschrift ingediend. In de brief voert St. Twickel aan dat niet is onderzocht door de raad of er voor de voorkeurstracé's minder belastende alternatieven zijn. De tracé's zouden alleen maar zijn gekozen omdat deze de gronden van zo min mogelijk eigenaren doorkruisen, aldus het verweer van Twickel.

Bij de voorbereiding van het verweerschrift is bij het juridisch overleg (intern en extern) gebleken dat volgens recente jurisprudentie de kabeltracéstudie onderdeel had moeten uitmaken van het raadsbesluit. Wij adviseren dit alsnog te doen.

Het voorkeurstracé is ambtelijk wel getoetst en naar aanleiding daarvan zijn ook aanpassingen doorgevoerd.

KANTTEKENINGEN

VERVOLG

BIJLAGEN

Bijlage 1: Integrale kabeltracéstudie HGLW – HGLO; Haalbaarheidsstudie voor aanleg van 110 kV circuits, Arcadis, 7 juli 2017

Bijlage 2: oplegnotitie Alternatievenafweging en tracékeuze ondergrondse 110 kV verbindingen Hengelo

AAN Gemeente Hengelo, t.a.v. P. Hester,
G. Dijkhuis en M. van Dijk

DATUM 26 maart 2024
REFERENTIE
VAN Freek van Tongeren en Marita
Blomaard

ONDERWERP Oplegnotitie alternatievenafweging en tracékeuze ondergrondse 110 kV verbindingen Hengelo

TER INFORMATIE

TER BESLUITVORMING

1. Inleiding

TenneT TSO werkt aan de versterking en de uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk in de provincie Overijssel. Hiertoe worden onder meer twee nieuwe ondergrondse 110 kV kabelverbindingen gerealiseerd, tussen bestaande hoogspanningsstations: een verbinding tussen Almelo Mosterdpot (AMLM) en Hengelo Weideweg (HGLW) en een verbinding tussen Hengelo Weideweg (HLGW) en Hengelo Oele. Beide tracé's zijn planologisch vastgelegd in bestemmingsplannen. Voor zover de tracé's liggen op grondgebied van de gemeente Hengelo, zijn dit het 'Parapluplan ondergrondse 110 kV kabelverbinding Almelo Mosterdpot – Hengelo Weideweg' en het 'Parapluplan ondergrondse 110 kV kabelverbinding Hengelo Weideweg – Hengelo Oele', beide vastgesteld door de gemeenteraad van Hengelo op 8 juni 2022.

Aan beide tracé's ligt een haalbaarheidsstudie ten grondslag. In deze haalbaarheidsstudies zijn verschillende alternatieven beschouwd. Een zorgvuldige afweging van alle relevante factoren en belangen heeft geleid tot de voorkeurstracé's zoals die in de parapluplannen zijn vastgelegd.

In deze oplegnotitie wordt kort ingegaan op de werkwijze van TenneT bij de totstandkoming van een voorkeurstracé. Voorts worden voor beide tracé's de belangrijkste bevindingen en conclusies uit deze haalbaarheidsstudies toegelicht. De *Notitie integrale kabeltracéstudie AMLM-HGLW* en de *Integrale kabeltracéstudie HGLW-HGLO, haalbaarheidsstudie voor aanleg van 110 kV circuits* zijn aan deze oplegnotitie gehecht.

2. Werkwijze TenneT bij de totstandkoming voorkeurstracé

TenneT voert jaarlijks analyses van het elektriciteitsnetwerk uit om toekomstige knelpunten te identificeren. Als er knelpunten worden geconstateerd, dan wordt eerst gezien of het mogelijk is bestaande hoogspanningsverbindingen op te waarderen. Is dat niet zo, dan worden nieuwe hoogspanningsverbindingen gerealiseerd.

In dit geval is het niet mogelijk de bestaande hoogspanningsverbindingen op te waarderen. Dan blijft alleen de optie over om een nieuwe verbinding te realiseren. Bij het identificeren van daarvoor geschikte tracés maakt TenneT gebruik van een vaste werkwijze, waarbij een haalbaarheidsstudie wordt verricht en alternatieven worden afgewogen. Alle projecten van TenneT worden langs deze werkwijze verricht. Deze werkwijze is niet vastomlijnd, maar wordt continu geëvalueerd, mede aan de hand van geldende wetgeving

en beleidskaders.

Volgens de vaste werkwijze van TenneT vindt er eerst een afbakening van het zoekgebied plaats. Voor het vaststellen van het zoekgebied is maatwerk nodig, maar in de basis gaat het om een afgeleide buffer van de kortst mogelijke afstand tussen twee hoogspanningsstations. De volgende gebieden vallen binnen het zoekgebied vervolgens op voorhand af: woonwijken, gevoelig stedelijk gebied, Natura 2000-gebieden en hoogwaterbeschermingsgebied.

Binnen het zoekgebied worden vervolgens maatgevende alternatieven bepaald. Deze alternatieven zijn veelal vrije aanlegstroken van rond de 50 meter breed, zodat er in een latere fase optimalisaties van de betreffende hoogspanningsverbinding mogelijk zijn. Voor het vaststellen van alternatieven en vervolgens een voorkeurstracé zijn de volgende aspecten, in die volgorde, bepalend: omgevingsaspecten/-recht, technische haalbaarheid en maatschappelijke kosten.

De eerste beoordeling betreft een beoordeling van de omgevingsaspecten/-recht. In dat kader vindt een afweging van de volgende omgevingsaspecten plaats: ruimtebeslag (lengte in meters), archeologie en cultuurhistorie, natuur, water, bodem, doorsnijding infrastructuur, ruimtelijke beïnvloeding en veiligheid, kabels en leidingen en de doorsnijding van agrarische functies. Een uitgebreide toelichting op de verschillende omgevingsaspecten staat in beide haalbaarheidsstudies.

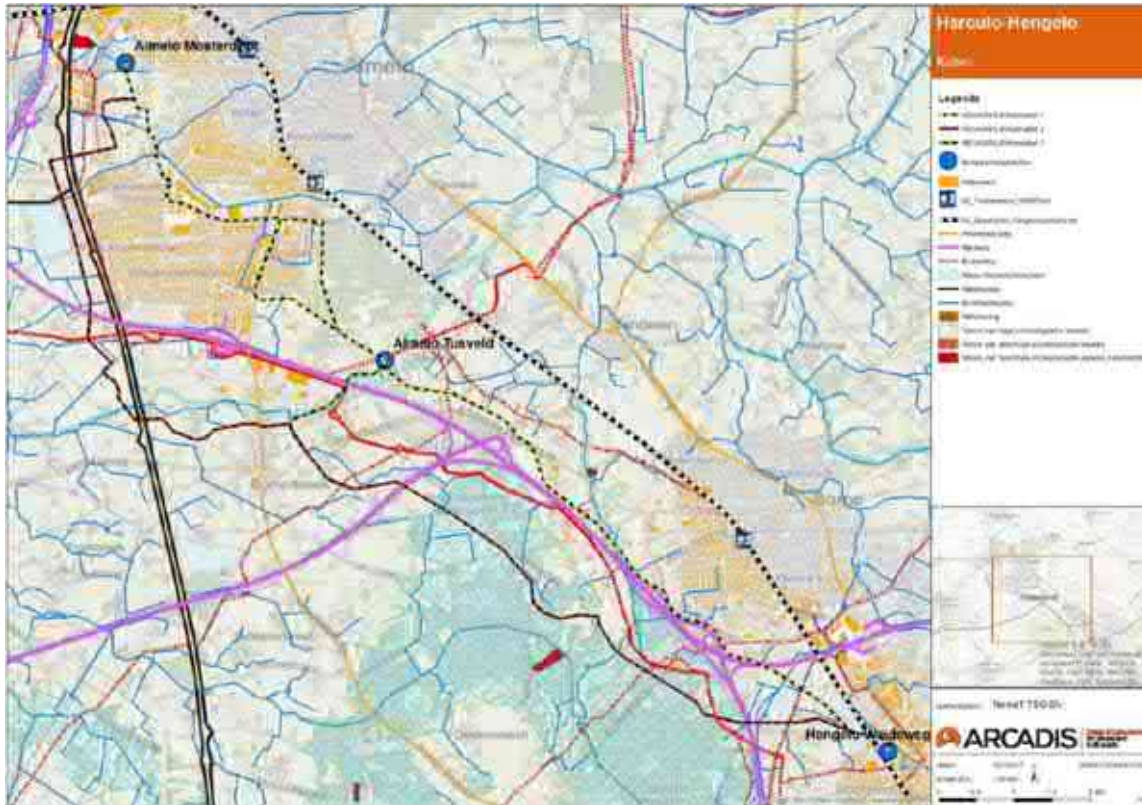
Vervolgens vindt een toets plaats op technische aspecten. De daarbij gehanteerde uitgangspunten hebben betrekking op: elektrotechnische uitgangspunten (waaronder bereikbaarheid en magneetvelden), de wijze van aanleggen (kabels in een open sleuf of kabels in een horizontaal gestuurde boring), wegkruisingen in een open sleuf en uitvoeringsaspecten. Een uitgebreide toelichting op de technische uitgangspunten staat in beide haalbaarheidsstudies.

Ten slotte worden de maatschappelijke kosten volgens de volgende afwegingscriteria betrokken: kosten voor de aanleg van de kabelverbinding, kosten voor het onderhoud en de instandhouding van de kabelverbinding en de kosten voor het verwijderen van de kabelverbinding.

3. Tracé Almelo Mosterdpot – Hengelo Weideweg

De belangrijkste bevindingen uit de haalbaarheidsstudie voor het tracé AMLM – HGLW zijn neergelegd in de *Notitie integrale kabeltracéstudie AMLM-HGLW*.¹ Hierin zijn 3 alternatieven afgewogen, aan de hand van de door TenneT opgestelde criteria, zoals hiervoor beschreven. Op basis van een bureaustudie en een terreinverkenning is de planologische en technische haalbaarheid van de alternatieven inzichtelijk gemaakt, aan de hand van de relevante afwegingscriteria. Voorts wordt gekeken naar de maatschappelijke kosten. De 3 alternatieven zijn weergegeven op onderstaande afbeelding. Per alternatief worden hierna de belangrijkste kenmerken weergegeven.

¹ Aan het tracé voor AMLM-HGLW ligt ook een haalbaarheidsstudie ten grondslag. Deze studie is echter nooit geland in een definitief rapport, als gevolg van een contractueel geschil over de scope van de opdracht. Deze studie heeft evenwel geleid tot een voorkeurstracé. De totstandkoming hiervan is in deze notitie uitgewerkt.

Afbeelding 1: tracé alternatieven AMLM-HGLW

3.1 Alternatief 1: ten noorden van de A35

Omschrijving alternatief

Alternatief 1 ligt geheel ten noorden van de A35. Het tracé kruist direct na vertrek van het station Hengelo Weideweg de spoorlijn Almelo-Hengelo. Het tracé ligt waar mogelijk parallel en op korte afstand aan de zuidzijde van de gecombineerde 380/110 kV verbinding tussen de stations Hengelo Weideweg en Almelo Tusveld, tot aan het knooppunt Azelo waar de rijkswegen A1 en A35 samenkomen. Ter hoogte van het knooppunt Buren worden de A1 en tweemaal een leiding van Gasunie gekruist, waarna het zuiden van Borne gepasseerd wordt. Bij het knooppunt Azelo buigt het tracé af in noordelijke richting, waar het aanlandt op station Almelo Tusveld. Het tracé verlaat het station Almelo Tusveld aan de westzijde. Vervolgens worden er tussen station Almelo Tusveld en het kruispunt Nijreessingel/Bornerbroeksestraat twee subvarianten beschouwd:

- Subvariant A ligt tot aan de Pastoor Ossestraat in agrarisch gebied, daarna ligt het trace in de Bornerbroekstraat.
- Subvariant B ligt vanaf AMLT110 in noordelijke richting aan de oostzijde van de Nijreesweg en volgt daarna in westelijke richting de Nijreessingel tot de Bornerbroeksestraat.

Vanaf de kruising met de Bornerbroeksestraat volgt het tracé de bestaande 110 kV lijn en ligt langs de Weezebeeksingel tot aan de Windmolenbroekweg. Vanaf hier volgt het noordelijk alternatief de 110 kV lijn tot aan station Almelo Mosterdpot, waarbij bebouwing wordt ontweken. Alternatief 1 is het kortste tracé.

Beoordeling alternatief

Uit de haalbaarheidsstudie is gebleken dat er parallel aan de bestaande lijnverbinding onvoldoende ruimte is ten opzichte van de woningen van Borne, voor het realiseren van een kabeltracé. Alternatief 1 is daarom tussen de nieuwe randweg en de A1/A35 geprojecteerd. Vanwege de aanwezige begroeiing, de ongelijkvloerse kruising van de Deldensestraat en verkeershinder tijdens de aanleg, is een kabeltracé in een open sleuf langs de Amerikalaan zeer moeilijk tot niet haalbaar. Ter hoogte van de Vormerij en Kluft is ruimte voor het realiseren van in/uittredepunten voor een boring. De afstand tussen deze punten is echter ruim 1200 meter, waardoor het gebied in ten minste twee boringen overbrugd moet worden. Het realiseren van een in/uittredepunt met moflocatie in het tussenliggende gebied wordt vanwege ruimtegebrek moeilijk haalbaar, dan wel onmogelijk geacht.

De twee subvarianten langs enerzijds de Bornerbroekstraat en anderzijds ten oosten van de Nijreesweg zijn onderzocht omdat een tracé parallel aan de bestaande hoogspanningsverbinding tussen Almelo Mosterdpot en Almelo Tusveld langs de A349 niet haalbaar wordt geacht. Uit de terreinverkenning is echter gebleken dat een tracé langs de Bornerbroekstraat niet haalbaar wordt geacht omdat hierlangs onvoldoende ruimte is voor een kabelverbinding. De aanleg van een tracé langs de Nijreesweg wordt in een open sleuf evenmin haalbaar geacht. Het uitvoeren van een boring is niet onmogelijk maar wordt wel moeilijk geacht in verband met de aanwezigheid van het Nijreesbosch en de ongelijkvloerse kruising met de Nijreessingel. Hoewel alternatief 1 het kortste tracé is, moet worden geconcludeerd dat alternatief 1 slecht scoort op technische haalbaarheid.

3.2 Alternatief 2: ten zuiden van de A35

Omschrijving alternatief

Het zuidelijk alternatief ligt grotendeels ten zuiden van de Rijksweg A35 en is langer dan het noordelijk alternatief. Het tracé kruist direct na vertrek van het station Hengelo Weideweg de spoorlijn Almelo-Hengelo. Na de kruising met de spoorlijn ligt het tracé in agrarisch gebied en worden een Gasunie leiding, het overstromingsgebied Woolde en Rijksweg A35 gekruist. Het tracé doorkruist het landgoed Twickel, dat is aangemerkt als Natuur Netwerk Nederland (NNN) gebied. In dit gebied wordt tweemaal een Gasunie leiding gekruist.

Het tracé ligt parallel aan de Arkmansweg en kruist de A1 richting de Bolscher Landen. Tussen de A1 en Bornerbroek kruist het tracé een Gasunie leiding en ligt in agrarisch gebied ten oosten en ten noorden van Bornerbroek. Hierna wordt de zijtak Delden – Almelo van de Twentekanalen gekruist en vervolgt het tracé in noordelijke richting parallel aan het kanaal en wordt de A35 gekruist. Na de kruising met de A35 ligt het tracé parallel aan de 380 kV lijn HGL-ZWL tot voorbij het waterbassin Leemslagen.

Ten noorden van de Stokkelerweg buigt het tracé naar het oosten en wordt de zijtak Delden – Almelo van de

Twentekanalen een tweede maal gekruist, alsook een Gasunie leiding en de Hooilaan waarna het tracé de 110 kV lijn Almelo Tusveld-Almelo Mosterdpot. Vanaf dit punt volgt het tracé de bestaande lijnverbinding tot het station Almelo Mosterdpot. Alternatief 2 langer dan alternatief 1, maar korter dan alternatief 3.

Beoordeling alternatief

Het agrarisch gebied waar alternatief 2 doorloopt, leent zich ter plaatse van Woolderbroekweg voor een in/uittredepunt voor de kruising van de A35 en de waterplassen. In de weilanden kunnen in/uittredepunten worden gecreëerd om de bosgebieden in boring te kruisen. Voor het kruisen van de A1 is voldoende ruimte. De kruising van de Pastoor Ossestraat kan voorts op voldoende afstand tot de bebouwing worden gekruist. Op technische haalbaarheid scoort alternatief 2 het beste. Alternatief 2 heeft wel het meeste ruimtebeslag op NNN-gebieden, maar van een (onevenredige) aantasting van natuurwaarden is geen sprake. Het landgoed zal voornamelijk in boringen gekruist worden om eventuele verstoringen te beperken.

3.3 Alternatief 3: oversteek tussen noordelijk en zuidelijk alternatief

Omschrijving alternatief

De oversteek tussen het zuidelijk en noordelijk alternatief maakt het niet alleen mogelijk om het zuidelijk alternatief af te takken naar station AMLT110, maar ook een hybride tracé te maken waar een deel van het zuidelijk alternatief met het noordelijk alternatief wordt gecombineerd. Voor de oversteek is gekeken naar de mogelijkheden langs de Maatkampsweg.

Beoordeling alternatief

Voor alternatief 3 geldt, net als voor alternatief 1, dat er parallel aan de bestaande lijnverbinding onvoldoende ruimte is ten opzichte van de woningen van Borne voor het realiseren van een kabeltracé. Het eerste stuk van alternatief 3 (dat gelijkloopt al alternatief 1) is daarom tussen de nieuwe randweg en de A1/A35 geprojecteerd. Zoals ook bij de beoordeling van alternatief 1 weergegeven, is een kabeltracé vanwege ruimtegebrek technisch zeer moeilijk, dan wel onmogelijk.

3.4 Voorkeursalternatief: alternatief 2

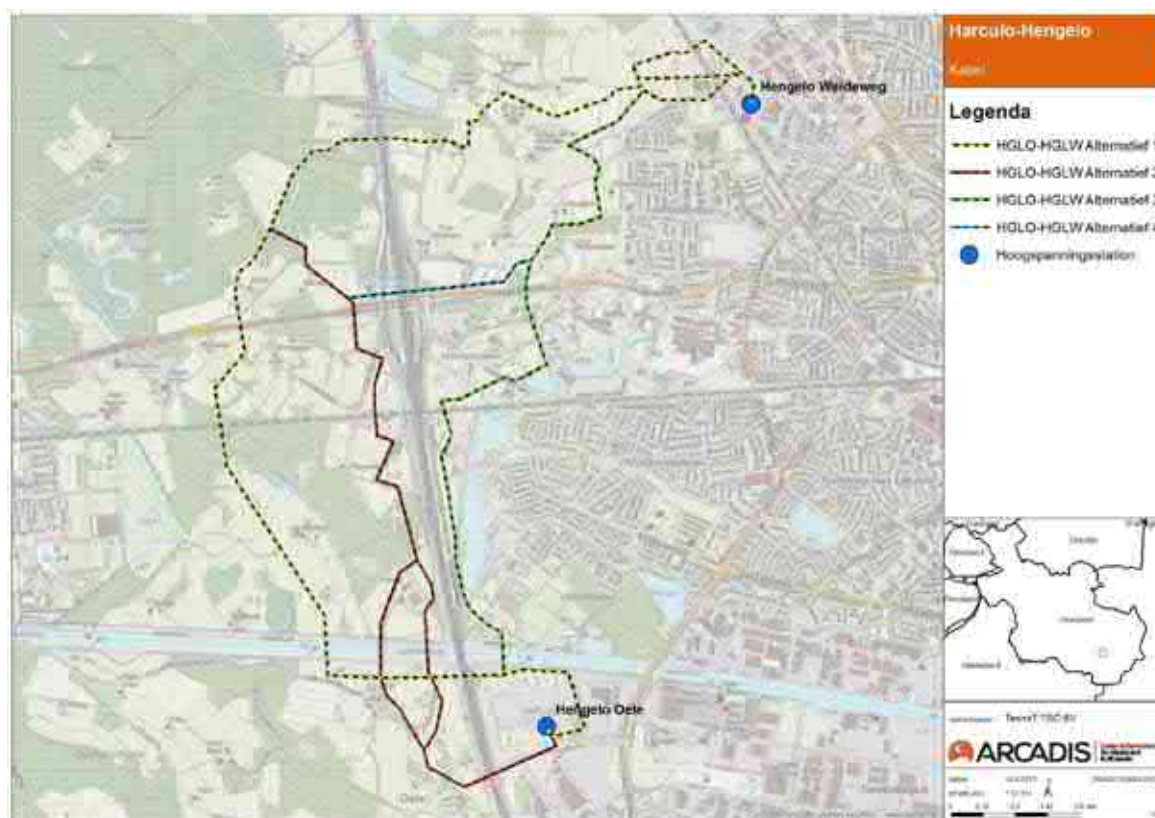
De alternatieven zijn tegen elkaar afgewogen aan de hand van zowel de omgevingsaspecten als de technische aspecten. Op basis van de technische uitgangspunten moet echter worden geconcludeerd dat alleen alternatief 2 technisch haalbaar is. Hoewel alternatief 2 niet het kortste tracé is en tevens het meeste ruimtebeslag op het NNN heeft, is alternatief 2 – alles afwegend – het beste alternatief. Dit heeft ertoe geleid dat alternatief 2 als voorkeursalternatief is voorgedragen en als zodanig is vastgelegd in het parapluplan.

4. Tracé Hengelo Weideweg – Hengelo Oele

Aan de keuze voor het voorkeurstracé ligt de *Integrale kabeltracéstudie HGLW-HGLO, haalbaarheidsstudie voor aanleg van 110 kV circuits* ten grondslag.² In deze haalbaarheidsstudie zijn 4 alternatieven onderzocht, aan de hand van de door TenneT opgestelde criteria, zoals eerder in deze notitie beschreven. Op basis van een bureaustudie en een terreinverkenning is de planologische en technische haalbaarheid van de alternatieven inzichtelijk gemaakt, aan de hand van de relevante afwegingscriteria. Voorts wordt gekeken

² Integrale kabeltracéstudie HGLW-HGLO, haalbaarheidsstudie voor aanleg van 110 kV circuits, Arcadis, 7 juli 2017.

naar de maatschappelijke kosten. De 4 alternatieven zijn weergegeven op onderstaande afbeelding. Per alternatief worden hierna de belangrijkste kenmerken weergegeven.

Afbeelding 2: tracéalternatieven HGLW-HGLO

4.1 Alternatief 1: ten westen van de A35

Omschrijving alternatief

Alternatief 1 is gelegen aan de westzijde van de A35. Dit alternatief ligt het verst van de bestaande infrastructuur en is zoveel mogelijk getraceerd langs open plekken in het landgoed Twickel, om de eventuele beïnvloeding van het tot het NNN behorende gebied zoveel mogelijk te beperken. Alternatief 1 is het langste tracé-alternatief.

Beoordeling alternatief

Alternatief 1 scoort het best op technische haalbaarheid. Weliswaar is dit het langste alternatief, met een groter ruimtebeslag op het NNN en op archeologisch waardevol gebied dan de meeste andere alternatieven; het is echter ook het alternatief met de meeste uitwijkmogelijkheden, de meeste ruimte tijdens de aanleg en bij onderhoud en wegens een ruime afstand tot bestaande buisleidingen zijn hiervoor relatief weinig maatregelen nodig. Van een (onevenredige) aantasting van natuurwaarden is bovendien geen sprake, ondanks het ruimtebeslag op het NNN.

4.2 Alternatief 2: ten westen van de A35, dicht langs de A35

Omschrijving alternatief

Alternatief 2 is net als alternatief 1 gelegen aan de westzijde van de A35. Anders dan alternatief 1 is alternatief 2 gelegen op korte afstand van de A35 en parallel aan bestaande buisleidingen.

Beoordeling alternatief

Alternatief 2 is – net als alternatief 1 – een lang tracé. Vanwege de ligging nabij bestaande buisleidingen, zijn er maatregelen aan buisleidingen nodig. Daarnaast ligt dit tracé in het reserveringsgebied van de A35. Mocht in de toekomst sprake zijn van een verbreding van de A35, dan heeft dit waarschijnlijk consequenties voor de ligging van de kabel. Daarmee is de toekomstbestendigheid van dit tracé een vraagteken.

4.3 Alternatief 3: tussen woonkern Hengelo en A35

Omschrijving alternatief

Alternatief 3 loopt door een agrarisch gebied tussen de woonkern van Hengelo (woonwijken Woolderes en Wilderinkshoek) en de A35. In dit gebied lopen verschillende buisleidingen van Gasunie en bestaande bovengrondse 380 kV en 110 kV verbindingen. Het alternatief loopt deels parallel aan deze bovengrondse verbindingen. Er is krappe kruising met het kanaal. Alternatief 3 is het kortste tracé-alternatief.

Beoordeling alternatief

Alternatief 3 bevat veel krappe – en daarmee moeilijk haalbare – kruisingen, met onder meer de spoorweg Zutphen-Hengelo en het Twentekanaal. Hier zijn geen uitwijkmogelijkheden voor. Ook bij dit alternatief zijn waarschijnlijk maatregelen aan buisleidingen nodig. Daarnaast ligt ook alternatief 3 in het reserveringsgebied van de A35, wat gevolgen kan hebben voor de toekomstbestendigheid van de verbinding.

4.4 Alternatief 4: langs woonkern Hengelo en halverwege kruising met A35

Omschrijving alternatief

Alternatief 4 gaat net als alternatief 3 langs de kern van Hengelo, maar kruist ten noorden van de Deldenerstraat de A35. Dit alternatief is een tussenoplossing voor de krappe kruising met het kanaal bij alternatief 3. Na kruising van de A35 gaat het tracé verder ten westen van de rijksweg, net als alternatief 2.

Beoordeling alternatief

Net als bij alternatief 2 en 3 zijn bij alternatief 4 ook maatregelen aan buisleidingen benodigd. En evenals alternatieven 2 en 3 ligt alternatief 4 in het reserveringsgebied van de A35, wat gevolgen kan hebben voor de toekomstbestendigheid van de verbinding.

4.5 Voorkeursalternatief: alternatief 1

Van de afgewogen tracé's scoort alternatief 1 het beste op technische haalbaarheid. Hoewel de andere tracé's korter zijn dan alternatief 1 en ook minder impact hebben op het NNN-gebied, brengen deze alternatieven teveel technische knelpunten met zich mee. Alternatieven 2, 3 en 4 liggen alle drie in het reserveringsgebied van de A35, wat in de toekomst knelpunten met zich mee kan brengen. Alle drie deze alternatieven liggen vlak bij buisleidingen, waardoor zeer waarschijnlijk maatregelen aan deze buisleidingen nodig zijn.

Ondanks de lengte en de ligging van het voorkeursalternatief nabij NNN-gebied, is alternatief 1 – alles afwegend – het beste alternatief. Dit heeft ertoe geleid dat alternatief 1 als voorkeursalternatief is voorgedragen en als zodanig is vastgelegd in het parapluplan.

5. Conclusie

Beide voorkeursalternatieven zijn tot stand gekomen op basis van de uitgevoerde haalbaarheidsstudies, aan de hand van door TenneT vastgestelde afwegingscriteria: omgevingsaspecten, technische uitgangspunten en een kostenafweging. Uit de studies is gebleken dat – van alle onderzochte alternatieven – alleen de voorkeursalternatieven technisch haalbaar zijn. Daarom heeft TenneT aan de gemeente Hengelo verzocht deze twee voorkeursalternatieven vast te leggen in de betreffende parapluplannen.

INTEGRALE KABELTRACÉSTUDIE HGLW-HGLO

Haalbaarheidsstudie voor aanleg van 110 kV circuits

7 JULI 2017

Contactpersonen

Opgesteld door:

Gecontroleerd door:

Vrijgegeven door:

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 264
6800 AG Arnhem
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com

Projectnummer: D04001.054004.0100

Onze referentie: 079199331 F

INHOUDSOPGAVE

1	PROJECTOMSCHRIJVING	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doelstelling	6
1.3	Werkwijze	6
1.4	Leeswijzer	6
2	UITGANGSPUNTEN INTEGRALE TRACÉSTUDIE	7
2.1	Projectgegevens	7
2.2	Uitgangspunten en randvoorwaarden	7
2.2.1	Planologie	7
2.2.2	Techniek	11
2.2.3	Kosten	15
3	TRACÉ ALTERNATIEVEN	17
3.1	Karakteristieken plangebied	17
3.2	Bepaling tracéalternatieven	17
3.3	Definitieve alternatieven na terreinverkenning	19
3.3.1	Alternatief 1	19
3.3.2	Alternatief 2	20
3.3.3	Alternatief 3	21
3.3.4	Alternatief 4	21
4	BEOORDELING ALTERNATIEVEN	22
5	CONCLUSIE EN VOORKEURSTRACÉ	24
	BIJLAGE 1: PROJECTGEGEVENS	26
	BIJLAGE 2: ONDERBOUWING AFWEGINGSCRITERIA PLANOLOGIE	27
	BIJLAGE 3: RESULTATEN TERREINVERKENNING	37
	BIJLAGE 4: BEOORDELING PLANOLOGIE	48

BIJLAGE 5: BEOORDELING TECHNIEK	54
BIJLAGE 6: BEOORDELING KOSTEN	63
BIJLAGE 7: VOOROVERLEG MET BEVOEGDE GEZAGEN	64
BIJLAGE 8: KAARTEN	65
BIJLAGE 9: EISENBOOM	66

1.2 Doelstelling

Het doel van de haalbaarheidsstudie is het definiëren van de mogelijkheden en onmogelijkheden voor een kabelverbinding met één circuit tussen hoogspanningsstations HGLW110 en HGLO110.

1.3 Werkwijze

Om te komen tot tracévarianten voor een ondergrondse hoogspanningsverbinding tussen HGLW110 en HGLO110 is stapsgewijs de volgende werkwijze voor deze haalbaarheidsstudie gevolgd:

- Uitvoeren bureaustudies om planologische en technische karakteristieken in het gebied te identificeren;
- Bepalen van alternatieve tracés voor een kabelverbinding op basis van GIS-analyse;
- Technische verificatie van de bureaustudie en aanscherpen alternatieven d.m.v. een terreinverkenning.

Doorkijk naar VKA

Nadat de tracé-alternatieven zijn bepaald zal er weging van alternatieven plaatsvinden op basis van planologie, techniek en kosten om zo te komen tot een VKA (zie ook PMP Aanpak fase 1c – Bepalen voorkeurstracé). De tracés worden beoordeeld door middel van een afwegingsmatrix met criteria uit het afwegingskader. Nadat het TOTEX-kostenmodel is goedgekeurd kan het worden toegepast voor de verschillende tracés en als weging voor de tracés worden meegenomen. Deze stap is opgenomen in de hoofdstukken 4 en 5.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de uitgangspunten toegelicht die zijn gehanteerd om te komen tot de tracéalternatieven. Deze tracéalternatieven worden toegelicht in hoofdstuk 3. De alternatieve tracés worden in hoofdstuk 4 ten opzichte van elkaar gewogen op het gebied van planologisch haalbaarheid, technische haalbaarheid en de kosten. Deze afweging leidt tot een voorkeurstracé voor de nieuwe kabelverbinding tussen de 110 kV hoogspanningsstations Hengelo Weideweg en Hengelo Oele. Het voorkeurstracé en de conclusies van deze haalbaarheidsstudie zijn opgenomen in hoofdstuk 5.

2 UITGANGSPUNTEN INTEGRALE TRACÉSTUDIE

2.1 Projectgegevens

Om de haalbaarheid van verschillende alternatieven te onderzoeken zijn gegevens van verschillende informatiebronnen en ontwerpstandaarden getoetst aan de vigerende normen en wetgeving. Een overzicht van de projectgegevens is in Bijlage 1 weergegeven.

2.2 Uitgangspunten en randvoorwaarden

Als basis voor de haalbaarheidsstudie zijn uitgangspunten en randvoorwaarden geformuleerd ten behoeve van de haalbaarheid. Om te beoordelen aan welke eisen de op te leveren producten moeten voldoen is een eisenboom opgesteld. De uitgangspunten en randvoorwaarden die van toepassing zijn op de haalbaarheidsstudie zijn afgeleid uit de eisenboom, zoals bijgevoegd in Bijlage 9. Per eis is in het excel-overzicht aangegeven of de betreffende eis van toepassing is en hoe dit is verwerkt in de tracéstudie. Hiermee wordt tevens de verificatie van TenneT gefaciliteerd.

Voor planologie is het afwegingskader van TenneT gebruikt zoals beschreven in paragraaf 2.2.1. Voor techniek en uitvoerbaarheid zijn de in paragraaf 2.2.2 beschreven uitgangspunten en randvoorwaarden gehanteerd.

2.2.1 Planologie

Ter onderbouwing van de planologische haalbaarheid is getoetst aan een aantal objectieve criteria die betrekking hebben op planologische aandachtspunten en belemmeringen. Het bijbehorende planologische afwegingskader is weergegeven in Tabel 1. Dit is een generiek afwegingskader dat is gebaseerd op het Programma van Eisen Planologische traceringsuitgangspunten en locatie-eisen (TenneT TSO B.V., 2016). In Tabel 1 is aangegeven of het betreffende afwegingscriterium in dit plangebied relevant is (een aantal aspecten komen in dit plangebied niet voor en zijn daarmee niet relevant). De gebieden worden beoordeeld door middel van een kwalitatieve beschrijving van de planologische aspecten die binnen het gebied van belang zijn.

In Bijlage 2 is een onderbouwing voor het afwegingskader uit Tabel 1 weergegeven. Hierin is ook onderbouwd waarom sommige afwegingscriteria niet relevant zijn in deze haalbaarheidsstudie.

Tabel 1 Afwegingskader planologie

nr	Afwegingscriteria	Uitleg	Relevant in deze fase van het onderzoek
1	Lengte		
	Lengte in meters	De aanleg van een ondergrondse hoogspanningsverbinding betekent altijd ruimtebeslag. Ruimtebeslag is per definitie ongunstig. De lengte van de ondergrondse hoogspanningsverbinding is voorts bepalend voor de kosten. Hoe langer de verbinding, hoe duurder de aanleg is.	ja
2	Archeologie en cultuurhistorie		

nr	Afwegingscriteria	Uitleg	Relevant in deze fase van het onderzoek
	Ruimtebeslag archeologische monumenten (AMK)	Doorsnijding van een ondergrondse kabelverbinding kan mogelijke archeologische waarden in de bodem aantasten. Archeologische waarden moeten worden beschermd, hetgeen betekent dat mogelijk nader onderzoek noodzakelijk is en/of randvoorwaarden verbonden moeten worden aan de aanleg van de kabelverbinding.	ja
	Ruimtebeslag archeologische waarden volgens het vigerende archeologiebeleid in gemeenten waar de kabel doorheen gaat		ja
3	Natuur		
	Ruimtebeslag Natura 2000	Doorsnijding van een ondergrondse kabelverbinding kan mogelijke ecologische waarden aantasten. Ecologische waarden moeten worden beschermd, hetgeen betekent dat mogelijk nader onderzoek noodzakelijk is en/of randvoorwaarden verbonden moeten worden aan de aanleg van de kabelverbinding.	Nee
	Aantasting beschermde soorten op grond van Flora en fauna-wet		Nee
	Ruimtebeslag Natuur Netwerk Nederland (voormalige EHS) volgens de ontwerp-Omgevingsverordening Provincie Overijssel (2016)		ja
4	Water		
	Kruisingen met waterlopen (hoofdwatgangen en boezemwateren volgens de legger oppervlaktewaterlichamen van Waterschap Vechtstromen)	Bij de doorkruising van watgangen dient rekening gehouden te worden met boringen, wat leidt tot hogere kosten bij de aanleg.	Ja
	Kruisingen waterkerings- of vrijwaringszone volgens de legger waterkeringen van Waterschap Vechtstromen	Realisatie van assets in deze zones (of hiervoor gereserveerde zones) wordt alleen toegestaan door het bevoegd gezag c.q. de eigenaar indien daar een dringende reden voor is en bepaalde (kostbare en/of technisch moeilijk uitvoerbare) maatregelen zijn of worden genomen. Dit leidt ertoe dat realisatie van assets in dergelijke zones er (doorgaans) voor zorgt dat tijdens de bouw alsook in de beheersfase diverse maatregelen genomen moeten worden en realisatie niet (of slecht) uitvoerbaar is.	Ja
	Kruisingen met waterwegen (kanalen)	Bij de doorkruising van grote watgangen dient rekening gehouden te worden met boringen, wat leidt tot hogere kosten bij de aanleg.	Ja
	Lengte door gebied met grote kans op overstromingen	In principe worden assets van TenneT niet geplaatst op locaties waar een grote kans bestaat op een overstroming die een hoge waterstanden (> 0,5m) tot gevolg heeft.	Nee
	Waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden en boringsvrije zones	Waterwingebieden zijn het meest gevoelig voor vervuiling vanuit de omgeving. TenneT stelt zich dan ook op het standpunt dat dit gebied voor zover redelijkerwijs mogelijk moet worden vermeden bij de aanleg van nieuwe ondergrondse verbindingen. In deze studie worden grondwaterbeschermingsgebieden en	Nee

nr	Afwegingscriteria	Uitleg	Relevant in deze fase van het onderzoek
		boringsvrije zones ook meegenomen.	
	Primaire watergebieden volgens de ontwerp-Omgevingsverordening Provincie Overijssel (2016)	Primaire watergebieden en waterbergingsgebieden worden aangewezen als gebieden waarin water in extreme situaties kan worden vastgehouden om te voorkomen dat waterafvoersystemen overbelast raken en er wateroverlast optreedt op plekken waar dit meer schade toebrengt.	Ja
5 Bodem			
	Aantal kruisingen met mogelijke locaties met bodemverontreiniging (bodematlas Overijssel)	Een ernstige bodemverontreiniging kan een negatief effect hebben op de gezondheid van de mens, het milieu en de assets van TenneT. Deze negatieve effecten kunnen doorgaans in voldoende mate worden ingeperkt door het treffen van maatregelen. Het uitvoeren van deze maatregelen (waaronder een bodemsanering) brengt meestal wel een grote financiële last met zich mee.	Ja
	Lengte door gebied met aardkundige monumenten	Het 'roeren' van de bodem kan leiden tot onomkeerbare gevolgen voor aardkundige waarden, dit dient voorkomen te worden.	Nee
	Lengte door gebied met aardkundig waardevolle gebieden		Ja
	Lengte door gebied dat verdacht is op Niet Gesprongen Explosieven (NGE)	Indien gegevens hierover bekend wordt dit aspect meegenomen. Bij daadwerkelijke vondst van explosieven leidt dit tot extra kosten.	Nee
	Lengte door zettingsgevoelig gebied	Hoewel grote delen van de NL bodem zettingsgevoelige bodems betreft (veengronden, ofwel slappe bodems), wenst TenneT in principe geen assets te realiseren in/op deze bodems. Het is immers nagenoeg onmogelijk om assets te realiseren zonder maatregelen te treffen die de stabiliteit van de bodem vergroten en daarmee ongewenste effecten, zoals verzakking van de asset voorkomen. Het treffen van die maatregelen brengt aanzienlijke financiële lasten voor TenneT met zich mee.	Nee
	Lengte door zoutwingebied	In Twente wordt sinds de jaren '30 op commerciële schaal zout gewonnen uit zoutsteen in de ondergrond. Hierdoor zijn zoutcavernes ontstaan. Het is niet wenselijk dat een kabeltracé op een zoutcaverne stuit of interfereert met gebied waarin zoutwinning plaatsvindt of waar nog zoutwinning gaat plaatsvinden.	Nee
6 Doorsnijding infrastructuur			
	Beheersgebied	Om te bereiken dat assets van TenneT ongestoord kunnen liggen of aanwezig kunnen zijn en blijven, worden assets in principe niet in de nabijheid van wegen gelegd of geplaatst. Met in de nabijheid wordt bedoeld op 'de (toekomstige) beheerszone van deze	Ja

nr	Afwegingscriteria	Uitleg	Relevant in deze fase van het onderzoek
		wegen'. In principe stelt iedere wegenbeheerder deze vast. Doorgaans wordt op verzoek van een partij inzicht gegeven in de ligging van een dergelijke zone.	
	Aantal kruisingen met wegen: - Rijkswegen - Provinciale wegen - Spoorwegen	Ten behoeve van de instandhouding, beheer en onderhoud van infrastructuur dient bij doorkruising met infrastructuur rekening te worden gehouden met boringen. In deze studie zijn grotere infrastructurele objecten meegenomen als Rijkswegen, provinciale wegen en spoorwegen.	Ja
7	Ruimtelijke beïnvloeding en veiligheid		
	Vuurwerkbedrijven	Bij een afstand van 800 meter of meer zijn de risico's die assets van TenneT kunnen ondervinden van een Vuurwerkbedrijf voldoende laag. De grens van 800 meter volgt uit het Vuurwerkbesluit.	Nee
	Locaties gevaarlijke gebruik/stoffen	Als gevolg van de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen kan brand of explosiegevaar aan de orde zijn. Dat kan de ongestoorde ligging of aanwezigheid van assets nadelig beïnvloeden.	Nee
	Windturbines	Bij de plaatsing van windturbines staat de veiligheid voor de omgeving voorop. Mogelijke risico's rond een windturbine zijn mastbreuk, het afbreken van de gondel of van een blad. Dit kan schade aan assets van TenneT veroorzaken. De bepaling van de risico's is beschreven in de handreiking risicozonering windturbines (2014).	Nee
8	Ruimtelijke plannen		
	Inpassing in ruimtelijke plannen	Een kabel kan beperkingen opleggen aan het gebruik van gronden ter plaatse van de kabel. Daarnaast wenst TenneT de kabel te beschermen tegen ruimtelijke ingrepen die de kabel kunnen beschadigen.	Ja
9	Kabels en leidingen		
	Kruisingen met kabels en leidingen (buisleidingen)	Kruisingen met andere kabels en leidingen brengen hogere kosten met zich mee en leiden vaak tot het treffen van extra maatregelen.	Ja
	Parallelloop t.o.v. buisleiding gevaarlijke stoffen (olie, gas, CO ₂ , bulkchemicaliën) i.v.m. weerstand- en inductieve beïnvloeding	Kabels liggen bij voorkeur buiten een bepaalde afstand ten opzichte van buisleidingen, en niet parallel hieraan. Ook de aanwezigheid van andere kabels en leidingen kan binnen een bepaalde afstand en door middel van bepaalde parallelloop invloed hebben.	Ja
10	Doorsnijding agrarische functies		
	Agrarische functies	Aanleg van een kabeltracé kan effecten hebben op agrarische functies. Bijvoorbeeld op bodemopbouw, drainage, gewassen, etc.	Ja

2.2.2 Techniek

Voor het bepalen van de technische haalbaarheid van de kabelverbinding worden uitgangspunten vastgesteld met betrekking tot de volgende onderwerpen:

- Elektrotechnische uitgangspunten;
- Kabels in open sleuf;
- Kabels in HDD-boring;
- Wegkruising in open sleuf;
- Uitvoeringsaspecten.

Elektrotechnische uitgangspunten

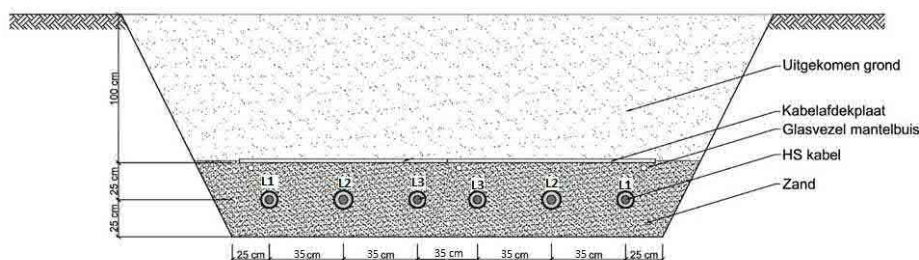
Nr.	Parameter	Uitgangspunt
1	Systeem HGLO-HGLW110	
	Nominale bedrijfsspanning	110 kV
	Nominale frequentie	50 Hz
	Transportvermogen	514 MVA (100% belasting continue)
	Aantal circuits	1
	Nominale stroom	2700 A
2	Garnituren	
	Bereikbaarheid	Alle apparatuur dient bereikbaar te zijn voor onderhoudswerkzaamheden met een kleine vrachtwagen
3	EMC	
	Specifieke magneetveldzone breedte voor 0,4 μ T bij kabelverbindingen waar 100 μ T is gehanteerd	TenneT voldoet aan het beleidsadvies inzake magneetvelden. Dit betekent dat bij (de voorbereiding om te komen tot) realisatie van een nieuwe bovengrondse verbinding wordt getracht zoveel als redelijkerwijs mogelijk te voorkomen dat nieuwe gevoelige bestemmingen aan een magnetische veldsterkte boven 0,4 microtesla (jaargemiddelde) worden blootgesteld. De Raad van State heeft in haar uitspraken betreffende de Randstad 380 kV-verbinding (zaaknr. Zuidring, 200908100/1 en Noordring 201210308/1) bevestigd dat bij de vaststelling van een inpassingsplan een bevoegd gezag zich in redelijkheid op het standpunt kan stellen dat zij zich op het moment van vaststelling van een inpassingsplan op het geldende beleidsadvies inzake magneetvelden mag baseren. In dit advies staat dat het advies alleen van toepassing is op bovengrondse hoogspanningsverbindingen. De Raad van State heeft in haar uitspraak over inpassingsplan Netuitbreiding Kop van Noord Holland (201603535/1/R6) aangegeven dat TenneT zich terecht op het standpunt heeft gesteld dat het magneetveldvoorzorgsbeleid niet van toepassing is op ondergrondse hoogspanningsverbindingen, maar dat dit naar het oordeel de Afdeling niet wegneemt dat de uitgangspunten die aan het beleidsadvies inzake magneetvelden ten grondslag liggen uit een oogpunt

Nr.	Parameter	Uitgangspunt
		een goede ruimtelijke ordening in beginsel ook moeten worden toegepast bij ondergrondse hoogspanningsverbindingen. Uit onderzoek voor een vergelijkbaar (weliswaar 150 kV) verkabelingsproject is gebleken dat op een afstand van in ieder geval meer dan 10-15 meter (horizontaal of verticaal) geen sprake meer is van overschrijding van de 0,4 microTesla-zone. Om deze reden is er rekening mee gehouden dat gevoelige bestemmingen in ieder geval op 15 meter van de alternatieven gelegen zijn.
	Minimale afstand tot andere kabels en leidingen	Het uitgangspunt is 2,0 m in open ontgraving. In leidingstroken wordt uitgegaan van 1,0 meter. <i>Deze eis is een conservatief uitgangspunt gebaseerd op basis van andere haalbaarheidsstudies. Deze uitgangspunt wordt scherper gemaakt tijdens het VKA en het BO.</i>

Tabel 2: Uitgangspunten kabelsysteem

Kabels in open sleuf

Het uitgangspunt voor kabels in open sleuf is een configuratie in het platte vlak, zoals beschreven in het Voorontwerp BO. Vanwege de nominale stroom van 2700 A is het niet haalbaar om het vermogenstransport van 514 MVA in één circuit te realiseren met één HS-kabel per fase. Daarom wordt voor de tracersing, in afwijking met het Voorontwerp (enkel circuit) rekening gehouden met een kabelconfiguratie bestaande uit 2 kabels per fase met een onderlinge afstand van 35 cm, zoals weergegeven in Figuur 2.

Figuur 2: Tracersuitgangspunt kabelconfiguratie in open sleuf HGLO-HGLW110

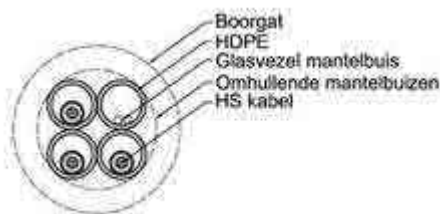
Nr.	Parameter	Uitgangspunt
4	Kabels in open sleuf	
	Kabelconfiguratie	2 x 3 x 1-fase kabel in plat vlak
	Standaard installatiediepte	1,2 m
	Installatiediepte agrarische gebieden	1,8 m
	H.o.h. afstand tussen kabels	0,35 m
	H.o.h. afstand tussen circuits	2,7 m
	Vrije ruimte tussen circuits	2,0 m
	Pakket schoon zand om kabels	Ja

Nr.	Parameter	Uitgangspunt
	Tracébreedte ZRO-strook inclusief veiligheidsstrook	10 m (van de hartlijn van het kabelcircuit)
	Minimale werkstrook	25 m (totale breedte inclusief het kabelcircuit)
	Maximale werkstrook	35 m (totale breedte inclusief het kabelcircuit)

Tabel 3: Uitgangspunten liggingsconfiguratie in open ontgraving

Kabels in HDD-boring

Het uitgangspunt voor kabels in een horizontaal gestuurde boring (HDD) is ook beschreven in het Voorontwerp. Bij het toepassen van een HDD bestaat de boorconfiguratie uit 4 x HDPE $\varnothing$ 200 mm SDR11. Door deze buizen worden de hoogspanningskabels en glasvezelmantelbuizen ingetrokken. De configuratie van de boring per bundel is weergegeven in Figuur 3. Omdat de verbinding bestaat uit twee kabels per fase, wordt bij de tracering uitgegaan van tweemaal de configuratie uit Figuur 3 met een hart op hart afstand tussen beide boringen van minstens 5 meter.

Figuur 3: Traceringsuitgangspunt HDD-configuratie per bundel

Nr.	Parameter	Uitgangspunt
5	Kabels in HDD-boring	
	Mantelbuizen per bundel	4 x HDPE $\varnothing$ 200 mm SDR11
	Kabelconfiguratie per bundel	3 x 1-fase kabel in buis, in driehoek, 1 kabel per buis
	Minimale vrije ruimte tussen circuits	5 m
	Maximale kabellengte	1000 m
	Maximale boorafstand	950 m
	Maximale in/uittredehoeken	18 graden
	Minimale horizontale boogstraal	125 m
	Minimale verticale boogstraal	125 m
	Tracébreedte ZRO-strook dubbel circuit inclusief veiligheidsstrook	17 m (van de hartlijn van het kabelcircuit)
	Werkruimte in/uittredepunt	30 x 40 meter
	Uitlegtracé mantelbuizen	Lengte van de boring

Tabel 4: Uitgangspunten liggingsconfiguratie in boring

Wegkruising in open sleuf

Het uitgangspunt voor wegkruisingen in open sleuf wordt gedefinieerd in het Voorontwerp. Uitgangspunt voor aanleg van wegkruisingen in open sleuf is dat er klinkerbestrating aanwezig is en de weg geen drukke verkeersader is. De configuratie bestaat per circuit uit 3 x HDPE ø 200 mm SDR11. Door deze buizen worden de hoogspanningskabels ingetrokken. Daarnaast bestaat de configuratie uit 1 x HDPE ø 110 mm SDR11 waardoor de glasvezel wordt ingetrokken.

Nr.	Parameter	Uitgangspunt
6	Wegkruising in open sleuf	
	Mantelbuizen	2 x 3 x HDPE ø 200 mm + HDPE ø 110 mm
	Kabelconfiguratie	2 x 3 x 1-fase kabel in buis, plat vlak, 1 kabel per buis
	Glasvezelmantelbuis	In de HDPE ø 110 tegen middelste mantelbuis voor hoogspanningskabel
	Standaard installatiediepte	1,2 m
	Installatiediepte agrarische gebieden	1,8 m
	H.o.h. afstand tussen kabels	0,35 m
	H.o.h. afstand tussen circuits	2,7 m
	Vrije ruimte tussen circuits	2,0 m
	Tracébreedte ZRO-strook dubbel circuit inclusief veiligheidsstrook	10 m (van de hartlijn van het kabelcircuit)
	Minimale werkstrook	25 m (totale breedte inclusief het kabelcircuit)
	Maximale werkstrook	35 m (totale breedte inclusief het kabelcircuit)

Tabel 5: Uitgangspunten liggingconfiguratie infrastructuur kruisingen in open ontgraving

Uitvoeringsaspecten

Om de technische haalbaarheid van een alternatief te kunnen bepalen wordt rekening gehouden met de criteria in Tabel 6. Dat gebeurt in aanvulling op de bovenstaande technische uitgangspunten voor minimaal benodigde ruimte voor sleufaanleg of boringen.

Categorie	Type
Aanvoerroutes	Praktische aanvoerroute met zo min mogelijk overlast voor de omgeving
Uitvoerbaarheid	Beschikbare ruimte bij sociaal drukke locaties
	Worden gebruiksruimtes nadelig beïnvloed Zijn er uitwijkmogelijkheden
	Zo min mogelijk en zo kort mogelijke - verkeersomleidingen / wegafsluitingen

Tabel 6: Uitvoeringsaspecten

2.2.3 Kosten

In deze haalbaarheidsstudie is door middel van een kostenmodel een inschatting gemaakt van de kosten van een nieuwe 110 kV kabelverbinding tussen Hengelo Oele en Hengelo Weideweg. Deze kosteninschatting bestaat uit een aantal onderdelen, namelijk:

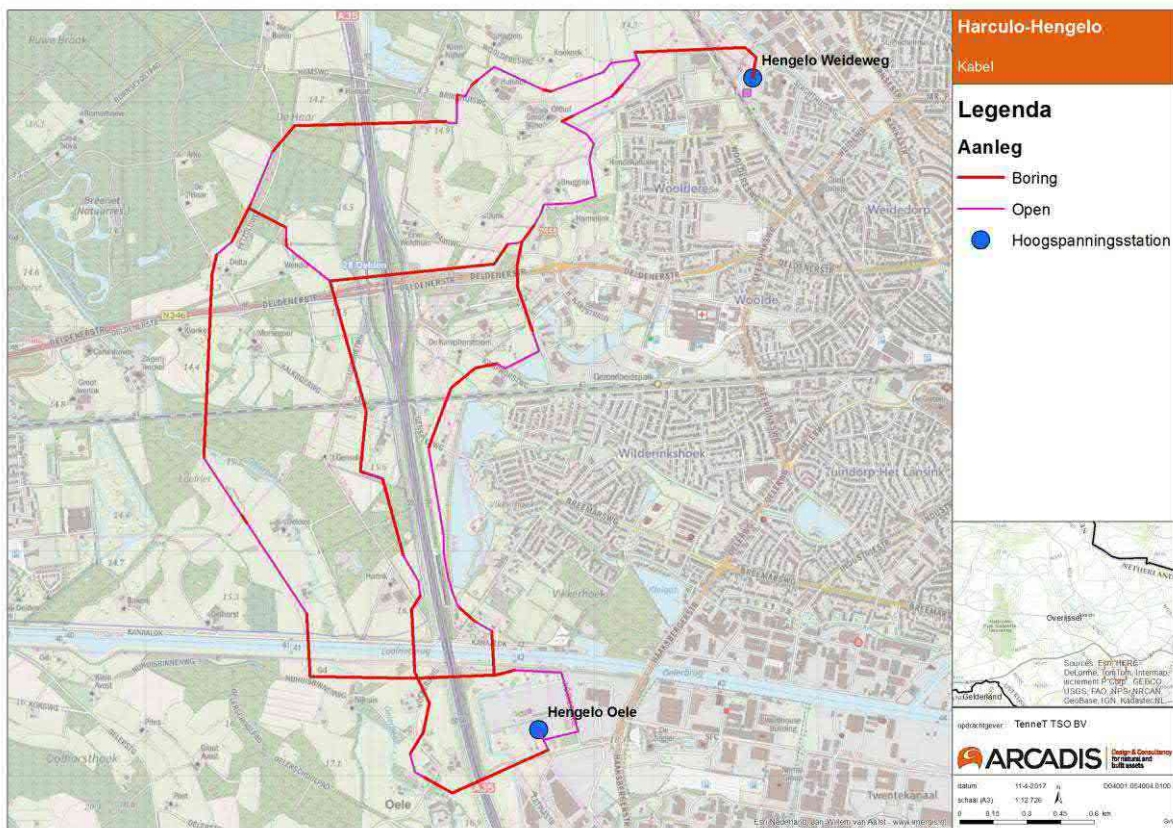
- Kosten voor aanleg van de kabelverbinding;
- Kosten voor onderhoud en instandhouding van de kabelverbinding;
- Kosten voor het verwijderen van de kabelverbinding.

Deze onderdelen samen geven een beeld van de totale kosten¹ van deze nieuwe kabelverbinding.

Als input van het kostenmodel zijn een aantal gegevens gebruikt, namelijk:

- Technische specificaties voor de nieuwe verbinding, zoals omschreven in paragraaf 2.2.2;
- Aannames voor kosten van aanleg, onderhoud en instandhouding en verwijdering die zijn afgestemd met TenneT. Kosten voor onderhoud en herstel van verstoringen na ingebruikname van de verbinding (zoals grondverzakking bij open ontgravingen) zijn op basis van inschattingen en niet uitputtend opgenomen.
- Aannames over de opbouw van het tracé afkomstig uit de tracéalternatieven zoals deze zijn beschreven in hoofdstuk 3. Dit gaat om aannames over de hoeveelheid boringen, de lengte van boringen, de bereikbaarheid van locaties, de noodzaak tot aanleg van werkwegen, etc. Om een voorbeeld hiervan te geven is in Figuur 4 getoond waar in de alternatieven, boringen zijn ingeschat.

¹ In het Engels zijn totale kosten 'Total EXpenditures'. Het model waarmee de totale kosten worden berekend heet het TOTEX-model.

Figuur 4 Aannames aanleg alternatieven HGLO-HGLW110

In het TOTEX-model zijn geen planologische of technische risico's meegenomen.

In bijlage 6 zijn de uitkomsten van het kostenmodel voor de verschillende alternatieven getoond. Deze berekeningen zijn gebaseerd op versie 6.1 van het TOTEX-model. In deze versie zijn met name de kosten voor onderhoud en instandhouding van het kabeltracé nog niet volledig. Zoals hiervoor reeds opgemerkt zijn de kosten voor onderhoud en herstel van verstoringen na ingebruikname van de verbinding (zoals grondverzakking bij open ontgravingen) op basis van inschattingen en niet uitputtend opgenomen. Het meenemen van deze kosten zal naar verwachting niet de relatieve kostenverhoudingen tussen verschillende alternatieven veranderen.

3 TRACÉ ALTERNATIEVEN

Met de uitgangspunten uit paragraaf 2.1 en 2.2 is een bureaustudie uitgevoerd met GIS-gegevens. Op basis van deze GIS-analyse zijn de karakteristieken van het plangebied bepaald (zie paragraaf 3.1) en zijn tracéalternatieven bepaald om te onderzoeken of deze volgens de uitgangspunten haalbaar zijn (zie paragraaf 3.2).

Daarna zijn de mogelijke reële alternatieven vastgesteld en is een terreinverkenning ter verificatie van de bureaustudie uitgevoerd. Tijdens deze verkenning zijn de alternatieven fotografische vastgelegd. De resultaten van de terreinverkenning zijn opgenomen in Bijlage 3. Op basis van de terreinverkenning zijn de alternatieven aangepast en verfijnd. Dit heeft geleid tot de definitieve tracéalternatieven zoals omschreven in paragraaf 3.3. De aangepaste en verfijnde tracés vormen de input voor de afweging op planologische, technische en kostenaspecten in hoofdstuk 4, wat uiteindelijk leidt tot het vaststellen van het voorkeurstracé voor de nieuwe 110 kV-kabelverbinding tussen HGLW110 en HGLO110 in hoofdstuk 5.

3.1 Karakteristieken plangebied

In Figuur 1 is het gebied weergegeven dat onderzocht is ten behoeve van een mogelijke kabelverbinding tussen HGLW110 en HGLO110. Op basis van openbare GIS-gegevens is het plangebied in kaart gebracht. Enkele maatgevende karakteristieken van dit plangebied kunnen als volgt worden samengevat:

- De woonkern, bedrijventerreinen en industriegebieden behorend bij Hengelo liggen tussen en ten oosten van beide stations;
- De Rijksweg A35 ligt ten westen van beide stations;
- Tussen de A35 en de kern van Hengelo lopen bovengrondse hoogspanningsverbindingen van TenneT: Hengelo Weideweg – Hengelo Oele 110 kV en Hengelo – Zwolle 380 kV. In het gebied loopt ook de lijnverbinding Hengelo Weideweg – Delden 110 kV;
- Ten westen van de A35 liggen gebieden die onderdeel zijn van Natuur Netwerk Nederland (NNN-gebieden);
- Parallel aan beide zijden van de A35 liggen hoge druk gasleidingen van Gasunie. Ook ter hoogte van beide stations liggen verschillende buisleidingen van Gasunie;
- De spoorlijnen Hengelo – Almelo en Hengelo – Delden ligt tussen beide stations;
- Het Kanaal Zutphen – Enschede (onderdeel Twentekanal) ligt tussen beide stations.

3.2 Bepaling tracéalternatieven

De karakteristieken van het plangebied leggen beslag op de beschikbare ruimte. Ook de nieuwe kabelverbindingen claimen ruimte in het plangebied. TenneT wenst nieuwe assets zo efficiënt mogelijk in te passen in de bestaande ruimtelijke omgeving. Het beleid van TenneT ten aanzien van de inpassing van nieuwe assets is beschreven in PVE.00.002. De beleidsregels die hierin staan omschreven vormen de planologische traceringsuitgangspunten voor de totstandkoming van de tracéalternatieven. Aan de hand van deze eisen zijn op basis van een GIS-analyse tracéalternatieven bepaald om te onderzoeken of deze volgens de uitgangspunten haalbaar zijn. Hieruit kan volgen dat bepaalde alternatieven bij voorbaat al afvallen omdat deze niet kansrijk zijn op basis van techniek en planologie. Deze alternatieven zijn hierna wel beschreven maar verder niet in kaart gebracht als definitieve tracéalternatieven. Hierna volgt een beschrijving van de

alternatieven die in de GIS-analyse zijn beschouwd. Hierbij is aangegeven welke alternatieven als definitieve tracévarianten verder in kaart worden gebracht.

De verschillende beschouwde grove alternatieven zijn weergegeven in Figuur 5.

Alternatief door woonkern Hengelo

Het kortste alternatief tussen Weideweg 110 kV en Oele 110 kV is een alternatief door de bebouwde kom van Hengelo. Bijvoorbeeld via de Weideweg, de Geerdinksweg en de Oelerweg. Dit alternatief (of een ander alternatief door stedelijk gebied) is echter vanuit het oogpunt van goede ruimtelijke ordening² niet reëel. Er zijn beperkte mogelijkheden voor het bepalen van in- en uittredepunten op voldoende afstand van woningen en waarbij voldoende ruimte over blijft voor het realiseren van een opstellocatie en werkterrein. Bovendien is aanleg in het stedelijk gebied van Hengelo niet wenselijk met het oog op overlast voor de omgeving gedurende de realisatiefase (bijvoorbeeld door afsluiten van wegen) en zijn de uitwijkmogelijkheden beperkt.

Om bovenstaande redenen is een tracé door de woonkern van Hengelo niet nader beschouwd.

Alternatief tussen woonkern Hengelo en A35

Ten westen van Hengelo ligt de rijksweg A35. Tussen de woonwijken Woolderes en Wilderinkshoek en de A35 ligt agrarisch gebied waar ruimte lijkt voor een kabeltracé. Bij dit alternatief hoeft de A35 niet gekruist te worden. Bovendien is dit alternatief het kortst mogelijke reële alternatief. In het gebied lopen wel de bestaande bovengrondse 380- en 110 kV verbindingen en buisleidingen van de Gasunie. Daarbij is de kruising met het kanaal krap en ligt het alternatief (gedeeltelijk) parallel met de bovengrondse verbindingen. Dit alternatief is nader beschouwd als alternatief 3 (zie Figuur 5).

Alternatieven ten westen van de A35

Omdat een alternatief tussen de woonkern van Hengelo en de A35 weliswaar kansrijk blijkt, maar ook krap is, zijn alternatieven beschouwd die de rijksweg A35 kruisen en gelegen zijn aan de westzijde van de rijksweg. Dit zijn alternatieven 1 en 2. Deze alternatieven zijn langer dan alternatief 3 maar ogen haalbaar. De alternatieven zijn zoveel als mogelijk getraceerd langs open plekken in het landgoed Twickel, zodat er zo min mogelijk beïnvloeding is van het tot Natuur Netwerk Nederland behorende gebied. Het verschil tussen alternatief 1 en 2 is dat alternatief 2 dichter langs de A35 ligt. Hiermee bundelt het alternatief meer met infrastructuur en beperkt het ruimtebeslag in het gebied. Dit alternatief ligt wel op korte afstand en parallel aan bestaande buisleidingen. Daarbij wordt de A35 mogelijk in de toekomst uitgebreid.

Alternatief 1 is langer dan alternatief 2, maar ligt verder van de rijksweg en de gasleidingen. Nadeel van het alternatief is dat deze slechter te bereiken is tijdens aanleg en onderhoud; er liggen weinig bestaande wegen in het gebied waar het tracé doorheen gaat.

² Gelet op uitspraak Uitspraak 201603535/1/R6 van de Raad van State, waarin is bevestigd dat, gelet op goede ruimtelijke ordening, zoveel als redelijkerwijs mogelijk moet worden voorkomen dat nieuwe gevoelige bestemmingen aan een magnetische veldsterkte boven 0,4 µT (jaargemiddelde) worden blootgesteld. Tracering door een woonkern wordt daardoor pas een reële optie als er geen alternatieven beschikbaar zijn die niet door woonkernen gaan.

Tussenoplossing

Ook is een tussenalternatief beschouwd, namelijk een alternatief dat net als alternatief 3 langs de kern van Hengelo gaat, maar ten noorden van de Deldenerstraat kruist met de rijksweg A35. Dit om een alternatief te hebben voor de op het oog krappe kruising met het kanaal. De kruising die alternatief 2 maakt geeft meer ruimte. Dit alternatief is nader beschouwd als alternatief 4 (zie Figuur 5).

Figuur 5 Tracéalternatieven in relatie tot de karakteristieken van het plangebied

3.3 Definitieve alternatieven na terreinverkenning

Na de bureaustudie is een terreinverkenning ter verificatie van de bureaustudie uitgevoerd. De resultaten van de terreinverkenning staan beschreven in Bijlage 3. Op basis van de terreinverkenning zijn de alternatieven aangepast en verfijnd zoals omschreven in paragraaf 3.3.1 t/m 3.3.4. De definitieve tracéalternatieven zijn in deze deelparagrafen uitgeschreven. Bij de totstandkoming van de definitieve alternatieven zijn de planologische en technische uitgangspunten afgewogen. Deze staan nader beschreven in bijlage 4 respectievelijk bijlage 5. In de beschrijving van de tracéalternatieven wordt verwezen naar de beschrijving in deze bijlagen. De kaarten van de alternatieven zijn opgenomen in Bijlage 8.

3.3.1 Alternatief 1

- Alternatief 1 is vanaf station HGLW110 richting het noordwesten getraceerd ten oosten van de bestaande bovengrondse verbindingen.

- Pas 300 meter ten noorden van station HGLW110 is ruimte voor een kruising met de spoorlijn Hengelo-Borne. Dit komt door de tennisclub aan de Nico Maasstraat aan de westkant van het spoor en de masten van de bestaande bovengrondse verbindingen.
- Na kruising met het spoor volgt het alternatief zo veel als mogelijk perceelgrenzen richting het westen. Het alternatief ontwijkt daarbij de bouwvlakken van de agrarische bedrijven langs de Woolderbroekweg, de Woolderesweg, de Breedijk en de Brinkhuisweg.
- Ten zuiden van de Brinkhuisweg en de Hamsweg kruist het alternatief de rijksweg A35 loodrecht. Ook buisleidingen ten oosten en westen van de rijksweg worden loodrecht gekruist. Er is aan de oost- en westzijde van de rijksweg op deze plaats voldoende ruimte voor een booropstelling.
- Aan de westzijde van de A35 behoort het gebied tot Natuur Netwerk Nederland. Om aantasting van kenmerkende waarden van deze natuurgebieden te voorkomen zal het alternatief in bosgebied zoveel als mogelijk in boring uitgevoerd moeten worden. Op plekken waar het NNN-gebied bestaat uit grasland kan ook open ontgraving worden toegepast.
- Na de kruising met de A35 gaat het alternatief zuidwaarts richting de N346. Hierbij worden zoveel als mogelijk open plekken opgezocht om de kenmerkende waarden van het NNN-gebied zoveel als mogelijk in stand te houden.
- De N346 zal loodrecht gekruist worden met een gestuurde boring. Dat geldt ook voor de spoorlijn Hengelo-Delden die iets ten zuiden van de N346 ligt.
- Ten zuiden van de spoorlijn wordt een bestaande bovengrondse 110 kV verbinding gekruist.
- Het kanaal wordt ter hoogte van km. 41 loodrecht gekruist via een gestuurde boring.
- Het alternatief land aan op station HGLO110 via de noord- en oostzijde via de Vöckersweg. Hierbij wordt voor een tweede maal de A35 gekruist, inclusief diverse buisleidingen. Deze aanlanding is een korte optie, maar er is weinig ruimte onder of langs de Vöckersweg. Waarschijnlijk moet de weg tijdelijk worden afgesloten.

3.3.2 Alternatief 2

- Alternatief 2 volgt alternatief 1 vanaf station HGLW110 tot na de kruising met de A35.
- Na de kruising met de A35 gaat het alternatief ten opzichte van alternatief 1 dicht langs de A35 en de buisleidingen langs de rijksweg liggen. Dit maakt dat het alternatief korter is dan alternatief 1, maar het alternatief heeft daardoor wel op kortere afstand parallelligging met de buisleidingen.
- Ook dit alternatief ligt in NNN-gebied, maar is zoveel als mogelijk langs perceelgrenzen in open plekken ingetekend om de kenmerkende waarden in stand te kunnen houden.
- Het Alternatief kruist de N346 150m ten westen van de afrit Delden. Even ten zuiden van deze kruising kruist het alternatief ook de buisleidingen. Deze kruising met de buisleidingen wordt gemaakt omdat er tussen de buisleidingen en de A35 nog ruimte is en dit de kortste route voor het alternatief is.
- De spoorlijn Hengelo-Delden wordt gekruist, tegelijkertijd met de bestaande bovengrondse 110 kV verbinding.
- Ter hoogte van de kruising van de Loofrietweg met de Nijhuisveldweg zijn er twee opties voor het alternatief om het kanaal te kruisen. De ene optie ligt dicht bij de A35 (ca. 50m van de rijbaan) en dichtbij de buisleidingen (ca. 30-50m). Voordeel van deze optie is de bundeling met infrastructuur en voorkomen van gestapelde hinder in het gebied. Nadeel is wederzijdse beïnvloeding met de buisleidingen en mogelijke interferentie met toekomstige uitbreiding van de A35. De andere optie is 50 meter langer, maar ligt verder af van de A35 en de buisleidingen.

- Alternatief 2 sluit aan op HGLO110 aan de zuidzijde. Het station wordt bereikt door een gestuurde boring vanaf de kern Oele aan de westzijde van de A35 naar het station dat direct aan de oostzijde van de rijksweg ligt. Hierbij worden ook 3 buisleidingen gekruist.

3.3.3 Alternatief 3

- Alternatief 3 volgt alternatief 1 en 2 vanaf station HGLW110 tot na de kruising met de spoorlijn Hengelo-Borne.
- Hierna gaat het alternatief zuidwaarts richting parrallel aan, maar op afstand van de bovengrondse 380- en 110 kV verbindingen. Ter hoogte van de Woolderesweg worden deze verbindingen gekruist.
- Het alternatief blijft op afstand (25-50m) van de bouwvlakken langs de Brinkhuisweg en de Oude Delderweg.
- De Deldenerstraat en de Brugginksweg worden gekruist met een gestuurde boring.
- De spoorlijn Hengelo-Delden wordt gekruist met een gestuurde boring ten zuiden van de Kamphorstweg. Bij deze kruising worden ook buisleidingen van de gasunie en bestaande bovengrondse 380- en 110 kV verbindingen gekruist. Het alternatief ligt in dit gebied ten westen van Waterpark Genseler dicht bij de A35 (ca. 50m van de rijbaan). In de westoever van het waterpark ligt de buisleiding van de gasunie. Het waterpark is in bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Hengelo (vastgesteld 21-9-2010) aangewezen als waterbergingsgebied. Het alternatief blijft grotendeels buiten dit gebied. Waar het gebied wordt gekruist zal dit middels een gestuurde boring gebeuren.
- Ten oosten van de Vikkerhoekweg nr. 85 is ruimte om een boring te maken onder het kanaal door. Vraag is of hier genoeg ruimte is om de diepte van de boring onder het kanaal door te halen.
- Het alternatief sluit op station HGLO110 aan via noord- en oostzijde via de Vöckersweg.

3.3.4 Alternatief 4

Alternatief 4 is een combinatie van Alternatief 2 en 3. Het alternatief kan worden ingezet als de kruising met het kanaal aan de oostzijde van de A35 niet haalbaar is. In dat geval kan de A35 worden gekruist ten noorden van de Deldenerstraat. Vanaf daar wordt alternatief 2 gevolgd.

4 BEOORDELING ALTERNATIEVEN

De alternatieven zijn beoordeeld aan de hand van drie criteria, namelijk:

- Planologische haalbaarheid;
- Technische haalbaarheid;
- Kosten voor aanleg, onderhoud en verwijdering van het kabeltracé.

In deze paragraaf beperken wij ons tot de onderscheidende criteria. Omdat juist deze criteria bepalend zijn voor de keuze voor een voorkeurstracé. In Tabel 8 wordt inzicht gegeven in de onderscheidende criteria. Dit wordt getoond voor alle tracévarianten die zijn weergegeven in hoofdstuk 3. In Bijlage 4, 5 en 6 zijn de resultaten opgenomen van de gehele beoordeling en een toelichting op alle effectscores. Belangrijk is dat de samenvatting in Tabel 8 enkel resultaten laat zien. Een conclusie over deze resultaten is beschreven in hoofdstuk 5.

Bij de beoordeling is de scoremethodiek uit Tabel 7 gehanteerd.

Tabel 7 Scoremethodiek

Score	Uitleg
	Het alternatief scoort op dit criterium beter in vergelijking met de andere alternatieven
	Het alternatief scoort op dit criterium minder in vergelijking met de andere alternatieven

Tabel 8 Samenvatting beoordeling onderscheidende criteria

Afwegingscriteria	Alternatief 1	Alternatief 2	Alternatief 3	Alternatief 4
Planologische haalbaarheid				
Lengte (in meters)	7.000	7.000	5.400	5.900
Ruimtebeslag archeologische hoge verwachtingswaarden in meters	1.900	1.000	1.100	2.200
Ruimtebeslag Natuur Netwerk Nederland (voormalige EHS) volgens de ontwerp-Omgevingsverordening Provincie Overijssel (2016) in meters	3.300	2.400	-	900
Kruising met primaire watergebieden volgens de ontwerp-Omgevingsverordening Provincie Overijssel (2016) in meters	300	300	600	-
Aantal kruisingen met mogelijke locaties met bodemverontreiniging (bodematlas Overijssel) (aantal)	-	-	1	-
Doorkruising van aardkundig waardevol gebied in meters	450	900	-	900
Beheersgebied (ruimtebeslag in meter)	-	500	1.000	-
Aantal kruisingen met Rijkswegen:	2	2	-	2
Doorkruising akkerland (meter)	700	900	1.600	1.600

Afwegingscriteria	Alternatief 1	Alternatief 2	Alternatief 3	Alternatief 4
Technische haalbaarheid				
Kruising Deldenerstraat en spoorweg Zutphen – Hengelo				
Buisleidingen Gasunie				
Kruising Twentekanal				
Kosten				
Kosten (aanleg, onderhoud, verwijdering)	€20,3 mio	€ 21,2 mio	€ 15,8 mio	€ 19,6 mio
Kosten risico	-	€ 0,05 mio	€ 5 mio	-
Totale kosten (inclusief risico)	€20,3 mio	€ 21,25 mio	€20,8 mio	€ 19,6 mio

5 CONCLUSIE EN VOORKEURSTRACÉ

In hoofdstuk 4 is op basis van een bureaustudie en een terreinverkenning de planologische en technische haalbaarheid op hoofdlijnen inzichtelijk gemaakt. De bevindingen uit het hoofdstuk 4 leiden tot een afweging van haalbare verbindingen.

Uit dit hoofdstuk kan worden geconcludeerd dat alternatief 1 het voorkeurstracé is. Dit wordt hieronder onderbouwd.

Alternatief 1

- Het alternatief heeft uitwijkmogelijkheden indien het tracé om wat voor reden dan ook aangepast moet worden.
- Er is ruimte voor in- en uittredepunten van boringen en werklocaties.
- Kruisingen met de A35, spoorlijnen en Twentekanaal zijn technisch haalbaar.
- Maatregelen aan buisleidingen minder nodig ten opzichte van andere alternatieven door grotere afstand tot buisleidingen.
- EHS/NNN gebied landgoed Twickel is een aandachtspunt, maar kenmerkende waarden kunnen zoveel als mogelijk in stand worden gelaten door gebruik te maken van gestuurde boringen.
- Andere planologische aandachtspunten zoals hoge archeologische verwachtingswaarden, aardkundige waarden en primaire watergebieden zijn oplosbaar.
- In relatie tot kosten scoort dit alternatief vergelijkbaar t.o.v. de andere alternatieven. De alternatieven 2, 3 en 4 kennen echter plannings- en uitvoeringsrisico's die moeilijk vooraf te ramen zijn.
- Het alternatief is verder onderbouwd en inzichtelijk gemaakt in Bijlage 10 en Bijlage 11.

Alternatief 2

- Maatregelen aan buisleidingen waarschijnlijk nodig door kleine afstand tot en parallelligging met buisleidingen. Daarbij meer kruisingen met buisleidingen dan andere alternatieven.
- Tracé met dezelfde lengte als alternatief 1, maar grotere lengte dan alternatief 3 en 4.
- Ligging in beheergebied van de Rijksweg A35 een aandachtspunt. Dit komt de toekomstbestendigheid van de kabel niet ten goede.
- Veel doorkruising akkerland aan westzijde A35.

Alternatief 3

- Kruising Deldenerstraat en spoorweg Zutphen – Hengelo en kruising Twentekanaal moeilijk haalbaar. Hier zijn geen uitwijkmogelijkheden voor. De risico's hiervan zijn meegenomen in de kostenraming, maar vallen mogelijk hoger uit.
- Maatregelen aan buisleidingen waarschijnlijk nodig door kleine afstand tot en parallelligging met buisleidingen. Daarbij meer kruisingen met buisleidingen dan andere alternatieven.
- Ligging in beheergebied een aandachtspunt. Dit komt de toekomstbestendigheid van de kabel niet ten goede.
- Parallelligging bestaande bovengrondse verbindingen TenneT is een aandachtspunt.

Alternatief 4

- Maatregelen aan buisleidingen waarschijnlijk nodig door kleine afstand tot en parallelligging met buisleidingen. Daarbij meer kruisingen met buisleidingen dan andere alternatieven.

- Veel doorkruising akkerland aan westzijde A35.
- Ligging in beheergebied is een aandachtspunt. Dit komt de toekomstbestendigheid van de kabel niet ten goede.
- Parallelligging bestaande bovengrondse verbindingen TenneT is een aandachtspunt.

Aanbevelingen vervolg

Voor de vervolgfase worden de volgende aanbevelingen voor uitwerking van het voorkeurstracé gedaan:

- Voor aanlanding op station HGLO110 vanaf de zuidzijde kan het tracé van alternatief 2 worden gebruikt.
- Indien in de uitwerking van het voorkeurstracé gekozen wordt voor een gedeeltelijke parallelligging met een van de aanwezige grote transportleidingen met gevaarlijke stoffen wordt aanbevolen de volgende zaken te verifiëren:
 - Stel de afstand tussen de leiding en het tracé vast om vast te stellen of maatregelen aan de leiding mogelijk nodig zijn negatieve effecten van het kabeltracé (o.a. EMC) te mitigeren.
 - Indien permanente maatregelen nodig zijn dient beschouwd te worden of het kabeltracé niet op een grotere afstand of langs route gelegd kan worden om maatregelen te voorkomen.
 - Na vaststelling van de exacte ligging van het tracé dient middels proefsleuven de exacte afstand tot de leiding bepaald te worden ten behoeve van o.a. onderzoeken naar maatregelen of vergunnings- of toestemmingsaanvragen.
- Het voorkeursalternatief moet conform TenneT standaarden ruimtelijk worden vastgelegd. Dit kan in een bestemmingsplan met gemeenten als bevoegd gezag of in een inpassingsplan met provincie of rijk als bevoegd gezag.
- Voor NNN-gebieden met diepwortelende beplanting wordt geadviseerd deze te passeren middels een gestuurde boring.

BIJLAGE 1: PROJECTGEGEVENS

Gebruikte gegevens

Ten behoeve van deze haalbaarheidsstudie zijn de volgende gegevens gebruikt:

- [1] Grootschalige Basiskaart Nederland (GBKN);
- [2] Gegevens van risicokaart.nl;
- [3] Nationale Databank Flora en Fauna;
- [4] Provinciaal Georegister;
- [5] Kadastrale kaart;
- [6] Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG);
- [7] Actueel Hoogtebestand Nederland;
- [8] Ruimtelijkeplannen.nl;
- [9] Archeologische Monumenten Kaart (AMK);
- [10] Open GIS-data via ArcGISOnline (bijv. topografische kaart, luchtfoto's, gemeentegrenzen);
- [11] Asset gegevens TenneT.

Normen en richtlijnen

De volgende normen en richtlijnen zijn van toepassing op deze haalbaarheidsstudie:

- [12] NEN 3650 serie 'Eisen voor buisleidingsystemen', juni 2012;
- [13] NEN 3651 'Aanvullende eisen voor buisleidingen in of nabij belangrijke waterstaatswerken', juni 2012;
- [14] NEN 3654 'Wederzijdse beïnvloeding van buisleidingen en hoogspanningssystemen', februari 2014;
- [15] Richtlijn Boortechnieken (Rijkswaterstaat, 2004);
- [16] "Het witte boekje" (ProRail).

TenneT standaarden

Op de haalbaarheidsstudie zijn de volgende TenneT standaarden van toepassing:

- [17] PVE.00.002 Planologische tracersingsuitgangspunten en locatie-eisen versie 1.0;
- [18] PVE.00.003 Publieke en Private rechten versie 1.0;
- [19] PVE.06.000 Standaard programma van eisen kabels versie 1.0;
- [20] PVE.07.000 Standaard programma van eisen EMC en Aarding versie 1.3.

BIJLAGE 2: ONDERBOUWING AFWEGINGSCRITERIA PLANOLOGIE

In deze Bijlage is per afwegingscriterium uit het afwegingskader aangegeven op basis waarvan gewogen/getoetst wordt en is aangegeven welke criteria wel en niet van toepassing zijn.

1. Lengte

De aanleg van een ondergrondse hoogspanningsverbinding betekent altijd ruimtebeslag. Ruimtebeslag is per definitie ongunstig. De lengte van de verbinding is verder bepalend voor de kosten.

2. Archeologie en cultuurhistorie

TenneT realiseert in principe geen assets ter plaatse van gronden waar een hoge kans bestaat dat archeologische en cultuurhistorische waarden en monumenten aanwezig zijn.

Realisatie van een asset op/in gronden waar een hoge kans bestaat dat archeologische en cultuurhistorische waarden en monumenten aanwezig zijn kan ertoe leiden dat het bevoegd gezag maatregelen oplegt die aanzienlijke kosten met zich meebrengen.

Daarnaast is het mogelijk dat maatregelen noodzakelijk zijn die ertoe leiden dat realisatie lastig wordt en/of dat realisatie vertraging oploopt. TenneT vindt het wenselijk het risico hierop, voor zover mogelijk, te voorkomen.

Archeologische waarden en monumenten

De archeologische monumenten zijn plaatsen waarvan bekend is dat er daadwerkelijk archeologische waarden in de bodem aanwezig zijn. De overheid wil archeologische vindplaatsen zoveel mogelijk onaangetast in de grond bewaren (behoud ter plekke ofwel in situ).

Archeologische waarden gemeenten

Gemeenten hebben een centrale rol in de bescherming van archeologische vindplaatsen. Zij moeten in bestemmingsplannen en vergunningen rekening houden met de mogelijkheid dat zich archeologische materialen in de grond bevinden. De belangrijkste archeologische vindplaatsen zijn beschermd als rijksmonument. Iemand die wil bouwen bij een archeologisch rijksmonument moet een monumentenvergunning aanvragen en soms ook een omgevingsvergunning. Om bij overige archeologische vindplaatsen te bouwen is alleen een omgevingsvergunning nodig. Dit is geregeld in de bestemmingsplannen van de gemeenten.

De gemeenten Hengelo en Hof van Twente hebben een beleidskaart, maar de kaart van Hengelo is niet openbaar toegankelijk. Op slechts een klein deel van het grondgebied van Hengelo is bekend hoe de archeologische beleidskaart eruit ziet door het bestemmingsplan Wilderinkshoek 2014 van de gemeente Hengelo te raadplegen. Om aantasting van archeologische waarden op het overige deel van de gemeente Hengelo in te schatten is gebruik gemaakt van archeologische verwachtingswaarden die de gemeente heeft opgenomen in bestemmingsplannen (hierin zijn de beleidskaarten doorvertaald, dus zo worden de beleidskaarten impliciet meegenomen).

In deze studie is beschouwd in hoeverre de alternatieven door gebieden met hoge archeologische verwachtingen gaan, volgens de gemeentelijke waarden/beleidskaarten (Hof van Twente) en volgens vigerende bestemmingsplannen (Hengelo).

3. Natuur

TenneT is van mening dat, voor zover mogelijk, de (instandhouding)doelstellingen van het Natuurnetwerk Nederland, Natura 2000, beschermde natuurmonumenten of gevoelige gebieden niet geschaad mogen worden. Dat leidt ertoe dat bouwen in of nabij deze gebieden doorgaans niet toegestaan is, tenzij sprake is van een zeer uitzonderlijk geval (bijvoorbeeld ingeval geen alternatieve verbinding/ locatie kan worden gevonden of alleen op de locatie kan worden gebouwd na het treffen van maatregelen die extreem hoge kosten met zich meebrengen) (TenneT TSO B.V., 2016).

Natuur Netwerk Nederland

Overijssel wordt gekenmerkt door een grote variatie aan plant- en diersoorten (biodiversiteit). Het verlies van soorten verarmt de natuurwaarde en maakt ecosystemen kwetsbaar. Het behoud van biodiversiteit is nodig voor een duurzame toekomst. Om deze redenen willen wij achteruitgang van biodiversiteit voorkomen en zet de provincie in op ontwikkeling, beheer en bescherming van de biodiversiteit in Overijssel.

Natuur en landschap zijn niet alleen van betekenis voor het behoud en bescherming van biodiversiteit. Natuur en landschap zijn ook van belang voor de regionale economie en voor de kwaliteit van de leefomgeving en voor een goed vestigingsklimaat voor wonen en werken. Om deze redenen zet de provincie in op een duurzame ontwikkeling en bescherming van de natuurwaarden in Overijssel. Daartoe heeft de provincie gebieden aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN), waarvoor geldt dat het beleid is gericht op het behoud en de ontwikkeling van aanwezige en potentiële natuurwaarden. Natuurnetwerk Nederland is de nieuwe naam voor de Ecologische Hoofdstructuur.

Buiten beschouwing gelaten criteria

Natura 2000

In Nederland hebben veel natuurgebieden een beschermde status als Natura 2000-gebied onder de Wet Natuurbescherming³.

Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Vogelrichtlijn en/of de Habitatrichtlijn zijn aangewezen. Voor al deze gebieden gelden instandhoudingsdoelen. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat deze instandhoudingsdoelen niet in gevaar mogen worden gebracht. Om dit toetsbaar te maken, kent de wet Natuurbescherming voor projecten en andere handelingen (zowel bestaand als nieuw) die gevolgen voor soorten en habitattypen van de betreffende gebieden zouden kunnen hebben, een vergunningplicht. Een vergunning voor een project wordt alleen verleend wanneer zeker is dat de instandhoudingsdoelen van het gebied niet in gevaar worden gebracht. Hiervan mag alleen worden afgeweken wanneer alternatieve oplossingen voor het project ontbreken en wanneer sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang.

³ De standaarden van TenneT zijn nog niet aangepast aan deze nieuwe wet, maar gaan nog uit van de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en Faunawet. In deze studie is echter al rekening gehouden met de nieuwe wet Natuurbescherming, die sinds 1 januari 2017 van kracht is.

Bovendien moet voorafgaande aan het toestaan van een afwijking zeker zijn dat alle schade gecompenseerd wordt (de zogenaamde ADC-toets: Alternatieven, Dwingende redenen van groot openbaar belang en Compenserende maatregelen).

Het dichtstbijzijnde Natura2000 gebied is het Lonnekermeer ten oosten van Hengelo. Dit gebied ligt op minimaal 4,5km van de alternatieven. Directe effecten op dit gebied (bijv. door ruimtebeslag of verstoring door geluid of licht) zijn op deze afstand niet te verwachten. Om deze reden worden effecten door aanleg en beheer van de kabel uitgesloten. Het aspect is niet verder beschouwd in deze studie.

Flora- en fauna

De wet Natuurbescherming regelt de bescherming van in het wild voorkomende planten en dieren. Planten en dieren die beschermd zijn onder de wet zijn ingedeeld in drie tabellen, waarbij de soorten in elke tabel in verschillende mate beschermd worden. Broedende vogels en een aantal kwetsbare vogelsoorten staan niet genoemd in de tabellen, maar hebben een aparte status. Zij (en hun broed- en leefgebieden) worden extra beschermd.

De soorten uit tabel 1 mogen worden verstoord, maar mogen niet onnodig leiden of doelloos worden doodgemaakt (de zogenaamde zorgplicht). Voor de soorten uit tabel 2 en 3 moet een plan worden opgesteld waar in staat hoe de verstoring kan worden voorkomen of gecompenseerd (mitigatieplan). Tabel 3 zijn daarbij de strengst beschermde soorten. In deze studie is gekeken of er Tabel 3-soorten in de gebieden zijn waargenomen.

TenneT kent een gedragscode om het functioneren van TenneT in overeenstemming te brengen met de omringende natuur en deze natuur een plek te geven in de leidingstroken in het werkterrein. De gedragscode biedt aan werknemers van TenneT en derden die in opdracht van TenneT werkzaamheden verrichten vooraf duidelijkheid over de te volgen werkwijze bij situaties waar sprake is van door de wet beschermde soorten. De gedragscode dient – onder voorwaarden – als vrijstelling voor de ontheffingsplicht uit de wet natuurbescherming.

In deze fase van alternatievenafweging is het niet van toegevoegde waarden om de alternatieven te vergelijken op hun impact op beschermde flora en fauna. Richting ruimtelijke vastlegging van een tracé moet worden gekeken wat de impact is op flora- en fauna in het gebied. Indien (de aanleg van) een tracé leidt tot effecten op flora- en/of fauna dan zullen deze effecten moeten worden gemitigeerd.

4. Water

TenneT wil in een zo vroeg mogelijk stadium overleg hebben met het Waterschap Vechtstromen en Rijkswaterstaat over de mogelijke eisen die deze partijen opleggen aan TenneT. De hieruit voortvloeiende eisen/wensen worden door TenneT uitgevoerd, tenzij deze technisch redelijkerwijs niet uitvoerbaar zijn.

TenneT heeft verder nog een aantal eisen gesteld bij de tracering van kabels:

- Kabels mogen in principe niet worden gerealiseerd in waterwingebieden;
- Kabels in overstromingsgevoelige gebieden kunnen worden aangelegd, mits de technische bijbehorende apparatuur (bijv. een crossbondingput) ook in geval van hoog water bereikbaar is (droog blijft);
- Kabels mogen in principe niet worden gerealiseerd in / nabij een waterkerings- of een vrijwaringszone (bijvoorbeeld een dijk).

Hieronder worden de onderwerpen toegelicht die van toepassing zijn voor deze haalbaarheidsstudie en onderdeel zijn van de overall wegging.

Waterlopen

Door het gebied lopen verschillende watergangen. In deze studie wordt gekeken naar de kruisingen met hoofdwatergangen volgens de legger Oppervlaktewaterlichamen van Waterschap Vechtstromen.

Ten aanzien van kleine waterlopen worden geen onoverkomelijke belemmeringen verwacht voor realisatie van de kabelverbinding.

Grote wateren

In het plangebied voor deze studie liggen enkele grotere wateren zoals kanalen (Twentekanaal en Zijkanaal naar Almelo) en meertjes. Grote wateren zorgen voor een extra uitdaging bij de realisatie en worden in het algemeen met een boring gekruist. Er moet onder andere genoeg ruimte beschikbaar zijn voor de in- en uittredepunten, werkruimte en uitlegstroken aan weerszijden van een groot water voor het uitvoeren van een boring. Om die reden zijn kruisingen met deze wateren apart in beeld gebracht.

Waterkeringen

Realisatie van assets in waterkeringszones (of hiervoor gereserveerde zones) wordt alleen toegestaan door het bevoegd gezag c.q. de eigenaar indien daar een dringende reden voor is en bepaalde (kostbare en/of technisch moeilijk uitvoerbare) maatregelen zijn of worden genomen. Dit leidt ertoe dat realisatie van assets in dergelijke zones er (doorgaans) voor zorgt dat tijdens de bouw alsook in de beheersfase diverse maatregelen genomen moeten worden en realisatie niet (of slecht) uitvoerbaar is.

Het plangebied ligt in het gebied van Waterschap Vechtstromen. Dit waterschap beheert regionale waterkeringen in het gebied (er liggen geen primaire waterkeringen).

In de kernzone van een waterstaatswerk mag volgens de keur van het waterschap niets worden aangelegd zonder watervergunning. Dit geldt tevens voor de beschermingszone en het profiel van vrije ruimte.

TenneT hanteert het standpunt dat in zones rondom waterkeringen in principe geen assets worden gerealiseerd (TenneT TSO B.V., 2016).

Primaire watergebieden

Primaire watergebieden worden aangewezen in de ontwerp-Omgevingsverordening Overijssel (2016) als gebieden waarin water in extreme situaties kan worden vastgehouden om te voorkomen dat waterafvoersystemen overbelast raken en er wateroverlast optreedt op plekken waar dit meer schade toebrengt. Primaire watergebieden zijn gebieden die vanwege de natuurlijke lage ligging bij hevige neerslag gemakkelijk onderlopen. In primaire watergebieden mag worden gebouwd mits hierdoor het waterbergend vermogen niet wordt aangetast. Daarbij geldt wel dat nieuwe kapitaalintensieve functies zoveel mogelijk worden geweerd in verband met schadetekosten.

Er ligt een primair watergebied ter hoogte van Waterpark Genseler.

Buiten beschouwing gelaten criteria

Waterwin, grondwaterbeschermingsgebied en boringsvrije zone

Bij nieuwe ondergrondse verbindingen wordt in principe geen olie toegepast. Aanleg van deze kabels is doorgaans dan ook mogelijk zonder maatregelen te treffen om olielekken te voorkomen. Alleen in een enkel geval dienen bij de aanleg beperkte aanvullende maatregelen te worden genomen. Dit ter voorkoming van nieuwe verontreinigingen.

Echter in geval een kabel wordt aangelegd in een waterwingebied, grondwaterbeschermingsgebied of boringsvrije zone, worden meestal strengere maatregelen opgelegd. Deze gebieden zijn namelijk het meest gevoelig voor vervuiling vanuit de omgeving. TenneT stelt zich dan ook op het standpunt dat dit gebied voor zover redelijkerwijs mogelijk in principe moet worden vermeden bij de aanleg van nieuwe ondergrondse verbindingen.

Er liggen geen waterwin- of grondwaterbeschermingsgebieden in het plangebied. Om deze reden is dit aspect niet verder beschouwd.

Overstromingsgevoelig gebied

De aanleg van een kabel in een gebied waar een grote kans bestaat op overstromingen is niet altijd vermijdbaar. Om risico's in een dergelijke situatie toch enigszins te beperken is TenneT van mening dat bij aanleg van een kabel in een dergelijk gebied de technische apparatuur, die noodzakelijkerwijze geplaatst wordt ten behoeve van de bruikbaarheid van een kabel zoals bijv. een crossbonding- of moflocatie, bereikbaar moet zijn. Dit dus ook in geval van overstromingen. Dat betekent dat deze technische apparatuur niet in gebieden met een hoge kans op overstromingen mag worden geplaatst. Plaatsing in een gebied met een minder hoge kans op overstromingen is wel toegestaan. Hiermee wordt voorkomen dat ingeval sprake is van een storing bij hoog water, hoge kosten moeten worden gemaakt om bij de apparatuur te komen en in uitzonderlijke gevallen zelfs de leveringszekerheid onder druk kan komen te staan (TenneT TSO B.V., 2016).

In het plangebied is volgens www.risicokaart.nl op enkele plekken een kleine tot middelgrote kans⁴ op overstromingen. Om deze reden is dit criterium niet meegenomen in deze studie.

5. Bodem

Bodemverontreiniging en grondwaterverontreiniging

Een ernstige bodemverontreiniging kan een negatief effect hebben op de gezondheid van de mens, het milieu en de assets van TenneT. Deze negatieve effecten kunnen doorgaans in voldoende mate worden ingeperkt door het treffen van maatregelen waardoor realisatie niet (langer) onmogelijk c.q. onverantwoord is. Eén van de te treffen maatregelen is dat de bodem gesaneerd wordt. Het uitvoeren van maatregelen (waaronder een bodemsanering) brengt meestal een grote financiële last met zich mee. TenneT is daarom van mening dat realisatie op een dergelijke locatie alleen toegestaan wordt indien geen alternatieve locatie of verbinding beschikbaar is (TenneT TSO B.V., 2016).

In het plangebied kan sprake zijn van bodem- en grondwaterverontreiniging. Mochten er bodembedreigende (bedrijfs)activiteiten of andere aanleidingen worden gevonden, kan

⁴ Een kleine kans wil volgens [risicokaart.nl](http://www.risicokaart.nl) zeggen: het is erg onwaarschijnlijk dat er een overstroming plaatsvindt tijdens een mensenleven. Een middelgrote kans wil zeggen dat het waarschijnlijk is dat er één overstroming plaatsvindt in een mensenleven (1/100 jaar). Een grote kans wil zeggen dat het aannemelijk is dat er meerdere keren in een mensenleven een overstroming plaatsvindt (1/10 jaar). Conform beleid van TenneT wordt onder een kleine kans verstaan overstromingen met waterstanden <0,5m.

een nader bodemonderzoek noodzakelijk zijn. Dit kan gevolgen hebben voor planning en kosten.

De provincie Overijssel is bevoegd gezag in het kader van de Wet Bodembescherming (Wbb). Op basis van (archief)onderzoek zijn potentiële verontreinigingen op basis van (voormalige) bedrijfsactiviteiten (UBI's) en de bekende bodemverontreinigingen in beeld gebracht, het zogenaamde landsdekkend beeld (LDB, 2004). De potentiële verontreinigingen vormen het zogenaamde Historisch Bodem Bestand (HBB).

In het kader van deze studie zijn de gegevens van de kaart van bodematlas Overijssel⁵ geraadpleegd. Op deze kaart zijn gebieden ingedeeld in 22 categorieën.

Afhankelijk van de ernst, omvang, complexiteit, noodzaak of mogelijkheden van sanering zal de provincie zelf het initiatief tot onderzoek en sanering (moeten) nemen (WBB sanering) of wordt dit uitgevoerd door derden (sanering in eigen beheer, SEB).

In de beoordeling van de alternatieven is gekeken in hoeverre de alternatieven door gronden zijn waarop categorieën vallen die aangeven dat er nader onderzoek moet plaatsvinden (alles behalve de 'groene categorieën 'voldoende onderzocht', 'voldoende gesaneerd' en 'HBB-cluster-inactief'. Hierbij is niet gekeken naar de inhoud van het uitgevoerde onderzoek.

Aardkundige waarden en monumenten

Het 'roeren' van de bodem kan leiden tot onomkeerbare gevolgen en kunnen aardkundige monumenten in zodanige mate aantasten dat herstel niet mogelijk is. TenneT wenst dit te voorkomen. Echter wanneer in overleg met het bevoegd gezag een maatregel wordt gekozen waarmee alle daarbij betrokken belanghebbenden (inclusief het bevoegd gezag) in kunnen stemmen, dan kan 'roeren' van de bodem ter plaatse van aardkundige monumenten toegestaan worden (TenneT TSO B.V., 2016).

In het plangebied liggen gronden die specifiek worden aangemerkt als gronden met aardkundige waarden. Dit is het geval in het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Hengelo (vastgesteld 21-9-2010).

Buiten beschouwing gelaten criteria

Niet gesprongen explosieven

Het kan zijn dat er in gebieden een kans is dat er Niet Gesprongen Explosieven (NGE) worden aangetroffen. Deze zijn bijvoorbeeld achtergelaten of niet afgegaan in de Tweede Wereldoorlog. Meestal wordt deze informatie uit historisch onderzoek gehaald. In deze haalbaarheidsstudie was geen historisch onderzoek beschikbaar om dit criterium te kunnen beoordelen. Het is daarom niet meegenomen in de haalbaarheidsstudie.

Aangezien alle ruimtelijke ontwikkelingen in het plangebied hebben plaatsgevonden na de Tweede Wereldoorlog heeft er al veel NGE-onderzoek plaatsgevonden. Daarom wordt de aanname gehanteerd dat er geen risico is op het aantreffen van NGE. Dit dient in een opvolgende projectfase geverifieerd te worden met de betrokken gemeenten op basis van hun database voor NGE.

⁵ <http://gisopenbaar.overijssel.nl/viewer/app/bodematlas/v1>

Zettingsgevoelig gebied

Hoewel grote delen van de NL bodem zettingsgevoelige bodems betreft (veengronden, ofwel slappe bodems), wenst TenneT in principe geen assets te realiseren in/op deze bodems. Het is immers nagenoeg onmogelijk om assets te realiseren zonder maatregelen te treffen die de stabiliteit van de bodem vergroten en daarmee ongewenste effecten, zoals verzakking van de asset voorkomen. Het treffen van die maatregelen brengen aanzienlijke financiële lasten voor TenneT met zich mee.

Het gebied bestaat uit dekzandgebied. De laag waarin de kabel zal worden aangelegd bestaat overwegend uit fijn tot grof zand. Dit is niet zettingsgevoelig. Om deze reden is dit aspect niet nader beschouwd.

Zoutwinning

Ten zuiden van Hengelo vindt van oudsher zoutwinning plaats. Bij aanleg van een kabel kan mogelijk interferentie plaatsvinden met voormalige, huidige of toekomstige zoutwinning.

In het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Hengelo (vastgesteld 21-9-2010) is bijvoorbeeld een gebiedsaanduiding 'zoutwinning' opgenomen. Ter plaatse van de aanduiding 'zoutwinning' geldt dat die gronden, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), tevens bestemd zijn voor de winning van steenzout en andere daarmee samenhangende delfstoffen. Om deze reden is contact opgenomen met Akzo (het bedrijf dat het zout wint). Akzo (in naam van Marinus den Hartogh) heeft per mail op 15 februari 2017 bevestigd dat het zoutwingebied begint op ruim een kilometer afstand zuidelijk van station HGLO110. Op deze afstand is geen invloed van zoutwinning op de bodemstabiliteit te verwachten.

De zoutwinning in het gebied vormt (met de kennis van nu) dan ook geen belemmering voor de door TenneT voorgenomen ontwikkeling. Daarom is dit aspect niet verder beschouwd.

6. Infrastructuur

Beheersgebied

Om te bereiken dat assets van TenneT ongestoord kunnen liggen of aanwezig kunnen zijn en blijven, worden assets in principe niet in de nabijheid van wegen gelegd of geplaatst. Met in de nabijheid wordt in principe bedoeld op 'de (toekomstige) beheerszone van deze wegen'. In principe stelt iedere wegenbeheerder deze vast. Doorgaans wordt op verzoek van een partij inzicht gegeven in de ligging van een dergelijke zone (de zone kan opgevraagd worden als shapefile).

Deze beleidsregel geldt voor alle assets maar met name voor ondergrondse verbindingen die mogelijk worden gerealiseerd nabij wegen waarvan bekend is dat ze op korte termijn worden aangepast / uitgebreid (dit is na te zoeken in bijvoorbeeld het MIRT alsook in de structuurvisies / wegenbeheerplannen van de provincie en gemeente). Beheerzones worden met name ingesteld op provinciale- en rijkswegen.

In deze haalbaarheidsstudie is voor het identificeren van beheersgebieden gekeken naar enkelbestemmingen die zijn opgenomen in bestemmingsplannen.

Aantal kruisingen met wegen en spoorwegen

Door het gebied lopen verschillende (spoor)wegen. De waterwegen zijn apart benoemd onder het aspect water. Bij de doorkruising van wegen dient rekening gehouden te worden met aangepaste aanlegmethodes, zoals een wegkruising in mantelbuis of door middel van een boring. Beide opties brengen hogere kosten bij de aanleg met zich mee. In de gebiedsbeoordeling is bepaald wat de kans is op kruisingen met wegen. Deze wegen zijn onderverdeeld in rijkswegen, provinciale wegen en gemeentelijke wegen.

7. Ruimtelijke beïnvloeding en veiligheid

Buiten beschouwing gelaten criteria

Gevaarlijke stoffen

Voor zover redelijkerwijs mogelijk worden in principe geen assets gerealiseerd in de directe nabijheid van locaties waar 'overige gevaarlijk gebruik / stoffen' zijn toegestaan.

Als gevolg van de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen kan brand of explosiegevaar aan de orde zijn. Dat kan de ongestoorde ligging of aanwezigheid van assets nadelig beïnvloeden. Wat onder gevaarlijke stoffen / gebruik wordt verstaan is niet specifiek omschreven. Het kan hier om een veelheid aan stoffen gaan. Dit uitgangspunt betreft dan ook een streven.

In deze haalbaarheidsstudie is gekeken in hoeverre er binnen de gebieden zones liggen waar volgens www.risicokaart.nl een kans is op ongevallen met gevaarlijke stoffen. Dit is de zogenaamde 10-6 contour die wordt weergegeven op de risicokaart. Deze liggen echter niet in het plangebied, waardoor dit criterium niet verder is beschouwd.

Vuurwerkbedrijf

Voor zover redelijkerwijs mogelijk worden in principe geen assets gerealiseerd binnen een afstand van 800 meter afstand van een Vuurwerkbedrijf.

Bij een afstand van 800 meter of meer zijn de risico's die assets van TenneT kunnen ondervinden van een Vuurwerkbedrijf voldoende laag. De grens van 800 meter volgt uit het Vuurwerkbesluit. Hierin is namelijk in Bijlage 3, onder B Veiligheidsafstanden, opgenomen dat de toegestane netto explosieve massa per bewaarplaats of bewerkingsruimte tot 6000 kg 800 meter dient te zijn. Dit wordt gemeten vanaf de bewaarplaats en geldt officieel alleen voor (geprojecteerd) kwetsbare objecten. Daar vallen assets van TenneT niet onder, maar omdat tot op 800 meter effecten kunnen worden verwacht wordt deze afstand wel aangehouden.

In de directe nabijheid van de tracés liggen geen vuurwerkbedrijven. Om die reden is dit criterium buiten beschouwing gelaten in deze studie.

Windturbines

Bij de plaatsing van windturbines staat de veiligheid voor de omgeving voorop. Mogelijke risico's rond een windturbine zijn mastbreuk, het afbreken van de gondel of van een blad. Voordat de overheid toestemming geeft voor de bouw van een windturbine, kan ze om een kwantitatieve risicoanalyse vragen. Het Handboek Risicozonering Windturbines kan worden gebruikt als een praktijkrichtlijn voor het uitvoeren van een risicoanalyse voor windturbines (Handboek Risicozonering Windturbines, Herziene versie 3.1 september 2014).

In het plangebied liggen geen windturbines en in de ontwerp-omgevingsverordening Overijssel is het plangebied niet aangewezen als kansrijk zoekgebied windenergie. Om deze reden is dit criterium niet meegenomen in deze studie.

8. Ruimtelijke plannen

Een kabel kan beperkingen opleggen aan het gebruik van gronden ter plaatse van de kabel. Daarnaast wenst TenneT de kabel te beschermen tegen ruimtelijke ingrepen die de kabel kunnen beschadigen. Uit hoofde van haar wettelijke taak voert TenneT het beleid dat voor de aanleg van nieuwe delen van het landelijk hoogspanningsnet, zoals de onderhavige 110 kV-kabelverbinding, planologisch ruimte wordt gereserveerd en de ligging van hoogspanningsverbindingen ook planologisch wordt veiliggesteld. TenneT wil bewaken en bewerkstelligen dat in ruimtelijke plannen het noodzakelijke juridisch-planologische regime wordt verankerd voor het tracé van deze ondergrondse hoogspanningsverbindingen om het net in stand te houden en de functionaliteit van de verbindingen te behouden.

Binnen ruimtelijke plannen kunnen er zaken zijn die conflicteren met een eventuele ondergrondse hoogspanningsverbinding binnen een gebied. Dit zijn onder andere bouwmogelijkheden, bestaande bebouwing en bosgebieden (in verband met diep wortelende beplanting). Veel van de belemmeringen die binnen de bestemmingsplannen kunnen optreden zijn al beschreven in de overige thema's (archeologie, ruimtelijke beïnvloeding, kabels en leidingen, infrastructuur, natuur). Binnen dit criterium is daarom gefocust op eventuele toekomstige initiatieven die de gemeenten hebben in hun toekomstvisies.

9. Kabels en leidingen

Aantal kabels en leidingen dat wordt gekruist (gas, warmtenet, water, hoog- en middenspanning).

Beleid van TenneT is dat kruisingen met kabels en leidingen dienen te worden vermeden. Dergelijke kruisingen kunnen doorgaans alleen mogelijk worden gemaakt door middel van gestuurde boringen. Daarnaast dienen in sommige gevallen aanvullende maatregelen te worden genomen indien kabels en leidingen gekruist dienen te worden. Dit maakt de aanleg van een ondergrondse hoogspanningsverbinding op die plekken duurder.

In deze studie is gekeken waar kabels en leidingen die een mogelijke belemmering zijn voor een nieuwe verbinding zich bevinden binnen de aangewezen gebieden.

Parallelloop met andere kabels en leidingen

Kabels en leidingen liggen bij voorkeur buiten een bepaalde afstand ten opzichte van buisleidingen, en niet parallel hieraan (zie NEN-normering 3654 'Wederzijdse beïnvloeding van buisleidingen en hoogspanningssystemen'). Ook de aanwezigheid van andere kabels en leidingen kan binnen een bepaalde afstand en door middel van bepaalde parallelloop invloed hebben. Indien de gewenste afstanden niet te realiseren zijn dan moet in overleg worden bepaald welke mitigerende maatregelen en/of beheersmaatregelen kunnen worden genomen. Het beleid van TenneT sluit aan bij de NEN-normering.

Er is specifiek gekeken naar de ligging van buisleidingen. In de NEN 3654 is opgenomen dat invloed verwacht kan worden binnen een afstand van ongeveer 1 km van de rand van de buisleiding. Dat betekent dat bij het zoeken naar een tracé voor een ondergrondse hoogspanningsverbinding deze afstand in gedachten moet worden gehouden. Is het niet

mogelijk om een tracé te vinden buiten deze afstand dan zal nader afgewogen moeten worden of realisatie toch mogelijk is bijvoorbeeld door het treffen van maatregelen (TenneT TSO B.V., 2016). In het studiegebied liggen verschillende buisleidingen met gevaarlijke stoffen.

In deze studie wordt gekeken in hoeverre er binnen de gebieden zones zijn van 1km vanaf een buisleiding. Daarbij wordt aangegeven om wat voor buisleiding het gaat en op welke afstand deze ligt ten opzichte van een nieuwe 110 kV-verbinding.

10. Agrarische functies

Het gebied waar de tracés doorheen lopen, is voornamelijk in agrarisch gebruik. Een ondergrondse kabelverbinding kan leiden tot negatieve effecten voor de agrarische bedrijfsvoering. Onderdelen die hierbij met name een rol spelen, zijn mogelijke verstoring van de bodem (aantasting van drainagesystemen), beperking van gebruik van grond voor boomgaarden en fruitkwekerijen en beperking van gebruik van agrarische bouwpercelen. Daarnaast kan het agrarisch gebruik invloed hebben op de kabel. Zo kunnen bijvoorbeeld wortels van bomen de kabel beschadigen.

De omvang van de agrarische percelen en het aantal boomkwekerijen is gebaseerd op de informatie uit de TOP10NL-kaarten. Het agrarisch gebruik is daarin onderverdeeld in akkerland, fruitkwekerijen, boomkwekerijen en grasland. Nuancering hierbij is dat er ter plaatse van grasland zowel sprake kan zijn van agrarisch gebruik als van natuurlijk grasland. In voorliggend studiegebied is de verwachting echter dat het grootste deel van het grasland in agrarisch gebruik is.

In voorliggende analyse is gekeken naar de omvang van doorsnijding van akkerland (hoe meer het alternatief akkerland kruist, hoe groter de kans op negatieve effecten voor agrarische bedrijven). Van grasland is aangenomen dat aanleg van een kabeltracé tot minder schade leidt in relatie tot akkerland. Er zijn geen boom- en fruitkwekerijen in het plangebied, waardoor dit criterium niet is meegenomen. De alternatieven zijn zoveel als mogelijk al langs randen van agrarische percelen ingetekend.

BIJLAGE 3: RESULTATEN TERREINVERKENNING

Figuur 6: Foto genomen vanaf de Eggerinksweg

Station HGLW110 ligt direct aan de spoorweg Zwolle – Almelo – Hengelo. Vlak voor het station ligt een fietstunnel onder het spoor.

Figuur 7: Foto genomen vanaf de Eggerinksweg

Tussen de Slachthuisweg en de inkomende lijnverbindingen ligt een perceel waarover alle tracéalternatieven aanlanden bij het station. Ook kan dit perceel dienen als in/uittredepunt voor een kruising met de spoorweg.

Figuur 8: Foto genomen vanaf de Nico Maasstraat

Aan de westzijde van het spoor is een mogelijk in/uittredepunt voor een kruising met het spoor in weilanden langs de Nico Maasstraat.

Figuur 9: Foto genomen nabij de Nico Maasstraat

Een ander aanlandalternatief is een kruising van de spoorweg ten noorden van de tennisbanen.

Figuur 10: Foto genomen vanaf de Woolderesweg

Ten noorden van Hengelo vervolgen de tracéalternatieven richting de Woolderesweg. Parallel aan de bestaande lijnverbindingen is voldoende ruimte voor het realiseren van een kabeltracé. Op de achtergrond zijn de woningen van de Nico Maasstraat zichtbaar.

Figuur 11: Foto genomen vanaf de Brinkhuisweg

Alternatief 1 en 2 vervolgen richting de A35 via weilanden omringt door bomenrijen, op afstand van bebouwing. In het gebied liggen verschillende buisleidingen van Gasunie.

Figuur 12: Foto genomen vanaf de Brinkhuisweg

De buisleidingen en de A35 dienen in boring te worden gekruist. In het gebied zijn voldoende mogelijkheden voor een booropstelling en het uitleggen van mantelbuizen. Foto toont het in/uittredepunt ten oosten van de A35.

Figuur 13: Foto genomen vanaf de Deldenerstraat

Alternatief 1 kruist de N346 t.h.v. hectometerpaal 45.9.

Figuur 14: Foto genomen vanaf de Deldenerstraat

Het gebied ten westen van de A35 is een bosrijk gebied. Het tracé wordt daarom veelal in boring worden aangelegd, met in/uittredepunten in grasland.

Ter hoogte van de Genselerweg kruist alternatief 2 de spoorweg Zutphen – Hengelo.

Figuur 15: Foto genomen vanaf de Genselerweg

Het in/uittredepunt voor het kruisen van het spoor ligt in weidegebied ten zuiden van de Genselerweg.

Figuur 16: Foto genomen vanaf de Genselerweg

Het gebied tussen de Genselerweg en de Loofrietweg.

Figuur 17: Foto genomen vanaf de Loofrietweg

Onder en naast de Loofrietweg liggen buisleidingen van Gasunie.

Figuur 18: Foto genomen vanaf de Loofrietweg

Alternatief 1, 2 en 4 kruisen het Twentekanaal ten oosten van de A35.

Figuur 19: Foto genomen vanaf de Kanaaldijk

Ten zuiden van het kanaal kruisen alternatief 1 en 2 de A35 vanuit weilanden langs de Vockersweg. Alternatief 1 kruist parallel aan het kanaal.

Figuur 20: Foto genomen vanaf de Vockersweg

Figuur 21: Foto genomen vanaf de Vockersweg

Alternatief 1 volgt parallel de Vockersweg om het 380 kV-station naar HGLO110.

Figuur 22: Foto genomen vanaf de Kanaaldijk

Figuur 23: Foto genomen vanaf de Kanaaldijk

Het in/uittredepunt aan de noordzijde van het Twentekanaal ligt in een weiland achter woningen.

Alternatief 3 vervolgt via een weiland tussen woningen langs de Vikkerhoefweg.

Figuur 24: Foto genomen vanaf de Vikkerhoefweg

Alternatief 3 ligt in boring tussen de waterplas en de A35 en kruist een buisleiding. Op de foto staat het potentiële in/uittredepunt langs de Vikkerhoefweg.

Figuur 25: Foto genomen vanaf de Vikkerhoefweg

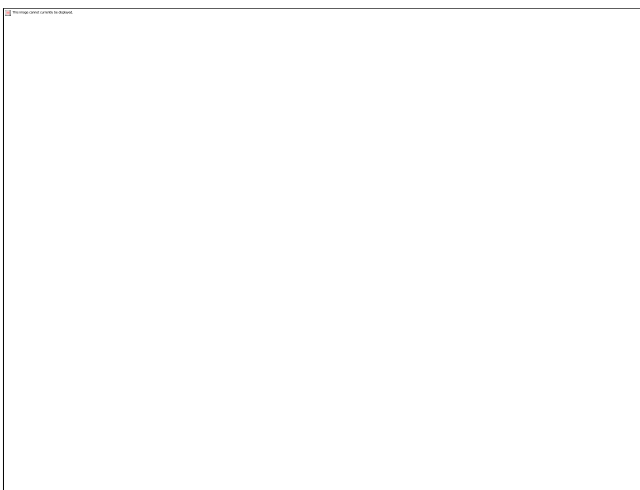
De buisleidingen van Gasunie liggen direct naast de waterplas.

Figuur 26: Foto genomen vanaf de Genselerweg

Alternatief 3 ligt verderop richting de A35. Het struikgewas rechts op de foto markeert het talud van de A35.

Figuur 27: Foto genomen vanaf de Genselerweg

Aan de overzijde van de Genselerweg bevindt zich het in/uittredepunt voor het kruisen van de spoorweg Zutphen – Hengelo door alternatief 3. Parallel aan de hoogspanningslijn liggen twee buisleidingen van Gasunie in dit perceel.

Figuur 28: Foto genomen vanaf de Genselerweg

Ten noorden van het spoor ligt het in/uittredepunt in een weiland tussen de Kamphorstweg en de Brugginkstraat.

Figuur 29: Foto genomen vanaf de Kamphorstweg

Figuur 30: Foto genomen vanaf de Brugginksweg

Alternatief 3 volgt vervolgens de Brugginksweg.

Figuur 31 Foto genomen vanaf de Brugginksweg

Nabij de Deldenerstraat bevindt zich bebouwing dichtbij de weg aan weerszijden van de Brugginksweg.

Figuur 32: Foto genomen vanaf de Brugginksweg

De Deldenerweg wordt gekruist ter hoogte van de Brugginksweg.

Figuur 33: Foto genomen vanaf de Oude Deldenerweg

Ten noorden van de Deldenerstraat verlaat alternatief 3 de bebouwde omgeving. Alternatief 4 komt parallel aan de Deldenerstraat aan bij de Oude Deldenerweg. Alternatief 3 en 4 zijn tussen dit punt en HGLW110 gelijk aan elkaar.

Figuur 34: Foto genomen vanaf de Oude Deldenerweg

Alternatief 3 en 4 liggen langs de Oude Deldenerweg gedeeltelijk parallel aan de gecombineerde lijnverbinding richting HGLW110. Tot aan HGLW110 wordt dit tracé in grote lijnen gevolgd.

Figuur 35: Foto genomen vanaf de Woolderesweg

Nabij de Woolderesweg kruisen alternatief 3 en 4 de lijnverbindingen. Vanaf hier liggen alternatief 3 en 4 in het gebied zoals reeds weergegeven in Figuur 7 t/m Figuur 10.

BIJLAGE 4: BEOORDELING PLANOLOGIE

In deze bijlage zijn de resultaten weergegeven van de planologische bureaustudie per afwegingscriterium zoals omschreven in paragraaf 2.2.1.

Tabel 9 geeft een opsomming van de eerder benoemde afwegingscriteria.

Nr	Afwegingscriterium
1	Lengte
2	Archeologie en cultuurhistorie
3	Natuur
4	Water
5	Bodem
6	Doorsnijding infrastructuur
7	Ruimtelijke beïnvloeding en veiligheid
8	Ruimtelijke plannen
9	Kabels en leidingen
10	Agrarische functies

Tabel 9 Afwegingscriteria GIS-studie planologie

1. Lengte

Traceringsuitgangspunt is om een zo kort mogelijk tracé te bepalen (zie afwegingskader in paragraaf 2.2.1). De hemelsbrede afstand tussen de hoogspanningsstations Weideweg en Oele is 3 km. De lengte van alternatief 1 is 7 km. Dit alternatief ligt grotendeels ten westen van de A35 en ligt op ruime afstand van de snelweg en de buisleidingen. Daarmee is dit het langste alternatief. Alternatief 2 volgt alternatief 1 grotendeels, maar ligt wel langs de buisleidingen en de snelweg. Het alternatief is even lang als alternatief 1. De alternatieven 1 en 2 kennen een andere aanlanding op station HGLO110, maar dit maakt niet uit voor de lengte; de aanlanding is even lang. Alternatieven 3 en 4 zijn korter dan alternatieven 1 en 2. Dit komt door de tracering langs de woonkern van Hengelo. Alternatief 4 is iets langer dan alternatief 3 door de kruising naar de westkant van de snelweg. Alternatief 3 is het kortste tracé met 5,4km lengte.

Subcriterium	Alternatief 1	Alternatief 2	Alternatief 3	Alternatief 4
Lengte (in meters)	7.000	7.000	5.400	5.900

2. Archeologie en cultuurhistorie

Traceringsuitgangspunt is om zo min mogelijk door gebieden te traceren met archeologische (verwachtings)waarden (zie afwegingskader in paragraaf 2.2.1).

Geen van de alternatieven kruisen beschermde archeologische waarden volgens de Archeologische Monumenten Kaart.

Wel worden gebieden met archeologische verwachtingswaarden doorkruist. Alternatieven 1 en 4 doorkruisen daarbij de meeste gebieden met een hoge verwachtingswaarden. Echter, voor alle alternatieven zal volgens het lokale archeologiebeleid minimaal een bureaustudie archeologie moeten plaatsvinden omdat er dieper wordt gegraven dan 40cm en de oppervlakte van ontgraving van alle tracés groter is dan 2.500 m². Deze grenswaarden zijn in de gemeenten opgenomen voor gebieden met een hoge verwachtingswaarde.

Subcriterium	Alternatief 1	Alternatief 2	Alternatief 3	Alternatief 4
Ruimtebeslag archeologische terreinen (AMK) in meters	-	-	-	-
Ruimtebeslag archeologische hoge verwachtingswaarden in meters	1.900	1.000	1.100	2.200

3. Natuur

Traceringsuitgangspunt is om zo min mogelijk door natuurgebieden te gaan die beschermd zijn of waar beschermde soorten worden aangetast (zie afwegingskader in paragraaf 2.2.1).

Geen van de alternatieven doorkruist Natura 2000 gebied of weidevogelgebied.

Alternatieven 1, 2 en 4 doorkruisen wel een gebied dat door de provincie Overijssel is aangewezen als Natuur Netwerk Nederland (landgoed Twickel). Daarbij kruist alternatief 1 het meest het gebied dat tot het NNN behoort. Alternatief 4 kruist van deze drie alternatieven het minste het NNN-gebied. Indien de bosgebieden die tot de NNN-behoren worden gekruist met een gestuurde boring zullen de kenmerkende waarden van deze gebieden zoveel als mogelijk behouden blijven.

Alternatief 3 kruist geen beschermde natuurgebieden.

Subcriterium	Alternatief 1	Alternatief 2	Alternatief 3	Alternatief 4
Ruimtebeslag Natuur Netwerk Nederland (voormalige EHS) volgens de ontwerp-Omgevingsverordening Provincie Overijssel (2016) in meters	3.300	2.400	-	900

4. Water

Traceringsuitgangspunt is dat kruisingen met waterlopen moeten worden geminimaliseerd en kabels bij voorkeur niet liggen binnen beschermingszones rond waterkeringen en in overstromingsgevoelige gebieden (zie afwegingskader in paragraaf 2.2.1). In het gebied liggen enkele hoofdwaterlopen volgens de legger van de Oppervlaktewaterlichamen van

Waterschap Vechtstromen. Deze hoofdwatervgangen worden het meest gekruist door alternatief 2 (9 keer). De andere alternatieven kruisen echter ook meerdere hoofdwatervlopen.

Alle alternatieven kruisen de waterkeringen langs het kanaal.

Alternatieven 1, 2 en 4 kruisen primaire watergebieden volgens de ontwerp-omgevingsverordening van de provincie Overijssel. Deze gebieden zijn bedoeld als waterbergingsgebieden, waardoor de alternatieven mogelijk in de toekomst in gebied liggen dat onder water staat. Deze gebieden zijn de Woolderbroek en waterpark Genseler.

De alternatieven gaan niet door waterwingebied, grondwaterbeschermingsgebied of overstromingsgevoelig gebied.

Subcriterium	Alternatief 1	Alternatief 2	Alternatief 3	Alternatief 4
Kruisingen met waterlopen (A-waterlopen) volgens de legger Oppervlakte-waterlichamen van Waterschap Vechtstromen (aantal)	7	9	5	6
Kruisingen met grote wateren (aantal)	1	1	1	1
Kruisingen waterkerings- of vrijwaringszone (bijvoorbeeld een dijk) (aantal)	2	2	2	2
Kruising met primaire watergebieden volgens de ontwerp-Omgevingsverordening Provincie Overijssel (2016) in meters	300	300	600	-

5. Bodem

Traceringsuitgangspunt is dat tracerings door gebieden met bodemverontreiniging en met aardkundige waarden zoveel als mogelijk moet worden voorkomen (zie afwegingskader in paragraaf 2.2.1).

Op basis van gegevens van de bodematlas Overijssel zijn in dit gebied diverse gronden aanwezig waar verder onderzoek noodzakelijk kan zijn of waar een historische activiteit bekend is. Volgens de bodematlas doorkruist alleen alternatief 3 een locatie waar sprake is van een historische activiteit. Dit betreft de “Woolderbinnenbeek, retentiegebied deellokatie 7” ter plekke van waterpark Genseler.

Drie alternatieven gaan door gebieden die volgens bestemmingsplan Buitengebied (vastgesteld op 21-9-2010) van de gemeente Hengelo zijn aangewezen als “Aardkundig waardevol”. Deze gebieden liggen ten zuiden van het kanaal en ten westen van de A35.

Daardoor kruisen alternatief 1, 2 en 4 dit gebied. In dit gebied zal een aanlegvergunning nodig zijn om een kabel aan te leggen.

De alternatieven gaan niet door zettingsgevoelig gebied, zoutwingebied of gebied met aardkundige waarden.

Subcriterium	Alternatief 1	Alternatief 2	Alternatief 3	Alternatief 4
Aantal kruisingen met mogelijke locaties met bodemverontreiniging (bodematlas Overijssel) (aantal)	-	-	1	-
Doorkruising van aardkundig waardevol gebied in meters	450	900	-	900

6. Doorsnijding infrastructuur

Traceringsuitgangspunt is dat kruisingen met wegen en ligging in beheergebied van wegen zoveel als mogelijk moet worden voorkomen (zie afwegingskader in paragraaf 2.2.1). In het plangebied liggen Rijkswegen, provinciale wegen en spoorwegen.

Alternatieven 1, 2 en 4 kruisen de Rijksweg A35 twee maal. Alternatief 2 en 3 liggen dichtbij deze Rijksweg.

In het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Twentekanaal' (vastgesteld 18-1-2013) is een aanduiding 'vrijwaringszone – weg' opgenomen. Ter plaatse van deze aanduiding geldt dat die gronden niet bebouwd mogen worden zodat een eventuele aanpassing van de Rijksweg zo min mogelijk belemmerd wordt. Deze aanduiding geeft waarschijnlijk het beheersgebied aan. Deze aanduiding is niet opgenomen in bestemmingsplannen waar de alternatieven doorheen gaan. Aangezien deze bestemmingsplannen van voor 2010 zijn wordt aangenomen dat het beheersgebied nog niet is opgenomen in die bestemmingsplannen. De vrijwaringszone ligt in bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Twentekanaal' op 100 meter vanaf de kant van het asfalt. Als deze zone wordt toegepast op de gehele Rijksweg dan liggen alternatieven 2 en 3 parallel binnen de beheerszone langs de Rijksweg A35. Alternatief 2 over ca. 500m en alternatief 3 over ca. 1km.

De provinciale weg N346 (Deldenerstraat) en de spoorlijn Hengelo-Delden wordt door alle alternatieven gekruist.

Subcriterium	Alternatief 1	Alternatief 2	Alternatief 3	Alternatief 4
Beheersgebied (ruimtebeslag in meter)	-	500	1.000	-
Aantal kruisingen met Rijkswegen:	2	2	-	2
Aantal kruisingen met provinciale wegen:	1	1	1	1

Aantal kruisingen met spoorwegen:	1	1	1	1
-----------------------------------	---	---	---	---

7. Ruimtelijke beïnvloeding en veiligheid

Traceringsuitgangspunt is dat ligging in de nabijheid van windturbines en locaties waar gevaarlijke stoffen worden opgeslagen zoveel als mogelijk moet worden voorkomen (zie afwegingskader in paragraaf 2.2.1). In het gebied liggen geen plaatsen waar volgens www.risicokaart.nl een kans is op ongevallen met gevaarlijke stoffen. Ook zijn er geen vuurwerkbedrijven. Er zijn tevens geen (geplande) windturbines. Dit criterium is daarom niet meegenomen in de beoordeling.

8. Ruimtelijke plannen

Traceringsuitgangspunt is dat de kabel zo min mogelijk moet conflicteren met vigerende ruimtelijke plannen (zie afwegingskader in paragraaf 2.2.1). Een ondergrondse hoogspanningsverbinding is niet planologisch mogelijk gemaakt ter plaatse van de alternatieven. De alternatieven zullen dus nog ruimtelijk moeten worden vastgelegd.

In het plangebied spelen geen grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen die vastgelegd zijn in de vigerende (bestemmings/inpassings)plannen.

Ook zijn er geen grootschalige ontwikkelingen volgens beleid op (structuur)visie niveau. Voorbeelden van dit soort visies zijn de Detailhandelsvisie 2006-2016 Hengelo, de Woonvisie Hengelo 2016-2026, de Horecavisie en beleid Hengelo 2016 en de Structuurvisie Hof van Twente (2010). Ook de provinciale omgevingsvisie en verordening (ontwerp 2016) zijn beschouwd. Relevante beleidsonderwerpen als water en natuur zijn elders in deze haalbaarheidsstudie beoordeeld.

Noemenswaardig zijn de mogelijke verruiming van Twentekanal⁶ en verbreding van de Rijksweg A35. De verruiming van Twentekanal is concreet en zal gaan plaatsvinden in de periode tot 2020. Hiermee zal rekening moeten worden gehouden met het ontwerpen van de kabel. Aangezien alle alternatieven het kanaal haaks kruisen is niet de verwachting dat de verruiming effect heeft op één van de alternatieven. De verbreding van de A35 is nog niet concreet genoemd in plannen. Onder het criterium Infrastructuur is wel beschouwd in hoeverre de alternatieven binnen beheersgebied rond deze weg liggen. Hier zal toekomstige uitbreiding binnen vallen.

Geen van de alternatieven interfereert met ruimtelijke plannen in het plangebied. Om deze reden scoren alle alternatieven neutraal.

Subcriterium	Alternatief 1	Alternatief 2	Alternatief 3	Alternatief 4
Inpassing in ruimtelijke plannen	0	0	0	0

⁶ Zie <https://www.rws.nl/over-ons/nieuws/nieuwsarchief/p2016/03/verruiming-twentekanal-dit-gaan-we-doen.aspx>.

9. Kabels en leidingen

Er liggen diverse buisleidingen in het gebied. Deze zijn aangegeven op risicokaart.nl en in de opgevraagde Klic-gegevens.

Alle alternatieven liggen over de gehele lengte binnen een zone van 1km tot buisleidingen die gevaarlijke stoffen vervoeren. De alternatieven 2, 3 en 4 liggen over meer dan 1km binnen 100 meter van buisleidingen. Voor deze alternatieven zal een beïnvloedingsberekening gemaakt moeten worden.

Alle alternatieven kruisen meer dan 15 andere kabels en leidingen van enige omvang (gas, riool, buisleiding). Ook worden meerdere bovengrondse hoogspanningskabels gekruist.

Subcriterium	Alternatief 1	Alternatief 2	Alternatief 3	Alternatief 4
Kruisingen met kabels en leidingen (gas, riool, hoogspanning en buisleidingen) (aantal)	15	17	16	19
Paralleloopt t.o.v. buisleiding gevaarlijke stoffen (olie, gas, CO ₂ , bulkchemicaliën) i.v.m. weerstand- en inductieve beïnvloeding (meter)	Gehele lengte	Gehele lengte	Gehele lengte	Gehele lengte

10. Doorkruising agrarische percelen

Traceringsuitgangspunt is om zo min mogelijk hinder voor agrarische percelen te veroorzaken door het tracé (zie afwegingskader in paragraaf 2.2.1). Alternatief 3 en 4 doorkruisen het meeste akkerland. Dit komt omdat alternatieven 1 en 2 meer door de natuurgebieden en graslanden van landgoed Twickel gaan. De gebieden rond de A35 zijn meer in agrarisch (akkerbouw) gebruik.

Subcriterium	Alternatief 1	Alternatief 2	Alternatief 3	Alternatief 5
Doorkruising akkerland (meter)	700	900	1.600	1.600

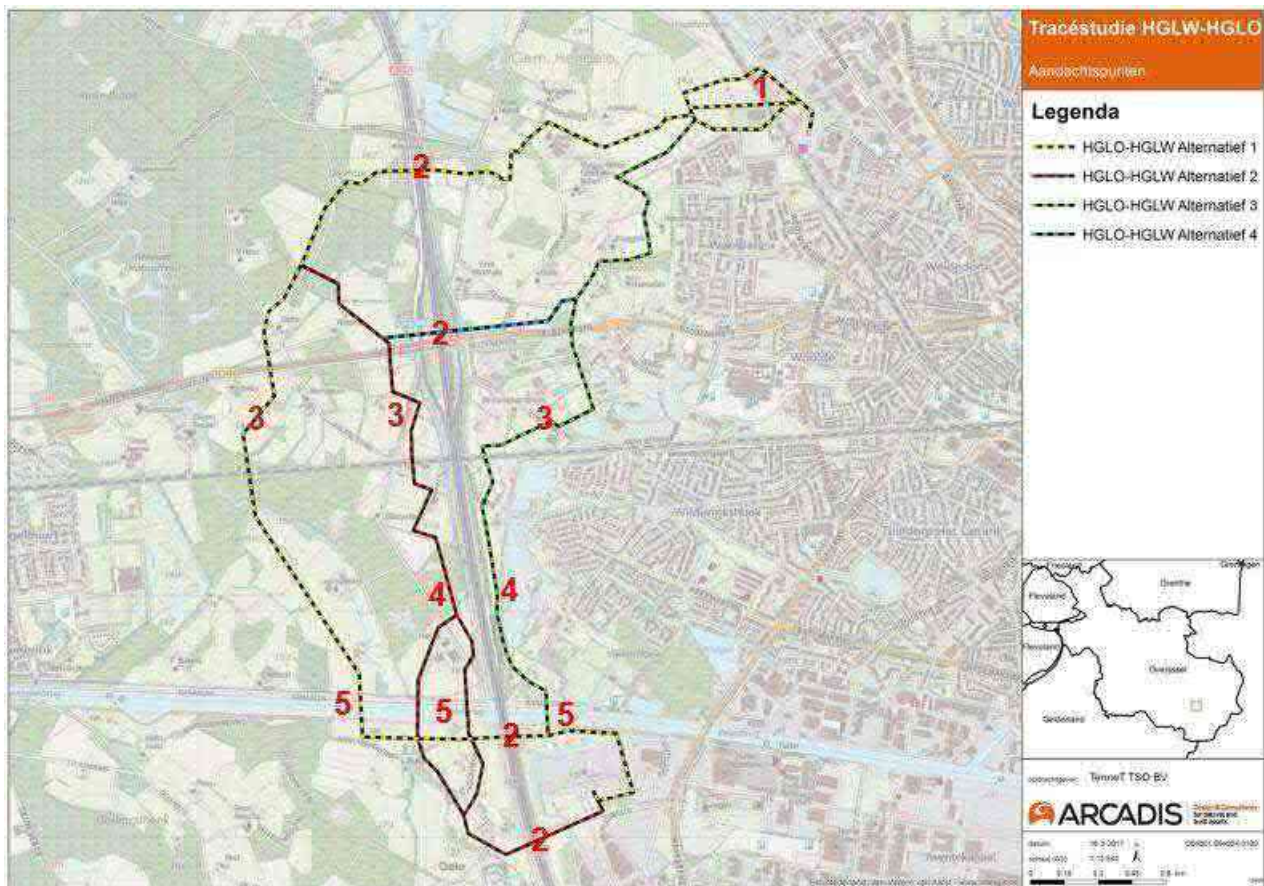
BIJLAGE 5: BEOORDELING TECHNIEK

Op basis van de technische uitgangspunten zoals benoemd in paragraaf 2.2.2 zijn de alternatieven uit hoofdstuk 3 gewogen. Daarbij zijn per alternatief een aantal aandachtspunten vastgesteld waarop randvoorwaarden van toepassing zijn die potentieel beperkingen met zich meebrengen ten aanzien van de definitieve tracering en/of gedurende de realisatiefase. Per aandachtspunt wordt gekeken naar de mogelijkheden en onmogelijkheden met betrekking tot technische haalbaarheid. In het geval dat er per aandachtspunt meerdere routevarianten mogelijk zijn, is gekeken naar welke routevariant de minste impact heeft op de omgeving gedurende de realisatiefase.

Ten aanzien van de technische haalbaarheid worden de tracédelen uit Tabel 10 beschouwd. In Figuur 36 zijn de beschouwde locaties langs het alternatief genummerd aangegeven.

Nr.	Omschrijving	Van toepassing op alternatief
1	Kruising spoorweg Zwolle – Almelo – Hengelo en aanlanding HGLW110	1, 2, 3, 4
2	Kruisingen A35	1, 2, 4
3	Kruising Deldenerstraat en spoorweg Zutphen – Hengelo	1, 2, 3
4	Buisleidingen Gasunie	2, 3, 4
5	Kruising Twentekanal	1, 2, 3, 4

Tabel 10: Aandachtspunten technische haalbaarheid

Figuur 36: Locaties aandachtspunten technische haalbaarheid

1. Kruising spoorweg Zwolle – Hengelo en aanlanding HGLW110

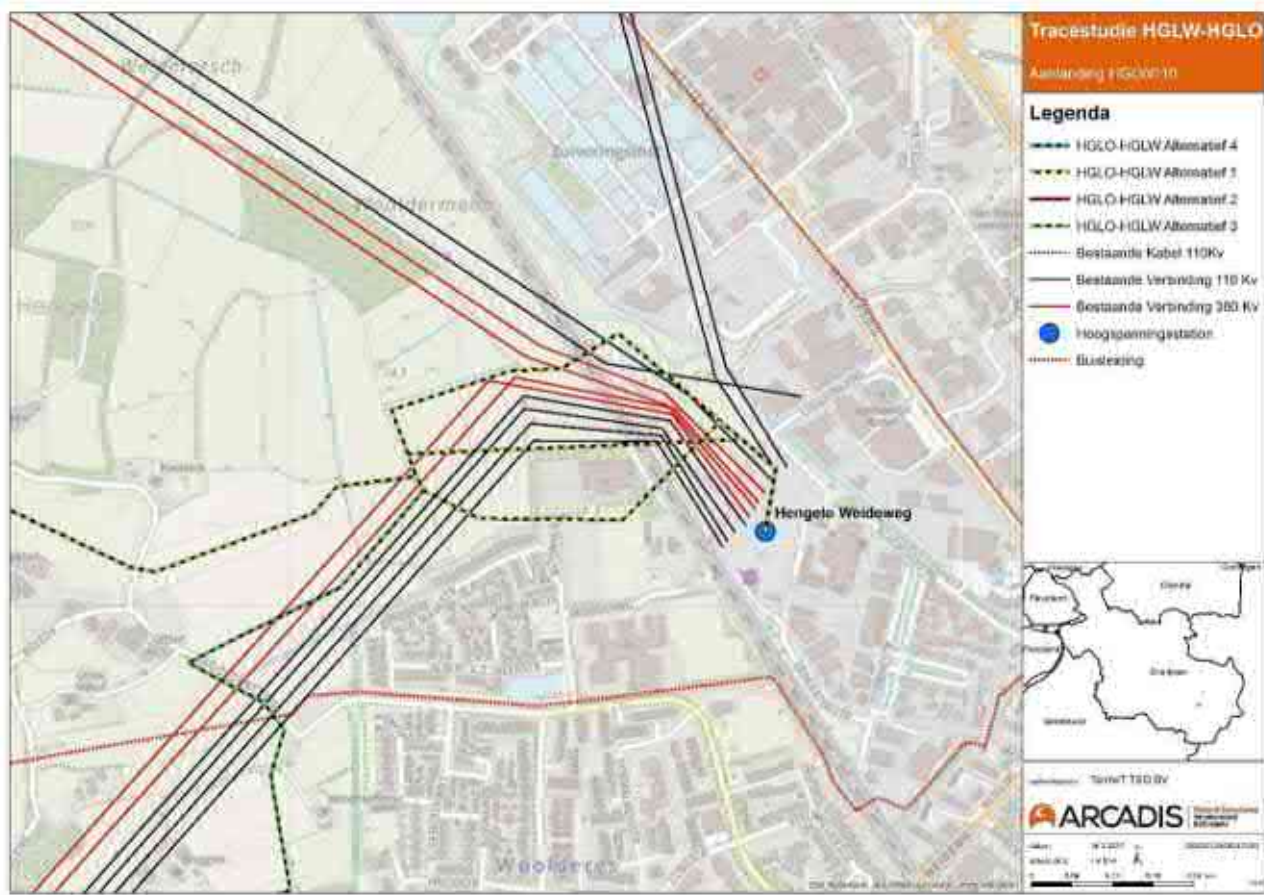
Station HGLW110 ligt ingeklemd tussen de bebouwde kom van Hengelo in het zuiden en oosten en de spoorweg Zwolle – Almelo – Hengelo die direct ten westen van het 110 kV-station ligt. Aan de overzijde van de spoorweg ten zuidwesten van het station ligt een woonwijk. Een tracé door de wijk via de Woolderesweg wordt belemmerd door de ligging van een buisleiding van Gasunie. De situatie is weergegeven in Figuur 37. Alle tracéalternatieven vertrekken in noordwestelijke richting vanaf HGLW110, parallel aan alle andere verbindingen naar HGLW110 en HGL380. De kabelverbinding ligt ten oosten van de bestaande lijnverbindingen, waar ruimte is om de mastfundaties en een fietstunnel onder het spoor te ontwijken en aanleg onder in bedrijf zijnde lijnen te voorkomen. Via dezelfde route komen ook de kabelverbindingen AMLM-HGLW110 (één circuit) en eventueel AMLT-HGLW110 (twee circuits) aan. De vrije ruimte tussen de buitenste geleider en de Slachthuisweg bedraagt ongeveer 50 meter. Uitgaande een worst case ruimtebeslag van twee kabels per fase voor elk circuit en een h.o.h. afstand van 2 meter tussen circuits wordt het kabelbed 14 meter breed bij aanleg in open ontgraving. Het aanleggen van deze kabelverbindingen op veilige afstand van de lijnverbindingen wordt op basis hiervan haalbaar geacht.

De kruising met de spoorweg dient te worden overeengekomen met ProRail. Een kruising dient te voldoen aan de aanvullende eisen uit 'Het Witte Boekje' van ProRail, de NEN3650-51 en de NEN3654 vanwege de ligging nabij de bestaande lijnverbindingen. Er zijn drie potentiële kruisingen met de spoorweg in beeld gebracht.

Een mogelijke kruising met de spoorweg kan worden gerealiseerd vanuit het perceel aan de Slachthuisweg naar een weiland aan de Nico Maasstraat, ten zuiden van tennisbanen. Een kruising bestaande uit twee boringen voor het circuit naar Hengelo Oele, die voldoet aan aanvullende eisen uit 'Het Witte Boekje' van ProRail en de NEN 3650-51 serie wordt hier technisch haalbaar verondersteld. Het bevoegd gezag voor deze kruising bestaat uit ProRail en de gemeente Hengelo. Dit tracé verlaat vervolgens direct de kern van Hengelo langs volkstuinen via de Nico Maasstraat en kruist nogmaals een aantal hoogspanningslijnen van TenneT. Daarbij wordt de toegangsweg naar de tennisvereniging belemmerd. Daarnaast ligt dit alternatief in de nabijheid van gevoelige bestemmingen, waardoor in de vervolgfase de magneetveldzone potentieel extra randvoorwaarden legt op het ontwerp van dit tracé.

Ontsluiting van de tennisvereniging en ligging in de nabijheid van gevoelige bestemmingen kan worden voorkomen door de spoorweg ten noorden van de tennisvereniging te kruisen. Met een HDD met een in/uittredepunt in het perceel aan de Slachthuisweg parallel liggend aan de tennisbanen met een lengte van ongeveer 500 meter kunnen zowel de spoorweg als de bestaande lijnverbindingen in één boring worden gekruist. Doordat de afstand tussen het in/uittredepunt en de spoorweg 125 meter bedraagt kan het spoor het grote diepte worden gekruist. In de lijn van de boring kunnen de bestaande masten worden ontweken. Dit alternatief heeft de voorkeur boven een tracé ten zuiden van de tennisvereniging.

Een andere mogelijke kruising met de spoorweg ligt bij het stroomgebied van de Berflobeek, een hoofdwaterloop. Hier worden in/uittredepunten voor het kruisen van de spoorweg gecreëerd. Deze locatie voor een kruising met het spoor ligt in een logische aanlandingsroute voor de kabelverbindingen naar AMLM110 en AMLT110. In het worst case geval dat er vier circuits met allen twee kabels per fase gerealiseerd moeten worden, dienen er acht boringen te worden aangelegd. De aanwezige waterlopen en -plassen in dit gebied leggen beperkingen op de beschikbare ruimte voor het creëren van in/uittredepunten. In overleg met het waterschap Vechtstromen dienen de mogelijkheden hiervoor te worden onderzocht. Aan de westzijde van de spoorweg is voldoende ruimte voor het creëren van een in/uittredepunt en een uitlegtracé voor mantelbuizen. Vanuit het perspectief van onderhoud en beheer is het niet wenselijk om meerdere verbindingen op korte afstand van elkaar te leggen. Voor werkzaamheden aan één circuit is er een risico voor de bedrijfsvoering dat meerdere circuits uit bedrijf genomen moeten worden. Gezien de beperkte ruimte voor het realiseren van vier circuits ter plaatse van de Berflobeek gaat de voorkeur voor een tracé naar HGLO110 uit naar een spoorkruising ten noorden parallel aan de tennisbanen.

Figuur 37: Aanlanding HGLW110 en kruising spoorweg Zwolle - Hengelo

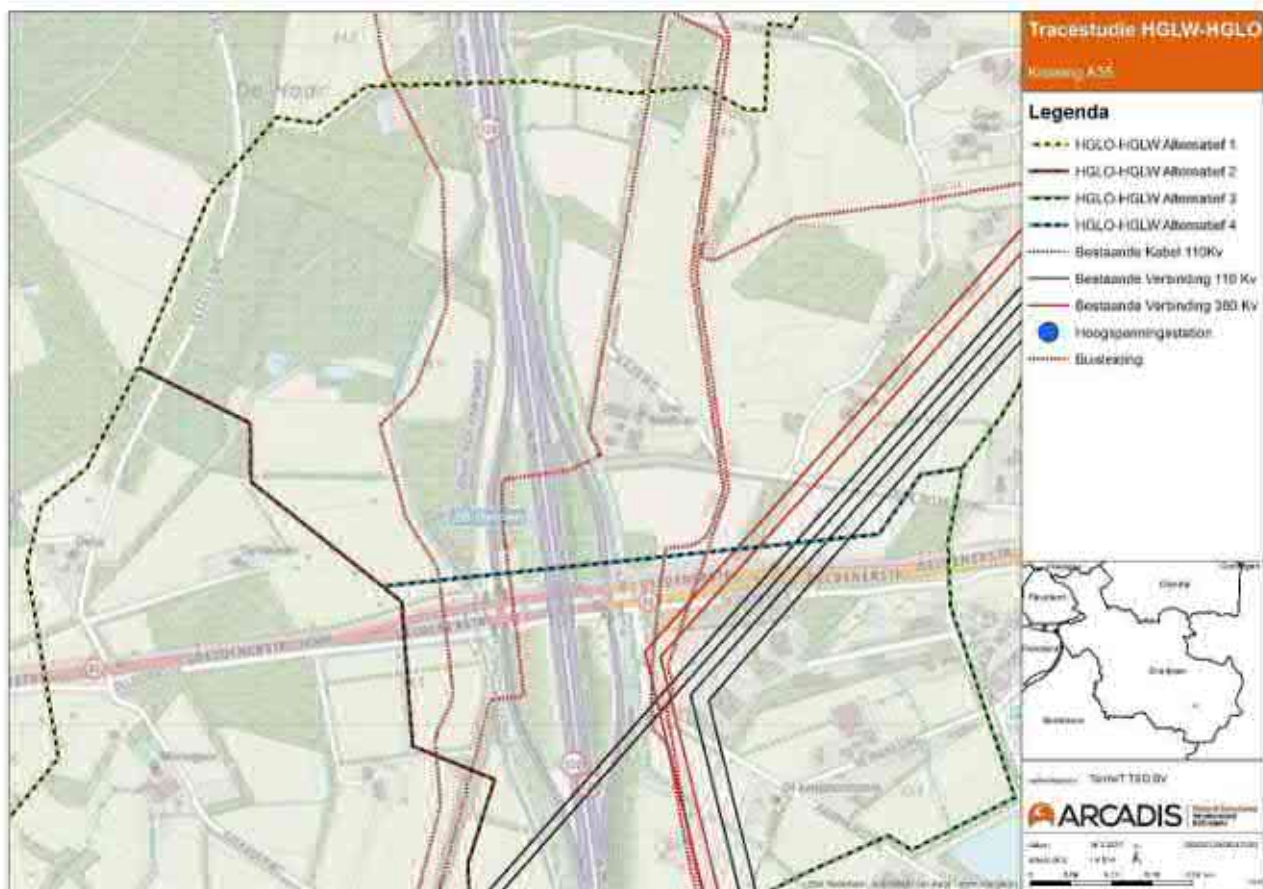
2. Kruisingen A35

Alternatief 1 en 2 vervolgen na de kruising van de spoorweg in westelijke richting en kruisen de A35 ten zuiden van de Hamsweg. Alternatief 4 creëert ten noorden van de Deldenerstraat een oversteek tussen alternatief 2 en alternatief 3, via een kruising met de A35. Parallel aan de A35 liggen aan weerszijden buisleidingen van Gasunie. De situatie wordt weergegeven in Figuur 38. De onderlinge afstand tussen de buisleidingen ten westen en oosten van de A35 is ongeveer 500 meter. Dit is een boorbare afstand, waardoor het mogelijk is om alle buisleidingen, de A35 en de omliggende bosgebieden in één boring te kruisen. De in/uittredepunten liggen in weilanden. Op de kruising met de A35 zijn aanvullende eisen uit de Richtlijn Boortechnieken van Rijkswaterstaat van toepassing, naast de NEN 3650-51 serie. Het bevoegd gezag is Rijkswaterstaat. Kruisingen met buisleidingen dienen te voldoen aan de NEN 3654. Het bevoegd gezag voor het kruisen van de buisleidingen is Gasunie. Het bevoegd gezag voor het tracé ten oosten van de A35 is de gemeente Hengelo en ten westen van de A35 de gemeente Hof van Twente. Een kruising van dit gebied inclusief belendingen via één of meerdere boringen wordt haalbaar geacht.

Omdat HGLO110 ten oosten van de A35 ligt, kruisen alternatief 1, 2 en 4 de A35 nogmaals ter hoogte van HGLO110. Deze situatie wordt weergegeven in Figuur 41. Alternatief 1 kruist de A35 parallel aan het Twentekanaal. De kruising dient te voldoen aan de NEN3650-51 serie, de Richtlijn Boortechnieken en aan de NEN3654 vanwege de kruising met buisleidingen van Gasunie. Het bevoegd gezag voor deze kruising bestaat uit Rijkswaterstaat, Gasunie en de gemeente Hengelo. Vanwege de kruising met het Twentekanaal ligt de A35 hier op een verhoogd grondlichaam. Onderzocht moet worden of

in dit grondlichaam fundaties voor de weg aanwezig zijn, waarmee mogelijk in het boorontwerp rekening gehouden moet worden. Omdat aan beide zijden van de A35 voldoende ruimte is voor het aanleggen van een langere, diepere boring, is de verwachting dat de eventuele aanwezigheid van fundaties niet gaat leiden tot een onhaalbare kruising.

Alternatief 2 kruist de A35 ter hoogte van HGLO110. Ook deze kruising dient te voldoen aan de NEN3650-51 serie, de Richtlijn Boortechnieken en aan de NEN3654. Vanwege de ligging van buisleidingen van Gasunie ligt het in/uittredepunt ten oosten van de A35 75 meter ten zuiden van HGLO110. Het in/uittredepunt ten westen van de A35 ligt op 120 meter voorbij de A35 en 40 meter voorbij een buisleiding van Gasunie en 25 meter voor de Oelerbeek. De kruising wordt haalbaar geacht.

Figuur 38: Kruising A35

3. Kruising Deldenerstraat en spoorweg Zutphen – Hengelo

De Deldenerstraat en de spoorweg Zutphen – Hengelo doorkruisen het plangebied ten westen van Hengelo, waardoor een verbinding tussen HGLW110 en HGLO110 altijd een kruising met deze infrastructuur moet maken. De ligging van de tracéalternatieven t.o.v. de Deldenerstraat wordt weergegeven in Figuur 39. Ten westen van de aansluiting op de rijksweg A35 vormt de Deldenerstraat de provinciale weg N346, waardoor op een kruising in dit gebied aanvullende eisen uit de NEN3650-51 serie van toepassing zijn. Zowel alternatief 1, 2 en 4 kruisen de N346. Het bevoegd gezag voor de kruisingen ter plaatse van alternatief 1, 2 en 4 is de provincie Overijssel en de gemeente Hof van Twente. Parallel aan, maar ongeveer 500 meter ten zuiden van de Deldenerstraat ligt de spoorweg Zutphen – Hengelo. Het bevoegd gezag is ProRail en naast bovenstaande normen is ook 'Het Witte Boekje' van toepassing op een kruising met de spoorweg. In het gebied ten

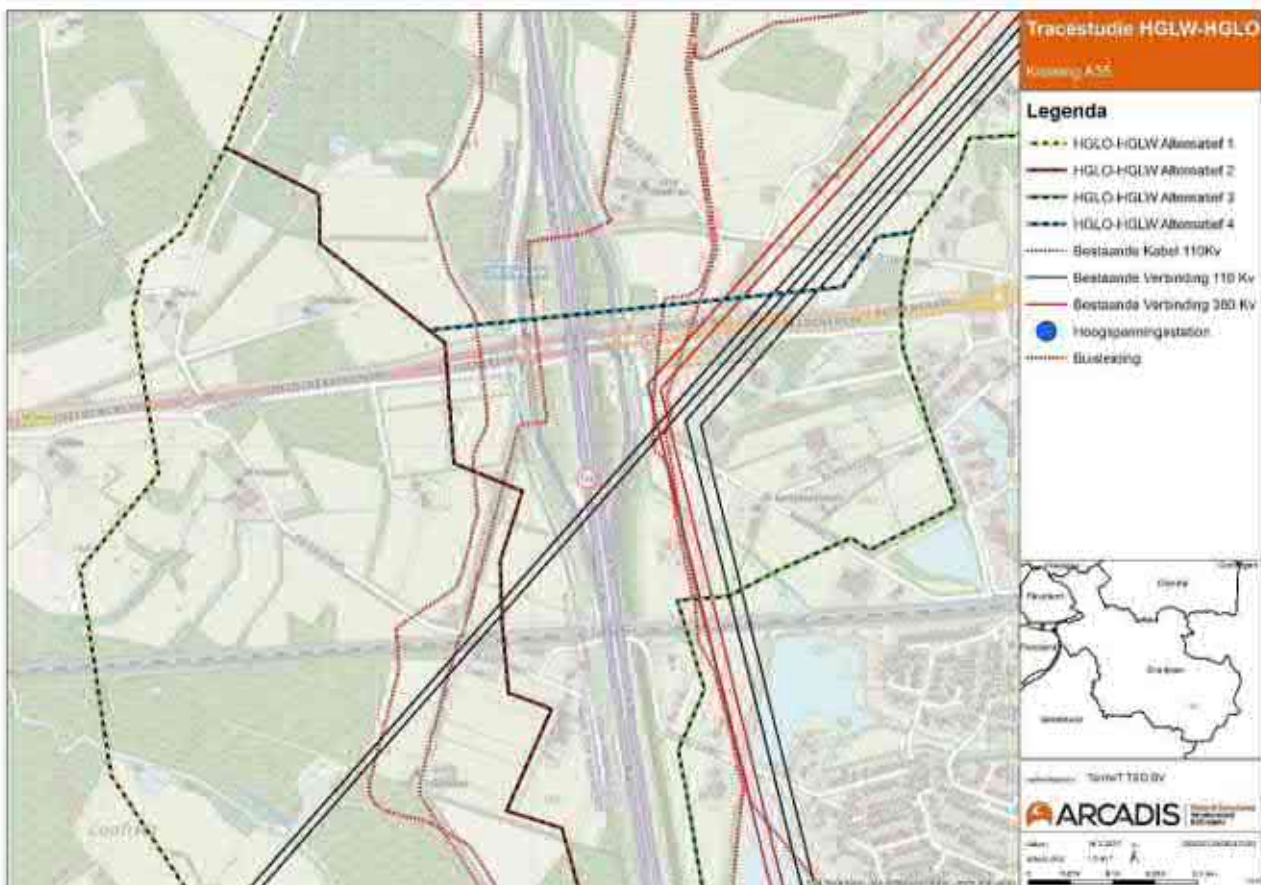
westen van de A35 worden zowel kruisingen in aparte boringen per object als een kruising in één boring haalbaar geacht.

Alternatief 3 kruist de Deldenerstraat ten oosten van de A35. De Deldenerstraat is hier een gemeentelijke weg en valt onder het bevoegd gezag van de gemeente Hengelo.

Alternatief 3 kruist de Deldenerstraat ter hoogte van de Brugginksweg. De spoorweg Zutphen – Hengelo wordt gekruist tussen de Genselerweg en de Kamphorstweg.

Vanwege de aanwezige bebouwing en buisleidingen is het in dit gebied niet haalbaar om de spoorweg en de Deldenerstraat in één boring te kruisen. De kruising met het spoor heeft een in/uittredepunt in weiland langs de Genselerweg. De HDD kruist het spoor ongeveer haaks en buigt vervolgens met een haalbare horizontale boogstraal af richting het in/uittredepunt in een weiland tussen de Kamphorstweg en de Brugginksweg. Deze HDD wordt haalbaar geacht.

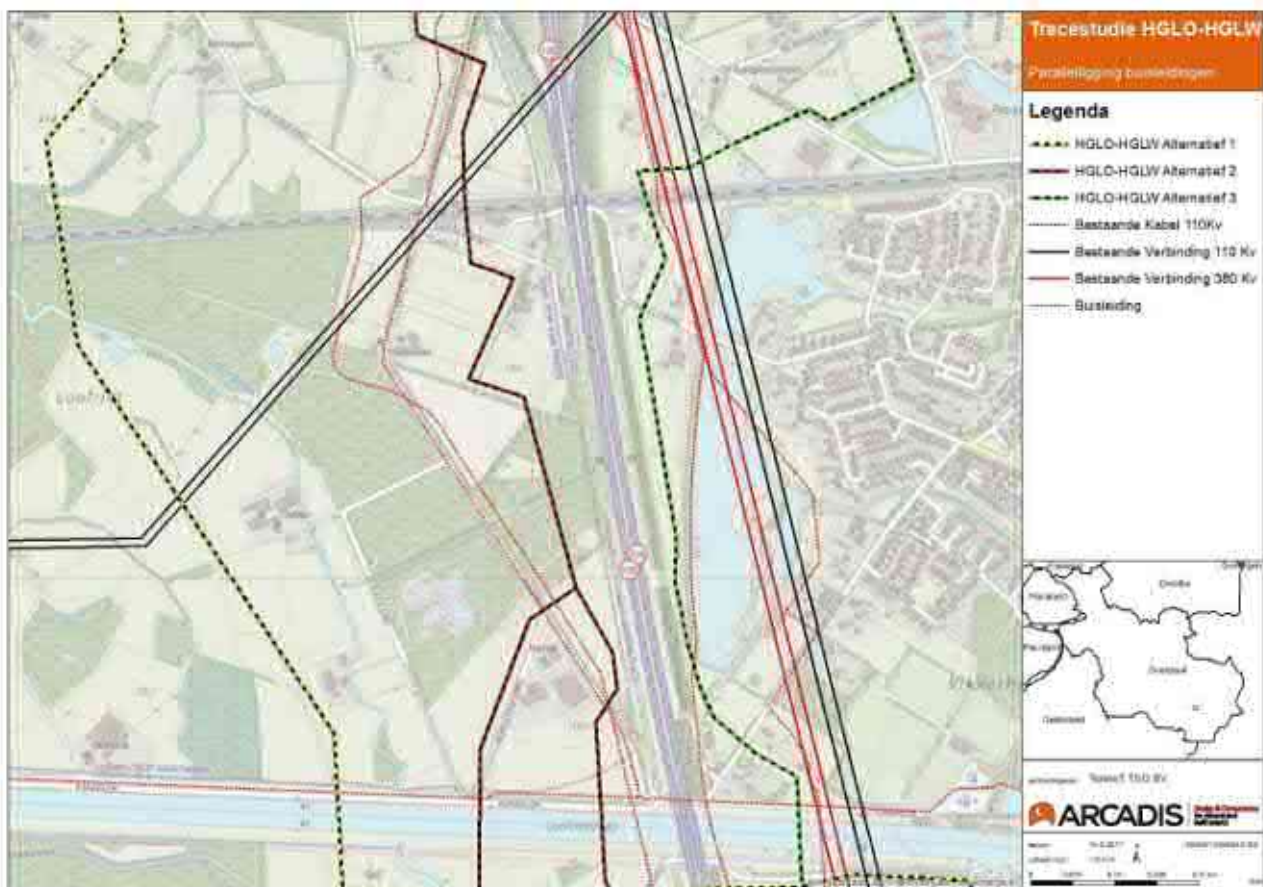
Voor de kruising met de Deldenerstraat ligt het kabeltracé onder de Brugginksweg en is uitgegaan van aanleg in boring. De in/uittredepunten zijn mogelijk in graslanden ten westen van de Brugginksweg en ten noorden van de Oude Deldenerweg. Met name bij de Oude Deldenerweg is ruimte voor een uitlegtracé van mantelbuizen. Nabij de kruising met de Deldenerstraat is aan beide zijden van de Brugginksweg bebouwing aanwezig, waaronder woningen. De Brugginksweg is hier slechts 10 meter breed, waardoor het handhaven van minstens 15 meter tot woningen in het horizontale vlak niet haalbaar is. Vanwege de bovengrondse lijnen en bebouwing zijn er geen reële uitwijkmogelijkheden in dit gebied om de Brugginksweg te mijden. Een tracé door het gebied tussen de spoorweg Zutphen – Hengelo en de Deldenerstraat wordt daarom zeer moeilijk tot niet haalbaar geacht ten oosten van de A35.

Figuur 39: Kruising Deldenerstraat

4. Buisleidingen Gasunie

In het plangebied is een groot aantal buisleidingen van Gasunie aanwezig, waardoor bij alle tracéalternatieven onderlinge beïnvloeding niet kan worden uitgesloten. De toegestane wederzijdse beïnvloeding tussen de buisleidingen en hoogspanningssystemen is gereguleerd in de NEN3654. Parallelligging met buisleidingen dient daarom zoveel als redelijkerwijs mogelijk te worden voorkomen en treedt met name op parallel aan de A35. Vanuit dit oogpunt is alternatief 1 op enkele honderden meters afstand van de buisleidingen getraceerd. Daarmee wordt het risico op maatregelen conform de NEN3654 aanzienlijk verkleind. Alternatief 1 is hierdoor wel langer dan alternatief 3 en 4. Alternatief 2 en 4 liggen parallel ten westen van de A35. Vanwege het bosgebied ten westen van de buisleidingen ligt dit tracé tussen de buisleidingen en de A35. Hier is voldoende ruimte voor het realiseren van een kabelverbinding. Vanwege de aanwezigheid van buisleidingen en het gebrek aan uitwijkmogelijkheden ligt alternatief 3 dicht langs de A35. Met het oog op eventuele uitbreidingen van de A35, is ongestoorde ligging gedurende de levensduur van de kabel een risico voor alternatief 3. Bovendien ligt alternatief 3 over een afstand van één kilometer binnen een afstand van 100 meter parallel aan de buisleiding. De ligging van alternatief 3 in het gebied parallel aan de A35 en de buisleidingen is daarom niet wenselijk.

Figuur 40: Parallelligging buisleidingen en kruising spoorweg Zutphen – Hengelo

5. Kruising Twentekanaalen

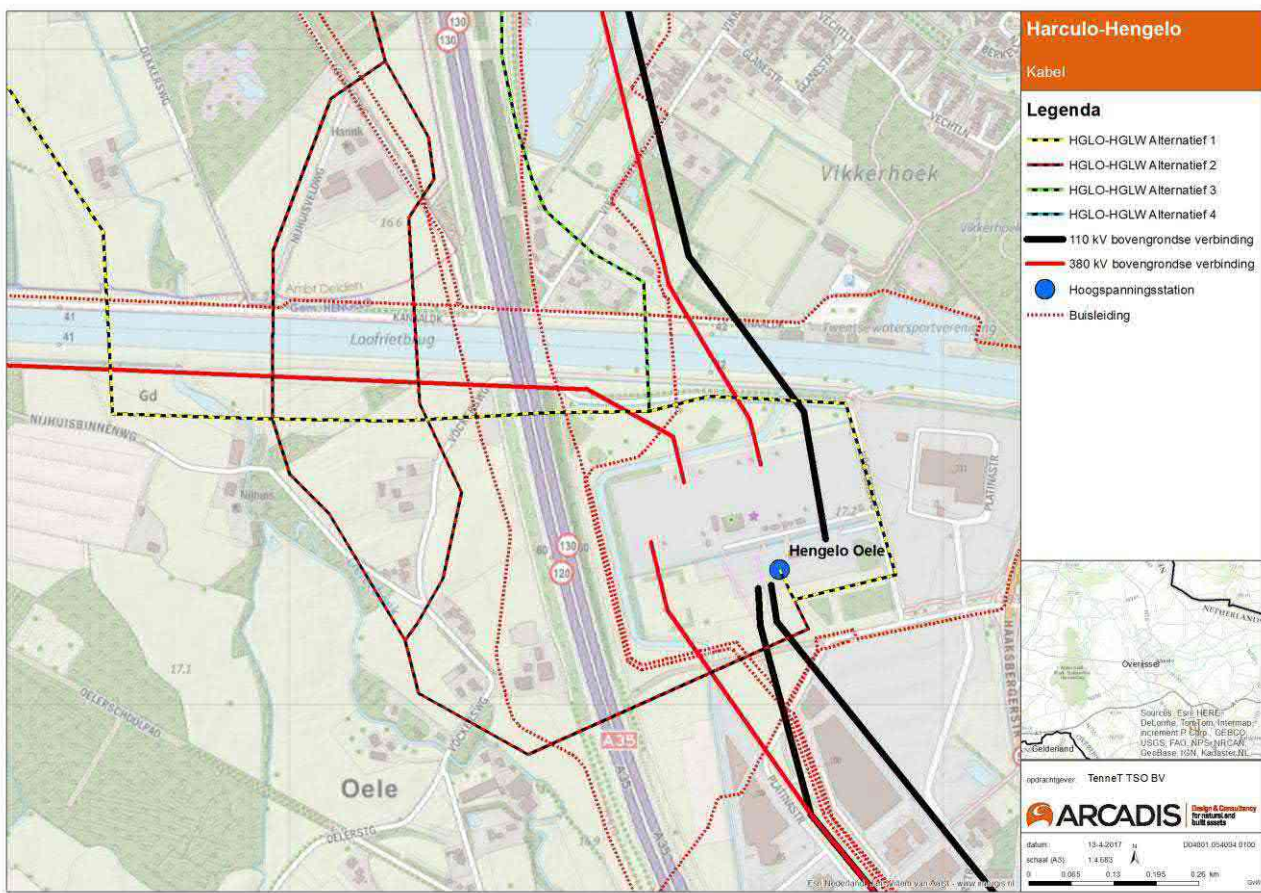
Station HGLO110 ligt ten zuiden van het Twentekanaal, waardoor een kruising met dit kanaal door een verbinding naar HGLW110 onvermijdelijk is. De Twentekanaalen verbinden de grote steden in Twente met het landelijk netwerk van grote rivieren en

kanalen. Het gedeelte dat wordt gekruist door de tracéalternatieven behoort tot het Kanaal Zutphen – Enschede en dit gedeelte heeft een diepte van 3,30 tot 5,00 meter onder kanaalpeil en is ongeveer 55 meter breed. Het bevoegd gezag voor het kruisen van dit kanaal is Rijkswaterstaat. Rijkswaterstaat heeft tussen 2017 en 2020 werkzaamheden aan het kanaal gepland. Het betreft het verdiepen van het kanaal tot een klasse Va-vaarweg voor schepen met een diepgang van 2,80 meter. Langs het kanaal ligt een waterkering. Langs de Kanaaldijk ten noorden van het kanaal ligt een buisleiding van Gasunie.

Alternatief 1 kruist het kanaal en de buisleiding ter hoogte van kilometer 41 van het kanaal. Op deze kruising zijn de Richtlijn Boortechnieken, NEN3650-51 serie en de NEN3654 van toepassing. Het bevoegd gezag bestaat uit Rijkswaterstaat, Gasunie en de gemeenten Hengelo en Hof van Twente. Ter hoogte van kilometer 41 zijn aan beide zijden van het kanaal weilanden aanwezig waar voldoende ruimte is voor het creëren van in/uittredepunten en het uitleggen van mantelbuizen. De kruising ter plaatse van alternatief 1 wordt haalbaar geacht.

Alternatief 2 kruist parallel aan en ten westen van de A35 het kanaal. Parallel aan de A35 liggen ook buisleidingen van Gasunie. Het bevoegd gezag en de aanvullende normen en richtlijnen zijn gelijk aan de kruising bij alternatief 1. Ook hier zijn aan beide zijden van het kanaal weilanden aanwezig waar in/uittredepunten gerealiseerd kunnen worden. Voor alternatief 2 zijn twee haalbare kruisingen weer gegeven in Figuur 41, waarbij de westelijke variant de voorkeur heeft vanwege een grotere afstand tot de buisleidingen en de A35.

Alternatief 3 kruist het kanaal ten oosten van de A35 parallel aan de bestaande lijnverbindingen van TenneT en een buisleiding van Gasunie. Ook op deze kruising zijn de Richtlijn Boortechnieken, NEN3650-51 serie en de NEN3654 van toepassing. Het bevoegd gezag bestaat uit Rijkswaterstaat, Gasunie en de gemeente Hengelo. Ten noorden van het kanaal is buiten de waterkering een ruimte van 45 meter om van de maximale boordiepte terug te keren naar maaiveld. Een boring onder het kanaal kan daarom maximaal op 15 meter diepte liggen. Gezien de huidige diepte van het kanaal wordt dit haalbaar geacht, echter moet uit gesprekken met Rijkswaterstaat blijken of dit na het verdiepen van het kanaal nog altijd haalbaar is. Vanwege de beperkte ruimte, de geplande werkzaamheden van Rijkswaterstaat en de beter haalbare kruisingen ten westen van de A35, vormt deze kruising niet het voorkeursalternatief.

Figuur 41: Omgeving HGLO110

BIJLAGE 6: BEOORDELING KOSTEN

BIJLAGE 7: VOOROVERLEG MET BEVOEGDE GEZAGEN

Het tracéalternatief en het VKA zijn met bevoegde gezagen gesproken. In deze overleggen hebben bevoegde gezagen de mogelijkheid gehad om te reageren op de tracés. Met deze input en optimalisaties is rekening gehouden tijdens het uitwerken van het VKA. Deze input en optimalisaties zijn opgenomen in Bijlage 10.

In onderstaande tabel is een overzicht aangegeven van de contactmomenten met de bevoegde gezagen en de gespreksonderwerpen die van toepassing zijn voor deze tracés en het uitwerken van het VKA.

Datum	Naam bevoegd gezag	Instantie	Onderwerp contactmoment	Vorm
21-03-2017		Prorail	Toelichten tracé	Overleg
22-03-2017	Alle betrokken gemeenten	Alle betrokken gemeenten	Toelichten tracé	Overleg bij Gemeentehuis Rijssen
22-03-2017		Waterschap	Toelichten tracé	Overleg
30-03-2017		RWS	Toelichten tracé	Overleg
05-04-2017		NV Nederlandse Gasunie	Aandacht met kruisingen met leidingen	e-mail
06-04-2017		Gemeente Almelo	Toelichten tracé	telefonisch
10-04-2017 en 18-04-2017		Landgoed Twickel	Toelichten tracé	Overleg
09-05-2017		Gemeente Hengelo	Stand van zaken (VKA)	telefonisch
29-06-2017		Gemeente Hengelo	Planologische afstemming VKA; aandachtspunt bij station Weideweg	e-mail
04-07-2017		Gemeente Hof van Twente	VKA afstemming	e-mail

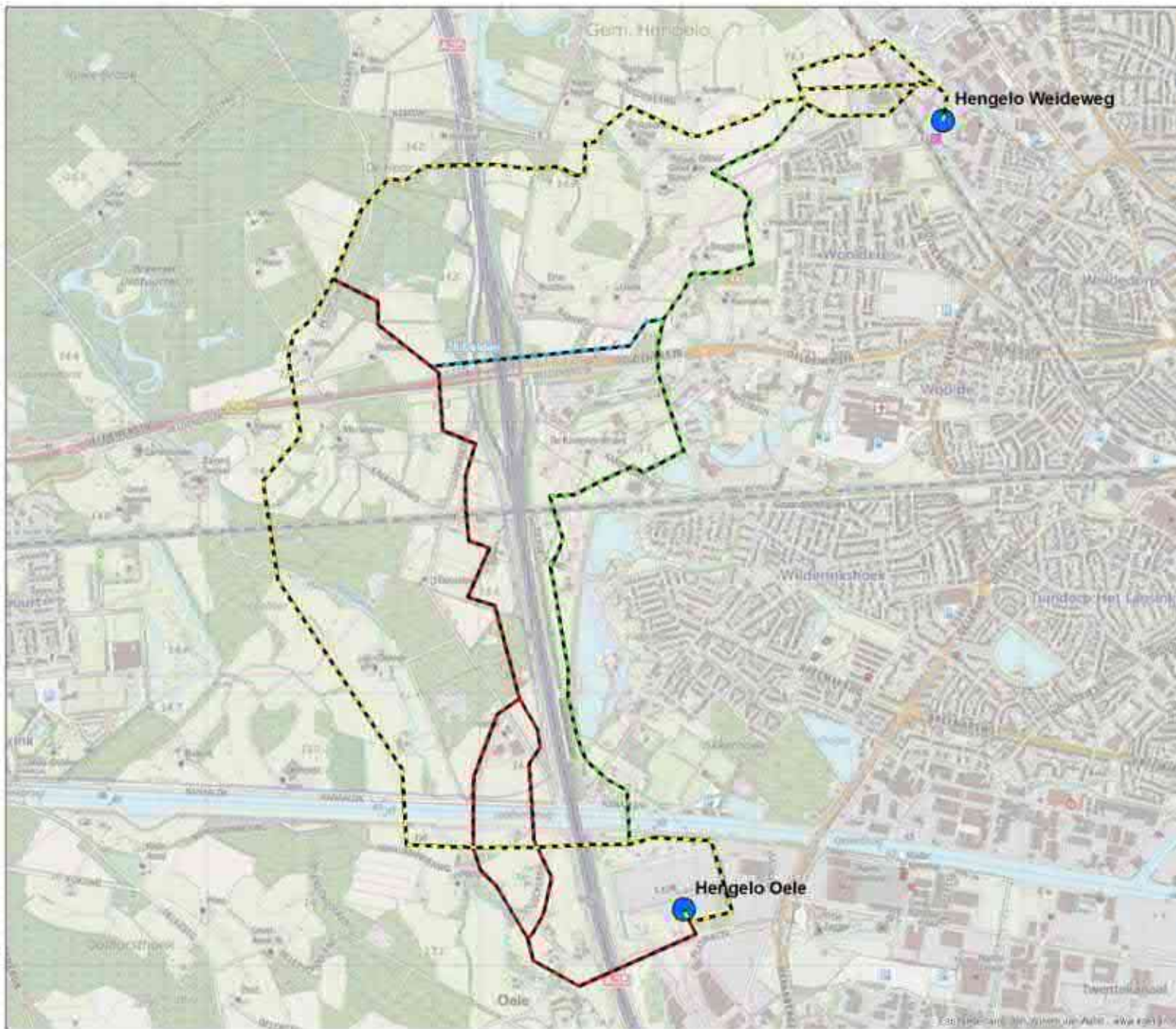
Tabel 11 Afstemmingsmomenten met bevoegde gezagen

BIJLAGE 8: KAARTEN

BIJLAGE 9: EISENBOOM

BIJLAGE 10: ONDERBOUWING VOORKEURSTRACÉ

BIJLAGE 11: VOORKEURSTRACÉ SHAPE FILES EN OVERZICHTSKAART

Harculo-Hengelo

Kabel

Legenda

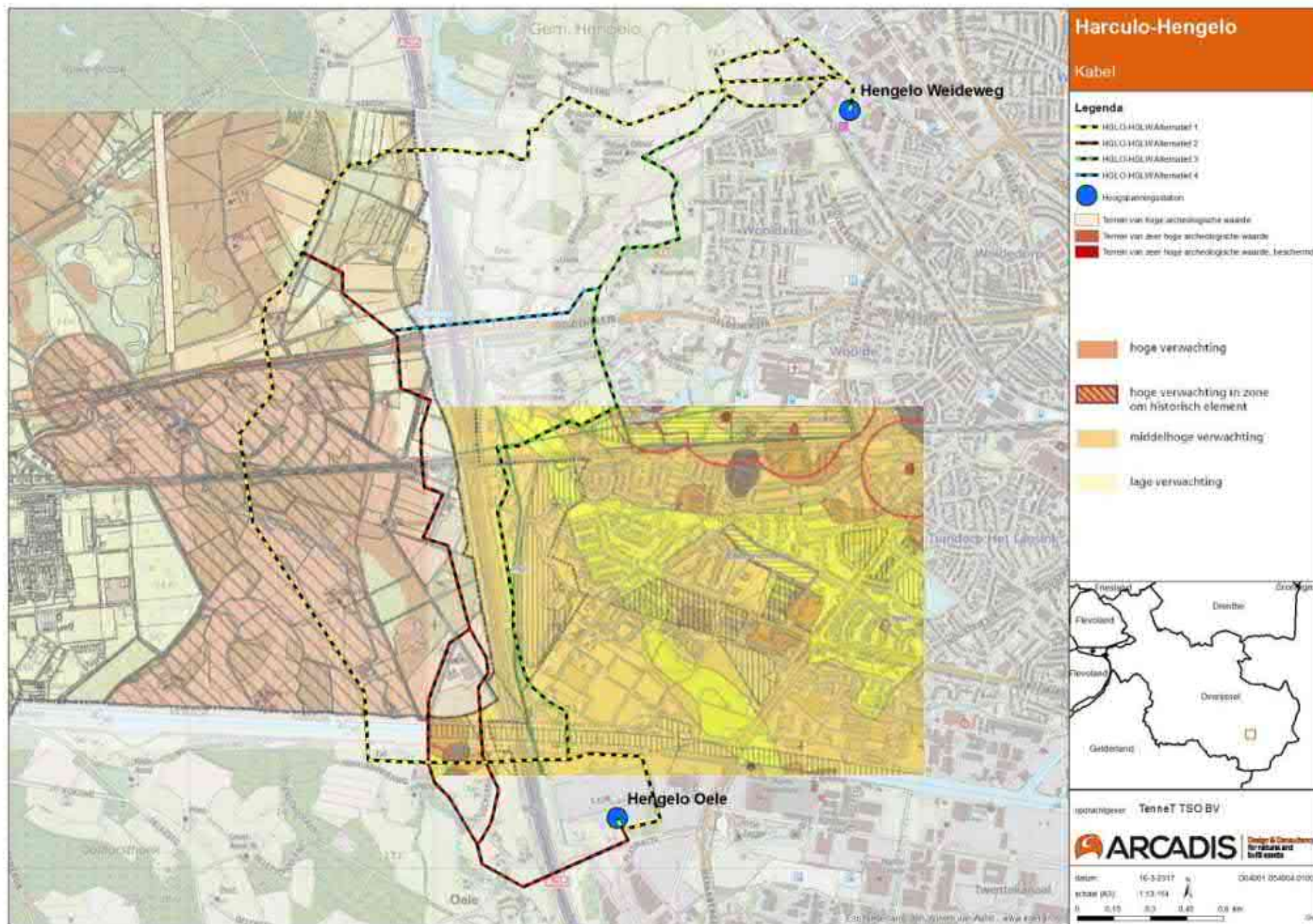
- HGLO-HGLW Alternatief 1
- HGLO-HGLW Alternatief 2
- HGLO-HGLW Alternatief 3
- HGLO-HGLW Alternatief 4
- Hoogspanningsstation

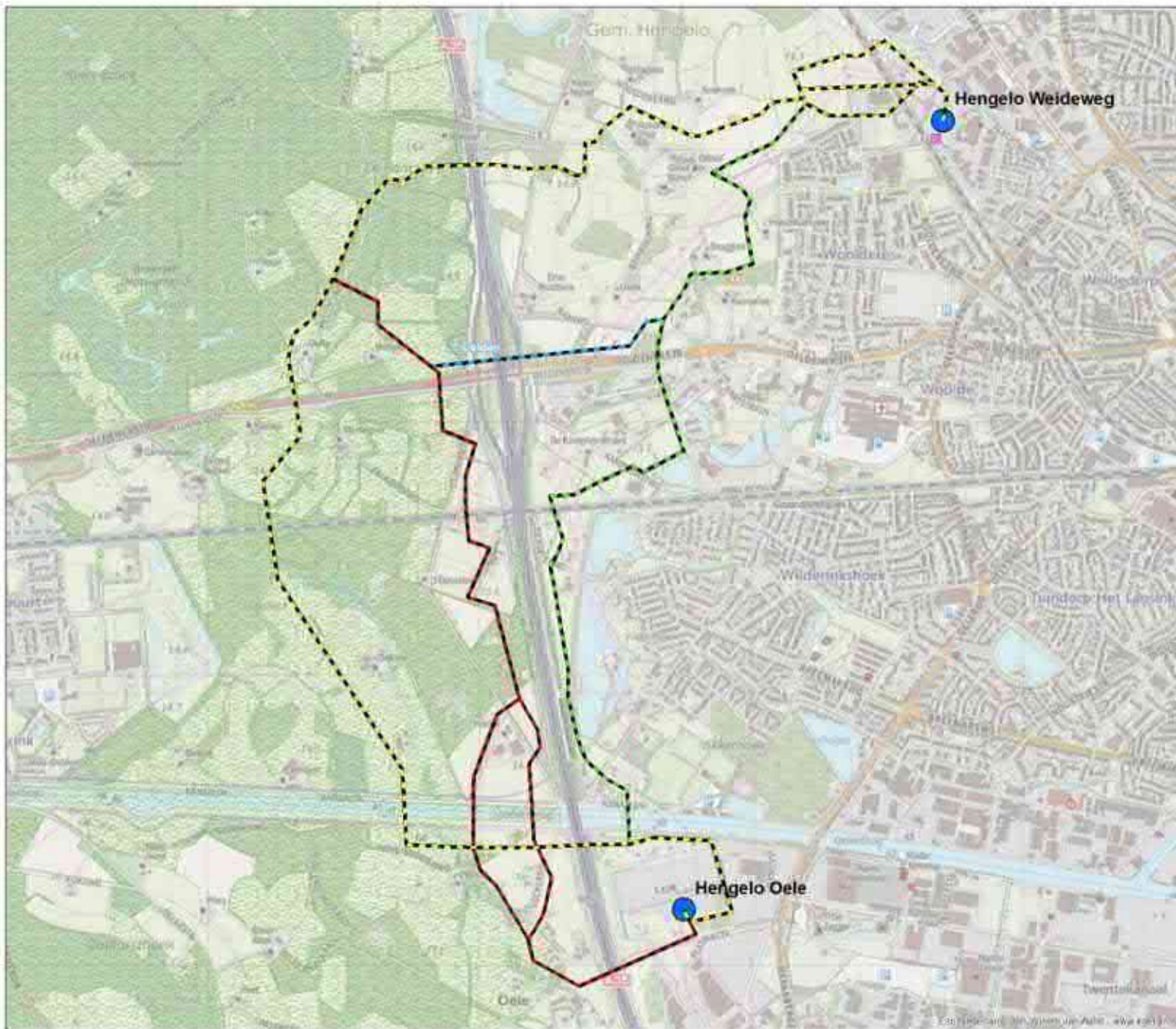
opdrachtgever: TenneT TSO BV

ARCADIS
Design & Consultancy
for nature and built world

datum: 16-3-2017
004201 004004 0100

schaal (m): 1:50.000

Harculo-Hengelo

Kabel

Legenda

- HGLO-HGLW Alternatief 1
- HGLO-HGLW Alternatief 2
- HGLO-HGLW Alternatief 3
- HGLO-HGLW Alternatief 4
- Hoogspanningsstation
- Natuur Netwerk Nederland

opdrachtgever: TenneT TSO BV

ARCADIS Design & Consultancy for nature and built assets

datum: 16-3-2017
schaal (p3): 1:53.164
0 0,10 0,2 0,40 0,8 km

004001 004004 0100

Harculo-Hengelo

Kabel

Legenda

- HGLO-HGLW Alternatief 1
- HGLO-HGLW Alternatief 2
- HGLO-HGLW Alternatief 3
- HGLO-HGLW Alternatief 4
- Hoogspanningsstation
- Waterkering
- Hoofdwaterring
- Waterkering

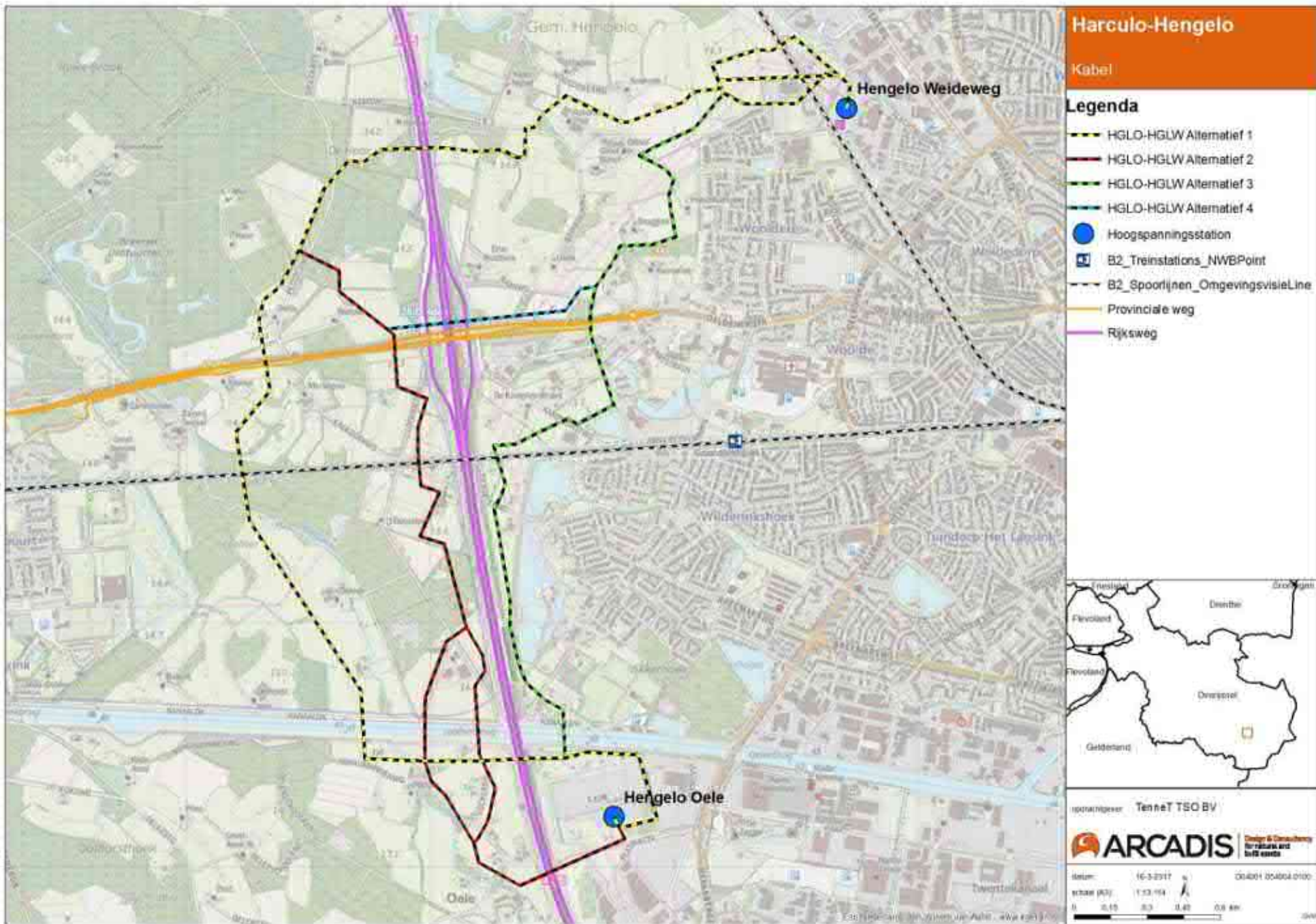
opdrachtgever: TenneT TSO BV

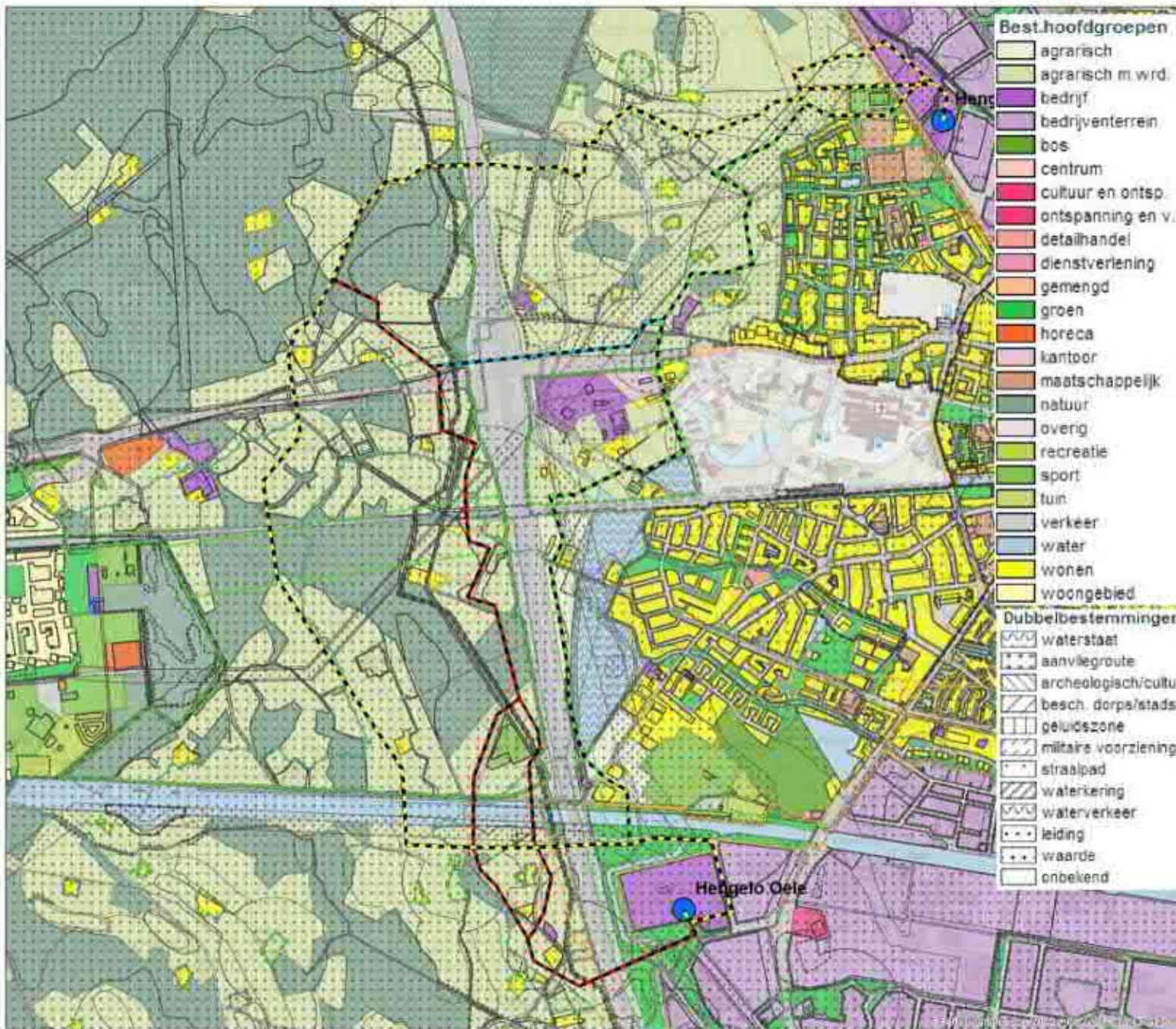
ARCADIS

Design & Consultancy
for nature and built world

datum: 16-3-2017 00-001 00-004 0100

schaal (p3): 1:50,000

Harculo-Hengelo

Kabel

Legenda

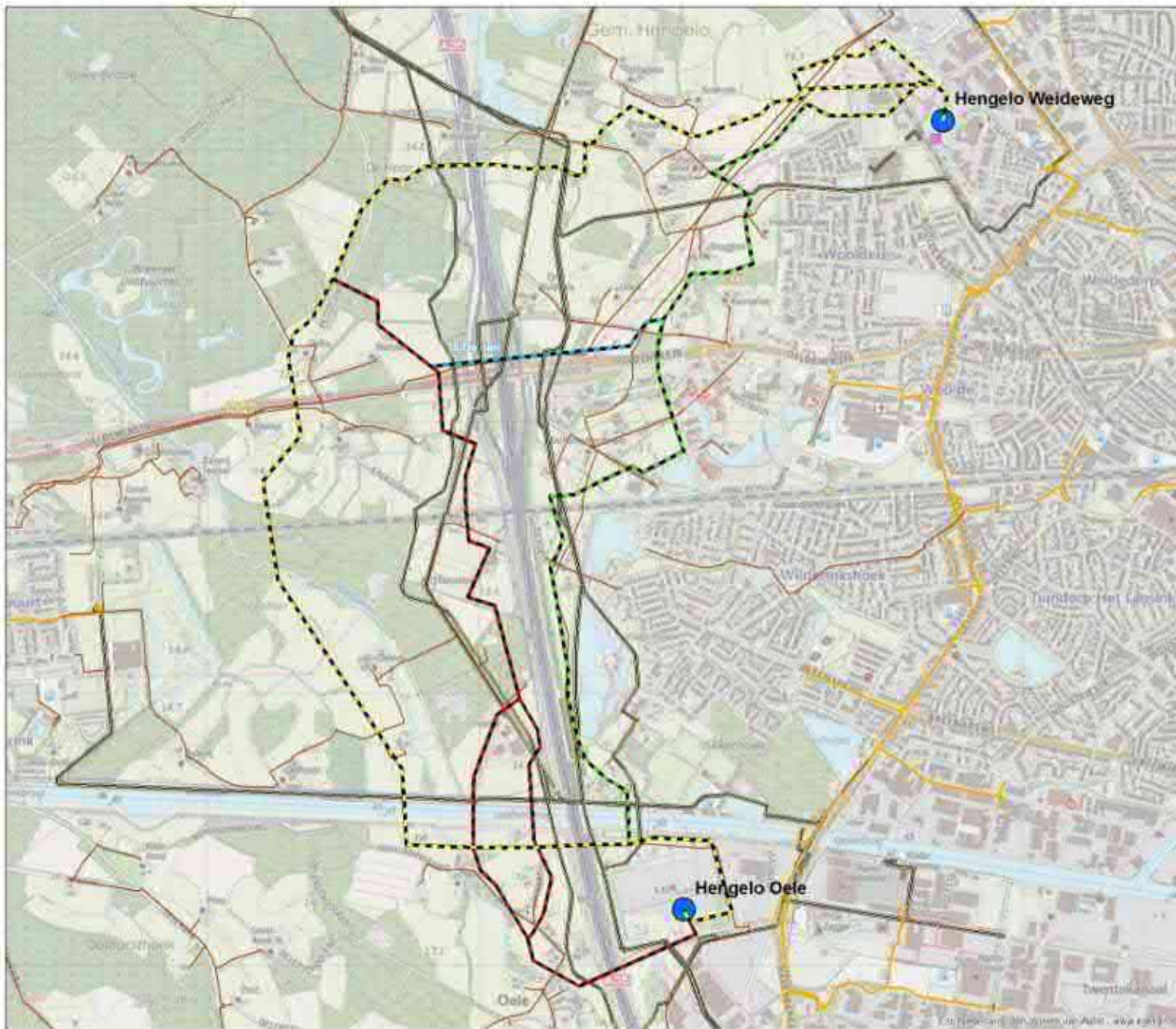
- HGLO-HGLW Alternatief 1
- HGLO-HGLW Alternatief 2
- HGLO-HGLW Alternatief 3
- HGLO-HGLW Alternatief 4
- Hoogspanningsstation
- Bouwlak

opdrachtgever: TenneT TSO BV

ARCADIS Design & Consultancy for nature and built world

datum: 16-3-2017
 schaal (A3): 1:53.164
 0 0,10 0,2 0,40 0,8 km

00-001 00-004 0100

Harculo-Hengelo

Kabel

Legenda

- HGLO-HGLW Alternatief 1
- HGLO-HGLW Alternatief 2
- HGLO-HGLW Alternatief 3
- HGLO-HGLW Alternatief 4
- Hoogspanningsstation

soort_leid

- buisleiding gevaarlijke inhoud
- gas hoge druk
- riool onder druk
- warmte

opdrachtgever: **TenneT TSO BV**

ARCADIS

Design & Consultancy
for nature and built world

datum: 16-3-2017

004201 004004 0100

schaal (p3): 1:53.164

0 0,10 0,2 0,40 0,8 km

BIJLAGE 10: ONDERBOUWING VOORKEURSTRACÉ

Ten opzichte van het voorkeurstracé dat is opgenomen in hoofdstuk 5 zijn er in nadere gesprekken met TenneT en institutionele stakeholders (bijv. gemeenten) optimalisaties en wijzigingen in het voorkeurstracé opgenomen. Deze keuzes zijn in deze bijlage onderbouwd.

In alle onderstaande figuren is het originele voorkeursalternatief uit deze tracéstudie te zien in geel. In blauw (open ontgraving) en rood (boring) is het geoptimaliseerde tracé getoond.

1. Nabij 110 kV station Hengelo Oele

Figuur 1 Geoptimaliseerd VKA nabij 110 kV station Hengelo Oele

Vanuit informatie van TenneT is een aanlanding op het station HGLO aan de zuidoostkant aangegeven. Dit omdat hier het veld ligt waar het kabeltracé op moet worden aangesloten. Er is een aantal redenen om af te wijken van het originele VKA. Het geoptimaliseerde tracé ligt zuidelijker dan het VKA omdat:

- De aanlanding aan de zuidoostkant moet plaatsvinden. Het geoptimaliseerde tracé heeft een kortere route naar de zuidoostkant van het station HGLO;
- Het originele VKA loopt parallel aan de bovengrondse 380 kV verbinding en op korte afstand van funderingen van masten;
- Er worden op minder plekken buisleidingen van de GasUnie gekruist door het zuidelijke tracé.

2. Kruising met Twentekanaal

Figuur 2 Geoptimaliseerd VKA bij kruising met Twentekanaal

Bij de kruising met het Twentekanaal is gekozen voor een meer westelijke kruising. De reden hiervoor is dat:

- Het geoptimaliseerde tracé beter uitkomt met de boring ten opzichte van de woning aan de Dekkersweg 3;
- Het originele VKA recht onder een fundering van de bestaande bovengrondse 380 kV verbinding door gaat;
- Deze locatie beter uitkomt doordat een zuidelijker tracé is gekozen nabij het station HGLO (punt 1 hierboven).

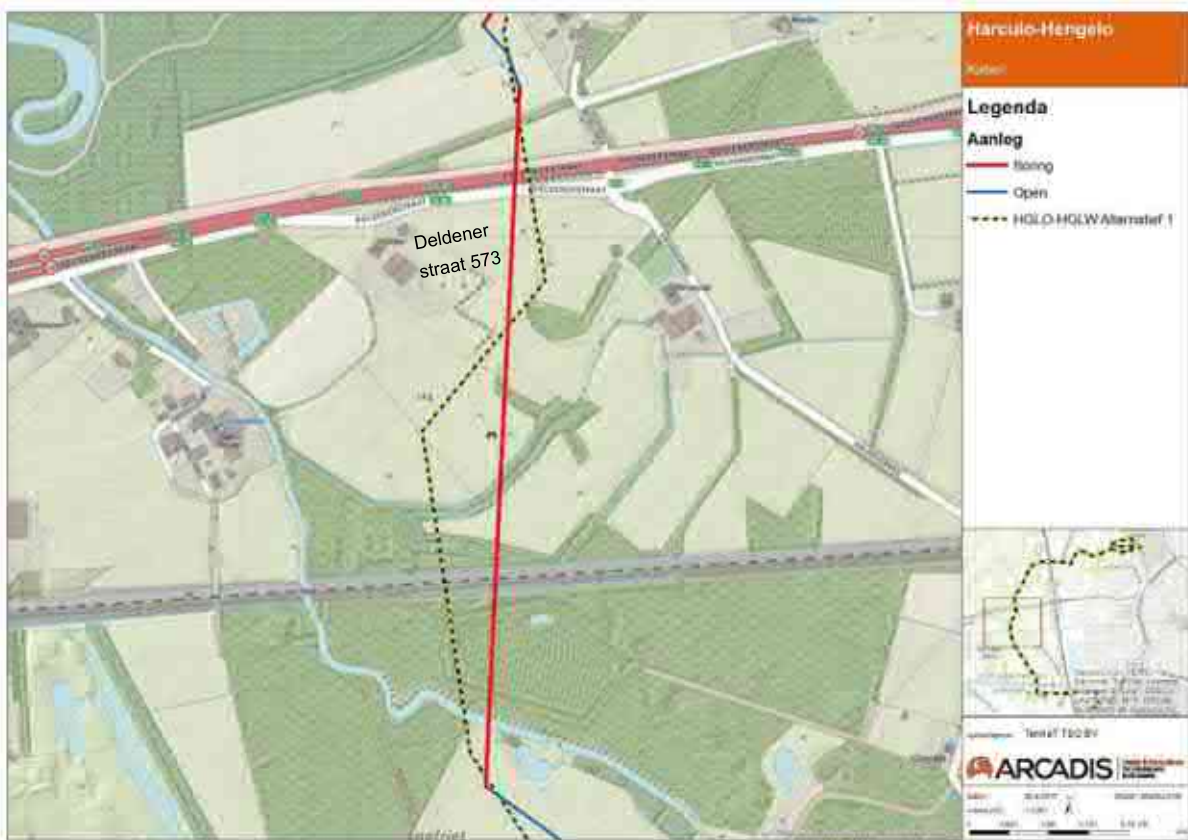
3. Ten westen van de Oelerbeek

Figuur 3 Geoptimaliseerd VKA ten westen van de Oelerbeek

Tussen boring 2 en boring 3, ten westen van de Oelerbeek, is het VKA geoptimaliseerd omdat deze op verschillende plekken over korte afstand door percelen gaat. Hierdoor is het aantal percelen waar het tracé doorgaat groter dan bij het geoptimaliseerde tracé. Deze gaat door grotere percelen.

4. Kruising spoorlijn en Deldenerstraat

Figuur 4 Geoptimaliseerd VKA bij kruising met de spoorlijn en de Deldenerstraat

Er is gekozen om de spoorlijn Zutphen-Hengelo en de Deldenerstraat door middel van één gestuurde boring (3) te kruisen. Reden hiervoor is:

- Dat een boring van deze lengte (ca. 800 m) haalbaar is. Er is voldoende ruimte voor een uitlegtracé naast de open ontgraving ten zuiden van deze boring;
- Er één keer hoeft te worden geboord, in plaats van twee keer, waardoor er minder in- en uitredepunten nodig zijn;
- Het agrarisch bedrijf aan de Deldenerstraat 573 wordt op deze manier ontzien omdat er geen open ontgraving op deze percelen meer plaatsvindt.

5. Petzoldweg

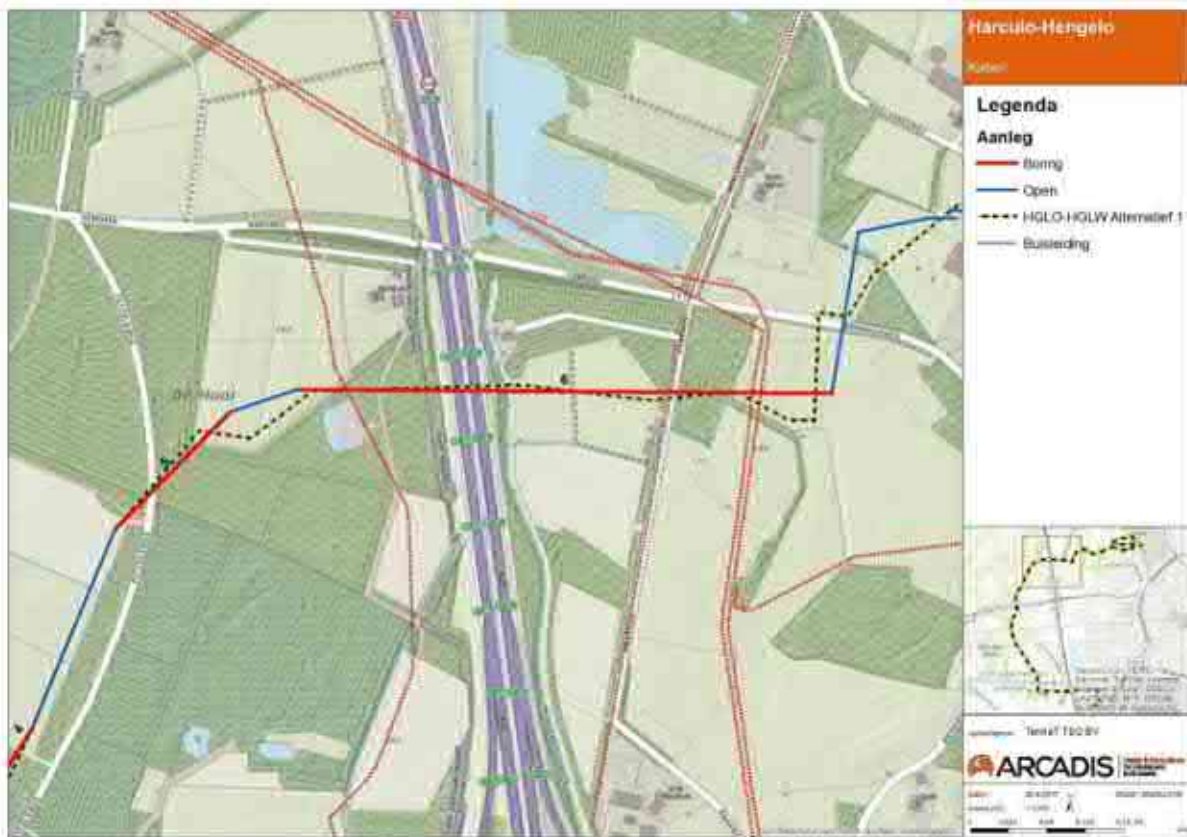

Figuur 5 Geoptimaliseerd VKA ter hoogte van de Petzoldweg

Ter hoogte van de Petzoldweg is gekozen voor één gestuurde boring (4) onder enkele bospercelen en de Petzoldweg door. Hierdoor wordt voorkomen dat er bomen moeten worden gekapt langs de Petzoldweg en wordt bovendien het agrarisch perceel ten noorden van Petzoldweg 1 ontzien. Boring 4 is zodanig geplaatst dat deze op ruime afstand van de woonbestemming ter hoogte van Petzoldweg 1 ligt.

Voor boring 5 geldt ook dat hier grootschalige kap van bomen wordt voorkomen door de kruising van de Petzoldweg aldaar uit te voeren in een gestuurde boring.

6. Kruising A35

Figuur 6 Geoptimaliseerd VKA bij kruising met A35

Bij de kruising van de A35 (boring 6) is ervoor gekozen om niet boring 5 en 6 te combineren. Reden hiervoor is dat deze boring ca. 300 meter langer zou zijn dan boring 6 zoals deze op Figuur 6 staat. Aan de oostkant van de A35 is door de rommelige verkaveling en de agrarische bebouwing niet veel ruimte voor een uitlegtracé. Boring 6 is één lange gestuurde boring zodat ook de buisleidingen aan beide kanten van de A35 worden meegenomen door de boring.

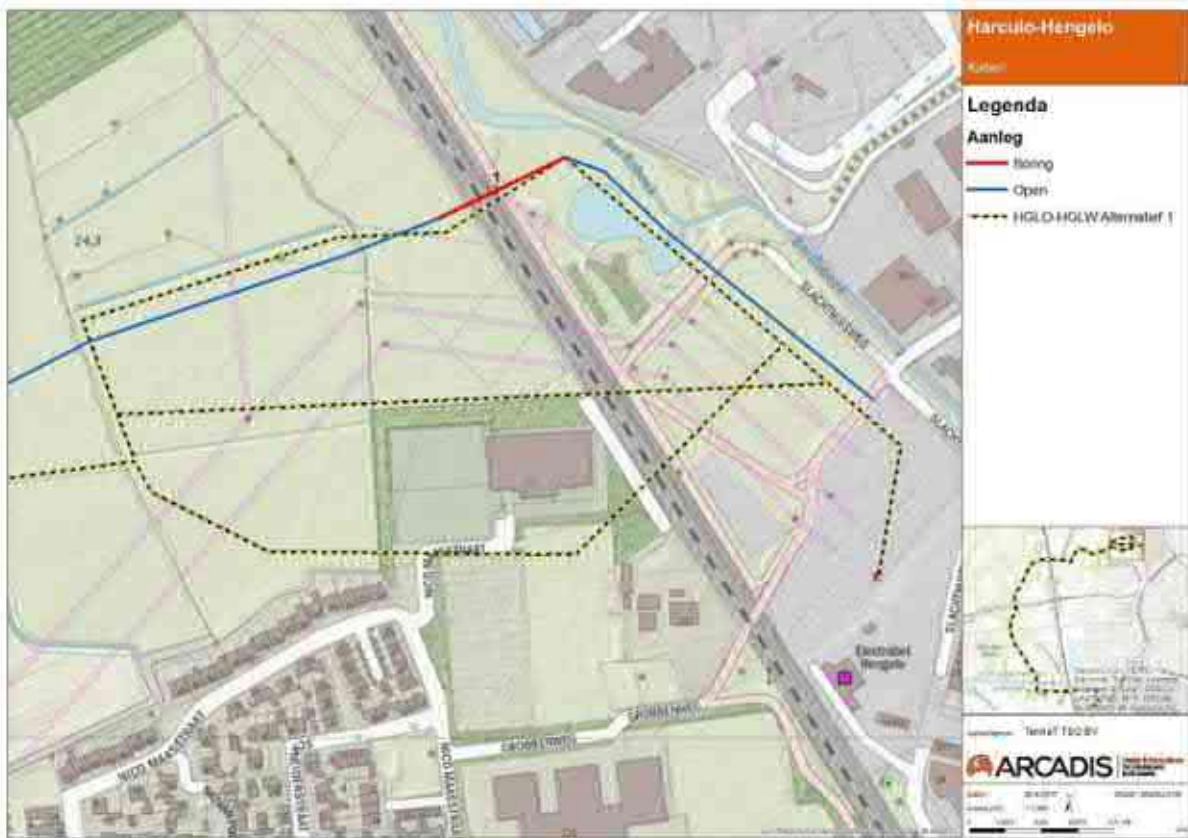
7. Tussen spoorlijn en A35

Figuur 7 Geoptimaliseerd VKA tussen spoorlijn en A35

In het gebied tussen de A35 en de spoorlijn Hengelo-Zwolle is het VKA geoptimaliseerd omdat het door veel percelen ging. Het geoptimaliseerde tracé gaat door minder percelen waardoor minder eigenaren worden geraakt door de kabel en bijbehorende ZRO-strook en werkstroken. Er is in dit gebied voor gekozen om niet overal perceelgrenzen te volgen omdat het een zeer rommelig verkaveld gebied is en het volgen van perceelgrenzen hier zou leiden tot een bochtig tracé. Dit is niet wenselijk voor een tracé.

8. Nabij station Hengelo Weideweg

Figuur 8 Geoptimaliseerd VKA nabij station Hengelo Weideweg

Voor de aanlanding op het station Hengelo Weideweg waren in het originele VKA nog verschillende opties weergegeven. Er is gekozen voor de meest noordelijke optie om de volgende redenen:

- De meest zuidelijke optie gaat langs tennisbanen en een gebied waar mogelijk gevoelige functies kunnen worden gerealiseerd (perceel ten noorden van de Grobbeweg);
- De aanlanding op station Weideweg is aan de noordkant. De zuidelijke en middelste optie liggen ongunstiger ten opzichte van de bovengrondse verbindingen rond het station;
- Bij de noordelijke variant is het meeste ruimte voor een kruising met de spoorlijn Hengelo-Zwolle;
- De middelste optie kruist de spoorlijn niet haaks. De noordelijke variant wel.

Behandelvoorstel

Onderwerp	Bestuurlijke fusie Stichting Openbare Scholengemeenschap Erasmus en Stichting OSG Hengelo		
Zaaknummer	3729266	Portefeuillehouder	Claudio Bruggink
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	De gemeenteraad wordt voorgesteld om: 1. In te stemmen met de voorgenomen bestuurlijke fusie en de voorliggende statuten van Stichting OSG Almelo-Hengelo 2. De leden van de raad van toezicht van de Stichting OSG Almelo-Hengelo te benoemen		
Historie	Stichting Openbare Scholengemeenschap Hengelo (OSG) heeft aangegeven een bestuurlijke fusie aan te willen gaan met de Stichting Openbare Scholengemeenschap het Erasmus (het Erasmus) uit Almelo met ingang van 1 augustus 2024 onder de nieuwe naam Stichting OSG Almelo-Hengelo. Beide stichtingen hebben onderzoek gedaan naar de voor- en nadelen van een bestuurlijke fusie. Dit fusieonderzoek is afgerond en het college van B&W is op 6 november 2023 schriftelijk verzocht om advies af te geven naar aanleiding van de fusie-effectrapportage (conform artikel 3.31 eerste lid van de WVO 2020). Het college heeft hier 6 februari 2024 een positief advies over uitgebracht (zie zaaknummer 3687384). Ook het college van Almelo heeft dit gedaan. De Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraden van de OSG en het Erasmus hebben ook ingestemd met de bestuurlijke fusie. De gemeenteraad wordt nu, conform artikel 3.11 lid 4 van de WVO en de huidige statuten van de OSG, ook gevraagd om in te stemmen met de bestuurlijke fusie, de nieuwe statuten en de leden van de raad van toezicht te benoemen. De cv's van de te benoemen leden van de Raad van toezicht liggen voor de raadsleden bij de griffie ter inzage.		

Raad	24 april 2024	
Doel van de sessie	Besluitvormend	
Behandeladvies	De raad wordt voorgesteld om in te stemmen met de voorgenomen bestuurlijke fusie en de voorliggende statuten van Stichting OSG Almelo-Hengelo. Hierover kan de raad met elkaar en het college in debat. Na stemming over het voorliggende voorstel kan er bij een positief resultaat worden overgegaan tot de benoeming van de leden van de Raad van Toezicht. Dit gaat middels stembrieven.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3729266	scholtens, astrid	MSO-SD	Claudio Bruggink
ONDERWERP			
3729266 - Bestuurlijke fusie Stichting Openbare Scholengemeenschap Erasmus en Stichting OSG Hengelo			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

De gemeenteraad besluit

1. In te stemmen met de voorgenomen bestuurlijke fusie en de voorliggende statuten van Stichting OSG Almelo-Hengelo
2. De leden van de raad van toezicht van de Stichting OSG Almelo-Hengelo te benoemen

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De raad heeft besloten in te stemmen met de voorgenomen bestuurlijke fusie tussen Stichting Openbare Scholengemeenschap Hengelo en Stichting Openbare Scholengemeenschap het Erasmus uit Almelo per 1 augustus 2024. De Stichting gaat per 1 augustus Stichting OSG Almelo-Hengelo heten. De raad heeft ingestemd met de nieuwe statuten en de leden van de raad van toezicht benoemd.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3729266	Scholtens, Astrid	MSO-SD	Claudio Bruggink
ONDERWERP			
3729266 - Bestuurlijke fusie Stichting Openbare Scholengemeenschap Erasmus en Stichting Openbare Scholengemeenschap Hengelo			

BESLUIT

De gemeenteraad besluit:

- 1. In te stemmen met de voorgenomen bestuurlijke fusie en de voorliggende statuten van Stichting OSG Almelo-Hengelo*
- 2. De leden van de raad van toezicht van de Stichting OSG Almelo-Hengelo te benoemen*

INLEIDING

Stichting Openbare Scholengemeenschap Hengelo (OSG) heeft aangegeven een bestuurlijke fusie aan te willen gaan met de Stichting Openbare Scholengemeenschap het Erasmus (het Erasmus) uit Almelo met ingang van 1 augustus 2024 onder de nieuwe naam Stichting OSG Almelo-Hengelo. De beide stichtingen vertegenwoordigen het openbaar voortgezet onderwijs in de gemeenten Almelo en Hengelo. Het betreft hier een bestuurlijke fusie tussen twee openbare stichtingen. De gemeenteraad dient in te stemmen met de bestuurlijke fusie, de nieuwe statuten en de leden van de raad van toezicht te benoemen. Beide stichtingen hebben onderzoek gedaan naar de voor- en nadelen van een bestuurlijke fusie. Dit fusieonderzoek is afgerond en het college van B&W is op 6 november 2023 schriftelijk verzocht om advies af te geven naar aanleiding van de fusie-effectrapportage (conform artikel 3.31 eerste lid van de WVO 2020). Het college heeft hier 6 februari 2024 een positief advies over uitgebracht (zie zaaknummer 3687384). Ook het college van Almelo heeft dit gedaan. De Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraden van de OSG en het Erasmus hebben ingestemd met de bestuurlijke fusie.

ARGUMENTEN

1.1 Een bestuurlijke fusie biedt voordelen voor de kwaliteit van onderwijs, kostenbesparing en risicospreiding

Met een bestuurlijke fusie anticiperen de OSG en het Erasmus op de toekomst en het blijven bieden van kwalitatief goed onderwijs. Beide stichtingen staan er financieel gezien goed voor, maar ervaren een steeds grotere bestuurlijke en administratieve druk op stichtingsniveau en dat in een situatie van krimpende leerlingenaantallen. De motieven voor fusie liggen zodoende hoofdzakelijk op het terrein van de bedrijfsvoering. Dit echter ten dienste van de primaire verantwoordelijkheid van de scholen: het blijven bieden van goed onderwijs. Met de bestuurlijke fusie tussen beide stichtingen beogen de beide stichtingen uiteindelijk een versterking van de kwaliteit van voortgezet onderwijs in de gemeenten Almelo en Hengelo. Als uitgangspunt voor de bestuurlijke fusie geldt dat de scholen blijven bestaan zoals ze nu bestaan, qua relatieve autonomie, identiteit, organisatie, personele bezetting etc.

Door bestuurlijk samen te gaan, kan de bestuurlijke ondersteuning voor de scholen worden samengevoegd, kunnen bestuur en toezicht worden samengevoegd en daardoor zowel efficiënter worden ingericht als opereren met meer bestuurskracht. De financiële risico's kunnen beter worden gespreid en er kan worden bespaard op overhead kosten, er kan aantrekkelijker werkgeverschap georganiseerd worden en er kan meer slagkracht in de ontwikkeling van het onderwijs gerealiseerd worden.

1.2 Conform artikel 3.11 lid 4 van de WVO en de huidige statuten van de OSG dient de gemeenteraad in te stemmen met de nieuwe statuten

Door de gemeenteraad te vragen in te stemmen met de bestuurlijke fusie en de nieuwe statuten volgen we de procedure die daarover is vastgelegd in de wet en de huidige statuten.

1.3 Het extern toezicht door de gemeenteraad is in de nieuwe statuten goed gewaarborgd

Binnen de nieuwe statuten zijn ruim voldoende waarborgen opgenomen om de gemeenteraad van Hengelo in positie te brengen (houden) aangaande het extern toezicht op het openbaar onderwijs in de gemeente. Feitelijk wijzigt de betrokkenheid en toezicht van de gemeenten niet ten opzichte van de huidige situatie.

De nieuwe statuten voorzien hiervoor in het volgende: (zie voor specificering bijlage 3)

- (Her)benoeming, schorsing en ontslag van de leden raad van toezicht (artikel 12 en 13)
- De Jaarstukken; begroting en Jaarverslag (artikel 16)
- Statutenwijziging (artikel 19)

- Ontbinding van de stichting (artikel 20)
- Karakter openbaar onderwijs en taakverwaarlozing en convenant(artikel 21)

2.1 *Bij een stichting voor openbaar onderwijs worden de leden van de raad van toezicht benoemd door de gemeenteraad.*

Binnen het openbaar onderwijs zijn vanuit de wet ook bindende voordrachten van kracht. Aangezien in de toekomst sprake zal zijn van een stichting voor voortgezet onderwijs in Almelo en Hengelo, dienen de (her)benoemingen door beide gemeenteraden plaats te vinden. Bovendien is het van belang dat bij (her)benoemingen rekening wordt gehouden met de eerder genoemde bindende voordrachten vanuit de GMR en de ouders. Voorgesteld wordt de volgende leden per 1 augustus 2024 te benoemen voor de raad van toezicht van de Stichting OSG Almelo-Hengelo:

- mevrouw Simone Dobbelsesteen (eerder benoemd tot lid van de raad van toezicht van OSG Hengelo);
- de heer Krijno van Vugt (eerder benoemd tot lid van de raad van toezicht van OSG Hengelo);
- de heer Hans Raanhuis (eerder benoemd tot lid van de raad van toezicht van OSG Hengelo);
- mevrouw Kirsten ter Brake (eerder benoemd tot lid van de raad van toezicht van Het Erasmus);
- mevrouw Linda Spoolder (eerder benoemd tot lid van de raad van toezicht van Het Erasmus);
- de heer Erik Nijhof (eerder benoemd tot lid van de raad van toezicht van Het Erasmus).

KANTTEKENINGEN

VERVOLG

Bestuurlijk vervolg

Na instemming op de nieuwe statuten door de gemeenteraden en het doorlopen van de procedure rond de fusietoets conform artikel 3.30 WVO kunnen Stichting Openbare Scholengemeenschap Erasmus en Stichting OSG Hengelo een definitief besluit nemen en kan de bestuurlijke fusie geëffectueerd worden. Na 1 augustus wordt in samenspraak tussen de twee gemeenten en het bestuur een nieuw convenant opgesteld.

Communicatie

De OSG informeren over het besluit van de gemeenteraad met bijgaande brief

BIJLAGEN

Bijlage 1: Bijlage 1 Conceptstatuten fusiestichting v9DEF

Bijlage 2: Bijlage 2 FER Het Erasmus – OSG Hengelo DEF

Bijlage 3: Bijlage 3 Artikelen statuten OSG Almelo-Hengelo

Bijlage 4: Bijlage 4 Fusiewetgeving vanuit de WVO

Bijlage 5: Bijlage 5 Voordracht leden RvT fusiestichting 240311

Bijlage 6: Brief OSG

CONCEPTSTATUTEN FUSIESTICHTING OSG ALMELO-HENGELO

Begripsbepalingen

Artikel 1

1. In deze statuten wordt verstaan onder:
 - a. Bestuur: het orgaan dat belast is met het besturen van de Stichting en het Bestuur van de stichting vormt;
 - b. Bestuursreglement: het reglement van het Bestuur;
 - c. Bevoegd Gezag: de Stichting als bedoeld in deze statuten, vertegenwoordigd door het Bestuur;
 - d. Gemeenteraad: de gemeenteraden van de gemeenten Almelo en Hengelo. Waar in deze statuten wordt gesproken over de Gemeenteraden (meervoud) geldt het gestelde voor de beide gemeenteraden gezamenlijk. Waar gesproken wordt over Gemeenteraad (enkelvoud) geldt het gestelde voor de raad van de gemeente die het betreft;
 - e. GMR: gemeenschappelijke medezeggenschapsraad als bedoeld in artikel 4 van de Wet medezeggenschap op scholen;
 - f. Leidinggevend: rectoren en directeurs als bedoeld in artikel 7.2 WVO alsmede anderen aan wie middels het Managementstatuut taken en bevoegdheden van het Bestuur zijn opgedragen;
 - g. Managementstatuut: het managementstatuut als bedoeld in artikel 7.6 WVO;
 - h. Raad van Toezicht: het orgaan dat belast is met het integraal toezicht te houden op het beleid van het Bestuur en op de algemene gang van zaken in de Stichting en de met haar verbonden onderneming of organisatie;
 - i. Reglement Raad van Toezicht: het reglement van de Raad van Toezicht;
 - j. School/Scholen: de door de Stichting in stand gehouden openbare school/scholen voor voortgezet onderwijs als bedoeld in de WVO;
 - k. Schriftelijk (bericht): elk via gangbare communicatiekanalen overgebracht bericht, daaronder begrepen een langs elektronische weg toegezonden leesbaar en reproduceerbaar bericht, gericht aan of afkomstig van het adres dat voor dit doel bekend is gemaakt;
 - l. Stichting: deze stichting, zijnde Stichting OSG Almelo-Hengelo, statutair gevestigd te gemeente Hengelo (Overijssel);
 - m. WVO: de Wet voortgezet onderwijs 2020, dan wel een daarvoor in de plaats komende wettelijke regeling. Verwijzingen naar artikelnummers betreffen de huidige artikelen en omvatten mede een daarvoor in de plaats komend (ander) artikel.
2. Tenzij anders blijkt of kennelijk anders is bedoeld, sluit een verwijzing naar een begrip of woord in het enkelvoud een verwijzing naar de meervoudsvorm van dit begrip of woord in en omgekeerd.
3. Tenzij anders blijkt of kennelijk anders is bedoeld, sluit een verwijzing naar het mannelijke geslacht een verwijzing naar het vrouwelijke geslacht in en omgekeerd.

Naam en zetel

Artikel 2

1. De Stichting draagt de naam: Stichting Openbare Scholengemeenschappen Almelo-Hengelo (ook aan te duiden als Stichting OSG Almelo-Hengelo).
2. De Stichting is gevestigd in de gemeente Hengelo (Overijssel).

Doel

Artikel 3

1. De Stichting heeft tot doel het geven van openbaar onderwijs overeenkomstig artikel 3.10 tot en met 3:15 WVO, waarbij er naar wordt gestreefd om een breed onderwijsaanbod te bieden. Om haar doel te bereiken houdt de Stichting Scholen in stand en kan zij gebruik maken van alle middelen die daaraan dienstbaar zijn.

2. De Stichting beoogt niet het maken van winst.

Karakter openbaar onderwijs

Artikel 4

1. Het openbaar (voortgezet) onderwijs draagt overeenkomstig artikel 2.3 WVO bij aan de ontwikkeling van de leerlingen met aandacht voor de godsdienstige, levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden zoals die leven in de Nederlandse samenleving en met onderkenning van de betekenis van de verscheidenheid van die waarden. Openbaar voortgezet onderwijs wordt zo gegeven dat ieders godsdienst of levensovertuiging wordt geëerbiedigd.
2. De Stichting oefent alle taken en bevoegdheden van het Bevoegd Gezag als bedoeld in de onderwijswetgeving uit, tenzij de wet anders bepaalt.

Middelen en beheer

Artikel 5

1. De Stichting hanteert alle wettige middelen die kunnen bijdragen aan de verwezenlijking van de doelstelling, de verwerving van de daartoe benodigde middelen bij overheden, bedrijven, fondsen, financiële instellingen en particulieren inbegrepen.
2. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 5.39 lid 1 WVO besteedt de Stichting de aan haar door het Rijk krachtens de onderwijswetgeving verstrekte bekostiging en door het Rijk betaalde bedragen aan het geven van onderwijs. De bekostiging en de bedragen bedoeld in artikel 5.39 WVO worden niet aangewend voor contractactiviteiten of andere activiteiten die niet passen bij het geven van onderwijs. Voor zover sprake is van een verkrijging van andere middelen dan hiervoor in dit lid bedoeld, worden die middelen aangewend overeenkomstig het doel waarvoor ze zijn verkregen en met inachtneming van de doelstelling van de Stichting.
3. De Stichting draagt overeenkomstig de onderwijswetgeving zorg voor een rechtmatige verwerving en een doelmatige en rechtmatige bestemming en aanwending van de middelen, alsmede een rechtmatig financieel beheer. De Stichting neemt daarbij de voor de sector geldende en al dan niet in wet- en regelgeving uitgewerkte normen voor financieel beheer en verslaglegging in acht en onthoudt zich in dat kader van:
 - a. het beleggen in financiële producten met een hoog risicoprofiel (waaronder begrepen derivaten); en,
 - b. het aangaan van overeenkomsten tot verkrijging, vervreemding en bezwaring van registergoederen voor zover dat niet past binnen de voor het onderwijs geldende regels voor de voorziening in de huisvesting van het onderwijs.

Organisatie van de Stichting

Artikel 6

1. De Stichting kent als civielrechtelijke organen:
 - a. het Bestuur dat belast is met het besturen van de Stichting; en,
 - b. de Raad van Toezicht die belast is met de functie intern toezicht als bedoeld in artikel 3.1 WVO en als intern toezichthouder toezicht houdt op het functioneren van het Bestuur en op de algemene gang van zaken binnen de Stichting.
2. Bij de invulling van de scheiding van de in lid 1 beschreven functies, richt het Bestuur zich bij de uitvoering van zijn taken en bevoegdheden op draagvlak binnen de organisatie en neemt de Raad van Toezicht de taken en bevoegdheden en de daaruit voortvloeiende verantwoordelijkheden van het Bestuur in acht.

Bestuur; samenstelling en benoeming

Artikel 7

1. De Stichting wordt bestuurd door het Bestuur bestaande uit minimaal één bestuurder. De Raad van Toezicht stelt het aantal bestuurders vast.

2. De bestuurders worden benoemd door de Raad van Toezicht. Bestuurders worden benoemd voor onbepaalde tijd of voor een door de Raad van Toezicht te bepalen periode. In geval van benoeming voor bepaalde tijd kunnen zij onmiddellijk worden herbenoemd.
3. Bij de samenstelling van het Bestuur wordt, onverminderd het in de volgende leden bepaalde, gelet op de diverse aspecten die de aandacht van het Bestuur vragen.
De aandachtspunten met betrekking tot de van een bestuurder gevraagde deskundigheid en achtergrond worden vastgelegd in een profielschets. De profielschets is openbaar.
De Raad van Toezicht stelt een werving- en selectieprocedure vast, waarvan in ieder geval de in dit lid bedoelde profielschets deel uitmaakt. In geval van een meerhoofdig bestuur wordt de zittende bestuurder (of bestuurders) hierover gehoord. De werving- en selectieprocedure is onderdeel (of bijlage) van het reglement Raad van Toezicht.
4. Indien het Bestuur uit meerdere bestuurders bestaat benoemt de Raad van Toezicht één van de bestuurders als voorzitter van het bestuur.
Het Bestuur kan nadat de Raad van Toezicht een voorstel van het Bestuur daartoe heeft goedgekeurd, onderling vaststellen welke bestuurder met welke taak meer in het bijzonder zal zijn belast. Een zodanige taakverdeling laat de gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle bestuurders voor het gehele Bestuur onverlet.
5. De vaststelling van de bezoldiging en overige arbeidsvoorwaarden van de bestuurders geschiedt door de Raad van Toezicht. Bij de vaststelling van de bezoldiging en overige arbeidsvoorwaarden wordt aangesloten bij de voor bestuurders in de onderwijssector geldende (centrale) arbeidsvoorwaarden en de wet- en regelgeving omtrent de beloning van topfunctionarissen in de (semi-)publieke sector. Jaarlijks wordt door de Raad van Toezicht in de jaarrekening verantwoord welke bedragen op grond van het bepaalde in de vorige volzinnen zijn toegekend aan de bestuurders.
6. De bestuurders worden periodiek beoordeeld door de Raad van Toezicht. De wijze waarop deze beoordeling plaatsvindt, wordt uitgewerkt in het Bestuursreglement.
7. Bestuurder kan niet zijn een persoon die:
 - a. tegelijkertijd een bestuurs- of toezichtfunctie vervult bij een andere maatschappelijke organisatie in de regio waarin de Stichting actief is waarmee onverenigbare belangen kunnen bestaan;
 - b. lid is van de Raad van Toezicht van de Stichting of dit lidmaatschap heeft bekleed in de vier jaren voor diens benoeming;
 - c. mogelijkwerwijs strijdige functies en/of hoedanigheden in zich verenigt in verband met zijn persoonlijke positie of activiteiten op andere terreinen, zulks ter beoordeling door de Raad van Toezicht.

Deze onverenigbaarheden gelden zowel bij de benoeming als tijdens het bestuurslidmaatschap. Bestuurders vervullen geen nevenfuncties die conflicterend zijn met het doel van de Stichting. Voor het aanvaarden van een betaalde of onbetaalde nevenfunctie door de bestuurders is voorafgaand aan het aanvaarden van een dergelijke nevenfunctie goedkeuring vereist van de Raad van Toezicht. In het jaarverslag worden alle nevenfuncties van de bestuurders vermeld.

Bestuur; schorsing en ontslag; defungeren, belet en ontstentenis

Artikel 8

1. De Raad van Toezicht schorst en ontslaat de bestuurders.
2. De Raad van Toezicht is te allen tijde bevoegd een bestuurder te schorsen.
Indien een bestuurder is geschorst, dient de Raad van Toezicht binnen drie maanden na ingang van de schorsing te besluiten tot ontslag dan wel tot opheffing of verlenging van de schorsing. Bij gebreke van een besluit als bedoeld in de vorige zin, vervalt de schorsing.
Een besluit tot verlenging van de schorsing kan slechts eenmaal worden genomen en de schorsing kan daarbij ten hoogste worden verlengd voor drie maanden, ingaande op de dag waarop de Raad van Toezicht het besluit tot verlenging heeft genomen.

3. De bestuurder die is geschorst, wordt in persoon in de gelegenheid gesteld zich in de vergadering van de Raad van Toezicht te verantwoorden en zich daarbij door een adviseur te laten bijstaan.
4. De Raad van Toezicht is te allen tijde bevoegd een bestuurder te ontslaan.
Een besluit tot ontslag wordt niet genomen dan nadat de bestuurder over wiens ontslag wordt besloten vooraf de gelegenheid is geboden om te worden gehoord.
5. Een bestuurder defungeert voorts:
 - a. door het verlies van het gehele vrije beheer of de gehele vrije beschikking over zijn vermogen;
 - b. door zijn vrijwillig aftreden (bedanken);
 - c. door het verstrijken van de termijn waarvoor hij is benoemd, behoudens zijn eventuele herbenoeming;
 - d. door zijn ontslag door de rechtbank;
 - e. door zijn overlijden.
6. In geval van (een) vacature(s) in het Bestuur wordt door de Raad van Toezicht zo spoedig mogelijk voorzien in de vervulling daarvan. In geval van (een) vacature(s) behoud(t)/en - indien van toepassing- de/het overblijvende bestuurder(s) zijn bevoegdheden.
7. Bij belet of ontstentenis van een of meer bestuurders zijn de overige bestuurders, of is de enige overgebleven bestuurder, tijdelijk met het bestuur belast.
8. Bij belet of ontstentenis van alle bestuurders is een door de Raad van Toezicht daartoe voor onbepaalde tijd aan te wijzen persoon tijdelijk met het bestuur belast.
Onder belet wordt in elk geval verstaan schorsing en het geval waarin om welke reden ook gedurende een aaneengesloten periode van minimaal tweeënzeventig uur door de Stichting, de Raad van Toezicht of een medebestuurder geen contact met een bestuurder kan worden verkregen, met dien verstande dat de Raad van Toezicht kan besluiten dat een andere periode van toepassing is alsmede indien de bestuurder door ziekte, ongeval of welke oorzaak ook duurzaam in een lichamelijke en/of geestelijke toestand bevindt waardoor hij zich op grond van onvoldoende bewustzijn of onvermogen niet kan uiten.

Bestuur; taken en bevoegdheden

Artikel 9

1. Het Bestuur is belast met het besturen van de Stichting, onder toezicht van de Raad van Toezicht. Aan het Bestuur komen in de Stichting alle taken en bevoegdheden toe die niet door de wet of de statuten aan andere organen zijn opgedragen, daaronder ook begrepen alle taken en bevoegdheden die krachtens de WVO tot het Bevoegd Gezag behoren.
2. Bij de vervulling van zijn taak richt het Bestuur zich naar het belang van de Stichting, het belang van de Scholen die door de Stichting in stand worden gehouden en het belang van de samenleving.
3. Het Bestuur legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht en verschaft de Raad van Toezicht tijdig de gegevens die noodzakelijk zijn voor de goede uitoefening van de taak van de Raad van Toezicht. Het Bestuur brengt aan de Raad van Toezicht periodiek verslag uit. In het Bestuursreglement wordt de wijze waarop dit dient te geschieden vastgelegd. Het Bestuur is gehouden terstond door de Raad van Toezicht gevraagde inlichtingen en gegevens te verstrekken.
4. Het Bestuur is slechts met voorafgaande goedkeuring van de Raad van Toezicht bevoegd te besluiten tot het aangaan van overeenkomsten tot verkrijging, vervreemding en bezwaring van registergoederen, en tot het aangaan van overeenkomsten waarbij de Stichting zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidstelling voor een schuld van een ander verbindt (de rechtshandelingen als bedoeld in artikel 2:291 lid 2 Burgerlijk Wetboek). Bij de besluitvorming casu quo de goedkeuring bedoeld in de eerste volzin van dit lid, neemt het Bestuur respectievelijk de Raad van Toezicht de in de onderwijswetgeving terzake opgenomen bepalingen in acht.

Het ontbreken van de in dit lid bedoelde goedkeuring tast te vertegenwoordigingsbevoegdheid van het Bestuur aan en op het ontbreken van de bedoelde goedkeuring kan door de Stichting tegen derden wel een beroep worden gedaan.

5. Voorafgaande goedkeuring van de Raad van Toezicht is voorts vereist voor bestuursbesluiten tot:
- de vaststelling van (meerjaren-)beleidsplan en (meerjaren-)begroting;
 - de vaststelling van de in de WVO bedoelde klachtenregeling;
 - de vaststelling van het Bestuursreglement;
 - het aangaan van (financiële) verplichtingen en het doen van bestedingen en investeringen die niet zijn voorzien in de goedgekeurde begroting en een bedrag van honderdduizend euro (€ 100.000,00) te boven gaan;
 - de vaststelling van de jaarrekening en het jaarverslag, met dien verstande dat deze goedkeuring niet wordt verleend voordat de Raad van Toezicht kennis heeft genomen van de bevindingen van de accountant;
 - het aangaan, wijzigen en verbreken van samenwerking met een andere rechtspersoon of organisatie indien die samenwerking van ingrijpende betekenis is voor de Stichting en/of de met haar in een groep verbonden rechtspersonen;
 - het verkrijgen, wijzigen of beëindigen van een deelneming of zeggenschap in een andere rechtspersoon en het oprichten van een andere rechtspersoon, alsmede de vaststelling en wijziging van diens statuten voor zover het Bestuur daartoe is bevoegd;
 - het beëindigen van de dienstbetrekking van een aanmerkelijk aantal werknemers tegelijkertijd of binnen een kort tijdsbestek, dan wel een ingrijpende wijziging in de arbeidsomstandigheden of voorwaarden;
 - het wijzigen van de statuten en het ontbinden van de Stichting, waaronder begrepen de bestemming van het batig saldo;
 - een (juridische) fusie of (juridische) splitsing zoals onder meer bedoeld in Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en in de WVO;
 - het teweegbrengen van een belangrijke wijziging in de organisatie;
 - het aanvragen van faillissement en surseance van betaling;
 - onderwerpen waarover een (potentieel) tegenstrijdig belang dan wel een verstrengeling van belangen bestaat;
 - bestuursoverdracht of samenvoeging van een School;
 - sluiting van een afdeling, nevenvestiging of locatie van een School;
 - (het doen van een voorstel aan de Gemeenteraad tot) opheffing van een School, niet zijnde enkel een afdeling, nevenvestiging of locatie.

Het ontbreken van de in dit lid bedoelde goedkeuring tast de vertegenwoordigingsbevoegdheid van het Bestuur aan en op het ontbreken van de bedoelde goedkeuring kan door de Stichting tegen derden een beroep worden gedaan.

6. De Raad van Toezicht kan besluiten dat indien het belang van een rechtshandeling als bedoeld in dit artikel beneden een door de Raad van Toezicht vast te stellen grens blijft, goedkeuring door de Raad van Toezicht niet is vereist.
7. De Raad van Toezicht is bevoegd ook andere besluiten dan in lid 5 van dit artikel genoemd aan zijn goedkeuring te onderwerpen. Wanneer de Raad van Toezicht van deze regeling gebruik maakt dient hij dit nader te motiveren en Schriftelijk aan het Bestuur mee te delen welke besluiten nog meer aan zijn goedkeuring zijn/worden onderworpen. Dit document zal als bijlage aan het reglement van het Bestuur worden gehecht.

Bestuur; vergadering en besluitvorming

Artikel 10

- Vergaderingen van het Bestuur zijn in beginsel openbaar. Het Bestuur legt zijn besluiten schriftelijk vast.
- Tot beslotenheid van vergadering en besluitvorming kan door het Bestuur uitsluitend worden besloten, indien het belang van de openbaarheid niet opweegt tegen:

- a. het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
- b. de economische of financiële belangen van de Stichting;
- c. het belang van voorkoming van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheden betrokken natuurlijke personen dan wel derden.

Van een besloten vergadering en besluit wordt een afzonderlijk verslag opgemaakt dat niet openbaar wordt gemaakt, tenzij het Bestuur anders beslist.

- 3. Indien en voor zover het Bestuur uit meerdere bestuurders bestaat gelden voorts de hierna volgende bepalingen.
- 4. In de vergaderingen van het Bestuur heeft iedere bestuurder één stem. Alle besluiten worden door het Bestuur genomen met een volstrekte meerderheid van de geldig uitgebrachte stemmen.
- 5. Indien de stemmen staken ten aanzien van een voorstel, wordt het voorstel op de agenda geplaatst van een volgende vergadering. Indien de stemmen dan opnieuw staken, wordt het voorstel geacht te zijn afgewezen. De Raad van Toezicht wordt over een dergelijke situatie geïnformeerd.
- 6. Het Bestuur kan ook op andere wijze dan in een vergadering besluiten nemen, mits dit Schriftelijk en unaniem geschiedt en alle bestuurders in de gelegenheid worden gesteld hun stem uit te brengen en geen van de bestuurders zich tegen deze wijze van besluitvorming verzet. Van elk buiten vergadering genomen besluit wordt mededeling gedaan in de eerstvolgende vergadering, welke mededeling in de notulen van die vergadering wordt vermeld.
- 7. Elke bestuurder, alsmede de voorzitter van de Raad van Toezicht, is gelijkelijk bevoegd een vergadering van het Bestuur bijeen te roepen.
- 8. Een bestuurder neemt niet deel aan de beraadslagingen en de besluitvorming als hij daarbij een direct of indirect persoonlijk belang heeft dat tegenstrijdig is met het belang van de Stichting en de met haar verbonden organisatie en onderneming.
Als hierdoor geen bestuursbesluit kan worden genomen, dan wordt het besluit genomen door de Raad van Toezicht.
- 9. De overige regeling van de werkwijze en besluitvorming van het Bestuur, alsmede de eventuele verdeling van taken, geschiedt bij het Bestuursreglement dat met inachtneming van deze statuten wordt vastgesteld door het Bestuur.

Bestuur; vertegenwoordiging

Artikel 11

- 1. De Stichting wordt vertegenwoordigd door het Bestuur. Daarnaast wordt de Stichting vertegenwoordigd door iedere bestuurder afzonderlijk.
- 2. Krachtens besluit van het bestuur kan aan een of meer rectoren, directeuren en/of andere personen een volmacht worden verleend om de Stichting te vertegenwoordigen. Een doorlopende volmacht aan rectoren, directeuren en andere Leidinggevendenden wordt vastgelegd in het Managementstatuut.
De gevolmachtigde vertegenwoordigt de Stichting met inachtneming van de grenzen van zijn volmacht.

Raad van toezicht; samenstelling en benoeming

Artikel 12

- 1. De Raad van Toezicht bestaat uit een door de Raad van Toezicht te bepalen aantal leden van ten minste drie en ten hoogste zeven natuurlijke personen.
- 2. De leden van de Raad van Toezicht worden benoemd (en herbenoemd) door de Gemeenteraden, met inachtneming van de voordrachtsrechten als hierna bepaald.
- 3. De GMR wordt in de gelegenheid gesteld een bindende voordracht te doen voor één zetel in de Raad van Toezicht.
- 4. Tevens worden de ouders van leerlingen die zijn ingeschreven op de Scholen afzonderlijk in de gelegenheid gesteld een bindende voordracht te doen voor één zetel in de Raad van Toezicht.

Indien de Raad van Toezicht uit vijf, zes of zeven personen bestaat, wordt de oudergeleding van de GMR in de gelegenheid gesteld een extra bindende voordracht te doen voor een tweede zetel in de Raad van Toezicht.

5. Voor de zetels in de Raad van Toezicht waarvoor de GMR en de ouders van leerlingen die zijn ingeschreven op de Scholen geen voordrachtsrecht hebben, heeft de Raad van Toezicht een voordrachtsrecht.
Voor de zetels in de Raad van Toezicht ten aanzien waarvan de GMR en de oudergeleding van de GMR een hen toekomend voordrachtsrecht niet hebben uitgeoefend binnen drie maanden na daartoe door de Raad van Toezicht te zijn uitgenodigd, heeft de Raad van Toezicht eveneens een voordrachtsrecht, doch slechts voor één zittingsperiode. De overeenkomstig de vorige zin benoemde persoon geldt als te zijn benoemd krachtens een voordracht.
6. De voordrachten als hiervoor in dit artikel bepaald en de benoemingen geschieden allen met inachtneming van een door de Raad van Toezicht opgestelde wervings- en selectieprocedure, tevens omvattende een profielschets waarin de competenties van de Raad van Toezicht en de afzonderlijke leden van de Raad van Toezicht worden beschreven. De profielschets is openbaar. De wervings- en selectieprocedure gaat in elk geval specifiek in op de functie van de voorzitter van de Raad van Toezicht. De werving- en selectieprocedure kan inhouden dat een wervings- en selectiecommissie wordt ingesteld en dat deze commissie bestaat uit leden van de Raad van Toezicht, leden van de GMR en/of derden.
De wervings- en selectieprocedure wordt vastgesteld door de Raad van Toezicht gehoord het Bestuur, na advies van de GMR. De wervings- en selectieprocedure is onderdeel (of bijlage) van het Reglement Raad van Toezicht.
7. Het lidmaatschap van de Raad van Toezicht kan niet worden bekleed door:
 - a. echtgenoten/levenspartners, ouders, kinderen, broers en zussen van zittende leden of van bestuurders;
 - b. personeelsleden van de Stichting dan wel hun echtgenoten/levenspartners, ouders/verzorgers en kinderen;
 - c. leden van medezeggenschapsorganen van de Stichting;
 - d. personen die lid zijn van het College van Burgemeester en Wethouders en/of de gemeenteraad van een gemeente waar een School van de Stichting is gevestigd;
 - e. personen die de functie van bestuurder bekleden bij een andere organisatie voor voortgezet onderwijs of lid zijn van de raad van toezicht (of vergelijkbaar toezichthoudend orgaan) van een andere instelling die binnen het verzorgingsgebied van de Stichting dezelfde werkzaamheden verricht;
 - f. personen die een zodanig andere functie bekleden dat het lidmaatschap kan leiden tot onverenigbaarheid dan wel strijdigheid van deze functie met het belang van de Stichting dan wel tot ongewenste vermenging van belangen, bijvoorbeeld zoals aangegeven in de toepasselijke governance-code.Deze onverenigbaarheden gelden zowel bij de benoeming als tijdens het lidmaatschap van de Raad van Toezicht.
8. De samenstelling van de Raad van Toezicht is dusdanig dat de leden ten opzichte van elkaar, de bestuurders en welk deelbelang ook onafhankelijk en kritisch kunnen opereren. De leden van de Raad van Toezicht vervullen hun taak zonder mandaat en onafhankelijk van bij de Stichting en de Scholen betrokken deelbelangen.
9. De leden van de Raad van Toezicht worden benoemd voor een periode van maximaal vier jaar met inachtneming van het hierna in dit lid bepaalde. Aftreden geschiedt na het eindigen van de periode waarvoor men benoemd is, op de datum van de eerstvolgende vergadering van de Gemeenteraden na afloop van de benoemingstermijn en met in achtneming van een door de Raad van Toezicht op te stellen rooster van aftreden. Een in een tussentijdse vacature benoemd lid van de Raad van Toezicht neemt op het rooster de plaats in van degene in wiens vacature hij werd benoemd.
Een volgens rooster aftredend lid van de Raad van Toezicht is onmiddellijk (daaronder begrepen op de datum van de eerstvolgende vergadering van de Gemeenteraden na afloop

van de benoemingstermijn) herbenoembaar voor een periode van maximaal vier jaar, rekening houdende met de omstandigheid dat niemand langer dan acht jaar aaneengesloten lid van de Raad van Toezicht kan zijn. Dit brengt mee dat een lid van de Raad van Toezicht ook één keer kan worden herbenoemd.

De periode dat een lid van de Raad van Toezicht reeds deel uitmaakte van de raad van toezicht van een rechtsvoorganger van de Stichting telt voor diens benoemingsduur en eventuele herbenoeming mee.

10. De eventuele vergoedingen aan de leden van de Raad van Toezicht worden door de Raad van Toezicht vastgesteld en vastgelegd in het Reglement Raad van Toezicht. Bij de vaststelling van de (onkosten)vergoedingen wordt aangesloten bij de voor intern toezichthouders in de onderwijssector geldende normen en de wet- en regelgeving omtrent de beloning van topfunctionarissen in de (semi-)publieke sector. Jaarlijks wordt door de Raad van Toezicht in de jaarrekening verantwoord welke bedragen op grond van het bepaalde in de vorige volzinnen zijn toegekend aan de leden van de Raad van Toezicht.
11. Eenmaal per jaar evalueert de Raad van Toezicht voorts zijn functioneren als zodanig.
12. Ten minste één keer per jaar vergadert de Raad van Toezicht in afwezigheid van het Bestuur. In deze vergadering komen aan de orde:
 - a. het onderlinge functioneren van de Raad van Toezicht; en
 - b. het functioneren van het Bestuur.De voorzitter van de Raad van Toezicht doet tezamen met een ander lid van de Raad van Toezicht verslag van de uitkomst aan het Bestuur.
13. Leden van de Raad van Toezicht vervullen geen nevenfuncties die conflicterend zijn met het doel van de Stichting. In het jaarverslag worden alle nevenfuncties van de leden van de Raad van Toezicht vermeld.

Raad van toezicht; schorsing en ontslag, defungeren, belet en ontstentenis

Artikel 13

1. Een lid van de Raad van Toezicht kan worden geschorst en ontslagen door de Gemeenteraden, al dan niet op verzoek van de Raad van Toezicht. Het betrokken lid van de Raad van Toezicht wordt in de gelegenheid gesteld zich te verantwoorden en kan zich daarbij doen bijstaan door een advocaat. Het besluit tot (voorstel tot) ontslag wordt niet eerder genomen dan nadat het betrokken lid van de Raad van Toezicht in de gelegenheid is gesteld te worden gehoord.
2. Een lid van de Raad van Toezicht kan onder meer worden geschorst en ontslagen wegens:
 - a. verwaarlozing van zijn taak of onvoldoende functioneren;
 - b. onverenigbaarheid van functies of belangen;
 - c. wijziging van de omstandigheden of andere redenen op grond waarvan zijn handhaving als lid van de Raad van Toezicht redelijkerwijs niet in het belang is van de Stichting.
3. Een lid van de Raad van Toezicht kan voorts worden geschorst door de Raad van Toezicht, voor een periode van ten hoogste drie maanden. Het betrokken lid wordt alsdan in de gelegenheid gesteld zich te verantwoorden in de vergadering van de Raad van Toezicht. Daarbij kan hij zich doen bijstaan door een adviseur. Indien een lid van de Raad van Toezicht wordt geschorst door de Raad van Toezicht, deelt de voorzitter van de Raad van Toezicht dit per omgaande Schriftelijk aan de Gemeenteraden mee.
4. Voor het einde van de schorsingsperiode als genoemd in het vorige lid, neemt de Raad van Toezicht een besluit tot verlenging dan wel opheffing van de schorsing. Een schorsing kan eenmaal worden verlengd, voor ten hoogste een periode van drie maanden. De verlenging van de schorsing gaat in op de datum waarop het besluit tot verlenging van de schorsing wordt genomen.

De schorsing van een lid van de Raad van Toezicht vervalt, indien de Raad van Toezicht niet binnen drie maanden na de datum van ingang van de schorsing besluit tot opheffing of verlenging van de schorsing.
5. Een lid van de Raad van Toezicht defungeert voorts:

- a. door het verlies van het gehele vrije beheer of de gehele vrije beschikking over zijn vermogen;
- b. door zijn vrijwillig aftreden (bedanken);
- c. door het verstrijken van de termijn waarvoor hij is benoemd, behoudens zijn eventuele herbenoeming;
- d. door het niet langer voldoen aan de in de profielschets en/of deze statuten opgenomen kwaliteitseisen;
- e. door zijn ontslag door de rechtbank;
- f. door zijn ontslag hem verleend door de Gemeenteraden;
- g. door zijn overlijden.

De wijze waarop wordt vastgesteld of een lid van de Raad van Toezicht niet langer voldoet aan de in de profielschets opgenomen kwaliteitseisen wordt uitgewerkt in het Reglement Raad van Toezicht.

- 6. In vacatures wordt zo spoedig mogelijk voorzien. In geval van vacatures behoudt de Raad van Toezicht zijn bevoegdheden.
- 7. Bij belet of ontstentenis van een of meer leden van de Raad van Toezicht zijn de overige leden van de Raad van Toezicht, of is het enige overgebleven lid van de Raad van Toezicht, tijdelijk met het toezicht op het Bestuur belast. Een niet voltallige raad van toezicht blijft volledig bevoegd.
- 8. Bij belet of ontstentenis van alle leden van de Raad van Toezicht is een door de Raad van Toezicht daartoe voor onbepaalde tijd aan te wijzen persoon tijdelijk met het toezicht op het Bestuur belast.

Onder belet wordt in elk geval verstaan schorsing en het geval waarin om welke reden ook gedurende een aaneengesloten periode van minimaal tweeënzeventig uur door de Stichting, het Bestuur of een ander lid van de Raad van Toezicht geen contact met een lid van de Raad van Toezicht kan worden verkregen, alsmede indien de bestuurder door ziekte, ongeval of welke oorzaak ook duurzaam in een lichamelijke en/of geestelijke toestand bevindt waardoor hij zich op grond van onvoldoende bewustzijn of onvermogen niet kan uiten, met dien verstande dat de Raad van Toezicht kan besluiten dat een andere periode van toepassing is. Bij gebreke hiervan kunnen door de rechtbank bevoegd in de statutaire vestigingsplaats van de Stichting, op verzoek van hetzij een afgetreden lid van de Raad van Toezicht, hetzij de raad van bestuur, hetzij de GMR met inachtneming van het in deze statuten bepaalde, een of meerdere leden van de Raad van Toezicht worden benoemd die vervolgens onverwijld maatregelen ter aanvulling van de nieuwe Raad van Toezicht zullen nemen.

Raad van toezicht; taken en bevoegdheden

Artikel 14

- 1. De Raad van Toezicht heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het Bestuur en op de algemene gang van zaken binnen de Stichting en de onder de Stichting ressorterende Scholen. De Raad van Toezicht kan het Bestuur gevraagd en ongevraagd adviseren. Bij de vervulling van zijn taak richt de Raad van Toezicht zich naar het belang van de Stichting, het belang van de Scholen die door de Stichting in stand worden gehouden en het belang van de samenleving.
- 2. De taken en bevoegdheden van de Raad van Toezicht zijn zodanig dat de Raad van Toezicht een deugdelijk en onafhankelijk intern toezicht kan uitoefenen.
Onverminderd het overigens in de wet en bij of krachtens deze statuten bepaalde, is de Raad van Toezicht belast met:
 - a. het goedkeuren van de begroting en het jaarverslag en het meerjarenbeleidsplan van de Stichting, alsmede het goedkeuren van de besluiten van het Bestuur als genoemd in artikel 9 lid 4, 5 en 7, artikel 20 lid 1 en artikel 21 lid 1;
 - b. het toezien op de verwezenlijking van de grondslag en de doelstelling van de Stichting, het bereiken van de doelen en gewenste resultaten en het belang van de samenleving;

- c. het houden van toezicht op het functioneren van het Bestuur en het toezien op de naleving door het Bestuur van de wettelijke verplichtingen, de code voor goed bestuur als bedoeld in artikel (3.2 juncto) 5.46 WVO en eventuele afwijkingen van die code;
 - d. het toezien op de rechtmatige verwerving en de doelmatige, efficiënte en rechtmatige bestemming en aanwending van financiële middelen.
3. De Raad van Toezicht legt in het jaarverslag van de Stichting verantwoording af over de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden als hiervoor genoemd.
 4. De Raad van Toezicht is bevoegd inzage te nemen en te doen nemen van alle boeken, bescheiden, overige gegevensdragers en correspondentie van de Stichting; de Raad van Toezicht heeft te allen tijde toegang tot alle bij de Stichting in gebruik zijnde ruimten en terreinen.
 5. In het Reglement Raad van Toezicht wordt nader de verantwoordelijkheidsverdeling tussen het Bestuur en de Raad van Toezicht opgenomen. In dit reglement wordt ook vastgelegd hoe met interne conflicten tussen beide organen wordt omgegaan.

Raad van toezicht; besluitvorming en werkwijze

Artikel 15

1. De Raad van Toezicht vergadert ten minste vier (4) maal per jaar en voorts zo dikwijls de voorzitter of twee of meer leden van de Raad van Toezicht dit wenselijk acht(en). Specifieke regels betreffende de op- en bijeenroeping, de wijze van vergadering en besluitvorming zijn opgenomen in het Reglement Raad van Toezicht.
2. In de vergaderingen van de Raad van Toezicht heeft ieder lid één stem. Tenzij anders blijkt in deze statuten, worden besluiten genomen met volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen. Een blanco uitgebrachte stem geldt als een niet uitgebrachte stem.
3. Geldige besluiten kunnen slechts worden genomen, indien alle leden van de Raad van Toezicht met inachtneming van het hiervoor bepaalde zijn opgeroepen en meer dan de helft van alle leden van de Raad van Toezicht ter vergadering aanwezig of vertegenwoordigd is. Is in de vergadering van de Raad van Toezicht niet meer dan de helft van de leden aanwezig of vertegenwoordigd, dan zal een nieuwe vergadering worden bijeengeroepen, te houden niet eerder dan twee weken en niet later dan vier weken na de bedoelde vergadering, waarin het besluit kan worden genomen ongeacht het aantal aanwezigen of vertegenwoordigden. Indien de voorschriften omtrent de oproeping niet in acht zijn genomen, kunnen niettemin geldige besluiten worden genomen met algemene stemmen in een vergadering, waarin alle leden van de Raad van Toezicht aanwezig of vertegenwoordigd zijn.
4. Een lid van de Raad van Toezicht kan zich door een ander lid van de Raad van Toezicht ter vergadering Schriftelijk doen vertegenwoordigen. Eén lid van de Raad van Toezicht kan slechts één medelid ter vergadering vertegenwoordigen.
5. De voorzitter leidt de vergaderingen van de Raad van Toezicht; bij zijn afwezigheid voorziet de vergadering zelf in de leiding. De voorzitter wijst een notulist aan.
6. De vergaderingen van de Raad van Toezicht zijn niet openbaar, tenzij de Raad van Toezicht incidenteel anders besluit.
7. Besluiten van de Raad van Toezicht kunnen ook buiten vergadering tot stand komen, mits dit Schriftelijk geschiedt en alle leden van de Raad van Toezicht zich voor het desbetreffende voorstel uitspreken. Zodanige besluiten worden aan de notulen toegevoegd.
8. De Raad van Toezicht kan met inachtneming van deze statuten in het Reglement Raad van Toezicht de verdeling van zijn taak over de verschillende leden, zijn werkwijze, ondersteuning en informatievoorziening en de verdere besluitvorming van de Raad van Toezicht nader uitwerken.
9. Een lid van de Raad van Toezicht neemt niet deel aan de beraadslagingen en de besluitvorming als hij daarbij een direct of indirect persoonlijk belang heeft dat tegenstrijdig is met het belang van de Stichting en de met haar verbonden organisatie en onderneming. Wanneer de Raad van Toezicht hierdoor geen besluit kan nemen, is het betreffende lid van de Raad van Toezicht toch bevoegd om deel te nemen aan de beraadslagingen en de

besluitvorming en is de Raad van Toezicht bevoegd om het besluit op deze wijze te nemen. De Raad van Toezicht legt dan Schriftelijk vast welke overwegingen aan het besluit ten grondslag liggen.

10. Het Bestuur voorziet in (secretariële) ondersteuning van de Raad van Toezicht.
Indien het werkzaamheden betreft waarbij persoonlijke of gevoelige gegevens ter sprake of naar voren zullen komen, kan de Raad van Toezicht zich doen bijstaan door een derde/niet bij de Stichting betrokken persoon.
11. De Raad van Toezicht stelt een scholingsplan op en kan voor rekening van de Stichting in de uitoefening van zijn taak doen bijstaan door één of meer deskundigen. In het Reglement Raad van Toezicht werkt de Raad van Toezicht de in het kader van dit lid te hanteren inhoudelijke en financiële kaders verder uit.

Boekjaar, jaarstukken

Artikel 16

1. Het boekjaar van de Stichting valt samen met het kalenderjaar.
2. Het Bestuur is verplicht van de vermogenstoestand van de Stichting zodanige aantekeningen te houden, dat daaruit te allen tijde haar rechten en verplichtingen kunnen worden gekend.
3. Het Bestuur stelt jaarlijks een beleidsplan en bijbehorende begroting op voor het komende boekjaar en legt deze voor het einde van het boekjaar ter goedkeuring voor aan de Raad van Toezicht. Na goedkeuring van de Raad van Toezicht stelt het Bestuur het beleidsplan en de begroting vast, doch uiterlijk voor één januari.
In overeenstemming met de doelstelling en met het oog op de continuïteit van de activiteiten stelt het Bestuur voorts een meerjarenbeleidsplan op voor een periode van ten minste vier jaar, alsmede een bijbehorende meerjarenbegroting.
4. Per het einde van ieder boekjaar worden de boeken van de Stichting afgesloten.
Daaruit wordt door het Bestuur een balans en een staat van baten en lasten over het afgelopen boekjaar opgemaakt, welke jaarstukken vergezeld worden van een rapport van een accountant binnen vijf maanden na afloop van het boekjaar.
5. De accountant wordt door de Raad van Toezicht benoemd en brengt gelijkelijk aan het Bestuur en de Raad van Toezicht verslag uit over zijn bevindingen.
6. Het Bestuur stelt tevens een jaarverslag op. Bij het opmaken van het jaarverslag schenkt het Bestuur tevens aandacht aan de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs.
7. De jaarstukken als hiervoor bedoeld worden binnen zes maanden na afloop van het boekjaar door het Bestuur vastgesteld na voorafgaande goedkeuring van de Raad van Toezicht en ten blijke daarvan door alle bestuurders en alle leden van de Raad van Toezicht ondertekend.
Ontbreekt de handtekening van één van hen, dan wordt daarvan onder opgave van reden melding gedaan.
8. Het Bestuur is verplicht de in de vorige leden van dit artikel bedoelde bescheiden ten minste zeven jaren lang te bewaren.
De jaarstukken en begroting zijn openbaar en worden direct na vaststelling ter informatie aangeboden aan de Gemeenteraden.

Commissies en reglementen

Artikel 17

1. Het Bestuur kan besluiten commissies in te stellen. De samenstelling, de werkwijze en de taken en bevoegdheden van een door het Bestuur ingestelde commissie worden alsdan door het Bestuur nader bij reglement bepaald.
2. De Raad van Toezicht kan commissies instellen. De samenstelling, de werkwijze en de taken en bevoegdheden van een door de Raad van Toezicht ingestelde commissie worden alsdan door de Raad van Toezicht nader bij reglement bepaald.
3. Reglementen, daaronder begrepen het Reglement Raad van Toezicht, het Bestuursreglement en het Managementstatuut, mogen geen bepalingen bevatten, die strijdig zijn met de wet of met deze statuten.

Vrijtekening en vrijwaring

Artikel 18

1. De Stichting zal een bestuurder van de Stichting niet aansprakelijk stellen ter zake van schade die de Stichting lijdt als gevolg van enig handelen of nalaten van een bestuurder in diens hoedanigheid van:
 - bestuurder van de Stichting;
 - bestuurder of toezichthouder van een rechtspersoon waarover de Stichting zeggenschap heeft (een "Dochter"). Van zeggenschap is sprake indien de Stichting meer dan de helft van de stemrechten in de algemene vergadering van aandeelhouders of meer dan de helft van de stemrechten in de algemene ledenvergadering kan uitoefenen en/of het recht heeft om een meerderheid van de bestuurders of toezichthouders te benoemen en/of af te laten treden;
 - bestuurder of toezichthouder van een rechtspersoon anders dan een Dochter, indien het vervullen van die functie samenhangt met het zijn van bestuurder van de Stichting en/of van een Dochter.
2. De Stichting zal een bestuurder schadeloos stellen ter zake van de schade die derden lijden als gevolg van enig handelen en/of nalaten van een bestuurder in diens hoedanigheid van bestuurder van de Stichting en/of bestuurder of toezichthouder van een Dochter en tot vergoeding waarvan een bestuurder gehouden is op grond van een in kracht van gewijsde gegaan rechterlijk of arbitraal vonnis of van een met die derde(n) overeengekomen vaststellingsovereenkomst, mits is voldaan aan de in lid 3 van dit artikel genoemde voorwaarden. Onder een derde wordt ook een Dochter verstaan.
3. De verdediging in de procedure bedoeld in lid 2 wordt met instemming van de Stichting gevoerd. De vaststellingsovereenkomst bedoeld in lid 2 kan uitsluitend worden gesloten met de uitdrukkelijke Schriftelijke goedkeuring van de Stichting. Het betreffende lid van het Bestuur dient volledige medewerking aan de Stichting te geven bij het voeren van de verdediging respectievelijk bij de desbetreffende schikkingsonderhandelingen.
4. Aan de in lid 1 omschreven vrijtekening en de in lid 2 omschreven vrijwaring kan een bestuurder geen rechten ontlenen indien:
 - de schade het gevolg is van opzettelijk of bewust roekeloos gedrag (of nalaten) van de betreffende bestuurder;
 - de betreffende bestuurder in redelijkheid niet kon menen in het belang van de Stichting of Dochter te handelen, waaronder mede begrepen de situatie dat het verweten handelen of nalaten als feitelijk of beoogd gevolg heeft dat de betreffende bestuurder of anderen in welk opzicht dan ook onrechtmatig worden beoordeeld.
5. Aan de in lid 1 omschreven vrijtekening en de in lid 2 omschreven vrijwaring kan een bestuurder geen rechten ontlenen voor zover de schade als bedoeld in dit artikel is verzekerd en wordt vergoed door een verzekeraar.
6. Onder schade in de zin van dit artikel wordt mede verstaan de over enig te vergoeden bedrag verschuldigde wettelijke rente, de proceskosten welke een bestuurder is gehouden te voldoen en/of de ten behoeve van de verdediging van een bestuurder gemaakte rechtsbijstandskosten, inclusief de kosten van rechtsbijstand bij een onderzoek waaraan de bestuurder zijn medewerking moet verlenen, mits deze kosten in redelijkheid zijn gemaakt en in redelijke verhouding staan tot de omvang van de schade.
7. Onder schade in de zin van dit artikel worden eveneens aan de betreffende bestuurder ter zake van enig handelen en/of nalaten in diens hoedanigheid van bestuurder van de Stichting en/of bestuurder of toezichthouder van een Dochter door autoriteiten opgelegde boetes begrepen, voor zover vergoeding daarvan rechtens is toegestaan.
8. Kosten door een bestuurder redelijkerwijs gemaakt voor het voeren van verweer zullen door de Stichting worden voorgeschooten tijdens een actie of procedure, mits de betreffende

bestuurder zich Schriftelijk en onherroepelijk jegens de Stichting heeft verbonden tot terugbetaling daarvan indien uit een in kracht van gewijsde gegaan vonnis volgt dat hij geen aanspraak kan maken op vrijwaring door de Stichting. De Stichting kan nadere voorwaarden aan de uitbetaling verbinden, zoals het stellen van zekerheid.

9. De vrijtekening en vrijwaring voorzien in dit artikel blijven gelden voor een persoon die geen bestuurder meer is en komen ook ten goede aan de erfgenamen of legatarissen van een bestuurder.
10. Ook de leden van de Raad van Toezicht van de Stichting kunnen aanspraak maken op de vrijtekening en vrijwaring als voorzien in dit artikel onder overeenkomstige toepassing van de hierin genoemde reikwijdte en voorwaarden.
11. Dit artikel kan zonder toestemming van de personen die aanspraak op vrijtekening en vrijwaring maken gewijzigd worden. Deze personen kunnen echter aanspraak blijven maken op de bescherming als geboden door dit artikel voor schade als gevolg van handelen of nalaten tijdens de periode dat dit artikel van kracht is.

Statutenwijziging

Artikel 19

1. Het Bestuur is bevoegd de statuten te wijzigen. Het besluit tot statutenwijziging is onderworpen aan de voorafgaande goedkeuring van de Raad van Toezicht. Wijziging van de statuten kan alleen plaatsvinden na voorafgaande instemming van de Gemeenteraden.
2. Het besluit van de Raad van Toezicht tot het verlenen van goedkeuring aan de statutenwijziging wordt genomen in een vergadering van de Raad van Toezicht waarin ten minste een drie vierde meerderheid aanwezig is en alle leden vertegenwoordigd zijn. Is in de vergadering van de Raad van Toezicht waarin een besluit tot het verlenen van goedkeuring aan statutenwijziging aan de orde komt, niet ten minste een drie vierde meerderheid van de leden aanwezig en zijn niet alle leden vertegenwoordigd, dan zal een nieuwe vergadering worden bijeengeroepen, te houden niet eerder dan twee weken en niet later dan vier weken na de bedoelde vergadering, waarin het besluit kan worden genomen ongeacht het aantal aanwezigen.
3. Bij de oproeping tot de vergadering, waarin een voorstel tot statutenwijziging zal worden gedaan, dient zulks steeds te worden vermeld. Tevens dient een afschrift van het voorstel, bevattende de woordelijke tekst van de voorgestelde wijziging, bij de oproeping te worden gevoegd. De termijn van de oproeping bedraagt in dit geval ten minste twee weken.
4. Een statutenwijziging treedt eerst in werking nadat daarvan een notariële akte is opgemaakt. Iedere bestuurder is bevoegd deze akte te doen verlijden.
5. Het Bestuur is verplicht een authentiek afschrift van de wijziging en een volledige doorlopende tekst van de gewijzigde statuten neer te leggen ten kantore van het door de Kamers van Koophandel gehouden handelsregister en een afschrift daarvan ter kennisneming toe te zenden aan de Gemeenteraden.
6. Mutatis mutandis geldt het bepaalde in dit artikel voor het besluit tot juridische fusie of juridische splitsing.

Ontbinding en vereffening

Artikel 20

1. Het Bestuur is bevoegd de Stichting te ontbinden. Het besluit tot ontbinding is onderworpen aan de voorafgaande goedkeuring van de Raad van Toezicht. Het bepaalde in artikel 19 lid 2 is van overeenkomstige toepassing. Het besluit tot (de gevolgen van de) ontbinding is ook onderworpen aan de instemming van de Gemeenteraden.
2. Na de ontbinding blijft de Stichting voortbestaan voor zover dit tot de vereffening van haar vermogen nodig is. Gedurende de vereffening blijven de bepalingen van deze statuten zoveel

mogelijk van kracht. In stukken en aankondigingen die van haar uitgaan, moeten aan de naam van de Stichting worden toegevoegd de woorden "in liquidatie".

3. Tenzij de Raad van Toezicht anders besluit, is het Bestuur met de vereffening belast. De vereffenaars dragen zorg voor inschrijving van de ontbinding in het door de Kamers van Koophandel gehouden handelsregister.
4. Een eventueel batig saldo wordt uitgekeerd conform het doel van de Stichting. Het besluit van het Bestuur hiertoe behoeft goedkeuring van de Raad van Toezicht.
5. Na afloop van de vereffening blijven de boeken, bescheiden en overige gegevensdragers van de ontbonden Stichting gedurende de door de wet bepaalde termijn onder berusting van de door de vereffenaars aangewezen persoon. Deze persoon is gehouden zijn aanwijzing ter inschrijving op te geven aan het door de Kamers van Koophandel gehouden handelsregister.

Extern toezicht openbaar onderwijs

Artikel 21

1. In aanvulling op de taken en bevoegdheden van de Raad van Toezicht en de taken en bevoegdheden van de Inspectie van het Onderwijs zoals volgt uit de Wet op het onderwijstoezicht, geldt gelet op het openbaar karakter van het onderwijs voorts het navolgende:
 - a. de Gemeenteraad kan zich vanuit zijn wettelijke taak en verantwoordelijkheden voor het openbaar onderwijs wenden tot het Bestuur van de Stichting. De Gemeenteraad ziet daarbij toe vanuit zijn wettelijke verantwoordelijkheid voor het openbaar onderwijs;
 - b. de Gemeenteraad is bevoegd in geval van ernstige taakverwaarlozing door het Bestuur of het functioneren van het Bestuur in strijd met de WVO, de maatregelen te nemen die hij nodig acht om de continuïteit van het onderwijsproces te waarborgen en heeft het recht om - indien en voor zover dat noodzakelijk is - zelf te voorzien in het Bestuur van de Scholen en zo nodig de Stichting te ontbinden.
2. De Stichting sluit een bestuurlijk convenant met de Gemeenten waarin afspraken worden opgenomen met betrekking tot de wederzijdse informatie-uitwisseling en de verantwoording inzake het openbaar karakter van het onderwijs.
3. Alvorens een Gemeenteraad overgaat tot het nemen van een maatregel als bedoeld in lid 1 onder b, treedt deze Gemeenteraad hierover in overleg met de andere gemeente waar Scholen van de Stichting zijn gevestigd. Bij het nemen van maatregelen mag de continuïteit van het onderwijs op de Scholen van de Stichting niet in het geding komen.

Vervolgens stelt de gemeenteraad de Raad van Toezicht in de gelegenheid in overleg te treden met de gemeenteraad om de mogelijkheden te verkennen, te bespreken en eventueel te (doen) uitvoeren die noodzakelijk zijn om de gerezen bezwaren tegen het door het Bestuur gevoerde beleid of het functioneren van het Bestuur op andere wijze weg te nemen.

Hierbij hanteert de Gemeenteraad als uitgangspunt dat het toezien op het functioneren van en handelen door het Bestuur (het 'intern toezicht') primair de taak is van de Raad van Toezicht.
4. De Stichting en de gemeenten kunnen in voornoemd bestuurlijk convenant kwalificaties casu quo parameters opnemen met betrekking tot het onderwerp 'ernstige taakverwaarlozing' van het Bestuur, zulks ter bevordering van de professionele uitoefening van het intern toezicht en een zuivere rol- en verantwoordelijkheidsverdeling tussen de Raad van Toezicht enerzijds en de Gemeenteraden anderzijds.

Overgangsbepaling

Artikel 22

1. Bij de benoemingstermijn van de eerste Raad van Toezicht bij inwerkingtreding van deze statuten kan, voor zover de Raad van Toezicht dat passend vindt, worden afgeweken van het uitgangspunt dat de benoemingstermijn bij de rechtsvoorgangers van deze Stichting doorwerkt in de termijn als bedoeld in artikel 12 lid 9.
2. In afwijking van het gestelde in artikel 16 lid 1, loopt het eerste boekjaar van de Stichting van 1 augustus tot en met 31 december daarop volgend.

Fusie-effectrapportage

**HET
ERASMUS**

November 2023

Bijgestelde eindversie (26-02-2024)

Inhoudsopgave

1 Vooraf	3
2 Beoogde fusie en aanleiding voor de fusie	3
2.1 Beoogde fusie en fusieproces	3
2.2 Tijdsbestek	3
2.3 De motieven voor de fusie	3
2.4 Alternatieven voor de fusie	5
2.5 Te bereiken (gekwantificeerde) doelen van de fusie	5
3 Communicatie over de fusie	6
3.1 Wijze waarop medezeggenschapsraden zijn en worden betrokken	6
3.2 Wijze waarop raden van toezicht zijn en worden betrokken	6
3.3 Wijze waarop personeel, ouders en leerlingen zijn en worden betrokken	6
3.4 Wijze waarop externe belanghebbenden zijn en worden betrokken	6
4 Gevolgen voor personeel, ouders en leerlingen en borging van de menselijke maat	7
4.1 Omvang en organisatie van de rechtspersoon na fusie	7
4.2 Gevolgen van de fusie voor de overzichtelijkheid op locatieniveau	7
4.3 Gevolgen van de fusie voor betrokkenheid van personeel, leerlingen en ouders	7
4.4 Medezeggenschap	7
4.5 Gevolgen voor voorzieningen	8
4.6 Gevolgen voor de arbeidsvoorwaarden en personeelsbeleid	8
5 Effecten van de fusie op keuzevrijheid, diversiteit en bereikbaarheid	10
5.1 Effecten van de fusie op de keuzevrijheid	10
5.2 Effecten van de fusie op de diversiteit	10
5.3 Effecten van de fusie op de spreiding van onderwijsvoorzieningen in de regio	10
6 Kosten en baten van de fusie	11
6.1 Financiële kosten en baten	11
6.2 Financiële risico's	11
6.3 Niet-financiële kosten en baten	11
7 Bestuurlijk-organisatorische gevolgen van de fusie	13
7.1 Stichtingen	13
7.2 Bestuur	13
7.3 Raden van toezicht	13
7.4 Schoolmanagement	14
7.5 Stafbureau	14
8 Evaluatie van de fusie	16
8.1 Evaluatie van de fusie	16
9 Advies gemeenten	16
9.1 Advies van burgemeesters en wethouders	16

1 Vooraf

Deze fusie-effectrapportage (verder: FER) volgt het format zoals is voorgeschreven in de 'Regeling en beleidsregels fusietoets in het onderwijs 2017'.

2 Beoogde fusie en aanleiding voor de fusie

2.1 Beoogde fusie en fusieproces

Deze FER betreft het voorgenomen bestuurlijk samengaan van de Stichting Openbare Scholengemeenschap Erasmus, bevoegd gezag van de openbare scholengemeenschap Het Erasmus voor voortgezet onderwijs in Almelo (verder: Het Erasmus), en de Stichting OSG Hengelo, bevoegd gezag van de openbare scholengemeenschap Hengelo (verder: OSG Hengelo).

In mei 2023 is de 'Rapportage Fusieonderzoek Het Erasmus – OSG Hengelo' vastgesteld. Daarop hebben in de periode juni 2023 -september 2023 beide besturen, raden van toezicht en GMR's het oordeel gebaseerd dat bestuurlijke fusie tussen deze partijen nastrevenswaardig is. De nu voorliggende FER dient als basis voor de finale interne besluitvorming en externe goedkeuring van het voornemen tot bestuurlijke fusie.

2.2 Tijdsbestek

Het Erasmus en OSG Hengelo hebben het voornemen het bestuurlijk samengaan te realiseren per 1 augustus 2024, dan wel daarna zo spoedig als mogelijk is.

Globaal worden de volgende fases voorzien:

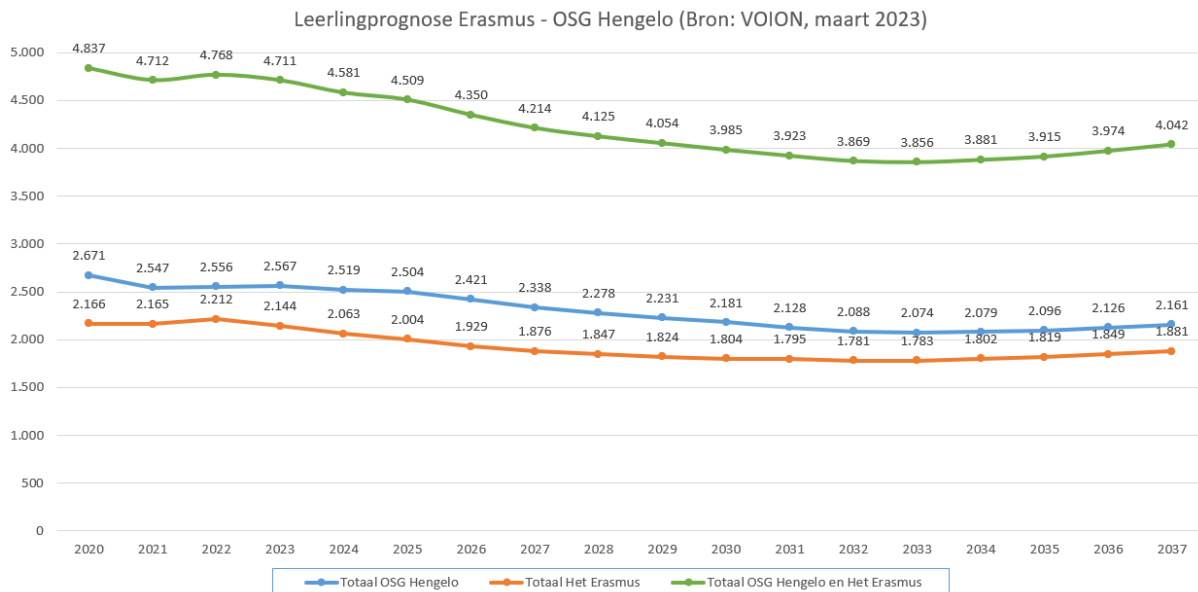
- December 2023-januari 2024: finale interne besluitvorming
- Februari-april 2024: fusietoets OCW
- Februari-mei 2024: goedkeuring gemeenteraden
- Maart-augustus 2024: voorbereiding fusie, harmonisatie interne regelingen
- 1 Augustus 2024: formele datum samengaan
- Augustus-december 2024: implementatie van het samengaan, harmonisatie werkwijzen e.d.

2.3 De motieven voor de fusie

Het Erasmus en OSG Hengelo ervaren een steeds grotere bestuurlijke en administratieve druk op stichtingsniveau en dat in een situatie van krimpende leerlingenaantallen. De motieven voor fusie liggen zodoende hoofdzakelijk op het terrein van de bedrijfsvoering. Dit echter ten dienste van de primaire verantwoordelijkheid van de scholen: het blijven bieden van goed onderwijs.

De krimp in leerlingenaantallen blijkt uit de volgende overzichten:

Kalenderjaar	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
C.T. Stork College (20CS vest 4)	288	263	242	221	167	163	171	168	165	161	157	153	151	152	154	157	160	162
Montessori College Twente (20CS vest 7)	1.423	1.371	1.443	1.481	1.457	1.418	1.332	1.267	1.227	1.201	1.174	1.144	1.122	1.114	1.116	1.124	1.140	1.157
OSG Hengelo (20CS vest 0)	745	701	670	668	698	731	729	718	707	692	678	662	648	642	644	648	656	669
T Genseler (23EJ vest 0)	215	212	201	198	196	192	188	185	181	177	173	169	166	165	166	167	170	173
Totaal OSG Hengelo	2.671	2.547	2.556	2.567	2.519	2.504	2.421	2.338	2.278	2.231	2.181	2.128	2.088	2.074	2.079	2.096	2.126	2.161
Prognose OSG Hengelo	2.671	2.547	2.555	2.559	2.479	2.514												
Openbare SGM Erasmus (04HR vest 0)	1.367	1.536	1.408	1.397	1.343	1.297	1.246	1.202	1.177	1.166	1.154	1.145	1.135	1.131	1.139	1.151	1.167	1.188
Openbare SGM Erasmus (04HR vest 4)	494	303	310	301	288	281	261	256	255	253	251	248	245	246	249	252	257	261
Openbare SGM Erasmus (04HR vest 7)	117	159	337	284	271	267	266	267	266	258	254	258	257	262	269	269	276	281
PrO Erasmus (19UP vest 0)	188	167	157	162	162	159	156	152	149	147	145	144	143	143	144	146	148	151
Totaal Het Erasmus	2.166	2.165	2.212	2.144	2.063	2.004	1.929	1.876	1.847	1.824	1.804	1.795	1.781	1.783	1.802	1.819	1.849	1.881
Prognose Het Erasmus	2.167	2.165	2.212	2.060	1.889	1.818												
Totaal OSG Hengelo en Het Erasmus	4.837	4.712	4.768	4.711	4.581	4.509	4.350	4.214	4.125	4.054	3.985	3.923	3.869	3.856	3.881	3.915	3.974	4.042
Prognose Totaal OSG Hengelo en Het Erasmus	4.838	4.712	4.767	4.619	4.368	4.332												

NB: In deze cijfers zijn de leerlingentellingen per 1 oktober 2023 nog niet verwerkt.

De cijfers voor met name Het Erasmus geven een wat vertekend (te rooskleurig) beeld. In het schooljaar 2022/2023 was sprake van een grote toename van leerlingen op de isk, o.a. in verband met de oorlog in Oekraïne. Dit is geen leerlingengroep dat structureel op de school blijft. Voor de reguliere afdelingen¹ van Het Erasmus stabiliseren de aanmeldingen. Met uitstroom van grotere bovenbouwcohorten zal de krimp daarmee versneld doorzetten.

- Door bestuurlijk samen te gaan, kan de bestuurlijke ondersteuning voor de scholen worden samengevoegd. Samenvoeging van de ondersteuning levert een aantal voordelen op:
 - Bepaalde ondersteunende functies zullen door meerdere functionarissen bezet kunnen worden waardoor de kwetsbaarheid afneemt.
 - Door de combinatie van de twee bureaus kan de bestaande knowhow uitgewisseld worden en ontstaat efficiency in ontwikkeling van nieuwe kennis bij nieuwe externe ontwikkelingen.
 - Een grotere bovenschoolse organisatie levert een aantrekkelijker werkomgeving op met meer mogelijkheden voor specialisatie en interne mobiliteit.
 - Vanwege de schaalvergroting kan een besparing op de bovenschoolse kosten plaatsvinden door de inzet van functionarissen voor meer scholen en besparingen op faciliteiten (huisvesting, software e.d.).
 - Op termijn kan de bestuurlijke ondersteuning wellicht efficiënter worden ingericht (via krimp door natuurlijk verloop).

¹ In deze FER worden de begrippen 'school', 'afdeling' en 'locatie' gebruikt. Met 'school' wordt geduid op het wettelijke begrip school zoals gehanteerd in de WVO (oftewel BRIN-nummer). Met 'afdeling' wordt geduid op de zelfstandige organisatorische eenheden binnen beide stichtingen (oftewel de sub-BRIN-nummers). Met 'locatie' wordt geduid op het adres waar de afdeling is gevestigd. Zie voor een overzicht par. 5.1.

- Door bestuurlijk samengaan kunnen bestuur en toezicht worden samengevoegd en daardoor zowel efficiënter worden ingericht als opereren met meer bestuurskracht. In het bijzonder kan hierbij worden gedacht aan:
 - één bestuurder in plaats van twee bestuurders;
 - één raad van toezicht in plaats van twee raden van toezicht;
 - één GMR;
 - grotere bestuurlijke invloed in overleg met gemeenten, samenwerkingsverbanden, RPO e.d..
- Bestuurlijk samengaan leidt tot schaalvergroting waardoor financiële risico's beter worden gespreid en kan worden bespaard op bepaalde kosten. Gedacht kan worden aan:
 - een gecombineerd weerstandsvermogen en gecombineerde voorzieningen;
 - besparing op stichtingsgebonden kosten als accountantscontrole, verzekeringen, licenties e.d.;
 - efficiëntere inzet van bovenschoolse diensten zoals onderhoud, ICT en dergelijke.
- Bestuurlijk samengaan kan leiden tot een aantrekkelijker werkgever vanwege professionele HR-ondersteuning, bredere mogelijkheden voor interne professionalisering en bredere mogelijkheden voor mobiliteit.
- Binnen één bestuurlijk verband vindt makkelijker uitwisseling plaats van kennis en ervaring op het gebied van onderwijs (vanuit een breder palet aan afdelingen) waardoor de slagkracht in ontwikkeling van het onderwijs kan worden vergroot.
- Tot slot zal een bestuurlijk samengaan in een krimpende onderwijsmarkt tot een grotere baangarantie leiden voor alle medewerkers die bij de beide stichtingen betrokken zijn.

2.4 Alternatieven voor de fusie

Het Erasmus heeft samenwerking met diverse mogelijke partners, zowel lokaal als regionaal, afgewogen. In deze afweging bleek OSG Hengelo de meest aangewezen partij vanwege de gelijkwaardigheid, het gelijke openbare karakter en de grootst mogelijke zekerheid tot behoud van de (relatieve) autonomie, zowel op het niveau van de scholen/afdelingen als op het niveau van de beide steden. Voor OSG Hengelo heeft een minder brede verkenning plaatsgevonden, maar geldt Het Erasmus als voor de hand liggende 'natuurlijke' partner.

Het Erasmus en OSG Hengelo hebben afgewogen dat bestuurlijke fusie de vorm is die het best bij hun motieven voor samenwerking past. Alleen in die variant kan daadwerkelijke versterking plaatsvinden van bestuur en ondersteuning en kan sprake zijn van financiële risicospreiding en sterker werkgeverschap, terwijl geen energie verloren gaat aan 'bestuurlijke drukte' zoals bijvoorbeeld bij een holding het geval zou zijn.

2.5 Te bereiken (gekwantificeerde) doelen van de fusie

Zoals beschreven onder 2.3 liggen de motieven voor de bestuurlijke fusie vooral op het vlak van de bedrijfsvoering. Maar juist door op dat aspect synergie te realiseren, kan de middelenverdeling voor het onderwijs optimaal blijven zodat het voorzieningenaanbod voor ouders en leerlingen gewaarborgd kan blijven, met inzet van voldoende personeel. Daarnaast zal de bestuurlijke samenwerking indirect, door uitwisseling van kennis en ervaring, een onderwijskundige meerwaarde opleveren.

3 Communicatie over de fusie

3.1 Wijze waarop medezeggenschapsraden zijn en worden betrokken

De Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraden (GMR's) van Het Erasmus en OSG Hengelo zijn geraadpleegd in de fase waarin de intentie tot een fusieonderzoek wederzijds werd uitgesproken (2022) en zijn in juni 2023 in de gelegenheid gesteld een principe-uitspraak ten aanzien van het fusievoornemen te doen. De instemming daarmee hebben zij in juli (Hengelo) en september (Almelo) 2023 bevestigd. In december 2023 wordt het finale fusiebesluit voor instemming aan de GMR's voorgelegd, met deze FER als onderbouwing. Daarnaast zullen de GMR's betrokken worden bij uitwerkingskeuzes die in het kader van harmonisatie aan de orde zijn.

3.2 Wijze waarop raden van toezicht zijn en worden betrokken

Evenals de GMR's, zijn de raden van toezicht van Het Erasmus en OSG Hengelo geraadpleegd in de fase waarin de intentie tot een fusieonderzoek wederzijds werd uitgesproken (2022) en hebben zij in juni 2023 een principe-uitspraak ten aanzien van het fusievoornemen goedgekeurd. In december 2023 wordt het finale fusiebesluit voor goedkeuring aan de raden voorgelegd, met deze FER als onderbouwing. Daarnaast zijn de raden van toezicht betrokken bij de statutaire inrichting van de fusiestichting.

3.3 Wijze waarop personeel, ouders en leerlingen zijn en worden betrokken

Personeelsleden, ouders en leerlingen zijn via informatiebulletins geïnformeerd over het bestuurlijk fusievoornemen. Deze wijze van informatievoorziening zal worden voortgezet op basis van een in november 2023 vastgesteld communicatieplan. De ouders zullen in december 2023 worden geraadpleegd conform de verplichting als opgenomen in de Wet Medezeggenschap Scholen.

3.4 Wijze waarop externe belanghebbenden zijn en worden betrokken

Beide stichtingen zijn zgn. openbare stichtingen. De wethouders van de gemeenten Almelo en Hengelo zijn geïnformeerd over het fusievoornemen. De gemeenten zal om goedkeuring worden gevraagd voor realisatie van de bestuurlijke fusie en inrichting van de statuten van de fusiestichting. Daarnaast zullen de toezichthouders door de gemeenteraden benoemd worden.

Collega-schoolbesturen zijn in regionaal bestuurlijk overleg geïnformeerd. Na afronding van de besluitvorming zal via een persbericht brede bekendheid aan de fusie worden gegeven.

4 Gevolgen voor personeel, ouders en leerlingen en borging van de menselijke maat

4.1 Omvang en organisatie van de rechtspersoon na fusie

Na realisatie van de bestuurlijke fusie zal de fusiestichting bevoegd gezag zijn van twee brede scholengemeenschappen en twee scholen voor praktijkonderwijs. Daarnaast zal de stichting deelnemen in twee gecombineerde vmbo-instellingen. Op plaatselijk niveau (Almelo en Hengelo) en op afdelingsniveau zal het bestuurlijk samengaan geen gevolgen hebben voor de schaal en de toegankelijkheid.

De fusiestichting zal een eenhoofdig bestuur krijgen, maar de bestuurder blijft op dezelfde wijze als nu toegankelijk voor personeel, ouders en leerlingen (dat wil zeggen na tussenkomst van de schoolleiding). Voor de fusiestichting zal vanzelfsprekend een klachtenregeling en een klokkenluidersregeling worden vastgesteld. Daarnaast zijn bestuurlijke besluiten vatbaar voor bezwaar in het kader van de AwB.

4.2 Gevolgen van de fusie voor de overzichtelijkheid op locatieniveau

Als uitgangspunt voor de bestuurlijke fusie geldt dat de scholen blijven bestaan zoals ze nu bestaan, qua relatieve autonomie, identiteit, organisatie, personele bezetting etc.. Zodoende zal de overzichtelijkheid op afdelingsniveau en het school- of afdelingsklimaat in het algemeen niet wijzigen. Door de efficiëntie van de grotere bestuurlijke schaal kan beter worden geborgd dat het onderwijs gehandhaafd kan blijven qua overzichtelijkheid, toegankelijkheid en herkenbaarheid op afdelingsniveau.

4.3 Gevolgen van de fusie voor betrokkenheid van personeel, leerlingen en ouders

Personeel, ouders en leerlingen worden op dit moment binnen beide stichtingen al betrokken bij afdelings- en stichtingsbeleid via de deelraden op afdelingsniveau en GMR's op stichtingsniveau. In de structuur van deelraden op afdelingsniveau zal geen verandering komen. De beide GMR's zullen samengaan in één GMR op stichtingsniveau. De wijze van samenstelling vindt plaats in overleg met de huidige GMR's.

Binnen de raad van toezicht van de fusiestichting zal plaats blijven voor één voordrachtszetel vanuit de GMR en een aantal voordrachtszetels (binnen de wettelijke kaders) voor de ouders.

4.4 Medezeggenschap

Zie hiertoe ook hetgeen onder 4.3 al beschreven staat.

OSG Hengelo heeft vier vestigingsmedezeggenschapsraden (per afdeling). OSG Hengelo heeft op stichtingsniveau een GMR die bestaat uit vier leden gekozen door en uit de personeelsgeledingen van de medezeggenschapsraden van de onderliggende afdelingen en vier leden gekozen door en uit de ouder-/leerlinggeledingen van de medezeggenschapsraden van de onderliggende afdelingen.

Het Erasmus kent vier deelraden, drie voor onderwijseenheden (pro, isk, mavo/havo/vwo) en één voor het stafbureau (alleen bestaand uit personeelsleden). De GMR bestaat uit zeven leden gekozen uit en door de personeelsgeledingen van de deelraden en zeven leden gekozen uit en door de ouder-/en leerlinggeledingen van de deelraden (4 ouders, 3 leerlingen). Voor het Alma College (in stand gehouden met twee andere schoolbesturen) is een bovenbestuurlijke medezeggenschapsraad ingericht.

In geval van bestuurlijk samengaan zal voorzien moeten blijven worden in medezeggenschap op afdelingsniveau en op stichtingsniveau. Dat vereist enkele organisatorische keuzes, met name ten aanzien van de samenstelling van de GMR. Daarnaast dienen uiteraard op termijn de medezeggenschapsregelingen (medezeggenschapsstatuut, GMR-reglement en MR-reglementen) aangepast te worden.

4.5 Gevolgen voor voorzieningen

Aangezien de scholen en afdelingen blijven bestaan zoals ze nu bestaan, qua identiteit, organisatie, personele bezetting etc, zal de fusie geen gevolgen hebben voor het aanbod en de bereikbaarheid van voorzieningen en faciliteiten in brede zin zoals onderwijslocaties, huisvesting, administratieve ondersteuning, helpdesk, ICT, bibliotheekvoorzieningen en ondersteuning van kinderen met bijzondere leerbehoeften. Het bestuurlijk samengaan draagt er juist aan bij dat deze voorzieningen op de huidige schaal gehandhaafd kunnen worden.

De bestaande samenwerkingsstructuren ten aanzien van het Alma College (Het Erasmus) en C.T. Stork College (OSG Hengelo) worden ongewijzigd voortgezet.

4.6 Gevolgen voor de arbeidsvoorwaarden en personeelsbeleid

De gevolgen van bestuurlijk samengaan zullen voor de rechtspositie van individuele personeelsleden zeer beperkt zijn want wettelijk is geregeld dat bij bestuurlijk samengaan alle zittende personeelsleden hun functie en rechtspositie behouden en voor de hele onderwijssector geldt dezelfde CAO-VO waardoor de belangrijkste arbeidsvoorwaarden sowieso gelijk zijn. Bij realisatie van de fusie blijven alle op dat moment bestaande arbeidsovereenkomsten bestaan. Er is geen sprake van een ontslagmoment en alle bestaande rechten blijven behouden. Wel zullen alle personeelsleden na de fusie een nieuwe benoeming aangeboden krijgen op naam van de nieuwe stichting en zal het bestuurlijk personeelsbeleid van beide stichtingen geharmoniseerd moeten worden.

Bestuurlijk samengaan van Het Erasmus en OSG Hengelo heeft géén gevolgen voor de werkgelegenheid van de aan de scholen en de stafbureaus verbonden personeelsleden. De formatiebudgetten blijven bij bestuurlijk samengaan ongewijzigd en het bestuurlijk samengaan leidt dus op zichzelf niet tot personele krimp. Het kan wel zijn dat personele krimp het gevolg is van kleinere formatiebudgetten vanwege teruglopende leerlingenaantallen. Zowel Het Erasmus als OSG Hengelo hebben momenteel te maken met personele krimp vanwege teruglopende leerlingenaantallen (zie par. 2.3). Voor beide organisaties geldt dat de personele krimp voorlopig nog binnen de eigen afdeling opgevangen kan worden via natuurlijk verloop en de bestaande flexibele schil. Op termijn is dat wellicht niet meer zo makkelijk mogelijk. Dan komt de bestuursaanstelling aan de orde waarbij de schaalgrootte en diversiteit van de afdelingen interne overplaatsing mogelijk maakt. Het gegeven dat straks meerdere afdelingen onder één werkgever ressorteren maakt de mogelijkheden voor oplossing van formatieve frictie en interne mobiliteit groter. Het Erasmus en OSG Hengelo nemen daarnaast beide deel aan VOTA, 'Voortgezet Onderwijs Twente en de Achterhoek', een georganiseerde samenwerking van zeven v(s)o-schoolbesturen en een school voor middelbaar beroepsonderwijs dat is opgericht met het oog op de gevolgen van regionale krimp en het dreigend lerarentekort. Indien personele frictie binnen de eigen stichting niet kan worden opgelost dan kan altijd nog een beroep worden gedaan op het VOTA-netwerk.

De grotere bestuurlijke schaal biedt meer mogelijkheden voor bestuurlijk personeelsbeleid:

- Er ontstaan meer mogelijkheden voor interne mobiliteit, re-integratie, interne stages, interne uitruil op krappe vakken etc. Dit zijn relevante voordelen bij toekomstige ontwikkelingen als krimp op de afdelingen en een krapper arbeidsmarkt.
- Op bovenschools niveau (bestuurskantoor) zal de samenvoeging in beginsel het meest positief ervaren worden en ook zichtbaar zijn. Er ontstaat gelegenheid voor stafmedewerkers om intensief te kunnen samenwerken. Er is meer uitruil mogelijk op enkelvoudige functies (minder kwetsbaar), er kan onderling leren/consuleren/kennis delen plaatsvinden. Natuurlijk verloop kan makkelijker opgevangen worden en tot synergie leiden.

- Het Erasmus is relatief ver op ontwikkelingen als de opleidingsschool en zij-instroom. Daar kan OSG Hengelo van profiteren. OSG Hengelo daarentegen is verder op het vlak van digitalisering van de P&O-administratie.

5 Effecten van de fusie op keuzevrijheid, diversiteit en bereikbaarheid

5.1 Effecten van de fusie op de keuzevrijheid

Bij de bestuurlijke fusie zijn de volgende scholen en afdelingen (alle openbaar onderwijs) betrokken:

Het Erasmus (Almelo)					
BRIN	SubBRIN	Naam	Locatie	Schoolsoorten	Bijzonderheden
04HR	04HR00	Het Erasmus	Sluiskade N.Z. 68	mavo/havo/vwo	
	04HR04	Alma College	Sluiskade N.Z.126a (tot 01.08.2023)	vmbo (bbl, kbl en gtl)	40% Noordik – 30% Pius X – 30% Erasmus
	04HR05	Stafbureau	Sluiskade N.Z. 90		
	04HR06	Het Erasmus Kanaalschool Noord	Sluiskade N.Z. 58	havo/atheneum/ gymnasium (bovenbouw)	
	04HR07	Het Erasmus isk	César Franckstraat 1	isk	
	04HR08	Het Erasmus Kanaalschool Zuid	Sluiskade Z.Z. 119	mavo (vmbo-t) leerjaren 1, 2 en 3	
19UP	19UP00	Pro Erasmus	Horstlaan 1	praktijkonderwijs	
OSG Hengelo					
20CS	20CS00	Bataafs Lyceum	Sloetsweg 155	havo/atheneum/ gymnasium	Masterclass
	20CS04	C.T. Stork College	Fré Cohenstraat 10	vmbo (bbl, kbl en gtl)	70% Carmel – 30% OSG Hengelo
	20CS07	Montessori College Twente	Sloetsweg 153	mavo/havo/vwo	havo/vwo TTO
23EJ	23EJ00	Pro 't Genseler	Jasmijnstraat 15	praktijkonderwijs	

Dit aanbod zal ten gevolge van de bestuurlijke fusie niet wijzigen en er zal geen sprake zijn van beperkingen in afdelingskeuze.

5.2 Effecten van de fusie op de diversiteit

De bestuurlijke fusie draagt er juist aan bij dat het bestaande onderwijsaanbod kan blijven bestaan. (Door de bestuurlijke fusie blijven meer middelen beschikbaar voor het onderwijs zelf.)

5.3 Effecten van de fusie op de spreiding van onderwijsvoorzieningen in de regio

Ten gevolge van de bestuurlijke fusie blijft het onderwijsaanbod in zowel Almelo als Hengelo ongewijzigd. In de bestuurlijke spreiding van het aanbod komt vanwege de fusie in de beide gemeenten ook geen wijziging; naast het door Het Erasmus en OSG Hengelo geboden openbaar onderwijs is in beide gemeenten nog sprake van verschillende vormen van voortgezet onderwijs op bijzondere grondslag.

6 Kosten en baten van de fusie

6.1 Financiële kosten en baten

Over de financiële aspecten van het bestuurlijk samengaan is een aparte rapportage samengesteld. Hier wordt volstaan met de samenvattende conclusies.

De financiële effecten van het bestuurlijk samengaan hangen af van meerdere factoren en keuzes (onder andere de verdeling centraal/decentraal). Het is dus niet eenvoudig om een concrete raming van financiële effecten op te stellen. Een drietal categorieën kan worden onderscheiden:

- Op het niveau van bestuur en toezicht zal een besparing worden gerealiseerd. De intentie om met één bestuurder en één raad van toezicht te gaan werken levert sowieso een geschatte besparing van 100k – 150k op jaarbasis.
- Bij het stafbureau zal ook (op termijn) een besparing mogelijk zijn, in de personele bezetting (bij natuurlijk verloop) en/of in de huisvestingslasten (terugbrengen m²). Daarnaast kan het combineren van aanverwante diensten (zoals bijvoorbeeld inhuur van de accountant) besparingen opleveren. Het is een mooie ambitie om de kosten van het stafbureau ten minste met de verwachte demografische krimp te laten dalen.
- Besparingen op het gebied van gezamenlijke inkoop en gebruik licenties zijn nader te onderzoeken.

6.2 Financiële risico's

Het samengaan van Het Erasmus met OSG Hengelo geeft op financieel vlak kansen voor zowel vermindering van de kwetsbaarheid van beide organisaties alsook daadwerkelijk in geldelijke zin. Een aantal zaken die hier op voorhand genoemd kunnen worden zijn:

- verkleinen van de kwetsbaarheid van sleutelposities;
- kennisdeling;
- betere taakverdeling en meer mogelijkheid tot specialisatie van medewerkers;
- effectievere inzet van medewerkers; nu worden bepaalde taken bij beide stichtingen afzonderlijk gedaan (bijv. beleidsontwikkeling of bestuursvertegenwoordiging), die wellicht straks voor beide stichtingen tegelijk toepasbaar zijn.

Beide organisaties hebben een risicoanalyse gemaakt en de risico's zijn opgenomen in de jaarrekening. Hierover is een paragraaf in de jaarrekening opgenomen en de risicoanalyse wordt jaarlijks bijgesteld. Ten aanzien van de continuïteit van beide organisatie kan worden aangegeven dat geen sprake is van risico's, afgezien van de onzekere ontwikkeling van de leerlingaantallen. Het is dus van belang om een flexibele schil in het personeelsbestand aan te houden.

6.3 Niet-financiële kosten en baten

Gegeven het behoud van de onderwijskundige autonomie van de afdelingen, levert bestuurlijke fusie van Het Erasmus en OSG Hengelo potentieel kansen op voor het onderwijs². In het bijzonder op twee aspecten:

- *Leren van en met elkaar.* Door bestuurlijk samen te gaan, wordt het netwerk aan beide kanten vergroot en versterkt. In beide organisaties is veel kennis en ervaring aanwezig, daar kan bij een bestuurlijke

² Zolang geen sprake is van bovenschoolse verplichtingen ten aanzien van de onderwijsinhoud, kan van bedreigen ten aanzien van het onderwijs geen sprake zijn.

samenwerking van beide kanten laagdrempelig gebruik van worden gemaakt. Hierbij is bijvoorbeeld te denken aan het uitwisselen van kennis met betrekking tot data-analyse maar ook het uitwisselen en aanscherpen van de jaarcycli. Daarnaast ontstaan mogelijkheden voor het uitwisselen van inhoudelijke expertise om de onderwijskwaliteit zelf te verbeteren, bijvoorbeeld via gezamenlijke intervisie, leren van elkaars onderwijsconcept, etc.

- *Efficiënter werken.* In beide organisaties wordt gebruik gemaakt van systemen (om bijvoorbeeld enquêtes uit te zetten, de onderwijsresultaten te monitoren, etc.). Als bestuurlijk wordt samengegaan, kunnen kwaliteitssystemen naast elkaar worden gezet en worden vergeleken en kan (indien het een meerwaarde heeft) één systeem worden gekozen om gezamenlijk mee verder te gaan. Zo kan worden bespaard op licentiekosten, kan kennis beter worden benut en kan efficiënter worden gewerkt (bijvoorbeeld meerdere vragenlijsten tegelijk uitzetten).

In algemene zin kan gesteld worden dat bestuurlijke schaalvergroting risico's met zich meebrengt in de sfeer van bureaucratisering en vermindering van persoonlijke betrokkenheid. Nu als uitgangspunt is gekozen dat de afdelingen in hun huidige relatieve autonomie blijven bestaan, lijken deze risico's beperkt. Daarnaast is een organisatie met een omvang van zo'n 4.500 leerlingen in het huidige voortgezet onderwijs relatief 'gemiddeld'. Dat neemt niet weg dat het risico bestaat dat in een grotere organisatie de bestuurder minder dicht op verschillende processen kan zitten.

Voor wat betreft de personele effecten kan bij bestuurlijke fusie enerzijds een beperking van benoemingsvrijheid worden ervaren (vanwege de plaatsingsplicht van boventalligen elders). Daarover kan worden opgemerkt dat die mogelijkheid binnen beide stichtingen nu ook al bestaat (maar zich nauwelijks voordoet). En anderzijds nemen tegenover de beperking van de benoemingsvrijheid voor medewerkers de kansen op behoud van werk toe.

Een risico dat zich bij bestuurlijke schaalvergroting wel voordoet en dat relatief lastig vooraf te onderzoeken is, is de bestuurscultuur die binnen de nieuwe organisatie zal gaan bestaan. Dit risico doet zich soms voor als de nieuwe organisatie geleid gaat worden door een nieuw samengesteld college van bestuur. In de gegeven omstandigheden lijkt ook dat risico beperkt nu de bestuurder van de nieuwe organisatie tevoren reeds bekend is, binnen OSG Hengelo al ervaring heeft en binnen Het Erasmus kennisgemaakt heeft met de verschillende geledingen. Desalniettemin is de ontwikkeling van de samenwerkingscultuur binnen een nieuwe organisatie nooit 100% te beheersen.

Ten slotte kan erop gewezen worden dat elke verandering (zoals ook deze mogelijke bestuurlijke fusie) het risico met zich meebrengt dat medewerkers zeker in de eerste fase vast willen houden aan bestaande zekerheden. En daarnaast dat tijdens het proces van onderzoek naar (en mogelijke inrichting van) bestuurlijke samenwerking veel aandacht op bovenschools niveau naar dat proces uitgaat, waardoor de aandacht voor ontwikkeling enigszins stil gaat staan. In dit verband is positief dat beide stichtingen bezig zijn met de ontwikkeling (Hengelo) en vaststelling (Erasmus) van nieuw strategisch beleid. Daarnaast betreft het hier een tijdelijk risico dat kan worden gemitigeerd door het samenwerkingsproces niet te lang te laten voortduren.

7 Bestuurlijk-organisatorische gevolgen van de fusie

7.1 Stichtingen

Het bevoegd gezag van Het Erasmus is de Stichting openbare scholengemeenschap Erasmus, een zgn. 'openbare' stichting waarvan de gemeenteraad van Almelo de leden van de raad van toezicht benoemt en in bredere zin toezicht houdt op het openbare karakter van het onderwijs binnen Het Erasmus. OSG Hengelo staat onder het bevoegd gezag van de Stichting OSG Hengelo, eveneens een zgn. 'openbare' stichting waarvan in dit geval de gemeenteraad van Hengelo de leden van de raad van toezicht benoemt en in bredere zin toezicht houdt op het openbare karakter van het onderwijs. In geval van bestuurlijke fusie zullen de twee stichtingen juridisch fuseren. Met zo'n fusie dienen beide gemeenteraden in te stemmen. Ook moeten beide gemeenteraden instemmen met de statuten van de fusiestichting en in gezamenlijkheid de leden van de raad van toezicht van de fusiestichting benoemen.

7.2 Bestuur

Beide stichtingen hebben nu een eenhoofdig professioneel bestuur. De schaal en inrichting van de organisatie maken het ook na bestuurlijk samengaan verantwoord eenhoofdig bestuur te handhaven. De bestuurder van Het Erasmus zal omstreeks 1 januari 2025 afscheid nemen wegens leeftijdsontslag. Tussen beide stichtingen is al in de verkenningsfase van bestuurlijke samenwerking vastgesteld dat het vanuit OSG Hengelo van essentieel belang is dat de huidige bestuurder deze functie blijft vervullen, ook na bestuurlijke fusie. OSG Hengelo heeft de afgelopen jaren een aantal bestuurlijke wisselingen ervaren en hecht nu aan bestuurlijke continuïteit. Een besluit tot bestuurlijke fusie is zodoende onverbrekkelijk verbonden aan de benoeming van de huidige bestuurder van OSG Hengelo als bestuurder van de fusiestichting.

Het besluit tot benoeming van de bestuurder van de fusiestichting zal worden genomen door de beide raden van toezicht. Beide raden van toezicht hebben het voornemen, gerelateerd aan een fusiebesluit de huidige bestuurder van OSG Hengelo te benoemen als eerste bestuurder van de fusiestichting, maar daarbij zal het wettelijk verplichte advies van beide GMR's wel betrokken worden (binnen bovengenoemd kader).

7.3 Raden van toezicht

De raad van toezicht van Stichting OSG Erasmus telt momenteel vijf leden. Per 1 augustus 2024 zal de voorzitter aftreden wegens het bereiken van zijn uiterste zittingstermijn. Voor de andere vier zetels worden geen mutaties voorzien.

De raad van toezicht van Stichting OSG Hengelo telt momenteel ook vijf leden. Daarvan zullen er per einde van 2023 twee terugtreden wegens het bereiken van zijn uiterste zittingstermijn. De raad van toezicht is voornemens -in afwachting van duidelijkheid over bestuurlijke fusie- deze zetels voorlopig vacant te laten. Voor de andere drie zetels worden geen mutaties voorzien.

In geval van bestuurlijke fusie zal voor de 'fusiestichting' moeten worden bepaald hoeveel leden de raad van toezicht telt. Vooralsnog wordt uitgegaan van een start met zeven leden, op termijn weer inkrappend naar vijf. Binnen dat vast te stellen aantal gelden als wettelijke benoemingskaders:

- dat één lid benoemd moet worden op basis van een bindende voordracht van de GMR('s);
- dat ten minste een derde van de leden, maar minder dan de helft, benoemd moet worden op basis van een bindende voordracht van de ouders (al dan niet via de oudergeleding van de GMR).

Daarnaast zal voor de nieuwe raad van toezicht een profiel moeten worden vastgesteld en geldt -zoals hierboven opgemerkt- dat de leden van de raad van toezicht moeten worden benoemd door de gemeenteraden van Almelo en Hengelo.

Een en ander vraagt uiteraard verdere uitwerking, maar er lijkt vooralsnog geen sprake te zijn van belemmeringen rond de raden van toezicht die aan bestuurlijke fusie in de weg staan.

7.4 Schoolmanagement

Binnen enerzijds Het Erasmus en anderzijds OSG Hengelo is het schoolmanagement nu verschillend ingericht.

De managementstructuur van Het Erasmus is laatstelijk in 2022 herzien en voorziet nu (naast de bestuurder) in³:

- een directeur onderwijs die fungeert als leidinggevende van de zes (onderwijs-)afdelingen van Het Erasmus en leidinggevende van de afdelingsleiders;
- een directeur bedrijfsvoering die leiding geeft aan het stafbureau van Het Erasmus en (indirect) aan de ondersteunende functionarissen die werkzaam zijn binnen de afdelingen;
- zes afdelingsleiders die de dagelijkse leiding voeren over de (onderwijs-)afdelingen van Het Erasmus en leiding geven aan de docenten en onderwijsassistenten.

De managementstructuur van OSG Hengelo voorziet (naast de bestuurder) in directeuren voor elk van de vier 'scholen' (afdelingen) binnen de stichting.

Eerder in deze rapportage is al als algemeen uitgangspunt voor de inrichting van een fusiestichting benoemd dat het bestuurlijk samengaan de organisatorische inrichting van het onderwijs binnen enerzijds Het Erasmus en anderzijds OSG Hengelo zoveel als mogelijk onverlet moet laten. Bij dat uitgangspunt past dat de managementstructuur van enerzijds Het Erasmus en anderzijds OSG Hengelo bij bestuurlijk samengaan vooralsnog ook ongewijzigd kan blijven. 'Vooralsnog' betekent dat de huidige structuur niet voor de eeuwigheid geldt en op basis van voortschrijdend inzicht op enig moment in samenspraak tussen de bestuurder en het management heroverwogen zou kunnen worden. Zo bezien, is de verschillende managementstructuur dus geen belemmering voor bestuurlijke fusie en niet iets dat vóór het moment van bestuurlijke fusie heringericht zou moeten worden.

Uitgaande van een positief besluit in de richting van bestuurlijke fusie, wordt door de bestuurders in overleg met het management binnen beide stichtingen verkend hoe het bovenschoolse managementoverleg ingevuld kan worden op een manier die recht doet aan de structuurverschillen, de gelijkwaardigheid tussen beide organisatieonderdelen en efficiëntie.

7.5 Stafbureau

Bij bestuurlijke fusie zal de ondersteunende organisatie ook samengevoegd moeten worden. Voor wat betreft de personele gevolgen van die samenvoeging geldt hetzelfde als eerder in deze rapportage al in algemene zin werd opgemerkt, namelijk dat bij het bestuurlijk samengaan de dienstverbanden van zittende personeelsleden doorlopen (tenzij die om andere redenen dan fusie aflopen of anderszins eindigen) en de rechtspositie van betrokkenen gegarandeerd wordt.

In geval van samengaan van de stichtingen en de stafbureaus kan wel aan de orde komen dat bepaalde functies dubbel bezet blijken te zijn of anderszins een aanpassing van taken aan de orde komt. Dat vraagt een nadere verkenning (en uiteraard zorgvuldig overleg met betrokkenen) maar ook wat dit betreft lijkt geen sprake te zijn van belemmeringen die aan bestuurlijke fusie in de weg staan.

Voor de gefuseerde stichting zal een bestuursadres moeten worden gekozen. In navolging van de voorgenomen benoeming van de bestuurder van OSG Hengelo tot bestuurder van de fusiestichting, lijkt het voor de hand te liggen dat het adres van OSG Hengelo als bestuursadres zal gelden. Dat temeer omdat het bestuursadres van OSG Hengelo is gevestigd in het 'Huis van het Onderwijs', tezamen met een aantal andere onderwijsorganisaties. En tevens is relevant dat Het Erasmus om bedrijfseconomische redenen overweegt het kantoor Sluiskade NZ 90 (het formele bestuursadres), af te stoten.

Het formele bestuursadres is niet per definitie het (enige) adres waar het gefuseerde stafbureau gevestigd zal worden. Gelet op de spreiding van ondersteuning wordt gedacht aan een 'hybride' organisatie, waarbij een deel van de ondersteuning in Almelo gevestigd zal blijven (waarschijnlijk op schoollocaties) en een deel in Hengelo, een en ander op basis van gelijkwaardigheid. Ook wat dit betreft geldt dat nog zorgvuldig

³ De structuur wordt hierna in hoofdlijnen beschreven. Voor details wordt verwezen naar het managementstatuut van Het Erasmus.

overleg met betrokkenen gevoerd moet worden, maar dat geen sprake lijkt te zijn van belemmeringen die aan bestuurlijke fusie in de weg staan. Tegelijk met deze FER wordt aan de GMR's en raden van toezicht een notitie aangeboden waarin de voorgestelde structuur van de staforganisatie in hoofdlijnen wordt beschreven.

8 Evaluatie van de fusie

8.1 Evaluatie van de fusie

De bestuurder van de fusiestichting zal in de loop van 2026 in het overleg met zowel de raad van toezicht als de GMR aan de orde stellen of de doelen van de fusie zijn bereikt en welke effecten zijn opgetreden, vooral op de punten van spreiding, omvang, variëteit en keuzevrijheid. Naargelang de uitkomsten van die evaluatie, zullen passende vervolgacties gekozen worden.

9 Advies gemeenten

9.1 Advies van burgemeesters en wethouders

Ten aanzien van de voorgestelde bestuurlijke fusie is het advies gevraagd van de colleges van B&W van de gemeenten Almelo en Hengelo vanuit hun verantwoordelijkheid als lokale overheid voor de beschikbare onderwijsvoorzieningen. Op d.d. 6 februari 2024 hebben beide colleges van B&W een positief advies aangaande de bestuurlijke fusie afgegeven. De adviezen zijn als bijlage aan de FER toegevoegd.

Bijlage 3: Artikelen statuten Stichting OSG Almelo-Hengelo inzake extern toezicht gemeenteraden Almelo en Hengelo

Artikel 12 lid 2:

De leden van de Raad van Toezicht worden benoemd (en herbenoemd) door de Gemeenteraden, met inachtneming van de voordrachtsrechten als hierna bepaald.

Artikel 12 lid 9: Een volgens rooster aftredend lid van de Raad van Toezicht is onmiddellijk (daaronder begrepen op de datum van de eerstvolgende vergadering van de Gemeenteraden na afloop van de benoemingstermijn) herbenoembaar voor een periode van maximaal vier jaar, rekening houdende met de omstandigheid dat niemand langer dan acht jaar aaneengesloten lid van de Raad van Toezicht kan zijn. Dit brengt mee dat een lid van de Raad van Toezicht ook één keer kan worden herbenoemd.

Artikel 13 lid 1:

Een lid van de Raad van Toezicht kan worden geschorst en ontslagen door de Gemeenteraden, al dan niet op verzoek van de Raad van Toezicht. Het betrokken lid van de Raad van Toezicht wordt in de gelegenheid gesteld zich te verantwoorden en kan zich daarbij doen bijstaan door een advocaat. Het besluit tot (voorstel tot) ontslag wordt niet eerder genomen dan nadat het betrokken lid van de Raad van Toezicht in de gelegenheid is gesteld te worden gehoord.

Artikel 16 lid 8:

Het Bestuur is verplicht de in de vorige leden van dit artikel bedoelde bescheiden ten minste zeven jaren lang te bewaren.

De jaarstukken en begroting zijn openbaar en worden direct na vaststelling ter informatie aangeboden aan de Gemeenteraden.

Artikel 19 lid 1:

Het Bestuur is bevoegd de statuten te wijzigen. Het besluit tot statutenwijziging is onderworpen aan de voorafgaande goedkeuring van de Raad van Toezicht.

Wijziging van de statuten kan alleen plaatsvinden na voorafgaande instemming van de Gemeenteraden.

Artikel 19 lid 2:

Het besluit van de Raad van Toezicht tot het verlenen van goedkeuring aan de statutenwijziging wordt genomen in een vergadering van de Raad van Toezicht waarin ten minste een drie vierde meerderheid aanwezig is en alle leden vertegenwoordigd zijn.

Is in de vergadering van de Raad van Toezicht waarin een besluit tot het verlenen van goedkeuring aan statutenwijziging aan de orde komt, niet ten minste een drie vierde meerderheid van de leden aanwezig en zijn niet alle leden vertegenwoordigd, dan zal een nieuwe vergadering worden bijeengeroepen, te houden niet eerder dan twee weken en niet later dan vier weken na de bedoelde vergadering, waarin het besluit kan worden genomen ongeacht het aantal aanwezigen.

Artikel 19 lid 5:

Het Bestuur is verplicht een authentiek afschrift van de wijziging en een volledige doorlopende tekst van de gewijzigde statuten neer te leggen ten kantore van het door de Kamers van Koophandel gehouden handelsregister en een afschrift daarvan ter kennisneming toe te zenden aan de Gemeenteraden.

Artikel 20 lid 1:

Het Bestuur is bevoegd de Stichting te ontbinden. Het besluit tot ontbinding is onderworpen aan de voorafgaande goedkeuring van de Raad van Toezicht.

Het bepaalde in artikel 19 lid 2 is van overeenkomstige toepassing..

Het besluit tot (de gevolgen van de) ontbinding is ook onderworpen aan de instemming van de Gemeenteraden.

Artikel 21 lid 1, 2, 3 en 4:

In aanvulling op de taken en bevoegdheden van de Raad van Toezicht en de taken en bevoegdheden van de Inspectie van het Onderwijs zoals volgt uit de Wet op het onderwijstoezicht, geldt gelet op het openbaar karakter van het onderwijs voorts het navolgende:

a. de Gemeenteraad kan zich vanuit zijn wettelijke taak en verantwoordelijkheden voor het openbaar onderwijs wenden tot het Bestuur van de Stichting. De Gemeenteraad ziet daarbij toe vanuit zijn wettelijke verantwoordelijkheid voor het openbaar onderwijs;

b. de Gemeenteraad is bevoegd in geval van ernstige taakverwaarlozing door het Bestuur of het functioneren van het Bestuur in strijd met de WVO, de maatregelen te nemen die hij nodig acht om de continuïteit van het onderwijsproces te waarborgen en heeft het recht om - indien en voor zover dat noodzakelijk is - zelf te voorzien in het Bestuur van de Scholen en zo nodig de Stichting te ontbinden.

2. De Stichting sluit een bestuurlijk convenant met de Gemeenten waarin afspraken worden opgenomen met betrekking tot de wederzijdse informatie-uitwisseling en de verantwoording inzake het openbaar karakter van het onderwijs.

3. Alvorens een Gemeenteraad overgaat tot het nemen van een maatregel als bedoeld in lid 1 onder b, treedt deze Gemeenteraad hierover in overleg met de andere gemeente waar Scholen van de Stichting zijn gevestigd. Bij het nemen van maatregelen mag de continuïteit van het onderwijs op de Scholen van de Stichting niet in het geding komen.

Vervolgens stelt de gemeenteraad de Raad van Toezicht in de gelegenheid in overleg te treden met de gemeenteraad om de mogelijkheden te verkennen, te bespreken en eventueel te (doen) uitvoeren die noodzakelijk zijn om de gerezen bezwaren tegen het door het Bestuur gevoerde beleid of het functioneren van het Bestuur op andere wijze weg te nemen.

Hierbij hanteert de Gemeenteraad als uitgangspunt dat het toezien op het functioneren van en handelen door het Bestuur (het 'intern toezicht') primair de taak is van de Raad van Toezicht.

4. De Stichting en de gemeenten kunnen in voornoemd bestuurlijk convenant kwalificaties casu quo parameters opnemen met betrekking tot het onderwerp 'ernstige taakverwaarlozing' van het Bestuur, zulks ter bevordering van de professionele uitoefening van het intern toezicht en een zuivere rol- en verantwoordelijkheidsverdeling tussen de Raad van Toezicht enerzijds en de Gemeenteraden anderzijds.

Bijlage 4 Wetsartikelen Fusie WVO

Paragraaf 7. Fusies

Artikel 3.28. Bestuursoverdracht

1 Een rechtspersoon die een openbare school, een openbare school als bedoeld in de [WPO](#) of de [WEC](#) of een openbare instelling als bedoeld in de [WEB](#) of de [WHW](#) in stand houdt, kan de instandhouding daarvan overdragen aan een andere rechtspersoon die tot deze instandhouding bevoegd is.

2 Een rechtspersoon die een bijzondere school, een bijzondere school als bedoeld in de [WPO](#) of in de [WEC](#) of een bijzondere instelling als bedoeld in de [WEB](#) of in de [WHW](#) in stand houdt, kan de instandhouding daarvan overdragen aan een andere rechtspersoon die voldoet aan [artikel 4.1, tweede lid](#).

3 Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing als het een overdracht van de instandhouding betreft van:

a. een openbare school aan:

1°. een openbare rechtspersoon als bedoeld in [artikel 3.4](#) die is ingesteld door één gemeenteraad; of

2°. een stichting als bedoeld in [artikel 3.10](#) die is opgericht door één gemeente;

b. een bijzondere school aan een verkrijgende rechtspersoon in het kader van een splitsing van een rechtspersoon als bedoeld in [artikel 334a van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek](#).

Artikel 3.29. Institutionele fusie

Een rechtspersoon kan twee of meer scholen of scholengemeenschappen, die hij in stand houdt, samenvoegen tot een school of scholengemeenschap.

Artikel 3.30. Instemming Minister

1 Voor de toepassing van de [artikelen 3.30 tot en met 3.33](#) wordt verstaan onder fusie: een bestuursoverdracht als bedoeld in [artikel 3.28](#) of een institutionele fusie als bedoeld in [artikel 3.29](#).

2 Een fusie wordt alleen na instemming van Onze Minister tot stand gebracht.

3 Onze Minister kan aan een fusie instemming onthouden, indien als gevolg van de fusie:

a. de variatie van het onderwijsaanbod, waaronder schoolsoort, binnen de gemeenten waarin de leerlingen van de te fuseren scholen of rechtspersonen woonachtig zijn significant wordt belemmerd; of

b. het aandeel per schoolsoort van de bij de fusie betrokken scholen in het aantal leerlingen in de gemeenten waarin de leerlingen van die scholen woonachtig zijn, een bij ministeriële regeling vast te stellen percentage overschrijdt.

4Onze Minister kan aan een institutionele fusie bovendien instemming onthouden indien de percentages leerlingen die zijn betrokken bij de fusie lager zijn dan de percentages, bedoeld in [artikel 4.10, eerste lid](#).

5Onze Minister vraagt een onafhankelijke adviescommissie advies over het verlenen van de instemming, tenzij de noodzaak daarvoor ontbreekt. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over wanneer dit laatste het geval is.

6Onze Minister stelt beleidsregels vast over de uitoefening van de bevoegdheid, bedoeld in het tweede lid.

7Instemming van Onze Minister is niet vereist:

a.voor de bestuursoverdracht en institutionele fusie die noodzakelijk zijn voor de totstandkoming van de samenwerkingsschool, bedoeld in [artikel 3.22, eerste lid](#);

b.voor een fusie waarbij een school voor praktijkonderwijs is betrokken, voor zover het die school betreft.

Artikel 3.31. Aanvraag en fusie-effectrapportage

1De rechtspersoon dient of de rechtspersonen samen dienen een aanvraag in bij Onze Minister voor de instemming met de fusie. De aanvraag gaat vergezeld van:

a.een door de rechtspersoon of rechtspersonen opgestelde fusie-effectrapportage, en

b.een schriftelijke verklaring van instemming met de fusie van de medezeggenschapsraden of de gemeenschappelijke medezeggenschapsraden, of

c.een uitspraak van de geschillencommissie als bedoeld in [artikel 31, derde lid, WMS](#), of een uitspraak van de Ondernemingskamer als bedoeld in [artikel 36, vierde lid, van die wet](#).

2Een aanvraag geldt ook als een aanvraag om voor bekostiging in aanmerking te komen als bedoeld in [artikel 4.10, eerste lid](#).

3De fusie-effectrapportage bevat in elk geval een weergave van:

a.de motieven voor de fusie;

b.de alternatieven voor de fusie;

c.het tijdsbestek waarbinnen de fusie zal worden gerealiseerd;

d.de met de fusie te bereiken doelen;

e.de effecten van de fusie op de keuzevrijheid, in het bijzonder de effecten van de fusie op de spreiding en omvang van de rechtspersonen en vestigingen van scholen in de gemeenten waarin de huidige leerlingen van die scholen woonachtig zijn, en op

de onderwijskundige en bestuurlijke diversiteit van het onderwijsaanbod in de betrokken gemeenten;

f. de financiële en personele gevolgen en de gevolgen voor leerlingen en hun ouders van de fusie, waaronder begrepen de gevolgen voor de voorzieningen;

g. de wijze waarop over de fusie wordt gecommuniceerd;

h. de wijze waarop de fusie wordt geëvalueerd;

i. een advies van het college van burgemeester en wethouders van de betrokken gemeenten over de wenselijkheid van de fusie.

4 Bij ministeriële regeling wordt een modelformulier voor de fusie-effectrapportage vastgesteld.

Voordracht leden RvT fusiestichting

Organisatie	Naam	Benoemd door	Vanaf	Termijn	Herkiesbaar/aftredend
Het Erasmus	K.E.M. ter Brake	RvT	01-10-2018	2	01-10-2024*
	E. Nijhoff	RvT	01-10-2018	2	01-10-2024*
	L.J.H. Spoolder	GMR (oudergeleding)	01-01-2021	2	01-01-2027*
OSG Hengelo	G.B.J. Raanhuis	Gezamenlijk met GMR	09-05-2019	2	9-5-2027**
	S.H.A.M. Dobbelsteen	Voordracht GMR	03-03-2021	1	9-9-2024**
	K. van Vugt	Gezamenlijk met GMR	09-09-2020	1	3-3-2025**

* De datum herkiesbaar/aftredend is op basis van de huidige statuten van Het Erasmus (termijn 3 x 3 jaar). In de nieuwe statuten wordt dit 2 x 4 jaar (zie artikel 12 lid 9 en artikel 22 lid 1 van de conceptstatuten fusie-stichting).

** De datum herkiesbaar/aftredend is op basis van de huidige statuten van OSG Hengelo (termijn 2 x 4 jaar)

Stichting OSG Hengelo
T.a.v. de heer A. Brunger
Jan Tinbergenstraat 101
7559SP Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Besluit bestuurlijke fusie	3729266		

Geachte heer Brunger,

Wij hebben op 12 februari 2024 van u het verzoek tot instemmen met de voorgenomen bestuurlijke fusie (te effectueren per 1 augustus 2024), de statuten voor de fusiestichting en de benoeming van de leden van de raad van toezicht van de fusiestichting ontvangen.

Wij hebben in de raadsvergadering van 22 mei 2024 besloten:

- In te stemmen met de voorgenomen bestuurlijke fusie en de voorliggende statuten van Stichting OSG Almelo-Hengelo
- De leden van de raad van toezicht van de Stichting OSG Almelo-Hengelo te benoemen.

Met vriendelijke groet,
De gemeenteraad van Hengelo,
de griffier, de voorzitter,

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Behandelvoorstel

Onderwerp	Wijziging Centrumgemeenteregeling Samenwerking ICT Hengelo		
Zaaknummer	3729416	Portefeuillehouder	Jacqueline Freriksen
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	De gemeenteraad wordt voorgesteld om: - Toestemming te verlenen aan het college van B&W de gewijzigde regeling Centrumgemeenteregeling Samenwerking ICT Hengelo aan te gaan.		
Historie	Ten gevolge van de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen, dit met het oog op het versterken van de positie van de raad bij gemeenschappelijke regelingen en daarmee het verbeteren van het democratische proces, is het voornemen om de regeling 'Centrumgemeenteregeling ICT Hengelo' waarvan de gemeente Hengelo de centrumgemeente is, te wijzigen. De conceptregeling is aan de raad van de gemeente Hengelo (11 okt 2023 – 3641571) en aan de deelnemers voorgelegd met het verzoek om naar aanleiding van de conceptregeling zienswijzen in te dienen. De gemeenteraad van Haaksbergen heeft een zienswijze ingediend. Deze heeft geleid tot aanpassing van de conceptregeling, en wel in die zin dat artikel 5 zoals die in de conceptversie was opgenomen, in zijn geheel is komen te vervallen. Verder is een paar redactionele aanpassingen doorgevoerd. Weigering van toestemming door de Raad kan alleen op grond van strijd met het recht of strijd met het algemeen belang.		

Raad	24 april 2024	
Doel van de sessie	Besluitvormend	
Behandeladvies	De gemeenteraad wordt voorgesteld om het college toestemming te verlenen om de gewijzigde regeling Centrumgemeenteregeling Samenwerking ICT Hengelo aan te gaan.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3729416	J. Kamies	IIT	Jacqueline Freriksen
ONDERWERP			
3729416 - Wijziging Centrumgemeenteregeling ICT Hengelo			

BESLUIT

De gemeenteraad besluit:

1. Toestemming te verlenen aan het college van B&W de gewijzigde regeling "Centrumgemeenteregeling ICT Hengelo" aan te gaan.

INLEIDING

Ten gevolge van de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen, dit met het oog op het versterken van de positie van de raad bij gemeenschappelijke regelingen en daarmee het verbeteren van het democratische proces, is de regeling 'Centrumgemeenteregeling ICT Hengelo' waarvan de gemeente Hengelo de centrumgemeente is, tegen het licht gehouden. Dit heeft geleid tot een aantal voorstellen tot aanpassing van de regeling. Deze aanpassingen zijn vastgelegd in een conceptregeling welke door het college in oktober 2023 is vastgesteld. Deze conceptregeling is aan de raad van de gemeente Hengelo en aan de deelnemers voorgelegd met het verzoek om naar aanleiding van de conceptregeling zienswijzen in te dienen. Het kunnen indienen van zienswijzen in dit geval is één van de nieuwe wettelijk voorzieningen in de Wgr.

Vervolgens is alleen door de gemeenteraad van Haaksbergen een zienswijze ingediend. Deze heeft geleid tot aanpassing van de conceptregeling, en wel in die zin dat artikel 5 zoals die in de conceptversie was opgenomen, in zijn geheel is komen te vervallen. De daarop volgende artikelen zijn daarom vernummerd. Reden voor het laten vallen van artikel 5 is, dat wat hierin staat op de keper beschouwd al is voorzien in artikel 10 (voorheen 11) van de regeling en artikel 169 van de Gemeentewet. Dan is het gebruikelijk om dat niet nog eens separaat te regelen. Verder zijn een paar redactionele aanpassingen doorgevoerd, waarmee ook de uniformering van deze regeling ten opzichte van de regeling Samenwerking Sociale Zaken Borne, Haaksbergen Hengelo, die ook aan de raad zal worden voorgelegd, is verbeterd.

Voor het overige is de conceptregeling ongewijzigd gebleven. Om die reden is het college van mening dat met de regeling zoals die nu voorligt, kan worden ingestemd, mits de raad daarvoor toestemming geeft. De andere deelnemers zal hier ook om worden gevraagd.

ARGUMENTEN

- 1.1. College heeft toestemming nodig van de raad
In de Wgr (artikel 1, lid 4) is geregeld dat het college geen gemeenschappelijke regeling kan treffen dan na verkregen voorafgaande toestemming van de raad. Hierbij is dan tevens geregeld dat met het treffen van een regeling gelijk wordt gesteld het wijzigen van, het toetreden tot en het uittreden uit een regeling (artikel 1, lid 5). In voorliggende aangelegenheid is sprake van een wijziging van de regeling. Om die reden wordt de gemeenteraad nu gevraagd om toestemming.

KANTTEKENINGEN

- 1.1. Indien er geen uitvoering wordt gegeven aan de wet is de regeling daarmee in strijd.

VERVOLG

Communicatie

Na vaststelling van de definitieve regeling zal de regeling worden gepubliceerd op de daarvoor geldende wijze.

BIJLAGEN

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3729416	lenferink, arjan	IIT	Jacqueline Freriksen
ONDERWERP			
3729416 - Wijziging Centrumgemeenteregeling Samenwerking ICT Hengelo			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

De gemeenteraad besluit:

1. Toestemming te verlenen aan het college van B&W de gewijzigde regeling Centrumgemeenteregeling Samenwerking ICT Hengelo aan te gaan.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Door wijziging van de Wet gemeenschappelijke regeling moet de gemeenschappelijke regeling Samenwerking ICT Hengelo worden gewijzigd. Het college heeft daarvoor toestemming nodig van de raad. De raad heeft besloten deze toestemming te verlenen.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

Conceptversie centrumgemeenteregeling samenwerking ICT Hengelo (versie 18.1.24)

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Haaksbergen, Oldenzaal en Hengelo en het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam SWB Midden Twente (hierna gezamenlijk te noemen: deelnemers);

Overwegende dat:

- de deelnemers de aan hen toevertrouwde publieke taken uitvoeren binnen een snel veranderende maatschappelijke omgeving;
- de deelnemers daarbij gelijktijdig staan voor de opgave om belangrijke veranderingen in dienstverlening en effectiviteit van uitvoering te realiseren;
- de deelnemers wensen samen te werken op het terrein van ICT teneinde:
 - a. de kwaliteit van de dienstverlening te versterken;
 - b. de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen;
 - c. de efficiency en effectiviteit van algemene en meer specialistische taken te vergroten;
- de colleges van burgemeester en wethouders hebben van hun gemeenteraden daartoe de vereiste toestemmingen hebben gekregen;
- de colleges van de gemeenten Hengelo en Oldenzaal in februari 2013 in het Convenant Samenwerking ICT de intentie hebben uitgesproken om vorm en inhoud te geven aan de reeds bestaande samenwerking en teneinde uiteindelijk één ICT-infrastructuur voor deelnemende gemeenten te realiseren waarbij de uitvoering van taken en bevoegdheden die daarvoor nodig zijn worden geconcentreerd en middelen en personeel geïntegreerd bij de gemeente Hengelo;
- in 2013 ervaringen zijn opgedaan met de samenwerking tussen deelnemende gemeenten en dat zij van mening zijn dat de samenwerking verder geformaliseerd kan worden waarbij zij als uitgangspunten hebben dat er één organisatie komt en één ICT-infrastructuur;
- voor de samenwerking op het gebied van ICT een organisatievorm gewenst is die slagvaardig en flexibel is, dienstverlenend, waarbij een duurzame zakelijke relatie tot stand wordt gebracht met borging van continuïteit. Door de deelnemende gemeenten is daarom gekozen voor het treffen van een lichte gemeenschappelijke regeling, zijnde een centrumgemeenteregeling en wel per 1 juli 2014;
- dat het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam SWB Midden Twente op 25 november 2016 de wens heeft uitgesproken te willen toetreden tot de centrumgemeenteregeling en daarvoor toestemming heeft gekregen van het algemeen bestuur welke toetreding daarna is gerealiseerd;
- dat het college van de gemeente Haaksbergen op 15 juni 2021 de wens heeft uitgesproken te willen toetreden tot de centrumgemeenteregeling en daarvoor toestemming heeft gekregen van de raad van de gemeente Haaksbergen;
- dat daarvoor een wijziging nodig is van de bestaande regeling waarvoor de colleges van burgemeester en wethouders en het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam instemming hebben gevraagd en gekregen van hun gemeenteraden resp. hun algemeen bestuur;
- er sprake is van een gemeenschappelijke regeling zonder openbaar lichaam en zonder gemeenschappelijk orgaan;
- de artikelen 1, 8 vierde lid, 9 eerste lid, 10 eerste lid, en 26 van de Wet gemeenschappelijke regelingen zijn van toepassing op een lichte gemeenschappelijke regeling.

b e s l u i t e n :

vast te stellen 'de Centrumgemeenteregeling samenwerking ICT Hengelo'

Artikel 1 Algemene bepalingen

Deze regeling verstaat onder:

- a) regeling: de centrumgemeenteregeling samenwerking ICT Hengelo;
- b) deelnemer: een aan deze regeling deelnemend college of dagelijks bestuur;
- c) college: college van burgemeester en wethouders;
- d) bestuurlijk overleg: het periodiek overleg tussen de portefeuillehouders ict van de deelnemers;
- e) portefeuillehoudersoverleg: Periodiek vindt er individuele afstemming plaats met de afzonderlijke portefeuillehouders van de deelnemers en de uitvoeringsorganisatie;
- f) dagelijks bestuur: het dagelijks bestuur van een gemeenschappelijke regeling;
- g) deelnemende gemeente: de gemeente van een deelnemend college;
- h) deelnemend openbaar lichaam: het deelnemende openbaar lichaam van een deelnemend dagelijks bestuur;
- i) centrumgemeente: de gemeente Hengelo;
- j) raad: gemeenteraad van een deelnemende gemeente;
- k) algemeen bestuur: algemeen bestuur van een deelnemende gemeenschappelijke regeling;
- l) uitvoeringsorganisatie: de onderdelen van de organisatie van de gemeente Hengelo, waaraan de uitvoering van de in deze regeling beschreven taken en bevoegdheden organisatorisch is toegekend;
- m) secretarissenoverleg: het periodiek overleg tussen de gemeentesecretarissen van de deelnemende gemeenten en de secretaris van de deelnemende gemeenschappelijke regeling;
- n) uitvoerende bevoegdheden: de bevoegdheden als genoemd in artikel 2 van deze regeling;
- o) dienstverleningsovereenkomst: de overeenkomst tussen de centrumgemeente en de deelnemende gemeente of het openbaar lichaam , waarin afspraken zijn vastgelegd over de prijs en kwaliteit van de te leveren diensten en producten.

Artikel 2 Doel, taken, bevoegdheden en reikwijdte van de regeling

1. De regeling heeft tot doel om de gemeenschappelijke belangen van de deelnemers te behartigen op het gebied van Informatie- en communicatietechnologie (ICT).
2. De behartiging van de in dit artikel bedoelde belangen omvat het (ondersteunen bij het) ontwikkelen en voorbereiden van beleid op het gebied van ICT alsmede het uitvoeren van het beheer en de advisering op het gebied van ICT.
3. De organisatie van de centrumgemeente voert mede namens de overige deelnemers de taken uit en oefent de bevoegdheden uit die noodzakelijk zijn om de in lid 1 en lid 2 beschreven belangen te behartigen voor zover de hiermee verband houdende en ten laste van de overige deelnemers komende kosten vallen binnen de daartoe door de gemeenteraden van de gemeenten Haaksbergen en Oldenzaal en het algemeen bestuur vastgestelde begroting.
4. De beleidsbepalende bevoegdheden en de bevoegdheid om de financiële kaders vast te stellen blijven berusten bij de afzonderlijke raden en colleges van de deelnemende gemeenten respectievelijk algemeen bestuur en dagelijks van het deelnemende openbaar lichaam, ieder voor zover het hun bevoegdheden betreft.
5. Ter uitwerking van lid 3 maken de deelnemers binnen de kaders van deze regeling nadere afspraken over de te verrichten taken en uit te oefenen bevoegdheden en de daarbij behorende kwaliteitseisen. Deze afspraken worden opgenomen in een ICT-dienstverleningsovereenkomst. De deelnemers kunnen deze afspraken bij eensluidend besluit wijzigen.
6. De samenwerking is mede gericht op:
 - a. het standaardiseren van ICT-infrastructuur en Programmatuur;
 - b. het creëren en in standhouden van één technische infrastructuur van de deelnemers; en
 - c. het ondersteunen van gebruikers vanuit een centrale ICT-beheerorganisatie.

Artikel 3 Zienswijze

1. Bij besluiten met een aanzienlijk financieel belang, politiek gevoelige besluiten of bij beleidsmatige keuzes, besluit het bestuurlijk overleg of college van de gemeente Hengelo of, hoe en wanneer de raden dan wel het algemeen bestuur van de deelnemers in het besluitvormingsproces betrokken worden.

2. Indien het bestuurlijk overleg of college van de gemeente Hengelo besluit dat de raden danwel het algemeen bestuur van de deelnemers in het besluitvormingsproces om zienswijzen worden gevraagd, dan is op de zienswijzeprocedure artikel 35 eerste tot en met vierde lid van de Wgr van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat de termijn acht weken bedraagt.

3. Onverminderd het bepaalde in lid 2, worden de raden dan wel het algemeen bestuur van de deelnemers in de gelegenheid gesteld op besluiten van het college van B&W van de gemeente Hengelo voorafgaand zienswijzen naar voren te brengen als een meerderheid van de raden plus het algemeen bestuur van de deelnemers hierom verzoekt.

Artikel 4 Inspraak

Bij de totstandkoming van beleid kan aan ingezetenen van de deelnemende gemeenten en belanghebbenden inspraak worden verleend. In dat geval zal de inspraakregeling van de deelnemer van toepassing zijn.

Artikel 5 Informatie en verantwoording

~~1. Een verzoek om inlichtingen van een raadslid of een lid van het algemeen bestuur wordt schriftelijk ingediend bij het college respectievelijk het dagelijks bestuur van de deelnemer.~~

~~2. Het betreffende bestuursorgaan geeft de raden of het algemeen bestuur van de deelnemers door een of meer leden van die raden dan wel het algemeen bestuur gevraagde inlichtingen:~~

~~a. binnen één maand na ontvangst van het verzoek en~~

~~b. overeenkomstig het reglement van orde van de raad van de gemeente Hengelo voor zover dit niet in strijd is met het openbaar belang.~~

~~3. Het college van de gemeente Hengelo geeft de raad van zijn gemeente mondeling of schriftelijk de door een of meer leden van een van de raden dan wel het dagelijks bestuur of het algemeen bestuur van de deelnemers de gevraagde inlichtingen, op de in de gemeente Hengelo gebruikelijke wijze.~~

~~4. Inlichtingen als bedoeld in artikel 17, tweede lid van de Wgr, wordt mondeling, schriftelijk of digitaal verstrekt.~~

Artikel 5 kan in zijn geheel weg. Wordt integraal in voorzien in de Gemeentewet en in artikel 10 (11 oud) van de regeling.

Artikel 5 Personeel

1. De uitvoeringsorganisatie bestaat uit een front- en een backoffice.

2. De uitvoeringsorganisatie wordt ingericht overeenkomstig de organisatie ICT Hengelo.

3. De medewerkers die belast zijn met de uitvoering van de ICT taken zijn in dienst van en zijn werkzaam onder verantwoordelijkheid van het college van de centrumgemeente.

Artikel 6 Dienstverleningsovereenkomst

1. De werkzaamheden die de uitvoeringsorganisatie uitvoert zijn nader omschreven en vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst (DVO) met een deelnemer die de deelnemer en de uitvoeringsorganisatie gezamenlijk overeenkomen. Aan de DVO is een producten- en dienstencatalogus gehecht.

2. De DVO wordt jaarlijks voor 1 december geactualiseerd.

3. Op basis van de DVO wordt door de leiding van de uitvoeringsorganisatie jaarlijks een managementrapportage uitgebracht, die ter vaststelling wordt voorgelegd aan de deelnemers.

Artikel 7 Communicatie en afstemming.

1. De deelnemers hechten aan een zorgvuldige communicatie over ICT-aspecten gedurende de werking van deze gemeenschappelijke regeling. Daartoe dienen de volgende afstemmingmomenten:
 - a. Het bestuurlijk overleg ICT komt minimaal eens per jaar bijeen. Dit overleg zal worden voorbereid door de secretarissen van de deelnemers die zich bij die voorbereiding kunnen laten ondersteunen door de accounthouders van de deelnemers. De leiding van de uitvoeringsorganisatie is aanwezig bij het overleg van de secretarissen en adviseert hen over de aan de orde zijnde onderwerpen. Op de agenda van dit overleg staan in ieder geval de volgende onderwerpen:
 - de algemene gang van zaken rond de samenwerking;
 - de jaarlijkse rapportage;
 - de dienstverleningsovereenkomst.
 - b. Eens per kwartaal vindt overleg plaats tussen de teammanager IT-bedrijf van de gemeente Hengelo en de teamleider Informatie van de gemeente Oldenzaal, idem tussen de teammanager IT-bedrijf van de gemeente Hengelo en de adviseur Informatievoorziening van het deelnemend openbaar lichaam en tussen teammanager IT-bedrijf van de gemeente Hengelo en de teammanager concern ondersteuning van de gemeente Haaksbergen.
2. De deelnemers wijzen een medewerker binnen hun organisatie aan als accounthouder voor de samenwerking. De accounthouder van de gemeente Hengelo is het vaste aanspreekpunt voor de managementteams van de deelnemers om inhoudelijke vragen of ontwikkelingen op het gebied van ICT te bespreken.

Artikel 8 Financiële bepalingen

Er wordt een vast en variabel tarief vastgesteld tussen de deelnemers. Dit wordt vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomst. Daarbij worden onder meer afspraken gemaakt over tariefaanpassingen, betalingstermijnen, facturering, btw-percentages, indexatie, de jaarlijkse vaststelling van het aantal werkplekken.

Artikel 9 Archief

1. Het college van de centrumgemeente is belast met de zorg voor en het toezicht op de bewaring en het beheer van de archiefbescheiden voor zover het de reikwijdte van deze regeling betreft. De Archiefverordening gemeente Hengelo is hierbij leidend.
2. De gemeenten Haaksbergen en Oldenzaal en het openbaar lichaam dragen het beheer van de archiefbescheiden voor zover het de reikwijdte van de overeenkomst betreft op aan de gemeente Hengelo, onverminderd de verantwoordelijkheid van de colleges van Haaksbergen en Oldenzaal en het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam als zorgdrager op basis van de Archiefwet 1995 of diens opvolgers.
3. Voor de bewaring van de grond van artikel 12 van de Archiefwet 1995 over te brengen bescheiden wijst het college van de centrumgemeente een Bewaarplaats, als bedoeld in deze wet, aan.
4. De gemeenten Haaksbergen en Oldenzaal en het openbaar lichaam dragen er zorg voor dat de Archiefverordening en andere van toepassing zijnde regelgeving het beheer van de archiefbescheiden door de gemeente Hengelo mogelijk maken.
5. Nadere afspraken over het archief- en informatiebeheer worden vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomst.

Artikel 10 Informatie en verantwoording

1. Indien een of meer leden van de deelnemers, hun raden resp. algemeen bestuur, schriftelijk inlichtingen vraagt, waarvan het belang niet in strijd is met het openbaar belang, dan geeft het

college van de centrumgemeente deze inlichtingen binnen zes weken aan het betreffende bestuursorgaan.

2. Het college van de centrumgemeente brengt voor 1 maart verslag uit aan de deelnemers over de wijze waarop het samenwerkingsverband in het voorafgaande jaar van zijn uitvoerende bevoegdheden gebruik heeft gemaakt. De deelnemers leggen het verslag ter vaststelling voor aan de raden in hun gemeente dan wel het algemeen bestuur. Het verslag maakt deel uit van de afzonderlijke jaarrekeningen van de deelnemers.

3. De centrumgemeente draagt namens de deelnemers zorg voor informatie- en verantwoordingsplichten jegens derden.

Artikel 11 Toetreding, uittreding, wijziging en opheffing

1. Toetreding tot de regeling door derden behoeft de goedkeuring van de deelnemers, ieder voor zover het hun eigen bevoegdheden betreft.

2. Een deelnemer kan uittreden uit de regeling.

3. Gedurende vier jaren na de datum van toetreding tot de regeling het niet mogelijk is om uit de regeling te treden.

4. Voor uittreding uit de regeling wordt een opzegtermijn van tenminste één jaar in acht genomen.

5. Uittreding vindt plaats aan het einde van het kalenderjaar.

6. Een deelnemer die uit de regeling wenst te treden maakt, na verkregen toestemming van de gemeenteraad resp. het algemeen bestuur, zijn voornemen tot uittreding bij aangetekend schrijven kenbaar aan de centrumgemeente en de overige deelnemers.

7. De financiële en personele gevolgen van uittreding, waaronder mede moet worden begrepen de daardoor ontstane wachtgeldverplichtingen, komen voor rekening van de uittredende deelnemer.

8. Voor de vaststelling van de financiële gevolgen van uittreding als bedoeld in het vorige lid, wordt voorafgaande aan die uittreding door de deelnemers gezamenlijk advies gevraagd aan een onafhankelijke externe deskundige. Het advies van deze deskundige is voor de deelnemers bindend. De kosten voor het inschakelen van de deskundige zijn voor rekening van de uittredende deelnemer.

9. Deze regeling kan worden gewijzigd, dan wel worden opgeheven na een daartoe strekkend gelijkluidend besluit van de raden resp. het algemeen bestuur en de colleges resp. dagelijks bestuur van de deelnemers, ieder voor zover het hun eigen verantwoordelijkheid betreft.

10. Een besluit tot opheffing van de regeling gaat vergezeld van een liquidatieplan, vast te stellen door de raden resp. algemeen bestuur van de deelnemers. Het liquidatieplan voorziet in de verplichting van de deelnemers tot deelneming in de financiële gevolgen van de opheffing, in de gevolgen voor het personeel en in de gevolgen van het door de deelnemers wederom zelfstandig uitvoeren van de regelgeving als vermeld in artikel 2 van deze regeling, alsmede in de gevolgen voor het archief.

11. Het college van de centrumgemeente is belast met de voorbereiding en uitvoering van de liquidatie.

Artikel 12 Geschillen

1. Over geschillen tussen de deelnemers onderling omtrent de toepassing, in de ruimste zin, van deze regeling wordt beslist door de bevoegde rechter.

2. Het verzoek aan de rechter vindt niet plaats dan nadat de deelnemers zich tot het uiterste hebben inspannen het geschil in onderling overleg op te lossen.

3. Mocht een voor deelnemers bevredigende oplossing niet binnen drie maanden na aanvang van het in het tweede lid bedoelde overleg zijn gevonden, dan wordt voorafgaande aan het nemen van een besluit omtrent het geschil, het geschil ter advisering voorgelegd aan een door betreffende deelnemers samengestelde geschillencommissie bestaande uit drie personen, waarvan elke

deelnemer er één heeft aangewezen en beide aangewezenen gezamenlijk een derde. Hert advies van de commissie is bindend.

Artikel 13 Evaluatie

1. Het college van de gemeente Hengelo evalueert in afstemming met het bestuurlijk overleg de regeling met de raden en het algemeen bestuur van de deelnemers en brengt hierover, uiterlijk een maand voorafgaande aan het eind van elke zittingsperiode van de gemeenteraden, aan de college en de raden en het dagelijks en het algemeen bestuur van de deelnemers verslag uit vergezeld van conclusies en aanbevelingen.
2. Het college van de gemeente Hengelo legt de onderzoeksvraagstelling voor de uit te voeren evaluatie, om zienswijzen voor aan de colleges en de raden en het dagelijks en het algemeen bestuur van de deelnemers. Artikel 35 eerste tot en met vierde lid van de wet zijn van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat de termijn acht weken bedraagt.
3. Het college van de gemeente Hengelo stelt de onderzoeksvraagstelling vast.

Artikel 14 Slotbepalingen

1. Deze regeling treedt in werking met ingang van **1 juli 2024**.
2. Het college van de centrumgemeente draagt zorg resp. het dagelijks bestuur van de deelnemers dragen op de gebruikelijke wijze zorg voor bekendmaking van de regeling.
3. Deze regeling kan worden aangehaald als 'de Centrumgemeenteregeling samenwerking ICT Hengelo'.

Aldus vastgesteld door:

Het college van B&W van Haaksbergen op.....

de secretaris, de burgemeester,

Het college van B&W van Hengelo op.....

de secretaris, de burgemeester,

Het college van B&W van Oldenzaal op.....

de secretaris, de burgemeester,

Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam SWB Midden Twente op.....

de secretaris, de voorzitter,

Behandelvoorstel

Onderwerp	Aanpassing gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Twente		
Zaaknummer	3720250	Portefeuillehouder	Schelberg
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	De raad wordt voorgesteld om: Toestemming te verlenen aan het College om de nieuwe regeling te aan te gaan.		
Historie	Ten gevolge van de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen, dit met het oog op het versterken van de positie van de raad bij gemeenschappelijke regelingen en daarmee het verbeteren van het democratische proces, is het voornemen om de gemeenschappelijke regeling 'Veiligheidsregio Twente,' te wijzigen. De conceptregeling is aan de raad van de gemeente Hengelo (20 december 2023 – 3678828) en aan de overige deelnemers voorgelegd met het verzoek om naar aanleiding van de conceptregeling zienswijzen in te dienen. Inhoudelijk zijn er drie zienswijzen gedaan. Deze zijn afkomstig van de gemeenteraad Almelo, Haaksbergen en Dinkelland. De zienswijze van de raad van de gemeente Almelo heeft geleid tot wijziging van de ontwerp-regeling. Om de gemeenschappelijke regeling definitief te kunnen wijzigen hebben de colleges in deze fase de toestemming nodig van de Raad. Weigering van toestemming door de Raad kan alleen op grond van strijd met het recht of strijd met het algemeen belang.		

Raad	24 april 2024	
Doel van de sessie	Besluitvormend	
Behandeladvies	De gemeenteraad wordt voorgesteld om het college toestemming te verlenen om de gewijzigde regeling Veiligheidsregio Twente aan te gaan.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3720250	Bekhuis, Sander	RL-LV	
ONDERWERP			
3720250 Aanpassing Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Twente			

BESLUIT

De gemeenteraad besluit:

1. Toestemming te verlenen aan het College om de nieuwe regeling te aan te gaan.

INLEIDING

Beoogd effect

Aanpassing van de huidige Gemeenschappelijk Regeling om het in lijn te brengen met de eisen die worden gesteld door de per 1 januari 2022 gewijzigde Wgr. Doelstelling van die wijzigingen is dat uw raad meer instrumenten in handen heeft om kaders te stellen en te controleren.

Inleiding

De GR Veiligheidsregio Twente is een samenwerkingsverband van de gemeenten Hengelo en de overige Twentse gemeenten. Het AB heeft alle deelnemers een brief gestuurd (bijlage 1) met het voorstel toestemming te geven de Gemeenschappelijke Regeling (GR) te wijzigen naar aanleiding van de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Uw raad is daarover al in fase 1 geïnformeerd bij brief 16 oktober 2023. Uw raad heeft geen zienswijze ingediend ten aanzien van de concept aanpassing. Nu ligt het definitieve voorstel voor ter toestemming aan de deelnemende raden waarna alle colleges van B&W moeten instemmen. Toestemming te verlenen aan het College om de nieuwe regeling te aan te gaan.

Inhoudelijke zijn er drie zienswijzen gedaan. Deze zijn afkomstig van de gemeenteraad Almelo, Haaksbergen en Dinkelland. De voorgestelde reactie op de zienswijzen is afgestemd met andere GR-en in de regio. De zienswijze van de raad van de gemeente Almelo heeft geleid tot wijziging van het ontwerp.

ARGUMENTEN

1. Er is alleen sprake van technische wijzigingen en geen beleidsinhoudelijke wijzigingen

De aanpassingen omvatten:

- Standaardisatie en vereenvoudiging van artikelen, zodat er meer uniformiteit tussen de verschillende gemeenschappelijke regelingen in Twente ontstaat.

2. Toestemming van de Raad noodzakelijk is op grond van artikel 1, lid 4 Wgr.

Het wijzigen van een gemeenschappelijke regeling wordt voor de wet gelijkgesteld met het treffen van een gemeenschappelijke regeling en daarom is toestemming nodig van de Raad om over te gaan tot wijziging en het aangaan van de gewijzigde regeling door het College.

Weigering van toestemming door de Raad kan alleen op grond van strijd met het recht of strijd met het algemeen belang. Deze toetsing dient terughoudend te zijn. Het moet dan wel gaan om zwaarwegende bezwaren. Er is voor de Raad echter geen aanleiding om geen toestemming te verlenen, omdat het hier een technische wijziging betreft en geen beleidsinhoudelijke implicaties heeft. Aan de toestemming mogen ook geen voorwaarden worden verbonden.

KANTTEKENINGEN

Er zijn geen risico's.

VERVOLG

Bestuurlijk vervolg

Nadat de Raad heeft besloten de regeling te wijzigen en het College toestemming te verlenen om de gewijzigd regeling aan te gaan, gaat het college de gewijzigde regeling aan. Een bericht daarvan stuurt het college aan het AB.

Financiën

Met dit voorstel zijn geen kosten gemoeid waarvoor dekking is vereist. De raad behoudt zijn mogelijkheden om zienswijzen in te dienen op de jaarstukken en begroting van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Twente.

Communicatie

Is openbaar

Juridische zaken

Nadat alle colleges hebben ingestemd met de wijziging, zal de gemeenschappelijke regeling de gewijzigde regeling rechtsgeldig bekendmaken.

Uitvoering

Nadat de Raad heeft besloten de regeling te wijzigen en het College toestemming te verlenen om de gewijzigde regeling aan te gaan, gaat het college de gewijzigde regeling aan. Een bericht daarvan stuurt het college aan het AB.

BIJLAGEN

Bijlage 1: (Aanbiedingsbrief VRT_2024_01_16)

Bijlage 2: (Definitief ontwerp gewijzigde GR VRT 2024)

Bijlage 3: (Overzicht zienswijzen 2024_01_16)

Bijlage 4: (Getekend raadsbesluit)

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3720250	Bekhuis, Sander	RL-LV	Sander Schelberg
ONDERWERP			
3720250 - Aanpassing Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Twente			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

De gemeenteraad besluit:

1. Toestemming te verlenen aan het College om de nieuwe regeling te aan te gaan.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De gemeente werkt samen met andere gemeenten aan publieke taken. Sommige taken zijn op afstand gezet en in zogenaamde gemeenschappelijke regelingen ondergebracht. Denk aan de Stadsbank, SamenTwente etc. Op grond van de in 2022 gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen moeten deze gemeenschappelijke regelingen een aantal wijzigingen doorvoeren in hun regeling. Ook hebben ze keuzemogelijkheid om extra controle instrumenten in de bouwen voor de gemeenteraden. Doel van die wetwijziging is namelijk de controlerende rol van de raad te vergroten, om de grip te versterken op het verlengde lokale bestuur. De wijziging van de regelingen gaat in een tweetrapsraket. Eerst mogen de deelnemende gemeenteraden een zienswijze geven over de concept gewijzigde regeling. Daarna moeten alle raden toestemmen met de gewijzigde regeling. We zijn nu bij stap 2: Voor de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Twente wordt nu toestemming gevraagd aan de gemeenteraad.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

POSTBUS 383, 7500 AJ ENSCHEDE

Nijverheidstraat 30
7511 JM Enschede

Postbus 383 | 7500 AJ Enschede

Aan de colleges van burgemeester en wethouders van de
gemeenten in de Veiligheidsregio Twente

088 256 7800

info@vrtwente.nl

UW KENMERK: -

ONS KENMERK: 24000138

DATUM: 15 februari 2024

BEHANDELD DOOR: A. Akman

E-MAIL: info@vrtwente.nl

TELEFOON: 088 256 7800

ONDERWERP: Definitief ontwerp wijziging gemeenschappelijke regeling VRT

Geacht college,

Op 14 februari 2024 heeft het algemeen bestuur van Veiligheidsregio Twente ingestemd met het definitieve ontwerp voor de wijziging van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Twente. Het algemeen bestuur heeft de door de raden ingediende zienswijzen betrokken in de besluitvorming. Daarnaast zijn er nog een aantal redactionele wijzigingen verwerkt.

Wij vragen u nu een besluit te nemen over het wijzigen van onze gemeenschappelijke regeling. Hiervoor heeft u toestemming nodig van uw raad. Hieronder lichten wij dit toe.

Aanleiding

De Wet gemeenschappelijke regelingen is in juli 2022 aangepast. Volgens de wet moet de gemeenschappelijke regeling VRT binnen twee jaar hierop worden bijgewerkt en vastgesteld, dus uiterlijk 1 juli 2024.

Voortraject

Op 18 oktober 2023 hebben wij u gevraagd om de ontwerpregeling te behandelen in uw gemeente en voor zienswijzen voor te leggen aan uw raad. Uiterlijk 9 januari 2024 had u de gelegenheid om de zienswijzen aan ons te sturen. Wij hebben van alle gemeenten een reactie ontvangen, drie gemeenten hebben een inhoudelijke zienswijze ingediend. Die zienswijzen hebben wij verwerkt in het bijgevoegd definitief ontwerp wijziging gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Twente.

Daarnaast is het ontwerp aangepast m.b.t. de inwerkingsdatum, namelijk met terugwerkende kracht per 1 juli 2024 in verband met de wettelijke implementatietermijn (artikel 39 lid 2 GR VRT) en is de tekst van artikel 38 en 39 van de regeling redactioneel gewijzigd.

Op 14 februari 2024 heeft het algemeen bestuur van Veiligheidsregio Twente ingestemd met het definitieve ontwerp. Deze leggen wij nu aan u ter besluitvorming voor. Alleen als tweederde van alle deelnemende gemeenten omvattende ten minste tweederde van het aantal inwoners dit ontwerp vaststellen, kan de wijziging doorgaan.

Zienswijzen

De gemeenteraden van Almelo, Dinkelland en Haaksbergen hebben een inhoudelijke zienswijze naar voren gebracht. In het besluit van het algemeen bestuur en in de bijlagen leest u hoe is omgegaan met deze zienswijzen. De zienswijze van de gemeente Almelo heeft daadwerkelijk geleid tot aanpassing van het ontwerp voor de wijziging van de gemeenschappelijke regeling. Naast wijziging door deze zienswijze, zijn

ook ambtshalve nog een aantal redactionele wijzigingen doorgevoerd. Ook deze zijn toegelicht in het besluit van het algemeen bestuur (bijlage 1) en in het overzicht wijzigingen ontwerpregeling (bijlage 4).

Verzoek aan colleges

We vragen uw college nu om een besluit te nemen over het wijzigen van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Twente. Deze brief en bijlagen kunt u gebruiken voor de besluitvorming. Voor het wijzigen van onze gemeenschappelijke regeling heeft u toestemming van uw raad nodig. Uw raad heeft 13 weken tijd om hierover te beslissen.

Zodra het college het definitieve besluit heeft genomen, ontvangen wij dit graag van u per email: info@vrtwente.nl. Wij vragen u om dit voor 22 mei 2024 te doen. Daarnaast vragen wij u dit collegebesluit bekend te maken middels publicatie in het gemeenteblad.

Vervolg

Indien tweederde van de gemeenten, omvattende ten minste tweederde van het aantal inwoners, besloten hebben over de wijziging, is de gemeenschappelijke regeling gewijzigd. De gemeenten dienen hun collegebesluiten bekend te maken. Vervolgens maakt het bestuur van de gemeente Enschede, zijnde de plaats van vestiging van de GR VRT, de regeling in alle deelnemende gemeenten bekend in het door dat gemeentebestuur uitgegeven gemeenteblad. Daarna is deze procedure afgerond en geldt de nieuwe gewijzigde gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Twente.

Wij zien de besluiten op de ontwerpregeling met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Twente,

Secretaris
H. Meuleman

Voorzitter
R.W. Bleker

Bijlagen

1. Besluit algemeen bestuur Veiligheidsregio Twente d.d. 14 februari 2024
2. Definitief ontwerp gewijzigde gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Twente
3. Overzicht zienswijzen
4. Overzicht wijzigingen ontwerpregeling

Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Twente

Geldend van 1 juli 2024 t/m heden

Intitulé

Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Twente

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hellendoorn, Hengelo (O), Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Rijssen-Holten, Tubbergen, Twenterand en Wierden

OVERWEGENDE

- dat het voor een goede behartiging van de zorg voor de veiligheid en de hulpverlening aan de burgers in hun werkgebied van belang is samen te werken bij het bieden van brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en de voorbereiding op en bestrijding van ongevallen, crisis en rampen;
- dat op 1 oktober 2010 de Wet veiligheidsregio's in werking is getreden;
- dat als gevolg daarvan de colleges van burgemeester en wethouders verplicht zijn tot het treffen van een gemeenschappelijke regeling, waarbij een openbaar lichaam wordt ingesteld, genaamd "veiligheidsregio"; dat de gemeenteraden zoals vereist op grond van artikel 1, tweede lid van de Wet gemeenschappelijke regelingen, de betreffende colleges toestemming hebben gegeven tot het aangaan van deze gemeenschappelijke regeling;
- dat de Wet gemeenschappelijke regelingen om de democratische legitimiteit van gemeenschappelijke regelingen te versterken is aangepast (Stb.2022, nr. 18) en deze gemeenschappelijke regeling daarmee in overeenstemming moet worden gebracht;

GELET OP

de Wet veiligheidsregio's, de Wet gemeenschappelijke regelingen en de Gemeentewet;

de toestemming van de gemeenteraden van Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hellendoorn, Hengelo (O), Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Rijssen-Holten, Tubbergen, Twenterand en Wierden

BESLUITEN

de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Twente te wijzigen waardoor deze als volgt komt te luiden:

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING VEILIGHEIDSREGIO TWENTE

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. In deze gemeenschappelijke regeling wordt verstaan onder:
 - a. de regeling: de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Twente;
 - b. de veiligheidsregio: het rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichaam, bedoeld in artikel 2 van de regeling;
 - c. een deelnemende gemeente: een aan deze regeling deelnemende gemeente;
 - d. gedeputeerde staten: gedeputeerde staten van de provincie Overijssel;
 - e. de Wet: de Wet gemeenschappelijke regelingen;
 - f. de bevolkingscijfers: de door het Centraal Bureau voor de Statistiek openbaar gemaakte bevolkingscijfers.
2. Waar in deze regeling artikelen van de Gemeentewet of van enig andere wet van overeenkomstige toepassing worden verklaard, treden in die artikelen in plaats van de gemeente, de raad, burgemeester en wethouders, de wethouder en de burgemeester, onderscheidenlijk de veiligheidsregio, het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur, lid van het dagelijks bestuur en de voorzitter.

HOOFDSTUK 2 HET RECHTSPERSOONLIJKHEID BEZITTEND REGIONAAL OPENBAAR LICHAAM

Artikel 2 Openbaar lichaam

1. Er is een openbaar lichaam, genaamd Veiligheidsregio Twente.
2. Het openbaar lichaam is gevestigd te Enschede.
3. Het rechtsgebied van de veiligheidsregio omvat het grondgebied van de deelnemende gemeenten.

Artikel 3 Bestuursorganen

Het bestuur van de veiligheidsregio bestaat uit:

- a. het algemeen bestuur;
- b. het dagelijks bestuur;
- c. de voorzitter.

HOOFDSTUK 3 BELANGEN, TAKEN EN BEVOEGDHEDEN VAN DE VEILIGHEIDSREGIO

Artikel 4 Belangen

De veiligheidsregio behartigt de belangen van de gemeenten op de volgende terreinen:

- a. brandweerzorg als bedoeld in artikel 3, eerste lid, onder a en b van de Wet veiligheidsregio's;
- b. geneeskundige hulpverlening in het kader van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing als bedoeld in artikel 1 van de Wet veiligheidsregio's;
- c. rampenbestrijding en crisisbeheersing, als bedoeld in artikel 1 van de Wet veiligheidsregio's;

Artikel 5 Taken en bevoegdheden

Ter behartiging van de in artikel 4 genoemde belangen is de veiligheidsregio belast met de taken en bevoegdheden als bedoeld in artikel 10 van de Wet veiligheidsregio's en de overige taken die bij of krachtens wet- en regelgeving aan de veiligheidsregio worden opgedragen.

Artikel 6 Bevoegdheden van regeling en bestuur

1. De veiligheidsregio heeft alle bevoegdheden tot regeling, bestuur en beheer die nodig zijn voor de uitvoering van de aan de veiligheidsregio opgedragen taken.
2. Alle bevoegdheden in het kader van deze regeling, die niet aan een ander bestuursorgaan zijn opgedragen, behoren aan het algemeen bestuur.

Artikel 7 Dienstverlening

1. De veiligheidsregio is bevoegd tot het verrichten van diensten die niet onder de reguliere taakuitoefening van de veiligheidsregio vallen op het gebied van veiligheid voor één of meer deelnemende gemeenten, indien deze daarom verzoeken en het algemeen bestuur dat verzoek inwilligt.
2. Een besluit tot dienstverlening wordt genomen door het algemeen bestuur en vermeldt de wijze van kostenverrekening en de overige voorwaarden, waaronder tot de gevraagde dienstverlening wordt overgegaan.
3. De wijze van uitvoering van deze taken wordt in een overeenkomst tussen de veiligheidsregio en de betreffende gemeenten vastgelegd.

Artikel 8 Deelneming

De veiligheidsregio is bevoegd tot het aangaan van en deelnemen in een gemeenschappelijke regeling waarbij een openbaar lichaam of een gemeenschappelijk orgaan wordt ingesteld.

HOOFDSTUK 4 HET ALGEMEEN BESTUUR

Artikel 9 Samenstelling

1. Een lid van het algemeen bestuur kan bij afwezigheid worden vervangen door degene die in de gemeente als plaatsvervanger fungeert.

2. Het plaatsvervangend lid vervangt alleen in het algemeen bestuur.

Artikel 10 Stemrecht

1. Besluiten worden door het algemeen bestuur genomen met de meerderheid van het aantal ter vergadering aanwezige leden, omvattende een gewone meerderheid van het aantal uitgebrachte stemmen op basis van het bepaalde in het volgende lid.

2. Elk lid van het algemeen bestuur beschikt in de vergadering over één stem. Indien het gaat om vaststelling van de begroting, wijzigingen daarvan en de jaarrekening, beschikt een lid van het algemeen bestuur op basis van het inwoneraantal per 1 januari van het voorafgaande kalenderjaar van zijn gemeente over het volgende aantal stemmen

- 0-30.000 inwoners: 2 stemmen
- 30.000-60.000 inwoners: 3 stemmen
- 60.000-120.000 inwoners: 4 stemmen
- Meer dan 120.000 inwoners: 5 stemmen

3. De stemprocedure wordt bepaald in het reglement van orde.

Artikel 11 Reglement van orde

Het algemeen bestuur stelt voor zijn vergaderingen een reglement van orde vast.

HOOFDSTUK 5 HET DAGELIJKS BESTUUR

Artikel 12 Samenstelling

1. Het dagelijks bestuur bestaat uit vijf leden, de voorzitter, als bedoeld in artikel 16, inbegrepen.
2. Het algemeen bestuur wijst de leden van het dagelijks bestuur aan met inachtneming van het bepaalde in artikel 16.

Artikel 13 Vacature

Indien een plaats in het dagelijks bestuur beschikbaar komt, wijst het algemeen bestuur een nieuw lid aan zodra in de betreffende gemeente in de ontstane vacature is voorzien.

Artikel 14 Werkwijze

1. Op de vergaderingen van het dagelijks bestuur is het bepaalde in de artikelen 56 tot en met 59 van de Gemeentewet van toepassing.

2. Elk lid van het dagelijks bestuur heeft in de vergadering één stem.
3. Het dagelijks bestuur regelt onderling de werkzaamheden.

Artikel 15 Dagelijkse leiding

Het dagelijks bestuur is belast met de dagelijkse leiding van de veiligheidsregio. Hiertoe behoort in elk geval:

- a. het voorbereiden van al hetgeen aan het algemeen bestuur ter overweging en beslissing zal worden voorgelegd;
- b. het uitvoeren van besluiten van het algemeen bestuur;
- c. het beheer van activa en passiva van de veiligheidsregio;
- d. de zorg, voor zover die niet aan anderen toekomt, voor de controle op het geldelijke beheer en de boekhouding;
- e. het nemen van alle conservatoire maatregelen zowel in als buiten rechte en het doen van alles wat nodig is ter voorkoming van verjaring en verlies van recht of bezit;
- f. het houden van toezicht op al wat de veiligheidsregio aangaat.
- g. het beheren en onderhouden van de gebouwen, werken en inrichtingen welke de veiligheidsregio bezit of op enigerlei wijze onder zich heeft;
- h. het vaststellen van de plannen en voorwaarden van aanbesteding van werken en leveranties ten behoeve van de veiligheidsregio.

HOOFDSTUK 6 DE VOORZITTER

Artikel 16 Aanwijzing

1. Voorzitter van de veiligheidsregio is de overeenkomstig artikel 11, tweede lid, van de Wet veiligheidsregio's bij koninklijk besluit benoemde burgemeester.
2. De voorzitter is voorzitter van het algemeen bestuur en van het dagelijks bestuur.
3. Het algemeen bestuur wijst een van zijn leden aan die de voorzitter bij afwezigheid vervangt.

Artikel 17 Bevoegdheden

1. De voorzitter draagt zorg voor een spoedige afdoening van zaken.
2. Hij tekent de stukken die van het algemeen bestuur en van het dagelijks bestuur uitgaan.
3. De voorzitter vertegenwoordigt de veiligheidsregio in en buiten rechte. Indien hij behoort tot het bestuur van een deelnemende gemeente die partij is in een geding, waarbij de veiligheidsregio

betrokken is, oefent de vice -voorzitter deze bevoegdheid uit danwel een ander door het dagelijks bestuur aan te wijzen lid van het dagelijks bestuur. Hij die bevoegd is de veiligheidsregio in en buiten rechte te vertegenwoordigen, kan deze vertegenwoordiging aan een door hem aan te wijzen gemachtigde toevertrouwen.

HOOFDSTUK 7 INFORMATIE- EN VERANTWOORDINGSPLICHT

Binnen de veiligheidsregio Twente

Artikel 18

1. De leden van het dagelijks bestuur zijn, tezamen en ieder afzonderlijk, aan het algemeen bestuur verantwoording verschuldigd voor het door het dagelijks bestuur gevoerde bestuur.
2. De leden van het dagelijks bestuur geven, tezamen en ieder afzonderlijk, aan het algemeen bestuur ongevraagd alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het dagelijks bestuur te voeren en gevoerde bestuur nodig is. Zij geven, tezamen dan wel afzonderlijk, aan het algemeen bestuur, wanneer dit bestuur dan wel een of meer leden daarvan hierom verzoeken, alle gevraagde inlichtingen, een en ander voor zover zulks niet strijdig is met het openbaar belang.

Artikel 19

Artikel 18, leden 1 en 2 zijn van overeenkomstige toepassing op de voorzitter voor het door hem gevoerde bestuur.

Tussen de veiligheidsregio en de deelnemende gemeenten

Artikel 20

Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter verstrekken de raden van de deelnemende gemeenten ongevraagd alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door hen gevoerde en te voeren bestuur nodig is.

Artikel 21

1. Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter verstrekken aan de raad van een deelnemende gemeente de door één of meer leden van die raad verlangde inlichtingen, een en ander voor zover zulks niet in strijd is met het openbaar belang.
2. Een verzoek om inlichtingen kan schriftelijk of mondeling worden ingediend bij het desbetreffende bestuursorgaan.
3. Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur of de voorzitter verstrekt de gevraagde inlichtingen binnen een maand na ontvangst van het verzoek.

Artikel 22 Zienswijze

1. Voorafgaand aan het te nemen besluit van het algemeen bestuur worden de raden van de gemeenten in de gelegenheid gesteld om een zienswijze naar voren te brengen indien het een van de volgende besluiten betreft:

- a. het regionaal beleidsplan inclusief het regionaal risicoprofiel en regionaal dekkingsplan brandweer;
- b. een wijziging van de vastgestelde begroting voor zover het wijzigingen betreft die voor de gemeenten niet budgettair neutraal zijn;
- c. Indien het een besluit betreft waarvan een meerderheid van de raden van de deelnemende gemeenten hierom verzoekt, dan vindt er een zienswijzeprocedure plaats.

2. Het dagelijks bestuur biedt de raden de termijn van minimaal 12 weken voor het naar voren brengen van een zienswijze. Als het een wijziging van de vastgestelde begroting betreft, zoals in het eerste lid onder b, dan geldt een gelijke termijn als voor het vaststellen van de begroting zoals genoemd in de wet.

3. Tegelijkertijd met de toezending van het definitieve bestuursvoorstel stelt het dagelijks bestuur de raden van de gemeenten schriftelijk en gemotiveerd in kennis van het oordeel van het dagelijks bestuur over de zienswijzen alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.

Artikel 23 Inspraak

Aan artikel 10, zevende lid, van de Wet betreffende de mogelijkheid om ingezetenen van de gemeenten en belanghebbenden te betrekken bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid wordt in ieder geval toepassing gegeven op de volgende wijzen:

- a. ingezetenen van de deelnemende gemeenten en belanghebbenden kunnen een verzoekschrift indienen bij het dagelijks bestuur;
- b. ingezetenen van de deelnemende gemeenten en belanghebbenden kunnen in een openbare vergadering van het algemeen bestuur het woord voeren over onderwerpen die geagendeerd zijn;
- c. het dagelijks bestuur legt beleidsdocumenten ter inzage, in ieder geval de ontwerpbesluiten die voor een zienswijze aan de raden worden voorgelegd.

Artikel 24 Tussen burgemeester en gemeenteraad

1. De burgemeester voorziet de gemeenteraad van zijn gemeente van alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het lid in het algemeen bestuur gevoerde en te voeren bestuur noodzakelijk is.

2. Het college van burgemeester en wethouders verleent daartoe de nodige medewerking door onder meer tijdig de agenda's van openbare vergaderingen van het algemeen bestuur, waarvan het lid deel uitmaakt, ter inzage te leggen voor de gemeenteraad.

3. De burgemeester geeft de gemeenteraad van zijn gemeente de door één of meer leden, overeenkomstig het reglement van orde van die raad, verlangde inlichtingen waarvan het verstrekken niet in strijd is met het openbaar belang.

Artikel 25 Inlichtingen aan Minister en Provincie

1. Het dagelijks bestuur dient Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het provinciebestuur desgevraagd van bericht en raad.
2. Het dagelijks bestuur doet mededeling van het verzoek en de inhoud daarvan aan de deelnemende gemeenten.

HOOFDSTUK 8 Oprichten van en deelnemen in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen

Artikel 26

1. Het algemeen bestuur kan besluiten tot de oprichting van en de deelneming in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen.
2. Het algemeen bestuur kan enkel daartoe besluiten indien dat nodig is vanwege het daarmee te dienen openbaar belang. Het besluit wordt niet genomen dan nadat de raden van de deelnemende gemeenten een ontwerpbesluit is toegezonden en in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen kenbaar te maken aan het algemeen bestuur.

HOOFDSTUK 9 Organisatie

Artikel 27 Organisatiebesluit

1. Het dagelijks bestuur neemt een besluit betreffende de inrichting van de ambtelijke organisatie van de veiligheidsregio.
2. In het besluit worden in ieder geval de volgende zaken geregeld:
 - a. de samenstelling van een veiligheidsdirectie;
 - b. de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de veiligheidsdirectie en de secretaris alsmede de onderlinge vervanging;
 - c. de inrichting van de organisatie;
 - d. op welke wijze wordt voorzien in het management;
 - e. de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van het management.

Artikel 28 De secretaris

1. Het dagelijks bestuur beslist omtrent benoeming, schorsing en ontslag van de secretaris. Over deze beslissing wordt het algemeen bestuur gehoord.
2. Het dagelijks bestuur kan voor de secretaris een instructie vaststellen.
3. Alle stukken uitgaande van het algemeen bestuur en dagelijks bestuur worden door de secretaris mede ondertekend.

HOOFDSTUK 10 FINANCIËLE BEPALINGEN

Artikel 29 Algemeen

1. Het algemeen bestuur stelt regels vast met betrekking tot het financiële beleid, het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie alsmede de controle op deze onderwerpen regels, zoals bedoeld in artikel 212 en 213 van de Gemeentewet.
2. Het gemeentelijk aandeel in de kosten van de veiligheidsregio komt ten laste van de deelnemende gemeenten en wordt toegerekend c.q. omgeslagen naar de individuele gemeente op de wijze die in de begroting van de veiligheidsregio is vastgesteld.
3. De aan de regeling deelnemende gemeenten zullen er zorg voor dragen dat de veiligheidsregio over voldoende middelen beschikt om aan alle langlopende verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.

Artikel 30 Begrotingsprocedure

1. Het dagelijks bestuur zendt voor 15 januari van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders aan de raden van de deelnemende gemeenten in de vorm van een kadernota.
2. Het dagelijks bestuur biedt vóór 8 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de ontwerpbegroting aan de raden van de deelnemende gemeenten, waarbij de wettelijke termijn voor indiening van een zienswijze (ten minste twaalf weken voordat zij aan het algemeen bestuur wordt aangeboden) in acht wordt genomen.
3. De ontwerpbegroting wordt door de besturen van de deelnemende gemeenten voor een ieder ter inzage gelegd en algemeen verkrijgbaar gesteld.
4. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden. Het dagelijks bestuur stelt de raden van de deelnemende gemeenten voorafgaande aan het vaststellen van begroting in kennis van zijn oordeel over de zienswijze, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.
5. Het algemeen bestuur stelt de begroting vast in het jaar voorafgaande aan dat waarvoor zij dient.
6. Nadat deze is vastgesteld zendt het algemeen bestuur de begroting aan de raden van de deelnemende gemeenten.

Artikel 31 Jaarrekening

1. Het algemeen Bestuur stelt de jaarrekening vast in het jaar, volgend op het jaar waarop deze betrekking heeft.
2. Het dagelijks bestuur zendt de voorlopige jaarrekening voor 30 april van het jaar volgend op het jaar waarop deze betrekking heeft aan de raden van de deelnemende gemeenten.

3. Het dagelijks bestuur zendt de jaarrekening binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 juli van het jaar volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft, aan Gedeputeerde Staten en de deelnemende gemeenten.

4. In de jaarrekening wordt het door elk der deelnemende gemeenten over het desbetreffende jaar werkelijk verschuldigde bedrag opgenomen.

5. Verrekening van het verschil tussen de op grond van artikel 29 lid 2, verschuldigde bijdrage en het werkelijk verschuldigde vindt plaats terstond na de vaststelling van de jaarrekening.

HOOFDSTUK 11 ARCHIEF

Artikel 32 Archief

1. Het dagelijks bestuur is belast met de zorg voor archiefbescheiden en het toezicht op de bewaring en het beheer van de archiefbescheiden van de veiligheidsregio en zijn organen overeenkomstig een door het algemeen bestuur met inachtneming van artikel 30, lid 1 van de Archiefwet 1995 vast te stellen verordening.

2. Voor de bewaring van de op grond van de artikelen 12, lid 1 en 13, lid 1 van de Archiefwet 1995 over te brengen archiefbescheiden wijst het dagelijks bestuur een archiefbewaarplaats aan.

3. De secretaris is belast met de bewaring en het beheer van de archiefbescheiden als bedoeld in het eerste lid, overeenkomstig de door het dagelijks bestuur nader vast te stellen regelen.

HOOFDSTUK 12 TOETREDING, UITTREDING, WIJZIGING, OPHEFFING

Artikel 33 Toetreding en uittreding

1. Een deelnemende gemeente zal toetreden danwel uittreden bij wijziging van de regio-indeling als bedoeld in artikel 8 van de Wet veiligheidsregio's.

2. Na ontvangst van het besluit tot toetreding/uittrading worden door de gemeenten een in overleg met de toetredende danwel uittredende gemeente aan te wijzen onafhankelijke externe deskundigen, waarvan minimaal één financieel onderlegde deskundige en één juridisch onderlegde deskundige, opdracht verleend een plan op te stellen dat ten minste inzicht geeft in alle kosten, die direct of indirect samenhangen gedurende een periode van maximaal vijf jaar in beeld te brengen met de toetreding/uittrading. Daarbij geldt als uitgangspunt dat de toetredende/uittrading gemeente naar redelijkheid en billijkheid:

- de (frictie)kosten draagt die het rechtstreekse gevolg zijn van de toetreding/uittrading inclusief overheadkosten die daarvan het gevolg zijn;
- aansprakelijk blijft voor alle schulden en de overige verplichtingen van het openbaar lichaam op het tijdstip van toetreden/uittraden, zulks in verhouding van de verdeling van de gemeentelijke bijdragen als bedoeld in artikel 29, in het laatste jaar van deelname, mits dit niet is verdisconteerd in het plan.
- Tevens bevat het (uittrading)plan de uittradingssom die betaald moet worden door de uittradingde deelnemer.

3. Het algemeen bestuur stelt het hierboven genoemde plan vast. De in het plan vastgelegde afspraken zijn voor alle partijen bindend.

Artikel 34 Wijziging

1. Deze regeling kan worden gewijzigd bij daartoe strekkende besluiten van de colleges van burgemeester en wethouders van tweederde van de deelnemende gemeenten omvattende ten minste tweederde van het aantal inwoners, gebaseerd op de bevolkingscijfers van de aan de veiligheidsregio deelnemende gemeenten, op 1 januari van dat jaar. Het college van burgemeester en wethouders kan eerst tot wijziging besluiten na verkregen toestemming van de gemeenteraad.

2. Indien het algemeen bestuur wijzigingen in de regeling wenselijk acht, doet het een daartoe strekkend voorstel aan de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten.

3. Het bepaalde in de leden 1 en 2 is niet van toepassing op een wijziging van de regeling die uitsluitend betrekking heeft op aanpassingen aan veranderde wettelijke bepalingen. Tot dergelijke wijzigingen kan worden besloten door middel van een besluit van het algemeen bestuur.

Artikel 35 Opheffing

1. De gemeenschappelijke regeling kan slechts worden opgeheven, indien dit door een wijziging van artikel 8 jo. artikel 9 van de Wet veiligheidsregio's mogelijk wordt. Opheffing geschiedt in dat geval bij daartoe strekkende besluiten van colleges van de deelnemende gemeenten.

2. Een besluit als bedoeld in het eerste lid, kan niet eerder worden genomen dan nadat het algemeen bestuur daarover zijn mening kenbaar heeft gemaakt.

3. In geval van een opheffing, zoals vermeld in het voorgaande lid, wordt het dagelijks bestuur belast met het opstellen van een liquidatieplan. Bij het opstellen van dit plan kan zo nodig worden afgeweken van de bepalingen in deze regeling. In het plan wordt voorzien in de personele gevolgen van de opheffing.

4. Het algemeen bestuur stelt het liquidatieplan vast nadat de colleges en raden van de gemeenten hun zienswijzen daarop hebben kunnen inbrengen.

5. Het dagelijks bestuur wordt belast met de uitvoering van het liquidatieplan.

6. Het openbaar lichaam blijft voortbestaan zolang dit voor de liquidatie van het vermogen nodig is. De bestuursorganen blijven zolang functioneren.

HOOFDSTUK 13 KLACHTRECHT

Artikel 36 Klachtrecht

Tot behandeling van verzoekschriften als bedoeld in artikel 9:18 van de Algemene wet bestuursrecht is bevoegd de Nationale ombudsman.

HOOFDSTUK 14 OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 37 Evaluatie

1. Tenminste eenmaal per vier jaar vindt een evaluatie van deze regeling plaats tezamen met het nieuwe regionale beleidsplan.
2. De evaluatie richt zich op de inhoud van de regeling zelf en op de ervaringen met de gehanteerde werkwijzen.

Artikel 38 Bekendmaking

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Enschede draagt zorg voor bekendmaking van het besluit tot vaststelling van de regeling, van de besluiten tot wijziging en opheffing van de regeling en van besluiten tot toetreding en uittreding in het door die gemeente uitgeven gemeenteblad.

Artikel 39

1. Deze regeling kan worden aangehaald als “Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Twente”.
2. De regeling treedt in werking op de dag na bekendmaking en werkt terug tot 1 juli 2024 en wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.

Ondertekening

Aldus vastgesteld door:

het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Almelo

de secretaris, de burgemeester,

het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Borne

de secretaris, de burgemeester,

het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Dinkelland

de secretaris, de burgemeester,

het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Enschede

de secretaris, de burgemeester,

het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Haaksbergen

de secretaris, de burgemeester,

het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hellendoorn

de secretaris, de burgemeester,

het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hengelo

de secretaris, de burgemeester,

het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hof van Twente,

de secretaris, de burgemeester,

het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Losser,

de secretaris, de burgemeester,

het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oldenzaal

de secretaris, de burgemeester,

het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Rijssen-Holten

de secretaris, de burgemeester,

het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Tubbergen

de secretaris, de burgemeester,

het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Twenterand

de secretaris, de burgemeester,

het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Wierden

de secretaris, de burgemeester,

en bevestigd door het algemeen bestuur in zijn vergadering van...

de secretaris

de voorzitter

De heer H. Meuleman

De heer R.W. Bleker

Zienswijzen op ontwerp wijziging gemeenschappelijke regeling VRT

Op 12 oktober 2023 stelde het algemeen bestuur de ontwerpregeling GR VRT vast. De colleges van de deelnemende gemeenten zijn gevraagd het ontwerp voor zienswijzen voor te leggen aan hun raad. De colleges zijn gevraagd om het dagelijks bestuur uiterlijk 9 januari 2024 te laten weten of hun raad zienswijzen heeft ingediend. De zienswijzen leiden tot een definitief ontwerp.

Geen zienswijze

De navolgende gemeenteraden hebben besloten geen zienswijze naar voren te brengen; Borne, Enschede, Hellendoorn, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Rijssen-Holten, Tubbergen, Twenterand, Wierden, Oldenzaal.

Zienswijzen

De gemeenteraden van Almelo, Dinkelland en Haaksbergen hebben een zienswijze naar voren gebracht. Bijgevoegd treft u deze aan.

Almelo:

De uittredingsregeling van artikel 33 tweede lid, van het ontwerpvoorstel, als volgt aan te passen:

- Na 'die direct of indirect met de toetreding/uittrekking samenhangen' toe te voegen 'gedurende een periode van maximaal vijf jaar in beeld te brengen';
- De passage onder de eerste bulletpoint met de tekst 'en dat de overige gemeenten geen financieel nadeel van de toetreding/ uittrekking ondervinden' te schrappen;
- Een derde bulletpoint toe te voegen met de volgende tekst: 'Tevens bevat het (uittrekking)plan de uittrekkingsom die betaald moet worden door de uittrekkende deelnemer'.

Voorstel: om de zienswijze op inhoud over te nemen.

Reactie op de zienswijze;

VRT is een verplichte gemeenschappelijke regeling voor de 14 gemeenten in de regio. Pas als de Wet veiligheidsregio's wordt aangepast is toe- of uittrekking mogelijk. Toe- en uittrekking komt daardoor niet/ nauwelijks voor nu er geen mogelijkheid tot vrijwillige toe- of uittrekking is.

Toe-/ uittrekking brengt kosten voor met zich mee en het is redelijk dat daar een bedrag tegenover staat: een toetreed- of uittrekkingssom om de schade die de toe-/uittrekking veroorzaakt, te compenseren. Het is redelijk hiervoor een periode van maximaal 5 jaren hanteren. Het is ook vanzelfsprekend dat het toe-/uittrekkingplan de gevolgen in beeld brengt voor alle betrokken partijen. De zinsnede 'en dat de overige gemeenten geen financieel nadeel van de uittrekking ondervinden' kan vervallen. Deze zinsnede voegt op inhoud niet iets toe.

Gelet op het vorenstaande wordt voorgesteld artikel 33 van de ontwerpregeling GR VRT als volgt aan te passen:

WAS: Artikel 33 Toetreding en uittrekking

1. Een deelnemende gemeente zal toetreden danwel uittreden bij wijziging van de regio-indeling als bedoeld in artikel 8 van de Wet veiligheidsregio's.

2. Na ontvangst van het besluit tot toetreding/uittrekking worden door de gemeenten een in overleg met de toetredende danwel uittredende gemeente aan te wijzen onafhankelijke externe deskundigen, waarvan minimaal één financieel onderlegde deskundige en één juridisch onderlegde deskundige, opdracht verleend een plan op te stellen dat ten minste inzicht geeft in alle kosten, die direct of indirect samenhangen met de toetreding/uittrekking. Daarbij geldt als uitgangspunt dat de toetredende/uittrekkende gemeente naar redelijkheid en billijkheid:

- de (frictie)kosten draagt die het rechtstreekse gevolg zijn van de toetreding/uittrekking inclusief overheadkosten die daarvan het gevolg zijn en dat de overige gemeenten geen financieel nadeel van de toetreding/uittrekking ondervinden;
- aansprakelijk blijft voor alle schulden en de overige verplichtingen van het openbaar lichaam op het tijdstip van toetreden/uittrekken, zulks in verhouding van de verdeling van de gemeentelijke bijdragen als bedoeld in artikel 29, in het laatste jaar van deelname, mits dit niet is verdisconteerd in het plan.

3. Het algemeen bestuur stelt het hierboven genoemde plan vast. De in het plan vastgelegde afspraken zijn voor alle partijen bindend.

Wordt: Artikel 33 Toetreding en uittreding

1. Een deelnemende gemeente zal toetreden danwel uittreden bij wijziging van de regio-indeling als bedoeld in artikel 8 van de Wet veiligheidsregio's.

2. Na ontvangst van het besluit tot toetreding/uitbreiding worden door de gemeenten een in overleg met de toetredende danwel uittredende gemeente aan te wijzen onafhankelijke externe deskundigen, waarvan minimaal één financieel onderlegde deskundige en één juridisch onderlegde deskundige, opdracht verleend een plan op te stellen dat ten minste inzicht geeft in alle kosten, die direct of indirect samenhangen gedurende een periode van maximaal vijf jaar in beeld te brengen met de toetreding/uitbreiding. Daarbij geldt als uitgangspunt dat de toetredende/uitbreidende gemeente naar redelijkheid en billijkheid:

- de (frictie)kosten draagt die het rechtstreekse gevolg zijn van de toetreding/uitbreiding inclusief overheadkosten die daarvan het gevolg zijn;
- aansprakelijk blijft voor alle schulden en de overige verplichtingen van het openbaar lichaam op het tijdstip van toetreden/uitbreiden, zulks in verhouding van de verdeling van de gemeentelijke bijdragen als bedoeld in artikel 29, in het laatste jaar van deelname, mits dit niet is verdisconteerd in het plan.
- Tevens bevat het (uitbreidings)plan de uitbreidingsom die betaald moet worden door de uittredende deelnemer.

3. Het algemeen bestuur stelt het hierboven genoemde plan vast. De in het plan vastgelegde afspraken zijn voor alle partijen bindend.

Dinkelland:

Een zienswijze in te dienen aansluitend op de motie van de gemeenteraad van 30 mei 2023, waarin wordt aanbevolen om het platform van de Twenteraad te benutten om te komen tot een adviescommissie vanuit gemeenteraden voor advies en toezicht op Veiligheidsregio Twente.

Voorstel is om de zienswijze niet over te nemen.

Reactie op de zienswijze;

Het instellen van een adviescommissie zoals bedoeld in artikel 24a van de Wet gemeenschappelijke regelingen dient te gebeuren op voorstel van de raden van de deelnemende gemeenten gezamenlijk. De beslissing om al dan niet een adviescommissie in te stellen is daarmee niet een bevoegdheid van het algemeen bestuur van een gemeenschappelijke regeling, maar van de gezamenlijke raden. Het bestuur van VRT kan niet bepalen hoe de gezamenlijke raden al dan niet tot een gemeenschappelijke adviescommissie willen komen. Dit is aan de gezamenlijke raden. Als de gezamenlijke raden daarom verzoeken, zal het algemeen bestuur een adviescommissie instellen, conform artikel 24a WGR.

Het al dan niet instellen van een adviescommissie staat los van de inhoud van deze ontwerpregeling.

Haaksbergen:

Een algemene zienswijze in te dienen inhoudende dat in de gemeenschappelijke regeling een facultatieve bepaling wordt opgenomen die de mogelijkheid biedt een adviescommissie in te stellen (art. 24a Wgr). Het betreft hier niet de bedrijfsvoeringsorganisatie. De raad ziet graag een eenduidige bepaling. Dit wordt verzocht met name in het geval van een beleidsrijke GR.

Voorstel is om de zienswijze niet over te nemen.

Reactie op zienswijze;

Een van de uitgangspunten van deze wijziging van de gemeenschappelijke regeling is datgene dat al in de wet is geregeld, niet meer hoeft te worden benoemd in de regeling. In dit geval biedt de Wet gemeenschappelijke regelingen in artikel 24a de ruimte voor het algemeen bestuur om op voorstel van de gezamenlijke raden van de deelnemende gemeenten om een adviescommissie in te stellen.

Daarnaast wenst VRT op te merken dat zij een beleidsarme GR is. VRT voert met name wettelijk verplichte taken uit en stelt zelf weinig beleid vast. Belangrijke beleidsstukken worden reeds ter zienswijze voorgelegd aan de gemeenteraden.

RAADSBSLUIT**D05**

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3678828	bekhuis, sander	RL-LV	Sander Schelberg
ONDERWERP			
3678828 - Zienswijze wijziging gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Twente			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

1. Kennis te nemen van het gewijzigd ontwerp voor de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Twente.
2. Op grond hiervan geen zienswijze over het ontwerp van de regeling in te dienen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Per 1 juli 2022 is de wet Versterken van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen in werking getreden. Dit is een belangrijke aanleiding van het wijzigen van onze gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Twente. Daarnaast is het noodzakelijk om onze regeling op een aantal punten te verscherpen en te actualiseren. Op 16 oktober 2023 heeft het algemeen bestuur ingestemd met het ontwerp voor de gewijzigde regeling Veiligheidsregio Twente en de colleges gevraagd om deze voor zienswijzen voor te leggen aan de gemeenteraden.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,**20 DECEMBER 2023**
De griffier
De voorzitter